PRAKSISOVERSIGTER · SAMLET UDGAVE

Praksis inden for *erhvervsbeskatning*

Fra virksomhedsordningen til transfer pricing – erhvervsskatten samlet.

OVERSIGTER	AFGØRELSER	PERIODE
18	733	2006–2026

Udskrevet 28. oktober 2026. Oversigterne opdateres løbende - den nyeste version af hver oversigt findes på lovguiden.dk.

Version 28.10.2026

18 OVERSIGTER

Indhold

01	Bindende svar (Skatterådet)	69 afg.
02	CFC-beskatning af kontrollerede selskaber	33 afg.
03	Etableringskonto og iværksætterkonto	17 afg.
04	Fondsbeskatning – fradrag for uddelinger og hensættelser	45 afg.
05	Foreningsbeskatning (selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6)	43 afg.
06	Fradrag for renteudgifter	61 afg.
07	Fremførsel af skattemæssigt underskud	60 afg.
08	Generationsskifte	24 afg.
09	Kapitalafkastordningen (virksomhedsskatteloven afsnit II)	39 afg.
10	Kulbrinteskat (beskatning af olie- og gasindvinding i Nordsøen)	20 afg.
11	Kursgevinstbeskatning (fordringer, gæld og finansielle kontrakter)	59 afg.
12	Omgørelse, skatteforbehold og selvangivelsesomvalg	47 afg.
13	Retmæssig ejer (beneficial owner)	10 afg.
14	Skattefri omstrukturering (fusionsskatteloven)	72 afg.
15	Skatteret – værdiansættelse	12 afg.
16	Tonnageskat (tonnageskatteloven)	33 afg.
17	Transfer pricing	14 afg.
18	Virksomhedsordningen (VSO)	75 afg.

Hver oversigt er et selvstændigt kapitel med introduktion, principper, gennemgang, lovgrundlag og citerede afgørelser. Titlerne er klikbare, og kapitlerne findes også som bogmærker i PDF-læseren.

01 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over bindende svar (Skatterådet)

Materiel fortolkning og den voksende afvisningskompetence efter skatteforvaltningslovens § 24, stk. 2

Version 2 Opdateret 15. jul. 2026 69 afgørelser · 2007–2026 Læs online

INTRODUKTION

Skatterådets bindende svar efter skatteforvaltningslovens § 21 er det centrale instrument for skatteydere, der ønsker forudsigelighed om de skatte-, moms- og afgiftsmæssige konsekvenser af en konkret disposition. Svaret binder skattemyndighederne i op til 5 år, jf. § 25, stk. 1, og netop den lange bindingsperiode er den bærende begrundelse for, at Skatterådet i "særlige tilfælde" kan afvise at svare efter § 24, stk. 2. Denne praksisoversigt gennemgår både den processuelle afvisningskompetence – igangværende kontrol, verserende klage- og retssager, alternativt faktum, manglende medansøger – og de materielle fortolkningslinjer, der præger Skatterådets nyere praksis: kryptoaktiver som spekulationsaktiver, fast driftssted ved korte projektophold, ledelsens sæde efter MLI, og nedsat gaveafgift ved efterfølgende omstruktureringer.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Et bindende svar forudsætter ÉN bestemt, tilstrækkeligt konkretiseret disposition – ikke en ubestemt flerhed af mulige dispositioner eller flere alternative gennemførelsesmåder.

02 Afvisning efter skatteforvaltningslovens § 24, stk. 2, forudsætter »særlige tilfælde«, men er i praksis den centrale ventil – og afvisningen kan ikke påklages administrativt, jf. § 24, stk. 3.

03 Igangværende kontrol eller revision af den samme problemstilling begrunder afvisning, også når kontrollen formelt angår et tidligere indkomstår (SKM2026.138.SR).

04 Ordningen er ikke en ekstra klage- eller tilsynsinstans: har spørgeren allerede fået et bindende svar eller en afgørelse om samme faktum, afvises en fornyet anmodning (SKM2016.365.SR, SKM2025.342.SR).

05 Nye fakta skal være materielt forskellige – et nyt indkomstår eller et nyt projekt ændrer ikke, at det grundlæggende skatteretlige spørgsmål er det samme (SKM2015.170.SR).

06 Spørgsmål, hvor spørgeren ønsker rådet til at lægge en anden situation til grund end den faktiske disposition, eller hvor en påberåbt forudsætning er overvejende usandsynlig, afvises som overvejende teoretiske (SKM2017.261.SR, SKM2014.248.SR).

07 Har svaret skattemæssige virkninger for begge parter i en transaktion, skal begge være medansøgere, jf. § 22 – og anmodningen skal indgives FØR gaveanmeldelsen, ellers foreligger der allerede en igangværende sagsbehandling (SKM2025.324.SR).

08 Afvisning er ikke en automatik: Skatterådet besvarede realiteten trods en verserende retssag i SKM2025.178.SR – det afgørende er, om der er identitet mellem problemstillingerne.

09 Spørgsmål om indeholdelses- og opkrævningspligt samt spørgsmål, der henhører under skifteretten, falder uden for § 21 og afvises af kompetencegrunde (SKM2025.276.SR, SKM2024.605.SR).

10 Kryptoaktiver er efter fast skatterådspraksis spekulationsaktiver omfattet af statsskattelovens § 5, stk. 1, litra a – og spekulationshensigten succederer ved gave, arv og bodeling (SKM2024.25.SR, SKM2024.431.SR, SKM2026.81.SR).

11 Fast driftssted kræver både geografisk fasthed og tilstrækkelig varighed; 1-2 årlige kampagner á 6-8 dage med eget fartøj skaber ikke den fornødne stabilitet (SKM2026.120.SR og SKM2026.121.SR).

12 Et hjemmekontor er kun »til rådighed« for arbejdsgiveren, hvis denne har en forretningsmæssig interesse i placeringen i Danmark – rent private flyttemotiver udelukker fast driftssted (SKM2022.167.SR mod SKM2022.250.SR).

13 Skattefri omstruktureringer (anpartsombytning, ophørsspaltning, fusion) udløser ikke genberegning af nedsat gaveafgift efter boafgiftslovens § 23 b, stk. 2, når der alene vederlægges med aktier og fordelingen sker pro rata uden formueforskydning (SKM2026.153.SR, SKM2026.164.SR).

14 Bliver det modtagende selskab derimod en pengetank, forhøjes gaveafgiften forholdsmæssigt til 15 pct. (SKM2020.334.SR).

15 Momspligten vurderes selvstændigt efter momslovens § 3 og EU-Domstolens praksis om økonomisk virksomhed – uafhængigt af, om aktiviteten er næring efter statsskatteloven (SKM2012.338.SR, SKM2013.824.SR).

16 Ligningslovens § 3 anvendes restriktivt i bindende svar: er der ingen skattefordel i strid med skatterettens formål – fx fordi den endelige modtager selv ville være berettiget til frafald – falder omgåelsesklausulen bort allerede på første betingelse (SKM2024.375.SR, SKM2025.426.SR).

§ 1 Retsgrundlaget: bindende svar efter skatteforvaltningslovens kapitel 8

Ordningen med bindende svar er reguleret i skatteforvaltningslovens §§ 21-25. Efter § 21, stk. 1 kan **enhver** få et bindende svar på spørgsmål om den skattemæssige virkning **for spørgeren** af en disposition – foretaget eller påtænkt. Efter § 21, stk. 2 kan der tillige spørges om virkningen **for andre end spørgeren**, men da kun om en *påtænkt* disposition. Svaret gives ikke om toldlovgivningen eller om bevillinger og dispensationer, jf. § 21, stk. 3.

Sagen forelægges Skatterådet, når svaret kan få konsekvenser for et større antal skattepligtige, vedrører større økonomiske værdier, angår fortolkning af væsentlig betydning for lovgivningen, rejser et EU-retligt spørgsmål af væsentlig rækkevidde, eller sagen i øvrigt har påkaldt sig større offentlig interesse, jf. § 21, stk. 4. Rådets sagsbehandling følger bekendtgørelse om forretningsorden for Skatterådet, hvis § 5 bestemmer, at forslag til bindende svar efter § 21, stk. 4, **altid** skal udsendes til rådsmedlemmerne inden mødet. Skatterådets øvrige kompetencer – herunder tilsynet med skatteankenævnene, hvor rådet kun kan ændre en afgørelse, der er *åbenbart ulovlig* – illustreres af SKM2007.316.SR, hvor rådet nægtede at tilsidesætte et ankenævns konkrete bevisvurdering af befordringsgodtgørelse.

Bindingsvirkningen er kernen i ordningen: efter § 25, stk. 1 er svaret bindende for skattemyndighederne i ***5 år*** (6 måneder for værdiansættelser af aktiver, 12 måneder ved værdi af aktier eller virksomhed omfattet af boafgiftslovens § 36, stk. 1). Bindingen bortfalder dog, i det omfang forudsætningerne ændrer sig, herunder ved lovændringer, eller hvis svaret viser sig at være i strid med EU-retten, jf. § 25, stk. 2. Gebyret er beskedent – 300 kr. i 2010-niveau, jf. § 23 – og tilbagebetales, hvis anmodningen afvises eller tilbagekaldes.

Skatterådets kompetence efter § 21, stk. 4, rækker på tværs af skatte-, moms- og afgiftsretten. SKM2020.321.SR er et godt eksempel: én og samme anmodning omfattede aktieavancebeskatning (om en vedtægtsændring var afståelse), selskabsskat (udbyttebeskatning), moms (momsgrundlag ved interesseforbundne parter) og lønsumsafgift.

LOV Skatteforvaltningsloven § 21, stk. 1-4 · Skatteforvaltningsloven § 23 · Skatteforvaltningsloven § 25, stk. 1, 2

PRAKSIS **Skatterådet** · Vedtægtsændring for at omlægge administrationsvederlag til forlods udbytte 04.08.2020

Skatterådet · Skatterådet afviser at ændre ankenævnets konkrete bevisvurdering 08.05.2007

§ 2 Forarbejderne og betænkningsgrundlaget: afvisningsadgangen var tænkt fra begyndelsen

Instituttet bindende forhåndsbesked blev indført ved lov af 8. april 1983 på grundlag af betænkning nr. 945/1982 fra udvalget om eventuel styrkelse af lovfortolkningen inden for skatteadministrationen. Udvalget begrundede ordningen med, at reglerne var blevet »så komplicerede og uoverskuelige, at det i en del situationer kan volde vanskeligheder at nå frem til entydige fortolkninger«, jf. betænkningens s. 56.

Allerede dér blev afvisningsadgangen forudsat – og med en formulering, der i dag læses direkte ind i § 24, stk. 2:

> *Efter udvalgets opfattelse bør der ligesom under den svenske ordning være adgang til at afvise spørgsmål, hvor der ikke findes at være tilstrækkelig skattemæssig interesse i at få bindende forhåndsbesvarelse. Ved udformningen af ordningen må der således gives mulighed for, at både spørgsmål af mere hypotetisk art og spørgsmål, hvis afklaring har mindre økonomisk betydning, kan afvises.*

(Betænkning nr. 945/1982, s. 59)

Udvalget forudsatte samtidig, at bindingen ikke opretholdes, »hvor der er [afvigelser] mellem det af forespørgeren beskrevne tilfælde og den disposition, der faktisk foretages af skatteyderen« – kimen til den nuværende § 25, stk. 2.

Syv år senere evaluerede Skatteministeriets arbejdsgruppe ordningen i betænkning nr. 1187/1989 om fortolkningen af love og domstolsafgørelser. Arbejdsgruppen konstaterede, at loven »opfylder et klart behov hos skatteyderne« (s. 119), men rejste samtidig en kritik, der stadig er relevant for forståelsen af, hvorfor afvisningsadgangen er så central:

> *Det må imidlertid give anledning til betænkelighed, at så stor en del af de påklagede besvarelser har medført underkendelser af Ligningsrådets afgørelser i disse sager ved Landsskatteretten og i de få sager ved domstolene.*

(Betænkning nr. 1187/1989, s. 120)

De autoritative forarbejder til den gældende bestemmelse er bemærkningerne til skatteforvaltningslovens § 24 i lovforslag nr. L 110 af 24. februar 2005. Her opregnes de tre bærende afvisningshensyn, som hele den senere praksis udspringer af:

> *Ved administrationen af reglerne om bindende svar må det indgå, at der er spørgsmål, der ikke egner sig for den forenklede og borgerstyrede sagsbehandling, der ligger i ordningen med bindende svar. […] Et bindende svar binder jo skattemyndighederne i op til 5 år.*
>
> *Afvisning kan også komme på tale, eksempelvis hvis der pågår en kontrol eller revision af en skattepligtig, der omfatter den eller de dispositioner, der er stillet spørgsmål om. […]*
>
> *Afvisningsmuligheden er i øvrigt tænkt anvendt på spørgsmålet om en påtænkt disposition, hvis spørgsmålet er af mere teoretisk karakter.*

Disse tre led – bindingsperiodens tyngde, kontrolhensynet og teorikriteriet – genfindes ordret i stort set enhver afvisningsafgørelse fra Skatterådet.

LOV `Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 2` `Skatteforvaltningsloven § 25, stk. 2`

§ 3 Afvisningskompetencen efter § 24 – to selvstændige hjemler

Skatteforvaltningsloven indeholder **to** adskilte afvisningshjemler, som Skatterådet i praksis anvender hver for sig og ofte kumulativt.

§ 24, stk. 1 angår **oplysningsgrundlaget**: anmodningen skal indeholde alle oplysninger af betydning, og efterkommes en anmodning om supplerende oplysninger ikke inden for en rimelig frist, kan spørgsmålet afvises eller svaret begrænses. Bestemmelsen blev anvendt i SKM2018.215.SR, hvor en anmodning om generationsskifte og pengetankreglen blev afvist på grund af manglende oplysninger, og – sammen med stk. 2 – i SKM2018.631.SR, hvor en kryptohandler ikke ville opregne, hvilke konkrete kryptovalutaer han havde handlet, fordi »en opremsning ville være for omfattende«.

§ 24, stk. 2 er den skønsmæssige ventil:

> *Told- og skatteforvaltningen respektive Skatterådet kan i øvrigt i særlige tilfælde afvise at give et bindende svar, hvis spørgsmålet er af en sådan karakter, at det ikke kan besvares med fornøden sikkerhed eller andre hensyn taler afgørende imod en besvarelse.*

Bestemmelsen rummer altså to alternative kriterier: (1) manglende **fornøden sikkerhed** – typisk fordi faktum er usikkert eller udokumenteret – og (2) **andre hensyn**, der taler afgørende imod, hvilket i praksis dækker kontrolhensyn, instansrækkefølge og misbrug af ordningen.

Et eksempel på den første variant er SKM2018.421.SR: spørgeren ønskede bekræftet, at køberen af et solcelleanlæg med performanceafhængig betaling var elproducent, men fremlagde alene en summarisk konceptbeskrivelse uden konkret aftalegrundlag. Da det derfor ikke kunne vurderes, om ejerskabet var forbundet med reel økonomisk risiko og rådighed, kunne spørgsmålet ikke besvares med fornøden sikkerhed. Samme betragtning bar SKM2008.568.SR og – for et enkelt delspørgsmål – SKM2022.355.SR, hvor Skatterådet nok besvarede spørgsmålet om spekulationshensigt ved køb af 72 BTC i 2012, men afviste spørgsmålet om en angiveligt *doneret* bitcoin:

> *Skattestyrelsen finder, at faktum vedrørende spørgsmål 2 er et for usikkert grundlag at afgive et svar på med den sikkerhed, som et bindende svar forudsætter, og som der kan støttes ret på, men også at besvarelsen heraf bedst kan opnås ved en skattemæssig kontrol.*

Afgørende for retsstillingen er endelig, at en afvisning efter § 24, stk. 1 eller 2, **ikke kan påklages administrativt**, jf. § 24, stk. 3. Prøvelsen må ske ved domstolene.

LOV	Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 1-3	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Skattepligt af Bitcoin-gevinster købt i 2012 i spekulationsøjemed	05.07.2022
	Skatterådet · Afvisning af bindende svar om skat på kryptovaluta	17.12.2018
	Skatterådet · Ejerskab af solcelleanlæg ved performanceafhængig betaling afvises	16.08.2018
	Skatterådet · Afvisning af bindende svar om generationsskifte og pengetankreglen	09.05.2018
	Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet manglende faktuelle oplysninger	25.06.2008

§ 4 Afvisning ved igangværende kontrol – også når kontrollen angår et tidligere indkomstår

Den mest markante udvikling i nyere skatterådspraksis er udvidelsen af kontrolhensynet. Udgangspunktet er forarbejdernes udtrykkelige forudsætning om, at »afvisning kan […] komme på tale, eksempelvis hvis der pågår en kontrol eller revision af en skattepligtig, der omfatter den eller de dispositioner, der er stillet spørgsmål om«.

Den ledende nyere afgørelse er SKM2026.138.SR. Spørgeren ønskede bekræftet, at en udbytteudlodning foretaget i 2023 til det udenlandske moderselskab ikke udløste begrænset skattepligt efter selskabsskattelovens § 2, stk. 1, litra c og indeholdelsespligt efter kildeskattelovens § 65 – dvs. det klassiske spørgsmål om **retmæssig ejer** sammenholdt med ligningslovens § 3. Skatterådet afviste efter § 24, stk. 2, fordi der pågik en kontrol af **samme problemstilling**. Det bemærkelsesværdige er, at kontrollen ikke behøver at angå netop det indkomstår eller netop den udlodning, der spørges om: det er identiteten mellem *problemstillingerne*, ikke mellem *perioderne*, der er afgørende.

Dette princip var allerede forudsat i SKM2015.170.SR. En fond ønskede bindende svar om, hvorvidt uddelinger i **2014** til et nyt projekt var almennyttige, mens en klagesag om **2009-2011** verserede for Landsskatteretten. Fonden gjorde netop gældende, at der var tale om et *nyt* projekt og et *andet* indkomstår. Skatterådet afviste alligevel:

> *Faktum i den påklagede afgørelse og i nærværende bindende svar er stort set identisk, og der er derfor efter SKAT's opfattelse tale om samme løbende disposition.*

Samme linje findes i SKM2015.766.SR, SKM2019.604.SR (verserende retssag om samme skatteyder) og SKM2022.200.SR, hvor en anmodning om ligningslovens § 3 blev afvist under henvisning til en verserende klagesag.

Skatterådet foretager også en fremadrettet vurdering af, om sagen **bør** kontrolleres frem for besvares. Det ses i SKM2021.291.SR, hvor Skattestyrelsen allerede havde truffet afgørelse om, at spørgerens gearede kryptohandler var finansielle kontrakter:

> *Skattestyrelsen bemærker, at der ikke kan opnås et bindende svar, hvis der i forvejen ligger en afgørelse for den pågældende spørger, der indebærer, at spørgeren allerede har fået svar på sit spørgsmål.*

Afvisning er dog ikke en automatik. I SKM2025.178.SR besvarede Skatterådet materielt et spørgsmål om skattefri udbytteudlodning til et udenlandsk moderselskab, **selv om der verserede en retssag**. Kontrasten til SKM2026.138.SR viser, at det bærende kriterium ikke er den blotte eksistens af en verserende sag, men om der er en sådan identitet mellem problemstillingerne, at et bindende svar ville foregribe eller komplicere den verserende behandling.

LOV Kildeskatteloven § 65 · Ligningsloven § 3 · Selskabsskatteloven § 2, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 2

PRAKSIS

Skatterådet · Afvisning af bindende svar om udbytteskat og retmæssig ejer – igangværende kontrol af samme problemstilling	19.03.2026
Skatterådet · Skattefri udbytteudlodning til udenlandsk moderselskab trods verserende retssag	01.04.2025
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet verserende klagesag	25.04.2022
Skatterådet · Næringsvurdering af personlig handel med kryptovaluta	31.05.2021
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet verserende retssag om samme skatteyder	05.12.2019
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet verserende klagesag	08.12.2015
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet verserende klagesag	04.03.2015

§ 5 Ingen ekstra klage- eller tilsynsinstans: forbuddet mod at »genspørge« på samme faktum

Et bærende hensyn bag § 24, stk. 2, er, at ordningen ikke må omgå det almindelige klagesystem. Har spørgeren allerede fået et bindende svar – eller er den skattemæssige konsekvens allerede fastlagt ved en afgørelse – er usikkerheden elimineret, og der er intet at give et bindende svar om.

Den principielle afgørelse er SKM2016.365.SR. En skatteyder, der var fraflyttet til udlandet, spurgte om fraflytterbeskatning af optioner, bonusaktier og medarbejderaktier. Under sagens behandling traf SKAT afgørelse om nøjagtig de samme forhold. Skatterådet afviste alle fire spørgsmål og udtalte, at anmodningen allerede burde have været afvist tidligere i forløbet, samt at

> *ordningen med bindende svar ikke skal anvendes som et supplement til det almindelige klagesystem.*

Eventuel uenighed måtte i stedet forfølges ved klage til Skatteankestyrelsen, jf. skatteforvaltningslovens § 11, stk. 1.

Samme princip er ført videre i SKM2025.342.SR, hvor Skatterådet afviste en anmodning om den momsmæssige behandling af et fartøj – herunder udlejning af køjepladser efter momslovens § 13, stk. 1 og fritagelsen i § 34, stk. 1 – fordi spørgeren allerede havde modtaget et bindende svar om forholdet. **Nye fakta skal være materielt forskellige** for at kunne bære en fornyet anmodning; ellers er der reelt tale om en anmodning om genprøvelse.

Denne linje understøttes af Folketingets Ombudsmand. I FOB 2019-1 havde en andelsboligforening – efter at Landsskatteretten havde stadfæstet et første bindende svar – anmodet om et *nyt* bindende svar om samme udbetaling. SKAT skrev i sit brev til foreningen:

> *SKAT kan ikke afgive bindende svar på dispositioner, som er påklaget og afgjort af en klageinstans. […] Hvis du mener, at Landsskatteretten ikke har taget stilling til alle jeres argumenter eller at Landsskatterettens afgørelse er materielt forkert, kan du ikke ændre afgørelsen ved at anmode om et nyt bindende svar vedrørende samme forhold, men du må påklage Landsskatterettens afgørelse.*

Ombudsmanden kritiserede, at der herefter alligevel blev afgivet et bindende svar – men af en anden grund: der var **slet ikke hjemmel** i § 21, stk. 1 eller 2, til at afgive svar til foreningen om de skattemæssige virkninger for *andelshaverne* af en allerede **gennemført** disposition. Ombudsmanden henstillede til Landsskatteretten at tage stilling til ugyldighedsvirkningen. Afgørelsen understreger, at § 21, stk. 2, kun rækker til *påtænkte* dispositioner, når svaret skal virke for andre end spørgeren.

Endelig fastslog Ombudsmanden i FOB 2012-12, at SKATs »tilbagekaldelse« af et bindende svar efter § 25, stk. 2 er en **afgørelse** i forvaltningslovens forstand – og altså ikke blot en servicemeddelelse. Skatteyderen har dermed krav på begrundelse og prøvelsesadgang, når myndigheden hævder, at forudsætningerne er bristet.

LOV Momsloven § 13, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 21, stk. 1, 2 · Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 2 · Skatteforvaltningsloven § 25, stk. 2

PRAKSIS **Skatterådet** · Afvisning af bindende svar om momspligt for udlejning af køjepladser 17.06.2025
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet afgjorte skattesager 24.08.2016

§ 6 Alternativt faktum og teoretiske spørgsmål – kravet om ÉN bestemt disposition

Kravet om, at et bindende svar skal angå en **bestemt** disposition, er den mest anvendte afvisningsgrund. Grundlaget er Folketingets Ombudsmands udtalelse i FOB 2009 14-1, som Skatterådet citerer igen og igen:

> *Om skatteforvaltningslovens § 21 bemærkes særligt at når det i bestemmelsen er anført at bindende svar gives vedrørende en 'disposition', må det forstås sådan at bindende svar kun gives vedrørende en bestemt disposition og ikke en ubestemt flerhed af mulige dispositioner eller forskellige måder at gennemføre en given disposition på. […] Spørgeren må altså på forhånd gøre sig klart præcist hvad det er han eller hun ønsker at opnå (målet), og hvilken fremgangsmåde spørgeren har tænkt sig at anvende for at nå sit mål.*

Praksis falder i fire grupper.

1. Alternative scenarier = rådgivning. I SKM2014.248.SR stillede en udlandsdansker fire spørgsmål om, hvorvidt fuld skattepligt indtrådte ved ophold på henholdsvis under 180, 60, 100 eller 120 dage, med og uden sporadisk arbejde. Alle fire blev afvist: en besvarelse ville »indebære en flerstrenget stillingtagen, der lå ud over en konkret ja/nej-besvarelse, og dermed få karakter af rådgivning«. Tilsvarende blev 28 spørgsmål om

nabohjælp og deleøkonomi afvist i SKM2019.370.SR, fordi de knyttede sig til »en ikke nærmere konkretiseret kreds af personer i en opgang, en boligforening eller 'nede ad vejen'«.

2. Overvejende usandsynlige forudsætninger. Kernen i det, man kan kalde **alternativt faktum**, er tilfælde, hvor spørgeren beder rådet lægge en anden situation til grund end den, der faktisk foreligger. SKM2017.261.SR er den klareste illustration: et investeringsselskab ville have svar på den skattemæssige behandling af medarbejderoptioner, det påtænkte at *købe* – men optionsprogrammet var efter sit indhold personligt for medarbejderen, og selskabet kunne ikke dokumentere, at optionerne overhovedet kunne overdrages. Skatterådet fandt det **overvejende usandsynligt**, at den påberåbte forudsætning var opfyldt, hvorved spørgsmålene fik teoretisk karakter og blev afvist.

3. Manglende konkret disposition. SKM2017.284.SR er skoleeksemplet: spørgeren ville vide, om ejeren af en gammel § 50-livsforsikring generelt kunne udpeges som investeringsrådgiver – men fremlagde ingen police og oplyste udtrykkeligt, at anmodningen var *generel*. Afvist. Samme udfald i SKM2017.387.SR, hvor spørgeren om moms ved udtagning af en byggegrund endnu ikke havde taget stilling til grundens fremtidige anvendelse, men kun havde »generelle overvejelser« om enten byggeri, udlejning eller salg.

4. Utilstrækkeligt beskrevet faktum. SKM2018.631.SR – kryptohandleren, der ikke ville opregne de handlede valutaer – falder i denne gruppe: en besvarelse ville have krævet »en generel teoretisk redegørelse«, hvilket ligger uden for ordningens formål.

Skattestyrelsen har opsamlet linjen i Den juridiske vejledning, afsnit A.A.3.9.2 om afvisning af spørgsmål af teoretisk karakter.

LOV `Skatteforvaltningsloven § 21, stk. 1` `Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 2`

PRAKSIS

Skatterådet · Afvisning af bindende svar om skattefri nabohjælp og deleøkonomi	11.07.2019
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om skat på kryptovaluta	17.12.2018
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om moms ved udtagning af byggegrund	06.06.2017
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet manglende konkret disposition	11.04.2017
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om fradrag for optionskøb	06.04.2017
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om skattepligt ved alternativt ophold	08.04.2014

§ 7 Medansøgerpligten efter § 22 og rækkefølgen ved gaveanmeldelse

Skatteforvaltningslovens § 22 opstiller en **obligatorisk medansøgerpligt** i tre situationer, hvor svaret nødvendigvis får virkning for begge parter i en transaktion:

§ 22, nr.	Situation	Hvem skal anmode
1	Opgørelse eller fordeling af en afståelsessum efter afskrivningslovens § 45 eller ejendomsavancebeskatningslovens § 4	Hver af parterne i købsaftalen
2	Ansættelse af **afgift af en gave**	Såvel gavegiver som gavemodtager
3	Kontrolleret transaktion efter ligningslovens § 2 eller transaktion mellem hovedaktionær og selskab	Hver af parterne i transaktionen

Manglende medansøger er en selvstændig afvisningsgrund. Det blev slået fast i SKM2025.324.SR, hvor en far havde gaveoverdraget anparter til sine tre børn og ville have bekræftet, at selskabet ikke var en pengetank efter aktieavancebeskatningslovens § 34. Skatterådet afviste af **to** selvstændige grunde:

- Kun gavegiver – ikke gavemodtagerne – havde anmodet om svaret, i strid med § 22, nr. 2.
- **Gaveanmeldelsen var indsendt før anmodningen om bindende svar.** Dermed var der allerede iværksat en sagsbehandling af transaktionen, hvilket sidestilles med kontrol eller revision og udløser afvisningsadgangen i § 24, stk. 2.

Rækkefølgen er altså afgørende. Skatterådet henviste udtrykkeligt til Skatteministeriets svar på spørgsmål 17 af 11. marts 2025 til L 123, hvorefter en anmodning om bindende svar om succession **ikke** vil blive afvist, hvis anmodningen er indsendt *før* gaveanmeldelsen.

At praksis er blevet en fast rettesnor for rådgiverne, ses direkte af SKM2026.104.SR, hvor Skatterådet i sin gennemgang af sagens processuelle forudsætninger noterede, at »anmodningen om bindende svar er indsendt før gaveanmeldelsen, hvilket er nødvendigt for at undgå afvisning (jf. praksis i **SKM2025.324.SR** og **SKM2025.481.SR**)«. Anmodningen blev derfor realitetsbehandlet – og successionen bekræftet.

Skattestyrelsen har indarbejdet linjen i Den juridiske vejledning om obligatoriske medansøgere.

LOV `Aktieavancebeskatningsloven § 34` `Skatteforvaltningsloven § 22` `Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 2`

PRAKSIS **Skatterådet** · Succession ved overdragelse af kapitalandele i ejendomskoncern 27.02.2026
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om generationsskifte successionsregler 11.06.2025

§ 8 Kompetencegrænserne for § 21 – hvad kan der overhovedet spørges om?

Ud over § 24 sætter § 21, stk. 1 selv en grænse: der kan kun spørges om **den skattemæssige virkning af en disposition**, og kun når told- og skatteforvaltningen »i øvrigt har kompetence til at afgøre spørgsmålet«. To nyere afgørelser trækker grænsen skarpt.

Opkrævnings- og indeholdelsesregler falder udenfor. I SKM2025.276.SR bekræftede Skatterådet, at et udenlandsk selskab, der installerede fundamenter til havmøller i den danske eksklusive økonomiske zone, fik fast driftssted efter selskabsskattelovens § 2, stk. 2 fra dag ét (bygge- og anlægsarbejde), men **ikke** efter dobbeltbeskatningsoverenskomsten, hvis 12-månedersgrænse ikke var overskredet ved et 120-dages projekt. Det tredje spørgsmål – om fritagelse for indeholdelse af A-skat og arbejdsmarkedsbidrag – blev derimod **afvist**:

> *Indeholdelsespligten for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag er alene administrative regler om opkrævning og angår ikke den skatteretlige virkning af selve dispositionen.*

Spørgsmål under skifterettens kompetence falder udenfor. I SKM2024.605.SR besvarede Skatterådet en række spørgsmål om en successionsrækkefølge (ægtefællesuccession efter kildeskattelovens § 26 B-, afståelsesbeskatning efter aktieavancebeskatningslovens § 30 ved successors død) – men afviste spørgsmålet om **boafgift**, fordi det er skifteretten, der efter dødsboskiftelovens § 80, stk. 1, tager stilling til, om aktiverne skal inddrages under skiftet og medtages i boopgørelsen. Skatteforvaltningen har ikke kompetence, og der kan derfor ikke gives bindende svar, jf. § 21, stk. 1.

Gennemførte dispositioner kan ikke bindes for andre end spørgeren. Som gennemgået ovenfor fastslog Ombudsmanden i FOB 2019-1, at § 21, stk. 2 efter sin ordlyd og forarbejder kun rummer *påtænkte* dispositioner, når svaret skal have virkning for andre end spørgeren. En forening kan altså ikke i eget navn indhente et bindende svar om de skattemæssige virkninger for medlemmerne af en allerede gennemført disposition – en afgørelse truffet uden hjemmel er som udgangspunkt ugyldig.

LOV Kildeskatteloven § 26b · Selskabsskatteloven § 2, stk. 2 · Skatteforvaltningsloven § 21, stk. 1, 2

PRAKSIS **Skatterådet** · Fast driftssted offshore og afvisning af trækfritagelse 16.05.2025
Skatterådet · Successionsrækkefølge og beskatning ved ægtefællesuccession og dødsfald 03.12.2024

§ 9 Kryptoaktiver: spekulationsaktiver – og successionen i spekulationshensigten

Skatterådets kryptopraksis er blandt de mest konsoliderede fortolkningsforløb i nyere skatteret. Udgangspunktet er, at kryptoaktiver hverken er omfattet af kursgevinstloven eller anden særlovgivning og derfor behandles som **formuegoder** efter statsskattelovens § 5, stk. 1, litra a: gevinst er skattefri, *medmindre* erhvervelsen skete i spekulationsøjemed, i hvilket fald både gevinst og tab medregnes.

Spekulationstærsklen er lav. Det er tilstrækkeligt, at spekulationshensigten ikke har været *uvæsentlig*. Rækken af afgørelser er entydig:

Afgørelse	Erhvervelse	Spørgers motiv	Udfald
SKM2018.458.SR	Køb dec. 2017	»Spille på priserne«	Spekulation – tab på 23.941 kr. fradragsberettiget
SKM2021.569.SR	635.000 Dogecoin i 2014 for 190 USD	Støtte fællesskabet, morskab	Spekulation
SKM2022.355.SR	72,18 BTC i 2012 for 5.015 kr.	Ideologi, betalingsmiddel	Spekulation (aldrig brugt som betaling i 9 år)
SKM2025.634.SR	70 BTC i 2011 for ca. 7.500 kr.	Teknologisk interesse, køb af miningudstyr	Spekulation (købte 56 BTC, behøvede kun ~25)

Siden Højesterets domme i **SKM2023.187.HR** og **SKM2023.188.HR** – hvorefter »bitcoins i almindelighed alene erhverves med henblik på at blive solgt samt i begrænset omfang kan anvendes som betalingsmiddel« – er formodningen for spekulation blevet så stærk, at den i praksis kun vanskeligt afkræftes.

Spekulationshensigten succederer. Det principielt vigtigste træk ved den nyere praksis er, at *erhvervelsesmåden* ikke afkræfter spekulationshensigten:

•

Gave: SKM2024.25.SR – børn, der modtager kryptovaluta i gave, skal ved senere salg medregne gevinst og tab, da kryptoaktiver som altovervejende hovedregel er spekulationsaktiver.

- **Arv:** SKM2024.431.SR – 10 arvede bitcoins udlagt fra et skattefritaget dødsbo. Boets skattefritagelse indebar ingen stillingtagen til aktivets karakter; udlodningen følger skattelovgivningens almindelige regler, jf. dødsboskattelovens § 35.
- **Bodeling:** SKM2026.81.SR – den hidtil klareste udtalelse. Spørgeren havde ved skilsmisse modtaget krypto for ca. 3 mio. kr., havde selv ønsket kontanter, og havde stort set intet forudgående kendskab til krypto. Skatterådet fandt alligevel, at hun **succederede i eksmandens spekulationshensigt** i kraft af det ulovbestemte successionsprincip ved bodeling, jf. TfS 1999, 213 H. At spørgeren subjektivt ikke havde spekulationshensigt, kunne ikke bryde princippet, når aktivets objektive karakter tvang i den retning.

Afkast beskattes særskilt. Afkast af indskudte kryptoaktiver og staking rewards er ikke kursgevinst, men indkomst efter statsskattelovens § 4, der beskattes på **retserhvervelsestidspunktet** – dvs. når modtageren kan disponere over den tildelte kryptovaluta, jf. SKM2023.5.SR. Derimod udgør hverken låsning eller frigivelse af indskuddet en realisation, jf. SKM2023.425.SR.

Næring afvises, passiv kapitalanbringelse bekræftes. Selv en daytrader med 4.646 handler og 160 mio. kr. i årlig volumen blev nægtet næringsstatus i SKM2021.291.SR, fordi den fornødne *professionelle tilknytning* til kryptovalutamarkedet manglede. Og i SKM2022.40.SR fastslog Skatterådet, at kryptovaluta og guldbarrer i et selskab er **passiv kapitalanbringelse** efter aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 6, fordi der alene oppebæres afkast i form af værdireguleringer – succession er dermed udelukket.

LOV `Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 6` `Dødsboskatteloven § 35` `Statsskatteloven § 4` `Statsskatteloven § 5, stk. 1`

PRAKSIS

Skatterådet · Spekulationsbeskatning af kryptovaluta erhvervet ved bodeling	13.02.2026
Skatterådet · Realiseret fortjeneste på Bitcoins fra 2011 var spekulation	11.11.2025
Skatterådet · Arvede Bitcoins anses for spekulationsaktiver ved salg	02.09.2024
Skatterådet · Beskatning af tab på krypto-fordringer og gave af kryptovaluta til børn	12.01.2024
Skatterådet · Låsning og frigivelse af kryptovaluta er ikke skattepligtig realisation	04.09.2023
Skatterådet · Beskatning af kryptovaluta afkast og staking rewards ved tildeling	05.01.2023
Skatterådet · Skattepligt af Bitcoin-gevinster købt i 2012 i spekulationsøjemed	05.07.2022
Skatterådet · Kryptovaluta og guldbarrer er passiv kapitalanbringelse	31.01.2022
Skatterådet · Beskatning af Dogecoin-gevinst købt i 2014 anses som spekulation	02.11.2021
Skatterådet · Næringsvurdering af personlig handel med kryptovaluta	31.05.2021
Skatterådet · Fradrag for spekulationstab ved handel med Bitcoins	05.09.2018

§ 10 Fast driftssted: fasthed, varighed og hjælpende karakter

Bindende svar om fast driftssted efter selskabsskattelovens § 2, stk. 1, litra a udgør en stor og stadigt voksende sagsgruppe. Bestemmelsen fortolkes i overensstemmelse med OECD's modeloverenskomst art. 5, og § 2, stk. 2 opstiller de tre grundbetingelser: et **forretningssted**, som er **fast** (geografisk og tidsmæssigt), og hvorigennem virksomheden **udøves**.

Kravet om varighed – korte kampagner rækker ikke. Den skarpeste nyere afgørelse er tvillingesagerne SKM2026.120.SR og SKM2026.121.SR. En nederlandsk virksomhed ville udføre sandsugning 40-65 sømil

ude i den eksklusive økonomiske zone med eget specialfartøj – **1-2 »kampagner« á 6-8 dage om året** – og losse sandet i danske havne. Skatterådet bekræftede, at der ikke opstod fast driftssted:

- Sandsugning i EEZ falder uden for selskabsskattelovens § 2, stk. 2, 3. pkt., der kun dækker etablering, drift og benyttelse af kunstige øer, installationer og anlæg, og uden for kulbrinteskattelovens § 1, der forudsætter kulbrintevirksomhed.
- Skibets ophold i danske havne var kortvarigt, og virksomheden ejede eller kontrollerede ikke havnefaciliteterne. Skibet manglede derfor »den nødvendige stabilitet og tilknytning til en bestemt geografisk lokalitet«.

Samme betragtning bar SKM2025.641.SR, hvor et offshore-selskabs udvidede supportaktiviteter i Danmark ikke skabte fast driftssted.

Bygge- og anlægsarbejde: dag ét internt, 12 måneder efter DBO. Efter § 2, stk. 2, 2. pkt. udgør bygge-, anlægs- eller monteringsarbejde fast driftssted **fra første dag** – men dobbeltbeskatningsoverenskomsterne kræver typisk mere end 12 måneder. Denne asymmetri gennemsyrer praksis: i SKM2025.276.SR forelå fast driftssted efter intern ret ved et 120-dages havmølleprojekt, men ikke efter DBO'en. I SKM2014.735.SR blev en 5-måneders afbrydelse mellem to byggefaser ikke anset for en *midlertidig* afbrydelse, hvorfor kun de faktiske 9 måneders arbejde talte med – under 12-månedersgrænsen.

Den kommercielle sammenhæng er afgørende for, om flere kontrakter skal lægges sammen. I SKM2025.709.SR var den oprindelige hovedentreprenør gået konkurs, projektet frasolgt til en uafhængig part, og kontraktvilkårene væsentligt genforhandlet. Skatterådet fandt, at den **kommercielle kontinuitet var brudt** – selv om der var geografisk sammenhæng – hvorfor en tilbagevenden ville udgøre et nyt, selvstændigt projekt med en ny 12-månedersfrist. Modsat blev tilbagevendende jernbanearbejde anset for én sammenhængende helhed i SKM2021.349.SR, og installationsarbejde udløste fast driftssted i SKM2024.513.SR.

Hjælpende og forberedende karakter. Selv når de tre grundbetingelser er opfyldt, statueres der ikke fast driftssted, hvis aktiviteten er af forberedende eller hjælpende art, jf. § 2, stk. 3. Det afgørende kriterium er, om det faste forretningssted i sig selv udgør en **vigtig og væsentlig del** af foretagendets virksomhed. Rådet har svaret nej i SKM2023.178.SR (tysk selskabs lejede gaslager – ren opbevaring inden videresalg), i SKM2023.58.SR (6 administrative medarbejdere ud af over 800 – rent logistisk støtte) og i SKM2019.547.SR (Country Manager, der ikke deltog i kontraktforhandlinger).

Hjemmekontoret – den forretningsmæssige interesse er nøglen. Sondringen er skarp:

- **Intet fast driftssted:** SKM2022.167.SR – to norske medarbejdere flyttede til Danmark af **rent private grunde**; arbejdsgiveren havde ingen forretningsmæssig interesse i placeringen, ingen kunder i Danmark, og medarbejderne kunne ikke indgå aftaler. Hjemmekontoret var dermed ikke »til rådighed« for selskabet.
- **Fast driftssted:** SKM2022.250.SR og SKM2022.557.SR, hvor arbejdet fra Danmark var kunde- eller ledelsesrettet og dermed i arbejdsgiverens interesse.

LOV	Kulbrinteskatteloven § 1 · Selskabsskatteloven § 2, stk. 1-4	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Skattepligt ved sandsugning uden for dansk territorialfarvand	04.03.2026
	Skatterådet · Skattepligt og fast driftssted ved sandsugning på kontinentalsoklen	04.03.2026
	Skatterådet · Fast driftssted ved byggearbejde genoptaget efter konkurs og ejerskifte	11.12.2025
	Skatterådet · Offshore selskabs udvidede supportaktiviteter i Danmark skaber ikke fast driftssted	18.11.2025

Skatterådet · Fast driftssted offshore og afvisning af trækfritagelse	16.05.2025
Skatterådet · Udenlandsk selskab med installationsarbejde og fast driftssted	14.10.2024
Skatterådet · Tysk selskabs gaslager i Danmark giver ikke fast driftssted	18.04.2023
Skatterådet · Udenlandsk selskab får ikke fast driftssted grundet støttefunktion	03.02.2023
Skatterådet · Norsk CEO i Danmark skaber fast driftssted for selskaber	21.11.2022
Skatterådet · Tysk selskab får fast driftssted i Danmark via hjemmekontor	12.05.2022
Skatterådet · Norsk virksomhed får ikke fast driftssted ved hjemmearbejde i Danmark	01.04.2022
Skatterådet · Fast driftssted ved tilbagevendende jernbanearbejde	01.07.2021
Skatterådet · Fast driftssted vurdering af salgsforberedende aktiviteter	06.11.2019
Skatterådet · Amerikansk selskab undgår fast driftssted ved byggeprojekt	27.10.2014

§ 11 Ledelsens sæde og dobbeltdomicil efter MLI

Et selskab er fuldt skattepligtigt til Danmark, hvis det er indregistreret her, jf. selskabsskattelovens § 1, stk. 1 – men også hvis **ledelsen har sæde her i landet**, jf. § 1, stk. 6. Begge kriterier kan udløse dobbeltdomicil, som må løses ved dobbeltbeskatningsoverenskomsternes tie-breaker-regler, i dag ofte modificeret af MLI'en (den multilaterale konvention), der erstatter det klassiske »virkelige ledelses sæde«-kriterium med en gensidig aftaleprocedure (MAP).

Den ledende nyere afgørelse er SKM2026.156.SR. Et britisk selskab med en dansk direktør fik statueret **ledelsens sæde i Danmark** efter § 1, stk. 6 – dermed fuld dansk skattepligt – hvorefter den dansk-britiske overenskomst som ændret ved MLI'en afgjorde hjemstedet. Afgørelsen er central, fordi den viser, at MLI'ens MAP-mekanisme *ikke* løser dobbeltdomicilkonflikten automatisk: den fulde skattepligt efter intern dansk ret består, indtil de kompetente myndigheder er nået til enighed.

Denne pointe blev skærpet i SKM2025.688.SR. Et dansk indregistreret selskab havde via en MAP-aftale fået fastslået skattemæssigt hjemsted i X-land, og ville udlodde sit eneste aktiv til moderselskabet. Skatterådet afviste spørgerens synspunkt om, at MAP-aftalen fjernede den danske kildekvalifikation:

> *En aftale med et andet lands kompetente myndighed, om at et selskab skal anses for skattemæssigt hjemmehørende i det andet land, ændrer ikke på, at selskabet fortsat er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, i kraft af sin indregistrering her i landet.*

Udlodningen havde derfor fortsat **kilde i Danmark**; kun DBO'ens frafaldsregel – betinget af, at moderselskabet var retmæssig ejer – kunne fjerne kildeskatten.

Modsætningsvis fandt Skatterådet i SKM2017.92.SR, at et Y-landsk selskabs ledelse **ikke** havde sæde i Danmark, hvorved fuld dansk skattepligt efter § 1, stk. 6, ikke indtrådte. Vurderingen beror på, hvor den daglige ledelse faktisk udøves – ikke på formel registrering af direktion eller bestyrelse.

LOV	Selskabsskatteloven § 1, stk. 1, 6 · Selskabsskatteloven § 2, stk. 1	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Britisk selskab med dansk direktør: Ledelsens sæde i Danmark og dobbeltdomicil efter MLI	08.04.2026
	Skatterådet · Udbytteudlodning fra dobbeltdomicilselskab hjemmehørende i X-land	05.12.2025
	Skatterådet · Y-landsk selskabs ledelse har ikke sæde i Danmark	09.02.2017

§ 12 Nedsat gaveafgift: skattefri omstruktureringer inden for 3-årsperioden udløser ikke genberegning

Ved generationsskifte kan gaveafgiften nedsættes efter boafgiftslovens § 23 a, men afgiftsnedsættelsen er betinget af, at gavemodtageren **bevarer ejerskabet i 3 år**. Foretager gavemodtageren inden for perioden en hel eller delvis overdragelse, forhøjes afgiften forholdsmæssigt til 15 pct., jf. § 23 b, stk. 1. Undtagelsen findes i § 23 b, stk. 2:

> *Stk. 1 finder endvidere ikke anvendelse, hvis overdragelsen sker ved en skattefri virksomhedsomdannelse eller skattefri omstrukturering, hvis der ved virksomhedsomdannelsen eller omstruktureringen ikke sker vederlæggelse med andet end aktier i det modtagende selskab. I sådanne tilfælde finder betingelsen i 1. pkt. i restløbetiden anvendelse på de aktier, der er modtaget som vederlag.*

Praksis er nu afklaret ved en serie afgørelser fra foråret 2026, der samstemmende fastslår, at **skattefri omstruktureringer ikke udløser genberegning, når fordelingen sker pro rata og uden formueforskydning**:

Afgørelse	Omstrukturering	Udfald
SKM2026.153.SR	Anpartsombytning + ophørsspaltning, **pro rata-fordeling**	Ingen forhøjelse
SKM2026.154.SR	Skattefrie omstruktureringer internt i koncernen	Ingen forhøjelse
SKM2026.164.SR	Ophørsspaltning + anpartsombytning + fusion	Ingen genberegning
SKM2026.268.SR	Salg af ejerlejlighed **med reinvestering** i udlejningsvirksomheden	Ingen forhøjelse

Det fælles træk er, at der alene vederlægges med aktier, at ejerkredsen er uændret, og at der ikke sker en formuefordeling mellem gavemodtagerne. Restløbetiden af 3-årsperioden overføres blot til de modtagne vederlagsaktier, jf. § 23 b, stk. 2, 2. pkt.

Grænsen går, hvor det modtagende selskab bliver en pengetank. Dette blev slået fast allerede i SKM2020.334.SR. To søskende, E og F, havde modtaget aktier med 6 pct.-afgift, og selskabet skulle spaltes, så E fik driftsselskaberne og F alene værdipapirer og likvider. For **E** kunne spaltningen gennemføres uden afgiftsforhøjelse, fordi det modtagende selskab drev aktiv erhvervsvirksomhed. For **F** blev svaret nej: hendes modtagende selskab ville udelukkende bestå af værdipapirer og likvider og dermed være en pengetank efter aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 6. Skatterådet indfortolkede – med henvisning til skatteministerens svar under behandlingen af L 183 (2016-17) – et krav om, at omstruktureringen skal være **forretningsmæssigt begrundet**, og at selskabet ikke må udvikle sig til en pengetank:

> *Hvis selskabets virksomhed efter overdragelsen til nedsat afgift på grund af efterfølgende overdragelser udvikler sig til overvejende – 50 pct. eller mere – at være passiv kapitalanbringelse, vil der være en formodning for, at der er foretaget overdragelser, der medfører helt eller delvist bortfald af afgiftsnedsættelsen.*

Afgiften blev derfor forhøjet forholdsmæssigt til 15 pct. for F's vedkommende.

De skattefri omstruktureringer i sig selv gennemføres efter fusionsskattelovens § 15 a og aktieavancebeskatningslovens § 36 – se hertil også SKM2025.445.SR, hvor en anpartsombytning og

efterfølgende ophørsspaltning til adskillelse af likvider fra driftsaktiver blev godkendt, og hvor ligningslovens § 3 ikke fandt anvendelse, fordi der ikke skete en reel afståelse af ejerskabet.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 6 · Boafgiftsloven § 23a · Boafgiftsloven § 23b, stk. 1, 2 · Fusionsskatteloven § 15a

PRAKSIS

Skatterådet · Salg af ejerlejlighed inden for 3-årsperioden udløser ikke forhøjet gaveafgift ved reinvestering i udlejningsvirksomheden	04.06.2026
Skatterådet · Skattefri omstrukturering efter generationsskifte – ingen genberegning af nedsat gaveafgift ved ophørsspaltning, anpartsombytning og fusion	10.04.2026
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning udløser ikke forhøjelse af nedsat gaveafgift ved pro rata-fordeling	01.04.2026
Skatterådet · Skattefrie omstruktureringer i koncern udløser ikke forhøjelse af nedsat gaveafgift efter boafgiftslovens § 23 b	01.04.2026
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning vedrørende generationsskifte	19.08.2025
Skatterådet · Generationsskifte med reduceret gaveafgift og efterfølgende spaltning af selskab	17.08.2020

§ 13 Pengetankreglen og aktiv udlejningsvirksomhed efter reformen af § 34, stk. 7

Succession efter aktieavancebeskatningslovens § 34 forudsætter, at selskabets virksomhed **ikke i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse**, jf. § 34, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 6. Med indførelsen af § 34, stk. 7 er udlejningsvirksomhed dog ikke længere automatisk passiv: den kan kvalificeres som **aktiv udlejningsvirksomhed**, hvis ejendommen har været ejet i mindst ét år, og hvis aftaler af væsentlig økonomisk betydning for driften **ikke i overvejende grad varetages af en uafhængig tredjemand**.

Skatterådets bindende svar fra 2026 har hurtigt tegnet konturerne af den nye regel:

- **Tilkøbt administration er tilladt – kontrollen er afgørende.** I SKM2026.113.SR varetog en ekstern administrator bogføring, huslejeopkrævning og momsregnskab, mens ejeren selv traf beslutning om lejeniveau, godkendelse af lejere, renoveringer og finansiering. Betingelsen var opfyldt. Samme resultat i SKM2026.114.SR for fire ejendomme, hvoraf to blev administreret eksternt, og i SKM2026.104.SR, hvor ejerne selv varetog fuldtidsdriften.
- **Ejertidskravet overlever en spaltning.** I SKM2026.114.SR blev det ophørende selskabs anskaffelsestidspunkt lagt til grund, da ejerkredsen var uændret – 1-årskravet i § 34, stk. 7 var derfor opfyldt i det nye selskab fra dag ét.
- **Aktiviteten skal bestå både før og på udlodningstidspunktet.** SKM2026.271.SR skærper kravet ved dødsboudlodning: den interne administration skal foreligge både før og på selve udlodningstidspunktet.
- **Nystiftede selskaber vurderes på handelsværdien.** I SKM2026.104.SR blev pengetankbrøken alene opgjort på overdragelsestidspunktet (ikke som 3-års gennemsnit), fordi selskabet var nystiftet ved en ophørsspaltning. Investeringsejendommene udgjorde 80,2 pct. af aktiverne – ingen pengetank.
- **Andelsbeviser tæller aldrig som værdipapirer.** SKM2026.112.SR fastslår, at § 34, stk. 6, 2. pkt. er af **absolut** karakter: andele omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 18 skal pr. definition ikke medregnes som værdipapirer i pengetankbrøken – heller ikke når leveringsrettighederne er udlejet til tredjemand.
- **Næringsejendomme følger ikke reglerne om aktiv udlejning.** I SKM2026.288.SR blev en ideel andel på 25 pct. af et interessentskab overdraget til en bror med succession efter kildeskattelovens § 33 C. Reglerne om

aktiv udlejningsvirksomhed var irrelevante, fordi fortjenesten beskattes efter statsskattelovens § 4 (næring) og ikke efter ejendomsavancebeskatningsloven.

Emnet berører generationsskifte, som behandles selvstændigt i /praksisoversigt/generationsskifte.

LOV `Aktieavancebeskatningsloven § 18` `Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 1, 6, 7` `Kildeskatteloven § 33c` `Statsskatteloven § 4`

PRAKSIS

Skatterådet · Skatterådets bekræftelse af succession ved overdragelse af ideel andel af næringsejendomsvirksomhed til søskende	12.06.2026
Skatterådet · Skattemæssig succession ved dødsboudlodning af kapitalandele – aktiv udlejningsvirksomhed kræver intern administration både før og på udlodningstidspunktet	04.06.2026
Skatterådet · Succession ved overdragelse af anparter i aktivt ejendomsselskab	03.03.2026
Skatterådet · Succession ved generationsskifte af udlejningsejendomme efter spaltning	03.03.2026
Skatterådet · Andelsbeviser kvalificeret som erhvervsaktiver ved generationsskifte	03.03.2026
Skatterådet · Succession ved overdragelse af kapitalandele i ejendomskoncern	27.02.2026
Skatterådet · Kryptovaluta og guldbarrer er passiv kapitalanbringelse	31.01.2022

§ 14 Moms: den selvstændige vurdering af økonomisk virksomhed

Et gennemgående – og for skatteyderne ofte overraskende – træk ved Skatterådets praksis er, at **momspligten vurderes selvstændigt** efter momslovens § 3 og EU-Domstolens praksis om økonomisk virksomhed. Det gælder uafhængigt af, om aktiviteten kvalificerer som næring efter statsskatteloven, og uafhængigt af, om ejeren er et selskab eller en fysisk person.

Udgangspunktet er, at en indehavers **almindelige udøvelse af sin ejendomsret** ikke i sig selv er økonomisk virksomhed, jf. EU-Domstolens forenede sager **C-180/10 og C-181/10 (Słaby og Kuć)**. Først når ejeren aktivt tager skridt mod en økonomisk udnyttelse »gennem mobilisering af midler, der svarer til dem, der anvendes af en producent, handlende eller tjenesteyder«, opstår momspligten.

Dette blev anvendt i SKM2012.338.SR, hvor et anpartsselskab – hvis eneste formål efter ophøret af vognmandsforretningen i 2004 var at bevare ejerens privatformue – solgte en byggegrund. Skatterådet fastslog, at det er **den faktiske anvendelse**, ikke ejerens selskabsform, der er afgørende:

> *Selskabet kunne ikke anses for at drive økonomisk virksomhed og var derfor ikke omfattet af momspligt, jf. momsloven § 3, stk. 1, modsætningsvis.*

Modsat i SKM2013.824.SR, hvor X Havn A/S solgte over 12.000 m² havneareal, der havde været anvendt i selskabets momsregistrerede havnedrift og frivilligt momsregistrerede udlejning. Salget var derfor led i økonomisk virksomhed, og arealerne blev – trods eksisterende bygninger og bolværk – momsretligt kvalificeret som **byggegrunde**, fordi køberens erklærede hensigt var nybyggeri:

> *Hvis bebyggelsens karakter ikke opfylder helt grundlæggende krav til den fremtidige anvendelse […] og leveringen sker med henblik på opførelse af en ny bygning, må leveringen skulle anses for levering af en byggegrund.*

Fritagelsen for fast ejendom i momslovens § 13, stk. 1 omfatter altså ikke byggegrunde – og hensigten hos *køberen* kan være afgørende for kvalifikationen.

Momsspørgsmål er i øvrigt ikke fritaget for afvisningskompetencen: SKM2017.387.SR og SKM2025.342.SR viser, at § 24, stk. 2 anvendes med samme strenghed på momsområdet.

Moms-fortolkning som selvstændigt hovedemne behandles i /praksisoversigt/moms-fortolkning.

LOV	Momsloven § 3, stk. 1 · Momsloven § 13, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 2	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Afvisning af bindende svar om momspligt for udlejning af køjepladser	17.06.2025
	Skatterådet · Vedtægtsændring for at omlægge administrationsvederlag til forlods udbytte	04.08.2020
	Skatterådet · Afvisning af bindende svar om moms ved udtagning af byggegrund	06.06.2017
	Skatterådet · Momspligt ved salg af havneareal betinget af ny lokalplan	26.11.2013
	Skatterådet · Salg af byggegrund via selskab anset som privatformue	30.05.2012

§ 15 Omgåelsesklausulen i ligningslovens § 3 – restriktiv anvendelse i bindende svar

Ligningslovens § 3 pålægger skattepligtige selskaber at se bort fra arrangementer, der har til hovedformål at opnå en skattefordel, som virker mod skatterettens formål, og som ikke er reelle. Skatterådet anvender en fast tretrinsprøve, formuleret i SKM2020.361.SR:

> *Ved vurderingen af, om et arrangement kan tilsidesættes efter ligningslovens § 3, indgår tre elementer: 1) Der skal være en skattefordel, 2) ét af de væsentligste formål med arrangementet skal være at opnå skattefordelen, som virker mod formålet og hensigten med skatteretten, og 3) arrangementet anses ikke for at være reelt under hensyntagen til alle de relevante faktiske forhold og omstændigheder, herunder om arrangementet er tilrettelagt af velbegrundede, kommercielle årsager, der afspejler den økonomiske virkelighed.*

Betingelserne er **kumulative** – og i praksis strander de fleste sager allerede på første led.

Ingen skattefordel = ingen § 3. I SKM2024.375.SR blev udbytte fra et dansk holdingselskab kanaliseret op gennem koncernen til finansiering af henholdsvis tilbagekøb af medarbejderandele og betaling af en earn-out til en uafhængig tredjepart. Skatterådet fandt hverken misbrug af moder-/datterselskabsdirektivet eller grundlag for § 3, fordi de endelige modtagere **selv ville have været berettiget til frafald**, hvis de havde modtaget udbyttet direkte. Samme betragtning i SKM2025.426.SR, hvor det ultimative moderselskab blev anerkendt som retmæssig ejer, selv om betalingen passerede fire mellemliggende holdingselskaber – pengene gik direkte fra spørgers bankkonto til moderselskabets, og strukturen var begrundet i långiverkrav og regnskabsmæssig konsolidering.

Reelle kommercielle årsager frelser omstruktureringen. SKM2026.279.SR bekræfter, at § 3 ikke finder anvendelse ved en grænseoverskridende skattefri fusion med en kommerciel buy-and-build-strategi. Og i SKM2022.139.SR kunne § 3 ikke bringes i anvendelse ved flytning af et ejendomsselskabs hjemsted, fordi selskabet havde negativ egenkapital og ingen udsigt til fremtidige udbytter – der opnåedes altså slet ingen skattefordel.

Men klausulen har tænder. SKM2022.495.SR viser modsætningen: her blev et likvidationsprovenu omkvalificeret til udbytte på grund af misbrug. Og SKM2025.445.SR markerer grænsen udtrykkeligt ved at afgrænse sig fra **SKM2024.642.SR**, hvor en lignende konstruktion var anvendt til at realisere værdier ved et exit uden avancebeskatning. Det afgørende i SKM2025.445.SR var, at der **ikke skete nogen reel afståelse af ejerskabet** – ejerne beholdt deres økonomiske interesse i driften, og fordelingen var pro rata.

Når omgåelsesklausulen påberåbes i en sag, hvor der samtidig verserer en kontrolsag om samme problemstilling, kolliderer de to spor – og afvisningen efter § 24, stk. 2 vinder, jf. SKM2026.138.SR og SKM2022.200.SR.

Spørgsmålet om retmæssig ejer behandles selvstændigt i /praksisoversigt/retmaessig-ejer.

LOV `Ligningsloven § 3, stk. 1` `Selskabsskatteloven § 2, stk. 1` `Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 2`

PRAKSIS

Skatterådet · LL § 3 finder ikke anvendelse ved grænseoverskridende skattefri fusion med kommerciel buy-and-build strategi	10.06.2026
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om udbytteskat og retmæssig ejer – igangværende kontrol af samme problemstilling	19.03.2026
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning vedrørende generationsskifte	19.08.2025
Skatterådet · Bekræftelse af ultimativt moderselskab som retmæssig ejer af udbytte	11.08.2025
Skatterådet · Skattefri udbytteudlodning til aktietilbagekøb og earn-out betaling	11.07.2024
Skatterådet · Likvidationsprovenu behandles som udbytte på grund af misbrug	14.10.2022
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet verserende klagesag	25.04.2022
Skatterådet · Skattefrihed ved flytning af dansk ejendomsselskabs hjemsted	25.03.2022
Skatterådet · Lån mellem investeringsselskab og skattepligtigt selskab tilsidesættes ikke	04.09.2020

§ 16 Praktiske konsekvenser for rådgiveren: en tjekliste før anmodningen indsendes

Praksis lader sig destillere til en række operationelle krav, der bør være opfyldt, før en anmodning om bindende svar indsendes.

Timing:

- Indsend anmodningen **før** gaveanmeldelsen. Er gaveanmeldelsen indsendt først, foreligger der allerede en igangværende sagsbehandling, som sidestilles med kontrol (SKM2025.324.SR, modsat SKM2026.104.SR).
- Undersøg, om der pågår kontrol, revision, klage- eller retssag om **samme problemstilling** – også for tidligere indkomstår (SKM2026.138.SR, SKM2015.170.SR).
- Er der allerede afgivet et bindende svar om forholdet, kræves **materielt forskellige** fakta (SKM2025.342.SR, SKM2016.365.SR).

Parterne:

- Ved gaveafgift, afståelsessummer og kontrollerede transaktioner: sørg for, at **alle parter** er medansøgere, jf. § 22.
- Ved gennemførte dispositioner kan der ikke spørges om virkningen for **andre end spørgeren** (FOB 2019-1).

Faktum og formulering:

- Beskriv **én bestemt disposition** og den præcise fremgangsmåde. Alternativer, betingede trapper og hypotetiske scenarier fører til afvisning (SKM2014.248.SR, SKM2019.370.SR).
- Fremlæg **aftalegrundlaget** – ikke blot et koncept (SKM2018.421.SR, SKM2017.284.SR).
- Kan en påberåbt forudsætning ikke dokumenteres, bliver spørgsmålet **teoretisk** (SKM2017.261.SR).

Emnet:

- Spørg ikke om indeholdelses- eller opkrævningsregler (SKM2025.276.SR) eller om forhold, der henhører under skifteretten (SKM2024.605.SR).

Efter svaret:

- Bindingen bortfalder, hvis forudsætningerne ændrer sig, jf. § 25, stk. 2 – men en myndighedstilbagekaldelse er en **afgørelse**, som kan kræves begrundet og prøvet (FOB 2012-12).
- En afvisning kan **ikke** påklages administrativt, jf. § 24, stk. 3; prøvelse må ske ved domstolene.

Skattestyrelsens samlede praksisoversigt findes i Den juridiske vejledning, afsnit A.A.3.9.9 om afvisning som følge af udredning eller revision.

LOV Skatteforvaltningsloven § 22 Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 2, 3 Skatteforvaltningsloven § 25, stk. 2

PRAKSIS

Skatterådet · Afvisning af bindende svar om udbytteskat og retmæssig ejer – igangværende kontrol af samme problemstilling	19.03.2026
Skatterådet · Succession ved overdragelse af kapitalandele i ejendomskoncern	27.02.2026
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om momspligt for udlejning af køjepladser	17.06.2025
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om generationsskifte successionsregler	11.06.2025
Skatterådet · Fast driftssted offshore og afvisning af trækfritagelse	16.05.2025
Skatterådet · Successionsrækkefølge og beskatning ved ægtefællesuccession og dødsfald	03.12.2024
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om skattefri nabohjælp og deleøkonomi	11.07.2019
Skatterådet · Ejerskab af solcelleanlæg ved performanceafhængig betaling afvises	16.08.2018
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet manglende konkret disposition	11.04.2017
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om fradrag for optionskøb	06.04.2017
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet afgjorte skattesager	24.08.2016
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet verserende klagesag	04.03.2015
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om skattepligt ved alternativt ophold	08.04.2014

§ 17 Sammenfatning: to bevægelser i Skatterådets praksis

Skatterådets praksis udvikler sig i disse år i to samtidige – og delvis modsatrettede – retninger.

Processuelt strammes adgangen. Afvisningskompetencen efter § 24, stk. 2 er blevet et betydeligt filter. Kontrolhensynet er udvidet, så det ikke længere kræver identitet mellem *perioder*, men alene mellem *problemstillinger* (SKM2026.138.SR). Rækkefølgen mellem gaveanmeldelse og anmodning er blevet retligt afgørende (SKM2025.324.SR). Og kravet om ét bestemt faktum – ikke et alternativt faktum – håndhæves konsekvent. Retssikkerhedsmæssigt er dette en spænding: afvisningen kan ikke påklages administrativt, jf. § 24, stk. 3, og skatteyderen står tilbage uden den forudsigelighed, som ordningen efter betænkning nr. 945/1982

netop skulle sikre. Modvægten er, at afvisning ikke er en automatik – jf. SKM2025.178.SR, hvor svaret blev givet trods en verserende retssag.

Materielt afklares de store fortolkningsspørgsmål. Inden for hvert af de behandlede områder er praksis nu forudsigelig:

- **Kryptoaktiver** er spekulationsaktiver efter statsskattelovens § 5, stk. 1, litra a, og hensigten succederer ved gave, arv og bodeling – senest og klarest i SKM2026.81.SR.
- **Fast driftssted** kræver både geografisk fasthed og varighed; 6-8 dages kampagner rækker ikke (-SKM2026.120.SR, SKM2026.121.SR), og et hjemmekontor er kun til arbejdsgiverens rådighed, når denne har en forretningsmæssig interesse i placeringen (SKM2022.167.SR).
- **Nedsat gaveafgift** overlever skattefri omstruktureringer, når vederlæggelsen sker i aktier og fordelingen er pro rata (SKM2026.153.SR, SKM2026.164.SR) – men ikke, hvis det modtagende selskab bliver en pengetank (SKM2020.334.SR).
- **Ledelsens sæde** efter selskabsskattelovens § 1, stk. 6 bevarer sin selvstændige betydning, også når MLI'ens MAP-procedure har fastlagt hjemstedet i udlandet (SKM2026.156.SR, SKM2025.688.SR).

Den praktiske lære er, at værdien af et bindende svar i dag i lige så høj grad afgøres af **hvornår og hvordan** anmodningen indgives, som af det materielle spørgsmål, den rejser. Arbejdsgruppen bag betænkning nr. 1187/1989 noterede allerede dengang, at »en meget stor del af de afgivne svar har medvirket til, at skatteyderne har kunnet træffe de dispositioner, hvorom de har rejst spørgsmål, med den øgede sikkerhed, som var hensigten med loven« – den vurdering står ved magt, men forudsætter i dag en mere disciplineret proces fra spørgerens side end nogensinde.

LOV
Boafgiftsloven § 23b, stk. 2 · Selskabsskatteloven § 1, stk. 6 · Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 2, 3 · Statsskatteloven § 5, stk. 1

PRAKSIS

Skatterådet · Skattefri omstrukturering efter generationsskifte – ingen genberegning af nedsat gaveafgift ved ophørsspaltning, anpartsombytning og fusion	10.04.2026
Skatterådet · Britisk selskab med dansk direktør: Ledelsens sæde i Danmark og dobbeltdomicil efter MLI	08.04.2026
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning udløser ikke forhøjelse af nedsat gaveafgift ved pro rata-fordeling	01.04.2026
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om udbytteskat og retmæssig ejer – igangværende kontrol af samme problemstilling	19.03.2026
Skatterådet · Skattepligt ved sandsugning uden for dansk territorialfarvand	04.03.2026
Skatterådet · Skattepligt og fast driftssted ved sandsugning på kontinentalsoklen	04.03.2026
Skatterådet · Spekulationsbeskatning af kryptovaluta erhvervet ved bodeling	13.02.2026
Skatterådet · Udbytteudlodning fra dobbeltdomicilselskab hjemmehørende i X-land	05.12.2025
Skatterådet · Afvisning af bindende svar om generationsskifte successionsregler	11.06.2025
Skatterådet · Skattefri udbytteudlodning til udenlandsk moderselskab trods verserende retssag	01.04.2025
Skatterådet · Norsk virksomhed får ikke fast driftssted ved hjemmearbejde i Danmark	01.04.2022
Skatterådet · Generationsskifte med reduceret gaveafgift og efterfølgende spaltning af selskab	17.08.2020

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Boafgiftsloven § 23b	stk. 2

Ligningsloven § 3	stk. 1	Selskabsskatteloven § 2	stk. 1
Skatteforvaltningsloven § 21	stk. 1	Skatteforvaltningsloven § 22	
Skatteforvaltningsloven § 24	stk. 2	Skatteforvaltningsloven § 25	stk. 1
Statsskatteloven § 5	stk. 1		

MATERIALE

Citerede afgørelser

69 afgørelser

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 69

12.06.2026	Skatterådets bekræftelse af succession ved overdragelse af ideel andel af næringsejendomsvirksomhed til søskende	26-0387863
10.06.2026	LL § 3 finder ikke anvendelse ved grænseoverskridende skattefri fusion med kommerciel buy-and-build strategi	25-5461065
04.06.2026	Salg af ejerlejlighed inden for 3-årsperioden udløser ikke forhøjet gaveafgift ved reinvestering i udlejningsvirksomheden	26-1272070
04.06.2026	Skattemæssig succession ved dødsboudlodning af kapitalandele – aktiv udlejningsvirksomhed kræver intern administration både før og på udlodningstidspunktet	26-1384027
10.04.2026	Skattefri omstrukturering efter generationsskifte – ingen genberegning af nedsat gaveafgift ved ophørsspaltning, anpartsombytning og fusion	25-5862526
08.04.2026	Britisk selskab med dansk direktør: Ledelsens sæde i Danmark og dobbeltdomicil efter MLI	25-3684756
01.04.2026	Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning udløser ikke forhøjelse af nedsat gaveafgift ved pro rata-fordeling	26-0363047
01.04.2026	Skattefrie omstruktureringer i koncern udløser ikke forhøjelse af nedsat gaveafgift efter boafgiftslovens § 23 b	26-0429777
19.03.2026	Afvisning af bindende svar om udbytteskat og retmæssig ejer – igangværende kontrol af samme problemstilling	25-3497348
04.03.2026	Skattepligt ved sandsugning uden for dansk territorialfarvand	25-5110343
04.03.2026	Skattepligt og fast driftssted ved sandsugning på kontinentalsoklen	25-5111674
03.03.2026	Andelsbeviser kvalificeret som erhvervsaktiver ved generationsskifte	25-5646437
03.03.2026	Succession ved overdragelse af anparter i aktivt ejendomsselskab	25-5285659
03.03.2026	Succession ved generationsskifte af udlejningsejendomme efter spaltning	25-6213361
27.02.2026	Succession ved overdragelse af kapitalandele i ejendomskoncern	25-5926804
13.02.2026	Spekulationsbeskatning af kryptovaluta erhvervet ved bodeling	24-0842516

11.12.2025	Fast driftssted ved byggearbejde genoptaget efter konkurs og ejerskifte	25-2839354
05.12.2025	Udbytteudlodning fra dobbeltdomicilselskab hjemmehørende i X-land	25-3150931
18.11.2025	Offshore selskabs udvidede supportaktiviteter i Danmark skaber ikke fast driftssted	25-3865216
11.11.2025	Realiseret fortjeneste på Bitcoins fra 2011 var spekulation	25-3013004
19.08.2025	Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning vedrørende generationsskifte	25-2369066
11.08.2025	Bekræftelse af ultimativt moderselskab som retmæssig ejer af udbytte	24-1232352
17.06.2025	Afvisning af bindende svar om momspligt for udlejning af køjepladser	25-0360671
11.06.2025	Afvisning af bindende svar om generationsskifte successionsregler	25-2239192
16.05.2025	Fast driftssted offshore og afvisning af trækfritagelse	24-1892230
01.04.2025	Skattefri udbytteudlodning til udenlandsk moderselskab trods verserende retssag	24-1575465
03.12.2024	Successionsrækkefølge og beskatning ved ægtefællesuccession og dødsfald	23-2093317
14.10.2024	Udenlandsk selskab med installationsarbejde og fast driftssted	24-0908793
02.09.2024	Arvede Bitcoins anses for spekulationsaktiver ved salg	24-0896571
11.07.2024	Skattefri udbytteudlodning til aktietilbagekøb og earn-out betaling	23-0664467
12.01.2024	Beskatning af tab på krypto-fordringer og gave af kryptovaluta til børn	23-1122748
04.09.2023	Låsning og frigivelse af kryptovaluta er ikke skattepligtig realisation	22-0570993
18.04.2023	Tysk selskabs gaslager i Danmark giver ikke fast driftssted	22-1010920
03.02.2023	Udenlandsk selskab får ikke fast driftssted grundet støttefunktion	22-0872228
05.01.2023	Beskatning af kryptovaluta afkast og staking rewards ved tildeling	22-0754229
21.11.2022	Norsk CEO i Danmark skaber fast driftssted for selskaber	22-0457370
14.10.2022	Likvidationsprovenu behandles som udbytte på grund af misbrug	21-0486163
05.07.2022	Skattepligt af Bitcoin-gevinster købt i 2012 i spekulationsøjemed	21-0613071
12.05.2022	Tysk selskab får fast driftssted i Danmark via hjemmekontor	21-0722131
25.04.2022	Afvisning af bindende svar grundet verserende klagesag	21-1061674
01.04.2022	Norsk virksomhed får ikke fast driftssted ved hjemmearbejde i Danmark	21-1205689
25.03.2022	Skattefrihed ved flytning af dansk ejendomsselskabs hjemsted	21-0633002
31.01.2022	Kryptovaluta og guldbarrer er passiv kapitalanbringelse	21-0702623
02.11.2021	Beskatning af Dogecoin-gevinst købt i 2014 anses som spekulation	21-0441153
01.07.2021	Fast driftssted ved tilbagevendende jernbanearbejde	21-0032709
31.05.2021	Næringsvurdering af personlig handel med kryptovaluta	18-0002843

04.09.2020	Lån mellem investeringsselskab og skattepligtigt selskab tilsidesættes ikke	20-0458340
17.08.2020	Generationsskifte med reduceret gaveafgift og efterfølgende spaltning af selskab	20-0106106
04.08.2020	Vedtægtsændring for at omlægge administrationsvederlag til forlods udbytte	20-0307143
05.12.2019	Afvisning af bindende svar grundet verserende retssag om samme skatteyder	19-0642260
06.11.2019	Fast driftssted vurdering af salgsforberedende aktiviteter	19-0512700
11.07.2019	Afvisning af bindende svar om skattefri nabohjælp og deleøkonomi	19-0027192
17.12.2018	Afvisning af bindende svar om skat på kryptovaluta	17-1020098
05.09.2018	Fradrag for spekulationstab ved handel med Bitcoins	18-0767532
16.08.2018	Ejerskab af solcelleanlæg ved performanceafhængig betaling afvises	18-0203370
09.05.2018	Afvisning af bindende svar om generationsskifte og pengetankreglen	17-1844682
06.06.2017	Afvisning af bindende svar om moms ved udtagning af byggegrund	16-1394339
11.04.2017	Afvisning af bindende svar grundet manglende konkret disposition	16-1635364
06.04.2017	Afvisning af bindende svar om fradrag for optionskøb	16-1560089
09.02.2017	Y-landsk selskabs ledelse har ikke sæde i Danmark	16-1210400
24.08.2016	Afvisning af bindende svar grundet afgjorte skattesager	14-0060834
08.12.2015	Afvisning af bindende svar grundet verserende klagesag	15-0972859
04.03.2015	Afvisning af bindende svar grundet verserende klagesag	14-0381804 og 14-0381808
27.10.2014	Amerikansk selskab undgår fast driftssted ved byggeprojekt	14-3544860
08.04.2014	Afvisning af bindende svar om skattepligt ved alternativt ophold	13-0104502
26.11.2013	Momspligt ved salg af havneareal betinget af ny lokalplan	13-0166052
30.05.2012	Salg af byggegrund via selskab anset som privatformue	12-066206
25.06.2008	Afvisning af bindende svar grundet manglende faktuelle oplysninger	08-092603
08.05.2007	Skatterådet afviser at ændre ankenævnets konkrete bevisvurdering	07-072269

FORARBEJDE Betænkninger

2 referencer

Fortolkningen af love og domstolsafgørelser (Betænkning nr. 1187)

nr. 1187 · 1989 · Skatteministeriet

Betænkning fra udvalget om eventuel styrkelse af lovfortolkningen inden for skatteadministrationen

nr. 945 · 1982 · Ministeriet for Skatter og Afgifter

02 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over CFC-beskatning af kontrollerede selskaber

Kontrol, CFC-indkomst og substans efter ATAD-omlægningen af selskabsskattelovens § 32

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 33 afgørelser · 2008–2025 Læs online

INTRODUKTION

CFC-beskatning er den danske værnsregel, der tvinger et moderselskab, en fond eller en kontrollerende fysisk person til at medregne et kontrolleret selskabs mobile indkomst – renter, kursgevinster, udbytter, aktieavancer, finansiel leasing og indkomst fra immaterielle aktiver – i dansk skattepligtig indkomst. Hovedhjemlerne er selskabsskattelovens § 32 for selskaber, fondsbeskatningslovens § 12 for fonde og ligningslovens § 16 H for kontrollerende fysiske personer. Praksis domineres af Skatterådets bindende svar og dispensationsafgørelser samt af Landsskatteretten, mens EU-Domstolen har sat de ydre rammer. ATAD-implementeringen ved lov nr. 1180 af 8. juni 2021 har flyttet retstilstanden markant: aktivtesten og den 10-årige dispensationsordning for finansielle datterselskaber er afskaffet, indkomsttærsklen sænket til en tredjedel, kontrolbegrebet udvidet, og der er indført en partiel substanstest for indkomst fra immaterielle aktiver samt et bindende valg om kun at medregne CFC-indkomsten.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Kontrolbetingelsen i selskabsskattelovens § 32, stk. 6, er efter ATAD-omlægningen alternativ: mere end 50 pct. af stemmerne, mere end 50 pct. af kapitalen eller ret til mere end 50 pct. af overskuddet er hver for sig tilstrækkeligt, og tilknyttede personers besiddelser på 25 pct. eller mere medregnes.

02 Ejes 50 pct. eller mindre uden bestemmende indflydelse, indtræder ingen CFC-beskatning – beskatning sker først ved udbytte eller afståelse.

03 CFC-beskatning efter selskabsskattelovens § 32 forudsætter ikke længere, at datterselskabet er lavtbeskattet eller udenlandsk; reglerne rammer alle datterselskaber uanset hjemsted, hvilket bevidst går videre end skatteundgåelsesdirektivets minimumskrav.

04 Indkomstbetingelsen er, at datterselskabets CFC-indkomst overstiger en tredjedel af den samlede skattepligtige indkomst opgjort efter danske regler; den tidligere aktivtest er ophævet.

05 Opregningen af CFC-indkomst i § 32, stk. 5, er udtømmende – lejeindtægter og avancer på fast ejendom er ikke CFC-indkomst, og goodwill var efter tidligere praksis ikke omfattet af definitionen af immaterielle aktiver.

06 Royalties fra uafhængige parter er ikke CFC-indkomst, hvis de immaterielle aktiver i det væsentligste er foranlediget af datterselskabets egen forsknings- og udviklingsvirksomhed; salgssummer for immaterielle aktiver er derimod altid CFC-indkomst.

07 Anden indkomst fra immaterielle aktiver – herunder indlejret royaltyafkast i varer og tjenesteydelser – medregnes kun, hvis datterselskabet ikke viderefører en væsentlig økonomisk aktivitet vedrørende aktiverne; testen skal fortolkes i overensstemmelse med det EU-retlige misbrugsbegreb.

08 Immaterielle aktiver, der først kom under CFC-beskatning ved ATAD-udvidelsen, kan efter overgangsreglen i lov nr. 1180 af 8. juni 2021 § 3, stk. 3, afskrives på handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår efter 1. juli 2021, og uudnyttede tvungne afskrivninger fremføres til det år, hvor aktivet giver indkomst.

09 CFC-indkomsten og datterselskabets samlede indkomst opgøres altid efter danske regler; udenlandske konsoliderings- og overskudsoverførselsordninger som den tyske Organschaft ændrer ikke, hvem der er rette indkomstmodtager.

10 Den 10-årige dispensationsadgang for banker, realkreditinstitutter og forsikringsselskaber i den dagældende § 32, stk. 2, er ophævet, og allerede meddelte fritagelser bortfaldt for indkomstår, der påbegyndtes 1. juli 2021 eller senere.

11 Finansielle datterselskaber undtages nu generelt fra CFC-beskatning, medmindre mere end en tredjedel af CFC-indkomsten hidrører fra transaktioner med moderselskabet eller dets tilknyttede personer.

12 For kontrollerende fysiske personer efter ligningslovens § 16 H gælder fortsat både et lavbeskatningskrav (udenlandsk skat under ¾ af dansk skat) og en indkomstbetingelse på mere end halvdelen af selskabets indkomst; er lavbeskatningskravet ikke opfyldt, bortfalder hele CFC-spørgsmålet.

13 Fritagelsen i ligningslovens § 16 H, stk. 2, for EU/EØS-selskaber kræver reel etablering og reel økonomisk virksomhed vedrørende CFC-indkomsten – et passivt obligationsinvesterende selskab uden egne ansatte og lokaler opfylder ikke kravet.

14 Der gives creditlempelse for datterselskabets danske og udenlandske skatter og – efter ekstraskattereformen – nedslag for kvalificeret indenlandsk ekstraskat, ligesom medregnet CFC-indkomst kan modregnes i senere skattepligtigt udbytte og aktieavance.

15 Moderselskabet kan efter § 32, stk. 15-16, vælge kun at medregne CFC-indkomsten frem for datterselskabets samlede indkomst; valget skal træffes ved det første oplysningsskema, er bindende i 5 år og gælder alle koncernens datterselskaber.

§ 1 Det trestrengede CFC-system: selskaber, fonde og kontrollerende fysiske personer

Dansk CFC-beskatning hviler på tre parallelle hjemler, der er koblet sammen ved indbyrdes henvisninger.

- **Selskaber m.v.** CFC-beskattes efter selskabsskattelovens § 32. Reglen omfatter selskaber og foreninger omfattet af selskabsskattelovens § 1 samt udenlandske selskabers faste driftssteder i Danmark, jf. § 32, stk. 1.
- **Fonde og foreninger** er omfattet via fondsbeskatningslovens § 12, hvorefter § 32 finder tilsvarende anvendelse, dog uden dobbelt medregning, hvis indkomsten allerede medregnes hos et selskab.
- **Kontrollerende fysiske personer** CFC-beskattes efter ligningslovens § 16 H, der henviser til CFC-indkomstdefinitionen i selskabsskattelovens § 32, stk. 5, men i øvrigt har sine egne – og strengere – indgangsbetingelser.

Den legislative udvikling forklarer regelsættets nuværende form:

År	Ændring	Kerneindhold
1995	lov nr. 312 af 17. maj 1995	Ny § 32 om tvungen sambeskatning med lavtbeskattede udenlandske datterselskaber af overvejende finansiel karakter
1996	**lov nr. 487 af 12. juni 1996**	Ligningslovens § 16 H (personer) og fondsbeskatningslovens § 12 (fonde) indsættes
2000	lov nr. 1284 af 20. december 2000	Nyaffattelse af § 32, stk. 1, 1. pkt., og stk. 4
2002	lov nr. 313 af 21. maj 2002	År-til-år-vurdering, udtømmende liste over CFC-indkomst, 1/3-indkomsttest og 3/4-skattetest samt dispensationsadgang for banker og forsikringsselskaber
2007	lov nr. 540 af 6. juni 2007	Reglerne udvides til alle datterselskaber uanset hjemsted og beskatningsniveau; EU/EØS-substanstest i ligningslovens § 16 H, stk. 2
2021	lov nr. 1180 af 8. juni 2021	ATAD-implementering: nyaffattelse af stk. 1-2 og 5-7, nye stk. 14-16
2023	**lov nr. 1535 af 12. december 2023**	Nedslag i § 32, stk. 11, for kvalificeret indenlandsk ekstraskat

Om formålet siger de almindelige bemærkninger til 2021-loven:

> *De såkaldte CFC-regler har til formål at hindre, at mobil indkomst vilkårligt kan flyttes til lavskattelande. CFC-regler går ud på, at moderselskaber, der flytter aktiver til udenlandske datterselskaber ("Controlled Foreign Companies" – CFC), beskattes i hjemlandet af den indkomst, der er placeret i udlandet.*

Det historiske cirkulære om international beskatning fra 1997 beskriver det oprindelige regelsæt i detaljer, men er for længst overhalet af lovændringerne og kan ikke citeres som gældende ret. Sambeskatningsudvalgets rapport, betænkning nr. 1452/2004, afgrænsede udtrykkeligt CFC-reglerne fra sit kommissorium, men dokumenterer samspillet mellem CFC-beskatning og frivillig international sambeskatning: koncerner med CFC-pligtige datterselskaber kunne i stedet vælge international sambeskatning efter selskabsskattelovens § 31 A, hvilket fortsat er en udtrykkelig undtagelse i § 32, stk. 1, nr. 2.

LOV `Fondsbeskatningsloven § 12` `Ligningsloven § 16h, stk. 1` `Selskabsskatteloven § 31a` `Selskabsskatteloven § 32, stk. 1`

§ 2 Kontrolbetingelsen: fra bestemmende indflydelse til det alternative 50 pct.-kriterium

Før ATAD-omlægningen var kontrolbetingelsen knyttet til koncernbegrebet i selskabsskattelovens § 31 C og krævede i praksis mere end halvdelen af stemmerettighederne. Forarbejderne til lov nr. 1180 af 8. juni 2021 beskriver den gældende ret på daværende tidspunkt således:

> *Kontrolbetingelsen fremgår af selskabsskattelovens § 32, stk. 1, 1. pkt., jf. stk. 6. ... Dette vil i praksis være tilfældet, når den danske enhed direkte eller indirekte er aktionær i datterselskabet, og koncernen har bestemmende indflydelse i datterselskabet, jf. selskabsskattelovens § 31 C, hvilket som hovedregel er tilfældet, hvis koncernen har mere end 50 pct. af stemmerettighederne i datterselskabet.*

Den gamle retstilstand ses klart i **SKM2008.787.SR** (SKM2008.787.SR), hvor Skatterådet besvarede spørgsmålet om et BVI-selskab med ren optionshandel todelt: ved en ejerandel under 50 pct. var moderselskabsbetingelsen ikke opfyldt, og CFC-reglerne fandt slet ikke anvendelse, mens en ejerandel over 50 pct. udløste medregning af hele den forholdsmæssige andel – uanset at afkastet blev geninvesteret. Samme skelnen blev anvendt for en fysisk person i SKM2008.775.SR efter ligningslovens § 16 H.

Efter § 32, stk. 6 er kontrolbetingelsen nu **alternativ**: moderselskabsstatus foreligger, hvis selskabet selv eller sammen med tilknyttede personer har direkte eller indirekte indflydelse på mere end 50 pct. af stemmerettighederne, ejer mere end 50 pct. af kapitalen **eller** har ret til at modtage mere end 50 pct. af overskuddet. Ved tilknyttede personer forstås enheder og fysiske personer med 25 pct. eller mere af stemmer, kapital eller overskud, og en fysisk persons nærtstående, fonde og truster medregnes efter ligningslovens § 16 H, stk. 6. Forarbejderne fremhæver, at udvidelsen indebærer, at "omfanget af datterselskaber, der bliver omfattet af regelsættet, udvides", og at der derfor blev indført en ny lempelsesadgang i § 32, stk. 14, fordi aktierne i de nytilkomne datterselskaber ikke altid er skattefrie koncernselskabsaktier.

Afgrænsningen mod ikke-kontrollerende strukturer er illustreret i SKM2019.453.SR, hvor danske medarbejdere via *depositary receipts* i to hollandske stichtings havde det fulde økonomiske afkast af underliggende B.V.-selskaber. Skatterådet fandt, at stichtingerne ikke var transparente, fordi bestyrelsen – udpeget af kapitalfondsforvalteren – kunne gøre udlodninger betingede og kræve dem tilbagebetalt. Da medarbejderne hverken var aktionærer, havde stemmerettigheder eller havde indgået aftale om fælles kontrol, var kontrolbetingelsen i **selskabsskattelovens § 32, stk. 6, 1. pkt.**, allerede af den grund ikke opfyldt. Skatterådet præciserede samtidig, at bestemmelsen om transparente enheder efter forarbejderne sigter mod personselskaber som K/S og I/S – ikke mod fondslignende stichtings. Modsat blev en hollandsk STAK i SKM2018.254.SR anset for transparent, fordi indtægterne straks blev udloddet, og hele formuen tilfaldt deltagerne ved likvidation – en forskel Skatterådet i 2019 udtrykkeligt lagde vægt på.

LOV	Ligningsloven § 16h, stk. 6 · Selskabsskatteloven § 32, stk. 6, 14	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Afkast fra hollandsk Stichting via Depositary Receipts og CFC-beskatning	18.09.2019
	Skatterådet · Hollandsk STAK fond er skattemæssigt transparent i Danmark	06.06.2018
	Skatterådet · CFC-beskatning af udenlandsk selskabs indkomst afhængig af ejerandel	01.10.2008
	Skatterådet · CFC-beskatning og pensionsmidlers investering i udenlandsk selskab	29.09.2008

§ 3 Indkomstbetingelsen efter ATAD: en tredjedel – og aktivtesten er væk

Efter § 32, stk. 1, nr. 1 sker CFC-beskatning kun, hvis datterselskabets CFC-indkomst i indkomståret udgør **mere end en tredjedel** af datterselskabets samlede skattepligtige indkomst opgjort efter § 32, stk. 4. Forarbejderne til 2021-loven forklarer skærpelsen:

> *Forslaget til nr. 1, 1. pkt., indebærer, at den gældende indkomstbetingelse opretholdes, men at den justeres, således at betingelsen for CFC-beskatning efter forslagets 1. pkt. fremover vil være, at datterselskabets CFC-indkomst udgør mere end 1/3 af datterselskabets samlede skattepligtige indkomst. Herved vil indkomstbetingelsen få et bredere anvendelsesområde ... Indkomstbetingelsens tærskel skærpes for at bringe CFC-reglerne i overensstemmelse med minimumskravene i skatteundgåelsesdirektivet.*

Samtidig blev **aktivbetingelsen ophævet**. Den krævede tidligere, at datterselskabets finansielle aktiver gennemsnitligt udgjorde mere end 10 pct. af de samlede aktiver, og dens ophævelse afspejles i, at ordene "og aktiverne" udgik af § 32, stk. 3. Under de gamle regler var aktivtesten en selvstændig frafiltrering, jf. SKM2008.787.SR, hvor Skatterådet udtrykkeligt opstillede både 50 pct.-indkomstkravet og 10 pct.-aktivkravet som kumulative betingelser.

To tekniske elementer i indkomstbetingelsen skal fremhæves:

- **Transparensreglen**: ved bedømmelsen ses der bort fra indkomst fra selskaber under datterselskabets bestemmende indflydelse, når de er skattemæssigt hjemmehørende i samme land; i stedet inddrages deres indkomst forholdsmæssigt. Det præciseredes ved 2021-loven, at der lægges vægt på det *skattemæssige* hjemsted.
- **Skattepligtige tilskud** medregnes ikke ved opgørelsen af datterselskabets samlede skattepligtige indkomst. Forarbejderne begrunder det med, at den danske indkomstopgørelse ellers "ville kunne oppustes kunstigt, uden at dette nødvendigvis har indflydelse på datterselskabets faktiske beskatning i udlandet".

Hvor indkomstbetingelsen ikke er opfyldt, falder hele CFC-spørgsmålet bort. Det illustreres af SKM2013.649.SR, hvor et driftsselskabs indtægter i det væsentlige (≥ 95 pct.) stammede fra markedsføring af online-spilydelser. Da denne indkomst ikke var CFC-indkomst, var moderselskabet ikke CFC-skattepligtigt, og udbyttet kunne modtages skattefrit.

En central dansk særegenhed er, at der **ikke** længere gælder noget krav om lavbeskatning eller udenlandsk hjemsted for datterselskabet. Det er et bevidst valg om at gå videre end direktivets minimum, som lovgiver begrunder således:

> *Med lovforslaget foreslås det på den baggrund på visse punkter at opretholde gældende CFC-regler, der går videre end minimumsforpligtelserne i direktivet. Det drejer sig mere specifikt om, at de danske CFC-regler finder anvendelse, uanset hvor datterselskabet er hjemmehørende.*

LOV	Selskabsskatteloven § 32, stk. 1, 3, 4	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Skattefrihed for udbytte og CFC-regler for holdingselskab med ledelse i udlandet	12.09.2013
	Skatterådet · CFC-beskatning af udenlandsk selskabs indkomst afhængig af ejerandel	01.10.2008

§ 4 Den udtømmende opregning af CFC-indkomst i § 32, stk. 5

§ 32, stk. 5 opregner ni kategorier af CFC-indkomst: renter og provisioner (nr. 1), kursgevinster og -tab på fordringer, gæld og finansielle kontrakter (nr. 2), indkomst fra immaterielle aktiver (nr. 3), skattepligtige udbytter (nr. 4), aktieavancer og -tab (nr. 5), fradrag vedrørende nr. 1-5 (nr. 6), finansiel leasing (nr. 7), indkomst fra forsikrings-, bank- og anden finansiel virksomhed (nr. 8) samt indkomst fra faktureringsselskaber, der bidrager med ingen eller ringe økonomisk værdi (nr. 9).

Opregningen er **udtømmende**, og det har afgørende betydning i praksis:

- I SKM2010.377.SR skulle en dansk bank overtage nødlidende ejendomme fra kunder gennem nystiftede udenlandske ejendomsselskaber. Skatterådet fastslog, at lejeindtægter og gevinster ved salg af fast ejendom hverken var nævnt i den udtømmende liste eller kunne rummes i den daværende residualbestemmelse om finansiel virksomhed, fordi ejendomsselskaberne ikke havde finansiel koncession. Indkomsten var derfor ikke CFC-indkomst.
- I SKM2014.830.SR solgte et CFC-beskattet datterselskab samtlige aktiver og passiver, herunder goodwill, til et koncernselskab i EU/EØS. Skatterådet svarede, at den del af afståelsesavancen, der kunne henføres til goodwill, ikke skulle medregnes, fordi goodwill ikke er omfattet af den dagældende udtømmende definition af immaterielle aktiver. Definitionen i den gældende § 32, stk. 5, nr. 3 opregner fortsat ophavsret, patent, varemærke, mønster, model, tegning, hemmelig formel eller fremstillingsmetode, know-how samt CO2-kvoter og -kreditter – men den ATAD-baserede udvidelse i litra b om "al anden indkomst fra immaterielle aktiver" gør, at rækkevidden af afgørelsen må vurderes konkret under den nye affattelse.
- I SKM2009.231.SR skulle gebyrer, provisionsindtægter og anden omsætning i seks finansielle datterselskaber medregnes som CFC-indkomst efter den dagældende residualbestemmelse om finansiel virksomhed. Derimod var indtægten i et selskab, der alene drev en markedsplads for værdipapirhandel uden selv at deltage i handlerne, ikke CFC-indkomst – grænsen går ved, om selskabet driver den finansielle virksomhed eller blot stiller infrastrukturen til rådighed.

Den underliggende systematik er, at CFC-reglerne skal ramme *mobil* indkomst. Kursgevinstlovens område er derfor kernen i nr. 2, men med den vigtige undtagelse, at gevinst og tab på terminskontrakter, der tjener til sikring af driftsindtægter og driftsudgifter, ikke medregnes, medmindre selskabet driver næring ved køb og salg af fordringer eller finansieringsvirksomhed.

LOV	Selskabsskatteloven § 32, stk. 5	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Goodwill anses ikke som CFC-indkomst ved aktivsalg	04.12.2014
	Skatterådet · Ejendomsindtægter fra datterselskaber anses ikke for CFC-indkomst	22.06.2010
	Skatterådet · Gebyr og provisionsindtægter som CFC-indkomst i finansielle datterselskaber	27.03.2009

§ 5 Immaterielle aktiver: royalties efter litra a og den partielle substanstest i litra b

Indkomst fra immaterielle aktiver er efter ATAD-omlægningen delt i to spor i § 32, stk. 5, nr. 3.

Litra a – vederlag for anvendelse og afståelse. Betalinger af enhver art for anvendelsen af eller retten til at anvende immaterielle aktiver samt fortjeneste og tab ved afståelse af aktiverne er CFC-indkomst. Skattestyrelsen beskriver afgrænsningen således i Den juridiske vejledning:

> *Der skal dog ikke ske medregning af betalinger fra selskaber, som ikke er koncernforbundne med datterselskabet … for anvendelsen af eller retten til at anvende immaterielle aktiver, som i det væsentligste er foranlediget af datterselskabets egen forsknings- og udviklingsvirksomhed.*

Ved bedømmelsen af, om aktiverne i det væsentligste er datterselskabets egne, er det den **relative værdiskabelse** – ikke de afholdte omkostninger – der er afgørende, og aktiviteter købt hos andre koncernselskaber (kontraktforskning) tæller ikke med. Væsentlighedskriteriet gælder derimod kun royalties: fortjeneste og tab ved *afståelse* af immaterielle aktiver er i intet tilfælde knyttet op på et væsentlighedskriterium eller en substanstest. Afgrænsningen af royaltybegrebet følger generelt artikel 12, stk. 2, i OECD's modeloverenskomst, og det beror på en konkret vurdering, om der er overdraget ejerrettigheder eller alene en brugsret.

Litra b – al anden indkomst og den partielle substanstest. Litra b fanger den indkomst fra immaterielle aktiver, som ikke rammes af litra a – navnlig det royaltyafkast, der er *indlejret* i salgssummen for varer og tjenesteydelser, uden at der beregnes særskilt vederlag. Sådan indkomst medregnes kun, hvis datterselskabet ikke viderefører en væsentlig økonomisk aktivitet vedrørende de immaterielle aktiver, understøttet af personale, udstyr, aktiver og lokaler. Skattestyrelsen fastslår, at testen

> *skal fortolkes i overensstemmelse med det EU-retlige misbrugsbegreb, og det er således afgørende, hvornår datterselskabet efter EU-retten må anses for at have tilstrækkelig substans.*

Vurderingen er funktionsorienteret. Har ejeren selv – eller lokale koncernforbundne selskaber i samme land – varetaget væsentlige funktioner ved udviklingen, vil substanskravet i almindelighed være opfyldt. Er aktiverne derimod hovedsagelig tilkøbt, indgår bl.a. nettoafkastet på ejerskabet, ejerens kontrol over risikoen, ejerens egne værdiskabende aktiviteter og aktivernes sammenhæng med andre koncernaktiver. Der lægges mindre vægt på ren juridisk beskyttelse, håndhævelse og vedligeholdelse, og der kræves **proportionalitet** mellem aktiviteten og aktivernes værdi: et selskab med 20 ansatte og 50 mio. kr. i årlige egenomkostninger kan i almindelighed ikke anses for at videreføre væsentlig økonomisk aktivitet vedrørende immaterielle aktiver til en værdi af 10 mia. kr., mens det samme selskab lettere vil kunne det ved aktiver til 1 mia. kr.

To modifikationer begrænser substanstestens rækkevidde. Testen finder kun anvendelse for datterselskaber hjemmehørende i stater, hvor den kompetente myndighed skal udveksle oplysninger med de danske skattemyndigheder, og der gælder en undtagelse, hvorefter substans ikke redder indkomsten, hvis aktiverne er placeret i selskabet af rent skattemæssige årsager. Endelig er anvendelsen af substanstesten betinget af, at moderselskabet aktivt vælger den og indsender de foreskrevne oplysninger.

Baggrunden for den særlige regel om opkøbte selskaber fremgår af 2021-lovens almindelige bemærkninger:

> *Det foreslås således, at afkast af immaterielle aktiver, der ejes af et selskab, som det danske moderselskab erhverver fra en uafhængig sælger (en ikketilknyttet person), ikke beskattes som CFC-indkomst. Forslaget herom er begrundet i, at det danske moderselskab i sådanne tilfælde ikke har flyttet de immaterielle aktiver fra det land, hvor aktiverne er oparbejdet eller udviklet, med henblik på at opnå en lavere beskatning af aktivernes afkast.*

LOV Selskabsskatteloven § 32, stk. 5

§ 6 Overgangsreglen om handelsværdi pr. 1. januar 2022 – SKM2025.45.SR

Fordi ATAD-udvidelsen inddrog immaterielle aktiver, der ikke tidligere gav CFC-indkomst, indeholder lov nr. 1180 af 8. juni 2021 § 3, stk. 3, en overgangsregel: sådanne aktiver anses for erhvervet til **handelsværdien** ved begyndelsen af det første indkomstår, der påbegyndes den 1. juli 2021 eller senere. Formålet er at sikre, at udvidelsen kun får fremadrettet virkning, så der ikke sker beskatning af urealiserede gevinster på allerede eksisterende aktiver.

Reglen blev prøvet i SKM2025.45.SR. Et dansk moderselskabs helejede datterselskab D1 i X-land havde gennem et fælles udviklingsselskab og senere opkøb erhvervet patenter fra et uafhængigt selskab, G4. I 2017 indgik D1 en licensaftale, som ud over en engangsbetaling gav mulighed for milepælsbetalinger og royalty; ingen milepæle blev nået. I 2024 indgik D1 en ny licensaftale med en up-front-betaling, der ubestridt udgjorde CFC-indkomst efter § 32, stk. 5, nr. 3, litra a.

Skatterådet gennemgik overgangsreglens to betingelser:

Betingelse	Indhold	Resultat
1	Aktivet må ikke have givet CFC-afkast i de tre indkomstår forud for det første indkomstår efter 1. juli 2021 (for D1: 2019-2021)	Opfyldt – ingen milepælsbetalinger eller royalties i perioden
2	Er aktivet erhvervet fra et koncernforbundet selskab, jf. kursgevinstlovens § 4, stk. 2, skal overdragelsen have udløst dansk eller udenlandsk beskatning	Ikke relevant – erhvervet fra den ikke-koncernforbundne G4

Afgørende for praksis er også reglens afskrivningsmekanik. Aktiverne anses for afskrevet maksimalt efter afskrivningslovens § 40, stk. 2, men afskrivningerne kan i det enkelte indkomstår **maksimalt udgøre indkomsten fra samme aktiv**, og afskrivninger, der ikke kan rummes, skal foretages i det førstkommende år, hvor de kan rummes. For D1 betød det, at de tvungne afskrivninger i 2022 og 2023 var 0 kr., fordi der ingen indkomst var fra aktiverne, men at de akkumulerede afskrivninger kunne fradrages i licensbetalingen i 2024. Skatterådet konkluderede:

> *Det er Skatterådets opfattelse, at de to betingelser i overgangsreglen i § 3, stk. 3 i lov nr. 1180 af 8. juni 2021 er opfyldt. Derfor kan spørger i licensbetalingerne modtaget i 2024 fradrage afskrivninger på de immaterielle aktiver baseret på handelsværdien den 1. januar 2022 ved opgørelsen af CFC-indkomsten i D1.*

Overgangsreglen supplerer den permanente indgangsværdiregel i § 32, stk. 8, hvorefter handelsværdien på det tidspunkt, hvor selskabet blev moderselskab, træder i stedet for anskaffelsessummen, når moderselskabsstatus er opnået ved erhvervelse af ejerandele fra en ikketilknyttet person.

LOV Afskrivningsloven § 40, stk. 2 · Kursgevinstloven § 4, stk. 2 · Selskabsskatteloven § 32, stk. 8

PRAKSIS **Skatterådet** · Afskrivningsgrundlag immaterielle aktiver CFC overgangsregler 2024 licens 27.01.2025

§ 7 Opgørelsen sker efter danske regler – Organschaft, underskud og fradragsbegrænsninger

§ 32, stk. 4 fastslår, at både CFC-indkomsten og datterselskabets samlede skattepligtige indkomst opgøres efter danske regler, med udgangspunkt i de faktiske anskaffelsessummer og de samlede udenlandske skattemæssige afskrivninger. Det princip er blevet prøvet i flere principielle bindende svar.

Mest markant er SKM2021.674.SR. Et tysk datterselskab H3 uden ansatte, hvis eneste aktivitet var koncerninterne udlån, indgik i en tysk *Organschaft* med moderselskabet H8 og havde forpligtet sig til at overføre hele årets overskud efter en *Ergebnisabführungsvertrag*. Spørgeren gjorde med henvisning til Højesterets domme om Organschaft gældende, at H8 måtte anses for rette indkomstmodtager, så H3's CFC-indkomst blev 0 kr. Skatterådet afviste:

> *H3 har et retligt krav på og kan disponere over renteindtægterne på erhvervelsestidspunkterne og er dermed den rette indkomstmodtager, jf. statsskattelovens § 4.*

Afgørelsen hviler på to bærende led: overskudsoverførselsaftalen giver alene moderselskabet ret til et *efterfølgende opgjort* over- eller underskud, ikke til de løbende indtægter, og konsolideringsreglen i § 32, stk. 1, nr. 1 omfatter kun selskaber under *datterselskabets* bestemmende indflydelse – ikke moderselskaber. Et supplerende spørgsmål om fradrag for en armslængdebetaling til *Organträger* blev afvist som utilstrækkeligt oplyst, da transfer pricing-dokumentationen ikke opfyldte kravene.

Om samspillet med de danske fradragsbegrænsningsregler fastslog Skatterådet i SKM2014.577.SR, at selskabsskattelovens §§ 11, 11 B og 11 C ikke finder anvendelse ved opgørelsen af CFC-indkomsten i udenlandske datterselskaber, mens underskudsbegrænsningsreglerne i §§ 12 og 12 D derimod skal anvendes, og datterselskabets egne fremførte underskud kan bruges uden krav om faktisk udnyttelse i den udenlandske indkomstopgørelse.

Underskudsspørgsmålet blev også afklaret i SKM2010.57.SR, hvor Skatterådet bekræftede, at moderselskabet kan medregne datterselskabets fremførte underskud, forudsat de er opgjort efter danske regler. Princippet er nu udtrykkeligt lovfæstet i § 32, stk. 9, hvorefter fremførte og overførte underskud højst kan medregnes med et beløb svarende til underskuddet opgjort efter danske regler.

Endelig viser SKM2015.533.SR, at CFC-spørgsmålet ofte forudsætter en forudgående kvalifikation: fandtes ledelsens sæde at være i Danmark, blev de udenlandske selskaber fuldt skattepligtige her, og spørgeren var personligt rette indkomstmodtager af konsulentvederlaget – hvorved CFC-reglerne blev overflødige.

LOV	Selskabsskatteloven § 32, stk. 4, 9 · Statsskatteloven § 4	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Tysk Organschaft og rette indkomstmodtager under CFC-regler	14.12.2021
	Skatterådet · Selskaber i udlandet ledelsens sæde CFC og rette indkomstmodtager	12.08.2015
	Skatterådet · CFC-beskatning Underskudsbegrænsning i udenlandske datterselskaber	19.08.2014
	Skatterådet · CFC underskud kan fremføres opgjort efter danske regler	27.01.2010

§ 8 Finansielle datterselskaber: fra 10-årig dispensation til generel undtagelse

Frem til ATAD-omlægningen indeholdt den dagældende § 32, stk. 2, en dispensationsadgang, hvorefter Skatterådet i op til 10 indkomstår kunne fritage datterselskaber, der drev bank-, realkredit- eller forsikringsvirksomhed. Forarbejderne til lov nr. 313 af 21. maj 2002 opstillede de dokumentationskrav, der siden blev til fast praksis: koncession, offentligt tilsyn svarende til det danske Finanstilsyn, overvejende hjemlandskunder, overvejende uafhængige kunder samt et kapitalgrundlag, der ikke overstiger, hvad driften tilsiger.

Skatterådets dispensationspraksis udgør en betydelig – nu historisk – retskilde:

Afgørelse	Datterselskab/filial	Udfald
SKM2008.482.SR	Datterbank i Y-land	Dispensation; 85 pct. hjemlandskunder, 69 pct. uafhængige
SKM2008.541.SR	To danske finansielle datterselskaber	Dispensation i 10 år, betinget af årlig erklæring
SKM2008.558.SR	Tre udenlandske datterbanker	Dispensation; 79-100 pct. lokale kunder
SKM2008.829.SR	Fondsmægler-, pensions-, investerings- og ejendomsmæglervirksomhed	**Afslag** – uden for lovens afgrænsning
SKM2009.364.SR	Forsikringsdatterselskab	Dispensation
SKM2010.49.SR	Tre danske forsikringsdatterselskaber	Dispensation
SKM2010.352.SR	Datterselskab og filial	Dispensation
SKM2010.548.SR	10 datterselskaber	**Kun ét** fik dispensation; de øvrige fejlede på overkapitalisering, koncernintern indkomst eller manglende koncession
SKM2011.538.SR	Finansielt datterselskab	Dispensation
SKM2012.30.SR	Forsikringsdatterselskab	Dispensation; solvenskvote under konkurrenternes
SKM2014.513.SR	Luxembourgsk investeringsforvaltningsselskab	Dispensation
SKM2018.89.SR	Y-landsk filial efter grænseoverskridende fusion	Dispensation; 95 pct. lokale kunder
SKM2018.620.SR	Indirekte ejet forsikringsselskab	Forlængelse i maksimale 10 år

Det mest principielle bidrag kom fra Landsskatteretten i 15-2831601. Skatterådet havde afvist dispensation for et svensk og et norsk datterselskab, der drev salg på afbetaling og kontantudlån, med den begrundelse, at de ikke havde bankkoncession med indlånsret. Landsskatteretten hjemviste sagen med stemmerne 2-1 og fortolkede dispensationsbestemmelsen udvidende:

> *Retten finder, at de hensyn, der begrunder dispensation... må anses for også at gøre sig gældende for så vidt angår datterselskabet i Norge... der er desuden lagt vægt på, at selskabet driver reel erhvervsvirksomhed og ikke udgør et rent kunstigt arrangement.*

Efter hjemvisningen meddelte Skatterådet dispensation i SKM2020.519.SR og accepterede, at en højere solvensgrad var driftsmæssigt begrundet, fordi usikret udlån til private er mere risikofyldt end traditionel bankvirksomhed. Praksis fortsatte for gamle indkomstår med SKM2022.336.SR, der udtrykkeligt blev truffet efter *dagældende* selskabsskattelovs § 32, stk. 2.

Retstilstanden i dag er en anden. Dispensationsadgangen er ophævet, og § 32, stk. 2 indeholder i stedet en generel undtagelse: er datterselskabet et finansielt selskab som defineret i skatteundgåelsesdirektivets artikel 2, nr. 5, sker der kun CFC-beskatning, hvis mere end en tredjedel af CFC-indkomsten hidrører fra transaktioner med moderselskabet eller dets tilknyttede personer. Skattestyrelsen har præciseret konsekvensen for de gamle tilladelser:

> *Eksisterende fritagelser for finansielle selskaber meddelt af Skatterådet efter den tidligere bestemmelse i SEL § 32, stk. 2, 2. pkt., vil ikke kunne opretholdes, når Lov nr. 1180 af 8. juni 2021, har virkning. Sådanne fritagelser vil derfor ophøre med virkning fra indkomstår, der påbegyndes den 1. juli 2021 eller senere.*

Dispensationspraksis har derfor i dag primært betydning for ældre indkomstår og som fortolkningsbidrag til, hvad der udgør reel finansiel virksomhed.

LOV	Selskabsskatteloven § 32, stk. 2	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Hjemvisning af sag om CFC-beskatning: Fortolkning af koncessionskrav for finansielle datterselskaber i udlandet	02.07.2019
	Skatterådet · CFC-fritagelse for datterselskaber med udlånsvirksomhed i L1 og L2	11.12.2020
	Skatterådet · Forlængelse af CFC dispensation for udenlandsk forsikringsselskab	10.12.2018
	Skatterådet · Dispensation for CFC-beskatning af Y-landsk filial	26.02.2018
	Skatterådet · Fritagelse for CFC-beskatning af investeringsforvaltningsselskab i Y-land	14.07.2014
	Skatterådet · Fritagelse for CFC-beskatning af udenlandsk forsikringsdatterselskab	16.01.2012
	Skatterådet · Dispensation fra CFC-beskatning af datterselskab i udlandet	24.08.2011
	Skatterådet · CFC-fritagelse for datterselskab med koncession og offentligt tilsyn	07.09.2010
	Skatterådet · Fritagelse for CFC-beskatning af forsikringsselskabs datterselskab og filial	07.06.2010
	Skatterådet · Fritagelse for CFC-beskatning af danske datterselskaber	20.01.2010
	Skatterådet · Fritagelse for CFC-beskatning af udenlandsk datterselskab	28.05.2009
	Skatterådet · Afslag CFC-fritagelse for investerings- og mæglervirksomhed	16.10.2008
	Skatterådet · Dispensation fra CFC-beskatning af udenlandske datterbanker	23.06.2008
	Skatterådet · Fritagelse for CFC beskatning af danske finansielle datterselskaber	18.06.2008
	Skatterådet · Dispensation for CFC-beskatning af dansk bankdatterselskab i Y-land	29.05.2008

§ 9 Kontrollerende fysiske personer: ligningslovens § 16 H og substanskravet

For fysiske personer omfattet af kildeskattelovens § 1 gælder ligningslovens § 16 H, der på flere punkter afviger fra selskabsreglen. Efter § 16 H, stk. 1 er beskatning betinget af enten, at selskabet har indgået aftale om skattesats eller beskatningsgrundlag med hjemlandets skattemyndigheder, at skattereglerne er indrettet efter, hvor den kontrollerende aktionær er hjemmehørende, eller at to kumulative betingelser er opfyldt: selskabets samlede udenlandske indkomstskat er mindre end ¾ af skatten beregnet efter selskabsskattelovens § 17, stk. 1, **og** CFC-indkomsten udgør mere end halvdelen af selskabets skattepligtige indkomst. Kontrol foreligger efter § 16 H, stk. 6 ved mere end 50 pct. af kapitalen eller stemmerne, opgjort i fællesskab med nærtstående og med fonde og truster stiftet af disse.

At lavbeskatningskravet er en reel filtreringsmekanisme, viser Landsskatterettens afgørelse i 11-01635 om en dansk person med en maltesisk selskabsstruktur i iGaming-branchen. Landsskatteretten ændrede Skatterådets

svar og fastslog, at hverken holding- eller driftsselskabet havde indgået aftaler om skattesats med Malta, og at den maltesiske selskabsskat på 35 pct. ikke var lavere end ¾ af den danske:

> *Da hverken Holdingselskabet eller Driftsselskabet således opfylder betingelserne i ligningslovens § 16 H, stk. 1, 2. pkt., finder ligningslovens § 16 H, stk. 1, 1. pkt., ikke anvendelse på klagerens CFC-indkomster...*

Da der ikke var hjemmel til beskatning efter stk. 1, bortfaldt spørgsmålet om substansfritagelse efter stk. 2, og retten afviste at tage stilling til de EU-retlige anbringender.

Omvendt viser 08-02192, hvad der kræves for at slippe fri via § 16 H, stk. 2. Et cypriotisk selskab skulle forvalte overskuddet fra et dansk anpartsselskab ved passiv investering i obligationer. Landsskatteretten tiltrådte, at der ikke blev udøvet reel økonomisk virksomhed på Cypern, og lagde vægt på, at selskabet ikke ville have egne ansatte, lokaler eller faciliteter, at alt blev stillet til rådighed af et administrationsfirma som en "pakkeløsning" mod et minimumsfee, at direktøren var *lejet* og ikke ansat, at hans rolle i investeringsbeslutningerne var begrænset, og at der end ikke ville blive indgået skriftlig aftale. Fritagelsen forudsætter desuden, at dokumentationen kan verificeres via en dobbeltbeskatningsoverenskomst eller direktivet om administrativt samarbejde.

Den mest omfattende § 16 H-sag er 20-0051852. En dansk person var enebegunstiget til en liechtensteinsk familiefond, der efter et bindende svar var transparent, og som ejede 100 pct. af et selskab på British Virgin Islands med en formue på ca. 147 mio. kr. placeret i schweiziske depoter. Landsskatteretten fastslog for det første, at BVI-selskabet var et selvstændigt skattesubjekt – begrænset hæftelse, overskudsdeling efter indskudt kapital, egne vedtægter og omsættelige aktier – og altså hverken en nullitet eller et åbent depot. For det andet havde selskabet ikke ledelsens sæde i Danmark, da de to professionelle bestyrelsesmedlemmer i Schweiz/Liechtenstein traf alle investeringsbeslutninger. Konsekvensen var CFC-beskatning efter § 16 H af selskabets rent finansielle indkomster, og forhøjelserne udgjorde over 34 mio. kr. i CFC-indkomst for 2012-2017 samt godt 5 mio. kr. i aktieindkomst. Sagen illustrerer også, at manglende selvangivelse af CFC-indkomst kan udgøre mindst grov uagtsomhed efter skatteforvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 5, og at professionel rådgivning ikke i sig selv udelukker dette – de nærmere frist- og uagtsomhedsspørgsmål hører under skatteret-genoptagelse.

CFC-indkomst hos personer beskattes særskilt som CFC-indkomst efter personskattelovens regler og kan ikke reduceres med underskud fra anden indkomst; § 16 H, stk. 13 sikrer til gengæld, at udbytte ikke beskattes, i det omfang det ikke overstiger den danske skat af selskabets indkomst.

LOV	Ligningsloven § 16h, stk. 1, 2, 6 · Skatteforvaltningsloven § 27, stk. 1	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Landsskatteretten: Skattepligt af CFC-indkomst fra British Virgin Islands selskab – Grov uagtsomhed og fristoverskridelse	30.06.2022
	Landsskatteretten · CFC-beskatning af maltesiske selskaber i iGaming-branchen	19.06.2012
	Landsskatteretten · Landsskatteretten om CFC-beskatning af cypriotisk selskab og krav om reel økonomisk virksomhed	06.05.2009

§ 10 EU-retten: Cadbury Schweppes-arven, tredjelande og statsstøtte

CFC-reglerne er en restriktion for etableringsfriheden, og EU-Domstolens **Cadbury Schweppes-dom (C-196/04)** – hvorefter CFC-beskatning inden for EU kun må ramme rent kunstige arrangementer – er den bærende ramme. Det var netop reaktionen på dommen, der førte til lov nr. 540 af 6. juni 2007, som udvidede selskabsskattelovens § 32 til at omfatte alle datterselskaber uanset hjemsted og beskatningsniveau.

Landsskatteretten forklarede logikken i 08-02192: fordi danske og udenlandske datterselskaber herefter behandles ens, foreligger der ingen forskelsbehandling, og bestemmelsen er dermed forenelig med traktatens regler om fri etableringsret. Retten fandt ikke grundlag for at forelægge sagen for EU-Domstolen. For fysiske personer blev EU-hensynet i stedet varetaget ved substansfritagelsen i ligningslovens § 16 H, stk. 2, hvis anvendelse Landsskatteretten i samme sag knyttede direkte til Cadbury Schweppes-dommens krav om "rent kunstige arrangementer".

Samme argumentationsmønster går igen i 15-2831601, hvor selskabet gjorde gældende, at det var en ulovlig hindring for etableringsfriheden at CFC-beskatte svenske og norske finansieringsselskaber med samme beskatningsniveau som det danske, alene fordi det danske lagerprincip fremrykkede beskatningen. Landsskatteretten lagde ved hjemvisningen udtrykkeligt vægt på, at selskaberne drev reel erhvervsvirksomhed og ikke udgjorde rent kunstige arrangementer.

Direktivgrundlaget er ATAD artikel 7 og artikel 8. Artikel 7 opstiller kontrolkriteriet på mere end 50 pct. og et lavbeskatningskriterium, giver medlemsstaterne adgang til at undlade CFC-behandling ved en tredjedel eller mindre kategori-indkomst og til at undtage finansielle selskaber, når højst en tredjedel af indkomsten hidrører fra transaktioner med skattesubjektet. Artikel 8 kræver, at indkomsten beregnes efter medlemsstatens egne selskabsskatteregler, at tab ikke medregnes, at udbytte og afståelsesprovenu fradrages for at undgå dobbeltbeskatning, og at der gives credit for enhedens betalte skat. De danske stk. 4, 9, 11, 13 og 14 er den direkte udmøntning heraf. Lovforslagets almindelige bemærkninger fastslår udtrykkeligt, at direktivet ikke er til hinder for et højere beskyttelsesniveau.

To domme fra Luxembourg tegner de aktuelle ydergrænser:

- **C-135/17** (C-135/17) angik de tyske CFC-regler over for tredjelande. Store Afdeling fastslog, at en udvidelse af reglernes anvendelsesområde til porteføljeinvesteringer ikke sætter standstill-klausulen i artikel 64, stk. 1, TEUF ud af kraft for direkte investeringer, og at reglerne udgør en restriktion for de frie kapitalbevægelser efter artikel 63 TEUF, der kan begrundes i bekæmpelse af skattesvig – men hvis proportionalitet afhænger af, om der findes en mellemstatslig ramme for informationsudveksling. Det er præcis den betingelse, der genfindes i den danske substanstests krav om oplysningsudveksling.
- **C-555/22 P** (C-555/22) ophævede Rettens dom og annullerede Kommissionens statsstøtteafgørelse om den britiske koncernfinansieringsfritagelse. Domstolen fastslog, at CFC-reglerne i TIOPA 2010 er en integrerende del af det generelle britiske selskabsskattesystem og følger samme territoriale logik, og at de derfor ikke kunne udskilles som selvstændig referenceramme. Fordi referencerammen var forkert fastlagt, var hele vurderingen af en selektiv fordel efter artikel 107, stk. 1, TEUF mangelfuld. Dommen har betydelig principiel rækkevidde for, hvordan undtagelser *inde i* et CFC-regelsæt skal bedømmes statsstøtteretligt.

LOV	Ligningsloven § 16h, stk. 2 · Selskabsskatteloven § 32, stk. 1	
PRAKSIS	**EU-Domstolen** · Annullation af Kommissionens afgørelse om britiske CFC-regler: Fejl i fastlæggelsen af den skattemæssige referenceramme	19.09.2024
	EU-Domstolen · Beskatning af passive selskaber i tredjelande og rækkevidden af standstill-klausulen for de frie kapitalbevægelser	26.02.2019
	Landsskatteretten · Hjemvisning af sag om CFC-beskatning: Fortolkning af koncessionskrav for finansielle datterselskaber i udlandet	02.07.2019
	Landsskatteretten · Landsskatteretten om CFC-beskatning af cypriotisk selskab og krav om reel økonomisk virksomhed	06.05.2009

§ 11 Lempelse, dobbeltbeskatningsværn og samspillet med minimumsbeskatning

CFC-beskatning er en fremrykket beskatning, ikke en merbeskatning, og regelsættet indeholder derfor flere lag af værn mod dobbeltbeskatning.

- **Credit for datterselskabets skatter.** Efter § 32, stk. 11 gives nedslag for datterselskabets danske og udenlandske skatter efter ligningslovens § 33, dog kun for de skatter, selskabet ville betale under et territorialprincip svarende til selskabsskattelovens § 8, stk. 2. Ved beskatning af latente gevinster efter stk. 10 gives tilsvarende nedslag for den skat, datterselskabet kunne være pålignet ved en faktisk afståelse – dog maksimeret til den danske skat af den pågældende indkomst.
- **Ekstraskat.** Ved **lov nr. 1535 af 12. december 2023** blev § 32, stk. 11, udvidet med nedslag for ekstraskat betalt efter en kvalificeret regel om indenlandsk ekstraskat, fastsat i overensstemmelse med artikel 11 i minimumsbeskatningsdirektivet eller anset for ækvivalent hermed. Opgørelsen sker efter minimumsbeskatningslovens § 29, stk. 3. Bestemmelsen forhindrer, at samme overskud rammes både af global minimumsbeskatning og af dansk CFC-beskatning.
- **Refusion og carryback.** § 32, stk. 13 giver adgang til at modregne betalt dansk CFC-skat i moderselskabets øvrige skatter i senere indkomstår – og til kontant udbetaling, hvis beløbet ikke kan rummes – når summen af datterselskabets betalte skatter og den betalte CFC-skat overstiger den danske skat af indkomsten. De tre indkomstår forud for det første CFC-år kan medregnes.
- **Modregning i udbytte og aktieavance.** Den ved 2021-loven indsatte § 32, stk. 14 tillader modregning af tidligere medregnet CFC-indkomst i senere skattepligtigt udbytte eller aktieavance fra datterselskabet. Forarbejderne forklarer, at bestemmelsen "vil indføre en ny lempelsesadgang, som skal imødegå utilsigtet dobbeltbeskatning af moderselskabet", og at behovet opstod, fordi den udvidede kontrolbetingelse kan omfatte datterselskaber, hvis aktier hverken er skattefrie koncernselskabsaktier efter aktieavancebeskatningslovens § 4 B eller datterselskabsaktier efter § 4 A.
- **Værn ved nedbringelse af ejerandel.** § 32, stk. 10 udløser beskatning som ved afståelse af samtlige CFC-aktiver, hvis moderselskabet nedbringer sin ejerandel. Ved 2021-loven blev afståelsesbeskatningen udvidet fra aktier og fordringer til **samtlige** aktiver omfattet af stk. 5, herunder immaterielle aktiver, idet det efter forarbejderne blev vurderet, at "de gældende regler ikke udgør et effektivt værn", når kun aktieavancebeskatningslovens og kursgevinstlovens aktiver blev medregnet.

Endelig gælder efter § 32, stk. 7, at indkomsten medregnes hos det moderselskab, der besidder den største direkte eller indirekte indflydelse, og ved lige indflydelse hos det øverste moderselskab. Ved lovændringen i 2022 blev der indsat et nyt 4. pkt., der sikrer, at et finansielt moderselskab omfattet af den forhøjede selskabsskat altid skal medregne sin andel, hvis indkomsten ellers ville blive beskattet hos et ikke-finansielt moderselskab – et rent omgåelsesværn.

LOV Ligningsloven § 33 Minimumsbeskatningsloven § 29, stk. 3 Selskabsskatteloven § 32, stk. 7, 10, 11, 13, 14

§ 12 Det bindende valg efter § 32, stk. 15-16: hele indkomsten eller kun CFC-indkomsten

En af de mest praktisk betydningsfulde nyskabelser i lov nr. 1180 af 8. juni 2021 er valgadgangen i § 32, stk. 15. Udgangspunktet efter § 32, stk. 7 er, at moderselskabet medregner den forholdsmæssige del af datterselskabets **samlede** indkomst opgjort efter danske regler. Moderselskabet kan i stedet vælge alene at medregne datterselskabets CFC-indkomst. Vælges denne metode:

- medregnes datterselskabets fremførte og overførte underskud kun forholdsmæssigt svarende til CFC-indkomstens andel af den samlede indkomst, og den resterende del af underskuddet kan hverken medregnes eller fremføres,
- kan den medregnede indkomst ikke overstige moderselskabets andel af datterselskabets samlede skattepligtige indkomst,
- medregnes ved nedbringelse af ejerandelen efter § 32, stk. 10 alene den hertil svarende del af indkomsten, og
- kan modregning i udbytte og aktieavance efter § 32, stk. 14 alene ske i den tilsvarende del.

De processuelle rammer i § 32, stk. 16 er stramme. Valget skal træffes senest i forbindelse med afgivelse af oplysninger efter skattekontrollovens § 2 for det **første** indkomstår, hvor et datterselskabs indkomst skal medregnes. Valget er bindende i 5 indkomstår, gælder samtlige moderselskabets datterselskaber, og indgår moderselskabet i en sambeskatning, er det ultimative moderselskabs valg bindende for alle danske moderselskaber i sambeskatningen. Angives valget ikke – eller afgives oplysningerne ikke rettidigt – anses moderselskabet for at have valgt medregning af datterselskabets **samlede** indkomst. Ved bindingsperiodens udløb skal der vælges på ny, og ændres metode, kan datterselskabets underskud fra tidligere indkomstår ikke fremføres.

Valget skal ses i sammenhæng med, at anvendelse af den partielle substanstest for anden indkomst fra immaterielle aktiver efter § 32, stk. 5, nr. 3, litra b, ligeledes er betinget af et aktivt valg og af, at der indsendes de foreskrevne oplysninger. Skattestyrelsen har i Den juridiske vejledning fremhævet, at en efterfølgende CFC-ansættelse i givet fald er en konsekvens af moderselskabets eget valg. Compliance-siden af CFC-reglerne er dermed blevet mindst lige så vigtig som den materielle bedømmelse.

LOV `Selskabsskatteloven § 32, stk. 7, 15, 16`

§ 13 Sammenfatning og afgrænsning til beslægtede problemstillinger

Praksis på CFC-området tegner et klart billede, men også et billede i to tempi – før og efter ATAD-omlægningen.

Det bærende mønster i den ældre praksis var, at CFC-beskatning i det store hele blev afgjort på tre punkter: kontrol (over/under 50 pct., jf. SKM2008.787.SR og SKM2008.775.SR), indkomstens karakter målt mod den udtømmende liste (SKM2010.377.SR, SKM2014.830.SR, SKM2009.231.SR) og dispensation for finansielle datterselskaber, hvor Skatterådets afgørelser dannede et tæt kasuistisk mønster om koncession, tilsyn, kundegrundlag og kapitalisering.

Efter 2021 er tyngdepunktet forskudt. Kontrolbegrebet er bredere og fanger nu også kapital- og overskudsbaseret kontrol samt tilknyttede personer. Indkomsttærsklen er sænket til en tredjedel, aktivtesten er væk, og lavbeskatningskravet er aldrig blevet genindført på selskabssiden. De nye stridspunkter er i stedet:

1.

Substansvurderingen for anden indkomst fra immaterielle aktiver, hvor der ikke findes offentliggjort domstolspraksis, men hvor Skattestyrelsens vejledning opstiller en detaljeret, funktions- og proportionalitetsbaseret test, der udtrykkeligt skal fortolkes i overensstemmelse med det EU-retlige misbrugsbegreb.

2. **Værdiansættelse og overgangsregler**, som i SKM2025.45.SR – den første offentliggjorte afgørelse om overgangsreglens afskrivningsmekanik.
3. **Kvalifikation af udenlandske enheder og strukturer**, hvor CFC-spørgsmålet ofte afgøres allerede på transparens- og kontrolniveau, jf. SKM2019.453.SR og 20-0051852.
4. **Danske opgørelsesprincippers forrang** over udenlandske konsolideringsordninger, jf. SKM2021.674.SR og SKM2014.577.SR.

Emnemæssig afgrænsning: denne oversigt behandler ikke beneficial owner- og gennemstrømningsproblematikken eller omgåelsesklausulen i ligningslovens § 3, som hører under retmæssig-ejer. Armslængdekorrektioner efter ligningslovens § 2 – som ofte optræder side om side med CFC-spørgsmål, jf. det afviste spørgsmål 2 i SKM2021.674.SR – behandles under transfer-pricing. De formelle rammer for bindende svar om CFC-strukturer er beskrevet under bindende-svar-skatteraadet, spørgsmål om fuld og begrænset skattepligt under bopael-skattepligt, og de processuelle frist- og uagtsomhedsspørgsmål under skatteret-genoptagelse.

Endelig bemærkes, at der pr. seneste lovbekendtgørelse ikke foreligger vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer af selskabsskattelovens § 32.

LOV	Ligningsloven § 16h · Selskabsskatteloven § 32	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Landsskatteretten: Skattepligt af CFC-indkomst fra British Virgin Islands selskab – Grov uagtsomhed og fristoverskridelse	30.06.2022
	Skatterådet · Afskrivningsgrundlag immaterielle aktiver CFC overgangsregler 2024 licens	27.01.2025
	Skatterådet · Tysk Organschaft og rette indkomstmodtager under CFC-regler	14.12.2021
	Skatterådet · Afkast fra hollandsk Stichting via Depositary Receipts og CFC-beskatning	18.09.2019
	Skatterådet · Goodwill anses ikke som CFC-indkomst ved aktivsalg	04.12.2014
	Skatterådet · CFC-beskatning Underskudsbegrænsning i udenlandske datterselskaber	19.08.2014
	Skatterådet · Ejendomsindtægter fra datterselskaber anses ikke for CFC-indkomst	22.06.2010
	Skatterådet · Gebyr og provisionsindtægter som CFC-indkomst i finansielle datterselskaber	27.03.2009
	Skatterådet · CFC-beskatning af udenlandsk selskabs indkomst afhængig af ejerandel	01.10.2008
	Skatterådet · CFC-beskatning og pensionsmidlers investering i udenlandsk selskab	29.09.2008

REFERENCE Lovgrundlag

3 paragraffer

Fondsbeskatningsloven § 12	
Ligningsloven § 16h	stk. 1, 2
Selskabsskatteloven § 32	stk. 1, 2, 5, 6

MATERIALE Citerede afgørelser

33 afgørelser

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL 2

19.09.2024	Annullation af Kommissionens afgørelse om britiske CFC-regler: Fejl i fastlæggelsen af den skattemæssige referenceramme	C-555/22
26.02.2019	Beskatning af passive selskaber i tredjelande og rækkevidden af standstill-klausulen for de frie kapitalbevægelser	C-135/17

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 4

30.06.2022	Landsskatteretten: Skattepligt af CFC-indkomst fra British Virgin Islands selskab – Grov uagtsomhed og fristoverskridelse	20-0051852
02.07.2019	Hjemvisning af sag om CFC-beskatning: Fortolkning af koncessionskrav for finansielle datterselskaber i udlandet	15-2831601
19.06.2012	CFC-beskatning af maltesiske selskaber i iGaming-branchen	11-01635
06.05.2009	Landsskatteretten om CFC-beskatning af cypriotisk selskab og krav om reel økonomisk virksomhed	08-02192

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 27

27.01.2025	Afskrivningsgrundlag immaterielle aktiver CFC overgangsregler 2024 licens	24-1236681
14.12.2021	Tysk Organschaft og rette indkomstmodtager under CFC-regler	21-0308616
11.12.2020	CFC-fritagelse for datterselskaber med udlånsvirksomhed i L1 og L2	19-0819689
18.09.2019	Afkast fra hollandsk Stichting via Depositary Receipts og CFC-beskatning	19-0253464
10.12.2018	Forlængelse af CFC dispensation for udenlandsk forsikringsselskab	18-1327249
06.06.2018	Hollandsk STAK fond er skattemæssigt transparent i Danmark	18-0656617
26.02.2018	Dispensation for CFC-beskatning af Y-landsk filial	17-1617810
12.08.2015	Selskaber i udlandet ledelsens sæde CFC og rette indkomstmodtager	12-085709
04.12.2014	Goodwill anses ikke som CFC-indkomst ved aktivsalg	14-3198056
19.08.2014	CFC-beskatning Underskudsbegrænsning i udenlandske datterselskaber	13-5688180
14.07.2014	Fritagelse for CFC-beskatning af investeringsforvaltningsselskab i Y-land	14-1376817
12.09.2013	Skattefrihed for udbytte og CFC-regler for holdingselskab med ledelse i udlandet	12-0239227
16.01.2012	Fritagelse for CFC-beskatning af udenlandsk forsikringsdatterselskab	10-205456
24.08.2011	Dispensation fra CFC-beskatning af datterselskab i udlandet	11-138913
07.09.2010	CFC-fritagelse for datterselskab med koncession og offentligt tilsyn	09-134423
22.06.2010	Ejendomsindtægter fra datterselskaber anses ikke for CFC-indkomst	10-005718
07.06.2010	Fritagelse for CFC-beskatning af forsikringsselskabs datterselskab og filial	09-185305
27.01.2010	CFC underskud kan fremføres opgjort efter danske regler	09-183023
20.01.2010	Fritagelse for CFC-beskatning af danske datterselskaber	09-092546

28.05.2009	Fritagelse for CFC-beskatning af udenlandsk datterselskab	08-097423
27.03.2009	Gebyr og provisionsindtægter som CFC-indkomst i finansielle datterselskaber	08-166370
16.10.2008	Afslag CFC-fritagelse for investerings- og mæglervirksomhed	08-149004 og 08-149185
01.10.2008	CFC-beskatning af udenlandsk selskabs indkomst afhængig af ejerandel	08-140437
29.09.2008	CFC-beskatning og pensionsmidlers investering i udenlandsk selskab	08-140360
23.06.2008	Dispensation fra CFC-beskatning af udenlandske datterbanker	08-091138
18.06.2008	Fritagelse for CFC beskatning af danske finansielle datterselskaber	08-088946
29.05.2008	Dispensation for CFC-beskatning af dansk bankdatterselskab i Y-land	08-078526

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Rapport fra Sambeskatningsudvalget

nr. 1452 · 2004 · Skatteministeriet

03 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over etableringskonto og iværksætterkonto

Fradrag, etableringsbegreb og efterbeskatning efter etableringskontoloven

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 17 afgørelser · 2010–2025 Læs online

INTRODUKTION

Etableringskontoloven giver lønmodtagere og nyetablerede erhvervsdrivende adgang til at fradrage opsparing til en fremtidig virksomhed – enten på en etableringskonto (fradrag i den skattepligtige indkomst) eller på en iværksætterkonto (fradrag i den personlige indkomst). Praksis på området skabes næsten udelukkende af Landsskatteretten og Skatterådet og kredser om fire spørgsmål: hvem er inden for personkredsen og indskudsfristerne, hvornår er der "etableret" virksomhed, hvad kan midlerne bruges til, og hvornår udløses efterbeskatning. Særligt omstridt har adgangen til "fradrag uden indskud" efter § 4, stk. 2 været, hvor Landsskatteretten både har skærpet den processuelle adgang (omvalg, ikke genoptagelse) og – senest i 2025 – den materielle betingelse om forudgående indskud.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Fradrag for indskud efter etablering kan kun opnås for etableringsåret og de nærmest efterfølgende 4 indkomstår, jf. etableringskontolovens § 1, stk. 3 – og dette gælder også fradrag uden indskud.

02 En anmodning om fradrag uden indskud efter § 4, stk. 2, fremsat efter oplysnings-/selvangivelsesfristen skal behandles som selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30, ikke som ordinær genoptagelse efter § 26.

03 Omvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 forudsætter, at skattemyndighederne har foretaget en ansættelsesændring, der har betydning for valget – en ren "glemt fradrag"-situation opfylder ikke betingelsen.

04 Fradrag uden indskud efter § 4, stk. 2, tilkommer kun skattepligtige, der allerede har foretaget indskud på en etableringskonto forud for etableringen; en person, der aldrig har indskudt, falder uden for personkredsen (LSR 2025).

05 En fejl i Den juridiske vejledning, der klart strider mod lovtekst og lovbemærkninger, kan ikke give en retsbeskyttet forventning – princippet fra SKM2023.146.HR anvendes direkte på etableringskontoområdet.

06 Anvendelsesområdet for § 4, stk. 2, er efter 2002-reformen ikke længere begrænset til etableringer i perioden 1. januar–15. maj i året efter fradragsåret; det er nok, at § 5-betingelserne er opfyldt inden indskudsårets udløb.

07 En allerede etableret erhvervsdrivende kan ikke opnå nyt fradrag på grundlag af den bestående virksomheds overskud efter udløbet af 5-årsperioden, heller ikke ved tilkøb eller udvidelse af virksomheden.

08 Der kan derimod opnås fradrag med henblik på etablering af en helt ny virksomhed efter 5-årsperiodens udløb, forudsat at tidligere indskud på etablerings- eller iværksætterkonto er hævet fuldt ud (LSR 2022).

09 Etablering forudsætter både, at anskaffelsessummen overstiger grundbeløbet på 80.000 kr. (2010-niveau), og at kontohaveren eller ægtefællen deltager med personlig arbejdsindsats i ikke uvæsentligt omfang, jf. § 5, stk. 2.

10 Arbejdstidskravet bedømmes konkret med mindst 50 timer månedligt som vejledende norm; for sæsonbetonede virksomheder gælder kravet kun i sæsonen, men en virksomhed anses ikke for sæsonbetonet blot fordi ejeren foretrækker at arbejde i sommerhalvåret.

11 Etableringskontomidler kan kun hæves til de aktiver og udgifter, der er udtømmende opregnet i § 7, stk. 1 – ikke til fx jord, og ikke til bygninger, der står ubenyttede hen og derfor ikke er afskrivningsberettigede.

12 Anvendelse af midlerne til køb af aktier eller anparter kræver, at alle tre betingelser i § 7, stk. 2, er opfyldt: ejerkrav (25 pct. af kapitalen eller mere end 50 pct. af stemmerne), at selskabet ikke i overvejende grad driver passiv kapitalanbringelse, og at aktierne ikke er erhvervet ved skattefri omstrukturering, arv eller gave.

13 Ejerkravet i § 7, stk. 2, nr. 1, er absolut og kan ikke fraviges, heller ikke for skattemæssigt transparente investeringsselskaber.

14 Ved anvendelse til aktier eller anparter sker den skattemæssige udligning ikke ved forlods afskrivning, men ved genbeskatning: 50 pct. af det hævede etableringskontoindskud (og 100 pct. af iværksætterkontoindskud) medregnes i den personlige indkomst med lige store andele over 10 år.

15 Er der hævet midler, som ikke kan anvendes til de angivne formål, efterbeskattes indskuddet i hæveåret med tillæg efter § 11 A, stk. 1 – ikke i et senere år.

16 Etableringskontoloven indeholder ingen dispensationsadgang fra efterbeskatning, når hævede midler ikke anvendes rettidigt til de foreskrevne formål.

17 Ved ophør af fuld skattepligt efterbeskattes ikke hævede indskud efter § 11, stk. 2, men kontohaveren kan siden 15. marts 2011 opnå henstand, og skattekravet bortfalder, hvis kontohaveren igen bliver skattemæssigt hjemmehørende i Danmark.

18 Fraflytningsbeskatning efter de regler, der gjaldt frem til 15. marts 2011 – altså uden henstandsmulighed – er af Landsskatteretten ikke anset for stridende mod arbejdskraftens frie bevægelighed eller etableringsfriheden.

§ 1 Ordningens formål og opbygning – fra lønmodtageropsparing til iværksætterkonto

Etableringskontoordningen blev indført ved lov om indskud på etableringskonto i 1965 med det formål at give lønmodtagere adgang til at spare op med fradragsret til en senere etablering af selvstændig virksomhed. Cirkulære nr. 167 af 30. oktober 1984 beskriver konstruktionen præcist:

> *Etableringskontoloven giver lønmodtagere, der er fuldt skattepligtige her til landet, adgang til at indskyde en del af lønindtægten i et pengeinstitut med henblik på senere etablering af selvstændig virksomhed her i landet. … Når der senere i forbindelse med etableringen anskaffes et aktiv, hvorpå der kan afskrives efter afskrivningsloven, kan henlæggelsen eller indskuddet benyttes til en såkaldt forlods afskrivning.*

Se cirkulære om indskud på etableringskonto. Grundmekanikken er uændret: fradrag ved indskuddet, og udligning af fradraget ved forlods afskrivning på de aktiver, midlerne bruges til, jf. § 7, stk. 5, eller ved genbeskatning, når midlerne bruges til aktier og anparter.

Ordningen er siden udvidet ad flere omgange:

År	Ændringslov	Hovedindhold
2002	lov nr. 390 af 6. juni 2002	Fradrag også i etableringsåret og de 4 følgende år; efterbeskatningstillægget nedsat fra 5 til 3 pct.
2004	lov nr. 151 af 15. marts 2004	Etablering i selskabsform; udvidelse til visse driftsudgifter; nedsat etableringsgrænse
2008	lov nr. 1343 af 19. december 2008	Iværksætterkontoen indføres som overbygning med fuld fradragsværdi i den personlige indkomst
2011	lov nr. 174 af 4. marts 2011	Etableringsgrænsen sænket til 80.000 kr.; henstand ved fraflytning; afgift på iværksætterkonto sænket til 52,50 pct.

Af de almindelige bemærkninger til 2002-loven fremgår formålet:

> *Formålet med lovforslaget er dels at modernisere og udvide etableringskontoordningen, dels at sikre, at skattesystemet ikke virker som en barriere, men derimod fremmer mulighederne for opsparing til selvstændig erhvervsvirksomhed, så flere kan realisere drømmen om at blive selvstændige.*

2004-loven flyttede ordningen ind i selskabsverdenen. Formålet var ifølge bemærkningerne at »sikre, at etableringskontoordningen ikke gør forskel mellem køb af et selskab og køb af en virksomhed, som ejes personligt«, så iværksætteren ikke først skulle etablere sig personligt for derefter at foretage en virksomhedsomdannelse.

2008-loven byggede iværksætterkontoen ovenpå: »Iværksætterkontoordningen etableres som en overbygning på den eksisterende etableringskontoordning. Hvor andet ikke er anført i dette forslag, udstrækkes de gældende principper for indskud på etableringskonto til indskud på iværksætterkonto.« Forskellen ligger i fradragsværdien – og dermed i, hvor meget der skal udlignes: hævede iværksætterkontoindskud forlods afskrives fuldt ud, mens etableringskontoindskud fradraget i indkomståret 2010 eller senere kun udløser forlods afskrivning med 50 pct., jf. § 7, stk. 5.

LOV Etableringskontoloven § 1, stk. 1 Etableringskontoloven § 7, stk. 5

§ 2 Personkreds, indskudsår og 5-årsreglen i § 1, stk. 3

Efter etableringskontolovens § 1, stk. 1 kan den, der foretager indskud »med henblik på etablering af selvstændig erhvervsvirksomhed eller erhvervelse af virksomhed i selskabsform ved anskaffelse af aktier eller anparter«, fradrage indskuddet.

Indskudsåret løber ikke med kalenderåret. Efter § 1, stk. 2 indrømmes fradrag for et givet indkomstår for indskud foretaget **fra den 16. maj i indkomståret til og med den nærmest efterfølgende 15. maj**. Fristen har historisk fulgt selvangivelsesfristen: den oprindelige periode var 1. februar–31. januar, blev i 1974-75 rykket til 16. februar–15. februar da selvangivelsesfristen blev forlænget, og blev endelig ændret til maj-datoerne i 1988 i forbindelse med indførelsen af den fortrykte selvangivelse.

Den centrale begrænsning ligger i § 1, stk. 3:

> *Efter etablering af selvstændig erhvervsvirksomhed eller erhvervelse af virksomhed i selskabsform ved anskaffelse af aktier eller anparter i et selskab har fundet sted, kan fradrag for indskud kun opnås for det indkomstår, hvor etablering eller erhvervelse finder sted, jf. § 5, og de nærmest efterfølgende 4 indkomstår. Fradrag kan ikke opnås for efterfølgende indkomstår, hvori indskudte beløb endnu ikke er hævet fuldt ud.*

Bestemmelsen har rødder helt tilbage i 1965-loven, hvor lovgiver bevidst valgte en mildere regel end det udvalgsforslag, der lå til grund for loven. Af de oprindelige bemærkninger til § 1, stk. 3, fremgår:

> *Udvalgsskitsen foreslår, at henlæggelser ikke skal kunne foretages for etableringsåret eller senere år. Denne formulering vil udelukke, at en lønmodtager efter at have foretaget henlæggelser og etableret en virksomhed, som han har måttet opgive, kan påbegynde nye henlæggelser til en ny etablering. En sådan regel må forekomme unødig hård … Man har derfor i forslaget begrænset reglen således, at den blot sikrer, at indskuddene til den første etablering er frigivet fuldt ud, førend nye indskud kan foretages.*

Denne passage er blevet afgørende for den nyere praksis om nyetablering, jf. nedenfor. 5-årsvinduet i 1. pkt. blev indsat ved lov nr. 390 af 6. juni 2002 – som en **udvidelse**, idet der før 2002 slet ikke kunne fradrages i etableringsåret.

LOV Etableringskontoloven § 1, stk. 1-3

§ 3 Beløbsgrænser i § 3 og kontokravet i § 4, stk. 1

Etableringskontolovens § 3, stk. 1 fastlægger rammerne for indskuddets størrelse. Reglen er todelt:

- **Før etablering:** indskud skal mindst udgøre 5.000 kr. og kan højst udgøre 60 pct. af nettolønindtægten i indkomståret – dog kan der altid indskydes 250.000 kr. af nettolønindtægten.
- **I etableringsåret og de 4 følgende år:** samme mindstegrænse på 5.000 kr., men beregningsgrundlaget er nu enten nettolønindtægten **eller** overskuddet fra den selvstændige virksomhed, med samme 60 pct.-loft og samme minimum på 250.000 kr.

Indskud på etableringskonto og iværksætterkonto lægges sammen ved opgørelsen af, om grænserne er overholdt.

Selve kontoen er reguleret i § 4, stk. 1: indskuddet skal foretages kontant på en særlig forrentet indlånskonto eller anbringes i et særskilt depot af børsnoterede obligationer omfattet af kursgevinstloven (dog ikke strukturerede obligationer efter kursgevinstlovens § 29). Etableringskonto og iværksætterkonto skal føres på **særskilte** konti – et krav der blev indsat ved lov nr. 1343 af 19. december 2008 med den begrundelse, at »indskuddene vil have forskellig skattemæssig værdi, ligesom hævninger fra de respektive konti skattemæssigt skal behandles forskelligt«. Kontoen skal føres i et pengeinstitut med tilladelse til at drive virksomhed her i landet eller i et EU-kreditinstitut med filial her.

Obligationsadgangen har en broget historie: den blev ophævet pr. 27. januar 2010 som led i harmoniseringen af fordringsbeskatningen og genindført kort efter ved lov nr. 174 af 4. marts 2011, hvor det samtidig blev præciseret, at kontantkonto og obligationsdepot skal være oprettet i samme pengeinstitut, og at midler frit kan overføres mellem dem.

De administrative rammer findes i bekendtgørelse om indskud på etableringskonto og iværksætterkonto-: pengeinstituttet skal indberette indskud senest 1. juni efter indskudsårets udløb (§ 2) og hævninger i indskudsåret (§ 4), ligesom instituttet efter § 3 skal påse, at samtlige rubrikker på hæveskemaet er udfyldt, og opbevare skemaet i 5 år. Netop dette skema fik afgørende bevismæssig betydning i **25-0002589**, hvor en fremlagt anmeldelsesblanket 02.007 fra 2015 sammen med kontoudtog godtgjorde, at der faktisk var sket en hævning – med den konsekvens at efterbeskatningen skulle flyttes til hæveåret.

LOV `Etableringskontoloven § 3, stk. 1` `Etableringskontoloven § 4, stk. 1`

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Landsskatteretten nedsætter efterbeskatning af etableringskontomidler efter anerkendelse af tidligere hævning 29.04.2025

§ 4 "Fradrag uden indskud" efter § 4, stk. 2 – den tidsmæssige udvidelse i 2010-11

§ 4, stk. 2 tillader, at indskud på en konto helt eller delvis undlades:

> *Efter og ved etablering af selvstændig erhvervsvirksomhed eller erhvervelse af virksomhed i selskabsform ved anskaffelse af aktier eller anparter i et selskab kan indskud på en konto dog helt eller delvis undlades, når den skattepligtige inden udløbet af indskudsåret opfylder betingelserne i § 5 for at hæve indskud af samme størrelse.*

Den praktiske betydning er, at en skatteyder, der allerede har anskaffet de relevante aktiver, kan tage fradraget direkte uden at føre pengene gennem en spærret bankkonto.

SKAT fortolkede længe bestemmelsen snævert med støtte i det oprindelige cirkulæres punkt 20, hvorefter fradrag uden indskud forudsatte etablering i perioden 1. januar til 15. maj i året efter fradragsåret. Denne fortolkning blev underkendt i to landsskatteretsafgørelser:

- I **09-02670** havde en læge etableret sig i interessentskab pr. 1. juli 2007 og anvendt 254.970 kr. til forlods afskrivning på goodwill. Landsskatteretten godkendte fradraget og fastslog, at den snævre periode alene var begrundet i, at der før 2002 ikke var hjemmel til fradrag i etableringsåret. Med indsættelsen af § 1, stk. 3 ved lov nr. 390 af 6. juni 2002 og den samtidige indføjelse af ordene »Efter og ved etablering« i § 4, stk. 2, bortfaldt begrundelsen.
- I **10-00520** nåede Landsskatteretten samme resultat for en virksomhedsovertagelse pr. 1. juni 2007 og godkendte fradrag uden indskud med 67.000 kr.

> *Retten fandt, at anvendelsesområdet for Etableringskontoloven § 4, stk. 2, ikke længere er begrænset til etablering i perioden 1. januar til 15. maj i året efter fradragsåret.*

Den gældende betingelse er derfor alene, at den skattepligtige **inden udløbet af indskudsåret** (dvs. senest 15. maj i året efter indkomståret) opfylder § 5-betingelserne for at hæve et tilsvarende beløb.

LOV Etableringskontoloven § 1, stk. 3 · Etableringskontoloven § 4, stk. 2 · Etableringskontoloven § 5

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Fradrag for indskud på etableringskonto uden indskud godkendt 21.02.2011
Landsskatteretten · Fradrag for etableringskonto uden indskud godkendt 12.07.2010

§ 5 Skærpelsen i 2025: fradrag uden indskud kræver forudgående indskud

Den mest markante nyskabelse i praksis er **23-0051237** (Landsskatterettens afgørelse af 30. oktober 2025). En skatteyder havde registreret personlig virksomhed den 26. marts 2017 og ansøgte for indkomståret 2021 om fradrag uden indskud med 250.000 kr. beregnet over forlods afskrivninger. Han havde **aldrig** foretaget indskud på en etableringskonto – hverken før eller efter etableringen. Skattestyrelsen godkendte delvist 235.238 kr.; Landsskatteretten gik den anden vej og nedsatte fradraget til 0 kr.

Instans	Fradragsbeløb (kr.)	Afgørelse
Klagerens påstand	250.000	Fuldt fradrag
Skattestyrelsen	235.238	Delvis godkendelse
Landsskatteretten	0	Fuldstændig nægtelse

Retten analyserede lovens historik og formål: ved indførelsen i 1965 var ordningen målrettet lønmodtagere, der skulle spare op **før** etablering. 2002-loven udvidede adgangen til op til fem år **efter** etablering, men forarbejderne præciserede, at forlængelsen kun tilkommer skattepligtige, der inden etableringsåret allerede havde foretaget indskud. Da klageren aldrig havde indskudt, faldt han uden for lovens personkreds.

Klageren påberåbte sig, at Den juridiske vejledning (afsnit C.C.2.6.2) frem til 2025-1 konsekvent havde oplyst, at forudgående indskud ikke var en betingelse. Landsskatteretten afviste dette med henvisning til principperne i **SKM2023.146.HR**:

> *Da ordlyden af bestemmelsen i etableringskontolovens § 4, stk. 2, ikke i sig selv giver støtte for en sådan forståelse, og lovbemærkningerne til bestemmelsen i § 4, stk. 2, klart angiver, at fradrag uden indskud i denne situation kun tilkommer skattepligtige, der allerede har foretaget indskud, har udsagnet i Den juridiske vejledning... klart ikke været i overensstemmelse med selve lovbestemmelsen og lovbemærkningerne hertil.*

Afgørelsen ligger i forlængelse af den generelle forvaltningsretlige linje om, at et retsbeskyttet forventningskrav ikke kan støttes på en åbenbart lovstridig myndighedsudtalelse – jf. tilsvarende **12-0191996**, hvor en mangelfuld vejledning på SKATs hjemmeside om 50.000 kr.-loftet for rejsefradrag ikke blev anset for en »direkte og entydig tilkendegivelse«.

For rådgivere betyder afgørelsen, at et fradrag uden indskud i praksis forudsætter, at der findes – eller har fandtes – en reel etablerings- eller iværksætterkonto med indskud foretaget forud for etableringen.

LOV Etableringskontoloven § 1, stk. 1 | Etableringskontoloven § 4, stk. 2

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Nægtelse af fradrag uden indskud på etableringskonto grundet manglende indskud forud for etablering 30.10.2025

§ 6 Anmodning efter oplysningsfristen: omvalg efter skatteforvaltningslovens § 30, ikke genoptagelse

Et selvstændigt og velbelyst spor i praksis er den processuelle kvalifikation af en anmodning om fradrag uden indskud, der først fremsættes efter selvangivelses-/oplysningsfristen. Skatteydere har konsekvent argumenteret for, at der er tale om et »glemt fradrag«, der kan rettes ved ordinær genoptagelse efter skatteforvaltningslovens § 26, stk. 2. Landsskatteretten har lige så konsekvent afvist dette.

Linjen blev fastlagt i **SKM2017.556.LSR** og bekræftet i tre afgørelser i foråret 2018:

Sag	Indkomstår	Påstået fradrag	Resultat
16-1364613	2012-2014	223.000 + 332.000 + 108.000 + 149.800 + 343.500 kr.	Afslag stadfæstet
16-1394897	2012	250.000 kr.	Afslag stadfæstet
16-1902188	2012-2014	3 × 250.000 kr.	Afslag stadfæstet

Begrundelsen er ensartet. Muligheden for fradrag uden indskud er en **valgbestemmelse**, som skal udøves på selvangivelsestidspunktet. En ændring af valget er derfor omfattet af skatteforvaltningslovens § 30, og omvalg forudsætter efter § 30, stk. 1, at skattemyndighederne har foretaget en ansættelse, der har betydning for valget, og at valget som følge heraf har fået utilsigtede skattemæssige konsekvenser. Som Landsskatteretten formulerede det i **16-1902188**:

> *Anmodningen skal behandles efter skatteforvaltningslovens § 30 om selvangivelsesomvalg, og ikke efter fristreglerne i lovens § 26. Der henvises til Landsskatterettens afgørelse af 13. september 2017, offentliggjort i SKM2017.556.LSR.*

I alle tre sager var der ikke foretaget nogen ansættelsesændring fra myndighedernes side, og betingelserne for omvalg var derfor ikke opfyldt. Retten henviste til Højesterets dom i **SKM2013.248.HR** om kravet til sammenhæng mellem ansættelsesændringen og valget.

To yderligere anbringender blev afvist i både **16-1364613** og **16-1394897**:

- **Berettiget forventning på ældre versioner af Den juridiske vejledning:** den påberåbte tekst fra 2014-2 fremgik ikke af den version (2015-2), der var gældende på anmodningstidspunktet, og klageren havde ikke godtgjort, at den ældre tekst havde haft indflydelse på hans dispositioner.
- **Berigtigelse af en klar fejl (SKM2016.165.HR):** Landsskatteretten fandt det ikke godtgjort, at der var begået en klar fejl, eller at det utvivlsomt havde været klagerens hensigt at foretage fradraget ved indgivelsen af selvangivelsen.

Afgrænsningen af ordinær og ekstraordinær genoptagelse i almindelighed behandles i skatteret-genoptagelse; her er pointen alene den etableringskontoretlige kvalifikation som valgbestemmelse.

LOV Etableringskontoloven § 4, stk. 2 · Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 2 · Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1

PRAKSIS
- **Landsskatteretten** · Afslag på fradrag uden indskud efter etableringskontolovens § 4, stk. 2 – selvangivelsesomvalg eller genoptagelse? 01.06.2018
- **Landsskatteretten** · Afslag på fradrag uden indskud på etableringskonto for indkomstårene 2012-2014 ansat som omvalg frem for genoptagelse 31.05.2018
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten: Afslag på genoptagelse af skatteansættelse vedrørende fradrag uden indskud efter etableringskontoloven – Spørgsmål om selvangivelsesomvalg 04.05.2018

§ 7 Nyetablering efter tidligere etablering – udvidelse over for ny virksomhed

Spørgsmålet om, hvorvidt en person, der én gang har etableret sig, kan starte forfra med fradragsberettigede indskud, har udløst en nuanceret praksis, hvor sondringen mellem **udvidelse af den bestående virksomhed** og **etablering af en helt ny virksomhed** er afgørende.

Udvidelse: nej. I **14-4349610** (offentliggjort som **SKM2019.144.LSR**) havde en klager etableret virksomhed i 2005 og i 2014 tilkøbt en yderligere praksis. Han søgte fradrag uden indskud på 647.200 kr. for indkomståret 2013. Landsskatteretten stadfæstede afslaget:

> *Retten fandt, at der ikke var hjemmel til det af klageren foretagne fradrag for indskud på etableringskonto vedrørende overskud fra den selvstændige erhvervsvirksomhed, der lå efter det oprindelige etableringsår og de nærmest følgende fire indkomstår.*

I **16-1711470** blev samme resultat nået, hvor en klager, der havde etableret virksomhed i 1990 og anvendt etableringskontoreglerne dengang, søgte fradrag uden indskud på 50.000 kr. i 2014 i forbindelse med **ægtefællens** etablering. At § 5, stk. 7 tillader hævning ved ægtefællens etablering ændrede intet: 5-årsbegrænsningen i § 1, stk. 3 gælder også for fradrag uden indskud.

Ny virksomhed: ja – hvis tidligere indskud er hævet fuldt ud. I **19-0109628** havde en landmand, der havde drevet landbrug siden 2005, i 2017 indskudt 500.000 kr. på en iværksætterkonto med henblik på etablering i en anden branche. Han havde aldrig tidligere anvendt etableringskontoreglerne. Skattestyrelsen nægtede fradrag under henvisning til 5-årsfristen; Landsskatteretten gav klageren medhold ved en formålsfortolkning bygget på de oprindelige 1965-bemærkninger, cirkulære nr. 167/1984 punkt 33 og Skatteministeriets eget høringssvar

til 2002-lovforslaget, hvorefter 2. pkt. »er med mindre sproglige tilretninger en videreførsel af den gældende § 1, stk. 3«. Retten udtalte:

> *Retten finder, at lovens gældende § 1, stk. 3, må fortolkes på den måde, at der i overensstemmelse med tidligere praksis kan opnås fradrag for indskud på en etableringskonto eller iværksætterkonto med henblik på etablering af en ny virksomhed, hvis indskudte beløb på en allerede oprettet etableringskonto eller iværksætterkonto er hævet fuldt ud.*

Retten støttede sig samtidig på Østre Landsrets dom i **TfS 1993, 520 Ø** og afgrænsede udtrykkeligt **SKM2019.144.LSR**, der angik fradrag baseret på den eksisterende virksomheds overskud, ikke lønindtægt målrettet en ny virksomhed. Endelig blev det slået fast, at det ikke er valgfrit, om man vil anses for etableret: klageren **var** etableret i 2005 efter § 5, stk. 2.

Sondringen har også materiel betydning ved efterbeskatning. I **25-0002589** fandt Landsskatteretten, at klagerens erhvervelse af en landbrugsejendom i 2015 alene var en **udvidelse** af den bestående virksomhed og ikke en nyetablering – hvilket gjorde hævningen i 2015 uberettiget.

LOV	Etableringskontoloven § 1, stk. 3 · Etableringskontoloven § 5, stk. 2, 7	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Landsskatteretten nedsætter efterbeskatning af etableringskontomidler efter anerkendelse af tidligere hævning	29.04.2025
	Landsskatteretten · Fradrag for indskud på iværksætterkonto til ny virksomhed trods tidligere etablering	10.05.2022
	Landsskatteretten · Afslag på etableringskontofradrag efter tidligere virksomhedsetablering	15.12.2020
	Landsskatteretten · Afslag på fradrag for indskud på etableringskonto ved udvidelse af eksisterende virksomhed	11.01.2019

§ 8 Etableringsbegrebet i § 5 – grundbeløbet og kravet om personlig arbejdsindsats

Etableringsbegrebet er defineret i § 5, stk. 2 ved to kumulative betingelser:

1. Den samlede anskaffelsessum for de anskaffede formuegoder – eller de afholdte udgifter – skal overstige et grundbeløb på **80.000 kr. (2010-niveau)**, reguleret efter personskattelovens § 20.
2. Kontohaveren eller dennes ægtefælle skal deltage med **personlig arbejdsindsats i ikke uvæsentligt omfang**.

For etablering i selskabsform gælder tilsvarende krav i § 5, stk. 4, hvor anskaffelsessummen for aktierne inklusive stiftelsesomkostninger skal overstige samme grundbeløb, og arbejdsindsatsen skal ydes i selskabet eller et koncernforbundet selskab.

Grundbeløbet har været under fald: fra 30.000 kr. i 1965 over 100.000 kr. (1983) og 127.400 kr. (1988) til 113.900 kr. i 2010-niveau, indtil lov nr. 174 af 4. marts 2011 sænkede det til 80.000 kr. med bemærkningen, at beløbsgrænsen dermed »svarer til selskabskapitalkravet for anpartsselskaber«. Allerede 2004-loven havde sat grænsen ned med den begrundelse, at man ville imødekomme »frie agenter, konsulent- og rådgivningsvirksomheder og servicevirksomheder, der ikke har store etableringsomkostninger«.

Arbejdstidskravet er den mest tvistskabende del. § 5, stk. 3 fastslår, at kravet gælder både i det år, midlerne anvendes til forlods afskrivning, og i det følgende indkomstår, og at det bortfalder ved uarbejdsdygtighed som

følge af alvorlig sygdom eller varigt nedsat funktionsevne samt ved død, konkurs og virksomhedsophør. Den vejledende norm stammer fra cirkulære nr. 167 af 30. oktober 1984 og gengives i **SKM2019.164.SR**:

> *Afgørelsen af, om den skattepligtiges deltagelse i virksomhedens drift har været af ikke uvæsentligt omfang, må bero på en konkret bedømmelse af samtlige omstændigheder i det enkelte tilfælde. Ved denne afgørelse kan man som en vejledende norm lægge vægt på, om arbejdsindsatsen udgør mindst 50 timer månedlig.*

I **SKM2019.164.SR** ønskede en dronefotograf med bibeskæftigelse ved siden af et vikarjob at få bekræftet, at virksomheden var sæsonpræget i perioden 1. maj–30. september, så arbejdstidskravet kun skulle opfyldes i sæsonen (150 timer i stedet for ca. 600 timer årligt). Skatterådet svarede **nej**. Det afgørende er, om sæsonbegrænsningen er et **vilkår for den pågældende type virksomhed** – ikke individuelle præferencer eller en opstartsfase. Rådet lagde vægt på, at en flerhed af ydelserne (bygningsinspektion, markarealer, undervisning, indendørs optagelser, opsøgende arbejde) kunne leveres året rundt, at DMI-data for 2006-2015 viste middeltemperaturer over 0 °C i alle måneder og kun marginalt flere nedbørsdage i vinterhalvåret (17,2 mod 15,6 dage/måned), og at professionelle droner kan flyve ved -20 °C og i vind op til 10 m/s.

I **SKM2012.630.SR** blev arbejdstidskravet ligeledes afgørende. En planteavler ville anvende etablerings- og iværksætterkontomidler til et solcelleanlæg på max 6 kW monteret på en driftsbygning. Fordi han valgte **nettoafregningsordningen**, som efter forarbejderne til L 162 (2010) alene kan anvendes på anlæg, der forsyner boliger eller anden ikke-erhvervsmæssig bebyggelse, kunne anlægget ikke anses for anskaffet i den eksisterende virksomhed:

> *Det påtænkte VE-anlæg, hvor der skal anvendes nettoafregning, kan derfor ikke anses for anskaffet i den eksisterende erhvervsvirksomhed, men må anses for at være en ny selvstændig virksomhed i forhold til etableringskontoloven.*

Dermed skulle arbejdstidskravet opfyldes selvstændigt for anlægget – hvilket driften af et 6 kW-anlæg ikke kan bære.

Modsat gik det i **10-02180**, hvor en ejendomsudvikler fik anerkendt, at han deltog med personlig arbejdsindsats af ikke uvæsentligt omfang i sin projektudviklingsvirksomhed, og at det erhvervede selskab ikke overvejende drev udlejning af fast ejendom. Fradraget faldt alligevel, fordi bygningerne på de erhvervede ejendomme havde stået ubenyttede hen og derfor ikke var afskrivningsberettigede efter afskrivningslovens § 14 – se næste afsnit.

Endelig indeholder § 5, stk. 6 tidsmæssige spærringer: formuegoder anskaffet tidligere end 3 år før etableringsårets begyndelse (1 år for udgifter) kan ikke medregnes i anskaffelsessummen, og samme 3-årsfrist gælder for aktier ved opgørelsen efter stk. 4.

LOV	Etableringskontoloven § 5, stk. 2-4, 6 · Ligningsloven § 8p, stk. 5	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Manglende fradrag for indskud på etableringskonto og bygningsafskrivninger ved ejendomsudvikling	23.04.2012
	Skatterådet · Dronevirksomhed er ikke sæsonpræget ifølge etableringskontoloven	19.03.2019
	Skatterådet · Anvendelse af etableringskontomidler til solcelleanlæg med nettoafregning	07.11.2012

§ 9 Hvad midlerne må bruges til – den udtømmende liste i § 7, stk. 1

§ 7, stk. 1 opregner udtømmende, hvad der kan hæves til efter etableringen af selvstændig erhvervsvirksomhed:

1.

Maskiner, inventar og lignende driftsmidler, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt (dog ikke personbiler, udlejningsbiler uden fører og visse last- og varemotorkøretøjer)
2. Skibe til erhvervsmæssig brug
3. Bygninger, hvorpå der kan afskrives efter afskrivningslovens § 14, samt installationer
4. Goodwill og andre immaterielle aktiver (knowhow, patent-, forfatter- og kunstnerret, mønster og varemærke)
5. Retten ifølge en forpagtnings- eller lejekontrakt
6. Dræningsanlæg på jordbrugsbedrifter
7. Driftsomkostninger fradragsberettigede efter statsskattelovens § 6, stk. 1, litra a
8. Udgifter omfattet af ligningslovens § 8 B, stk. 1, som den skattepligtige har valgt ikke at afskrive

Litra g og h blev tilføjet ved lov nr. 151 af 15. marts 2004 med det formål at gøre ordningen brugbar for videnbaserede iværksættere. Af de almindelige bemærkninger fremgår, at der er tale om udgifter til »løn m.v., leje af erhvervslokaler, udgifter til advokat og revisor i forbindelse med etableringen, markedsundersøgelser, udgifter til forsøg og forskning, og udgifter til deltagelse i kurser og uddannelsesaktiviteter« – og udtrykkeligt, at forslaget »ikke indebærer en udvidelse af driftsomkostningsbegrebet«.

Jord er ikke på listen. Det fik konkret betydning i **25-0002589**, hvor Skattestyrelsen med rettens tilslutning fastslog, at midlerne ikke kunne anvendes til jord, og at det hævede beløb i øvrigt oversteg anskaffelsessummen for driftsbygningerne.

Bygninger skal faktisk være afskrivningsberettigede. I **10-02180** kunne der ikke forlods afskrives på bygninger, der havde stået ubenyttede hen i den relevante periode og derfor ikke var anvendt til afskrivningsberettigede formål efter afskrivningslovens § 14, stk. 1.

Udligningsmekanismen fremgår af § 7, stk. 5 og afhænger af, hvornår indskuddet blev fradraget:

Fradragsår for det hævede etableringskontoindskud	Forlods afskrivning
1998 eller tidligere	100 pct.
1999-2001	68 pct.
2002-2009	58 pct.
2010 eller senere	50 pct.
Iværksætterkonto (alle år)	100 pct.

Den faldende sats afspejler fradragsværdien af indskuddet. Iværksætterkontoen er sat til fuld forlods afskrivning, netop fordi indskuddet fradrages i den personlige indkomst og dermed gives fuld fradragsværdi. Ved anvendelse på udgifter efter litra g og h følger det af § 7, stk. 9, at det hævede beløb anses at dække 55 pct. af udgiften, så der kan fradrages 45 pct. ved opgørelsen af den personlige indkomst.

Endelig gælder en FIFO-regel: efter § 7, stk. 7 kan indskud vedrørende et givet indskudsår først hæves, når tidligere indskud er hævet fuldt ud.

LOV `Afskrivningsloven § 14, stk. 1` `Etableringskontoloven § 7, stk. 1, 5, 7, 9`

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Landsskatteretten nedsætter efterbeskatning af etableringskontomidler efter anerkendelse af tidligere hævning 29.04.2025

Landsskatteretten · Manglende fradrag for indskud på etableringskonto og bygningsafskrivninger ved ejendomsudvikling 23.04.2012

§ 10 Etablering i selskabsform: ejerkrav, pengetankstest og genbeskatning

Ved lov nr. 151 af 15. marts 2004 blev det muligt at anvende kontomidler til køb eller stiftelse af selskaber. Betingelserne står i § 7, stk. 2 og skal **alle** være opfyldt:

- **Nr. 1 – ejerkravet:** kontohaveren, ægtefællen eller begge tilsammen skal eje aktier eller anparter svarende til mindst 25 pct. af kapitalen eller mere end 50 pct. af stemmeværdien.
- **Nr. 2 – aktivitetskravet:** selskabets virksomhed må ikke i overvejende grad bestå i passiv kapitalanbringelse. Testen er kvantitativ: mindst 50 pct. af indtægterne eller mindst 50 pct. af handelsværdien af aktiverne. Undtaget er bortforpagtning af fast ejendom som nævnt i aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 7, og selskaber, der udøver næring ved køb og salg af værdipapirer eller finansieringsvirksomhed.
- **Nr. 3 – finansieringsbehovet:** aktierne må ikke være erhvervet ved skattefri virksomhedsomdannelse, skattefri aktieombytning, skattefri fusion, spaltning eller tilførsel af aktiver, eller ved arv, arveforskud eller gave.

Af 2004-forarbejderne fremgår logikken bag nr. 3: »Herefter vil der ikke kunne hæves på etableringskontoen i forbindelse med anskaffelse af aktier eller anparter ved en skattefri virksomhedsomdannelse … eller ved arv eller gave, da der ikke her er et finansieringsbehov.«

SKM2010.40.SR afklarede rækkevidden af nr. 1 og nr. 2. En professionel valutahandler ville stifte et nyt investeringsselskab og hæve etableringskontomidler. Skatterådet fandt, at han var **næringsdrivende** med køb og salg af værdipapirer – med vægt på en omsætning i 2008 på ca. 86 mia. kr. fordelt på 4.406 handler, hans uddannelse og erfaring samt aktivitetens systematiske karakter – hvorfor undtagelsen i nr. 2 fandt anvendelse. Derimod kunne ejerkravet i nr. 1 ikke fraviges:

> *SKAT afviste dette under henvisning til, at ordlyden i Etableringskontoloven § 7, stk. 2, nr. 1, ikke indeholder en sådan undtagelse, og at hverken lovtekst eller forarbejder giver holdepunkter for at fravige kravet.*

Med en ejerandel under både 25 pct. af kapitalen og 50 pct. af stemmerne var hævning derfor udelukket – uanset selskabets skattemæssige transparens.

SKM2011.363.SR viser den modsatte side: her kunne en person anvende etableringskontomidler til at finansiere den ikke-gavefinansierede del af købesummen for anparter i to landbrugsselskaber, og en efterfølgende skattefri anpartsombytning kunne gennemføres uden at bryde ordningen. Alle seks stillede spørgsmål blev besvaret bekræftende. Sagen illustrerer, at forbuddet i nr. 3 rammer selve **erhvervelsen** af aktierne – ikke en senere omstrukturering af det allerede erhvervede ejerskab.

Udligningen sker ikke ved forlods afskrivning, men ved **genbeskatning**, jf. § 7, stk. 10. Det hævede beløb medregnes i kontohaverens personlige indkomst i anvendelsesåret og de 9 følgende indkomstår med lige store beløb. Tillæggets størrelse afhænger af fradragsåret: 80 pct. fordelt med 8 pct. årligt (1998 og tidligere), 55 pct. med 5,5 pct. årligt (1999-2001), 50 pct. med 5 pct. årligt (2002 og senere) – og for iværksætterkonto det fulde beløb med 10 pct. årligt. I **SKM2010.40.SR** blev det bekræftet, at spørgeren skulle medregne 5 pct. af det hævede beløb i den personlige indkomst i hvert af de 10 år (dagældende § 7, stk. 11).

Genbeskatningen accelereres, hvis skattepligten ophører, kontohaveren går konkurs eller dør, eller hvis ejerkravet eller aktivitetskravet i § 7, stk. 2, nr. 1 eller 2, ikke længere er opfyldt inden for de 2 første år efter anskaffelsen; resterende procenttillæg medregnes da straks. Ved fraflytning til et land omfattet af den nordiske bistandsoverenskomst eller Rådets direktiv 2010/24/EU gælder en særlig ratebetalingsordning i stedet.

Bemærk kommende ændring: ved lov af 30. juni 2026 udgår henvisningen til ejendomsvurderingslovens § 3, stk. 1, nr. 3, i § 7, stk. 2, nr. 2, som konsekvens af at nr. 3 ophæves. Ændringen træder i kraft 1. januar 2027 og er endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsen.

Pengetank- og successionsproblemstillinger ved familieoverdragelse behandles selvstændigt i generationsskifte.

LOV	Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 7 · Etableringskontoloven § 7, stk. 2, 10	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Brug af etableringskonto til køb af anparter ved selskabsomstrukturering	26.05.2011
	Skatterådet · Hævning af etableringskontomidler til investering i næringsselskab	18.01.2010

§ 11 Efterbeskatning ved manglende etablering, ophør og fraflytning

Efterbeskatningssystemet består af fire selvstændige spor.

1) Manglende etablering inden fristen – § 9. Efter § 8, stk. 1 skal etablering være sket senest ved udgangen af det indkomstår, hvori kontohaveren når folkepensionsalderen; told- og skatteforvaltningen kan efter § 8, stk. 2 forlænge fristen, hvis kontohaveren dokumenterer, at det skyldes ham utilregnelige årsager. Sker etablering ikke, medregnes indskudsbeløbet efter § 9, stk. 1 med tillæg af **3 pct. for hvert år** fra udløbet af fradragsåret (5 pct. til og med indkomståret 2001), og for iværksætterkonto svares en afgift på 52,50 pct. (60 pct. til og med 2009). Efter § 9, stk. 2 kan samtlige indskud hæves frivilligt inden fristen mod samme efterbeskatning i hæveåret.

2) Ikke-anvendte indskud efter etablering – § 10. Er etablering sket, men indskuddene ikke hævet efter § 7 inden **9 år** efter etableringsåret – eller inden udgangen af det andet indkomstår efter det år, hvor kontohaveren når folkepensionsalderen – medregnes de efter § 10, stk. 1 med tillæg. Denne regel var afgørende i **25-0002589**, hvor en landmand med indskud fra 2002-2019 på i alt 2.052.000 kr. nåede folkepensionsalderen i 2019 uden at have etableret en ny virksomhed, og hvor Skattestyrelsen efterbeskattede den samlede saldo på 3.501.434 kr. i indkomståret 2021.

3) Ophør eller afhændelse af virksomheden – § 11, stk. 9. Ophører eller afhændes virksomheden, medregnes ikke hævede indskud – og indskud hævet i ophørsåret – ved indkomstopgørelsen for ophørsåret. Samme gælder, hvis ejer- eller aktivitetskravet i § 7, stk. 2, nr. 1 eller 2, ikke længere kan anses for opfyldt. Der findes dog en frelsende bestemmelse: indskuddene kan opretholdes på de oprindelige vilkår, hvis kontohaveren **inden 1 år** efter afhændelsen eller ophøret på ny etablerer selvstændig virksomhed eller virksomhed i selskabsform. Denne 1-årsregel blev objektiveret i 1989 med bemærkningen: »Efter hidtidig praksis meddeltes der altid dispensation.«

4) Fraflytning – § 11, stk. 2-8. Ophører kontohaverens fulde skattepligt efter kildeskattelovens § 1, medregnes ikke hævede indskud på etableringskonto med tillæg efter § 11, stk. 2, og der svares afgift af iværksætterkontoindskud. Det samme gælder, hvis kontohaveren efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst bliver hjemmehørende uden for Danmark. Efterbeskatning undlades dog, så længe kontohaveren efter etablering forbliver begrænset skattepligtig af virksomhedsindkomsten efter kildeskattelovens § 2, stk. 1, nr. 4.

Henstandsordningen i § 11, stk. 4-8 blev indført ved lov nr. 174 af 4. marts 2011. Af de almindelige bemærkninger:

> *Det foreslås, at etablerings- og iværksætterkontolovens fraflytningsbeskatningsregler justeres således, at der ved ophør af dansk beskatningsret sker efterbeskatning af ikke anvendte indskudsmidler, men med mulighed for, at der kan gives henstand med betalingen af skatten.*

Henstand betinges af, at der afgives oplysninger efter skattekontrollovens § 2 ved fraflytningen. Henstandsbeløbet forfalder, når etableringsfristen udløber, når indskud hæves efter § 9, stk. 2, eller ved død eller konkurs. Omvendt bortfalder pligten til at betale skatten helt, hvis kontohaveren igen bliver skattemæssigt hjemmehørende her i landet, jf. § 11, stk. 6.

Overgangsproblemet og EU-retten. 14-0446113 illustrerer, hvor hårdt tidspunktet slog. Klageren havde indskudt 644.000 kr. i perioden 1995-2005 og fraflyttede Danmark den 1. marts 2011 – **to dage før** Folketinget vedtog henstandsreglerne, som trådte i kraft 15. marts 2011. SKAT efterbeskattede 868.900 kr.:

Post	Beløb (kr.)
Indskud til og med 2001 med tillæg (5 pct.)	567.900
Indskud fra og med 2002 med tillæg (3 pct.)	301.000
I alt	**868.900**

Klageren gjorde gældende, at den manglende henstandsadgang stred mod arbejdskraftens frie bevægelighed og etableringsfriheden, med henvisning til EU-Domstolens exit-skattepraksis (sag C-261/11) og til, at kildeskattelovens § 73 E allerede i 2004 havde indført henstand ved fraflytterbeskatning af aktieavancer. Landsskatteretten afviste:

> *Landsskatteretten fandt, at de regler, der var gældende frem til 15. marts 2011, ikke var i strid med EU-reglerne om fri bevægelighed eller arbejdskraftens frie bevægelighed.*

Afgørelsen står isoleret for perioden før 15. marts 2011 og har efter reformen alene historisk interesse – men den viser, at Landsskatteretten ikke af egen drift læser EU-Domstolens exit-skattepraksis (jf. tilsvarende linje i **C-581/17**, Wächtler) ind i etableringskontoloven. Selve skattepligtsprøvelsen ved fra- og tilflytning behandles i bopael-skattepligt.

Ingen dispensationsadgang. 13-5789989 slår fast, at loven ikke rummer nogen ventil. En skatteyder havde i 2009 hævet 145.000 kr. opsparet i 1991-1995 med henblik på at blive agent for en tøjvirksomhed. Da aftalen blev annulleret i 2011, forsøgte han at investere i en anden virksomhed, som gik konkurs i april 2012. Landsskatteretten stadfæstede efterbeskatningen på 247.500 kr. inkl. tillæg:

> *Etableringskontoloven eller dennes forarbejder giver ikke mulighed for at dispensere fra kravet om, at der sker efterbeskatning af hævede etableringskontomidler, såfremt midlerne ikke anvendt på de i etableringskontoloven angivne måder og formål.*

SKATs brev fra 2011 om ekstraordinært at acceptere anvendelse i løbet af 2011 kunne heller ikke skabe en retsbeskyttet forventning om yderligere forlængelse.

LOV Etableringskontoloven § 8, stk. 1, 2 · Etableringskontoloven § 9, stk. 1, 2 · Etableringskontoloven § 10, stk. 1 · Etableringskontoloven § 11, stk. 2, 9 · Kildeskatteloven § 1, stk. 1

PRAKSIS
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten nedsætter efterbeskatning af etableringskontomidler efter anerkendelse af tidligere hævning — 29.04.2025
- **Landsskatteretten** · Stadfæstelse af efterbeskatning af etableringskontomidler ved fraflytning — 18.11.2015
- **Landsskatteretten** · Ingen dispensation til yderligere udsættelse af efterbeskatning vedrørende hævede etableringskontomidler — 13.08.2015

§ 12 Uberettiget hævning efter § 11 A – beskatning i hæveåret, ikke i restsaldoåret

§ 11 A, stk. 1 regulerer den situation, hvor midler faktisk er hævet, men ikke kan anvendes til de formål, der er angivet på skemaet til pengeinstituttet:

> *Er der hævet indskud af den etableringskonto eller iværksætterkonto, der er nævnt i § 4, uden at indskudsbeløbet som angivet i skemaet til pengeinstituttet forlods kan afskrives på aktiver eller anvendes til anskaffelse af aktier eller anparter eller til dækning af afholdte udgifter, medregnes indskudsbeløbet i den skattepligtige indkomst for det indkomstår, hvori indskuddene er hævet.*

Tillægget udgør 3 pct. pr. år fra udløbet af fradragsåret indtil udløbet af hæveåret (5 pct. til og med indkomståret 2001), og for iværksætterkonto svares en afgift på 52,50 pct. (60 pct. til og med 2009).

§ 11 A, stk. 2 giver en redningsmulighed: den skattepligtige kan vælge i stedet at overføre beløbet til forlods afskrivning på andre kvalificerende aktiver eller til dækning af andre kvalificerende udgifter. Men efter § 11 A, stk. 3 skal dette være sket senest i det indkomstår, der følger efter hæveåret – ellers falder efterbeskatningen efter stk. 1.

Denne frist var netop knækpunktet i **13-5789989**, hvor midlerne hævet i 2009 skulle have været anvendt i 2010, og hvor SKATs ekstraordinære accept af 2011 ikke kunne strækkes yderligere.

Det vigtigste principielle udsagn kommer fra **25-0002589**. Landsskatteretten havde oprindeligt (13. december 2024) efterbeskattet hele restsaldoen på 3.501.434 kr. i indkomståret 2021. Ved genoptagelse efter skatteforvaltningslovens § 35 g fremlagde klageren kontoudtog og anmeldelsesblanket, der dokumenterede en hævning på 919.008 kr. den 21. september 2015. Retten lagde hævningen til grund, men fastholdt, at den var **uberettiget**, fordi der ikke var sket nyetablering, og fordi midlerne ikke kunne bruges til jord. Konsekvensen var afgørende:

> *Derfor skulle beløbet på 919.008 kr. have været efterbeskattet allerede i hæveåret 2015, og ikke i 2021.*

Efterbeskatningen for 2021 blev nedsat fra 3.501.434 kr. til 2.169.340 kr. Beregningen viser, hvordan tillægget aftrappes med indskudsårets nærhed til beskatningsåret:

Indskudsår	Rest til beskatning i 2021 (kr.)	Tillæg	I alt (kr.)
2002-2012	0 (anvendt i 2015)	–	0
2013	200.000	24 pct.	248.000
2014	250.000	21 pct.	302.500
2015	285.000	18 pct.	336.300
2016	300.000	15 pct.	345.000
2017	300.000	12 pct.	336.000
2018	300.000	9 pct.	327.000
2019	259.000	6 pct.	274.540
I alt	**1.894.000**		**2.169.340**

Et retsmedlem dissentierede og mente, at der slet ikke kunne ske efterbeskatning i 2021, men at de uberettigede fradrag skulle have været korrigeret ved skatteansættelsen for de enkelte indskudsår.

Afgørelsen har praktisk betydning på to måder. Dels flytter den beskatningstidspunktet – og dermed potentielt bag om ansættelsesfristerne. Dels understreger den, at FIFO-reglen i § 7, stk. 7 betyder, at en hævning altid afskriver de **ældste** indskud først, hvilket i sagen betød, at samtlige indskud fra 2002-2012 blev anset for forbrugt i 2015.

Samme mekanisme lå bag **10-02180**, hvor der skulle ske forhøjelse med de i 2003 hævede midler, der var fratrukket i 2002, jf. § 11 A, fordi de anskaffede bygninger ikke var afskrivningsberettigede.

LOV Etableringskontoloven § 7, stk. 7 · Etableringskontoloven § 11a, stk. 1-3 · Skatteforvaltningsloven § 35g

PRAKSIS
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten nedsætter efterbeskatning af etableringskontomidler efter anerkendelse af tidligere hævning — 29.04.2025
- **Landsskatteretten** · Ingen dispensation til yderligere udsættelse af efterbeskatning vedrørende hævede etableringskontomidler — 13.08.2015
- **Landsskatteretten** · Manglende fradrag for indskud på etableringskonto og bygningsafskrivninger ved ejendomsudvikling — 23.04.2012

§ 13 Sammenfatning: en formålsbestemt, men tekstnær praksis

Praksis på etableringskontoområdet tegner et konsistent billede af en klagemyndighed, der lægger afgørende vægt på lovtekst og forarbejder – også når resultatet går imod myndighedens egen vejledning eller imod skatteyderen.

Hvor praksis er lempelig, sker det gennem formålsfortolkning bygget direkte på lovmotiverne. Det gælder ophævelsen af den snævre 1. januar–15. maj-periode for fradrag uden indskud i **09-02670** og **10-00520**, og det gælder **19-0109628**, hvor de oprindelige 1965-bemærkninger om, at det ville være »unødig hård« at

afskære en person fra ny opsparing efter en opgivet virksomhed, blev afgørende for at tillade fradrag til en helt ny virksomhed uden for 5-årsvinduet.

Hvor praksis er streng, er det fordi lovteksten og bemærkningerne ikke giver plads. Det gælder afvisningen af ordinær genoptagelse i **16-1364613**, **16-1394897** og **16-1902188**, hvor valgbestemmelseskarakteren fastlåser skatteyderen på selvangivelsestidspunktet. Det gælder afvisningen af fradrag ved udvidelse af den bestående virksomhed i **14-4349610** og **16-1711470**. Det gælder det absolutte ejerkrav i **SKM2010.40.SR**. Og det gælder fraværet af enhver dispensationsadgang i **13-5789989**.

Den vigtigste nye udvikling er **23-0051237**, der indfører en materiel adgangsbetingelse, som mange rådgivere ikke har regnet med: fradrag uden indskud kræver, at der forud for etableringen faktisk er foretaget indskud på en etableringskonto. Afgørelsen sætter samtidig en klar grænse for, hvad Den juridiske vejledning kan bære – en fejl, der klart strider mod lov og bemærkninger, giver ingen retsbeskyttet forventning.

For den praktiske rådgivning kan hovedreglerne opsummeres således:

- Opret kontoen og indskyd **før** etableringen – det er både den sikre vej til fradrag og nu en forudsætning for at kunne bruge § 4, stk. 2.
- Træf valget om fradrag uden indskud **på oplysningstidspunktet**; efterfølgende korrektion kræver en ansættelsesændring, der har betydning for valget.
- Dokumentér arbejdsindsatsen – 50 timer månedligt er den vejledende norm, og sæsonargumenter kræver, at sæsonbegrænsningen er et vilkår for virksomhedstypen, ikke et valg.
- Kontrollér ved selskabsetablering **alle tre** betingelser i § 7, stk. 2, og husk 10-årsgenbeskatningen efter § 7, stk. 10.
- Vær opmærksom på, at en uberettiget hævning efterbeskattes i **hæveåret** – ikke når fejlen opdages.

Rene materielle fortolkningssvar fra Skatterådet om andre emner behandles i bindende-svar-skatteraadet.

LOV Etableringskontoloven § 1, stk. 3 · Etableringskontoloven § 4, stk. 2 · Etableringskontoloven § 7, stk. 2 · Etableringskontoloven § 11a, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Nægtelse af fradrag uden indskud på etableringskonto grundet manglende indskud forud for etablering	30.10.2025
Landsskatteretten · Fradrag for indskud på iværksætterkonto til ny virksomhed trods tidligere etablering	10.05.2022
Landsskatteretten · Afslag på etableringskontofradrag efter tidligere virksomhedsetablering	15.12.2020
Landsskatteretten · Afslag på fradrag for indskud på etableringskonto ved udvidelse af eksisterende virksomhed	11.01.2019
Landsskatteretten · Afslag på fradrag uden indskud efter etableringskontolovens § 4, stk. 2 – selvangivelsesomvalg eller genoptagelse?	01.06.2018
Landsskatteretten · Afslag på fradrag uden indskud på etableringskonto for indkomstårene 2012-2014 ansat som omvalg frem for genoptagelse	31.05.2018
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afslag på genoptagelse af skatteansættelse vedrørende fradrag uden indskud efter etableringskontoloven – Spørgsmål om selvangivelsesomvalg	04.05.2018
Landsskatteretten · Ingen dispensation til yderligere udsættelse af efterbeskatning vedrørende hævede etableringskontomidler	13.08.2015
Landsskatteretten · Fradrag for indskud på etableringskonto uden indskud godkendt	21.02.2011
Landsskatteretten · Fradrag for etableringskonto uden indskud godkendt	12.07.2010
Skatterådet · Hævning af etableringskontomidler til investering i næringsselskab	18.01.2010

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Etableringskontoloven § 1	stk. 3	Etableringskontoloven § 3	stk. 1
Etableringskontoloven § 4	stk. 2	Etableringskontoloven § 5	stk. 2
Etableringskontoloven § 7	stk. 2	Etableringskontoloven § 11	stk. 2
Etableringskontoloven § 11a	stk. 1	Skatteforvaltningsloven § 30	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

17 afgørelser

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 13

30.10.2025	Nægtelse af fradrag uden indskud på etableringskonto grundet manglende indskud forud for etablering	23-0051237
29.04.2025	Landsskatteretten nedsætter efterbeskatning af etableringskontomidler efter anerkendelse af tidligere hævning	25-0002589
10.05.2022	Fradrag for indskud på iværksætterkonto til ny virksomhed trods tidligere etablering	19-0109628
15.12.2020	Afslag på etableringskontofradrag efter tidligere virksomhedsetablering	16-1711470
11.01.2019	Afslag på fradrag for indskud på etableringskonto ved udvidelse af eksisterende virksomhed	14-4349610
01.06.2018	Afslag på fradrag uden indskud efter etableringskontolovens § 4, stk. 2 – selvangivelsesomvalg eller genoptagelse?	16-1394897
31.05.2018	Afslag på fradrag uden indskud på etableringskonto for indkomstårene 2012-2014 ansat som omvalg frem for genoptagelse	16-1902188
04.05.2018	Landsskatteretten: Afslag på genoptagelse af skatteansættelse vedrørende fradrag uden indskud efter etableringskontoloven – Spørgsmål om selvangivelsesomvalg	16-1364613
18.11.2015	Stadfæstelse af efterbeskatning af etableringskontomidler ved fraflytning	14-0446113
13.08.2015	Ingen dispensation til yderligere udsættelse af efterbeskatning vedrørende hævede etableringskontomidler	13-5789989
23.04.2012	Manglende fradrag for indskud på etableringskonto og bygningsafskrivninger ved ejendomsudvikling	10-02180
21.02.2011	Fradrag for indskud på etableringskonto uden indskud godkendt	10-00520
12.07.2010	Fradrag for etableringskonto uden indskud godkendt	09-02670

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 4

19.03.2019	Dronevirksomhed er ikke sæsonpræget ifølge etableringskontoloven	18-1511562

07.11.2012	Anvendelse af etableringskontomidler til solcelleanlæg med nettoafregning	12-057357
26.05.2011	Brug af etableringskonto til køb af anparter ved selskabsomstrukturering	10-034657
18.01.2010	Hævning af etableringskontomidler til investering i næringsselskab	09-123105

04 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over fondsbeskatning — fradrag for uddelinger og hensættelser

Fradrag for uddelinger, hensættelser og efterbeskatning efter fondsbeskatningslovens §§ 4-6

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 45 afgørelser · 2007-2026 Læs online

INTRODUKTION

Fondsbeskatningsloven bygger på et grundprincip om, at fonde og foreninger ikke beskattes af den del af indkomsten, der faktisk kanaliseres ud til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål. Fradragsretten i fondsbeskatningslovens § 4 — for uddelinger efter stk. 1 og for hensættelser efter stk. 3 — er derfor lovens kerne, og den er omgærdet af tre kontrolmekanismer: kravet om almennyttighed, kravet om vedtægtsmæssighed og 5-årsfristen med efterbeskatning og 5 %-tillæg. Praksis er ganske overvejende administrativ: Skatterådets bindende svar tegner afgrænsningen af "almennyttigt" og sondringen mellem uddeling og driftsomkostning, mens Landsskatteretten leverer den strenge linje på hensættelser, dokumentation og efterbeskatning. Med lov nr. 1692 af 30. december 2024 er efterbeskatningsreglen og prioriteringsreglen omlagt med virkning for hensættelser i indkomstår, der påbegyndes den 1. januar 2025 eller senere.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Fradrag efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1, forudsætter både, at uddelingen ligger inden for fondens vedtægtsmæssige formål, og at den efter en konkret vurdering i sig selv er almenvelgørende eller på anden måde almennyttig — begge betingelser skal være opfyldt.

02 Et formål er kun almennyttigt, når modtagerkredsen er afgrænset efter objektive kriterier og kommer en vis videre kreds til gode, og når formålet efter en almindelig fremherskende opfattelse er nyttigt; organisationer, der varetager politiske, økonomiske eller erhvervsmæssige interesser, falder uden for.

03 Der gives ikke generelt forhåndstilsagn om fradragsret: selv når en fonds formål anerkendes som almennyttigt, skal hver enkelt uddeling bedømmes konkret.

04 Direkte støtte til erhvervsmæssig virksomhed er ikke almennyttig, heller ikke når aktiviteten indirekte gavner en bredere kreds — det gælder både vandrerhjemsdrift og støtte til unge landmænds erhvervelse af landbrugsejendomme.

05 At fonden selv driver erhvervsmæssig virksomhed diskvalificerer ikke almennyttigheden; det afgørende er, at overskuddet anvendes til det almennyttige formål.

06 Interne uddelinger — fondens egne udgifter til at realisere formålet, fx erhvervelse og opførelse af bygninger, inventar og undervisningsløn — er fradragsberettigede, mens udgifter, der blot sætter fonden i stand til at virke (indsamling, salg, markedsføring, støttefunktioner, vedligeholdelse og udlejning), er driftsomkostninger efter § 3.

07 Afdrag på lån, der er optaget til finansiering af en anskaffelse, som selv udgør en intern uddeling, kan fradrages som intern uddeling, forudsat udgiften ikke allerede er fradraget eller afskrevet.

08 Uddelinger fradrages på retserhvervelsestidspunktet, dvs. når fonden er retligt forpligtet; ved uddelinger over flere år kan fonden i stedet vælge rateforfald, men det én gang valgte fradragstidspunkt kan ikke ændres for den konkrete uddeling.

09 Et bindende og uigenkaldeligt tilsagn om at uddele årets nettoindkomst kan opfylde kravet om objektive kriterier og dermed give fradrag i tilsagnsåret, hvis bestyrelsen samtidig afskærer sig fra at disponere yderligere.

10 Hensættelser efter § 4, stk. 3, skal anvendes i deres helhed inden 5 år efter hensættelsesårets udløb; sker det ikke, medregnes det ikke anvendte beløb med et tillæg på 5 % pr. år i hensættelsesårets indkomst.

11 Efterbeskatningsreglen i § 4, stk. 5, er en lex specialis, der går forud for de almindelige ansættelsesfrister i skatteforvaltningslovens §§ 26 og 27.

12 Efterbeskatning indtræder også, når hensættelsen faktisk anvendes til et andet formål end det almennyttige — ikke kun ved fristoverskridelse — og også når fradraget oprindeligt var uberettiget, fordi fonden fejlagtigt anså sig for almennyttig.

13 Bevisbyrden for, at en hensættelse er anvendt rettidigt og til formålet, påhviler fonden; fyldestgørende dokumentation for bevillingsbeslutninger, tilsagnsbreve og betalinger kan bringe efterbeskatningen ned til nul.

14 Fondens egen angivelse på oplysnings-/selvangivelsesskemaet lægges til grund, når fonden ikke fremlægger dokumentation for, at angivelsen beroede på en fejl.

15 Efter den hidtidige praksis fra SKM2001.621.LSR blev skattefri indtægter og bundfradrag anset for medgået forholdsmæssigt til uddelinger, konsolideringsfradrag og hensættelser, hvilket kunne reducere efterbeskatningsgrundlaget markant.

16 Med lov nr. 1692 af 30. december 2024 er prioriteringsreglen i § 6, stk. 1, ændret, så skattefri indtægter og bundfradrag først anses for medgået til uddelinger og konsolideringshensættelser og derefter til almennyttige hensættelser — og efterbeskatningen kan nu ikke overstige det fradrag for hensættelser, der er foretaget i hensættelsesåret.

17 Konsolideringsfradraget efter § 5, stk. 1, kan ikke overstige 4 % af årets uddelinger til almenvelgørende eller almennyttige formål.

18 Gaver til en fonds grundkapital er kun skattepligtige, hvis gaven skal anvendes til uddeling, eller hvis vedtægten bestemmer, at kapitalen skal uddeles inden for et nærmere fastsat tidsrum; arv sidestilles ikke uden videre med gave.

19 Retten til at bruge erklæringsordningen i § 15, stk. 3, er alene en administrativ lettelse og fritager ikke fonden for skattepligt af indkomst over bundfradraget.

§ 1 Den subjektive skattepligt i § 1 — hvem er overhovedet omfattet af fondsbeskatningsloven

Skattepligten efter fondsbeskatningslovens § 1, stk. 1 omfatter fire hovedgrupper: fonde omfattet af fondsloven eller lov om erhvervsdrivende fonde (nr. 1), foreninger omfattet af fondsloven (nr. 2), de særlige arbejdsmarkedssammenslutninger m.v. (nr. 3) og udenlandske fonde, truster og selvejende institutioner med ledelsens sæde her i landet (nr. 4). Afgrænsningen er ikke akademisk: den afgør, om § 4's fradrags- og efterbeskatningsregler overhovedet finder anvendelse.

En fond, der er *undtaget* fra fondslovene, falder uden for § 1, stk. 1, nr. 1 og beskattes i stedet efter opsamlingsbestemmelsen i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6. Det er netop den sondring, der var omdrejningspunktet i 21-0114694, hvor en fond — der i 2008 var blevet undtaget fra erhvervsfondsloven og efter Civilstyrelsens opfattelse dermed også faldt uden for fondsloven — gjorde gældende, at den slet ikke var omfattet af fondsbeskatningsloven og derfor ikke kunne rammes af 5-årsfristen. Landsskatteretten stadfæstede alligevel efterbeskatningen og lagde afgørende vægt på fondens egen adfærd:

> *Klageren har for indkomstårene 2008 og 2018 afgivet erklæringsskemaer, for indkomstårene 2009, 2010, 2016 og 2017 fratrukket bundfradrag ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, og indgivet selvangivelser for alle indkomstår for fonde omfattet af fondsbeskatningsloven.*

> *Klageren har hverken ved modtagelsen af brevet fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i 2008 eller i 2012 på baggrund af notat fra [virksomhed1] søgt afklaret ved SKAT, nu Skattestyrelsen, om registreringen var korrekt, hvilket klageren må anses nærmest til.*

Afgørelsen viser, at bevisbyrden for en fejlagtig registrering påhviler fonden, og at en efterfølgende afgørelse fra Erhvervsstyrelsen med virkning fra et senere regnskabsår ikke kan rulle den historiske kvalifikation tilbage — hertil kommer, at overgang mellem regelsæt efter § 2, stk. 2 først får virkning fra udløbet af det pågældende indkomstår.

Også grænsen mellem § 1, stk. 1, nr. 2 og selskabsskatteloven prøves. I 16-0169051 fandt Landsskatteretten, at en lokal tværfaglig fagbevægelsesenhed ikke varetog medlemmernes *økonomiske* interesser og derfor ikke var omfattet af fondslovens § 2 — hvormed skattepligt efter fondsbeskatningsloven bortfaldt. Modsat ligger selvejende institutioner med reel erhvervsdrift: i 17-0992009 og 16-0556779 blev henholdsvis en idrætshalsinstitution og en selvejende børneinstitution anset for skattepligtige efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, netop fordi udlejning, cafédrift og børnepasning er erhvervsmæssig virksomhed efter aktivitetens art — uanset overskudshensigt. I SKM2026.125.SR blev en fond under X-ministeriets økonomiske tilsyn tilsvarende anset for undtaget fra fondslovene og dermed beskattet efter selskabsskatteloven.

For udenlandske enheder efter § 1, stk. 1, nr. 4 forudsætter skattesubjektivitet, at enheden opfylder de almindelige fondsretlige krav. Højesteret fastslog i Sag 166/2017, at en nederlandsk stichting ikke opfyldte kravene til et selvstændigt skattesubjekt efter dansk ret, hvorfor stifteren måtte anses for rette indkomstmodtager. Bestemmelsen blev senere præciseret ved lov nr. 1723 af 27. december 2018 om mere robuste skatteregler for truster, jf. LOV nr 1723 af 27/12/2018, der bl.a. udvidede § 4's ordlyd fra "fonde og foreninger" til "fonde m.v. og foreninger", så fradrags- og hensættelsesreglerne udtrykkeligt også gælder truster.

LOV Fondsbeskatningsloven § 1, stk. 1 Fondsbeskatningsloven § 2, stk. 2 Selskabsskatteloven § 1, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Anerkendelse af udenlandsk fond som selvstændigt skattesubjekt og pligt til indeholdelse af udbytteskat	19.06.2018
Landsskatteretten · Efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond fejlregistreret under fondsbeskatningsloven	11.03.2026
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afgørelse om skattepligt for [organisation1] efter fondsbeskatningsloven	17.04.2020
Landsskatteretten · Skattepligt for selvejende børneinstitutioner efter Selskabsskatteloven	23.03.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på bindende svar om skatte- og selvangivelsesfritagelse for selvejende institution	21.03.2019
Skatterådet · Skattemæssige konsekvenser ved nedsættelse af en fonds grundkapital	05.03.2026

§ 2 Indkomstopgørelsen efter § 3 — bundfradrag, realisationsprincip og rækkefølgen af fradrag

Efter fondsbeskatningslovens § 3, stk. 1 opgøres den skattepligtige indkomst for fonde m.v. og foreninger efter selskabsskattereglerne med de undtagelser, der følger af stk. 2-6 og §§ 4-6. Erhvervsmæssig indkomst medregnes fuldt ud, mens den øvrige samlede indkomst efter § 3, stk. 2 alene beskattes, i det omfang den overstiger 25.000 kr. – for foreninger omfattet af § 1, stk. 1, nr. 2 dog 200.000 kr. Bestemmelsen fastlægger udtrykkeligt rækkefølgen: bundfradraget foretages **inden** fradrag efter §§ 4-6.

Allerede lovforarbejderne til den oprindelige fondsbeskatningslov (LSF 108 fremsat 5. december 1985) beskrev denne systematik og advarede mod at forveksle de to fradragslag:

> *Det er således i visse tilfælde nødvendigt at sondre mellem driftsomkostninger, der er fradragsberettigede efter § 3, og uddelinger og hensættelser til senere uddelinger, der kan fradrages efter § 4. Driftsomkostninger vil normalt bestå af udgifter, der er nødvendige for foreningen at afholde for at opnå den skattepligtige indkomst, medens uddelinger normalt vil være de omkostninger, der afholdes til vedtægtsbestemte formål.*

Forarbejderne understreger samtidig, at et underskud, der opstår ved uddelinger eller hensættelser ud over årets indkomst, som udgangspunkt ikke kan fremføres – kun den del, der svarer til fradragsberettiget nettotab efter kursgevinstloven og aktieavancebeskatningsloven, kan efter § 3, stk. 2 føres videre.

§ 3, stk. 3 giver fonde adgang til at anvende realisationsprincippet på porteføljeaktier, men for børsnoterede porteføljeaktier er adgangen betinget af et **uddelingskrav**: der skal uddeles for et beløb svarende til summen af den skattepligtige indkomst før fradrag efter §§ 4 og 5 og de skattefri indtægter. Hensættelser efter § 4, stk. 3, 7 og 8, samt konsolideringshensættelser, der ikke overstiger 25 pct. af årets almennyttige uddelinger, sidestilles med uddelinger, mens uddelinger, hvor hensættelser benyttes, ikke medregnes. Udløses efterbeskatning efter

§ 4, stk. 5 eller 7, af ubenyttede hensættelser fra indkomståret 2010 eller senere, skiftes der tvungent til lagerprincippet — en sanktion, der kobler hensættelsesdisciplinen direkte sammen med aktiebeskatningen.

Denne kobling mellem uddelingsforpligtelse og realisationsprincip blev justeret ved samme lovændring som efterbeskatningsreglerne, jf. LOV nr 1692 af 30/12/2024.

For foreninger omfattet af § 1, stk. 1, nr. 3 gælder en helt særskilt opgørelse i § 8 med et bundfradrag på 200.000 kr. og en fradragsadgang i § 9, der henviser tilbage til § 4, stk. 1 og 3, samt § 5, stk. 2. At også disse sammenslutninger er reelle brugere af reglerne ses af SKM2023.3.SR, hvor Skatterådet tillod en arbejdsmarkedssammenslutning at opgøre unoterede minoritetsaktier til regnskabsmæssig indre værdi ved beregningen af konsolideringsfradraget efter § 5, stk. 2-3 — dog med fradrag af bogført goodwill og immaterielle aktiver.

LOV Fondsbeskatningsloven § 3, stk. 1-3 Fondsbeskatningsloven § 8, stk. 3 Fondsbeskatningsloven § 9, stk. 1

PRAKSIS **Skatterådet** · Arbejdsmarkedssammenslutning kan bruge regnskabsmæssig indre værdi 05.01.2023

§ 3 Afgrænsningen "almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt" — objektiv kreds og fremherskende nytteopfattelse

Kernebetingelsen i fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1 er, at uddelingen sker til et almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt formål. Begrebet er ikke defineret i loven, men lovgiver knyttede det udtrykkeligt til det tilsvarende begreb i selskabsskatteloven. Af de oprindelige forarbejder fremgår:

> *For at anse et formål for almennyttigt eller almenvelgørende forudsættes — som efter de gældende regler i selskabsskatteloven — det, at formålet skal tilgodese en ubestemt kreds. Der vil typisk være tale om sociale, kunstneriske og andre kulturelle, miljømæssige, videnskabelige — herunder forskningsmæssige eller sygdomsbekæmpende undervisningsmæssige, kirkelige eller nationale øjemed. Derimod anses organisationer, der varetager politiske, økonomiske eller erhvervsmæssige interesser, ikke for almennyttige eller almenvelgørende.*

Den samme afgrænsning er gengivet administrativt i cirkulære om international beskatning, hvor det præciseres, at kredsen skal være "afgrænset efter retningslinier af et objektivt præg", at formålet må komme "en videre kreds til gode", og at *almenvelgørende* forudsætter støtte til personer i økonomisk trang. Landsskatteretten henviser gennemgående til Skattedepartementets cirkulære nr. 136 af 7. november 1988, pkt. 55, som den bærende fortolkningskilde.

Hvad der anerkendes. Praksis er bred, når formålet ligger inden for de klassiske kategorier:

Afgørelse	Uddeling	Udfald
SKM2016.305.SR	Årlig arkitekturpris til danske og internationale arkitekter	Almennyttig — arkitektur er et kulturelt formål, og prisen kommer en videre kreds til gode
SKM2024.645.SR	Tre forskningshæderspriser	Almennyttige uddelinger efter § 4, stk. 1, og tillige velgørende efter minimumsbeskatningsloven
SKM2024.512.SR	Uddeling til statsanerkendt museum	Almennyttig — kulturelt formål til en bred, ubestemt kreds

SKM2025.264.SR	Nødhjælpsudstyr, beboelsesejendomme og daginstitution i Ukraine	Fradragsberettiget – humanitær hjælp til nødlidende civilbefolkning i ekstraordinær krigssituation
SKM2024.64.SR	Stiftelse af og støtte til datterfond med social impact-model	Almennyttig – sundhed og uddannelse; den erhvervsdrivende karakter fratog ikke status
SKM2020.416.SR	Universitetsundervisning og kollegier på non-profitbasis	Almennyttig – tværkulturelle og uddannelsesmæssige formål
SKM2023.434.SR	Ejendomsfond, der udelukkende udlejer til hospice- og palliativt arbejde	Almennyttig i sin helhed

Skatterådet formulerede i SKM2020.416.SR det bærende hensyn: erhvervsmæssig aktivitet diskvalificerer ikke, når overskuddet går til formålet, og rådet henviste til, at en fond, der opførte og udlejede bygninger til en højskole, blev anset for almennyttig, "eftersom der var tale om en institution, der tilgodeså kulturelle- og undervisningsformål, som var åben for en videre kreds".

Hvad der falder uden for. Grænsen går, hvor fondens midler direkte styrker en erhvervsvirksomhed eller en snæver interesse:

- I 13-5354968 kunne en erhvervsdrivende fond, hvis vedtægtsformål var "på almennyttig vis" at drive vandrerhjem, ikke hensætte efter § 4, stk. 3. Fondens midler gik til vedligeholdelse af kommunale bygninger, hvorfra en forpagter drev vandrerhjemmet – altså direkte støtte til erhvervsmæssig virksomhed. At driften indirekte gavnede en bredere kreds var ikke tilstrækkeligt.
- I 18-0006460 fandt Landsskatteretten, at støtte til dygtige unge landmænds erhvervelse af landbrugsejendomme "primært støtter erhvervsmæssige forhold" og dermed ikke er almennyttigt, jf. cirkulære nr. 136 af 7. november 1988, pkt. 55.
- I 14-2739940 var en forening til fremme af social innovation ikke almennyttig, fordi den varetog sociale og miljømæssige hensyn "i en erhvervsmæssig sammenhæng" med fokus på opstart og udvikling af sociale virksomheder.
- I 09-02952 blev en fonds køb af to malerier til egen samling nægtet fradrag: opbevaring i et bibliotek uden officiel offentlig adgang – selv med mulighed for fremvisning efter aftale og udlån til museer – tilgodeså ikke et almennyttigt formål.

Endelig gælder, at almennyttigheden af *fonden* ikke automatisk smitter af på den enkelte uddeling. I SKM2011.350.SR bekræftede Skatterådet fondens almennyttige status, men afviste at give et generelt forhåndstilsagn om fradrag, fordi fradragsretten forudsætter en konkret vurdering af hver enkelt uddeling. Samme forbehold tages i SKM2023.269.SR, hvor en godkendelse efter ligningslovens § 8 A blev anset for at opfylde formålskravet, men uden at fritage for den konkrete prøvelse.

LOV Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 1 · Ligningsloven § 8a · Minimumsbeskatningsloven § 4

PRAKSIS

Landsskatteretten · Efterbeskatning af fonds hensættelser til ikke-almennyttige formål	02.07.2020
Landsskatteretten · Manglende godkendelse af fradrag for almennyttige uddelinger og hensættelser - Forening ikke anset for almennyttig	14.12.2016
Landsskatteretten · Afgørelse om nægtelse af hensættelser til almennyttigt formål - drift af vandrerhjem	23.10.2014
Landsskatteretten · Manglende fradrag for maleriindkøb som almennyttig uddeling - Fondsbeskatningsloven § 4	05.03.2010
Skatterådet · Fradrag for uddelinger til nødhjælp og genopbygning i Ukraine	14.05.2025

Skatterådet · Fradrag for hæderspriser som almennyttige uddelinger og velgørende aktiviteter	17.12.2024
Skatterådet · Fond uddeling til museum er almennyttig og velgørende	14.10.2024
Skatterådet · Almennyttig fond og fradrag for uddelinger til social impact-investeringer	05.02.2024
Skatterådet · Ejendomsfonds almennyttighed ved udlejning til hospice og fradrag for afdrag	06.09.2023
Skatterådet · Sondring mellem driftsomkostninger og uddelinger for fond	12.06.2023
Skatterådet · Fondens fradrag for interne og eksterne almennyttige uddelinger	20.10.2020
Skatterådet · Fradrag for fondes uddeling af arkitekturpris og skattefri hæderspris	30.06.2016
Skatterådet · Fonds status og fradrag for almennyttige uddelinger	23.05.2011

§ 4 Interne uddelinger over for driftsomkostninger — sondringen mellem § 4 og § 3

En uddeling er en ydelse, fonden afholder for **faktisk at realisere** sit vedtægtsmæssige formål; en driftsomkostning er en udgift, der **sætter fonden i stand til** at virke. Sondringen er central, fordi kun uddelinger giver fradrag efter § 4, stk. 1, mens driftsomkostninger fradrages efter § 3 og dermed ikke tæller med i hensættelses- og konsolideringsgrundlaget.

SKM2023.269.SR er den mest gennemarbejdede afgørelse på området. En indsamlingsfond ønskede at fradrage samtlige omkostninger som interne uddelinger. Skatterådet skar igennem:

> *Disse udgifter betragtes som driftsudgifter, der bringer Fonden i stand til at varetage sit formål ved at rejse midler, og ikke som ydelser afholdt for* ***faktisk at realisere*** *de vedtægtsmæssige formål (som er definitionen på uddelinger).*

Resultatet blev en firdeling: indsamlings- og salgsudgifter er driftsomkostninger (nej til fradrag som uddeling); løn til medarbejdere, der udfører aktiviteter direkte knyttet til formålet, kan fradrages som interne uddelinger, mens løn til støttefunktioner (økonomi, HR, facility management) ikke kan; nationale informationsaktiviteter er uddelinger; og udgifter til internationale katastrofehjælps- og udviklingsprojekter udført af hovedorganisationen er eksterne uddelinger. At vedtægterne selv nævnte indsamling og salg som en del af formålet ændrede ikke den skattemæssige kvalifikation.

Samme grænsedragning ses i SKM2020.416.SR, hvor Skatterådet godkendte fradrag som interne uddelinger for køb, forbedring, vedligehold og drift af ejendomme til undervisnings- og kollegieformål, for inventar og driftsmidler samt for løn til undervisere og studieaktiviteter — men afviste markedsføringsudgifter og rejse- og indkøbskort til studerende, der i stedet kunne fradrages som driftsomkostninger efter § 3, stk. 1. Stipendier efter et trangskriterium og rabatter, der reelt nedsætter mindrebemidlede studerendes undervisningsafgift, blev anerkendt som *eksterne* almenvelgørende uddelinger — og det var uden betydning, om modtageren var skattepligtig i Danmark.

Ejendomsanskaffelser er det klassiske tilfælde af intern uddeling. I 11-0301601 godkendte Landsskatteretten en fonds ejendomskøb som intern uddeling, fordi ejendommen var en domicilejendom egnet til at opfylde fondens formål om familiebehandling af stofmisbrugere, kredsen af potentielle modtagere var stor og ubestemt, og fonden var undergivet offentligt tilsyn. En kortvarig udlejning af en del af ejendommen til en anden fond med beslægtet formål diskvalificerede ikke fradraget.

SKM2023.434.SR trækker linjen skarpt inden for samme ejendom:

> *Det er herefter Skattestyrelsens opfattelse, at den påtænkte Ejendomsfond A kan foretage fradrag for omkostninger til at erhverve, anlægge og opføre bygningen, og at der således også kan anvendes tidligere henlagte beløb til disse omkostninger.*

> *Disse omkostninger [vedligeholdelse og udlejning mv.] kan ikke fradrages som en almenvelgørende intern uddeling.*

Kapitalomkostningerne til erhvervelse og opførelse er altså uddelinger, mens den løbende vedligeholdelse og udlejning er driftsomkostninger. Konsekvent hermed anerkendte Skatterådet også, at **afdrag** på det lån, der finansierede anskaffelsen, kan fradrages som intern almennyttig uddeling, forudsat udgiften ikke allerede er fradraget eller afskrevet på anden måde.

Uddelingsbegrebet rækker videre end kontante ydelser. Allerede de oprindelige forarbejder fastslog, at "[d]et er ingen betingelse, at der er tale om uddeling af et nærmere fastsat pengebeløb. Uddelingen kan også bestå i fysiske aktiver eller lignende", men at "[e]n uddeling kan derimod ikke bestå i et udlån, kaution eller anden sikkerhedsstillelse m.v." Netop denne afgrænsning blev nuanceret i SKM2022.475.SR: en erhvervsdrivende fond, der som led i sit vedtægtsmæssige formål ydede udlån for at styrke et områdes tiltrækningskraft, kunne fradrage **tabet** på udlånene som en almennyttig uddeling – selve udlånet er ikke en uddeling, men konstateringen af tabet er. Endelig kan uddelinger ske i form af naturalier og brugsrettigheder; i SKM2025.412.SR fastslog Skatterådet, at en vederlagsfri sommerboligbenyttelse, der udspringer af fundatsen og ikke af et ansættelsesforhold, skal værdiansættes til markedsværdi og ikke efter ligningslovens skematiske sommerboligregel.

LOV Fondsbeskatningsloven § 3, stk. 1 · Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 1 · Ligningsloven § 16, stk. 3

PRAKSIS

Landsskatteretten · Fradrag for intern uddeling: Køb af ejendom til almennyttigt formål	10.10.2012
Skatterådet · Værdiansættelse af fondsuddeling i form af fri sommerbolig	08.07.2025
Skatterådet · Ejendomsfonds almennyttighed ved udlejning til hospice og fradrag for afdrag	06.09.2023
Skatterådet · Sondring mellem driftsomkostninger og uddelinger for fond	12.06.2023
Skatterådet · Fond kan fradrage tab på udlån som almennyttig uddeling	06.10.2022
Skatterådet · Fondens fradrag for interne og eksterne almennyttige uddelinger	20.10.2020

§ 5 Vedtægtsmæssighedskravet – uddelinger uden for formålet giver intet fradrag

Selv en uddeling til et i sig selv nyttigt formål mister fradragsretten, hvis den ligger uden for fondens fundats. Skatterådet indleder rutinemæssigt sine bindende svar med det forbehold, at det "er en forudsætning for besvarelsen, at den påtænkte uddeling fondsretligt er i overensstemmelse med fondens formål", jf. SKM2024.512.SR.

Den strengeste illustration er 22-0081153. Fondens formål var at bevare og drive en skovejendom samt at uddele "til værdigt trængende personer og fortrinsvis til personer, som måtte være i slægt med stifteren". Fonden havde i en årrække uddelt både til foreninger og til stifterens søn og døtre. Landsskatteretten underkendte begge dele:

> *Idet der er foretaget uddelinger til foreninger, selvom fondens formålsbestemmelse lyder "(...) til værdigt trængende personer og fortrinsvis personer, som måtte være i slægt med stifteren.", finder Landsskatteretten, at der er foretaget*

> *ikke-vedtægtsmæssige uddelinger til foreningerne. Landsskatteretten har henset til, at ordlyden i vedtægten omtaler slægtskab med stifter, hvorfor der må være tale om fysiske personer. Herudover kan det ikke ændre på resultatet, at foreningernes formål eventuelt senere kommer "værdigt trængende" personer til gavn.*

Om uddelingerne til slægtningene fandt retten det ikke godtgjort, at der var foretaget en konkret vurdering af, om modtagerne faktisk var værdigt trængende – fonden havde end ikke haft direkte kontakt til hovedmodtageren. Konklusionen blev, at fonden havde "foretaget uddelinger til ikke-vedtægtsmæssige formål og foretaget og anvendt hensættelser til de samme formål", hvorfor betingelserne for fradrag efter § 4 ikke var opfyldt.

Sagen viser samtidig grænsen for skatteforvaltningens genoptagelsesadgang. Skattestyrelsen havde forhøjet indkomsten for 2011-2020 med i alt 7.539.841 kr., men Landsskatteretten fandt det "betænkeligt at statuere, at fonden eller nogen på dennes vegne har handlet mindst groft uagtsomt" efter skatteforvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 5. Der blev lagt vægt på, at vedtægterne havde været indsendt til skatteforvaltningen siden 1993, at Civilstyrelsen som fondstilsyn gentagne gange havde gennemgået regnskaber og uddelinger uden indvendinger, og at uddelingerne var indberettet som lønindkomst. Forhøjelserne for 2011-2017 bortfaldt derfor, mens 2019 og 2020 blev stadfæstet.

Den fondsretlige ramme, som skatteretten hviler på, er selvstændig. Højesteret fastslog i BS-7813/2018-HJR, at fondslovens § 29 ikke giver Civilstyrelsen hjemmel til at pålægge en fond med flere ligestillede uddelingsformål en matematisk ligelig fordeling over tid. Bestyrelsens skøn inden for fundatsens rammer er altså vidt – men netop derfor er det fundatsens ordlyd, skattemyndighederne prøver op imod.

Endelig skal uddelingerne indberettes. Efter skatteindberetningslovens § 25 skal fondsbestyrelser månedligt indberette uddelinger pr. modtager og angive, om uddelingen sker til almenvelgørende/almennyttige formål eller ikke – og for uddelinger, hvor fonden har valgt rateforfald som fradragstidspunkt, indberettes for de måneder, hvor raterne forfalder.

LOV `Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 1` `Fondsloven § 29, stk. 1` `Skatteforvaltningsloven § 27, stk. 1` `Skatteindberetningsloven § 25`

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om Civilstyrelsens manglende hjemmel til at pålægge fonde en matematisk ligelig uddeling efter fondslovens § 29	30.04.2019
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Ikke fradrag for ikke-vedtægtsmæssige uddelinger og ingen ekstraordinær genoptagelse for fond	03.04.2024
Skatterådet · Fond uddeling til museum er almennyttig og velgørende	14.10.2024

§ 6 Fradragstidspunktet efter § 4, stk. 2 – retserhvervelse eller rateforfald

Efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 2 fradrages uddelinger på det tidspunkt, hvor fonden er **retligt forpligtet** til at foretage uddelingen. For uddelinger, der strækker sig over flere indkomstår, kan fonden i stedet vælge de tidspunkter, hvor de enkelte rater forfalder – men bestemmelsen slutter med en klar præklusion: "Det én gang valgte fradragstidspunkt efter 2. pkt. kan ikke ændres for den konkrete uddeling."

Ratevalget blev indsat i 1999 og havde et konkret praktisk formål. Af forarbejderne fremgår, at reglen skulle give fonde og foreninger mulighed for at vælge fradragstidspunkt for successive uddelinger "for at undgå tab

af fradragsret ved store enkeltuddelinger, der overstiger indkomsten" — netop fordi et underskud efter § 4 som hovedregel ikke kan fremføres.

Den retlige forpligtelse kan følge direkte af vedtægterne eller opstå ved bestyrelsens beslutning i henhold til vedtægterne. Landsskatteretten uddybede kravene i 11-03828, der angik den dagældende adgang til fradrag for ikke-almennyttige vedtægtsmæssige uddelinger. Fonden ville uddele årets nettoindkomst, men kunne først opgøre den efter indkomstårets udløb. Retten fandt, at en uddeling af årets samlede nettoindkomst i én beløbsubestemt portion kan opfylde kravet om objektive kriterier, og at det afgørende er, at der ikke kan disponeres yderligere, efter at modtageren har fået et bindende og uigenkaldeligt tilsagn. Betingelserne var, at uddelingen stod tilbage for tidligere bindende uddelinger, at bestyrelsen ved forpligtelsen var afskåret fra yderligere uddelinger, at modtageren blev oplyst om tidligere bindende uddelingers størrelse, og at Civilstyrelsens samtykke efter fondsloven forelå. Uddelingen kunne dermed fradrages i tilsagnsåret.

Retserhvervelsestidspunktet er også afgørende for, hvornår en hensættelse anses for *anvendt*. Det var netop stridspunktet i 20-0046898, hvor Skattestyrelsen oprindeligt kun ville godkende faktisk udbetalte beløb. Fonden gjorde gældende, at retserhvervelsestidspunktet er tidspunktet for bevillingsbrevet, og efter fremlæggelse af bestyrelsesprotokoller, tilsagnsbreve og kontoudskrifter accepterede Skattestyrelsen, at bevilgede uddelinger kunne fratrækkes hensættelserne på bevillingstidspunktet, forudsat udbetaling fandt sted inden for fristen.

En historisk, men fortsat relevant afgrænsning er, at fradragsretten for **ikke-almennyttige** vedtægtsmæssige uddelinger blev afskaffet. Ved LOV nr 473 af 17/05/2017 blev den dagældende § 4, stk. 2, ophævet, og periodiseringsreglen i den daværende stk. 3 blev tilsvarende begrænset. Af forarbejderne fremgår:

> *Det foreslås, at bestemmelsen alene skal referere til uddelinger efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1, idet fradragsretten efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 2, foreslås ophævet i lovforslagets § 1, nr. 3. Periodiseringsreglen i fondsbeskatningslovens § 4, stk. 3, har dermed alene betydning for almennyttige uddelinger, der uddeles efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1.*

Ændringen — der blev gennemført af hensyn til EU-retten — er baggrunden for, at ældre praksis om ikke-almennyttige uddelinger, herunder 11-03828, i dag kun har vejledende værdi for selve periodiseringsspørgsmålet. Samtidig indsattes et nyt 2. pkt. i § 4, stk. 1, om fonde, hvis formål er at betrygge og forbedre kårene for medarbejdere m.v., jf. ligningslovens § 14 F. Rækkevidden heraf blev prøvet i SKM2019.478.SR, hvor en medarbejderfond fik fuldt fradrag for uddelinger til tidligere medarbejdere, fordi bestyrelsesflertallet blev valgt af de ansatte, og uddelingerne ikke var pensionslignende.

LOV Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 1, 2 · Ligningsloven § 14f

PRAKSIS
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten ændrer afgørelse om efterbeskatning af [Fond1]s hensættelser for 2011-2013 — 09.08.2024
- **Landsskatteretten** · Fradragstidspunkt for fondsudddelinger: Ikke-almennyttige formål — 30.05.2012
- **Skatterådet** · Fradrag for medarbejderfondes uddelinger og modtagers beskatning — 02.10.2019

§ 7 Hensættelser efter § 4, stk. 3-4 — formalia, 5-årsfristen og de regnskabsmæssige krav

Efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 3 kan fonde m.v. og foreninger omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, fradrage hensættelser til opfyldelse af almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål. Formålet var fra begyndelsen at muliggøre større projekter, som overstiger et enkelt års økonomiske evne. Af forarbejderne til den oprindelige lov:

> *For at muliggøre gennemførelse af større almennyttige eller almenvelgørende formål, der overstiger fondens eller foreningens økonomiske evne i et enkelt år, foreslås det for det andet at give fonde og foreninger fradrag for hensættelser til sikring af konkrete formål af denne art.*

De oprindelige forarbejder krævede, at det på hensættelsestidspunktet skulle oplyses, hvilket **konkret** formål hensættelsen skete til sikring af. Konkretiseringskravet for almindelige hensættelser blev imidlertid ophævet i 1995, og som en oprydning herefter blev formuleringen ", men ikke konkretiserede" i § 4, stk. 7, om kulturhensættelser fjernet ved LOV nr 1692 af 30/12/2024.

De formelle krav består derimod. Efter § 4, stk. 4 skal hensættelsen være benyttet i sin helhed inden 5 år efter udløbet af hensættelsesåret, og skatteministeren fastsætter regler om de regnskabsmæssige krav, "herunder at hvert års hensættelse indskydes på konto for sig og udskilles effektivt fra fonden m.v.s eller foreningens øvrige midler". Kravene er udmøntet i bekendtgørelse om fondsbeskatning, hvoraf følger, at hensættelsen skal fremgå af årets oplysningsskema (§ 1), at tidligere års ikke-anvendte eller ikke-efterbeskattede hensættelser skal fremgå med angivelse af hensættelsesår (§ 2), og at det ved anvendelsen skal oplyses, hvornår de enkelte hensættelser fandt sted, og til hvilket formål beløbet er anvendt (§ 4). Indeholder skemaet ingen oplysning om, hvordan det anvendte beløb er fremkommet, anses hensættelsen efter § 1 for først anvendt.

At formalia har selvstændig betydning ses af mindretalsvotummet i 15-2072177: ét retsmedlem ville helt afvise at anvende hensættelsesreglerne, fordi ordet "hensættelse" hverken var nævnt i erklæringen eller årsrapporten, og de konteringsmæssige krav i bekendtgørelsens § 1, stk. 1 ikke var opfyldt. Flertallet nåede dog frem til efterbeskatning.

Dokumentationskravet ved anvendelsen er reelt. I 20-0046898 havde Skattestyrelsen forhøjet indkomsten med i alt 502.751 kr., men efter fremlæggelse af bestyrelsesprotokoller, samtlige tilsagnsbreve, kontoudskrifter og regneark med løbende kontrol af hvert års hensættelsesforbrug konkluderede Landsskatteretten:

> *På baggrund af det af fonden nu fremlagte og samlede materiale - særligt det fremlagte materiale af 24. april 2020 og 6. maj 2024 - og i overensstemmelse med Skattestyrelsens supplerende udtalelse af 5. juni 2024 kan Landsskatteretten tiltræde, at det er tilstrækkeligt dokumenteret, at hensættelserne foretaget af fonden i indkomstårene 2011-2013 er anvendt i deres helhed inden for fristen på 5 år efter hensættelsesårets udløb for de respektive hensættelser.*

Forhøjelsen blev nedsat til 0 kr. Modsat i 15-2072177, hvor et notat om, at opsparede midler var tiltænkt løbende drift og fremtidige bygningsændringer, blev afvist: en generel opsparing dokumenterer ikke, at en *bestemt* hensættelse er benyttet inden for fristen.

Endelig gælder for foreninger uden for fondsbeskatningsloven en parallel ordning i selskabsskattelovens § 3, stk. 2 og 3. Skatterådet bekræftede i SKM2022.284.SR, at en forening kunne fradrage hensættelser til et stort offentligt kulturarrangement. Overgangen mellem regelsættene er reguleret i fondsbeskatningslovens § 22, hvorefter henlæggelser foretaget efter selskabsskatteloven skal anvendes inden 5 år efter overgangen til fondsbeskatning, med § 4, stk. 5, 1. pkt., og § 4, stk. 6, om fristforlængelse tilsvarende anvendelse.

LOV Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 3, 4 | Fondsbeskatningsloven § 22 | Selskabsskatteloven § 3, stk. 2-3

PRAKSIS
Landsskatteretten · Landsskatteretten ændrer afgørelse om efterbeskatning af [Fond1]s hensættelser for 2011-2013 09.08.2024
Landsskatteretten · Stadfæstelse af forhøjelse af skattepligtig indkomst for fond grundet manglende udnyttelse af hensættelse inden for 5-års frist 28.09.2018
Skatterådet · Forening kan fradrage hensættelser til almennyttige kulturelle formål 03.06.2022

§ 8 Efterbeskatning efter § 4, stk. 5 – anvendelsessvigt, formålsskift og lex specialis

Efterbeskatningsreglen i fondsbeskatningslovens § 4, stk. 5 har i sin gældende affattelse tre led. Anvendes de hensatte beløb til andet end de almenvelgørende eller almennyttige formål **eller** efter udløbet af 5-årsfristen, medregnes det ikke anvendte hensættelsesbeløb med et tillæg af 5 pct. for hvert år fra hensættelsesårets udløb og indtil udgangen af det år, hvori hensættelsen anvendes eller fristen udløber, i den skattepligtige indkomst for **hensættelsesåret**. Efter anmodning kan fonden få foretaget efterbeskatning på et tidligere tidspunkt – hvorved tillægget for endnu ikke påbegyndte indkomstår undgås. Og de samlede efterbeskattede hensættelser i et hensættelsesår kan ikke overstige det fradrag for hensættelser efter stk. 3 og 7, som er foretaget i hensættelsesåret.

At efterbeskatning også rammer *formålsskift* – ikke kun fristoverskridelse – er forankret allerede i de oprindelige forarbejder, hvor det hedder, at hvis hensættelsen ikke er anvendt til formålet ved fristens udløb, "eller er den anvendt til et andet formål end det oprindeligt angivne, medregnes hensættelsesbeløb til den skattepligtige indkomst for hensættelsesåret med tillæg af 5 pct. for hvert år efter hensættelsesårets udløb".

Denne pointe blev prøvet i 18-0006460, hvor en fond havde hensat i årevis i den fejlagtige tro, at dens formål – støtte til unge landmænds erhvervelse af landbrugsejendomme – var almennyttigt. Fonden gjorde gældende, at *uberettigede* hensættelser måtte korrigeres inden for de almindelige frister i skatteforvaltningslovens § 26, og at § 4, stk. 5, kun gjaldt berettigede hensættelser. Landsskatteretten afviste dette: forarbejderne til L 108 (1985) angiver klart, at efterbeskatning også sker ved anvendelse til et andet formål, og § 4, stk. 5, er en særregel, der efter lex specialis-princippet går forud for §§ 26 og 27 i skatteforvaltningsloven. Efterbeskatning af hensættelser for 2009-2013 blev stadfæstet.

Bevisbyrden ligger hos fonden. I 17-0988535 havde fondens revisor selv angivet ubenyttede hensættelser på 139.329 kr. til efterbeskatning i felt 217 på selvangivelsen for 2014. Fonden gjorde efterfølgende gældende, at der aldrig var fratrukket hensættelser, men fremlagde hverken skatteopgørelser eller anden dokumentation. Landsskatteretten formulerede konsekvensen kort:

> *Fondens daværende revisor har på fondens selvangivelse for indkomståret 2014, felt 217, angivet, at der er ubenyttede hensættelser til efterbeskatning. (...) På denne baggrund lægger Landsskatteretten fondens selvangivelse for indkomståret 2014 til grund, hvoraf det fremgår, at der er ubenyttede hensættelser til efterbeskatning.*

Forhøjelsen på 146.295 kr. (hensættelsen med 5 %-tillæg) blev stadfæstet.

Beregningsmekanikken fremgår mest klart af 15-2072177, hvor Landsskatteretten tiltrådte følgende opgørelse for indkomståret 2008:

Post	Beløb (kr.)
Hensat i 2008, ikke benyttet i 2012	37.020
Tillæg (5 % × 5 år = 25 %)	9.255
Bundfradrag efter § 3, stk. 2	-25.000
Ansat indkomst for 2008	21.275

Afgørelsen fastslår tillige, at fritagelsen for selvangivelsespligt efter § 15, stk. 3 er uden betydning for efterbeskatningen, og at dispensationsmulighederne kun kan anvendes, hvis fonden faktisk har ansøgt.

Den samme mekanik anvendtes i 21-0114694: en hensættelse fra 2012 på 223.478 kr., hvoraf 49.640 kr. ikke var anvendt ved udgangen af 2017, blev efterbeskattet med i alt 62.050 kr. inkl. tillæg i indkomståret 2012.

LOV Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 5 · Fondsbeskatningsloven § 15, stk. 3 · Skatteforvaltningsloven § 26 · Skatteforvaltningsloven § 27

PRAKSIS

- **Landsskatteretten** · Efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond fejlregistreret under fondsbeskatningsloven — 11.03.2026
- **Landsskatteretten** · Stadfæstelse af skatteforhøjelse vedrørende efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond — 12.09.2023
- **Landsskatteretten** · Efterbeskatning af fonds hensættelser til ikke-almennyttige formål — 02.07.2020
- **Landsskatteretten** · Stadfæstelse af forhøjelse af skattepligtig indkomst for fond grundet manglende udnyttelse af hensættelse inden for 5-års frist — 28.09.2018

§ 9 Prioriteringsreglen i § 6 og opgørelsen af efterbeskatningsbeløbet — fra SKM2001.621.LSR til 2024-reformen

Prioriteringsreglen i fondsbeskatningslovens § 6, stk. 1 bestemmer, at indtægter, som efter § 3, stk. 2 (bundfradraget) og § 10 (bl.a. skattefri datterselskabsudbytter) ikke skal medregnes, i størst muligt omfang anses for medgået til uddelinger og hensættelser, før nogen del af den efter § 3 opgjorte indkomst gør det. Realiteten er, at der kun opnås fradrag efter §§ 4 og 5, i det omfang uddelinger og hensættelser overstiger de skattefri indtægter.

Spørgsmålet er, hvordan denne prioritering slår igennem, når en hensættelse **ikke** anvendes. Efter § 4, stk. 5, 2. pkt. (i den affattelse, der gjaldt indtil 2025) efterbeskattes beløb, der efter § 3, stk. 2, og § 10 ikke skulle medregnes, netop ikke. Landsskatteretten løste problemet i SKM2001.621.LSR, hvis præmisser er gengivet i SKM2011.280.SR:

> *Landsskatteretten finder, at fondsbeskatningslovens § 6 alene tager stilling til forholdet mellem de skattefri indtægter/bundfradrag på den ene side og uddelinger, hensættelser og konsolideringsfradrag (fradrag efter §§ 4 og 5) på den anden i forbindelse med opgørelsen af årets indkomst, idet der ikke skal gives fradrag for disse uddelinger m.v., der er finansieret af skattefri indtægter. Der findes derimod ikke belæg, hverken i ordlyd eller forarbejder til § 6 eller § 4, stk. 5, for at antage, at der i § 6 findes en intern prioritering mellem de tre typer fradrag i efterbeskatningssituationen efter § 4, stk. 5. Der synes således ikke at være taget højde for problemet i forbindelse med lovens tilblivelse.*

> *Landsskatteretten finder herefter, at man i mangel på andre holdepunkter i efterbeskatningssituationen kan anse de skattefri indtægter/bundfradraget medgået forholdsmæssigt til de tre typer fradrag (...)*

I SKM2011.280.SR blev metoden omsat til en konkret beregningsformel — hensættelser × (samlede skattefri indtægter / samlede fradrag) — og resultatet var slående: af en 2007-hensættelse på 144,4 mio. kr. var 48,2 mio. kr. dækket af skattefri indtægter og skulle derfor ikke efterbeskattes. Fonden kunne dermed nøjes med at uddele 24.876.243 kr. inden udgangen af 2012 for at bringe efterbeskatningsgrundlaget til nul.

Skatteministeriet fandt denne retstilstand utilfredsstillende. I de almindelige bemærkninger til LOV nr 1692 af 30/12/2024 hedder det:

> *De gældende regler giver således fonde mulighed for at fjerne beskatningen af skattepligtige indtægter gennem hensættelser, der efterfølgende ikke anvendes til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål, og derved – i strid med grundprincippet i fondsbeskatningsloven – uden beskatning at akkumulere indtægter i fonden, uddele til medlemmer af stifterens familie m.v.*

Løsningen blev tosidet. Prioriteringsreglen blev justeret, så bundfradrag og skattefri indtægter anses for medgået **først** til uddelinger efter § 4 og hensættelser efter § 5 og **dernæst** til hensættelser efter § 4 — hvilket er den rækkefølge, der nu står i § 6, stk. 1. Samtidig blev § 4, stk. 5, nyaffattet med et loft, hvorefter de samlede efterbeskattede hensættelser i et hensættelsesår ikke kan overstige årets fradrag for hensættelser efter stk. 3 og 7. Formålet er ifølge forarbejderne:

> *Dette skal sikre, at fonde og foreninger m.v. kun kan undgå efterbeskatning, hvis de uddeler hensættelserne i deres helhed.*

> *Hvis der ikke er uddelt af hensættelserne, vil fondene således blive beskattet, som de ville være blevet, hvis de ikke havde hensat – dog med tillæg af 5 pct. af det ikke anvendte hensættelsesbeløb for hvert år fra hensættelsesårets udløb og indtil fristens udløb.*

Forarbejdernes eget regneeksempel illustrerer skiftet: en fond med 500.000 kr. skattepligtige indtægter, 120.000 kr. skattefri indtægter efter § 10 og 25.000 kr. bundfradrag, der hensætter 250.000 kr. og opnår fradrag for 105.000 kr., skulle efter de tidligere regler kun uddele 105.000 kr. for at undgå efterbeskatning; efter de nye regler skal der uddeles 250.000 kr. Benyttes kun 200.000 kr., efterbeskattes 50.000 kr.; benyttes intet, efterbeskattes 105.000 kr. — svarende til det faktisk foretagne fradrag.

Ændringerne har virkning for hensættelser i indkomstår, der påbegyndes den 1. januar 2025 eller senere, og den justerede prioriteringsregel har virkning for indkomstår, der påbegyndes samme dato. **Ældre hensættelsesår afvikles derfor fortsat efter den forholdsmæssige metode i SKM2001.621.LSR**, hvilket gør sondringen praktisk relevant flere år frem.

Prioriteringsreglen har et sidespor i § 6, stk. 2 for aktier omfattet af aktieavancebeskatningslovens §§ 35 C-35 F (holdingmodellen med stifterskat), hvor uddelinger og hensættelser anses for fortrinsvis at hidrøre fra gevinst eller udbytte af disse aktier — en afgrænsning, der hører under generationsskifte. En beslægtet gennemstrømningsproblemstilling blev afgjort i SKM2018.369.SR, hvor overførselsbetingelsen i selskabsskattelovens § 3, stk. 4 blev anset for opfyldt, når det videreudloddede beløb mindst svarede til det modtagne fra de datterselskaber, der anvendte overførselsreglen.

LOV Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 5 Fondsbeskatningsloven § 6, stk. 1, 2

Fondsbeskatningsloven § 10 | Selskabsskatteloven § 3, stk. 4

PRAKSIS **Skatterådet** · Overførselsbetingelse for fonde via partnerselskab ved blandet udbytte 10.07.2018
Skatterådet · Fond undgår efterbeskatning af hensættelser via forholdsmæssig beregning 28.04.2011

§ 10 Konsolideringsfradraget i § 5 – 4 %-grænsen og dens afhængighed af almennyttige uddelinger

Efter fondsbeskatningslovens § 5, stk. 1 kan fonde m.v. omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1 og 4, fradrage hensættelser til konsolidering af fondskapitalen. Fradraget "kan ikke overstige 4 pct. af de i indkomståret foretagne uddelinger til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål, jf. § 4, stk. 1". Grænsen blev nedsat fra det tidligere niveau ved LOV nr 651 af 08/06/2016, der samtidig ophævede det særlige konsolideringsfradrag for fonde med kongeligt konfirmeret fundats.

Konstruktionen er afgørende: konsolideringsfradraget er **afledt** af de almennyttige uddelinger. Uden fradragsberettigede almennyttige uddelinger er der intet konsolideringsfradrag. Det var netop det, der gjorde uddelingens kvalifikation til det centrale i 09-03087. En fond, der ydede støtte til vedligeholdelse af den fredede hovedbygning på et gods, ønskede genoptagelse for at opnå konsolideringsfradrag. SKAT afviste med henvisning til, at almennyttighed forudsætter, at støtten kommer en videre kreds til gode, fx via offentlig adgang. Landsskatteretten pålagde genoptagelse, fordi Ligningsrådets afgørelse i TfS 1988.554 LR indikerede, at erhvervelse og bevarelse af et slot som kulturværdi kunne være almenvelgørende eller almennyttigt – men retten understregede udtrykkeligt, at den *alene* tog stilling til genoptagelsesspørgsmålet og ikke til, om uddelingerne materielt var almennyttige efter § 4, stk. 1.

Det forhold, at ét og samme sæt uddelinger både danner grundlag for fradrag efter § 4 og for beregningen efter § 5, er også baggrunden for, at prioriteringsreglen i § 6 rammer alle tre fradragstyper samlet – jf. den forholdsmæssige beregning i SKM2011.280.SR, hvor konsolideringsfradraget indgik som selvstændig fradragspost i brøken.

For foreninger omfattet af § 1, stk. 1, nr. 2 gælder en anden model i § 5, stk. 2: fradraget kan højst udgøre en andel af foreningsformuen svarende til den procentvise ændring i reguleringstallet efter personskattelovens § 20, og formuen opgøres efter § 5, stk. 3 med henvisning til selskabsskattelovens § 14. Værdiansættelsen af unoterede aktier i den formueopgørelse var stridspunktet i SKM2023.3.SR, hvor Skatterådet tillod en arbejdsmarkedssammenslutning at anvende regnskabsmæssig indre værdi for minoritetsposter med vedtægtsmæssige omsættelighedsbegrænsninger – dog under betingelse af, at bogført goodwill og immaterielle aktiver fratrækkes.

Endelig indeholder § 5, stk. 4 en overgangsordning på 25 pct. for fonde, der den 20. november 2015 var omfattet af en aftale efter artikel 10, stk. 7, i den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst.

LOV Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 1 | Fondsbeskatningsloven § 5, stk. 1-4 | Selskabsskatteloven § 14, stk. 2-7

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Genoptagelse af skatteansættelse for fond vedrørende konsolideringsfradrag for vedligeholdelse af fredet bygning 26.02.2010
Skatterådet · Arbejdsmarkedssammenslutning kan bruge regnskabsmæssig indre værdi 05.01.2023
Skatterådet · Fond undgår efterbeskatning af hensættelser via forholdsmæssig beregning 28.04.2011

§ 11 Gaver til grundkapitalen, kapitalnedsættelse og indskudsafgift for familiefonde

Uddelingssiden har en spejlvending på indtægtssiden. Efter fondsbeskatningslovens § 3, stk. 6 skal gaver til fonde omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1 og 4, **kun** medregnes ved indkomstopgørelsen, hvis gaven skal anvendes til uddeling, eller hvis vedtægten bestemmer, at kapitalen i løbet af et nærmere fastsat tidsrum skal anvendes til uddeling. Gaver til grundkapitalen er dermed som udgangspunkt skattefri.

Praksis er righoldig og konsistent:

- I SKM2010.325.SR var en fond ikke skattepligtig af gaver fra stifteren og hendes selskaber, fordi gaverne tilgik grundkapitalen; en vedtægtsbestemt fortrinsret for stifterens efterkommere til *bestyrelsesposter* – ikke til uddelinger – ændrede ikke dette.
- I SKM2017.671.SR blev sondringen sat på spidsen: fonden var kun skattepligtig af de gaver, der var bestemt til uddeling, ikke af dem, der tilgik grundkapitalen.
- I 08-02201 nedsatte Landsskatteretten forhøjelser på over 155 mio. kr., idet gavebrevene bestemte, at beløbene skulle udgøre grundkapitalen, og fundatsen ikke fastsatte, at kapitalen skulle uddeles inden for et nærmere tidsrum. At giverne havde fradraget gaverne efter ligningslovens § 8 H var uden betydning for fondens skattefrihed.
- I 20-0039338 fandt Landsskatteretten, at en arv på 2.896.578 kr. modtaget ved stiftelsen ikke var en *gave* i § 3, stk. 6's forstand – heller ikke selv om vedtægterne bestemte, at kapitalen skulle uddeles over 15 år. Forhøjelsen blev nedsat til 0 kr.

Modsat vejen ud af kapitalen: kapitalnedsættelser udløser som udgangspunkt ingen beskatning, når der ikke indtræder nogen berigelse for fonden. Det blev bekræftet i SKM2013.78.SR (nedsættelse med 1,5 mio. kr. til underskudsdækning og 10 mio. kr. til efterfølgende uddeling) og i SKM2022.89.SR, hvor nedsættelsen alene vedrørte en frivilligt indskudt aktieavance og den resterende grundkapital fortsat oversteg det oprindelige indskud. I SKM2021.549.SR var uddeling af grundkapitalen ved opløsning ikke skattepligtig, fordi kapitalen hidrørte fra tiden før fondsbeskatningslovens indførelse i 1986/87 og derfor ikke var modtaget skattefrit på betingelse af bunden status. Og i SKM2026.125.SR blev nedsættelse af en gavebaseret grundkapital vurderet under selskabsskattelovens opsamlingsbestemmelse, fordi fonden var undtaget fra fondslovene.

Familiefondene står i en særstilling. Efter § 3, stk. 6, 2. pkt. medregnes gaver, der udvider grundkapitalen, ved indkomstopgørelsen, når vedtægterne tillægger medlemmer af bestemte familier fortrinsret til uddelinger eller til bestemte stillinger, jf. fondslovens § 7 og erhvervsfondslovens § 28 – og af gaver til *stiftelse* af sådanne fonde svares en afgift på 20 pct. Det administrative cirkulære til bestemmelsen præciserer, at det "alene er gaver, der tilfalder grundkapitalen i forbindelse med stiftelse af en familiefond, som bliver pålagt en afgift på 20 pct.", jf. cirkulæret om beskatning af gaver til familiefonde.

Parallelle 20 %-afgifter rammer kapital, der placeres uden løbende beskatning. § 3 A pålægger en indskudsafgift på 20 pct. af indskud i udenlandske lavtbeskattede fonde og truster (over 10.000 kr. årligt) – dog med undtagelse i stk. 2, når indskyderen godtgør, at midlerne anvendes almenvelgørende eller almennyttigt til fordel for en større kreds af personer. § 3 C rammer tilsvarende båndlæggelse af kapital uden aktuel ejer eller rentenyder, med adgang til i stedet at vælge beskatning efter reglerne for enheder omfattet af § 1, stk. 1, nr. 4.

Endelig: gaver *fra* selskaber til almennyttige fonde giver hyppigt anledning til spørgsmål om maskeret udlodning hos aktionæren. Praksis er, at gaven ikke udgør maskeret udlodning, når fondens formål er almennyttigt,

og hverken stifter eller nærtstående har en økonomisk eller personlig interesse — jf. SKM2007.176.SR-, SKM2023.532.SR og SKM2025.636.SR. Denne side af sagskomplekset behandles nærmere under bindende-svar-skatteraadet og skatteret-vaerdiansaettelse.

LOV Fondsbeskatningsloven § 3, stk. 6 Fondsbeskatningsloven § 3a, stk. 1, 2 Fondsbeskatningsloven § 3c, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Arv til fond fritaget for beskatning - Landsskatteretten ændrer Skattestyrelsens afgørelse	19.08.2022
Landsskatteretten · Skattefrihed for gaver til fondes grundkapital efter fondsbeskatningsloven	17.08.2009
Skatterådet · Skattemæssige konsekvenser ved nedsættelse af en fonds grundkapital	05.03.2026
Skatterådet · Gaver og aktieoverdragelse fra selskab til almennyttig fond	12.11.2025
Skatterådet · Kontant gave fra selskab til fond er ikke maskeret udlodning	10.11.2023
Skatterådet · Kapitalnedsættelse i fond fra frivilligt indskudt avance ikke skattepligtig	24.02.2022
Skatterådet · Opløsning af fond før Fondsbeskatningsloven er ikke skattepligtig	27.10.2021
Skatterådet · Skattefri stiftelse af erhvervsdrivende fond og skattepligt af gaver til uddeling	27.11.2017
Skatterådet · Fondsbeskatning ved nedsættelse af grundkapital til underskudsdækning og uddeling	04.02.2013
Skatterådet · Fond ikke skattepligtig af gaver til grundkapitalen	17.05.2010
Skatterådet · Selskabs gave til almennyttig fond er skattefri for aktionærer og fond	08.03.2007

§ 12 Kulturhensættelser, efterfølgende ændring af hensættelser og erklæringsordningen

Ud over den almindelige 5-årsfrist rummer § 4 tre ventiler, der i praksis er lige så vigtige som hovedreglen.

Fristforlængelse i særlige tilfælde. Efter § 4, stk. 6 kan told- og skatteforvaltningen "i ganske særlige tilfælde" tillade, at hensættelsen anvendes efter fristens udløb. Adgangen er reel, men skal søges — i 15-2072177 afviste Landsskatteretten at anvende dispensationsreglerne, netop fordi fonden ikke havde ansøgt.

Kulturhensættelser i op til 15 år. § 4, stk. 7 giver told- og skatteforvaltningen adgang til at tillade, at fonde omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1 og 4, hensætter til fyldestgørelse af kulturelle formål uden at være bundet af 5-årsfristen. Ved dispensationen skal fastsættes en frist på ikke over 15 år. Anvendes beløbene til andet end de almennyttige kulturelle formål eller efter fristen, sker efterbeskatning med samme 5 %-tillæg. Ved LOV nr 1692 af 30/12/2024 blev der indsat nye 4. og 5. pkt., så der også for kulturhensættelser kan anmodes om **førtidig** efterbeskatning, og så efterbeskatningsbeløbet før tillæg opgøres efter det nye § 4, stk. 5, 3. pkt. Formålet var ifølge forarbejderne at give fondene fleksibilitet til at undgå yderligere tillæg. Forarbejdernes eksempel 3 viser samspillet: har en fond hensat 100.000 kr. efter stk. 3 og 150.000 kr. efter stk. 7, og er der ved 5-årsfristen allerede efterbeskattet 35.000 kr., kan der efterfølgende højst efterbeskattes op til det samlede fradrag for hensættelser i hensættelsesåret.

Efterfølgende ændring af hensættelser. § 4, stk. 8 giver fonde og foreninger adgang til — efter oplysningsfristens udløb — at ændre hensættelser for helt eller delvis at udligne den skattemæssige virkning af en ændring af den oplyste eller ansatte indkomst. Meddelelse skal indsendes inden klagefristens udløb, og får fonden helt eller delvis medhold ved påklage eller domstolsprøvelse, tilbageføres de efterfølgende hensættelser i samme omfang. Adgangen gælder ikke, hvis indkomstændringen medfører bøde efter skattekontrolloven. Ændringer efter fristens udløb kræver tilladelse fra told- og skatteforvaltningen, jf. § 4, stk. 9. Bestemmelsen

er en praktisk sikkerhedsventil ved ligningsmæssige forhøjelser, og formuleringen blev sprogligt tilpasset ved overgangen fra selvangivelses- til oplysningsbegrebet.

Erklæringsordningen. Efter § 15, stk. 3 kan visse fonde nøjes med at indgive erklæring i stedet for oplysningsskema: fonde uden erhvervsmæssig virksomhed og med indkomst under 100.000 kr. (nr. 1), fonde der driver offentligt tilgængelige museer og har opnået tilladelse efter § 4, stk. 7 (nr. 2), og fonde der udelukkende anvender overskuddet til formålet, efter konkret tilladelse (nr. 3). Ordningen blev indført ved LOV nr 1683 af 26/12/2017.

Ordningens rækkevidde blev afklaret i 22-0001456. En fond med en øvrig indkomst på 88.889 kr. mente, at adgangen til at bruge erklæringsskema betød, at den ikke blev beskattet, så længe indkomsten holdt sig under 100.000 kr. Landsskatteretten afviste dette med henvisning til forarbejderne, hvorefter erklæringsordningen "ikke medfører, at de nævnte foreninger og fonde m.v. fritages for betaling af skat":

> *Reglen i fondsbeskatningslovens § 15, stk. 3, nr. 1, er indsat udelukkende som en administrativ lettelse for fonde, der opfylder betingelserne... hvorfor denne regel ikke medfører, at fonden ikke er skattepligtig.*

Da indkomsten oversteg bundfradraget på 25.000 kr. i § 3, stk. 2, var der skattepligt, og en fejlagtig juridisk fortolkning udgør ikke nye oplysninger, der kan begrunde genoptagelse efter skatteforvaltningslovens § 26, stk. 2. Samme pointe fremgår af 15-2072177: fritagelsen for selvangivelsespligt har ingen betydning for efterbeskatningen af ubenyttede hensættelser.

LOV Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 6-9 · Fondsbeskatningsloven § 15, stk. 3 · Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 2

PRAKSIS
- **Landsskatteretten** · Afslag på genoptagelse af fondsskatteregulering: Erklæringsordningens betydning for skattepligt — 04.09.2025
- **Landsskatteretten** · Stadfæstelse af forhøjelse af skattepligtig indkomst for fond grundet manglende udnyttelse af hensættelse inden for 5-års frist — 28.09.2018

§ 13 Sammenfatning – de fem kontrolpunkter i enhver fondsuddelingssag

Praksis på området lader sig sammenfatte i fem prøvelsespunkter, som skattemyndighederne systematisk gennemløber, og som en fond derfor bør kunne dokumentere for hvert enkelt indkomstår.

1. Er fonden overhovedet omfattet af fondsbeskatningsloven? Registreringen er ikke uden videre afgørende, men fondens faktiske adfærd – erklæringsskemaer, bundfradrag, feltopdeling – vejer tungt, og bevisbyrden for en fejlregistrering ligger hos fonden, jf. 21-0114694. Er fonden undtaget fra fondslovene, gælder i stedet selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6 og fradragsreglerne i § 3, stk. 2 og 3.

2. Ligger uddelingen inden for fundatsen? En uddeling uden for vedtægtens formål og modtagerkreds er ikke fradragsberettiget, uanset hvor nyttig den måtte være – 22-0081153 er den skarpeste illustration. Omvendt kan langvarig, kendt praksis og fondstilsynets accept afskære ekstraordinær genoptagelse, fordi grov uagtsomhed ikke kan statueres.

3. Er formålet almenvelgørende eller almennyttigt? Kredsen skal være objektivt afgrænset og videre, og formålet nyttigt efter en fremherskende opfattelse. Kulturelle, videnskabelige, humanitære, sociale og undervisningsmæssige formål passerer rutinemæssigt – jf. SKM2024.512.SR, SKM2024.645.SR og SKM2025.264.SR. Direkte støtte til erhvervsvirksomhed gør det ikke, jf. 13-5354968 og 18-0006460.

4. Er udgiften en uddeling eller en driftsomkostning? Kun ydelser afholdt for *faktisk at realisere* formålet er uddelinger. Anskaffelse og opførelse af formålsbygninger, undervisningsløn og formålsrettede aktiviteter er interne uddelinger; indsamling, salg, markedsføring, støttefunktioner og løbende vedligeholdelse er driftsomkostninger, jf. SKM2023.269.SR, SKM2020.416.SR og SKM2023.434.SR.

5. Er hensættelsen anvendt rettidigt – og kan det dokumenteres? Fem år er en absolut frist, medmindre der er søgt dispensation efter § 4, stk. 6 eller opnået kulturdispensation efter § 4, stk. 7. Bevisbyrden er fondens, og forskellen mellem 17-0988535 (ingen dokumentation – fuld efterbeskatning) og 20-0046898 (fuldstændig sporing af hver hensættelse til bevilling og betaling – forhøjelse nedsat til 0 kr.) er alene et spørgsmål om bilagsdisciplin.

Retstillingen er i bevægelse. For hensættelser i indkomstår, der påbegyndes fra og med 1. januar 2025, gælder den nye prioriteringsregel og det nye efterbeskatningsloft. Reformen fjerner den fordel, som den forholdsmæssige metode i SKM2001.621.LSR gav fondene, og indebærer i praksis, at hele den hensatte sum – ikke blot det opnåede fradrag – skal uddeles for at undgå efterbeskatning. Ældre hensættelsesår afvikles derimod fortsat efter den hidtidige metode, der er beskrevet i SKM2011.280.SR. Endelig bør det bemærkes, at der aktuelt henstår vedtagne, men endnu ikke konsoliderede konsekvensændringer af § 1, stk. 1, nr. 1 og § 3, stk. 6, hvorved henvisningerne til lov om erhvervsdrivende fonde omskrives til den nye populærtitel "erhvervsfondsloven" – en rent redaktionel ændring uden materielt indhold.

LOV
Fondsbeskatningsloven § 4, stk. 1-7 · Fondsbeskatningsloven § 6, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 1, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 3, stk. 2-3

PRAKSIS

Landsskatteretten · Efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond fejlregistreret under fondsbeskatningsloven	11.03.2026
Landsskatteretten · Landsskatteretten ændrer afgørelse om efterbeskatning af [Fond1]s hensættelser for 2011-2013	09.08.2024
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Ikke fradrag for ikke-vedtægtsmæssige uddelinger og ingen ekstraordinær genoptagelse for fond	03.04.2024
Landsskatteretten · Stadfæstelse af skatteforhøjelse vedrørende efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond	12.09.2023
Landsskatteretten · Efterbeskatning af fonds hensættelser til ikke-almennyttige formål	02.07.2020
Landsskatteretten · Afgørelse om nægtelse af hensættelser til almennyttigt formål - drift af vandrerhjem	23.10.2014
Skatterådet · Fradrag for uddelinger til nødhjælp og genopbygning i Ukraine	14.05.2025
Skatterådet · Fradrag for hæderspriser som almennyttige uddelinger og velgørende aktiviteter	17.12.2024
Skatterådet · Fond uddeling til museum er almennyttig og velgørende	14.10.2024
Skatterådet · Ejendomsfonds almennyttighed ved udlejning til hospice og fradrag for afdrag	06.09.2023
Skatterådet · Sondring mellem driftsomkostninger og uddelinger for fond	12.06.2023
Skatterådet · Fondens fradrag for interne og eksterne almennyttige uddelinger	20.10.2020
Skatterådet · Fond undgår efterbeskatning af hensættelser via forholdsmæssig beregning	28.04.2011

REFERENCE

Lovgrundlag

6 paragraffer

Fondsbeskatningsloven § 1	stk. 1	Fondsbeskatningsloven § 3	stk. 1, 2
Fondsbeskatningsloven § 4	stk. 1-5	Fondsbeskatningsloven § 5	stk. 1
Fondsbeskatningsloven § 6	stk. 1	Selskabsskatteloven § 3	stk. 2-3

MATERIALE

Citerede afgørelser

45 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 2

30.04.2019	Højesterets dom om Civilstyrelsens manglende hjemmel til at pålægge fonde en matematisk ligelig uddeling efter fondslovens § 29	bs-7813-2018-hjr
19.06.2018	Anerkendelse af udenlandsk fond som selvstændigt skattesubjekt og pligt til indeholdelse af udbytteskat	166-2017

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 18

11.03.2026	Efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond fejlregistreret under fondsbeskatningsloven	21-0114694
04.09.2025	Afslag på genoptagelse af fondsskatteregulering: Erklæringsordningens betydning for skattepligt	22-0001456
09.08.2024	Landsskatteretten ændrer afgørelse om efterbeskatning af [Fond1]s hensættelser for 2011-2013	20-0046898
03.04.2024	Landsskatteretten: Ikke fradrag for ikke-vedtægtsmæssige uddelinger og ingen ekstraordinær genoptagelse for fond	22-0081153
12.09.2023	Stadfæstelse af skatteforhøjelse vedrørende efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond	17-0988535
19.08.2022	Arv til fond fritaget for beskatning - Landsskatteretten ændrer Skattestyrelsens afgørelse	20-0039338
02.07.2020	Efterbeskatning af fonds hensættelser til ikke-almennyttige formål	18-0006460
17.04.2020	Landsskatteretten: Afgørelse om skattepligt for [organisation1] efter fondsbeskatningsloven	16-0169051
23.03.2020	Skattepligt for selvejende børneinstitutioner efter Selskabsskatteloven	16-0556779
21.03.2019	Landsskatteretten stadfæster afslag på bindende svar om skatte- og selvangivelsesfritagelse for selvejende institution	17-0992009
28.09.2018	Stadfæstelse af forhøjelse af skattepligtig indkomst for fond grundet manglende udnyttelse af hensættelse inden for 5-års frist	15-2072177
14.12.2016	Manglende godkendelse af fradrag for almennyttige uddelinger og hensættelser - Forening ikke anset for almennyttig	14-2739940

23.10.2014	Afgørelse om nægtelse af hensættelser til almennyttigt formål - drift af vandrerhjem	13-5354968
10.10.2012	Fradrag for intern uddeling: Køb af ejendom til almennyttigt formål	11-0301601
30.05.2012	Fradragstidspunkt for fondsudddelinger: Ikke-almennyttige formål	11-03828
05.03.2010	Manglende fradrag for maleriindkøb som almennyttig uddeling - Fondsbeskatningsloven § 4	09-02952
26.02.2010	Genoptagelse af skatteansættelse for fond vedrørende konsolideringsfradrag for vedligeholdelse af fredet bygning	09-03087
17.08.2009	Skattefrihed for gaver til fondes grundkapital efter fondsbeskatningsloven	08-02201

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 25

05.03.2026	Skattemæssige konsekvenser ved nedsættelse af en fonds grundkapital	25-5631848
12.11.2025	Gaver og aktieoverdragelse fra selskab til almennyttig fond	25-4090253
08.07.2025	Værdiansættelse af fondsuddeling i form af fri sommerbolig	25-0365652
14.05.2025	Fradrag for uddelinger til nødhjælp og genopbygning i Ukraine	24-1659877
17.12.2024	Fradrag for hæderspriser som almennyttige uddelinger og velgørende aktiviteter	24-0732692
14.10.2024	Fond uddeling til museum er almennyttig og velgørende	24-0774346
05.02.2024	Almennyttig fond og fradrag for uddelinger til social impact-investeringer	23-0777486
10.11.2023	Kontant gave fra selskab til fond er ikke maskeret udlodning	23-1198391
06.09.2023	Ejendomsfonds almennyttighed ved udlejning til hospice og fradrag for afdrag	23-0298712
12.06.2023	Sondring mellem driftsomkostninger og uddelinger for fond	23-0074726
05.01.2023	Arbejdsmarkedssammenslutning kan bruge regnskabsmæssig indre værdi	22-0401228
06.10.2022	Fond kan fradrage tab på udlån som almennyttig uddeling	21-1035545
03.06.2022	Forening kan fradrage hensættelser til almennyttige kulturelle formål	22-0179506
24.02.2022	Kapitalnedsættelse i fond fra frivilligt indskudt avance ikke skattepligtig	21-0995422
27.10.2021	Opløsning af fond før Fondsbeskatningsloven er ikke skattepligtig	21-0282742
20.10.2020	Fondens fradrag for interne og eksterne almennyttige uddelinger	20-0281656
02.10.2019	Fradrag for medarbejderfondes uddelinger og modtagers beskatning	19-0089808
10.07.2018	Overførselsbetingelse for fonde via partnerselskab ved blandet udbytte	18-0662346
27.11.2017	Skattefri stiftelse af erhvervsdrivende fond og skattepligt af gaver til uddeling	17-1236972
30.06.2016	Fradrag for fondes uddeling af arkitekturpris og skattefri hæderspris	16-0178494
04.02.2013	Fondsbeskatning ved nedsættelse af grundkapital til underskudsdækning og uddeling	12-071833
23.05.2011	Fonds status og fradrag for almennyttige uddelinger	11-047667

28.04.2011	Fond undgår efterbeskatning af hensættelser via forholdsmæssig beregning	11-037369
17.05.2010	Fond ikke skattepligtig af gaver til grundkapitalen	10-000545
08.03.2007	Selskabs gave til almennyttig fond er skattefri for aktionærer og fond	07-033606

05 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over foreningsbeskatning (selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6)

Subjektkvalifikation, erhvervsmæssig indtægt og fradrag for almennyttige uddelinger

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 43 afgørelser · 2006-2026 Læs online

INTRODUKTION

Selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, er opsamlingsbestemmelsen for "andre foreninger, korporationer, stiftelser, legater og selvejende institutioner" og hjemler kun en BEGRÆNSET skattepligt: indtægt ved erhvervsmæssig virksomhed (samt siden 2021 visse udbytter, renter, royalty og kursgevinster), mens kontingenter, gaver, tilskud og medlemsleverancer er skattefri. Praksis fra Højesteret, Landsskatteretten og Skatterådet kredser om fire akser – er enheden overhovedet et selvstændigt skattesubjekt, er indtægten erhvervsmæssig efter § 1, stk. 4, kan overskuddet neutraliseres ved fradrag for almennyttige uddelinger og hensættelser efter § 3, stk. 2 og 3, og gælder en af de objektive fritagelser i § 3, stk. 1. Oversigten samler de bærende afgørelser på hvert spor, herunder Højesterets Realdania-dom af 26. januar 2024 om fradrag for lønudgifter til vedtægtsbestemt uddelingsvirksomhed.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Skattepligten efter SEL § 1, stk. 1, nr. 6, er en opsamlingsbestemmelse: den gælder kun, hvis enheden hverken er omfattet af de øvrige numre i § 1, af fondsbeskatningsloven eller af en objektiv fritagelse i § 3, stk. 1.

02 Kvalifikationen som selvstændigt skattesubjekt beror på en samlet konkret vurdering – begrænset hæftelse, skiftende deltagerkreds, foreningsorganer med generalforsamling, ingen formueandel ved udtræden og et ideelt formål taler for foreningsstatus.

03 Mangler foreningen reelle foreningsorganer, og sammenblandes dens midler med bagmandens privatøkonomi, henføres indtægterne til personerne bag som personlig virksomhedsindkomst.

04 Antallet af medlemmer er ikke i sig selv afgørende; en forening med få medlemmer kan godt være et selvstændigt skattesubjekt, men enstemmighedskrav ved optagelse og personlig, solidarisk hæftelse peger mod et transparent sameje.

05 Erhvervsmæssig indtægt afgrænses efter aktivitetens ART, ikke efter om formålet er at opnå overskud – det fremgår allerede af forarbejderne til den oprindelige selskabsskattelov fra 1959.

06 Drift, udlejning og bortforpagtning af fast ejendom er pr. definition erhvervsmæssig indtægt for en § 1, stk. 1, nr. 6-forening, jf. SEL § 1, stk. 4.

07 Overskud ved leverancer til medlemmer er ikke erhvervsmæssigt, jf. SEL § 1, stk. 5; billetsalg og leverancer til IKKE-medlemmer er derimod skattepligtige.

08 Kontingenter, gaver, tilskud og passiv formueforvaltning uden næringspræg er ikke erhvervsmæssig indtægt – passiv investering gennem transparente investeringsstrukturer udgør ikke næring med værdipapirer.

09 En almennyttig forening kan fradrage uddelinger til vedtægtsmæssige almennyttige formål efter SEL § 3, stk. 2, og hensættelser til samme formål efter § 3, stk. 3, hvorved den skattepligtige indkomst i praksis kan nedbringes til nul.

10 Almennyttighed kræver, at støtten kommer en vis videre kreds til gode efter objektive kriterier, at formålet ud fra en almindelig fremherskende opfattelse er nyttigt, og at formålet fremgår af vedtægterne.

11 Organisationer, der varetager politiske, økonomiske eller erhvervsmæssige interesser, kan ikke anses for almennyttige – heller ikke selv om overskuddet anvendes til foreningens egne aktiviteter.

12 En prioriteringsregel bestemmer, at skattefri indkomst anses for anvendt til de almennyttige formål før nogen del af den skattepligtige indkomst; fra 1. januar 2025 anses den skattefri indkomst desuden for medgået til uddelinger før hensættelser.

13 Anvendes hensatte beløb til andre formål, efterbeskattes de med et tillæg på 25 pct., dog højst svarende til det oprindelige henlæggelsesfradrag.

14 Transparensreglen i SEL § 3, stk. 4, gælder kun ved DIREKTE ejerskab – indskydes et holdingselskab mellem foreningen og driftsselskabet, kan driftsselskabets indkomst ikke længere anses for indtjent af foreningen.

15 Afgrænsningen mod fondsbeskatningsloven afgøres af, om foreningen har til HOVEDformål at varetage medlemmernes økonomiske erhvervsinteresser, jf. fondslovens § 2 – service- og markedsføringsforeninger falder under selskabsskatteloven.

16 Faglige foreninger, arbejdsgiverforeninger og konfliktfonde beskattes efter fondsbeskatningslovens § 1, stk. 1, nr. 3, med fuld beskatning af erhvervsindkomst og et bundfradrag på 200.000 kr. for den øvrige indkomst.

17 Fritagelse for oplysningspligt efter skattekontrollovens § 4, stk. 1, forudsætter enten fravær af skattepligtig indkomst eller et UDELUKKENDE almennyttigt formål kombineret med en opløsningsbestemmelse, der binder formuen til almennyttige formål.

18 Foreninger med et udelukkende almennyttigt formål og en skattepligtig indkomst under 100.000 kr. før uddelinger og hensættelser kan nøjes med en erklæring efter SEL § 24 A i stedet for at afgive oplysninger.

19 Højesteret har fastslået, at lønudgifter til en erhvervsdrivende forenings vedtægtsbestemte filantropiske uddelingsvirksomhed er erhvervsmæssige og fradragsberettigede efter ligningslovens § 8 N.

§ 1 Opsamlingsbestemmelsen i SEL § 1, stk. 1, nr. 6 – rækkevidde og subsidiaritet

Selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6 omfatter "andre foreninger, korporationer, stiftelser, legater og selvejende institutioner, jf. dog § 3, for så vidt foreningen m.v. ikke er omfattet af fondsbeskatningsloven". Bestemmelsen er dermed dobbelt subsidiær: den viger både for de øvrige skattepligtsnumre i § 1, stk. 1 (aktieselskaber, andels- og brugsforeninger, gensidige forsikringsforeninger, investeringsinstitutter m.fl.), for de objektive fritagelser i § 3, stk. 1 og for fondsbeskatningsloven § 1.

Skattepligtens omfang er snævert. Efter bestemmelsens 2. pkt. omfatter den alene:

- indtægt ved erhvervsmæssig virksomhed, og
- fortjeneste eller tab ved afhændelse, afståelse eller opgivelse af formuegoder, der har eller har haft tilknytning til den erhvervsmæssige virksomhed.

Ved lov nr. 1179 af 8. juni 2021 blev skattepligten som led i en EU-retlig tilpasning udvidet med et 3. pkt., der tillige omfatter udbytte, renter af kontrolleret gæld, royalty og visse kursgevinster som nævnt i § 2, stk. 1. Efter 4. pkt. gælder udbytteskattepligten dog IKKE foreninger, "hvis midler ifølge vedtægter el.lign. udelukkende kan anvendes til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål". Samme lov flyttede kontoførende investeringsforeninger ud af nr. 6 til et nyt nr. 5 d og indsatte plejehjem og plejeboliger i den objektive fritagelse i § 3, stk. 1, nr. 5.

Selvstændig lovgivning for fonde og faglige foreninger blev etableret i 1986. Af de almindelige bemærkninger til lov nr. 146 af 19. marts 1986 fremgår, at forslaget udsprang af skattereformaftalen af 19. juni 1985, og at man

> *"Bl.a. af hensyn til overskueligheden foreslås udvidelsen af beskatningen for fonde, visse foreninger og for visse institutter m.v. gennemført ved en selvstændig lov i stedet for at indsætte de nye regler i den eksisterende selskabsskattelov."*

Samtidig blev § 1, stk. 1, nr. 6 og § 3, stk. 2 og 3 nyaffattet, så nr. 6 fik den nuværende karakter af restbestemmelse for de foreninger, der ikke fanges af fondsbeskatningsloven.

At bestemmelsen fungerer som en restkategori illustreres af **SKM2010.614.SR**, hvor et forbrugerejet a.m.b.a., der alene skulle eje aktierne i et kommunalt spildevandsselskab, blev anset for omfattet af opsamlingsbestemmelsen – og hvor Skatterådet samtidig fastslog, at selve aktiebesiddelsen ikke er erhvervsmæssig virksomhed, jf. SKM2010.614.SR. Tilsvarende blev en gammel byggeforening i SKM2006.737.SR anset for at overgå fra objektiv fritagelse efter § 3 til skattepligt efter nr. 6 fra det tidspunkt, hvor de tinglyste vedtægter med krav om offentlig godkendelse blev aflyst. Og i SKM2026.125.SR faldt en fond under offentligt økonomisk tilsyn – og dermed undtaget fondslovgivningen – netop ind under opsamlingsbestemmelsen.

Afgrænsningen til de kooperative numre kan også være omtvistet: i SKM2013.74.SR bekræftede Skatterådet, at en vedtægtsændring, der alene præciserede medlemskriterierne af hensyn til registrering som a.m.b.a., ikke flyttede foreningen fra § 1, stk. 1, nr. 4 til nr. 2.

LOV Fondsbeskatningsloven § 1, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 1, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 3, stk. 1

PRAKSIS
- **Skatterådet** · Skattemæssige konsekvenser ved nedsættelse af en fonds grundkapital — 05.03.2026
- **Skatterådet** · Vedtægtsændring påvirker ikke forenings skattepligt — 29.01.2013
- **Skatterådet** · Forbrugerejet amba skattepligt og vederlagsfri aktieoverdragelse — 30.09.2010
- **Skatterådet** · Byggeforenings overgang fra skattefrihed til skattepligt ved vedtægtsaflysning — 05.12.2006

§ 2 Subjektkvalifikationen: hvornår foreligger der overhovedet et selvstændigt skattesubjekt?

Før man overhovedet når til den begrænsede skattepligt, må det afgøres, om sammenslutningen er et selvstændigt skattesubjekt eller blot en transparent enhed (interessentskab, sameje, boligkollektiv), hvis indtægter beskattes hos deltagerne. Vurderingen er en samlet konkret bedømmelse af vedtægter og faktisk virke.

De momenter, praksis vægter, blev sat på formel i SKM2019.167.SR, hvor Skattestyrelsen gennemgik syv kriterier: hæftelse, antal deltagere, omskiftelighed i deltagerkredsen, foreningsorganer, optagelse efter objektive kriterier, udmeldelse uden formuekrav og et ideelt formål. Skatterådet bekræftede, at en paritetisk sammensat bestyrelse ikke i sig selv diskvalificerer en overenskomstfond, når vedtægterne opdateres med en generalforsamling som øverste myndighed. Samme dag nåede Skatterådet til det tilsvarende resultat for en overenskomstbaseret kompetenceudviklingsfond i SKM2019.166.SR.

På den positive side står også 09-00144, hvor SKAT havde anset en lystfiskerforening med kun otte medlemmer og reklameindtægter fra medlemmernes egne selskaber for et interessentskab. Landsskatteretten ændrede afgørelsen og lagde vægt på, at

- den enkelte deltager alene hæftede med sit kontingent,
- sammenslutningen blev styret af en generalforsamling og en valgt bestyrelse,
- en enkelt deltagers udtræden var uden retlig betydning for foreningens bestående og ikke gav krav på nogen del af formuen, og
- formuen ved opløsning skulle tilgå et almennyttigt formål.

Modsat i 18-0005388, hvor en andelsboligforening med tre medlemmer og tre lejligheder forgæves søgte at skifte status fra boliginteressentskab til selvstændigt skattesubjekt. Landsskatteretten stadfæstede afslaget og lagde afgørende vægt på, at optagelse af nye andelshavere fortsat krævede ENSTEMMIG godkendelse, at medlemmerne var lodtagne i formuen efter indskud, og at de hæftede personligt og solidarisk for foreningens pantegæld.

Den skarpeste illustration af, at kvalifikationen kan slå igennem hos personerne bag, er bankoforeningssagen 22-0052367. Landsskatteretten havde i en tidligere afgørelse fastslået, at foreningen ikke var et selvstændigt skattesubjekt efter § 1, stk. 1, nr. 6, fordi vedtægterne hverken indeholdt bestemmelser om valg af bestyrelse eller mulighed for at udskifte formand og kasserer. Kassereren blev derfor personligt beskattet af et skønsmæssigt overskud på 100.000 kr. pr. år:

> *"De til SKAT fremsendte regnskaber for [forening1] er ikke retvisende, da der ikke er fremlagt dokumentation for daglige kasseregnskaber og bogføring vedrørende aktiviteterne med bankospil, og cafeteriadriftens omsætning og udgifter ikke fremgår. Der er desuden en betydelig sammenblanding mellem foreningens økonomi og klagerens privatøkonomi."*

At kvalifikationsspørgsmålet også kan gå den anden vej – fra interessentskab til forening – viser 08-02641, hvor en byretsdom førte til genoptagelse af Landsskatterettens tidligere kendelse om, at sammenslutningen var et interessentskab, og hvor SKAT herefter som første instans skulle tage stilling til skattepligten efter selskabsskatteloven.

LOV Selskabsskatteloven § 1, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Forening ikke anerkendt som selvstændigt skattesubjekt - personlig indkomst skønsmæssigt forhøjet	21.11.2023
Landsskatteretten · A/B [x1] – Spørgsmål om status som selvstændigt skattesubjekt	13.05.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten om skattemæssig status af forening og genoptagelse	03.09.2009
Landsskatteretten · Landsskatteretten om forenings skattemæssige status: Selvstændigt skattesubjekt vs. interessentskab	14.05.2009
Skatterådet · Overenskomstfond med paritetisk bestyrelse er selvstændigt skattesubjekt	20.03.2019
Skatterådet · Skattepligt for kompetenceudviklingsfond som ideel forening	20.03.2019

§ 3 Afgrænsningen mod fondsbeskatningsloven: brancheforeninger, serviceforeninger og faglige sammenslutninger

Foreninger omfattet af fondsloven § 2 – dvs. foreninger, der har til HOVEDformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, medlemmerne tilhører – beskattes efter fondsbeskatningsloven § 1, stk. 1, nr. 2, medmindre de er arbejdsgiverforeninger, fagforeninger m.v. med konfliktfond, der hører under nr. 3. Alt andet falder tilbage i selskabsskattelovens opsamlingsbestemmelse. Grænsedragningen har givet en righoldig praksis.

Afgørelse	Foreningstype	Resultat
08-01144	Sammenslutning af lokale taxaforeninger med fælles bestillingskontor	Brancheforening → fondsbeskatningsloven (3-1 dissens)
09-02592	Centerforening for lejere i indkøbscenter	Selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6
11-0299028	Sportsforening med amatør- og professionelle klubber	Selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6
16-0169051	Lokal tværfaglig LO-enhed	Selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6
SKM2019.167.SR	Overenskomstfond med honorar til fællestillidsmænd	Selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6

Det bærende kriterium er, om de økonomiske interesser varetages DIREKTE eller kun indirekte. I taxasagen 08-01144 vejede vedtægternes formålsbestemmelser om at "varetage medlemmernes økonomiske interesser i forbindelse med taxikørsel" og at varetage interesser over for offentlige myndigheder tungere end den faktiske drift af et bestillingskontor; et retsmedlem dissentierede og fandt, at der var tale om en ren serviceforening. I centerforeningssagen 09-02592 tilsluttede Landsskatteretten sig derimod Fondsregisterets vurdering fra 1990 og fandt, at foreningen primært varetog lejernes interesse i centrets attraktion for kunderne og dermed "kun indirekte de økonomiske interesser forbundet hermed". Samme sondring bar sportsforeningssagen 11-0299028, hvor foreningen ikke var kontraktpart i de aftaler, der angik klubbernes økonomiske grundlag.

For de FAGLIGE foreninger – arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og konfliktfonde efter fondsbeskatningsloven § 1, stk. 1, nr. 3 – gælder en helt anden opgørelsesteknik end for nr. 6-foreninger. Efter fondsbeskatningsloven § 8 medregnes indkomst ved erhvervsmæssig virksomhed, renter, udbytter og avancer, og efter § 8, stk. 3 beskattes erhvervsindkomsten FULDT UD, mens "den øvrige samlede indkomst" kun beskattes, i det omfang den overstiger 200.000 kr. Kontingenter er skattefri. Fondsbeskatningsloven § 9 giver adgang til fradrag for uddelinger og hensættelser efter fondsreglerne.

Denne tredeling har konkrete konsekvenser: i SKM2009.16.SR afviste Skatterådet, at fagforeninger kunne genanbringe ejendomsavance efter ejendomsavancebeskatningsloven § 6 A, fordi bygningerne havde været anvendt til foreningsaktiviteter finansieret af skattefri kontingenter og dermed ikke havde været anvendt erhvervsmæssigt i skatteretlig forstand.

Registreringen i det ene eller det andet regime er ikke uden videre reversibel. I 21-0114694 blev en fond efterbeskattet af ubenyttede hensættelser efter 5-årsfristen i fondsbeskatningsloven, selv om den gjorde gældende, at den reelt hørte under selskabsskatteloven, hvor der ikke gælder nogen tilsvarende frist – Landsskatteretten fandt det ikke bevist, at registreringen i 2012 var forkert. Omvendt fastslog 09-00806-, at hensættelser foretaget efter fondsbeskatningsloven § 4, stk. 4 kan overføres til hensættelser efter selskabsskatteloven § 3, stk. 3, når en selvejende institution overgår fra fondsbeskatning til selskabsbeskatning, fordi det ikke kan have været lovgivers hensigt, at hensættelserne skulle beskattes ved overgangen.

LOV `Fondsbeskatningsloven § 1, stk. 1` `Fondsbeskatningsloven § 8, stk. 3` `Fondsbeskatningsloven § 9` `Fondsloven § 2, stk. 1`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond fejlregistreret under fondsbeskatningsloven	11.03.2026
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afgørelse om skattepligt for [organisation1] efter fondsbeskatningsloven	17.04.2020
Landsskatteretten · Sportsforening anset for skattepligtig efter selskabsskatteloven, ikke fondsbeskatningsloven	28.08.2012
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Skattepligt for centerforening – Selskabsskat eller fondsbeskatning?	10.02.2010
Landsskatteretten · Efterbeskatning af hensættelser ved overgang fra fondsbeskatning til selskabsbeskatning	17.12.2009
Landsskatteretten · Landsskatteretten om skattepligt for taxaforening: Brancheforening eller serviceforening?	07.05.2009
Skatterådet · Overenskomstfond med paritetisk bestyrelse er selvstændigt skattesubjekt	20.03.2019
Skatterådet · Genanbringelse af ejendomsavance for fagforeninger afvises	06.01.2009

§ 4 Erhvervsmæssig indtægt efter SEL § 1, stk. 4 – aktivitetens art, ikke overskudsformålet

Selskabsskatteloven § 1, stk. 4 definerer erhvervsmæssig indtægt som "indtægt ved næringsvirksomhed eller anden forretningsvirksomhed, herunder indtægt ved drift, udlejning eller bortforpagtning af fast ejendom og indtægt ved produktion af elektricitet og varme". Hertil kommer andel i overskuddet af en erhvervsvirksomhed, som foreningen ikke selv driver – dog ikke for hjælpe- og understøttelsesfonde for en virksomheds ansatte.

Det afgørende fortolkningsbidrag findes allerede i forarbejderne til den oprindelige selskabsskattelov fra 1959, hvor bestemmelsen dengang stod i § 1, stk. 2:

> *"Efter denne definition er skattepligten knyttet til arten af den virksomhed, der udøves, medens det er uden betydning, om det er formålet med virksomheden at indvinde et overskud."*

Landsskatteretten støtter sig direkte på dette. I børneinstitutionssagen 16-0556779 blev en selvejende daginstitution anset for at udøve erhvervsmæssig virksomhed ved at levere børnepasning – netop under henvisning til, at skattepligten er knyttet til virksomhedens art, uanset om formålet er at opnå overskud. Institutionens kommunale tilskud og forældrebetaling var dermed skattepligtig indtægt.

De klassiske typetilfælde af erhvervsmæssig indtægt i praksis er:

- **Fast ejendom.** Drift, udlejning og bortforpagtning er pr. definition erhvervsmæssigt. I 17-0992009 blev en selvejende institutions udlejning af idrætshaller, cafédrift, skolemad og diner transportable anset for erhvervsmæssig, og i 15-2005721 udgjorde lejeindtægterne på ca. 1,67 mio. kr. hovedparten af et idræts- og kulturcenters omsætning.
- **Entré og billetsalg til ikke-medlemmer.** I 16-1659256 fastslog Landsskatteretten, at en teaterforenings billetsalg til ikke-medlemmer er erhvervsmæssig indtægt efter § 1, stk. 4, og i 09-01230 skulle en musik- og teaterforening beskattes af entréindtægter fra ikke-medlemmer samt den forholdsmæssige andel af de offentlige tilskud, der kunne henføres hertil.
- **Reklame-, annonce- og sponsorindtægter.** I studenterforeningssagen 13-0156922 blev indtægter fra et "partnersystem", hvor virksomheder betalte for jobopslag og markedsføring over for medlemmerne, anset for erhvervsmæssige, fordi de hidrørte fra ikke-medlemmer og havde karakter af annonce- og reklameindtægter.
- **Salg af varer og materialer.** I SKM2010.584.SR faldt en selvejende institutions indsamling og salg af skrot uden for institutionens formål og udløste både skatte- og selvangivelsespligt.

Omvendt er PASSIV kapitalanbringelse ikke erhvervsmæssig. I SKM2018.116.SR bekræftede Skatterådet, at en selvejende institution omfattet af § 1, stk. 1, nr. 6 ikke var næringsdrivende med værdipapirer og derfor ikke skattepligtig af afkastet fra to skattemæssigt transparente kommanditselskaber, hvis midler var placeret i kollektive og alternative investeringsfonde – investeringsstrukturen var passiv og uden indflydelse på de enkelte investeringsbeslutninger. Tilsvarende fastslog SKM2010.614.SR, at det blotte ejerskab af aktier ikke er erhvervsmæssig virksomhed, hvorfor en vederlagsfri aktieoverdragelse fra en kommune ikke udløste skattepligt.

Erhvervsmæssig virksomhed kan også OPHØRE med ophørsbeskatning til følge. I SKM2006.718.SR blev en andelsboligforenings overgang af den sidste lejlighed, der havde været stillet til rådighed for et ikke-medlem (viceværten), sidestillet med fuldt og endeligt ophør af den erhvervsmæssige virksomhed med ophørsbeskatning efter § 5, stk. 4.

LOV Selskabsskatteloven § 1, stk. 4 | Selskabsskatteloven § 5, stk. 4

PRAKSIS

Landsskatteretten · Skattepligt for selvejende børneinstitutioner efter Selskabsskatteloven	23.03.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på bindende svar om skatte- og selvangivelsesfritagelse for selvejende institution	21.03.2019
Landsskatteretten · Landsskatteretten fritager teaterforening for selvangivelsespligt grundet almennyttigt formål	08.10.2018
Landsskatteretten · Fritagelse for selvangivelsespligt for et selvejende idræts- og kulturcenter	22.03.2018
Landsskatteretten · Erhvervsmæssig virksomhed og almenvelgørende formål i studenterforening	10.10.2013
Landsskatteretten · Forening anset for selvangivelsespligtig grundet mangler i vedtægternes opløsningsbestemmelse	23.11.2009
Skatterådet · Selvejende institutions passive investering i fonde er ikke næring	20.03.2018
Skatterådet · Forbrugerejet amba skattepligt og vederlagsfri aktieoverdragelse	30.09.2010
Skatterådet · Selvejende institutions skrotaktivitet er hverken momsfritaget eller fritaget for skattepligt	27.09.2010
Skatterådet · Beskatning ved ophør af andelsboligforenings erhvervsvirksomhed	28.11.2006

§ 5 Medlemsleverancer, kontingenter, gaver og tilskud – den skattefri side

Efter selskabsskatteloven § 1, stk. 5 betragtes overskud, som en forening indvinder ved leverancer til MEDLEMMER, ikke som indvundet ved erhvervsmæssig virksomhed. Undtaget fra denne undtagelse er indtægt ved produktion af elektricitet og varme, dog således at fjernvarmeværkers varmeproduktion igen er omfattet af medlemsundtagelsen.

Sondringen medlem/ikke-medlem er derfor helt central for indkomstopgørelsen. I 09-01230 hjemviste Landsskatteretten sagen til fornyet beregning, fordi kun entréindtægter fra ikke-medlemmer – og den hertil hørende andel af de offentlige tilskud – kunne beskattes, mens billetsalget til medlemmer var skattefrit efter § 1, stk. 5. Samme princip bar SKM2006.363.SR, hvor udstykning af en andelsboligforenings ejendom til selvstændige rækkehuse med henblik på salg til de tidligere andelshavere ikke var erhvervsmæssig virksomhed, fordi rækkehusene i fuldt omfang havde været udlejet til foreningens medlemmer.

Uden for skattepligten falder desuden de indtægter, der slet ikke har karakter af vederlag for en erhvervsmæssig ydelse:

- **Kontingenter** – grundfinansieringen af foreningslivet er ikke erhvervsmæssig indtægt.
- **Gaver og arv** – falder uden for § 1, stk. 1, nr. 6, der udtømmende opregner de skattepligtige indkomstarter.
- **Rene tilskud uden modydelse.** I 12-0263544 bestod en komités indtægter udelukkende af regional støtte til udvikling og planlægning af en videns- og oplevelsesattraktion. Landsskatteretten fastslog, at støtten ikke kunne anses for erhvervsmæssig indkomst, og foreningen blev derfor fritaget for selvangivelsespligt.

Modsat vejer det tungt, når tilskuddet modsvares af en konkret modydelse. I børneinstitutionssagen 16-0556779 fremhævede SKAT netop, at der ydes "en væsentlig modydelse i form af børnepasning for de modtagne tilskud", og Landsskatteretten fulgte dette. Grænsen mellem skattefrit driftstilskud og skattepligtigt vederlag er dermed en af de mest praktisk vanskelige i foreningsbeskatningen.

Endelig kan det bemærkes, at 2021-udvidelsen af skattepligten til udbytte, renter, royalty og kursgevinster i § 1, stk. 1, nr. 6, 3. pkt., IKKE rammer udbytte hos foreninger, hvis midler ifølge vedtægterne udelukkende kan

anvendes til almenvelgørende eller almennyttige formål, jf. bestemmelsens 4. pkt. Vedtægternes formulering har dermed direkte betydning for, hvor bredt skattepligten rammer.

LOV	Selskabsskatteloven § 1, stk. 1, 5	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Skattepligt for selvejende børneinstitutioner efter Selskabsskatteloven	23.03.2020
	Landsskatteretten · Landsskatteretten: Forening til etablering af attraktion fritaget for selvangivelse	28.11.2013
	Landsskatteretten · Forening anset for selvangivelsespligtig grundet mangler i vedtægternes opløsningsbestemmelse	23.11.2009
	Skatterådet · Værdiansættelse af andelsboligforenings ejendom ved salg til udstykning	07.06.2006

§ 6 Fradrag for uddelinger og hensættelser efter SEL § 3, stk. 2 og 3 – almennyttighedsbegrebet

Selv om en forening har erhvervsmæssig indtægt, kan den skattepligtige indkomst i praksis reduceres til nul. Efter selskabsskatteloven § 3, stk. 2 kan foreninger omfattet af § 1, stk. 1, nr. 6 "fradrage udlodninger til fyldestgørelse af vedtægtsmæssige formål, der kan anses for almenvelgørende eller på anden måde almennyttige", og efter § 3, stk. 3 sidestilles henlæggelser til sikring af eller til senere anvendelse til samme formål med uddelinger i henlæggelsesåret.

To betingelser skal være opfyldt: uddelingen skal ske til et VEDTÆGTSMÆSSIGT formål, og formålet skal være almennyttigt. Almennyttighedsbegrebet er ikke defineret i loven, men følger af administrativ praksis – Landsskatteretten henviser gennemgående til cirkulære nr. 136 af 7. november 1988 til selskabsskatteloven, punkt 55 og 80. Kriterierne er sammenfattet tilsvarende i cirkulæret om international beskatning:

> *"For at et formål kan anses for almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt, kræves, at den kreds af personer eller institutioner, der kan komme i betragtning ved uddelinger, er afgrænset efter retningslinier af et objektivt præg. Formålet må således komme en videre kreds til gode. [...] Almennyttige formål foreligger, når formålet ud fra en almindelig fremherskende opfattelse kan karakteriseres som nyttigt."*

Samme kriterier er kodificeret administrativt i bekendtgørelsen om godkendelse efter ligningslovens § 8 A, der tillige kræver, at likvidationsprovenu ved opløsning tilfalder et andet almennyttigt formål.

Praksis, hvor almennyttighed blev anerkendt:

- 16-1659256: teaterforening med vedtægtsbestemt kulturelt formål og opløsningsbestemmelse bundet til samme formål. Landsskatteretten fandt "en tilstrækkelig nær sammenhæng" mellem billetsalget til ikke-medlemmer og det almennyttige formål.
- 15-2005721: selvejende idræts- og kulturcenter, hvor tre retsmedlemmer mod retsformandens stemme fandt, at formålet var udelukkende almennyttigt: *"Tre retsmedlemmer finder, at det på baggrund af en fortolkning af foreningens formålsbestemmelse må anses for godtgjort, at foreningens formål udelukkende er almennyttigt."*
- 12-0191233: forening, der udlejer boliger til studerende. Det havde "ingen betydning", at der efter vedtægterne tillige skete erhvervsmæssig udlejning til tredjemand.
- 09-01647: hensættelser til vedligeholdelse af ejendomme med samlings- og mødelokaler for spejderorganisationer blev godkendt efter § 3, stk. 3, bl.a. fordi lejen skulle fastsættes, så driften udviste balance, og formuen ved likvidation skulle tilfalde spejderorganisationerne.
-

SKM2011.842.SR: videnskabelig forening, hvis konferencer og tidsskrift var erhvervsmæssig virksomhed, men hvor indtægterne var bestemt til det almennyttige formål og derfor kunne fradrages.

Praksis, hvor almennyttighed blev afvist:

- 10-01550: flyveklub, hvis vedtægter angav, at formålet bl.a. søgtes fremmet ved "at foranstalte eller medvirke ved flyvninger i sportslig eller forretningsmæssigt øjemed". Foreningen kunne ikke fradrage efter § 3, stk. 2 og 3, selv om overskuddet blev anvendt til idrætsaktiviteterne.
- 14-0186024: vinklub med ca. 140 medlemmer. Aktiviteterne rettede sig mod medlemmerne, og formålet kunne ikke sidestilles med de i cirkulæret nævnte almennyttige formål.
- 13-0156922: studenterforening, hvor Landsskatteretten udtalte: *"Efter en samlet vurdering af foreningens vedtægtsmæssige formål, samt det oplyste om foreningens aktiviteter, kan de omtvistede uddelinger ikke anses for at være almenvelgørende eller almennyttig... Der er herved henset til, at foreningens aktiviteter alene henvender sig til foreningens medlemmer, samt at dele af aktiviteterne forestås af partnervirksomheder, der ved betaling erhverver sig adgang hertil."*
- 17-0992009: idrætsinstitution, hvis formål "for en del" var erhvervsmæssigt, og hvis vedtægter ikke bandt formuen ved opløsning.
- SKM2022.208.SR: brancheforening blev hverken anset for en erhvervsvirksomhed eller en forening med almennyttigt formål, hvorfor hæderslegatet ikke kunne uddeles skattefrit efter ligningsloven § 7, nr. 19.

Det gennemgående mønster er, at organisationer, der varetager politiske, økonomiske eller erhvervsmæssige interesser, ikke er almennyttige, at det almennyttige formål skal fremgå af VEDTÆGTERNE, og at der skal være en tilstrækkelig sammenhæng mellem erhvervsvirksomheden og det almennyttige formål.

Fradragsreglen kan række vidt. I SKM2025.72.SR bekræftede Skatterådet, at selvejende institutioners vederlagsfri overdragelse af hele nettoformuen til en fortsættende selvejende institution inden for samme non-profit organisation udgjorde en fradragsberettiget almennyttig uddeling efter § 3, stk. 2, så sammenlægningen kunne gennemføres uden skattemæssige konsekvenser trods ophørsbeskatningen i § 5:

> *"driften af friplejehjem ... udgør et almennyttigt formål. Som almennyttige formål anerkendes blandt andet sociale og humanitære formål."*

LOV	Ligningsloven § 8a · Selskabsskatteloven § 3, stk. 2-3	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Landsskatteretten stadfæster afslag på bindende svar om skatte- og selvangivelsesfritagelse for selvejende institution	21.03.2019
	Landsskatteretten · Landsskatteretten fritager teaterforening for selvangivelsespligt grundet almennyttigt formål	08.10.2018
	Landsskatteretten · Fritagelse for selvangivelsespligt for et selvejende idræts- og kulturcenter	22.03.2018
	Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afslag på almennyttig status for vinklub	02.12.2016
	Landsskatteretten · Erhvervsmæssig virksomhed og almenvelgørende formål i studenterforening	10.10.2013
	Landsskatteretten · Fritagelse for selvangivelsespligt for forening med almennyttigt formål	14.12.2012
	Landsskatteretten · Flyveklubs skattepligt – almennyttigt formål?	06.10.2010
	Landsskatteretten · Fradrag for hensættelser til bygningsforbedringer godkendt som almennyttige	17.12.2009
	Skatterådet · Vederlagsfri overdragelse af friplejehjem godkendes som almennyttig uddeling	12.02.2025
	Skatterådet · Skattefrihed for hæderslegat fra brancheforening til kunstnere	29.04.2022
	Skatterådet · Almennyttig forenings skattepligt ved erhvervsaktivitet og hjemstedsflytning	20.12.2011

§ 7 Prioriteringsreglen, efterbeskatning med 25 pct.-tillæg og 2025-stramningen

Fradragsretten er ledsaget af en prioriteringsregel og en efterbeskatningsmekanisme, der begge er blevet strammet.

Efter selskabsskatteloven § 3, stk. 2, 2. pkt., gælder, at når foreningen ud over skattepligtig indkomst har anden indkomst, "anses den skattefri indkomst for medgået til de almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål, forinden nogen del af den skattepligtige indkomst anses for medgået hertil". Kontingenter og tilskud skal med andre ord "bruges op" først, før uddelingerne kan reducere den skattepligtige erhvervsindkomst. Ved lov nr. 1179 af 8. juni 2021 blev terminologien i bestemmelsen ændret fra "erhvervsmæssig/ikke-erhvervsmæssig" til "skattepligtig/skattefri" for at afspejle, at foreningers skattepligt nu omfatter andet end erhvervsindtægt.

Efter § 3, stk. 3 gælder desuden, at

- skatteministeren fastsætter regnskabsmæssige krav til hensættelsen, herunder at den er effektivt udskilt fra foreningens øvrige midler – udmøntet i bekendtgørelsen om fondsbeskatning § 3, hvorefter henlæggelser fradraget efter § 3, stk. 3, jf. stk. 2, skal selvangives særskilt, og § 4, der kræver oplysning om hvornår hensættelserne fandt sted og til hvilket formål de er anvendt, og
- anvendes beløbene til ANDRE end de almennyttige formål, skal de med et tillæg på 25 pct. medregnes ved indkomstopgørelsen i anvendelsesåret.

Ved ændringsloven af 30. december 2024 (L 30, 2024-25), med virkning fra 1. januar 2025, blev der indsat to nye punktummer i § 3, stk. 3. Det ene justerer prioriteringsreglen, så den skattefri indkomst anses for medgået til UDDELINGER, før nogen del anses for medgået til HENSÆTTELSER. Af bemærkningerne fremgår:

> *"Ved at justere prioriteringsreglen sikres det, at den skattefrie indkomst alene vil blive anset for medgået til henlæggelser til sikring af eller til senere anvendelse til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål, i det omfang den skattefrie indkomst overstiger, hvad der er udloddet for."*

Det andet indfører et loft: de samlede efterbeskattede henlæggelser henlagt i et henlæggelsesår kan ikke overstige det fradrag for henlæggelser, som er foretaget i henlæggelsesåret. Baggrunden var at lukke et hul i efterbeskatningsreglerne for ubenyttede henlæggelser.

Bemærk, at selskabsskatteloven – modsat fondsbeskatningsloven – ikke opererer med en 5-årig anvendelsesfrist for hensættelser. Netop denne forskel var kernen i 21-0114694, hvor en fond forgæves gjorde gældende, at den reelt var skattepligtig efter selskabsskatteloven og derfor ikke kunne efterbeskattes ved fristens udløb; Landsskatteretten stadfæstede efterbeskatningen, fordi fonden ikke havde bevist, at registreringen i 2012 var forkert. Modsat blev overførsel af hensættelser ved skift af regime anerkendt i 09-00806.

LOV	Selskabsskatteloven § 3, stk. 2-3	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond fejlregistreret under fondsbeskatningsloven	11.03.2026
	Landsskatteretten · Efterbeskatning af hensættelser ved overgang fra fondsbeskatning til selskabsbeskatning	17.12.2009

§ 8 Transparensreglen i SEL § 3, stk. 4 – når en almennyttig forening ejer et aktieselskab

Selskabsskatteloven § 3, stk. 4 udstrækker fradragsreglerne i stk. 2 og 3 til aktie- og anpartsselskaber m.v. omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, "når den altovervejende del af aktie- eller andelskapitalen ejes af en forening m.v. med almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt formål". Indkomst indtjent af selskabet betragtes da som indtjent af foreningen i samme indkomstår, og skatter pålignet selskabet betragtes som pålignet foreningen. I praksis giver det datterselskabet et ligningsmæssigt fradrag, forudsat at foreningen uddeler eller hensætter beløbet efter § 3, stk. 2 og 3.

Den afgørende begrænsning er kravet om DIREKTE ejerskab. I SKM2008.888.SR ønskede en landsdækkende almennyttig forening at indskyde et nystiftet holdingselskab mellem sig selv og driftsselskabet. Skatterådet bekræftede, at indskydelsen medførte, at driftsselskabets indkomst IKKE længere kunne anses for indtjent af foreningen, fordi bestemmelsen kun finder anvendelse ved direkte ejerforhold. Til gengæld kunne holdingselskabets egen indkomst – som foreningen ejede direkte – fortsat henføres til foreningen:

> *"Den skattepligtige indkomst i det nystiftede holdingselskab, som Forening X ejer direkte, anses for indkomst i Forening X, jf. Selskabsskatteloven § 3, stk. 4. Holdingselskabet får derfor et ligningsmæssigt fradrag, hvis betingelserne i Selskabsskattelovens § 3, stk. 4 er opfyldt, herunder at den modtagende forening uddeler eller hensætter beløbet i henhold til Selskabsskatteloven § 3, stk. 2 og stk. 3."*

En beslægtet problemstilling forelå i SKM2010.24.SR, hvor en almennyttig forening med statslige tilskud og offentligt tilsyn udskilte sin markedsmæssige uddannelsesvirksomhed til et partnerselskab. Da et partnerselskab er skattemæssigt transparent, blev foreningen skattepligtig af indtægterne – men kunne fradrage udlodninger til almennyttige formål og dermed potentielt undgå både beskatning og selvangivelsespligt. Foreningen kunne ikke anses for en statsinstitution efter § 3, uanset tilskud og tilsyn.

Transparensreglen blev begrænset ved en ændring med virkning fra 1. januar 2021, hvorefter § 3, stk. 4, 1. og 2. pkt., ikke finder anvendelse for aktier omfattet af aktieavancebeskatningsloven §§ 35 C-35 F i indkomstår, hvor der er eller har været en positiv saldo for stifterskat. Formålet var at sikre, at almennyttige uddelinger alene nedbringer stifterskatten og ikke samtidig giver fradrag i selskabets indkomst.

LOV `Selskabsskatteloven § 3, stk. 4, 2-3`

PRAKSIS
- **Skatterådet** · Skattepligt af indtægter fra partnerselskab drevet af almennyttig forening — 08.01.2010
- **Skatterådet** · Forenings skattepligt ved etablering af holdingselskab i ejerstruktur — 04.11.2008

§ 9 De objektive skattefritagelser i SEL § 3, stk. 1 – skoler, plejehjem, boligorganisationer og forsyning

Selskabsskatteloven § 3, stk. 1 indeholder en udtømmende positivliste over enheder, der er helt undtaget fra skattepligt. For foreningsområdet er navnlig følgende relevante:

Nummer	Omfattede enheder	Betingelse
nr. 4	Havne, lufthavne, gas- og fjernvarmeværker	Åben adgang + vedtægtsbestemt formålsbinding af indtægterne

nr. 5	Skoler, hospitaler, sygehuse, plejehjem, plejeboliger, døgninstitutioner, daginstitutioner, privatinstitutioner, biblioteker, museer m.fl.	Selvejende institution + indtægterne kan udelukkende anvendes til institutionens formål
nr. 6	Landsbyggefonden og kommunalt godkendte almene boligorganisationer	Indtægterne kan vedtægtsmæssigt kun anvendes til alment boligbyggeri o.l.
nr. 9	Pensionskasser under tilsyn efter lov om firmapensionskasser eller lov om forsikringsvirksomhed	Øvrige pensionskasser kun efter konkret bestemmelse fra told- og skatteforvaltningen
nr. 10	Landbo- og husmandsforeninger afgiftsfri efter lov nr. 246 af 9. maj 1917	Kun indtægt ved den almindelige vedtægtsmæssige virksomhed – ikke ejendomsdrift eller anden virksomhed
nr. 21	Producerende teatre, der er selvejende institutioner eller foreninger	Indtægterne kan udelukkende anvendes til institutionens formål

Fritagelsen efter nr. 5 er udvidet ad flere omgange. Selvejende daginstitutioner blev omfattet ved **lov nr. 1683 af 26. december 2017** med virkning fra indkomståret 2012, og private plejehjem og plejeboliger blev tilføjet ved lov nr. 1179 af 8. juni 2021 for at fjerne forskelsbehandlingen i forhold til offentlige plejehjem. Producerende teatre kom ind ved en ændringslov af 28. december 2017.

Kravet om vedtægtsmæssig formålsbinding administreres strengt. I 16-0556779 kunne en selvejende børneinstitution IKKE fritages efter den udvidede § 3, stk. 1, nr. 5, fordi det ikke udtrykkeligt fremgik af vedtægterne fra oktober 2011, at et eventuelt overskud udelukkende kunne anvendes til institutionens formål. Omvendt blev betingelsen anset for opfyldt i SKM2025.72.SR, hvor ca. 99 pct. af den fortsættende institutions indtægter hidrørte fra kommunale betalinger og beboerbetalinger med direkte eller accessorisk tilknytning til plejehjemsdriften, og hvor friplejeboliglovens hvile-i-sig-selv-princip forhindrede uddeling af overskud fra boligdelen.

For almene boligorganisationer efter nr. 6 er spørgsmålet typisk, om en sideaktivitet sprænger fritagelsen. I 08-03785 fandt Landsskatteretten, at udlejning af et lille kontor og et personaletoilet til den kommune, der drev bofællesskaberne, var omfattet af boligorganisationens hovedformål og dermed skattefri. Solcelleanlæg har givet en finmasket praksis: i SKM2015.104.SR og SKM2015.177.SR blev boligorganisationen kun beskattet af nettosalget af el til det offentlige net, mens lejernes forbrug ansås for organisationens eget forbrug – men en model, hvor anlægget UDLEJES til lejerne, ville medføre, at hele organisationen mistede sin skattefritagelse. Bemærk i den forbindelse, at fritagelserne i nr. 4 og nr. 6 udtrykkeligt IKKE gælder indtægt ved produktion af elektricitet og varme.

Tilsvarende bekræftede SKM2022.55.SR, at et vandværks administration af tre nabovandværker havde nær tilknytning til vandforsyningen og var af underordnet omfang, hvorfor skattefriheden bestod, mens salget af overskydende vindmøllestrøm var skattepligtig indkomst.

Endelig viser SKM2006.737.SR, at en objektiv fritagelse kan mistes: da byggeforeningens tinglyste vedtægter fra 1922 med krav om offentlig godkendelse af vedtægtsændringer, salg og opløsning blev aflyst, bortfaldt fritagelsen, og foreningen overgik til skattepligt efter opsamlingsbestemmelsen fra aflysningstidspunktet.

LOV `Selskabsskatteloven § 3, stk. 1`

PRAKSIS
- **Landsskatteretten** · Skattepligt for selvejende børneinstitutioner efter Selskabsskatteloven — 23.03.2020
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten om skattefritagelse for udlejning af servicearealer i almene boligorganisationer — 12.06.2009

Skatterådet · Vederlagsfri overdragelse af friplejehjem godkendes som almennyttig uddeling	12.02.2025
Skatterådet · Vandværks skattefrihed ved administration og salg af vindmøllestrøm	08.02.2022
Skatterådet · Solcelleanlæg i almen boligorganisation og skattefrihed	06.03.2015
Skatterådet · Skattepligt for almen boligorganisations salg og forbrug af solcelleel	06.02.2015
Skatterådet · Byggeforenings overgang fra skattefrihed til skattepligt ved vedtægtsaflysning	05.12.2006

§ 10 Oplysningspligt, fritagelse og erklæringsordningen i SEL § 24 A

Foreningsbeskatningens praktiske hverdag handler i høj grad om, hvorvidt foreningen overhovedet skal indgive oplysningsskema. Efter skattekontrolloven § 4, stk. 1 er følgende undtaget fra oplysningspligten i § 2:

- nr. 3: foreninger m.v. som nævnt i selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6, hvis foreningen ikke har skattepligtig indkomst som nævnt dér, og
- nr. 4: foreninger m.v., der som følge af fradragsretten efter selskabsskatteloven § 3, stk. 2 og 3 ikke har indkomst til beskatning – men kun "hvis foreningens formål udelukkende er almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt".

De to led svarer til den tidligere skattekontrollovs § 2, stk. 1, nr. 4 og 5, som den ældre praksis er afsagt efter. Fritagelse efter det FØRSTE led forudsætter blot fravær af erhvervsmæssig indtægt, jf. 12-0263544, hvor foreningens indtægter udelukkende bestod af regional støtte. Landsskatteretten afviste dog samtidig fritagelse efter det ANDET led, fordi formålsbestemmelsen "indeholder elementer af økonomiske interesser" og derfor ikke var udelukkende almennyttig.

Fritagelse efter det andet led forudsætter i praksis TO ting: et udelukkende almennyttigt vedtægtsformål OG en opløsningsbestemmelse, der binder formuen til almennyttige formål. Manglen på det sidste var alene afgørende i 09-01230 og i 11-0299028, hvor Landsskatteretten udtrykkeligt bemærkede, at den med afgørelsen ikke havde taget stilling til, om formålet i øvrigt kunne anses for almennyttigt. Er begge betingelser opfyldt, gives fritagelsen – som i 16-1659256, 15-2005721 og 12-0191233.

En fritagelse er ikke en "stående" rettighed. I 17-0992009 kunne institutionen ikke støtte ret på en 15 år gammel tilkendegivelse fra kommunens skatteafdeling, fordi forudsætningerne var ændret væsentligt ved den planlagte udvidelse med en ny hal/arena. Forventningsprincippet rækker altså ikke længere end de faktiske forhold, tilkendegivelsen hvilede på.

For de foreninger, der ikke opnår fuld fritagelse, findes en lempet ordning i selskabsskatteloven § 24 A. Foreninger og selvejende institutioner omfattet af § 1, stk. 1, nr. 6, hvis midler udelukkende kan anvendes i almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt øjemed i foreningen selv, og som i indkomståret har haft en skattepligtig indkomst på højst 100.000 kr. FØR fradrag for uddelinger og hensættelser, kan i stedet for at afgive oplysninger efter skattekontrolloven § 2 indgive erklæring herom. Erklæringsadgangen bortfalder dog, hvis foreningen har oppebåret "væsentlige ekstraordinære indtægter som følge af afhændelse, afståelse eller opgivelse af formuegoder".

Den parallelle ordning på fondssiden findes i fondsbeskatningsloven § 15 og administreres restriktivt. I 11-02347 fik en ubestridt almennyttig fond med aktiver på ca. 1,8 mio. kr. afslag, bl.a. fordi henlæggelserne til den bundne fondskapital oversteg 25 pct. af uddelingerne, og fordi dispensationsadgangen efter forarbejderne primært er tiltænkt fonde uden nævneværdig indkomst til beskatning.

Aktualitet: Ved lov nr. 751 af 20. juni 2025 er der med virkning fra 1. juli 2025 indsat et nyt nummer i skattekontrolloven § 4, stk. 1, der undtager kontoførende investeringsforeninger uden skattepligtig indkomst fra oplysningspligten. Ændringen er endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsen og medfører en forskydning af de efterfølgende numre – noget, man skal være opmærksom på ved henvisninger til nr. 3 og nr. 4.

LOV Fondsbeskatningsloven § 15 · Selskabsskatteloven § 24a · Skattekontrolloven § 4, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på bindende svar om skatte- og selvangivelsesfritagelse for selvejende institution	21.03.2019
Landsskatteretten · Landsskatteretten fritager teaterforening for selvangivelsespligt grundet almennyttigt formål	08.10.2018
Landsskatteretten · Fritagelse for selvangivelsespligt for et selvejende idræts- og kulturcenter	22.03.2018
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Forening til etablering af attraktion fritaget for selvangivelse	28.11.2013
Landsskatteretten · Fritagelse for selvangivelsespligt for forening med almennyttigt formål	14.12.2012
Landsskatteretten · Sportsforening anset for skattepligtig efter selskabsskatteloven, ikke fondsbeskatningsloven	28.08.2012
Landsskatteretten · Afslag på anmodning om tilladelse til at indgive erklæring i stedet for selvangivelse for fond	06.10.2011
Landsskatteretten · Forening anset for selvangivelsespligtig grundet mangler i vedtægternes opløsningsbestemmelse	23.11.2009

§ 11 Fradragssiden: driftsomkostninger og Højesterets Realdania-dom om lønudgifter til uddelingsvirksomhed

Foreninger omfattet af selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6 kan fradrage driftsomkostninger efter statsskatteloven § 6, stk. 1, litra a, men kun i det omfang udgifterne vedrører den skattepligtige – dvs. den erhvervsmæssige – del af virksomheden. Fordelingen af fælles udgifter og renteindtægter mellem den skattepligtige og den skattefri sfære er derfor et tilbagevendende stridspunkt; i 10-01550 fandt Landsskatteretten ikke grundlag for at tilsidesætte SKATs skønsmæssige fordeling, hvorefter 25 pct. af flyvepladsdriftens udgifter og 50 pct. af renteindtægterne blev henført til den skattepligtige aktivitet.

Den mest principielle afgørelse på fradragssiden er Højesterets dom af 26. januar 2024 i BS-35722/2023-HJR (Skatteministeriet mod Realdania). Sagen angik, om den erhvervsdrivende forening kunne fradrage lønudgifter afholdt i 2008-2018 til de medarbejdere, der administrerede foreningens vedtægtsbestemte filantropiske uddelinger. Skatteministeriet gjorde gældende, at uddelingsvirksomheden var en ikke-erhvervsmæssig aktivitet uden for ligningsloven § 8 N.

Højesteret afviste en snæver, forhistorisk fortolkning af bestemmelsen:

> *"Højesteret finder, at der ikke efter bestemmelsens ordlyd eller forarbejder – der beskriver en »generel udvidelse af fradragsretten« og angiver ikke-udtømmende eksempler på fradragsberettigede lønudgifter – er holdepunkter for at anse fradragsretten for at være begrænset til det, der var hovedsigtet med lovændringen."*

Afgørende var i stedet, om udgifterne var "erhvervsmæssige", hvilket ifølge forarbejderne betyder udgifter, som virksomheden afholder for at understøtte driften på både kort og lang sigt, og som er afholdt i virksomhedens interesse. Højesteret konkluderede:

> *"Realdania har som nævnt et vedtægtsbestemt formål, der består i bl.a. at støtte almennyttige og almenvelgørende formål. Højesteret finder, at lønudgifter, som Realdania afholder for at opfylde sit uddelingsformål, angår en aktivitet, der er en integreret del af foreningens virksomhed, som tillige består i bl.a. investeringsvirksomhed. Da lønudgifterne vedrørende Realdanias uddelingsaktiviteter er afholdt i foreningens interesse i at opfylde sit formål, og da de understøtter driften af foreningens samlede virksomhed, finder Højesteret, at udgifterne er erhvervsmæssige i ligningslovens § 8 N's forstand."*

Dommen stadfæstede Østre Landsrets dom af 27. juni 2023 (BS-46125/2021-OLR). Rækkevidden er, at et vedtægtsbestemt filantropisk formål i en erhvervsdrivende forening ikke kan udskilles fra foreningens samlede virksomhed ved bedømmelsen af lønudgifternes erhvervsmæssige karakter – en betragtning, der har principiel betydning ud over ligningsloven § 8 N, fordi den anerkender uddelingsvirksomheden som en integreret driftsaktivitet og ikke som en indkomstanvendelse uden for driften.

LOV	Ligningsloven § 8n · Statsskatteloven § 6, stk. 1	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesterets dom om fradragsret for lønudgifter til filantropiske aktiviteter i en erhvervsdrivende forening	26.01.2024
	Landsskatteretten · Flyveklubs skattepligt – almennyttigt formål?	06.10.2010

§ 12 Sammenfatning – den praktiske prøvningsrækkefølge

Praksis lader sig sammenfatte i en fast prøvningsrækkefølge, som rådgiveren med fordel kan følge:

1. **Er enheden et selvstændigt skattesubjekt?** Prøv de syv foreningskriterier som sat på formel i SKM2019.167.SR. Begrænset hæftelse, foreningsorganer og fravær af formueandel ved udtræden er de tungeste momenter, jf. 09-00144. Er svaret nej, henføres indtægterne til personerne bag, jf. 22-0052367 og 18-0005388.
2. **Hvilket regime?** Er hovedformålet at varetage medlemmernes økonomiske erhvervsinteresser efter fondsloven § 2, hører foreningen under fondsbeskatningsloven, jf. 08-01144; varetages interesserne kun indirekte, gælder selskabsskatteloven § 1, stk. 1, nr. 6, jf. 09-02592 og 16-0169051.
3. **Er der en objektiv fritagelse?** Tjek positivlisten i § 3, stk. 1 – og husk, at vedtægterne skal binde indtægterne til formålet, jf. 16-0556779 over for SKM2025.72.SR.
4. **Er indtægten erhvervsmæssig?** Se på aktivitetens ART, ikke overskudsformålet. Fast ejendom, entré fra ikke-medlemmer og reklameindtægter er erhvervsmæssige; kontingenter, rene tilskud, medlemsleverancer og passiv formueforvaltning er det ikke, jf. SKM2018.116.SR og 12-0263544.
5. **Kan indkomsten neutraliseres?** Fradrag for uddelinger og hensættelser efter § 3, stk. 2 og 3 forudsætter et vedtægtsbestemt almennyttigt formål OG en tilstrækkelig sammenhæng mellem erhvervsvirksomheden og formålet, jf. 16-1659256 over for 10-01550 og 14-0186024. Husk prioriteringsreglen og 25 pct.-tillægget ved anvendelse til andre formål.
6. **Hvad skal indberettes?** Fritagelse efter skattekontrolloven § 4, stk. 1 eller erklæring efter selskabsskatteloven § 24 A, hvis den skattepligtige indkomst før uddelinger og hensættelser er under 100.000 kr.

De to vigtigste faldgruber i praksis er dermed VEDTÆGTERNE – hvor manglen på en opløsningsbestemmelse alene kan koste fritagelsen, jf. 09-01230 og 11-0299028 – og REGNSKABSGRUNDLAGET, hvor sammenblanding af foreningens og personernes økonomi fører til, at foreningskonstruktionen tilsidesættes helt.

Om grænsefladerne til øvrige emner henvises til generationsskifte om succession og pengetankreglen ved overdragelse af foreningsejede selskaber, skatteret-vaerdiansaettelse om værdiansættelse af aktiver, bindende-svar-skatteraadet om den processuelle ramme for Skatterådets bindende svar, skatteret-genoptagelse om genoptagelse af foreningers ansættelser og moms-fortolkning om momsfritagelse for faglige foreninger.

LOV Selskabsskatteloven § 1, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 3, stk. 1-4 · Selskabsskatteloven § 24a · Skattekontrolloven § 4, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Forening ikke anerkendt som selvstændigt skattesubjekt - personlig indkomst skønsmæssigt forhøjet	21.11.2023
Landsskatteretten · A/B [x1] – Spørgsmål om status som selvstændigt skattesubjekt	13.05.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afgørelse om skattepligt for [organisation1] efter fondsbeskatningsloven	17.04.2020
Landsskatteretten · Skattepligt for selvejende børneinstitutioner efter Selskabsskatteloven	23.03.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten fritager teaterforening for selvangivelsespligt grundet almennyttigt formål	08.10.2018
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afslag på almennyttig status for vinklub	02.12.2016
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Forening til etablering af attraktion fritaget for selvangivelse	28.11.2013
Landsskatteretten · Sportsforening anset for skattepligtig efter selskabsskatteloven, ikke fondsbeskatningsloven	28.08.2012
Landsskatteretten · Flyveklubs skattepligt – almennyttigt formål?	06.10.2010
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Skattepligt for centerforening – Selskabsskat eller fondsbeskatning?	10.02.2010
Landsskatteretten · Forening anset for selvangivelsespligtig grundet mangler i vedtægternes opløsningsbestemmelse	23.11.2009
Landsskatteretten · Landsskatteretten om forenings skattemæssige status: Selvstændigt skattesubjekt vs. interessentskab	14.05.2009
Landsskatteretten · Landsskatteretten om skattepligt for taxaforening: Brancheforening eller serviceforening?	07.05.2009
Skatterådet · Vederlagsfri overdragelse af friplejehjem godkendes som almennyttig uddeling	12.02.2025
Skatterådet · Overenskomstfond med paritetisk bestyrelse er selvstændigt skattesubjekt	20.03.2019
Skatterådet · Selvejende institutions passive investering i fonde er ikke næring	20.03.2018

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Fondsbeskatningsloven § 1 stk. 1	Fondsbeskatningsloven § 8 stk. 3
Ligningsloven § 8n	Selskabsskatteloven § 1 stk. 1, 4-5
Selskabsskatteloven § 3 stk. 1, 2-4	Selskabsskatteloven § 24a
Skattekontrolloven § 4 stk. 1	

MATERIALE

Citerede afgørelser

43 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 1

26.01.2024	Højesterets dom om fradragsret for lønudgifter til filantropiske aktiviteter i en erhvervsdrivende forening	bs-35722-2023-hjr

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 23

11.03.2026	Efterbeskatning af ubenyttede hensættelser i fond fejlregistreret under fondsbeskatningsloven	21-0114694
21.11.2023	Forening ikke anerkendt som selvstændigt skattesubjekt - personlig indkomst skønsmæssigt forhøjet	22-0052367
13.05.2020	A/B [x1] – Spørgsmål om status som selvstændigt skattesubjekt	18-0005388
17.04.2020	Landsskatteretten: Afgørelse om skattepligt for [organisation1] efter fondsbeskatningsloven	16-0169051
23.03.2020	Skattepligt for selvejende børneinstitutioner efter Selskabsskatteloven	16-0556779
21.03.2019	Landsskatteretten stadfæster afslag på bindende svar om skatte- og selvangivelsesfritagelse for selvejende institution	17-0992009
08.10.2018	Landsskatteretten fritager teaterforening for selvangivelsespligt grundet almennyttigt formål	16-1659256
22.03.2018	Fritagelse for selvangivelsespligt for et selvejende idræts- og kulturcenter	15-2005721
02.12.2016	Landsskatteretten: Afslag på almennyttig status for vinklub	14-0186024
28.11.2013	Landsskatteretten: Forening til etablering af attraktion fritaget for selvangivelse	12-0263544
10.10.2013	Erhvervsmæssig virksomhed og almenvelgørende formål i studenterforening	13-0156922
14.12.2012	Fritagelse for selvangivelsespligt for forening med almennyttigt formål	12-0191233
28.08.2012	Sportsforening anset for skattepligtig efter selskabsskatteloven, ikke fondsbeskatningsloven	11-0299028
06.10.2011	Afslag på anmodning om tilladelse til at indgive erklæring i stedet for selvangivelse for fond	11-02347
06.10.2010	Flyveklubs skattepligt – almennyttigt formål?	10-01550
10.02.2010	Landsskatteretten: Skattepligt for centerforening – Selskabsskat eller fondsbeskatning?	09-02592
17.12.2009	Efterbeskatning af hensættelser ved overgang fra fondsbeskatning til selskabsbeskatning	09-00806
17.12.2009	Fradrag for hensættelser til bygningsforbedringer godkendt som almennyttige	09-01647
23.11.2009	Forening anset for selvangivelsespligtig grundet mangler i vedtægternes opløsningsbestemmelse	09-01230
03.09.2009	Landsskatteretten om skattemæssig status af forening og genoptagelse	08-02641

12.06.2009	Landsskatteretten om skattefritagelse for udlejning af servicearealer i almene boligorganisationer	08-03785
14.05.2009	Landsskatteretten om forenings skattemæssige status: Selvstændigt skattesubjekt vs. interessentskab	09-00144
07.05.2009	Landsskatteretten om skattepligt for taxaforening: Brancheforening eller serviceforening?	08-01144

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 19

05.03.2026	Skattemæssige konsekvenser ved nedsættelse af en fonds grundkapital	25-5631848
12.02.2025	Vederlagsfri overdragelse af friplejehjem godkendes som almennyttig uddeling	24-1704191
29.04.2022	Skattefrihed for hæderslegat fra brancheforening til kunstnere	21-0283930
08.02.2022	Vandværks skattefrihed ved administration og salg af vindmøllestrøm	21-0888350
20.03.2019	Skattepligt for kompetenceudviklingsfond som ideel forening	19-0019210
20.03.2019	Overenskomstfond med paritetisk bestyrelse er selvstændigt skattesubjekt	19-0014560
20.03.2018	Selvejende institutions passive investering i fonde er ikke næring	17-1816518
06.03.2015	Solcelleanlæg i almen boligorganisation og skattefrihed	14-4934006
06.02.2015	Skattepligt for almen boligorganisations salg og forbrug af solcelleel	14-4615165
29.01.2013	Vedtægtsændring påvirker ikke forenings skattepligt	12-0219404
20.12.2011	Almennyttig forenings skattepligt ved erhvervsaktivitet og hjemstedsflytning	11-191170
30.09.2010	Forbrugerejet amba skattepligt og vederlagsfri aktieoverdragelse	10-101564
27.09.2010	Selvejende institutions skrotaktivitet er hverken momsfritaget eller fritaget for skattepligt	10-065009
08.01.2010	Skattepligt af indtægter fra partnerselskab drevet af almennyttig forening	09-139246
06.01.2009	Genanbringelse af ejendomsavance for fagforeninger afvises	09-001045
04.11.2008	Forenings skattepligt ved etablering af holdingselskab i ejerstruktur	08-159087
05.12.2006	Byggeforenings overgang fra skattefrihed til skattepligt ved vedtægtsaflysning	06-144762
28.11.2006	Beskatning ved ophør af andelsboligforenings erhvervsvirksomhed	06-144943
07.06.2006	Værdiansættelse af andelsboligforenings ejendom ved salg til udstykning	06-045628

06 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over fradrag for renteudgifter

Fra reelt gældsforhold og periodisering til renteloft, EBITDA-regel og tynd kapitalisering

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 61 afgørelser · 2006-2026 Læs online

INTRODUKTION

Fradragsretten for renteudgifter hviler stadig på den over 100 år gamle grundhjemmel i statsskattelovens § 6, litra e, men er i dag omgivet af et tæt net af værnsregler i ligningsloven og selskabsskatteloven. Praksis viser to gennemgående spor: for fysiske personer og hovedaktionærer handler stort set alle sager om, hvorvidt der overhovedet foreligger et REELT gældsforhold – og hvornår renten kan fratrækkes; for selskaber handler de om, hvor meget af et i øvrigt utvivlsomt fradragsberettiget rentebeløb der bliver beskåret efter §§ 11, 11 B og 11 C. Denne oversigt samler Landsskatterettens, Skatterådets og EU-Domstolens praksis på begge spor og knytter den til lovgivers egne forarbejder og til skatteundgåelsesdirektivet (ATAD).

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Fradrag for renteudgifter efter statsskattelovens § 6, litra e, forudsætter en låneaftale med en retligt bindende forpligtelse til at betale gælden OG forrente den – og skatteyderen bærer bevisbyrden for, at lånet faktisk er optaget og udbetalt.

02 Renten skal være et sædvanligt periodisk vederlag til kreditor, beregnet som en bestemt procentdel af den til enhver tid værende restgæld og fastsat FORUD for den periode, den vedrører; afkast fastsat efter periodens begyndelse er ikke rente, men kursgevinst.

03 Mellem interesseforbundne parter gælder en SKÆRPET bevisbyrde: modsatrettede gældsbreve, gentagne overdragelser mellem egne selskaber, manglende pengestrømsdokumentation og dagsdatokvitteringer underskrevet af parterne selv er ikke tilstrækkeligt.

04 Et lånearrangement, hvor investors risiko er elimineret af en garanti, der overstiger købsprisen, og hvor renterne alene betales af skatteværdien af rentefradraget, er ikke et reelt gældsforhold – uanset at der foreligger underskrevne gældsbreve.

05 Det er den formelle debitor, der har fradragsretten: andelshaveres subsidiære, personlige og solidariske hæftelse for foreningens realkreditgæld gør dem ikke til reelle debitorer.

06 Personer fradrager som udgangspunkt renter i forfaldsåret (ligningslovens § 5, stk. 1), mens selskaber, banker, fonde og hovedaktionærer med mellemregning OBLIGATORISK skal periodisere efter § 5, stk. 4-5.

07 Restancereglen i ligningslovens § 5, stk. 8, udskyder fradraget til betalingstidspunktet, hvis renter for tidligere år i samme gældsforhold ikke er betalt ved indkomstårets udgang – medmindre skatteyderen godtgør at have kunnet betale forfalden gæld eller stille betryggende sikkerhed.

08 Ved gældseftergivelse beskæres rentefradraget forholdsmæssigt efter ligningslovens § 5, stk. 9, og indfrielsesgraden beregnes ALENE ud fra betalinger, der sker som følge af selve gældseftergivelsen – tidligere års afdrag tæller ikke med.

09 Siden 2020 rammer den forholdsmæssige beskæring i § 5, stk. 10, også gældskonvertering til aktier, indfrielse efter koncerntilskud og koncernforbundne selskabers opkøb af debitorselskabets gæld.

10 Ligningslovens § 17 afskærer helt fradrag for renter af gæld, som skyldneren har påtaget sig som gave eller arveforskud over for livsarvinger, stedbørn, plejebørn eller familiefonde.

11 Renteudgifter er som udgangspunkt kapitalindkomst efter personskattelovens § 4, stk. 1, nr. 1 – men i virksomhedsordningen indgår erhvervsmæssige renter i virksomhedens indkomst og skal obligatorisk periodiseres, jf. virksomhedsskattelovens § 6, stk. 2.

12 Tynd kapitalisering efter selskabsskattelovens § 11 rammer kontrolleret gæld over 10 mio. kr., når gæld:egenkapital overstiger 4:1 – og et lån fra en uafhængig bank bliver til kontrolleret gæld i sin HELHED, hvis et koncernselskab har stillet sikkerhed, uanset hvor lille en del sikkerheden reelt dækker.

13 Undtagelsen om, at lignende finansiering kunne opnås mellem uafhængige parter, forudsætter, at lånet kunne opnås UDEN sikkerhedsstillelse fra den kontrollerende ejerkreds – bevisbyrden er i praksis meget vanskelig at løfte.

14 Renteloftet i selskabsskattelovens § 11 B beskærer nettofinansieringsudgifter, der overstiger den skattemæssige værdi af aktiverne ganget med standardrenten, men aldrig under 21,3 mio. kr.; kun BESKÅRNE nettokurstab kan fremføres, og kun i 3 år.

15 EBITDA-reglen i selskabsskattelovens § 11 C tillader højst, at den skattepligtige indkomst før overstigende låneomkostninger og afskrivninger nedsættes med 30 pct., dog altid med fradrag op til 22.313.400 kr.; beskårne låneomkostninger fremføres tidsubegrænset, uudnyttet kapacitet kun i 5 år.

16 Den alternative koncern-procentsats i § 11 C, stk. 7, beregnes udelukkende på det konsoliderede årsregnskabs egne tal – renter, der regnskabsmæssigt er ført på egenkapitalen, kan ikke medregnes, selv om de skattemæssigt måtte udgøre renter af gæld.

17 EU-Domstolen har underkendt dansk lovgivning, der forbeholdt skattefrihed for renteindtægter fra tyndt kapitaliserede DANSKE datterselskaber, som en uproportional restriktion af etableringsfriheden.

§ 1 Grundhjemlen i statsskattelovens § 6, litra e, og det skatteretlige rentebegreb

Fradragsretten for renteudgifter hviler fortsat på den oprindelige formulering fra 1922 i statsskattelovens § 6, litra e, hvorefter der ved beregningen af den skattepligtige indkomst kan fradrages:

> *»Renter af Prioriteter og anden Gæld, samt hvad der er anvendt til blot Vedligeholdelse eller Forsikring af de af den skattepligtiges Ejendele, hvis Udbytte beregnes som Indkomst. Derimod kan ikke fradrages, hvad der af den skattepligtige er anvendt til Afdrag paa hans Gæld ...«*

Bestemmelsen definerer ikke, hvad en rente ER. Det gør derimod en fast administrativ praksis, som Skattestyrelsen har kodificeret i Den juridiske vejledning, afsnit C.A.11.2.1, og som Skatterådet gentagne gange har anvendt. Ved renter forstås **et sædvanligt periodisk vederlag til kreditor, beregnet som en bestemt procentdel af den til enhver tid værende restgæld, for at stille kapital til rådighed**. Hertil kommer et selvstændigt krav om, at renten skal være fastsat FORUD for den periode, den vedrører.

Skatterådet opstillede kriterierne udtrykkeligt i SKM2007.249.SR om et banklån med renteloft:

> *»Renten skal være et sædvanligt periodisk vederlag til kreditor – beregnet som en bestemt procentdel af gælden – for at stille kapital til rådighed. Yderligere skal renten være fastsat forud for den periode, den vedrører, og der skal være tale om et retligt forpligtende gældsforhold og reelle renteudgifter.«*

Rådet bekræftede, at hele den løbende betaling – variabel interbankrente, rentemarginal og betalingen for selve renteloftet – kunne fradrages som rente, uanset om renteloftet dækkede hele lånets løbetid eller blev etableret senere. På samme måde blev både fast og variabel forrentning på en 100-årig obligation anerkendt som rente i SKM2006.304.SR, fordi renten blev fastsat som en procentdel af den til enhver tid værende gæld.

Den samme forudgående-fastsættelses-betingelse er også afgrænsningen mod kursgevinstbeskatningen. I SKM2013.203.SR blev en årlig regulering på 3 pct. af bådejeres indskud i en havneudvidelse anset for skattepligtig indkomst – men som KURSGEVINST og ikke som rente, med den konsekvens at beskatningen først indtrådte ved realisation. Tilsvarende blev en omlægning af en forrentet hovedaktionærgæld til et rentefrit lån med indfrielse til kurs 250 i SKM2010.864.SR behandlet efter kursgevinstlovens realisationsprincip og ikke som løbende renter.

Skattelovrådet beskrev allerede i betænkning nr. 1101/1987, s. 148 gældende ret på samme måde:

> *»Renteudgifter er fradragsberettigede efter statsskattelovens § 6 litra e, der taler om renter af prioriteter og anden gæld. For at man kan anse en udgift for en rente, må denne beregnes procentvis af den til enhver tid værende restgæld og udgøre vederlag for at få stillet kapital til rådighed.«*

Med lov nr. 1883 af 29. december 2015 blev rentebegrebet udtrykkeligt udvidet til også at omfatte NEGATIVE renter. Forarbejderne til ændringen af ligningslovens § 5, stk. 1 forklarer, at ordene »vedr. gæld« udgik, netop for at tydeliggøre, at bestemmelsen gælder, »uanset om renteudgiften er udslag af en positiv eller negativ rente, og dermed om renteudgiften konkret påhviler debitor eller kreditor«.

LOV	Ligningsloven § 5, stk. 1 · Statsskatteloven § 6, stk. 1	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Indskud til havneudvidelse er skattepligtig kursgevinst	22.03.2013
	Skatterådet · Beskatning af kursgevinst på rentefri fordring efter realisationsprincippet	21.12.2010
	Skatterådet · Fradrag for lån med renteloft uanset løbetid og etablering	10.04.2007
	Skatterådet · Obligationer med begrænset hæftelse er almindelige fordringer og blåstemplede	09.05.2006

§ 2 Kravet om et reelt gældsforhold – skærpet bevisbyrde mellem interesseforbundne parter

Den absolut hyppigste årsag til, at rentefradrag nægtes, er ikke rentens karakter, men at der slet ikke foreligger et reelt gældsforhold. Landsskatteretten formulerer betingelsen ensartet: det er en forudsætning for fradrag efter statsskattelovens § 6, litra e, at der foreligger en låneaftale, der indeholder en **retligt bindende forpligtelse til at betale gælden og til at forrente den**, og at dette kan dokumenteres. Bevisbyrden påhviler skatteyderen.

Mellem interesseforbundne parter skærpes kravet. I 09-00748 nægtede Landsskatteretten fradrag for renter på et gældsbrev på 250.000 kr., hvor klageren året efter selv havde ydet kreditor et lån på præcis samme beløb, hvor parterne havde stiftet flere selskaber sammen, og hvor gældsbrevene var overdraget frem og tilbage mellem parternes egne selskaber. Retten henviste udtrykkeligt til, at der stilles skærpede krav til beviset for realiteten bag låneaftaler og betalte renter mellem interesseforbundne parter, jf. **SKM2007.90.HR**. Dagsdatokvitteringer underskrevet af parterne selv var ikke tilstrækkelig dokumentation for pengestrømmene.

Den parallelle sag 11-00168 blev afgjort i overensstemmelse med en byretsdom af 6. januar 2012 og udbygger kriterierne. Retten pegede på, at låneforholdet var **usædvanligt**, fordi der eksisterede to modsatrettede gældsbreve med samme parter, samme beløb og samme vilkår, uden en tilfredsstillende forklaring på, hvorfor de ikke blot blev udlignet, og at der hverken var fast tilbagebetalingsordning eller rentebetaling i overensstemmelse med gældsbrevets ordlyd. Interessefællesskabet fulgte her af et langvarigt og tæt venskab kombineret med fælles selskabsdeltagelse – ikke af familieskab.

De samme momenter går igen i selskabssager. I 23-0088810 nægtede Landsskatteretten et dansk selskab fradrag for beregnede renter på 1.148.030 kr. af et påstået lån fra et panamansk søsterselskab. Retten lagde vægt på fire objektive kendsgerninger: låneaftalen var underskrevet **10 dage før selskabets stiftelse**, så selskabet manglede retsevne ved aftalens indgåelse; midlerne kom fra långiverens PRIVATE konto; vilkårene var usædvanlige med 5 års betalingsfri periode og derefter 25 års rentebetaling uden hovedstolsafdrag; og renterne var alene beregnet, aldrig afholdt.

> *»På denne baggrund … finder Landsskatteretten, at selskabet – trods fremlæggelse af låneaftale og regnskab – ikke har godtgjort, at der består et reelt gældsforhold … med en faktisk tilbagebetalingsforpligtelse.«*

Omvendt er der ikke tale om et automatisk nej, når parterne er nærtstående. I SKM2013.709.SR bekræftede Skatterådet, at lån ydet af aktionærerne forholdsmæssigt efter deres ejerandele skattemæssigt udgjorde gæld med fradragsret for renterne, netop fordi der forelå en ubetinget og retligt bindende forpligtelse til tilbagebetaling og forrentning, og fordi renten blev fastsat forud som en procentdel af restgælden. Og i 13-3274927 godkendte Landsskatteretten fradrag for 123.000 kr., selv om låneaftalen ikke var underskrevet af kreditor og angav et senere forfaldstidspunkt – et kontoudtog fra kreditor dokumenterede, at renterne FAKTISK var betalt i indkomståret.

En beslægtet grænsedragning er, om overførsler overhovedet er lån. I 19-0014277 fandt Landsskatteretten, at en eneanpartshavers vedvarende overførsler til sit spekulationsselskab reelt var KAPITALINDSKUD og ikke lån – bl.a. fordi beløbene i selskabets egne årsrapporter var omklassificeret fra ansvarlig lånekapital til egenkapital, og fordi der manglede skriftlige låneaftaler. Da der ikke forelå et gældsforhold, kunne der heller ikke fikseres en renteindtægt. Modsat blev et uforrentet eneanpartshaverlån på 6.423.504 kr. rentefikseret i 24-0090846, fordi lånet dér utvivlsomt bestod.

Den skærpede bevisbyrde ved interessefællesskab er ikke særegen for renter. Østre Landsret anvendte samme målestok i BS-3682/2013-OLR, hvor et selskab ikke havde løftet »den skærpede bevisbyrde for en direkte forbindelse mellem udgiften og indkomsterhvervelsen« ved en betaling på 15 mio. kr. til et interesseforbundet selskab.

LOV Ligningsloven § 2, stk. 1 · Statsskatteloven § 6, stk. 1

PRAKSIS

Landsretten · Selskab fik ikke fradrag for "termination fee" betalt til interesseforbundet part	16.01.2015
Landsskatteretten · Rentefiksering af eneanpartshaverlån og beskatning af renteindtægter fra datterselskabslån	29.06.2026
Landsskatteretten · Stadfæstelse af beskatning af tilskud og maskeret udbytte samt nægtelse af rentefradrag i selskab med udenlandske ejere	05.12.2025
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Hovedanpartshavers overførsler til selskab var kapitalindskud, ikke rentebærende lån	19.05.2020
Landsskatteretten · Fradrag for renteudgifter og anvendelse af virksomhedsordningen – Indkomståret 2009	26.01.2017
Landsskatteretten · Manglende fradrag for renteudgifter grundet manglende realitet i låneforhold	24.01.2012
Landsskatteretten · Manglende fradrag for renteudgifter grundet manglende realitet i gældsforhold	08.01.2010
Skatterådet · Lån fra aktionærer kvalificeres som gæld med fradragsret for renter	08.10.2013

§ 3 Skattearrangementer uden økonomisk risiko: garantikonstruktionerne fra 2010'erne

En markant sagsklynge i Landsskatterettens praksis er de såkaldte investeringsarrangementer, hvor skatteydere med almindelige lønindkomster på 210.000-286.000 kr. selvangav rentefradrag på op til 706.641 kr. om året. Konstruktionen var systematisk opbygget af fire sammenkædede dokumenter: en tegningsaftale om investeringsandele (typisk 1.000.000 kr.), et gældsbrev til finansiering af samme beløb med 15 pct. p.a. i rente, en garantiaftale med løfte om 17 pct. årlig værdistigning, og en »BonusFerie«-ordning, hvor skatteværdien af rentefradraget netop dækkede den månedlige indbetaling – så investorens »overskud/underskud pr. md.« pr. konstruktion blev 0 kr.

Landsskatteretten underkendte arrangementet konsekvent. Den bærende præmis går igen ordret på tværs af sagerne:

> *»Klageren har ikke – til trods for, at hun er opfordret hertil - godtgjort, at hun har optaget og fået udbetalt et lån. Dette understøtter sammen med sagens øvrige oplysninger, at der ikke er tale om et reelt gældsforhold.«*

Det afgørende var, at **investoren ikke bar nogen økonomisk risiko**. Det fremgik direkte af tegningsaftalen, at investor ikke påtog sig nogen hæftelse, og at risikoen var begrænset til købsprisen med fradrag af garantiaftalen – og da garantien udgjorde et STØRRE beløb end købsprisen, var der reelt ingen risiko overhovedet. Hertil kom fuld modregningsadgang i lånet. Se bl.a. 13-5471107, 13-5585726, 13-5586083, 13-5297891 og 13-5648358.

SKAT havde forgæves forsøgt at indhente dokumentation fra udbyderselskaberne under henvisning til den dagældende dokumentationspligt for udbydere af skattearrangementer i skattekontrollovens § 10 F og politianmeldte til sidst personkredsen bag selskaberne. Da hverken udbyderne eller investorerne kunne dokumentere pengestrømme eller rådighed over lånebeløbene, blev fradragene nægtet i 13-5061965-, 13-5311651, 13-5465347, 13-5604956 og 13-5316795.

En senere variant med optioner blev underkendt på samme grundlag i 18-0006838. Her lagde Landsskatteretten vægt på, at lånebeløbene aldrig blev udbetalt, men blot bogført internt mellem selskaber med samme personkreds og adresse; at investeringen angik optioner i et selskab med en nominel kapital på 50.000 kr., mens klageren angiveligt investerede over 500.000 kr.; og at garantier og tilbagekøbspligter gjorde arrangementet **selvlikviderende**. Retten konkluderede, at der var tale om »en række forud fastlagte dispositioner uden reelt forretningsmæssigt indhold, hvis primære formål var at opnå et uberettiget rentefradrag«.

Denne helhedsvurdering af forud tilrettelagte, risikofrie arrangementer svarer til Højesterets tilgang i **Sag 278/2012** (Topdanmark-sagen) og **Sag 92/2017** (opfølgningen), hvor konstruerede tab frembragt ved modsatrettede valutaterminsforretninger uden reel økonomisk risiko blev nægtet fradragsret.

Et gennemgående processuelt træk er, at den for høje fradragsindberetning i sig selv blev anset for **groft uagtsom**, så SKAT kunne genoptage ekstraordinært efter skatteforvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 5, selv om skatteyderen havde enkle økonomiske forhold og dermed var omfattet af den korte ligningsfrist.

LOV	Skatteforvaltningsloven § 27, stk. 1 · Statsskatteloven § 6, stk. 1	
PRAKSIS	**Højesteret** · Opgørelse af tab på aktier ved konstruerede skattearrangementer med valutaterminsforretninger	03.04.2018
	Højesteret · Tilsidesættelse af konstruerede tab på aktier og anparter ved skattearrangement med valutaterminsforretninger	11.06.2014
	Landsskatteretten · Rentefradrag nægtet for lån i skattearrangement, da gældsforholdet ikke var reelt	18.06.2019
	Landsskatteretten · Manglende godkendelse af fradrag for renteudgifter grundet manglende realitet i gældsforhold	18.02.2016
	Landsskatteretten · Nægtelse af rentefradrag i skattearrangement uden økonomisk realitet	17.02.2016
	Landsskatteretten · Nægtelse af fradrag for renteudgifter i fiktivt lånearrangement	17.02.2016
	Landsskatteretten · Nægtelse af rentefradrag i skattearrangement uden reelt gældsforhold	15.02.2016
	Landsskatteretten · Manglende dokumentation for reelt gældsforhold medførte nægtet fradrag for renteudgifter	02.02.2016
	Landsskatteretten · Manglende dokumentation for reelt gældsforhold medførte nægtet fradrag for renteudgifter	29.10.2015
	Landsskatteretten · Manglende dokumentation for reelt gældsforhold medførte nægtet fradrag for renteudgifter	05.08.2015
	Landsskatteretten · Manglende dokumentation for reelt gældsforhold - nægtet fradrag for renteudgifter	12.06.2015
	Landsskatteretten · Manglende dokumentation for reelt gældsforhold - Rentefradrag nægtet	12.06.2015
	Landsskatteretten · Nægtet rentefradrag for lån i skattearrangement uden økonomisk realitet	12.06.2015

§ 4 Hvem er debitor? Andelsboligforeninger, andelsselskaber og subsidiær hæftelse

En selvstændig sagsgruppe angår, om en fysisk person kan fradrage renter af en gæld, som formelt er optaget af en forening eller et andelsselskab, som personen er medlem af. Landsskatterettens svar er konsekvent: fradragsretten tilkommer den, der er REEL debitor – og en subsidiær hæftelse gør ikke medlemmet til debitor.

I 18-0000417 hæftede andelshaverne ifølge vedtægternes § 7 personligt og solidarisk for selskabets realkreditgæld. Landsskatteretten nægtede alligevel fradrag, fordi årsopgørelserne viste, at det var andelsselskabet, der hæftede for gælden, og fordi den personlige hæftelse var **subsidiær** i forhold til selskabets egen. Andelsselskabet kunne derfor ikke anses for skattemæssigt transparent. Skatterådets afgørelse SKM2015.192.SR om transparens i relation til ejendomsavancebeskatningsloven kunne ikke føre til et andet resultat.

Samme resultat i 15-3265186, hvor klageren argumenterede for, at foreningen reelt var et skattemæssigt transparent boligkollektiv med enstemmighedskrav og få medlemmer. Retten fastholdt, at det var foreningen, der var registreret som debitor, og at vedtægternes fordeling af et eventuelt salgsoverskud ikke var karakteristisk for sameje. Retten afviste desuden, at over 30 års praksis med godkendte fradrag skabte en retsbeskyttet forventning: **SKATs tidligere passivitet eller manglende indgriben skaber ikke en retsbeskyttet forventning for fremtiden.**

Dette forventningssynspunkt går igen i 09-00748, hvor en kommunal skattemyndigheds tidligere godkendelse af rentefradraget for indkomståret 2003 – foretaget uden en tilbundsgående prøvelse af lånets realitet – ikke afskar de statslige skattemyndigheder fra at udøve kontrol- og revisionsbeføjelser for senere indkomstår, jf. **SKM2002.229.HR**.

Grænsen mellem accepteret og afvist videreudlån i andelsboligforeninger blev kortlagt i 14-4980035, hvor Landsskatteretten sammenstillede praksis:

Afgørelse	Scenarie	Udfald	Begrundelse
SKM2010.746.SR	Omprioritering videreformidlet til medlemmer til indfrielse af foreningens gæld	Nej	Ikke reelt gældsforhold; formålet var skattekonvertering
SKM2009.549.SR	Nye medlemmer låner til indskud ved køb af nye lejligheder	Ja	Reelt låneforhold ved nyerhvervelse
SKM2009.108.SR	Videreudlån for at give medlemmer billigere realkreditfinansiering	Ja	Reelt formål: bedre lånevilkår end individuelt muligt
TfS 1993, 541 HD	Gældsbreve udstedt ved etablering af nye boliger i eksisterende ejendom	Ja	Højesteret fandt gældsforholdet reelt

Den bærende sondring er, om der etableres et nyt, reelt låneforhold – eller om der blot sker en regnskabsmæssig omplacering af foreningens gældsbyrde med det formål at konvertere ikke-fradragsberettiget boligafgift til fradragsberettigede renter. I den konkrete sag afviste retten det bindende svar, fordi det ikke med tilstrækkelig klarhed var angivet, hvorledes gældsforholdet skulle etableres.

LOV Selskabsskatteloven § 1, stk. 1 · Statsskatteloven § 6, stk. 1

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Nægtelse af fradrag for renteudgifter – Andelsselskab – Personlig hæftelse 08.11.2018

Landsskatteretten · Andelshaver nægtet rentefradrag for foreningens gæld trods personlig og solidarisk hæftelse 07.09.2017

Landsskatteretten · Afslag på rentefradrag for lån mellem andelsboligforening og andelshavere grundet manglende reelt gældsforhold 09.01.2015

Landsskatteretten · Manglende fradrag for renteudgifter grundet manglende realitet i gældsforhold 08.01.2010

§ 5 Periodisering: forfaldsprincippet i ligningslovens § 5, stk. 1, og de obligatoriske undtagelser

Hovedreglen for fysiske personer er forfaldsprincippet. Efter ligningslovens § 5, stk. 1 fradrages renteudgifter »i det indkomstår, hvori renten forfalder til betaling«, med forbehold for stk. 2, 5, 6, 7 og 8. Samme regel gælder løbende provisioner og præmier for lån og kaution, jf. ligningslovens § 8, stk. 3.

Skattelovrådet redegjorde i betænkning nr. 1101/1987, s. 157 for, hvorfor forfaldsprincippet i sig selv er teoretisk uholdbart:

> *»Der er i skattelovrådet enighed om, at det for renteindtægter og -udgifter er muligt at angive en principielt rigtig metode for fordelingen af disse poster på de enkelte indkomstår. Renter er netop karakteriseret ved at blive beregnet under hensyn til løbetiden for lånet eller kreditten ... Det er på denne baggrund skattelovrådets principielle synspunkt, at man bør tilstræbe, at renteindtægter og -udgifter for alle skattepligtige periodiseres.«*

Rådet anbefalede alligevel ikke en generel periodisering, s. 158, fordi forfaldsprincippet rummer betydelige praktiske fordele og understøtter automatiske kontrolsystemer via pengeinstitutternes og realkreditinstitutternes indberetninger. Rådet foreslog i stedet »et kompromis«: lovfæst forfaldsprincippet som udgangspunkt, og fastslå derefter en række undtagelser, hvor periodiseringsprincippet skal gælde for at modvirke misbrug, s. 159. Det er præcis den struktur, § 5 har i dag.

De centrale undtagelser er:

- **§ 5, stk. 2** – forudbetalte renter, der vedrører en periode på mere end 6 måneder og forfalder mere end 6 måneder før periodens udløb, skal fordeles over den periode, de vedrører. Bestemmelsen retter sig mod den misbrugsmulighed, Skattelovrådet identificerede: lån optaget med forudforfaldende renteudgift kombineret med genudlån med bagudforfaldende renteindtægt, s. 165.
- **§ 5, stk. 3** – stiftelsesprovisioner og engangsydelser fradrages med højst 2,5 pct. af hovedstolen i forfaldsåret; resten fordeles over den resterende løbetid.
- **§ 5, stk. 4-5** – OBLIGATORISK periodisering for selskaber omfattet af årsregnskabslovgivningen, banker, sparekasser, forsikringsselskaber, investeringsforeninger, erhvervsdrivende fonde og andelskasser – samt for **personer, der er hovedaktionærer eller hovedanpartshavere i sådanne selskaber og har mellemregning med dem**. Erhvervsdrivende kan frivilligt vælge periodisering, men er bundet af valget i de efterfølgende år.

Rækkevidden af den obligatoriske hovedaktionær-periodisering blev prøvet i 11-02634. En eneanpartshaver ønskede at give sit selskab rentehenstand på grund af negativ egenkapital og udskyde beskatningen til betalingstidspunktet med henvisning til **SKM2008.9.HR**. Landsskatteretten afviste: da rentehenstanden alene udskød FORFALDSTIDSPUNKTET og ikke ændrede renternes tilknytning til en given periode, skulle renterne fortsat indtægtsføres i det år, de vedrørte, jf. § 5, stk. 4 og 5.

Den obligatoriske periodisering afskærer samtidig adgangen til nedskrivningsreglen i ligningslovens § 5 A-. I 12-0189784 blev en eneanpartshaver beskattet af renteindtægter på 201.478 kr. og 304.198 kr. på

en mellemregning med et selskab med negativ egenkapital på -2.002.415 kr. Da klageren var omfattet af periodiseringsreglen, kunne § 5 A – der udtrykkeligt forudsætter, at den skattepligtige IKKE fordeler renter efter § 5, stk. 5 – ikke anvendes. Retten fandt heller ikke uerholdeligheden dokumenteret, bl.a. fordi selskabet fortsatte driften og senere nedbragte mellemregningen til 18.950 kr.

Særlige periodiseringsregler gælder ved ind- og udtræden af skattepligt. Efter ligningslovens § 5, stk. 7 fordeles renteudgifterne over den periode, hvor den pågældende er skattepligtig, og ligningslovens § 5 b fastsætter den tilsvarende regel for renteindtægter – også når en dobbeltbeskatningsoverenskomst flytter det skattemæssige hjemsted. En parallel fordelingsregel findes i kildeskattelovens § 48 F, stk. 6, for forskerskatteordningen. Landsskatteretten fastslog i 11-02477, at renter fra de 10 måneder under bruttobeskatning ikke kunne fradrages i indkomsten fra de sidste to måneder under almindelig beskatning. I 13-0028149 blev periodeopdelingen udstrakt til også at gælde overførsel af rentefradrag MELLEM ægtefæller – men retten gav samtidig delvist medhold, fordi negativt afkast på livsforsikringer på 5.889 kr. ikke er nettorenteudgifter og derfor ikke kunne beskæres.

LOV	Ligningsloven § 5, stk. 1-8 · Ligningsloven § 5a · Ligningsloven § 5b	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Periodisering af rentefradrag og overførsel fra ægtefælle ved ophør af forskerbeskatning	20.12.2013
	Landsskatteretten · Beskatning af renteindtægter for hovedanpartshaver i anpartsselskab	09.11.2012
	Landsskatteretten · Renteudgifter skal periodiseres ved overgang fra forskerskatteordning til almindelig beskatning	23.12.2011
	Landsskatteretten · Stadfæstelse af bindende svar: Rentehenstand mellem selskab og hovedanpartshaver medfører ikke udskydelse af beskatning	20.09.2011

§ 6 Restancereglen i ligningslovens § 5, stk. 8 – udskudt fradrag ved ubetalte renter

Ligningslovens § 5, stk. 8 er den praktisk vigtigste undtagelse fra forfaldsprincippet for personer. Renteudgifter kan først fradrages i det indkomstår, hvori BETALING sker, hvis renteudgifter for tidligere indkomstår **i samme gældsforhold** ikke er betalt inden udgangen af indkomståret. Undtagelsen fra undtagelsen er, at skatteyderen godtgør, at han ved årets udgang »var i stand til at betale forfalden gæld eller stille betryggende sikkerhed herfor i sine aktiver«. Renter anses for betalt, når de tilskrives en kassekredit, uden at kreditten derved overstiger det aftalte maksimum.

Bevisbyrden ligger hos skatteyderen og er reel. I 14-5145134 havde klageren lånt 543.000 kr. i sin søns selskab og betalte fra september 2011 månedligt 5.000 kr. Retten anerkendte, at der forelå et låneforhold, men nægtede alligevel fradrag for de 60.000 kr., der var betalt i 2012:

> *»Det anses ikke for dokumenteret eller tilstrækkeligt sandsynliggjort, at renter vedrørende tidligere indkomstår til fulde er betalt, hvorfor der ikke kan godkendes fradrag for renteudgifter i indkomståret 2012, jf. Ligningsloven § 5, stk. 8.«*

Retten lagde vægt på interessefællesskabet (forældre/søn), at gældsbrevet blev underskrevet længe efter første udbetaling, og at det var uklart, om overførslerne dækkede renter eller andre mellemværender.

For selskaber virker reglen tilsvarende. I 07-00496 var det ubestridt, at der resterede ubetalte renter fra tidligere år på en mellemregning med hovedanpartshaveren, og at selskabet var insolvent. Selskabet havde

ikke godtgjort at kunne betale forfalden gæld eller stille betryggende sikkerhed, og fradragsretten var derfor udskudt til betalingstidspunktet. Selskabet argumenterede for **symmetri** – at kreditor (hovedanpartshaveren) i så fald ikke burde beskattes af de samme renter, som debitor blev nægtet fradrag for – men retten afviste, at symmetrisynspunktet kunne føre til et andet resultat. Retten fastslog samtidig, at en konvertering af gæld til anparter ikke er en »faktisk betaling i penge«, der genopliver fradragsretten.

En særlig praksis gælder statsgaranterede studielån. Fradrag godkendes efter praksis først, når tilbagebetalingen påbegyndes; renter påløbet derefter fradrages løbende på tilskrivningstidspunktet, medmindre fradragsretten udskydes efter § 5, stk. 8. I 10-00555 fastslog Landsskatteretten, at klageren allerede havde fratrukket samtlige opsamlede renter fra studietiden til og med 2000, og at der derfor kun kunne godkendes fradrag for årets tilskrevne renter – 8.145 kr. i 2006 og 10.221 kr. i 2007 – uanset at klageren tidligere havde fået medhold i Østre Landsret i **SKM2007.523.ØLR** for indkomstårene 1998-99. Samme systematik blev anvendt i 14-2572759, hvor »gamle akkumulerede renter« på 56.604 kr. fra før 1990 ikke kunne fradrages igen, fordi klageren i perioden 1995-2009 samlet havde fratrukket 59.868 kr.

LOV Ligningsloven § 5, stk. 8 · Statsskatteloven § 6, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Landsskatteretten: Fradrag for renteudgifter vedrørende studielån	12.10.2016
Landsskatteretten · Nægtelse af rentefradrag i lån fra søns selskab grundet ubetalte restancer	23.12.2015
Landsskatteretten · Landsskatterettens afgørelse om periodisering af rentefradrag for SU-lån og gyldigheden af SKAT's afgørelse	19.11.2010
Landsskatteretten · Landsskatteretten om afslag på genoptagelse af skatteansættelse vedrørende rentefradrag og gældskonvertering	02.11.2009

§ 7 Rentefradragsbegrænsning ved gældseftergivelse, gældskonvertering og koncernintern erhvervelse af gælden

Ligningslovens § 5, stk. 9 blev indsat ved lov nr. 412 af 14. juni 1995 og indeholder en forholdsmæssig beskæring: opnår en skattepligtig nedsættelse af gæld ved en gældseftergivelse, kan de påløbne renter kun fradrages med en andel svarende til forholdet mellem den del af gælden, der skal betales efter nedsættelsen, og den samlede gæld før nedsættelsen. Er der allerede foretaget fradrag efter forfaldsprincippet, kan fradraget opretholdes i det omfang, det kan rummes i gælden efter nedsættelsen.

Skatteministeriets cirkulære Handel med underskudsselskaber, gældseftergivelse og renter ved gældseftergivelse forklarer formålet og regnestykket. Af afsnittet om maksimering af rentefradraget fremgår, at hvis den samlede gæld inklusive påløbne renter nedskrives til 10 pct., kan højst 10 pct. af de påløbne renter berettige til fradrag. Cirkulæret præciserer også i afsnittet om opgørelse pr. gældspost, at gældsnedsættelsen ikke skaber et nyt gældsforhold, og at parterne frit kan aftale, hvordan betalinger efter nedsættelsen fordeles mellem hovedstol og renter – men at aftalen ikke kan tillægges videre skattemæssige konsekvenser end dem, der følger af bestemmelsen.

Det centrale stridspunkt i praksis er beregningen af **indfrielsesgraden**. To parallelle afgørelser fra 10. oktober 2019, 19-0012065 og 19-0023512, afklarer spørgsmålet. Et ægtepar havde som selvskyldnerkautionister for et konkursramt selskabs kassekredit indgået akkord den 25. marts 2014: mod indbetaling af 1.855.609 kr. opnåede de saldokvittering for en gæld på 28.653.553 kr., hvoraf 14.670.088 kr. var renter påløbet efter kautionsforpligtelsens aktualisering. Klagerne ville medregne ALLE betalinger siden aktualiseringen i 2009

og nå en indfrielsesgrad på 24,34 pct. (fradrag 1.785.349 kr.). Landsskatteretten stadfæstede Skattestyrelsens indfrielsesgrad på 6,48 pct. (fradrag 475.311 kr.):

> *Da gældsnedsættelsen først blev meddelt den 25. marts 2014, kunne tidligere års afdrag på gælden ikke medregnes ved opgørelsen af hverken gælden på gældseftergivelsestidspunktet eller ved opgørelsen af indfrielsesbeløbet.*

Afgørelserne bekræfter samtidig, at en selvskyldnerkautionist kan fradrage renter af kautionsgæld fra det tidspunkt, hvor kautionsforpligtelsen aktualiseres – dvs. når debitor ikke betaler rettidigt, jf. **SKM2012.130.LSR**.

At reglen også fanger den, der blot indberetter for meget i TastSelv, viser 16-0164442. En skatteyder havde brugt en arbejdsskadeerstatning til at indfri akkorderede gældsposter og fratrak de FULDE påløbne renter. Fradragene blev nedsat fra 703.516 kr. til 471.303 kr. (2013) og fra 391.024 kr. til 0 kr. (2014), og de gentagne manuelle indberetninger blev anset for mindst groft uagtsomme, hvilket åbnede for ekstraordinær genoptagelse.

Med lov nr. 1576 af 27. december 2019 blev anvendelsesområdet udvidet, idet ligningslovens § 5, stk. 10 blev indsat med virkning fra 2020. Forarbejderne angiver formålet direkte:

> *»Rentefradragsbegrænsningsreglerne kan omgås ved at foretage en gældskonvertering eller indfrielse af fordringen efter forudgående kapitalindskud som alternativ til en gældseftergivelse.«*

De tre nye tilfælde er: (1) frigørelse for gæld ved konvertering til aktier eller konvertible obligationer, hvor fradraget maksimeres til forholdet mellem fordringens kursværdi og pålydende værdi; (2) nedbringelse eller indfrielse af en fordring i forbindelse med et tilskud efter selskabsskattelovens § 31 D eller et kapitalindskud, idet der ses bort fra selve tilskuddet ved kursværdiopgørelsen; og (3) koncernforbundne selskabers og visse aktionærers erhvervelse af en fordring på debitorselskabet. Forarbejderne illustrerer virkningen: konverteres en fordring på 10 mio. kr., hvoraf 2 mio. kr. er renter, og som har en kursværdi på 1 mio. kr., maksimeres rentefradraget til 10 pct. – altså 0,2 mio. kr. Bestemmelsen retter sig efter sit indhold alene mod selskaber, mens § 5, stk. 9, også gælder fysiske personer.

LOV Ligningsloven § 5, stk. 9, 10 · Selskabsskatteloven § 12c, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 31d

PRAKSIS

Landsskatteretten · Fradrag for renteudgifter ved kautionsforpligtelse og gældseftergivelse – indfrielsesgradens beregning	10.10.2019
Landsskatteretten · Fradrag for renteudgifter ved kautionsforpligtelse og gældseftergivelse - Landsskatterettens afgørelse	10.10.2019
Landsskatteretten · Begrænsning af rentefradrag ved gældsakkord og ekstraordinær genoptagelse grundet grov uagtsomhed	31.10.2017
Landsskatteretten · Landsskatteretten om afslag på genoptagelse af skatteansættelse vedrørende rentefradrag og gældskonvertering	02.11.2009

§ 8 Ligningslovens § 17: renter af gæld påtaget som gave eller arveforskud

En absolut – men i praksis sjældent prøvet – afskæring findes i ligningslovens § 17, der har stået uændret siden ligningslovens vedtagelse i 1957:

> *»Renter af gæld kan ikke fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i det omfang, skyldneren som gave eller som arveforskud har påtaget sig gælden over for livsarvinger eller disses ægtefæller eller over for fonds, legater eller lignende, der helt eller delvis er oprettet til fordel for bestemte familier. Stedbørn og plejebørn sidestilles med livsarvinger.«*

Bestemmelsen rammer den klassiske generationsskiftekonstruktion, hvor en forælder udsteder et rentebærende gældsbrev til sine børn i stedet for at give en kontant gave – og derefter fratrækker renterne, mens børnene beskattes lempeligere eller slet ikke. Afskæringen er objektiv: den udløses af dispositionens karakter af gave eller arveforskud og forudsætter hverken skatteundgåelseshensigt eller manglende realitet i gældsforholdet. Personkredsen er bevidst bredt afgrænset og omfatter både livsarvingernes ægtefæller, stedbørn, plejebørn og familiefonde.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med to tilgrænsende regelsæt, som § 17 supplerer snarere end erstatter. For det første afskærer § 17 kun fradraget hos SKYLDNEREN – den civil- og gaveafgiftsretlige behandling af selve gældsforholdet, herunder kursnedslag på rentefrie familie- og anfordringslån, behandles under rentefrit-familielaan-anfordringslaan-gaveafgift. For det andet supplerer § 17 det almindelige realitetskrav efter statsskattelovens § 6, litra e: selv hvor gældsforholdet er fuldt reelt og korrekt dokumenteret, er fradraget afskåret, hvis gælden er påtaget som gave eller arveforskud.

Tilgrænsende afskæringsregler findes i ligningslovens § 17 A, der afskærer fradrag for renter af lån til betaling af kommunale ejendomsbidrag og af boligydelseslån efter lov om individuel boligstøtte – begge tilfælde hvor fradragsretten er fravalgt af lovgiver som led i den samlede støtteordning.

Den praktiske afgrænsning i familieforhold viser sig oftere i rentefikseringssagerne end i § 17-sager. I 23-0038364 nedsatte Landsskatteretten forhøjelser på i alt 2.353.443 kr. vedrørende fikserede renter på rentefrie lån fra aktionærernes forældre og svigerforældre til nul, fordi långiverne hverken ejede kapitalandele eller havde stemmerettigheder og derfor ikke havde bestemmende indflydelse efter ligningslovens § 2, stk. 2. Lånene var følgelig ikke kontrollerede transaktioner.

LOV Ligningsloven § 17 Ligningsloven § 17a Statsskatteloven § 6, stk. 1

§ 9 Kapitalindkomst kontra erhvervsmæssige renter – virksomhedsordningen

For fysiske personer er renteudgifter som udgangspunkt **kapitalindkomst**. Det følger af personskattelovens § 4, stk. 1, nr. 1, hvorefter kapitalindkomst omfatter det samlede nettobeløb af »renteindtægter og renteudgifter samt fradrag efter ligningslovens § 6 og § 6 A«.

Cirkulæret om personskatteloven præciserer det centrale forhold til erhvervsmæssige renter:

> *»Indtægter og udgifter indgår i kapitalindkomsten, selv om der er tale om erhvervsmæssige indtægter og udgifter … Det betyder, at f.eks. erhvervsmæssige renteudgifter indgår i kapitalindkomsten, medmindre den skattepligtige har valgt at anvende virksomhedsordningen.«*

Vælger den erhvervsdrivende virksomhedsordningen, sker der to ting. Renterne indgår i virksomhedens indkomstopgørelse – og periodiseringen bliver obligatorisk. Efter virksomhedsskattelovens § 6, stk. 2 skal

fradrag for renteudgifter m.v., jf. ligningslovens § 5, samt renteindtægter »fordeles ved opgørelsen af virksomhedens indkomst over den periode, renteudgifterne henholdsvis renteindtægterne vedrører«.

Den praktiske hovedstrid i virksomhedsordningen er ikke rentens fradragsret, men om det underliggende AKTIV eller PASSIV overhovedet er erhvervsmæssigt. Højesteret tog stilling hertil i BS-19349/2022-HJR-: finansiering af en medinteressents ejerandel i en transparent enhed uden forretningsmæssig samhandel med udlejervirksomheden udgør privat långivning og medfører beskatning som overførsel af værdier efter virksomhedsskattelovens § 5.

Landsskatterettens praksis følger samme linje og vurderer konkret, om udlånet er sket på sædvanlige markedsvilkår:

Afgørelse	Disposition	Udfald	Bærende hensyn
16-0946032	Udlån fra VSO til I/S med stedsøn	75 % privat hævning	Ingen skriftlig aftale, ingen forrentning, ingen afvikling trods positiv likviditet
16-1429446	Sælgerfinansiering ved generationsskifte til datter	Private hævninger	Ingen afdragsplan, ingen renter, ingen sikkerhed
13-3274927	Rentefradrag + anvendelse af VSO	Godkendt	Kontoudtog dokumenterede faktisk betalte renter; specifikationer indsendt

I 16-1429446 kontrasterede Landsskatteretten udtrykkeligt praksis: sælgerfinansiering uden afdrag og på anfordringsvilkår blev i **SKM2015.728.LSR**, **SKM2016.198.SR** og **SKM2016.278.SR** anset for båret af private interesser, mens **SKM2017.545.LSR** accepterede sælgerfinansiering, hvor der VAR aftalt afdrag og renter. Afgørelsen faldt med dissens – ét retsmedlem ville anerkende tilgodehavenderne som erhvervsmæssige under henvisning til det daværende lave renteniveau og de faktiske afdragsbetalinger.

Endelig viser 16-1900203, at afgrænsningen mellem renter og øvrige låneomkostninger har selvstændig betydning. Kurtage, gebyrer, tinglysningsafgift og kurstab på et realkreditlån kunne ikke fradrages: ligningslovens § 8, stk. 3 forudsætter en løbetid under 2 år for engangsydelser og omfatter ikke stempeludgifter og bankgebyrer, og da klageren ikke drev næring ved finansiering, kunne kurstabet heller ikke fradrages efter kursgevinstloven.

LOV Ligningsloven § 8, stk. 3 · Personskatteloven § 4, stk. 1 · Virksomhedsskatteloven § 5 · Virksomhedsskatteloven § 6, stk. 2

PRAKSIS
- **Højesteret** · Klassificering af lån fra virksomhedsskatteordningen som privat overførsel ved finansiering af familiemedlems ejerandel i interessentskab — 26.04.2023
- **Landsskatteretten** · 75 % af udlån fra virksomhedsordning til interessentskab anset for privat hævning — 04.11.2019
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten: Fradrag for låneomkostninger og rentekorrektion i tømrervirksomhed — 26.06.2019
- **Landsskatteretten** · Tilgodehavender ved salg af landbrugsvirksomhed anset for private hævninger i virksomhedsordning — 03.12.2018
- **Landsskatteretten** · Fradrag for renteudgifter og anvendelse af virksomhedsordningen – Indkomståret 2009 — 26.01.2017

§ 10 Tynd kapitalisering: selskabsskattelovens § 11 og begrebet kontrolleret gæld

Den ældste af de tre selskabsretlige begrænsningsregler er reglen om tynd kapitalisering i selskabsskattelovens § 11. Betingelserne er kumulative: selskabet skal være omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-2 i eller 3 a-5 b; det skal have gæld til juridiske personer som nævnt i ligningslovens § 2, stk. 1 (**kontrolleret gæld**); og gæld:egenkapital ved indkomstårets udløb skal overstige 4:1. Fradragsbeskæring finder kun sted, hvis den kontrollerede gæld overstiger 10 mio. kr., og kun for den del af gælden, der skulle omkvalificeres til egenkapital for at nå 4:1-forholdet. Beskæringen sker først for koncernintern kontrolleret gæld, dernæst for kontrolleret gæld til tredjemand – og først for dansk, dernæst for udenlandsk kontrolleret gæld.

Den mest praktiske del af bestemmelsen er 4. pkt.: **lån fra tredjemand, som den kontrollerende ejerkreds eller hermed koncernforbundne selskaber direkte eller indirekte har stillet sikkerhed for, anses som kontrolleret gæld.** Rækkevidden blev afklaret i SKM2020.202.SR. Et ejendomsselskab havde optaget byggefinansiering hos en uafhængig projektfinansieringsvirksomhed mod pant i ejendommen og bygherregarantikonti – men tillige mod selvskyldnerkaution og anpartspant fra moderselskabet og selvskyldnerkaution fra den ultimative ejer personligt. Spørger anførte, at de interne sikkerheder kun dækkede ca. 8 pct. af gælden og derfor var betydningsløse.

Skatterådet afviste begge argumenter. For det FØRSTE var moderselskabets sikkerhedsstillelse afgørende, fordi »kontrollerende ejerkreds« efter lovmotiverne alene omfatter juridiske personer – den fysiske ejers kaution var derimod uden betydning. For det ANDET kunne beskæringen ikke begrænses forholdsmæssigt:

> *Det afgørende er, om lånet kunne opnås uden den stillede sikkerhed. Når dette ikke var tilfældet, skal hele gælden anses som kontrolleret gæld, uanset den reelle værdi af den konkrete sikkerhed.*

Rådet støttede sig på forarbejderne til L 101 (1997/98) og på **SKM2007.473.LSR**. Samtidig fastslog rådet, at armslængdeundtagelsen i § 11, stk. 1, 5. pkt., forudsætter, at lånet kunne opnås UDEN sikkerhedsstillelse fra den kontrollerende ejerkreds – og at bevisbyrden derfor er »så godt som umulig« at løfte, når spørger selv oplyser, at lånet ikke kunne opnås uden kautionen.

Landsskatterettens praksis er sammenfaldende. I 08-03145 blev et lån på 10 mio. EUR fra en bank i Gibraltar til kontrolleret gæld, alene fordi en bank koncernforbundet med majoritetsaktionæren havde stillet garanti – en eventuel modgaranti fra stifteren var uden betydning. I 10-01873 blev en koncernintern **cash pool**-ordning anset for kontrolleret gæld, fordi moderselskabet hæftede solidarisk for det samlede mellemværende med banken; selskabets henvisning til ubehæftede nettoaktiver på 122-138 mio. kr. var ikke tilstrækkelig til at godtgøre, at lån kunne opnås på lignende vilkår mellem uafhængige parter.

De fleste tvister handler herefter om **egenkapitalens størrelse**, som efter § 11, stk. 3 opgøres som handelsværdien af aktiverne med fradrag af gælden – hvilket i praksis betyder en strid om ikke-bogført goodwill og merværdier. I 05-00809 fandt Landsskatteretten ikke grundlag for at tilsidesætte SKATs skøn over egenkapitalen, men nedsatte alligevel forhøjelserne markant – fra 7.115.649 kr. til 1.993.158 kr. (2001), fra 6.296.518 kr. til 3.222.496 kr. (2002) og fra 5.367.741 kr. til 2.177.201 kr. (2003) – fordi goodwill blev anerkendt med 51,1, 46,3 og 37,1 mio. kr. I 10-01873 fik selskabet delvist medhold, idet værdien af erhvervede ejendomsoptioner inden for den 5-årige udnyttelsesperiode SKULLE indgå i egenkapitalen, hvorved beskæringen faldt fra 1.058.000 kr. til 16.600 kr. (2006) og fra 3.245.000 kr. til 1.220.600 kr. (2007). Se også 10-02981, hvor den principielle beskæring blev stadfæstet, mens den talmæssige opgørelse blev overladt til SKAT.

Spejlbestemmelserne i § 11, stk. 6 og 7 friholder kreditor for beskatning af renter og kursgevinster, som debitor er nægtet fradrag for. Stk. 7 – indsat ved lov nr. 1130 af 11. september 2018 – udstrækker friholdelsen til debitorer i EU/EØS, der hverken kunne have fået fradrag efter danske regler eller faktisk har fået fradrag efter det andet lands regler om tynd kapitalisering. Baggrunden er EU-Domstolens dom i **Masco Denmark/Damixa**, jf. sektionen om EU-retten nedenfor.

LOV	Ligningsloven § 2, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 11, stk. 1-7	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Fradragsbegrænsning ved tynd kapitalisering – Værdi af optioner og markedsvilkår	25.05.2012
	Landsskatteretten · Stadfæstelse af rentefradragsbegrænsning grundet tynd kapitalisering (kontrolleret gæld) efter Selskabsskatteloven § 11.	09.11.2011
	Landsskatteretten · Lån fra tredjepart anset for kontrolleret gæld på grund af koncernintern garanti	20.01.2010
	Landsskatteretten · Landsskatteretten om fradragsbegrænsning for renter ved tynd kapitalisering og værdiansættelse af goodwill	29.05.2009
	Skatterådet · Tynd kapitalisering af tredjemandsgæld med kaution fra moderselskab	19.05.2020

§ 11 Renteloftet i selskabsskattelovens § 11 B – aktivtesten, standardrenten og fremførsel

Renteloftet blev indført ved lov nr. 540 af 6. juni 2007 sammen med den oprindelige EBIT-regel. Efter selskabsskattelovens § 11 B, stk. 1 kan indkomstårets **nettofinansieringsudgifter** kun fradrages, i det omfang de ikke overstiger den skattemæssige værdi af selskabets aktiver ganget med standardrenten – men beskæringen kan aldrig nedsætte de fradragsberettigede nettofinansieringsudgifter til under **21,3 mio. kr.** Standardrenten beregnes efter § 11 B, stk. 2 som et simpelt gennemsnit af Nationalbankens kassekreditrente for ikke-finansielle selskaber i juli, august og september forud for indkomståret og offentliggøres senest den 15. december.

Nettofinansieringsudgifterne er defineret udtømmende i § 11 B, stk. 4 og omfatter renter, provisioner efter ligningslovens § 8, stk. 3, gevinst og tab omfattet af kursgevinstloven, finansieringselementet i finansiel leasing samt aktieavancer og udbytter – dog IKKE renter fra varedebitorer og til varekreditorer. Aktivsiden opgøres efter § 11 B, stk. 5: afskrivningsberettigede aktiver med nedskreven værdi, øvrige aktiver med anskaffelsessum tillagt forbedringsudgifter, mens aktier, fordringer, finansielle kontrakter og likvide midler holdes UDE. Aktier i ikke-sambeskattede koncernselskaber medregnes efter § 11 B, stk. 6 – men medregningsprocenten er efter stk. 12 nedtrappet til **0 pct. fra og med indkomståret 2017**.

Skatterådet har afgrænset aktivbegrebet i SKM2026.334.SR. Rådet bekræftede, at en fremførselsberettiget saldo af ikke-fradragne istandsættelsesudgifter til en fredet bygning efter ligningslovens § 15 K, stk. 3 kan medregnes i aktivopgørelsen – men KUN i det omfang saldoen udgør faktisk afholdte udgifter. Den løbende indeksregulering kan ikke medregnes, fordi den ikke er udtryk for udgifter, der skal finansieres via egen- eller fremmedkapital. Rådet sondrede samtidig skarpt mod **SKM2014.819.LSR**: aktivbegrebet i successionsreglerne fortolkes bredt for at sikre kontinuitet, mens § 11 B er en VÆRNSREGEL, hvis aktivbegreb skal fortolkes i lyset af formålet om at begrænse rentefradrag i selskaber med uforholdsmæssig høj gældsætning.

Aktivopgørelsen kan heller ikke baseres på hypotetiske valg. I 12-0204560 ønskede en koncern at forøge underskuddet i aktivopgørelsen med 183.681.000 kr. med henvisning til, at man KUNNE have bortset fra underskud efter ligningslovens § 33 H. Landsskatteretten afviste: koncernen havde ikke reelt bortset fra underskuddet, og henvisningen i § 11 B, stk. 5, til underskud, der ville være fremførselsberettigede uden

indkomstårets fradragsbeskæring, er ifølge forarbejderne indsat for at undgå en CIRKULÆR beregning – ikke for at inkludere hypotetiske bortseelser.

En central fintuning skete ved lov nr. 98 af 10. februar 2009. Forarbejderne forklarer baggrunden præcist:

> *»Reglerne om fradragsbeskæring af nettofinansieringsudgifter er rettet mod selskaber/koncerner, der er tyndt kapitaliserede. I meget specielle tilfælde kan reglerne imidlertid også indebære, at velkonsoliderede selskaber/koncerner omfattes af reglerne og fradragsbegrænses.«*

Løsningen blev § 11 B, stk. 1, 3. pkt.: der sker ikke fradragsbeskæring, i det omfang nettofinansieringsudgifterne består af nettokurstab på FORDRINGER, som overstiger indkomstårets nettorenteindtægter. De ubeskårne nettokurstab fremføres i stedet til modregning i senere års nettogevinster og renteindtægter. Skatterådet har i SKM2024.584.SR bekræftet, at denne »stk. 1-saldo« kun modregnes i efterfølgende års nettokursgevinster, i det omfang gevinsterne OVERSTIGER årets nettorenteudgifter.

Fremførselsreglerne er stramme. Efter § 11 B, stk. 10 kan **beskårne** nettokurstab på gæld og finansielle kontrakter kun fradrages i tilsvarende kursgevinster i de **3 efterfølgende indkomstår** – med den særlige undtagelse, at beskårne urealiserede kurstab på en renteswap vedrørende lån med sikkerhed i fast ejendom kan fremføres i kontraktens løbetid. Sondringen mellem beskårne og ikke-beskårne kurstab er afgørende: i 12-0198075 blev et selskab nægtet at fremføre nettokurstab på 437.838 kr. fra 2007 til 2008, netop fordi selskabet IKKE var blevet rentefradragsbegrænset i 2007 – der var derfor intet BESKÅRET kurstab at fremføre, og fradraget var allerede taget. Rettens præcisering af, at 2009-ændringen fra »kurstab« til »nettokurstab« var en præcisering og ikke en skærpelse med tilbagevirkende kraft, er af selvstændig betydning.

Skatterådet har afklaret to yderligere fremførselsspørgsmål: i SKM2021.103.SR kunne en realiseret kursgevinst ved annullering af renteswaps modregnes i de fremførte beskårne urealiserede tab på samme kontrakter – men et eventuelt uudnyttet fradrag FORTABES ved kontrakternes ophør. Og i SKM2024.212.SR fastslog rådet, at fordringssaldi udgør eventualforpligtelser, der efter selskabsskattelovens § 31, stk. 6 automatisk overføres til det nye administrationsselskab og derfor ikke bortfalder ved likvidation af de oprindelige administrationsselskaber.

Endelig gælder en fast rækkefølge: efter § 11 B, stk. 9 foretages renteloftsbeskæringen EFTER en eventuel beskæring efter § 11 om tynd kapitalisering, og efter § 11 C, stk. 3 opgøres de overstigende låneomkostninger efter fradragsbeskæring efter både §§ 11 og 11 B.

LOV	Ligningsloven § 15k, stk. 3 · Ligningsloven § 33h · Selskabsskatteloven § 11b, stk. 1-12	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Landsskatteretten: Rentefradragsbegrænsning og fremførsel af nettokurstab i sambeskatning – [virksomhed1] A/S	11.11.2014
	Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster SKATs afgørelse vedrørende rentebegrænsning og opgørelse af underskud efter ligningslovens § 11 B og § 33 H	09.07.2014
	Skatterådet · Bindende svar: Fremført saldo efter ligningslovens § 15 K er delvist et aktiv i renteloftsopgørelsen	20.07.2026
	Skatterådet · Fremførte nettokurstab modregnes i nettogevinst efter nettorenteudgifter	22.11.2024
	Skatterådet · Fordringssaldo ved skift af administrationsselskab og likvidation	10.04.2024
	Skatterådet · Annullering af renteswaps og modregning i fremførte fradrag	24.02.2021

§ 12 EBITDA-reglen i selskabsskattelovens § 11 C og gennemførelsen af ATAD

Den tredje og yderste begrænsning er EBITDA-reglen. Den oprindelige EBIT-regel fra 2007 tillod, at nettofinansieringsudgifterne nedsatte den skattepligtige indkomst før nettofinansieringsudgifter med højst 80 pct. Ved lov nr. 1726 af 27. december 2018 blev § 11 C nyaffattet med virkning fra 1. januar 2019 som led i gennemførelsen af skatteundgåelsesdirektivet. Lovforarbejdernes beskrivelse af ændringen er entydig: bestemmelsen »implementerer skatteundgåelsesdirektivets minimumskrav, herunder 30% EBITDA-regel, bagatelgrænse på 22,3 mio. kr., koncernvalgmulighed og undtagelse for finansielle selskaber«.

Den gældende regel har følgende struktur:

Element	Bestemmelse	Indhold
Grundregel	§ 11 C, stk. 1	Skattepligtig indkomst før overstigende låneomkostninger og afskrivninger kan maksimalt nedsættes med **30 pct.**
Bundgrænse	§ 11 C, stk. 2	Beskæringen kan aldrig nedsætte fradraget til under **22.313.400 kr.**
Definition	§ 11 C, stk. 3	Overstigende låneomkostninger = nettofinansieringsudgifter, jf. § 11 B, stk. 4, nr. 1-4, EFTER beskæring efter §§ 11 og 11 B
Fremførsel af beskæring	§ 11 C, stk. 4	Beskårne låneomkostninger fremføres **tidsubegrænset**
Fremførsel af kapacitet	§ 11 C, stk. 5	Uudnyttet rentefradragskapacitet fremføres i **5 år**, ældste først
Sambeskatning	§ 11 C, stk. 6	Samlet opgørelse; beskæringen fordeles forholdsmæssigt hos selskaber, der overskrider grænsen
Koncernreglen	§ 11 C, stk. 7	Alternativ procentsats = koncernens nettofinansieringsudgifter / koncernens EBITDA ifølge det konsoliderede årsregnskab
Finansielle selskaber	§ 11 C, stk. 8	Undtaget, jf. ATAD art. 2, nr. 5; koncernen kan til- eller fravælge bindende i 10 år

Fordelingen af beskæringen mellem sambeskattede selskaber blev omlagt allerede ved lov nr. 98 af 10. februar 2009, fordi den oprindelige rent forholdsmæssige fordeling kunne ramme selskaber, der slet ikke overskred grænsen. Forarbejderne begrunder ændringen med, at »det undgås, at fordelingsreglen i visse tilfælde kan komme minoritetsaktionærer til skade« – og supplerer med reglen om, at overskydende fradragsbeskæring i selskaber med negativ indkomst fordeles forholdsmæssigt på de øvrige koncernselskaber.

At beskæringen efter EBIT/EBITDA-reglen ikke er en isoleret størrelse, men følsom over for enhver ændring i det underliggende indkomstgrundlag, illustreres af 13-5648676. En ændring af et datterselskabs afskrivningsgrundlag på 155.995.023 kr. havde direkte afledt effekt på sambeskatningens EBIT-opgørelse, og administrationsselskabet måtte opgøre en ny rentefradragsbegrænsning på 201.774.799 kr.

Den skarpeste fortolkningsafgørelse om den nye § 11 C er SKM2026.197.SR. En ejendomskoncern havde udstedt hybride, evigtløbende obligationer med step-up-mekanisme, som under IFRS klassificeres som EGENKAPITAL, og hvis renter bogføres direkte på egenkapitalen som »dividends« – mens de skattemæssigt forventedes at udgøre gæld. Spørgsmålet var, om renterne kunne medregnes ved beregningen af den alternative koncern-procentsats i stk. 7. Spørger argumenterede for en direktivkonform fortolkning: da ATAD artikel 2, nr. 2

definerer overstigende låneomkostninger ud fra »fradragsberettigede låneomkostninger«, måtte koncernbrøken også opgøres på skattemæssige størrelser.

Skatterådet svarede **nej** til begge spørgsmål. Ordlyden af stk. 7, 2. pkt. – »Ved opgørelsen ... anvendes koncernens konsoliderede årsregnskab« – er klar, og lovbemærkningerne bekræfter, at »det er dermed de regnskabsmæssige værdier, der lægges til grund«. Rådet fremhævede, at ATAD artikel 2, nr. 2, eksplicit angår **et skattesubjekt** – og at når direktivets artikel 4, stk. 5 skifter perspektiv til koncernniveau, ophører den direkte anvendelighed af artikel 2's skattemæssige kriterier, fordi en koncern skatteretligt ikke er et selvstændigt subjekt, men en regnskabsmæssig enhed. Den danske implementering svarer til BEPS Action 4's »Approach 1« og overholder minimumskravene i ATAD, der som minimumsdirektiv ikke er til hinder for en højere national standard.

LOV Selskabsskatteloven § 11c, stk. 1-8 · Selskabsskatteloven § 31c · Årsregnskabsloven § 112, stk. 2

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Ændring af sambeskatningsindkomst som følge af ændret afskrivningsgrundlag 08.07.2014

Skatterådet · Hybride IFRS-obligationer klassificeret som egenkapital: Renteudgifter kan ikke indgå i alternativ EBITDA-procent efter SEL § 11 C, stk. 7 22.04.2026

§ 13 EU-retlige rammer: ATAD artikel 4 og etableringsfriheden

Rentefradragsbegrænsningen i selskabsskattelovens § 11 C gennemfører artikel 4 i skatteundgåelsesdirektivet (ATAD) – Rådets direktiv (EU) 2016/1164 af 12. juli 2016 om regler til bekæmpelse af metoder til skatteundgåelse, der direkte indvirker på det indre markeds funktion. Direktivets grundregel er kort:

> *»Overstigende låneomkostninger er fradragsberettigede i den skatteperiode, hvor de påløber, men kun op til 30 % af skattesubjektets resultat før renter, skat og af- og nedskrivninger (EBITDA).«*

Begrundelsen fremgår af præamblens betragtning 6, som samtidig forklarer, hvorfor tynd kapitalisering kan opretholdes SIDE OM SIDE med EBITDA-reglen:

> *»For at nedbringe deres samlede skattetilsvar er koncerner i stigende grad involveret i BEPS ved hjælp af overdrevent høje rentebetalinger ... Medlemsstaterne kan ud over reglen om begrænsning af rentebetalinger i dette direktiv også anvende målrettede regler til bekæmpelse af koncernintern lånefinansiering, navnlig regler om tynd kapitalisering.«*

Bundgrænsen på 22.313.400 kr. hviler på betragtning 8's safe harbour-mulighed, hvorefter nettorenter altid kan være fradragsberettigede op til et bestemt beløb, hvis det fører til et højere fradrag end den EBITDA-baserede sats. Koncernreglen i § 11 C, stk. 7, udmønter artikel 4, stk. 5, litra b, der lader skattesubjektet bruge koncernens egen gearing som målestok.

Danske regler er allerede blevet underkendt. I C-593/14 (Masco Denmark/Damixa) havde Damixa ApS ydet lån til et nødlidende tysk datterselskab, der blev nægtet rentefradrag efter tyske tynd kapitaliserings-regler. Den dagældende danske regel i selskabsskattelovens § 11, stk. 6, gav kun moderselskabet skattefrihed for renteindtægterne, hvis datterselskabet var DANSK. EU-Domstolen fastslog, at forskelsbehandlingen udgjorde en restriktion for etableringsfriheden efter artikel 49 TEUF sammenholdt med artikel 54 TEUF, og at situationerne var objektivt sammenlignelige, da formålet netop var at undgå økonomisk dobbeltbeskatning. Selv om hensynet til en afbalanceret fordeling af beskatningskompetencen i princippet kunne begrunde restriktionen, var reglen **uproportional**: Danmark kunne have indrømmet skattefritagelse op til det beløb,

datterselskabet ikke ville have kunnet fradrage, hvis de danske regler havde været anvendt. Dommen er baggrunden for den nuværende § 11, stk. 7, indsat ved lov nr. 1130 af 11. september 2018.

Domstolen har efterfølgende udstukket rammerne for nationale værnsregler mod koncernintern gældsætning i to retninger. I C-484/19 (Lexel) underkendte Domstolen den svenske undtagelsesregel, fordi den ikke ville have fundet anvendelse på et rent internt svensk lån – hverken bekæmpelse af skattesvig eller hensynet til beskatningskompetencen kunne begrunde en regel, der gik videre end nødvendigt. Omvendt accepterede Domstolen i C-585/22 (X BV), at et FULDSTÆNDIGT fradragsafslag er foreneligt med artikel 49 TEUF, når selve lånet savner forretningsmæssig begrundelse – **selv om renten er på markedsniveau**. Armslængdevilkår er altså ikke i sig selv nok til at redde fradraget, hvis lånet er kunstigt.

Også beskatningssiden er prøvet: i C-257/20 (Viva Telecom Bulgaria) accepterede Domstolen kildebeskatning af FIKTIVE renter på et rentefrit 60-årigt koncernlån som begrundet i hensynet til afbalanceret beskatningskompetence og bekæmpelse af skatteunddragelse – dog med krav om, at proceduren for fradrag af omkostninger ikke er for langvarig, og at der betales renter af tilbagebetalingsbeløb.

En vigtig **afgrænsning**: denne oversigt behandler debitors fradragsret, ikke kildebeskatningen af renter, der forlader Danmark. Praksis om gennemstrømningsselskaber og retmæssig ejer – som Østre Landsrets dom i BS-2422/2011-OLR om Cook-koncernens svenske finansieringsselskaber, der blev anset for rene gennemstrømningsselskaber uden reel substans – hører under retmaessig-ejer. Armslængdefastsættelsen af renten på koncerninterne lån behandles under transfer-pricing.

LOV	Selskabsskatteloven § 11c, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 11, stk. 6, 7	
PRAKSIS	**EU-Domstolen** · Skattemæssigt fradrag for koncerninterne renter ved selskabserhvervelser: Forholdet mellem armslængdevilkår og rent kunstige arrangementer	04.10.2024
	EU-Domstolen · Beskatning af fiktive renter ved rentefrie koncerninterne lån og forenelighed med de frie kapitalbevægelser	24.02.2022
	EU-Domstolen · Begrænsning af rentefradrag i koncerner strider mod etableringsfriheden (Lexel-sagen)	20.01.2021
	EU-Domstolen · Skattefritagelse for renteindtægter ved tynd kapitalisering i grænseoverskridende koncerner	21.12.2016
	Landsretten · Østre Landsret: Afgørelse om kildeskat på renter i Cook Denmark International Holdings ApS sagen	08.12.2023

§ 14 Reformdebattens lange linjer: fra renteskatteudvalget til ATAD

Rentefradraget har været genstand for en næsten uafbrudt reformdebat, som forklarer, hvorfor regelsættet i dag er så lagdelt. Tre betænkninger tegner udviklingen.

Betænkning nr. 805/1977 om den skattemæssige behandling af renteindtægter og -udgifter analyserede en fuldstændig afskaffelse af rentebeskatning og rentefradrag kombineret med en rentereduktionsprocent. Udvalget advarede allerede dengang om asymmetriens konsekvenser, s. 45:

> *»En partiel reform, hvor renten reduceres med 50 pct. og holdes udenfor beskatning, mens den nuværende selskabsskatteprocent på 37 bevares, vil give en forskelsbehandling af renter og andre driftsindtægter og -udgifter, og derfor give incitamenter til omlægning af betalingernes art.«*

Renteskatteudvalget videreførte analysen i betænkning nr. 949/1982 om den skattemæssige behandling af renter og andet kapitalafkast. Udvalget pegede på det principielle problem ved en kildeartsbeskatning af renter, s. 36:

> *»Det kan for udvalget at se være vanskeligt at begrunde, at omkostningerne ved at optage et lån skattemæssigt skal behandles anderledes end afkastet fra det kapitalgode, f.eks. en maskine, en bygning eller goodwill, som er anskaffet på basis af lånet.«*

Denne indvending er præcis den, der i dag håndteres af **aktivtesten** i selskabsskattelovens § 11 B, stk. 5, og af **EBITDA-målestokken** i § 11 C: begge knytter fradragsretten til det underliggende indtjenings- eller aktivgrundlag i stedet for at afskaffe fradraget som sådan.

Betænkning nr. 1101/1987 leverede derefter det kompromis, der stadig strukturerer ligningslovens § 5: forfaldsprincippet som hovedregel, suppleret af målrettede periodiseringsundtagelser mod de misbrugsmuligheder, rådet havde kortlagt. Rådet fandt netop de forudbetalte renter problematiske – mens problemerne ved bagudforfaldende renter blev anset for begrænsede, s. 165.

Den efterfølgende lovgivningshistorie for de selskabsretlige begrænsninger kan opsummeres således:

År	Retsakt	Indhold
1998	L 101 (1997/98)	Reglerne om tynd kapitalisering i selskabsskattelovens § 11
2007	Lov nr. 540 af 6. juni 2007	Renteloftet (§ 11 B) og den oprindelige EBIT-regel (§ 11 C, 80 pct.)
2009	Lov nr. 98 af 10. februar 2009	Undtagelse for nettokurstab på fordringer; ny fordelingsregel i sambeskatning
2015	Lov nr. 1883 af 29. december 2015	Negative renter udtrykkeligt omfattet af ligningslovens § 5
2018	Lov nr. 1130 af 11. september 2018	§ 11, stk. 7 – EU/EØS-tilpasning efter Masco Denmark/Damixa
2018	Lov nr. 1726 af 27. december 2018	EBIT erstattes af EBITDA (30 pct.) som gennemførelse af ATAD
2019	Lov nr. 1576 af 27. december 2019	Ligningslovens § 5, stk. 10 – gældskonvertering m.v.

Af hensyn til aktualiteten skal det bemærkes, at selskabsskattelovens §§ 11, 11 B og 11 C alle er ændret ved **lov nr. 1755 af 29. december 2025** med virkning fra 1. januar 2026. Der er tale om rene konsekvensrettelser af henvisningerne, så bestemmelserne også omfatter medarbejderejevirksomheder (§ 1, stk. 1, nr. 2 j) og andelsforeningers interne elenheder. Forarbejderne fastslår, at inddragelsen »svarer til, hvad der gælder for andre selskabsskattepligtige selskaber«, og begrundes med, at ATAD som minimumsdirektiv kræver, at reglerne omfatter alle skattesubjekter under den generelle selskabsbeskatning. Ændringerne er endnu ikke konsolideret ind i den offentliggjorte lovbekendtgørelse.

LOV `Ligningsloven § 5, stk. 1` `Selskabsskatteloven § 11b, stk. 5` `Selskabsskatteloven § 11c, stk. 1`

§ 15 Sammenfatning: den fireleddede prøvelse af et rentefradrag

Praksis kan sammenfattes i en prøvelse, der forløber i fire trin – og hvor et nej på et hvilket som helst trin afskærer eller beskærer fradraget.

Trin 1 – Er der en rente? Beløbet skal være et sædvanligt periodisk vederlag til kreditor, beregnet som en procentdel af den til enhver tid værende restgæld og fastsat FORUD for renteperioden, jf. SKM2007.249.SR. Afkast fastsat efter periodens begyndelse er kursgevinst, ikke rente, jf. SKM2013.203.SR og SKM2010.864.SR. Både positive og negative renter er omfattet efter lov nr. 1883 af 29. december 2015.

Trin 2 – Er der et reelt gældsforhold, og er skatteyderen debitor? Der skal foreligge en retligt bindende forpligtelse til at betale gælden OG forrente den, og skatteyderen bærer bevisbyrden for, at lånet er optaget og udbetalt. Ved interessefællesskab skærpes kravet mærkbart, jf. 09-00748, 11-00168 og 23-0088810. Er den økonomiske risiko elimineret af en garanti, der overstiger investeringen, foreligger der ikke et reelt gældsforhold, jf. 13-5471107 og 18-0006838. Og en subsidiær hæftelse gør ikke medlemmet til debitor, jf. 18-0000417 og 15-3265186.

Trin 3 – Hvornår og med hvilket beløb? Personer bruger forfaldsprincippet i § 5, stk. 1; selskaber, finansielle virksomheder og hovedaktionærer med mellemregning skal periodisere efter § 5, stk. 4-5, jf. 11-02634. Restancereglen i § 5, stk. 8 udskyder fradraget til betalingstidspunktet ved ubetalte renter fra tidligere år, jf. 14-5145134. Gældseftergivelse, gældskonvertering og koncernintern erhvervelse af gælden beskærer fradraget forholdsmæssigt efter § 5, stk. 9-10, hvor indfrielsesgraden opgøres alene ud fra betalinger foranlediget af selve nedsættelsen, jf. 19-0012065. Ligningslovens § 17 afskærer helt fradrag for gæld påtaget som gave eller arveforskud over for livsarvinger.

Trin 4 – Beskæres selskabets fradrag? Rækkefølgen er fast: først tynd kapitalisering efter § 11 (4:1, gæld over 10 mio. kr., og hvor koncernsikkerhed for et tredjemandslån gør HELE gælden kontrolleret, jf. SKM2020.202.SR); dernæst renteloftet i § 11 B (aktivtest ganget med standardrenten, minimum 21,3 mio. kr., beskårne nettokurstab fremføres kun 3 år, jf. 12-0198075); og til sidst EBITDA-reglen i § 11 C (30 pct., minimum 22.313.400 kr., med koncernvalgmulighed baseret udelukkende på det konsoliderede regnskabs egne tal, jf. SKM2026.197.SR).

De tre tydeligste praktiske lærdomme er: for det FØRSTE at dokumentation af PENGESTRØMME – ikke af dokumenter – er afgørende for realitetsvurderingen; for det ANDET at værnsreglerne konsekvent fortolkes efter deres formål og derfor slår ud i hele deres bredde, når først betingelserne er opfyldt (hele gælden bliver kontrolleret, hele saldoen skal være faktisk afholdte udgifter, kun regnskabets egne tal må bruges); og for det TREDJE at forkerte rentefradrag rutinemæssigt kvalificeres som mindst groft uagtsomme og dermed åbner for ekstraordinær genoptagelse efter skatteforvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 5 – også for skatteydere med enkle økonomiske forhold. Se herom nærmere skatteret-genoptagelse.

LOV Ligningsloven § 5, stk. 1 · Ligningsloven § 17 · Selskabsskatteloven § 11, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 11b, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 11c, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 27, stk. 1 · Statsskatteloven § 6, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Stadfæstelse af beskatning af tilskud og maskeret udbytte samt nægtelse af rentefradrag i selskab med udenlandske ejere	05.12.2025
Landsskatteretten · Fradrag for renteudgifter ved kautionsforpligtelse og gældseftergivelse – indfrielsesgradens beregning	10.10.2019
Landsskatteretten · Rentefradrag nægtet for lån i skattearrangement, da gældsforholdet ikke var reelt	18.06.2019

Landsskatteretten · Nægtelse af fradrag for renteudgifter – Andelsselskab – Personlig hæftelse	08.11.2018
Landsskatteretten · Andelshaver nægtet rentefradrag for foreningens gæld trods personlig og solidarisk hæftelse	07.09.2017
Landsskatteretten · Manglende dokumentation for reelt gældsforhold medførte nægtet fradrag for renteudgifter	02.02.2016
Landsskatteretten · Nægtelse af rentefradrag i lån fra søns selskab grundet ubetalte restancer	23.12.2015
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Rentefradragsbegrænsning og fremførsel af nettokurstab i sambeskatning – [virksomhed1] A/S	11.11.2014
Landsskatteretten · Manglende fradrag for renteudgifter grundet manglende realitet i låneforhold	24.01.2012
Landsskatteretten · Stadfæstelse af bindende svar: Rentehenstand mellem selskab og hovedanpartshaver medfører ikke udskydelse af beskatning	20.09.2011
Landsskatteretten · Manglende fradrag for renteudgifter grundet manglende realitet i gældsforhold	08.01.2010
Skatterådet · Hybride IFRS-obligationer klassificeret som egenkapital: Renteudgifter kan ikke indgå i alternativ EBITDA-procent efter SEL § 11 C, stk. 7	22.04.2026
Skatterådet · Tynd kapitalisering af tredjemandsgæld med kaution fra moderselskab	19.05.2020
Skatterådet · Indskud til havneudvidelse er skattepligtig kursgevinst	22.03.2013
Skatterådet · Beskatning af kursgevinst på rentefri fordring efter realisationsprincippet	21.12.2010
Skatterådet · Fradrag for lån med renteloft uanset løbetid og etablering	10.04.2007

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Ligningsloven § 5	stk. 1	Ligningsloven § 17	
Personskatteloven § 4	stk. 1	Selskabsskatteloven § 11	stk. 1
Selskabsskatteloven § 11b	stk. 1	Selskabsskatteloven § 11c	stk. 1
Statsskatteloven § 6	stk. 1	Virksomhedsskatteloven § 6	stk. 2

MATERIALE Citerede afgørelser

61 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 3

26.04.2023	Klassificering af lån fra virksomhedsskatteordningen som privat overførsel ved finansiering af familiemedlems ejerandel i interessentskab	bs-19349-2022-hjr
03.04.2018	Opgørelse af tab på aktier ved konstruerede skattearrangementer med valutaterminsforretninger	92-2017
11.06.2014	Tilsidesættelse af konstruerede tab på aktier og anparter ved skattearrangement med valutaterminsforretninger	278-2012

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL 4

04.10.2024	Skattemæssigt fradrag for koncerninterne renter ved selskabserhvervelser: Forholdet mellem armslængdevilkår og rent kunstige arrangementer	C-585/22
24.02.2022	Beskatning af fiktive renter ved rentefrie koncerninterne lån og forenelighed med de frie kapitalbevægelser	C-257/20

20.01.2021	Begrænsning af rentefradrag i koncerner strider mod etableringsfriheden (Lexel-sagen)	C-484/19
21.12.2016	Skattefritagelse for renteindtægter ved tynd kapitalisering i grænseoverskridende koncerner	C-593/14

LANDSRETTEN · ANKEINSTANS 2

08.12.2023	Østre Landsret: Afgørelse om kildeskat på renter i Cook Denmark International Holdings ApS sagen	4610-5535
16.01.2015	Selskab fik ikke fradrag for "termination fee" betalt til interesseforbundet part	5316-6382

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 41

29.06.2026	Rentefiksering af eneanpartshaverlån og beskatning af renteindtægter fra datterselskabslån	24-0090846
05.12.2025	Stadfæstelse af beskatning af tilskud og maskeret udbytte samt nægtelse af rentefradrag i selskab med udenlandske ejere	23-0088810
19.05.2020	Landsskatteretten: Hovedanpartshavers overførsler til selskab var kapitalindskud, ikke rentebærende lån	19-0014277
04.11.2019	75 % af udlån fra virksomhedsordning til interessentskab anset for privat hævning	16-0946032
10.10.2019	Fradrag for renteudgifter ved kautionsforpligtelse og gældseftergivelse – indfrielsesgradens beregning	19-0012065
10.10.2019	Fradrag for renteudgifter ved kautionsforpligtelse og gældseftergivelse - Landsskatterettens afgørelse	19-0023512
26.06.2019	Landsskatteretten: Fradrag for låneomkostninger og rentekorrektion i tømrervirksomhed	16-1900203
18.06.2019	Rentefradrag nægtet for lån i skattearrangement, da gældsforholdet ikke var reelt	18-0006838
03.12.2018	Tilgodehavender ved salg af landbrugsvirksomhed anset for private hævninger i virksomhedsordning	16-1429446
08.11.2018	Nægtelse af fradrag for renteudgifter – Andelsselskab – Personlig hæftelse	18-0000417
31.10.2017	Begrænsning af rentefradrag ved gældsakkord og ekstraordinær genoptagelse grundet grov uagtsomhed	16-0164442
07.09.2017	Andelshaver nægtet rentefradrag for foreningens gæld trods personlig og solidarisk hæftelse	15-3265186
26.01.2017	Fradrag for renteudgifter og anvendelse af virksomhedsordningen – Indkomståret 2009	13-3274927
12.10.2016	Landsskatteretten: Fradrag for renteudgifter vedrørende studielån	14-2572759
18.02.2016	Manglende godkendelse af fradrag for renteudgifter grundet manglende realitet i gældsforhold	13-5585726
17.02.2016	Nægtelse af fradrag for renteudgifter i fiktivt lånearrangement	13-5297891

17.02.2016	Nægtelse af rentefradrag i skattearrangement uden økonomisk realitet	13-5586083
15.02.2016	Nægtelse af rentefradrag i skattearrangement uden reelt gældsforhold	13-5648358
02.02.2016	Manglende dokumentation for reelt gældsforhold medførte nægtet fradrag for renteudgifter	13-5471107
23.12.2015	Nægtelse af rentefradrag i lån fra søns selskab grundet ubetalte restancer	14-5145134
29.10.2015	Manglende dokumentation for reelt gældsforhold medførte nægtet fradrag for renteudgifter	13-5061965
05.08.2015	Manglende dokumentation for reelt gældsforhold medførte nægtet fradrag for renteudgifter	13-5311651
12.06.2015	Nægtet rentefradrag for lån i skattearrangement uden økonomisk realitet	13-5316795
12.06.2015	Manglende dokumentation for reelt gældsforhold - nægtet fradrag for renteudgifter	13-5465347
12.06.2015	Manglende dokumentation for reelt gældsforhold - Rentefradrag nægtet	13-5604956
09.01.2015	Afslag på rentefradrag for lån mellem andelsboligforening og andelshavere grundet manglende reelt gældsforhold	14-4980035
11.11.2014	Landsskatteretten: Rentefradragsbegrænsning og fremførsel af nettokurstab i sambeskatning – [virksomhed1] A/S	12-0198075
09.07.2014	Landsskatteretten stadfæster SKATs afgørelse vedrørende rentebegrænsning og opgørelse af underskud efter ligningslovens § 11 B og § 33 H	12-0204560
08.07.2014	Ændring af sambeskatningsindkomst som følge af ændret afskrivningsgrundlag	13-5648676
20.12.2013	Periodisering af rentefradrag og overførsel fra ægtefælle ved ophør af forskerbeskatning	13-0028149
09.11.2012	Beskatning af renteindtægter for hovedanpartshaver i anpartsselskab	12-0189784
25.05.2012	Fradragsbegrænsning ved tynd kapitalisering – Værdi af optioner og markedsvilkår	10-01873
24.01.2012	Manglende fradrag for renteudgifter grundet manglende realitet i låneforhold	11-00168
23.12.2011	Renteudgifter skal periodiseres ved overgang fra forskerskatteordning til almindelig beskatning	11-02477
09.11.2011	Stadfæstelse af rentefradragsbegrænsning grundet tynd kapitalisering (kontrolleret gæld) efter Selskabsskatteloven § 11.	10-02981
20.09.2011	Stadfæstelse af bindende svar: Rentehenstand mellem selskab og hovedanpartshaver medfører ikke udskydelse af beskatning	11-02634
19.11.2010	Landsskatterettens afgørelse om periodisering af rentefradrag for SU-lån og gyldigheden af SKAT's afgørelse	10-00555
20.01.2010	Lån fra tredjepart anset for kontrolleret gæld på grund af koncernintern garanti	08-03145
08.01.2010	Manglende fradrag for renteudgifter grundet manglende realitet i gældsforhold	09-00748

02.11.2009	Landsskatteretten om afslag på genoptagelse af skatteansættelse vedrørende rentefradrag og gældskonvertering	07-00496
29.05.2009	Landsskatteretten om fradragsbegrænsning for renter ved tynd kapitalisering og værdiansættelse af goodwill	05-00809

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 11

20.07.2026	Bindende svar: Fremført saldo efter ligningslovens § 15 K er delvist et aktiv i renteloftsopgørelsen	26-0367150
22.04.2026	Hybride IFRS-obligationer klassificeret som egenkapital: Renteudgifter kan ikke indgå i alternativ EBITDA-procent efter SEL § 11 C, stk. 7	25-3795710
22.11.2024	Fremførte nettokurstab modregnes i nettogevinst efter nettorenteudgifter	23-1492920
10.04.2024	Fordringssaldo ved skift af administrationsselskab og likvidation	23-1477068
24.02.2021	Annullering af renteswaps og modregning i fremførte fradrag	20-1382388
19.05.2020	Tynd kapitalisering af tredjemandsgæld med kaution fra moderselskab	19-0903234
08.10.2013	Lån fra aktionærer kvalificeres som gæld med fradragsret for renter	13-0079780
22.03.2013	Indskud til havneudvidelse er skattepligtig kursgevinst	13-0023098
21.12.2010	Beskatning af kursgevinst på rentefri fordring efter realisationsprincippet	10-093691
10.04.2007	Fradrag for lån med renteloft uanset løbetid og etablering	07-032627
09.05.2006	Obligationer med begrænset hæftelse er almindelige fordringer og blåstemplede	06-033401

FORARBEJDE Betænkninger

3 referencer

Skat ved konkurs og akkord - Skattelovrådets udtalelse om de skattemæssige regler i forbindelse med konkurs og akkord m.v.

nr. 1101 · 1987 · Ministeriet for Skatter og Afgifter

Den skattemæssige behandling af renteindtægter og -udgifter – Betænkning nr. 805/1977

nr. 805 · 1977 · Skatteministeriet

Den skattemæssige behandling af renter og andet kapitalafkast

nr. 949 · 1982 · Skatteministeriet

07 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over fremførsel af skattemæssigt underskud

Selskabsskattelovens §§ 12-12 D, sambeskatning og personers underskudsmodregning

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 60 afgørelser · 2006-2026 Læs online

INTRODUKTION

Adgangen til at fremføre tidligere års skattemæssige underskud er en grundpille i dansk indkomstbeskatning, men den er siden 2012 underlagt en generel 60 %-begrænsning for selskaber og et net af værnsregler mod handel med underskudsselskaber, mod dobbeltfradrag ved gældseftergivelse og mod flytning af underskud gennem omstrukturering. Praksis er domineret af to spor: dels tvisterne om, hvornår et selskab ved ejerskifte "i det væsentlige er uden økonomisk risiko ved erhvervsmæssig aktivitet" efter selskabsskattelovens § 12 D, stk. 2, hvor Højesteret i 2022 fastslog en bred, samlet vurdering, dels de mere tekniske sager om underskudsrækkefølge, sambeskatning, akkord og registrering i underskudsregisteret. For personer suppleres billedet af modregnings- og ægtefællereglerne i personskattelovens § 13 og af underskudsmodregningen i virksomhedsordningen efter virksomhedsskattelovens § 13.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Underskud kan fremføres tidsubegrænset, men fradrages efter selskabsskattelovens § 12, stk. 2 kun fuldt ud op til et grundbeløb på 15,9 mio. kr. (2010-niveau) og derefter med 60 % af den overskydende indkomst.

02 Grundbeløbet blev forhøjet fra 7,5 til 15,9 mio. kr. (2010-niveau) med virkning for indkomståret 2025 og senere, svarende til 20.829.000 kr. i 2025-niveau; principperne for fremførsel blev ikke ændret.

03 De ældste underskud skal anvendes først, og et underskud kan kun fremføres, i det omfang det ikke kan rummes i tidligere års indkomst, jf. § 12, stk. 3.

04 I sambeskatning gælder der kun ét fælles grundbeløb for hele kredsen, og begrænsningen fordeles forholdsmæssigt mellem selskabernes fremførselsberettigede underskud, jf. § 31, stk. 3.

05 Ved ejerskifte på mere end 50 % kan underskuddet efter § 12 D, stk. 1 ikke nedbringe indkomsten under selskabets positive nettokapitalindtægter – men reglen rammer kun "underskud", ikke kildeartsbegrænsede tab eller nettokurstab.

06 Er selskabet ved ejerskiftet "i det væsentlige uden økonomisk risiko ved erhvervsmæssig aktivitet", bortfalder fremførselsretten helt efter § 12 D, stk. 2.

07 Højesteret har fastslået, at "i det væsentlige"-vurderingen er en samlet vurdering, hvori indgår omfanget af risikoen, størrelsen af underskuddet og omstændighederne ved overdragelsen – herunder om købesummen er prissat efter underskuddet.

08 En reel, men bagatelagtig aktivitet – fx udlejning af én mindre erhvervslejlighed over for et underskud på 274 mio. kr. – redder ikke fremførselsretten.

09 Undtagelserne i § 12 D, stk. 4 for børsnoterede selskaber og for familieoverdragelser er objektive; transparensreglen i stk. 5 gælder efter Skatterådets praksis også på erhververSiden.

10 Skattefri akkord, samlet ordning, gældskonvertering og kapitalindskud udløser tvungen underskudsbegrænsning efter §§ 12 A-12 C – nedsættelsen rammer først underskud, dernæst kildeartsbegrænsede tab.

11 Underskudsbegrænsningen ved akkord indtræder i realisationsåret; en misligholdelsesklausul eller en efterfølgende tinglysning udskyder ikke virkningstidspunktet.

12 Et selskabs underskud kan kun modregnes i et andet selskabs overskud, hvis underskuddet er opstået under sambeskatning, og sambeskatningen ikke efterfølgende har været afbrudt – konkurs eller opløsning af datterselskabet afskærer moderselskabet fra underskuddet.

13 Fremførselsretten forudsætter, at underskuddet faktisk er oplyst/selvangivet og registreret; Skatteforvaltningen kan korrigere underskudsregisteret uden at gå vejen om genoptagelsesreglerne.

14 Grænseoverskridende underskud kan kun fradrages, når de er endelige efter EU-Domstolens Marks & Spencer-doktrin, og de danske krav hertil er udmøntet i selskabsskattelovens § 31 E med en omfattende dokumentationspligt.

15 For personer modregnes underskud efter en fast rækkefølge i personskattelovens § 13, og et uudnyttet underskud skal i størst muligt omfang overføres til en samlevende ægtefælle, før det fremføres.

16 I virksomhedsordningen skal underskud først modregnes i opsparet overskud efter virksomhedsskattelovens § 13, stk. 1 – modregningen går forud for hæverækkefølgen og kan udløse beskatning af hele det opsparede overskud.

§ 1 Hovedreglen: tidsubegrænset fremførsel med 60 %-loft over grundbeløbet

Udgangspunktet er enkelt: udviser den skattepligtige indkomst underskud, kan underskuddet fradrages i de følgende indkomstår, jf. selskabsskattelovens § 12, stk. 1. Fremførslen er tidsubegrænset – den tidligere 5-årsfrist blev ophævet i 2002 – men siden 2012 er den beløbsmæssigt begrænset.

Efter § 12, stk. 2 kan underskud fra tidligere indkomstår fradrages fuldt ud i den del af årets skattepligtige indkomst, der ikke overstiger et grundbeløb på 15,9 mio. kr. (2010-niveau), mens et herefter resterende underskud kun kan fradrages i 60 pct. af den overskydende indkomst. Grundbeløbet reguleres efter personskattelovens § 20. Konstruktionen sikrer, at et selskab med meget store fremførte underskud kommer til at betale en vis skat i overskudsår, uden at fradragsretten som sådan fortabes.

Ordningen blev indført ved LOV nr 591 af 18/06/2012 om styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber, hvor de hidtidige regler i ligningslovens § 15 blev flyttet til selskabsskattelovens §§ 12 og 12 A-12 D. Af de almindelige bemærkninger fremgår baggrunden direkte:

> *En del multinationale og store danske selskaber har oparbejdet meget store underskud, hvilket medfører, at disse selskaber ikke vil kunne komme til at betale skat i Danmark inden for en overskuelig fremtid. […] Modellen sikrer en vis skattebetaling uden at fratage selskaberne fradrag for udgifter, som de reelt har afholdt.*

Forarbejderne understreger samtidig, at underskuddene ikke beskæres – selskaberne får blot udskudt en del af fradraget, hvilket giver staten en rentefordel og selskabet en likviditetsbelastning.

Grundbeløbet blev forhøjet fra 7,5 mio. kr. til 15,9 mio. kr. (2010-niveau) ved Iværksætterpakken, LOV nr 1691 af 30/12/2024, med virkning for indkomståret 2025 og senere. Skatteministeriets overvejelser knytter forhøjelsen direkte til opstartsvirksomheder:

> *Iværksættere kan have relativt store underskud i opstartsfasen, f.eks. til udviklingen af et patent eller et andet immaterielt aktiv, og ved at forhøje beløbsgrænsen til ca. 20,8 mio. kr. (2025-niveau) vil adgangen til at anvende sådanne underskud blive lempet, samtidig med at der generelt sikres en vis skattebetaling.*

Det er alene grundbeløbet, der blev ændret; principperne for fremførsel er uændrede. For indkomståret 2025 kan der således fradrages fremførselsberettigede underskud fuldt ud op til 20.829.000 kr.

LOV `Personskatteloven § 20` `Selskabsskatteloven § 12, stk. 1, 2`

§ 2 Rækkefølgen: ældste underskud først, restunderskud og samspillet med bortseelsesvalg

Fremførselsretten er styret af en fast rækkefølge. Efter § 12, stk. 3 kan underskud kun fremføres til et senere indkomstår, i det omfang det ikke efter stk. 2 kan rummes i tidligere års indkomst. Heri ligger det klassiske princip om, at de ældste underskud skal anvendes først – forarbejderne til Iværksætterpakken formulerer det som, at "det er de yngste underskud, der reduceres først, således at det er de ældste underskud, der anvendes først".

Princippet er ikke blot teoretisk. I **13-0148312** blev et selskab afskåret fra en selvangivet underskudssaldo primo 2009 på over 63 mio. kr., fordi saldoen ikke kunne dokumenteres at hidrøre fra selskabets egne underskud, og Landsskatteretten fastslog samtidig, at retten kun kan prøve den regulering, Skatteforvaltningen faktisk har foretaget, jf. skatteforvaltningslovens § 11. Omvendt fik selskabet i **17-0005025** medhold i, at hele underskuddet fra 2013 kunne anvendes i 2014, netop fordi det ældre underskud fra 2011 allerede var fuldt udnyttet i 2012 – rækkefølgeprincippet virker begge veje.

En særlig ventil findes i § 12, stk. 4: vælger selskabet at se bort fra underskud efter § 31, stk. 9 eller ligningslovens § 33 H, stk. 1 for at kunne udnytte creditlempelse, og medfører valget en større skattepligtig indkomst end efter 60 %-reglen, finder stk. 2 ikke anvendelse i det pågældende år. De to regelsæt skal altså ikke kumuleres til skade for selskabet.

Bortseelsesvalget er dog et *valg*, der skal træffes rettidigt. I **24-0078160** nægtede Landsskatteretten genoptagelse med henblik på efterfølgende at anvende ligningslovens § 33 H: den manglende indberetning af bortseelsesvalget blev ikke anset for en klar indberetningsfejl, men for et ønsket omvalg, som ikke kunne rummes af skatteforvaltningslovens § 30. Og i **23-0062114** fastslog Landsskatteretten, at et fast driftssteds overskud ved beregning af maksimal creditlempelse i international sambeskatning ikke skal reduceres med underskud allokeret fra andre koncernselskaber – en afgørelse der har direkte betydning for, hvor stort et bortseelsesbehov der overhovedet opstår.

LOV Ligningsloven § 33h, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 12, stk. 3, 4 · Selskabsskatteloven § 31, stk. 9

PRAKSIS

Landsskatteretten · Lempelse for udenlandsk skat i international sambeskatning: Fast driftssteds overskud må ikke reduceres med underskud fra andre selskaber	17.10.2025
Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på genoptagelse til anvendelse af ligningslovens § 33 H	19.09.2025
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Anvendelse af underskud fra tidligere år – Indkomstår 2014	28.10.2022
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Manglende dokumentation for fremførsel af koncernunderskud og spørgsmål om underskudsfremførsel efter ejerskifte	12.01.2016

§ 3 Ejerskiftereglen i § 12 D, stk. 1: nettokapitalindtægter, transparens og undtagelser

Den første værnsregel mod handel med underskudsselskaber er § 12 D, stk. 1. Ejes mere end 50 pct. af aktiekapitalen ved indkomstårets udløb af andre aktionærer end ved begyndelsen af et tidligere underskudsår – eller råder andre over mere end 50 pct. af stemmeværdien – kan underskuddet ikke nedbringe den skattepligtige indkomst til et beløb mindre end selskabets positive nettokapitalindtægter med tillæg af indkomst fra udlejning af afskrivningsberettigede driftsmidler og skibe. Nettokapitalindtægterne opgøres udtømmende efter stk. 3 (renter, kursgevinster, udbytte, aktieavancer og visse provisioner).

Reglen er altså ikke et bortfald, men en beskæring: underskuddet kan fortsat bruges mod driftsindkomst, blot ikke mod den finansielle indkomst. Finansielle virksomheder er undtaget fra netop denne beskæring, jf. stk. 7.

To undtagelser i stk. 4 er praktisk vigtige:

- **Børsnoterede selskaber.** I SKM2025.542.SR bekræftede Skatterådet, at status som optaget til handel skal måles ved underskuddets opståen og ved udgangen af det indkomstår, hvor ejerskiftet sker. En senere afnotering fjerner ikke en allerede etableret ret til ubegrænset underskudsfremførsel – der er intet krav om *fortsat* børsnotering.
- **Familieoverdragelser.** Ejerskifte til den personkreds, der er nævnt i boafgiftslovens § 1, stk. 2, litra a-f, ægtefælle, forældres afkom eller stedforældre, udløser ikke begrænsning. Formålet er ifølge forarbejderne "ikke at hæmme generationsskifte".

Transparensreglen i stk. 5 – hvorefter aktionærerne i et moderselskab med mindst 25 pct. ejerandel anses for at eje datterselskabets aktier – skal forhindre omgåelse ved at handle underskudsselskabet indirekte. I SKM2019.632.SR gik Skatterådet imod Skattestyrelsens tekstnære indstilling og fastslog, at transparensen også virker på *erhververSiden*:

> *Det er Skatterådets opfattelse, at det følger af ordlyden af selskabsskattelovens § 12 D, stk. 5, at transparensreglen ikke kun gælder i forhold til det overdragende selskab, men også i forhold til det erhvervende selskab. Ved vurderingen af, hvem der kan ske overdragelse til, uden at der sker underskudsbegrænsning, skal der derfor ikke ses på det erhvervende selskab selv, men på, hvem der er aktionærer i det erhvervende selskab.*

En søns overdragelse af anparterne til farens holdingselskab var derfor omfattet af familieundtagelsen. Rådet lagde vægt på, at der i den konkrete sag ikke sås noget værnshensyn, der skulle varetages. Samme betragtning bar SKM2026.117.SR, hvor et generationsskifte fra far til sønner ikke udløste underskudsbortfald.

Bemærk, at ATAD-implementeringen ved LOV nr 1726 af 27/12/2018 alene medførte en konsekvensændring af § 12 D – henvisningen til den ophævede § 2 A udgik – og ikke ændrede reglens materielle indhold.

LOV `Boafgiftsloven § 1, stk. 2` `Selskabsskatteloven § 12d, stk. 1, 3, 4, 5`

PRAKSIS

Skatterådet · Underskudsfremførsel ved fusion efter afbrudt sambeskatning	04.03.2026
Skatterådet · Afnotering på børs og retten til underskudsfremførsel	25.09.2025
Skatterådet · Underskudsbegrænsning ved overdragelse til holdingselskab ejet af far	18.12.2019

§ 4 "Tomt selskab"-reglen i § 12 D, stk. 2 – Højesterets samlede vurdering i Hymite/Euro Steel

Den skarpeste værnsregel er § 12 D, stk. 2: sker der ejerskifte som nævnt i stk. 1, og er selskabet på tidspunktet for ændringen "i det væsentlige uden økonomisk risiko ved erhvervsmæssig aktivitet" – i selskabet selv eller i et datterselskab, hvori der ejes mindst 25 pct. – kan underskuddet slet ikke nedbringe den skattepligtige indkomst. Reglen er en direkte videreførelse af den dagældende ligningslovs § 15, stk. 7, 3. pkt., indsat i 1995 for at modvirke rent skattemæssigt betinget handel med "tomme" underskudsselskaber.

Den ledende afgørelse er Højesterets dom af 4. maj 2022 i BS-20633/2021-HJR (Hymite/Euro Steel Danmark). Hymite A/S havde drevet produktion af indkapslinger til LED-komponenter, men solgte i august 2010 sine patenter og indstillede driften. Ved aktieoverdragelserne i marts og juni 2011 bestod selskabets aktiver af en erhvervslejlighed købt for 650.000 kr., to servere til 7.000 kr. og en udlejningsvirksomhed med en årlig nettoleje på 54.000-90.000 kr. Det fremførte underskud udgjorde 274.638.460 kr. Købesummerne var udtrykkeligt betinget af underskuddets anvendelighed og ville falde til ca. 670.000 kr. henholdsvis 700.000 kr., hvis fradraget blev nægtet.

Højesteret stadfæstede Vestre Landsrets frifindelse af Skatteministeriet:

> *Højesteret finder herefter, at den erhvervsmæssige aktivitet, der på tidspunktet for overdragelserne af selskabet i 2011 alene bestod i at udleje lejligheden, var ubetydelig set i forhold til værdien af det opgjorte skattemæssige underskud, og at Hymite efter en samlet vurdering i det væsentlige var uden økonomisk risiko ved erhvervsmæssig aktivitet, jf. den dagældende ligningslovs § 15, stk. 7, 3. pkt.*

Det afgørende fortolkningsbidrag kom allerede fra landsretten i BS-28661/2019-VLR, som afviste selskabernes synspunkt om, at der ikke var hjemmel til en relativitetsvurdering:

> *Landsretten finder imidlertid, at ordlyden af den dagældende ligningslovs § 15, stk. 7, sammenholdt med, at formålet med bestemmelsen var at begrænse adgangen til underskudsfremførsel for at modvirke rent skattemæssigt betinget handel med "tomme" underskudsselskaber, må føre til, at der ved vurderingen af, om selskabet "i det væsentlige" var uden økonomisk risiko ved erhvervsmæssig aktivitet, skal foretages en samlet vurdering, hvori der blandt andet – udover omfanget af risikoen ved den erhvervsmæssige aktivitet – må indgå størrelsen af underskuddet samt omstændighederne i forbindelse med overdragelsen af det pågældende selskab.*

Praksis efter dommen indeholder dermed tre vægtede momenter: **risikoens omfang**, **underskuddets størrelse** og **overdragelsens omstændigheder** – herunder om købesummen er prissat som en procentdel af underskuddet. Det sidste moment var udslagsgivende i BS-20633/2021-HJR og i **16-1635410**, hvor Landsskatteretten stadfæstede nægtet fremførsel for 2007-2010, fordi aktier, fordringer, inventar og ejendom var prissat samlet til ca. 4 pct. af det fremførbare underskud, dog minimum 5 mio. kr., og hvor rettens vurdering var, at driftsaktiviteten reelt var ophørt, da selskabet skiftede ejer.

LOV	Ligningsloven § 15, stk. 7 · Selskabsskatteloven § 12d, stk. 2	
PRAKSIS	**Højesteret** · Skattemæssigt underskud kunne ikke fremføres efter salg af "tomt" selskab	04.05.2022
	Landsretten · Afgørelse om underskudsfremførsel og fortolkning af ligningslovens § 15, stk. 7	03.05.2021
	Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster nægtelse af underskudsfremførsel efter aktieoverdragelse	15.06.2020

§ 5 Hvornår er et selskab "tomt"? Momentlisten fra cirkulærerne og nævnspraksis

Den administrative fortolkningsramme bag domspraksis er stadig cirkulæret Handel med underskudsselskaber, gældseftergivelse og renter ved gældseftergivelse (cirkulære nr. 26 af 5. februar 1996) samt cirkulære om afgrænsning af "tomme" selskaber og underskudsbegrænsning ved skattefri fusion m.v. (1996/97). Cirkulæret opstiller en momentliste for, om den erhvervsmæssige aktivitet må anses for ophørt, hvor der "særlig" kan lægges vægt på,

- om selskabet har afskediget alle eller hovedparten af de ansatte,
- om produktionen af varer, tjenesteydelser m.v. reelt er ophørt,
- om selskabet har afhændet fysiske aktiver som produktionsudstyr og varelager, og
- om der er en omsætning i selskabet.

Momenterne er ikke enkeltvis afgørende. Er der aktivitet, er næste spørgsmål, om aktiviteten har et sådant omfang, at selskabet i det væsentlige *har* en økonomisk risiko. Cirkulæret sidestiller desuden situationer, hvor der nok er aktivitet, men hvor der er indgået bindende aftale om afhændelse af aktiviteten til en pris, som selskabet eller køberen ensidigt kan fastsætte – også dét gør selskabet "tomt".

For holdingselskaber præciserer 1996/97-cirkulæret, at et holdingselskab ikke er tomt alene i kraft af sin holdingfunktion, men at det afgørende er datterselskabernes *relative* økonomiske betydning målt på nettoomsætning, resultat før renter, balancesum og egenkapital sammenholdt med moderselskabets tal.

Nævnspraksis følger denne struktur tæt:

Afgørelse	Situation ved ejerskiftet	Udfald
SKM2006.261.SR	Byggeriselskab havde indstillet aktiviteterne primo 2004 og havde ingen anlægsaktiver	Tomt – underskudsfremførsel begrænset
SKM2013.797.SR	Bank-"skal" solgt for at opnå banklicens; engagementer, medarbejdere og aktiver overtaget af sælger; verserende retssager uden reel risiko for selskabet	Tomt – underskuddene fortabt
SKM2015.289.SR	Selskab, der efter frasalg af produktion udelukkende udlejede en nyudlejet erhvervsejendom	**Ikke** tomt – hverken ophørt eller af underordnet omfang
13-0148336	Selskab uden omsætning, ansatte og anlægsaktiver; eneste aktiv et tilgodehavende hos datterselskab uden aktivitet, der gik konkurs kort efter	Tomt – begrænsning med rette

Modsætningen mellem SKM2015.289.SR og Hymite-sagen viser, at ejendomsudlejning ikke i sig selv er diskvalificerende: det er misforholdet mellem aktiviteten og underskuddets størrelse, kombineret med den skattemæssige prissætning, der tipper vurderingen. I **13-0148336** afviste Landsskatteretten desuden udtrykkeligt, at et datterselskabs uafklarede tilgodehavender og en verserende retssag kunne udgøre "økonomisk risiko ved erhvervsmæssig aktivitet" – vurderingen skal foretages på selve overdragelsestidspunktet, her aftaledagen den 19. august 2008.

LOV Selskabsskatteloven § 12d, stk. 2

PRAKSIS

Højesteret · Skattemæssigt underskud kunne ikke fremføres efter salg af "tomt" selskab	04.05.2022
Landsskatteretten · Begrænsning af underskudsfremførsel grundet manglende økonomisk risiko ved ejerskifte, jf. ligningslovens § 15, stk. 7	12.01.2016
Skatterådet · Salg af selskab med udlejet ejendom giver ikke underskudsbegrænsning	30.04.2015
Skatterådet · Underskudstab ved salg af bank-skal uden økonomisk risiko	11.11.2013
Skatterådet · Underskudsfremførsel i tomt selskab efter ejerskifte	25.04.2006

§ 6 Rækkevidden af § 12 D: kildeartsbegrænsede tab og nettokurstab rammes ikke

En central afgrænsning er, at § 12 D efter sin ordlyd kun angår "underskud". Kildeartsbegrænsede tab og nettokurstab er ikke underskud i bestemmelsens forstand, og de påvirkes derfor ikke af et ejerskifte – heller ikke af et 100 pct. ejerskifte.

Det blev fastslået i SKM2015.42.SR, hvor Skatterådet bekræftede, at både en nettokurstabskonto efter overgangsreglen i § 22, stk. 9, i lov nr. 525 af 12. juni 2009 og kildebegrænsede tab efter aktieavancebeskatningslovens § 43, stk. 3 uden begrænsning kunne modregnes i fremtidige gevinster på porteføljeaktier efter overdragelse af hele aktiekapitalen til en uafhængig tredjemand. Rådet støttede sig på skatteministerens svar på spørgsmål 10 til L 55 (2009/10):

> *Reglerne begrænser kun anvendelsen af underskud i den skattepligtige indkomst. Derimod indebærer reglerne ingen begrænsning i anvendelsen af fradragsberettigede tab, tab, der kan fremføres efter reglerne i aktieavancebeskatningslovens § 9, stk. 4, og § 43, stk. 3, kursgevinstlovens §§ 31, stk. 3, og 31 A, stk. 3, og ejendomsavancebeskatningslovens § 6, stk. 3.*

Skatterådet gentog resultatet i SKM2018.260.SR:

> *Selskabsskattelovens § 12 D indeholder ingen begrænsninger i adgangen til fremførsel af kildeartsbegrænsede tab, omfattet af overgangsreglen i aktieavancebeskatningslovens § 43, stk. 3.*

Sondringen er ikke tilfældig. Som spørger anførte i SKM2015.42.SR, sondrer § 12 A netop udtrykkeligt mellem "uudnyttede fremførselsberettigede underskud" og "uudnyttede fradragsberettigede tab" – lovgiver har altså været opmærksom på forskellen og har bevidst undladt at nævne tabene i § 12 D. Ved akkord rammes tabene derimod, blot i anden række.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 43, stk. 3 · Selskabsskatteloven § 12d

PRAKSIS **Skatterådet** · Underskudsbegrænsning ved akkord og ejerskifte i holdingselskab 07.06.2018

Skatterådet · Ejerskifte begrænser ikke fremførsel af nettokurstab og kildebegrænsede tab 14.01.2015

§ 7 Underskudsbegrænsning ved akkord, gældseftergivelse og kapitalindskud (§§ 12 A-12 C)

Opnår et selskab tvangsakkord i en rekonstruktion, nedsættes uudnyttede fremførselsberettigede underskud og dernæst uudnyttede kildeartsbegrænsede tab med det beløb, hvormed gælden er nedsat, jf. § 12 A, stk. 1. § 12 B udstrækker reglen til frivillig akkord – aftaler om en samlet ordning mellem debitorselskabet og dets kreditorer – og § 12 C til nedbringelse eller indfrielse af en fordring i forbindelse med tilskud efter § 31 D eller kapitalindskud fra kreditorkredsen. Gældskonvertering sidestilles med gældsnedsættelse, jf. § 12 A, stk. 3.

Nedsættelsesbeløbet reduceres efter § 12 A, stk. 2 bl.a. med den skattepligtige del af eftergivelsen og i det omfang, gevinsten er skattefri efter kursgevinstlovens §§ 8 og 24 A. Symmetrien er central: er gevinsten skattefri *fordi kreditor ikke har fradrag*, sker der ikke underskudsbegrænsning.

Hvornår foreligger en "samlet ordning"? Efter fast praksis kræves, at ordningen omfatter mere end 50 pct. af den usikrede gæld, mens småkrav kan holdes udenfor; en ligelig reduktion er ikke nødvendig, og én hovedkreditor kan i sig selv udgøre ordningen. I SKM2018.260.SR udgjorde hovedkreditors tilgodehavende ca. 99,98 pct., og den eneste øvrige post – revisorhonoraret – var et småkrav; der forelå en samlet ordning. Landsskatteretten godkendte i **09-01282** en ordning, der omfattede 61,2 pct. af den usikrede gæld, hvor de udeholdte poster overvejende var koncernintern gæld, og hvor formålet utvivlsomt var at sanere selskabets økonomi. Modsat i **19-0074815**, hvor eftergivelsen kun omfattede 19 pct. af den usikrede gæld, og hvor Landsskatteretten samtidig fastslog, at vurderingen skal foretages på **selskabsniveau**, ikke koncernniveau.

Virkningstidspunktet. Begrænsningen indtræder, når eftergivelsen er realiseret. I **19-0001954** var en saldokvittering udstedt 18. december 2015 mod samtidig indbetaling af købesummen; Landsskatteretten afviste, at en misligholdelsesklausul eller den senere tinglysning af ejendomshandlerne kunne udskyde beskatningstidspunktet:

> *Der er tale om en misligholdelsesklausul, som ikke udskyder beskatningstidspunktet. Det er i øvrigt ikke godtgjort, ejendomshandlerne ikke blev gennemført i 2015. Tinglysningen af købsaftalerne, der fandt sted i 2016, er uden betydning for beskatningstidspunktet.*

Underskud på godt 10 mio. kr. og et ejendomstab blev derfor nedsat til 0 kr. i 2015. Samme linje i SKM2015.435.SR, hvor en akkordaftale fra januar 2012 med efterfølgende konjunkturbestemt opgørelse af pantsikkerheder i 2017 ikke blev anset for suspensivt betinget – underskudsbegrænsningen indtrådte i 2012.

Gældskonvertering. I **14-3960893** blev en hovedanpartshavers konvertering af et tilgodehavende på 1.613.550 kr. til anpartskapital anset for at udløse underskudsbegrænsning efter § 12 A, stk. 3, fordi fordringens kursværdi lå under pari på grund af selskabets negative egenkapital. En ikke-retligt bindende støtteerklæring fra hovedanpartshaveren ændrede ikke værdiansættelsen, og fordringens værdi skulle opgøres som det provenu, kreditor kunne have opnået ved en likvidation på konverteringstidspunktet.

Symmetrien over for kreditor. I **08-02561** blev underskudsbegrænsningen begrænset til den del af den eftergivne gæld (144.000 kr. ud af 800.000 kr.), der stammede fra leverede varer mv. og dermed faldt uden for fradragsbegrænsningen i kursgevinstlovens § 4, stk. 3. I **11-01776** slap et selskab helt for begrænsning, fordi det var tilstrækkeligt sandsynliggjort ved regnskaber og revisorerklæringer, at det østrigske moderselskab ikke ville have fradrag for tabet efter østrigske regler. Tilsvarende i SKM2010.32.SR (eftergivelse på USD 170,5 mio. mellem søsterselskaber uden underskudspåvirkning) og SKM2018.111.SR, hvor et moderselskabs afkald på en værdiløs regresfordring hverken var skattepligtigt eller udløste begrænsning.

Hvor betingelserne derimod er opfyldt, er virkningen kontant: i **18-0006569** blev en frivillig akkord på 8.141.778 kr. i 2015 mødt med nedsættelse af selskabets underskud til 0 kr. og reduktion af ejendomstabssaldoen – og selskabet blev tillige nægtet fradrag for tabet på en regresfordring, fordi ægtefæller efter kursgevinstlovens § 4, stk. 2 anses som én aktionær, så fordringen var koncernintern.

LOV `Kursgevinstloven § 4, stk. 2` `Kursgevinstloven § 8` `Kursgevinstloven § 24, stk. 1` `Selskabsskatteloven § 12a, stk. 1, 3` `Selskabsskatteloven § 12b` `Selskabsskatteloven § 12c`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Gældseftergivelse: Ikke samlet ordning, da den kun omfattede 19% af selskabets usikrede gæld, og vurdering skulle ske på selskabsniveau, ikke koncernniveau	05.08.2025
Landsskatteretten · Periodisering af gældseftergivelse og underskudsbegrænsning ved frivillig akkord	20.11.2023
Landsskatteretten · Gældseftergivelse og underskudsbegrænsning samt nægtelse af fradrag for tab på koncernintern regresfordring	25.01.2023
Landsskatteretten · Konvertering af tilgodehavende til anpartskapital medfører underskudsbegrænsning	03.04.2017
Landsskatteretten · Kapitalforhøjelse og gældsindfrielse: Underskudsbegrænsning og bevisbyrde for fradragsret i Østrig	17.07.2012
Landsskatteretten · Skattepligt af gældseftergivelse – Samlet ordning efter kursgevinstlovens § 24	14.10.2010
Landsskatteretten · Landsskatteretten om underskudsbegrænsning ved gældseftergivelse i koncernforhold	28.10.2009
Skatterådet · Underskudsbegrænsning ved akkord og ejerskifte i holdingselskab	07.06.2018
Skatterådet · Skattefrihed og ingen underskudsbegrænsning ved koncernintern gældseftergivelse	14.03.2018
Skatterådet · Underskudsbegrænsning ved akkordaftale er ikke suspensiv	23.06.2015
Skatterådet · Skattefri gældseftergivelse mellem koncernforbundne søsterselskaber	13.01.2010

§ 8 Sambeskatning: underskudsrækkefølgen, særunderskud og kravet om uafbrudt sambeskatning

For sambeskattede selskaber opgøres en sambeskatningsindkomst efter § 31, stk. 2, og modregningen sker i en lovfæstet rækkefølge, som forarbejderne til 2012-loven gengiver således:

1. **Særunderskud** – underskud fra perioder inden sambeskatningen kan kun modregnes i det pågældende selskabs eget overskud.
2. **Egne underskud** fra tidligere år under den aktuelle sambeskatning.
3. **Årets underskud** fordeles forholdsmæssigt mellem de selskaber, der har positiv indkomst.
4. **Andre selskabers underskud** fra tidligere år under sambeskatningen, ligeledes forholdsmæssigt.

Der modregnes altid ældste underskud først, jf. § 31, stk. 2, 8. pkt. Og 60 %-begrænsningen gælder samlet for kredsen: efter § 31, stk. 3 har sambeskattede selskaber kun **ét** fælles grundbeløb, og begrænsningen fordeles forholdsmæssigt mellem de fremførselsberettigede underskud. Formålet er ifølge forarbejderne, at "det ikke skal være muligt at opnå flere bundgrænser blot ved at tilrettelægge en koncernstruktur med mange selskaber".

Den praktisk vigtigste begrænsning er kravet i § 31, stk. 2, sidste pkt.:

> *Et selskabs underskud fra tidligere indkomstår kan kun modregnes i overskud i et andet selskab, hvis underskuddet er opstået i et indkomstår, hvor det underskudsgivende selskab har været sambeskattet med det andet selskab og sambeskatningen ikke efterfølgende har været afbrudt.*

Konsekvenserne er hårde. I **16-0731024** mistede et administrationsselskab en selvangivet underskudssaldo på over 22 mio. kr., fordi de to datterselskaber var udtrådt af sambeskatningen ved konkurs, jf. § 31 C, stk. 8; moderselskabet kunne ikke dokumentere egne særunderskud. I **22-0077245** kunne et moderselskab tilsvarende ikke bruge et datterselskabs underskud på 360.976 kr. i 2020-2021, efter at datterselskabet var opløst ved erklæring efter selskabslovens § 216 – påstanden om, at der reelt var gennemført en lodret fusion, blev afvist som udokumenteret.

Spørgsmålet om, *hvornår* sambeskatningen overhovedet er etableret, kan i sig selv afgøre underskudsudnyttelsen. I **BS-10856/2022-SVE** havde et selskab købt samtlige aktier i et kriseramt selskab for 2 kr., men samtidig aftalt en kombineret tilbagekøbsret og -pligt til fast pris; retten fandt, at aktierne skattemæssigt straks måtte anses for afstået, så betingelserne for sambeskatning efter den dagældende § 31 C ikke var opfyldt. Omvendt blev der i **13-0225571** pålagt genoptagelse for 2009-2011, fordi selskaberne var koncernforbundne allerede fra 2009 – med den konsekvens, at underskud opstået indtil 1. januar 2009 skulle behandles som særunderskud.

Endelig gælder, at det er administrationsselskabet, der er part i sambeskatningsindkomsten. I **21-0010392** blev et administrationsselskab afskåret fra at klage over datterselskabets egen skatteansættelse, og i **23-0073294** kunne moderselskabet ikke gennem klagen over sin sambeskatningsindkomst få prøvet grundlaget for den upåklagede forhøjelse hos datterselskabet. Konsekvensændringer af sambeskatningsindkomsten følger derimod automatisk af datterselskabets sag, jf. **23-0069818** og **22-0045332**.

LOV Selskabsskatteloven § 31, stk. 2, 3 | Selskabsskatteloven § 31c, stk. 8

PRAKSIS **Byretten** · Sag om betingelser for sambeskatning mellem Sagsøger A/S og Virksomhed A/S 1 i indkomståret 2010 03.01.2024

Landsskatteretten · Nægtelse af underskudsfremførsel fra opløst datterselskab i sambeskatning	06.10.2025
Landsskatteretten · Ændring af sambeskatningsindkomst efter regulering af datterselskabs indkomst	28.11.2024
Landsskatteretten · Ændring af Skattestyrelsens afgørelse vedrørende nedsættelse af sambeskatningsindkomst	22.04.2024
Landsskatteretten · Landsskatterettens afgørelse om klageberettigelse og underskudsbegrænsning i sambeskatning	04.01.2023
Landsskatteretten · Sambeskatning og tab af underskudsfremførsel ved datterselskabers konkurs	07.02.2019
Landsskatteretten · Afslag på genoptagelse af skatteansættelse vedrørende sambeskatning - Indkomstår 2008 stadfæstes, indkomstår 2009-2011 hjemvises	23.05.2016

§ 9 Grænsefladen til skattefri omstrukturering: fusionsskattelovens § 8, stk. 6

Underskudsfremførsel og omstrukturering hænger uløseligt sammen. Hovedreglen er, at underskud fra tiden før en skattefri fusion fortabes, jf. fusionsskattelovens § 8, stk. 6, 1. pkt. Undtagelsen i 2. pkt. er, at underskud opstået, *mens selskaberne har været sambeskattet*, fortsat kan bringes til fradrag. Som supplement blev der ved 2012-loven indsat § 31, stk. 4, hvorefter det modtagende selskab i en skattefri omstrukturering ikke kan modregne andre sambeskattede selskabers underskud fra indkomstår før omstruktureringen, medmindre det indskydende selskab var sambeskattet med det modtagende selskab i underskudsårene og ikke har deltaget i omstrukturering med et ikke-sambeskattet selskab.

Baggrunden fremgår direkte af forarbejderne til LOV nr 591 af 18/06/2012, som reagerede på Landsskatterettens opgør med SKATs "enhedsprincip":

> *De 2 afgørelser, SKM2006.75.LSR og SKM2011.588.LSR, har den konsekvens, at fusionsskatteloven § 8, stk. 6, 1. pkt., reelt ikke har nogen virkning, når et selskab fusioneres ind i en kreds af sambeskattede selskaber.*

Skatterådets praksis efter reformen tegner en klar linje: underskud, der er opstået under sambeskatning, overlever fusionen, mens underskud fra tiden uden for kredsen fortabes. I SKM2024.182.SR bevarede spørger underskud fra fire fusionerede datterselskaber, netop fordi alle underskud var opstået under sambeskatningen, og der ikke var modtaget aktiver fra selskaber uden for kredsen. I SKM2023.12.SR blev resultatet mere nuanceret: nogle årgange af underskud overlevede, andre ikke, afhængigt af sambeskatningshistorikken. Se også SKM2012.46.SR, SKM2013.817.SR og SKM2013.843.SR.

Senest har SKM2026.117.SR taget stilling til, om undtagelsen i § 8, stk. 6, 2. pkt., kræver *uafbrudt* sambeskatning. Skatterådet svarede nej:

> *Da ordlyden i fusionsskattelovens § 8, stk. 6, 2. pkt., som er meget klar, er opfyldt, er det Skattestyrelsens opfattelse, at der ikke uden sikre holdepunkter herfor er hjemmel til at afskære D2 fra at anvende det indskydende selskabs særunderskud.*

Det er tilstrækkeligt, at selskaberne var sambeskattede, da underskuddet opstod, og igen er det på fusionstidspunktet; en mellemliggende afbrydelse – her som led i et generationsskifte omfattet af § 12 D, stk. 4, nr. 2 – afskærer ikke fremførslen. Bemærk kontrasten til § 31, stk. 2, sidste pkt., der netop stiller krav om, at sambeskatningen ikke efterfølgende har været afbrudt; fusionsreglen og sambeskatningsreglen skal derfor holdes adskilt. Underskudsfortabelse ved skattefri fusion og spaltning som selvstændigt hovedtema hører under skattefri omstrukturering og behandles ikke udtømmende her.

LOV Fusionsskatteloven § 8, stk. 6 · Selskabsskatteloven § 12d, stk. 4 · Selskabsskatteloven § 31, stk. 4

PRAKSIS
- **Skatterådet** · Underskudsfremførsel ved fusion efter afbrudt sambeskatning 04.03.2026
- **Skatterådet** · Sambeskattet selskab bevarer underskud efter skattefri fusion 21.03.2024
- **Skatterådet** · Fremførsel af sambeskatningsunderskud efter fusion mellem søsterselskaber 06.01.2023
- **Skatterådet** · Fremførsel af underskud i modtagende selskab efter skattefri fusion 02.12.2013
- **Skatterådet** · Datterselskabs underskud modregnes i moderselskabs overskud efter fusion 21.11.2013
- **Skatterådet** · Fremførsel af subsambeskatningsunderskud efter skattefri fusion 26.01.2012

§ 10 Grænseoverskridende underskud: endelighedskravet efter EU-praksis og SEL § 31 E

EU-retten sætter en ydre ramme for, hvor restriktivt Danmark kan afskære underskud i udenlandske enheder. Udgangspunktet er Marks & Spencer-doktrinen, hvorefter et moderselskab kan fradrage et udenlandsk datterselskabs underskud, når underskuddet er **endeligt** – dvs. hverken kan udnyttes af datterselskabet selv, af koncernen eller af tredjemand i hjemstaten.

Domstolen har siden præciseret doktrinen i en række domme, som er direkte bestemmende for dansk praksis:

- **C-172/13** (Kommissionen mod UK): Endelighed forudsætter, at datterselskabet ikke længere kan oppebære indtægter i hjemstaten; en betingelse om, at endeligheden skal fastslås "umiddelbart efter afslutningen" af underskudsåret, er proportional.
- **C-607/17** (Memira) og **C-608/17** (Holmen): Hjemstatens fusions- eller overførselsbegrænsninger er ikke i sig selv afgørende; moderselskabet har bevisbyrden for, at ingen tredjepart kan udnytte underskuddene økonomisk.
- **C-405/18** (AURES): Ved flytning af hovedsæde kan tilflytterstaten nægte fradrag for underskud opstået, mens den ikke havde beskatningskompetence.
- **C-538/20** (W AG): Er beskatningsretten til et fast driftssted afgivet ved dobbeltbeskatningsoverenskomst, er situationen ikke objektivt sammenlignelig, og etableringsfriheden er ikke til hinder for at nægte fradrag for endelige underskud.

Danmark har været direkte adressat i **C-28/17** (NN A/S mod Skatteministeriet), hvor Domstolen fandt, at selskabsskattelovens § 31, stk. 2, 2. pkt., om underskud i en dansk filial af et udenlandsk datterselskab principielt er forenelig med artikel 49 TEUF, men går videre end nødvendigt, hvis reglen i praksis fratager koncernen enhver reel mulighed for at fradrage underskuddet, fordi modregning i hjemlandet er faktuelt umulig.

De danske regler er udmøntet i selskabsskattelovens § 31 E, og Skatterådets praksis er nu omfangsrig. Fællesnævneren er, at endeligheden først indtræder ved **retlig opløsning**: i SKM2022.232.SR var det ikke nok, at aktiviteten var indstillet i 2020 og selskabet henstod tomt – så længe selskabet eksisterede, forelå der en teoretisk mulighed for genoplivning af tabene. Fradrag blev derimod anerkendt ved likvidation i SKM2022.356.SR (Sverige), SKM2022.579.SR (Frankrig, hvor spørger ikke kunne pålægges at sælge aktierne med aktiviteten), SKM2023.523.SR (Tyskland, formålsfortolkning trods senere tilvalg af international sambeskatning) samt SKM2024.166.SR og SKM2024.211.SR (Norge).

Dokumentationsbyrden er tung. Bekendtgørelse om indsendelse af oplysninger i henhold til selskabsskattelovens § 31 E, stk. 4 kræver bl.a. en redegørelse for de udenlandske underskudsregler og tidsbegrænsninger, en år-for-år-opgørelse efter både udenlandske og danske regler, og dokumentation for, at underskuddet ikke kunne have været anvendt af et koncernforbundet selskab i datterselskabets hjemland ved en sambeskatning svarende til § 31.

LOV	Selskabsskatteloven § 31e · Selskabsskatteloven § 31, stk. 2	
PRAKSIS	**EU-Domstolen** · Skattemæssig behandling af endelige underskud i udenlandske faste driftssteder under dobbeltbeskatningsoverenskomster	22.09.2022
	EU-Domstolen · Grænseoverskridende flytning af selskabers hovedsæde og adgang til fradrag for tidligere skattemæssige underskud	27.02.2020
	EU-Domstolen · Fradrag for grænseoverskridende underskud ved fusion: Fortolkning af "endelige underskud" i Memira-sagen	19.06.2019
	EU-Domstolen · Etableringsfrihed og fradrag for endelige underskud i udenlandske datterdatterselskaber	19.06.2019
	EU-Domstolen · Etableringsfrihed og begrænsning i fradrag for underskud i udenlandske datterselskabers danske filialer (NN A/S mod Skatteministeriet)	04.07.2018
	EU-Domstolen · Storbritanniens betingelser for fradrag for endelige underskud i udenlandske datterselskaber overtræder ikke etableringsretten	02.02.2015
	Skatterådet · Fradrag for endeligt underskud ved likvidation af norsk datterselskab	09.04.2024
	Skatterådet · Fradrag for endeligt underskud i norsk datterselskab ved likvidation	13.03.2024
	Skatterådet · Fradrag for endeligt underskud i tysk datterselskab efter tilvalg af international sambeskatning	08.11.2023
	Skatterådet · Fradrag for endeligt underskud ved likvidation af fransk datterselskab	29.11.2022
	Skatterådet · Fradrag for endeligt underskud i likvideret svensk datterselskab	05.07.2022
	Skatterådet · Anerkendelse af endeligt underskud ved tysk datterselskabs opløsning	05.05.2022

§ 11 Personers underskud: modregningsrækkefølge og ægtefælleoverførsel efter PSL § 13

For fysiske personer styres underskudsanvendelsen af personskattelovens § 13. Udviser den skattepligtige indkomst underskud, beregnes skatteværdien og modregnes i en fast rækkefølge i årets øvrige skatter, og et herefter resterende underskud fremføres til de følgende indkomstår, jf. § 13, stk. 1. Fremførsel forudsætter – ligesom for selskaber – at underskuddet ikke kunne rummes i et tidligere år.

Ægtefæller behandles som en enhed. Efter § 13, stk. 2 skal et underskud, der ikke er modregnet i egne skatter, i størst muligt omfang fradrages i den anden ægtefælles skattepligtige indkomst, når ægtefællerne er samlevende ved indkomstårets udløb; først derefter kan et overskydende beløb fremføres. Ægtefællens **egne** uudnyttede underskud fra tidligere år skal modregnes først. Parallelt gælder § 13, stk. 4 for negativ personlig indkomst, som modregnes i ægtefællens personlige indkomst og derefter i ægtefællernes samlede positive kapitalindkomst.

Overførslen er dog fuldstændig afhængig af, at der findes et underskud at overføre. I **06-01031** blev overførsel af et K/S-underskud på 144.978 kr. nægtet, fordi ægtefællens underskud i en samtidig afgjort sag var fastslået ikke at eksistere. Omvendt ændrede Landsskatteretten i **13-0031894** afgørelsen, så et overført underskud igen udgjorde 860.969 kr., efter at ægtefællens virksomhedsunderskud på 916.534 kr. var godkendt i den parallelle sag. Overførselsreglen er med andre ord rent afledt.

En særlig faldgrube er § 13, stk. 5: ved overførsel mellem ægtefæller ses der bort fra personlig indkomst, der beskattes i udlandet og ikke her i landet. I **21-0016030** afskar dette en klager fra at få overført ægtefællens uudnyttede underskud for 2017-2018, fordi klageren havde fransk lønindkomst med creditlempelse efter ligningslovens § 33. Modsat i **13-0208085**, hvor Landsskatteretten – efter at have fastslået, at Danmark havde beskatningsretten til lønindkomsten fra et DIS-registreret fartøj – netop *ikke* skulle se bort fra indkomsten ved overførslen.

Også for personer gælder kildeartsbegrænsninger. Underskud fra anparts- og udlejningsvirksomhed omfattet af § 13, stk. 6, og fra skattemæssigt transparente selskaber efter § 13, stk. 7, kan ikke fradrages i øvrig indkomst, men kun fremføres til modregning i positiv indkomst fra samme virksomhed. Cirkulære om personskatteloven præciserer, at et underskud fra én virksomhed ikke kan fremføres til modregning i senere positiv indkomst fra en anden virksomhed tilhørende den skattepligtige.

Endelig svarer personskattelovens § 13 a for personer til selskabsskattelovens §§ 12 A-12 C: opnås tvangsakkord, frivillig akkord eller gældssanering, nedsættes uudnyttede fradragsberettigede underskud og tab med det eftergivne beløb. Det var netop § 13 a, der i **19-0001954** reducerede et underskud på 10.081.591 kr. og et ejendomstab på 1.191.569 kr. til 0 kr.

Bemærk kommende ændringer: Ved LOV nr 482 af 22/05/2024 er der vedtaget seks ændringer af personskattelovens § 13 med ikrafttræden 1. januar 2026 – henvisningen til sundhedsbidraget udgår, modregningsrækkefølgen udvides med den nye top-topskat efter § 8, og de overflødige henvisninger til kapitalpension fjernes. Ændringerne er endnu ikke konsolideret ind i lovteksten.

LOV `Personskatteloven § 13, stk. 1, 2, 5` `Personskatteloven § 13a`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Periodisering af gældseftergivelse og underskudsbegrænsning ved frivillig akkord	20.11.2023
Landsskatteretten · Manglende overførsel af ægtefælles underskud grundet udenlandsk indkomst med creditlempelse	22.06.2021
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Beskatningsret og overførsel af underskud mellem ægtefæller	03.08.2016
Landsskatteretten · Overførsel af underskud fra ægtefælle - Virksomhedsunderskud - Personskatteloven § 13	19.01.2016
Landsskatteretten · Landsskatteretten om overførsel af underskud fra ægtefælle	24.07.2009

§ 12 Underskud i virksomhedsordningen: modregning i opsparet overskud før hæverækkefølgen

Anvender en selvstændigt erhvervsdrivende virksomhedsordningen, gælder en særlig modregningskaskade i virksomhedsskattelovens § 13. Underskud modregnes **først** i eventuelt opsparet overskud, der med tillæg af den tilsvarende virksomhedsskat medregnes ved opgørelsen af virksomhedsindkomsten, jf. § 13, stk. 1. Kun det, der ikke kan rummes i opsparet overskud, fradrages i positiv kapitalindkomst (stk. 2) og derefter i den personlige indkomst (stk. 3) – uanset om denne bliver negativ.

Rækkefølgen er ufravigelig og går forud for hæverækkefølgen i virksomhedsskattelovens § 5. Det blev slået fast i **09-00587**, hvor Landsskatteretten fandt, at modregningen af underskud i opsparet overskud sker *inden for* virksomhedsordningen og ikke er en overførsel til privatsfæren; en selvangiven "hensættelse til senere hævning" på 911.705 kr. blev derfor beskattet som en overførsel *ud over* underskudsmodregningen på 594.865 kr.

Konsekvenserne kan blive markante, når et underskud overstiger det opsparede overskud. I **14-4954896** medførte et virksomhedsunderskud på 304.532 kr. i 2011, at hele restsaldoen på kontoen for opsparet overskud – 189.399 kr. – skulle beskattes i 2011. Retten citerede bestemmelsen ordret:

> *Underskud i virksomhedsordningen modregnes i eventuelt opsparet overskud, der med tillæg af den hertil svarende virksomhedsskat medregnes ved opgørelsen af virksomhedsindkomsten.*

Mekanismen virker også til skatteyderens fordel: i **14-3511294** fik klageren medhold i, at det hævede opsparede overskud skulle nedsættes fra 96.537 kr. til 96.251 kr., så det netop udlignede årets underskud og bragte virksomhedsresultatet til 0 kr.

Samspillet med lempelsesreglerne er ligeledes fastlagt. Højesteret fastslog i BS-47779/2018-HJR, at en skatteyder med samlet underskud i virksomhedsordningen ikke kan opnå creditlempelse for svensk skat – samme resultat som Landsskatteretten var nået til i **12-0213287** med henvisning til, at flere virksomheder efter virksomhedsskattelovens § 2, stk. 3 behandles som én. Er der ingen dansk skat af virksomheden, foreligger der ingen dobbeltbeskatning at lempe. Netop derfor giver ligningslovens § 33 H, stk. 2 personer samme adgang som selskaber til at se bort fra underskud, der indgår i virksomhedsordningen.

Endelig forudsætter anvendelse af ordningen – og dermed underskudsmodregningen – at der overhovedet drives erhvervsmæssig virksomhed, jf. virksomhedsskattelovens § 1, stk. 1. Falder rentabiliteten eller intensiteten bort, kan konsekvensen blive beskatning af hele det opsparede overskud efter §§ 15 a og 15 b.

LOV Ligningsloven § 33h, stk. 2 · Virksomhedsskatteloven § 5 · Virksomhedsskatteloven § 13, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Nægtelse af creditlempeelse for svensk skat ved samlet underskud i virksomhedsordningen	13.09.2019
Landsskatteretten · Beskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen ved efterfølgende underskud	15.06.2018
Landsskatteretten · Nægtelse af creditlempelse ved virksomhedsskatteordning og virksomhed i flere lande	18.09.2015
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Hævet opsparet overskud i virksomhedsordning – Indkomstår 2010	09.01.2015
Landsskatteretten · Landsskatteretten om modregning af underskud og hævninger i opsparet overskud i virksomhedsordningen	30.09.2009

§ 13 Registrering, dokumentation og bevisbyrde: underskudsregisteret som selvstændig hurdle

Et underskud, der ikke er oplyst og registreret, kan i praksis ikke bruges. Ved 2012-reformen blev der etableret et elektronisk underskudsregister, og selskaberne blev efter selskabsskattelovens § 35, stk. 1 pålagt at indberette resterende fremførselsberettigede underskud for indkomstårene 2002-2013. Fristerne og indholdskravene fremgår af bekendtgørelse om registrering af underskud m.v., der bl.a. kræver specifikation af restunderskuddet pr. selskab fordelt på indkomstår og delperioder, oplysninger om skattefri omstruktureringer og angivelse af, hvilke sambeskattede datterselskaber der er overgået mellem indskydende og modtagende selskaber. Administrationsselskabet indberetter for hele sambeskatningskredsen.

Den centrale afgørelse er **19-0005084**. Et selskab gjorde gældende, at et underskud på 463.855 kr. fra 2013 fremgik af både skattebilag, årsregnskab og underskudsregisteret. Landsskatteretten fastslog ikke desto mindre:

> *Idet der ikke er indberettet nogen skattepligtig indkomst for selskabet, er der ikke grundlag for at medregne et eventuelt underskud for selskabet for 2013 ved opgørelsen af underskudssaldoen ultimo 2015. Det er derfor med rette, at Skattestyrelsen har korrigeret selskabets underskudssaldo for 2015.*

Lige så vigtigt er det processuelle: en korrektion af underskudsregisteret er **ikke** en ændring af skatteansættelsen, og fristreglerne i skatteforvaltningslovens §§ 26 og 27 finder derfor ikke anvendelse. Skatteforvaltningen kan altså rette forkerte registerbeløb uden at gå vejen om genoptagelse. Selskabets ugyldighedsindsigelse om manglende begrundelse blev afvist efter en konkret væsentlighedsvurdering, idet en eventuel begrundelsesmangel var afhjulpet under klagebehandlingen.

Dokumentationsbyrden for underskuddets eksistens og oprindelse påhviler selskabet. I **16-0731024** var fremlagte årsrapporter ikke tilstrækkeligt bevis over for registreringerne i Skatteforvaltningens systemer, og i **13-0148312** blev en selvangiven saldo på over 63 mio. kr. underkendt som udokumenteret. Er man derimod uden for de ordinære frister, kan spørgsmålet om selve skatteansættelsen kun rejses efter genoptagelsesreglerne – i **13-0225571** blev manglende sambeskatning for 2008 sidestillet med "et glemt fradrag", der ikke berettiger til ekstraordinær genoptagelse efter skatteforvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 8. Det selvstændige fristspørgsmål om efterfølgende at få ikke-selvangivne underskud medregnet behandles under skatteret-genoptagelse.

LOV Selskabsskatteloven § 35, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 26 · Skatteforvaltningsloven § 27, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster nedsættelse af underskud til fremførsel grundet manglende indberetning af skattepligtig indkomst	20.11.2024
Landsskatteretten · Sambeskatning og tab af underskudsfremførsel ved datterselskabers konkurs	07.02.2019
Landsskatteretten · Afslag på genoptagelse af skatteansættelse vedrørende sambeskatning - Indkomstår 2008 stadfæstes, indkomstår 2009-2011 hjemvises	23.05.2016
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Manglende dokumentation for fremførsel af koncernunderskud og spørgsmål om underskudsfremførsel efter ejerskifte	12.01.2016

§ 14 Sammenfatning: hvad rådgiveren skal tjekke

Praksis om fremførsel af skattemæssigt underskud kan sammenfattes i nogle få, men skarpe kontrolpunkter.

For selskaber. Beregningen starter altid i § 12, stk. 2: fuldt fradrag op til grundbeløbet (15,9 mio. kr. i 2010-niveau, 20.829.000 kr. i 2025-niveau) og 60 pct. af resten. I sambeskatning er der kun ét grundbeløb for hele kredsen. Derefter skal man kontrollere de fire værnsspor: ejerskifte (§ 12 D, stk. 1), tomt selskab (§ 12 D, stk. 2), akkord og kapitalindskud (§§ 12 A-12 C) og omstrukturering (fusionsskattelovens § 8, stk. 6, sammenholdt med § 31, stk. 4). De specielle underskudsregler i §§ 12 A-D anvendes efter forarbejderne **før** den generelle 60 %-begrænsning i § 12, stk. 2.

Ved handel med selskaber. Efter Højesterets dom i BS-20633/2021-HJR er det ikke nok at kunne pege på *en* erhvervsmæssig aktivitet med *en* risiko. Vurderingen er samlet, og både underskuddets størrelse og overdragelsens omstændigheder tæller. En prisformel, der knytter købesummen til underskuddets skatteværdi, er i praksis et rødt flag – det var udslagsgivende i både BS-20633/2021-HJR og **16-1635410**. Omvendt er en reel, løbende og forholdsmæssigt betydelig drift tilstrækkelig, jf. SKM2015.289.SR.

Ved rekonstruktion. Selv en fuldt skattefri gældseftergivelse koster underskuddet. Fokus bør ligge på tre ting: om der er tale om en samlet ordning (mere end 50 pct. af den usikrede gæld, opgjort på selskabsniveau, jf. **19-0074815**), hvornår eftergivelsen er realiseret (**19-0001954**, SKM2015.435.SR), og om kreditor har fradrag for tabet – for netop dét afgør, om nedsættelsesbeløbet skal reduceres (**11-01776**, SKM2018.111.SR).

Ved koncernbevægelser. Underskud følger sambeskatningen, ikke selskabet. Konkurs, opløsning eller frasalg bryder forbindelsen og lukker for andre selskabers adgang til underskuddet, jf. **16-0731024** og **22-0077245**. Ved omstruktureringer skal underskudsårgangene kortlægges selskab for selskab, jf. SKM2023.12.SR.

For personer. Rækkefølgen i personskattelovens § 13 og ægtefælleoverførslen er tvungen – der er ikke tale om et valg. I virksomhedsordningen fortærer underskuddet det opsparede overskud, før noget andet sker, jf. virksomhedsskattelovens § 13, stk. 1, og et samlet virksomhedsunderskud udelukker creditlempelse, jf. BS-47779/2018-HJR.

Endelig – og ofte overset. Underskuddet skal være oplyst og registreret. Er der ikke indberettet skattepligtig indkomst for selskabet i underskudsåret, kan underskuddet ikke medregnes, og Skatteforvaltningen kan korrigere registeret uden om fristreglerne, jf. **19-0005084**. For grænseoverskridende underskud er dokumentationskravene efter selskabsskattelovens § 31 E særligt omfattende. Beslægtede spørgsmål om pengetank og generationsskifte behandles under generationsskifte, og de materielle fortolkningsspørgsmål i bindende svar under bindende-svar-skatteraadet.

LOV

Personskatteloven § 13 · Selskabsskatteloven § 12, stk. 2 · Selskabsskatteloven § 12d, stk. 2 · Selskabsskatteloven § 31e · Virksomhedsskatteloven § 13, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Skattemæssigt underskud kunne ikke fremføres efter salg af "tomt" selskab	04.05.2022
Højesteret · Nægtelse af creditlempeelse for svensk skat ved samlet underskud i virksomhedsordningen	13.09.2019
Landsskatteretten · Nægtelse af underskudsfremførsel fra opløst datterselskab i sambeskatning	06.10.2025
Landsskatteretten · Gældseftergivelse: Ikke samlet ordning, da den kun omfattede 19% af selskabets usikrede gæld, og vurdering skulle ske på selskabsniveau, ikke koncernniveau	05.08.2025
Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster nedsættelse af underskud til fremførsel grundet manglende indberetning af skattepligtig indkomst	20.11.2024
Landsskatteretten · Periodisering af gældseftergivelse og underskudsbegrænsning ved frivillig akkord	20.11.2023
Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster nægtelse af underskudsfremførsel efter aktieoverdragelse	15.06.2020
Landsskatteretten · Sambeskatning og tab af underskudsfremførsel ved datterselskabers konkurs	07.02.2019
Landsskatteretten · Kapitalforhøjelse og gældsindfrielse: Underskudsbegrænsning og bevisbyrde for fradragsret i Østrig	17.07.2012
Skatterådet · Fremførsel af sambeskatningsunderskud efter fusion mellem søsterselskaber	06.01.2023
Skatterådet · Skattefrihed og ingen underskudsbegrænsning ved koncernintern gældseftergivelse	14.03.2018
Skatterådet · Underskudsbegrænsning ved akkordaftale er ikke suspensiv	23.06.2015
Skatterådet · Salg af selskab med udlejet ejendom giver ikke underskudsbegrænsning	30.04.2015

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Personskatteloven § 13	stk. 1	Selskabsskatteloven § 12	stk. 2
Selskabsskatteloven § 12d	stk. 2	Selskabsskatteloven § 12a	stk. 1
Selskabsskatteloven § 31	stk. 2	Virksomhedsskatteloven § 13	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

60 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 2

04.05.2022	Skattemæssigt underskud kunne ikke fremføres efter salg af "tomt" selskab	bs-20633-2021-hjr
13.09.2019	Nægtelse af creditlempeelse for svensk skat ved samlet underskud i virksomhedsordningen	bs-47779-2018-hjr

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL 6

22.09.2022	Skattemæssig behandling af endelige underskud i udenlandske faste driftssteder under dobbeltbeskatningsoverenskomster	C-538/20
27.02.2020	Grænseoverskridende flytning af selskabers hovedsæde og adgang til fradrag for tidligere skattemæssige underskud	C-405/18
19.06.2019	Fradrag for grænseoverskridende underskud ved fusion: Fortolkning af "endelige underskud" i Memira-sagen	C-607/17
19.06.2019	Etableringsfrihed og fradrag for endelige underskud i udenlandske datterdatterselskaber	C-608/17
04.07.2018	Etableringsfrihed og begrænsning i fradrag for underskud i udenlandske datterselskabers danske filialer (NN A/S mod Skatteministeriet)	C-28/17
02.02.2015	Storbritanniens betingelser for fradrag for endelige underskud i udenlandske datterselskaber overtræder ikke etableringsretten	C-172/13

LANDSRETTEN · ANKEINSTANS 1

03.05.2021	Afgørelse om underskudsfremførsel og fortolkning af ligningslovens § 15, stk. 7	1407-1710

BYRETTEN · FØRSTE INSTANS 1

03.01.2024	Sag om betingelser for sambeskatning mellem Sagsøger A/S og Virksomhed A/S 1 i indkomståret 2010	6270-7513

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 28

17.10.2025	Lempelse for udenlandsk skat i international sambeskatning: Fast driftssteds overskud må ikke reduceres med underskud fra andre selskaber	23-0062114
06.10.2025	Nægtelse af underskudsfremførsel fra opløst datterselskab i sambeskatning	22-0077245

19.09.2025	Landsskatteretten stadfæster afslag på genoptagelse til anvendelse af ligningslovens § 33 H	24-0078160
05.08.2025	Gældseftergivelse: Ikke samlet ordning, da den kun omfattede 19% af selskabets usikrede gæld, og vurdering skulle ske på selskabsniveau, ikke koncernniveau	19-0074815
28.11.2024	Ændring af sambeskatningsindkomst efter regulering af datterselskabs indkomst	23-0069818
20.11.2024	Landsskatteretten stadfæster nedsættelse af underskud til fremførsel grundet manglende indberetning af skattepligtig indkomst	19-0005084
22.04.2024	Ændring af Skattestyrelsens afgørelse vedrørende nedsættelse af sambeskatningsindkomst	22-0045332
20.11.2023	Periodisering af gældseftergivelse og underskudsbegrænsning ved frivillig akkord	19-0001954
25.01.2023	Gældseftergivelse og underskudsbegrænsning samt nægtelse af fradrag for tab på koncernintern regresfordring	18-0006569
04.01.2023	Landsskatterettens afgørelse om klageberettigelse og underskudsbegrænsning i sambeskatning	21-0010392
28.10.2022	Landsskatteretten: Anvendelse af underskud fra tidligere år – Indkomstår 2014	17-0005025
22.06.2021	Manglende overførsel af ægtefælles underskud grundet udenlandsk indkomst med creditlempelse	21-0016030
15.06.2020	Landsskatteretten stadfæster nægtelse af underskudsfremførsel efter aktieoverdragelse	16-1635410
07.02.2019	Sambeskatning og tab af underskudsfremførsel ved datterselskabers konkurs	16-0731024
15.06.2018	Beskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen ved efterfølgende underskud	14-4954896
03.04.2017	Konvertering af tilgodehavende til anpartskapital medfører underskudsbegrænsning	14-3960893
03.08.2016	Landsskatteretten: Beskatningsret og overførsel af underskud mellem ægtefæller	13-0208085
23.05.2016	Afslag på genoptagelse af skatteansættelse vedrørende sambeskatning - Indkomstår 2008 stadfæstes, indkomstår 2009-2011 hjemvises	13-0225571
19.01.2016	Overførsel af underskud fra ægtefælle - Virksomhedsunderskud - Personskatteloven § 13	13-0031894
12.01.2016	Landsskatteretten: Manglende dokumentation for fremførsel af koncernunderskud og spørgsmål om underskudsfremførsel efter ejerskifte	13-0148312
12.01.2016	Begrænsning af underskudsfremførsel grundet manglende økonomisk risiko ved ejerskifte, jf. ligningslovens § 15, stk. 7	13-0148336
18.09.2015	Nægtelse af creditlempelse ved virksomhedsskatteordning og virksomhed i flere lande	12-0213287
09.01.2015	Landsskatteretten: Hævet opsparet overskud i virksomhedsordning – Indkomstår 2010	14-3511294

17.07.2012	Kapitalforhøjelse og gældsindfrielse: Underskudsbegrænsning og bevisbyrde for fradragsret i Østrig	11-01776
14.10.2010	Skattepligt af gældseftergivelse – Samlet ordning efter kursgevinstlovens § 24	09-01282
28.10.2009	Landsskatteretten om underskudsbegrænsning ved gældseftergivelse i koncernforhold	08-02561
30.09.2009	Landsskatteretten om modregning af underskud og hævninger i opsparet overskud i virksomhedsordningen	09-00587
24.07.2009	Landsskatteretten om overførsel af underskud fra ægtefælle	06-01031

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 22

04.03.2026	Underskudsfremførsel ved fusion efter afbrudt sambeskatning	25-5151513
25.09.2025	Afnotering på børs og retten til underskudsfremførsel	25-2765961
09.04.2024	Fradrag for endeligt underskud ved likvidation af norsk datterselskab	23-1857019
21.03.2024	Sambeskattet selskab bevarer underskud efter skattefri fusion	23-1736533
13.03.2024	Fradrag for endeligt underskud i norsk datterselskab ved likvidation	23-1096006
08.11.2023	Fradrag for endeligt underskud i tysk datterselskab efter tilvalg af international sambeskatning	23-1089500
06.01.2023	Fremførsel af sambeskatningsunderskud efter fusion mellem søsterselskaber	22-0707316
29.11.2022	Fradrag for endeligt underskud ved likvidation af fransk datterselskab	22-0358098
05.07.2022	Fradrag for endeligt underskud i likvideret svensk datterselskab	22-0452745
05.05.2022	Anerkendelse af endeligt underskud ved tysk datterselskabs opløsning	21-0741738
18.12.2019	Underskudsbegrænsning ved overdragelse til holdingselskab ejet af far	19-0544068
07.06.2018	Underskudsbegrænsning ved akkord og ejerskifte i holdingselskab	17-1914913
14.03.2018	Skattefrihed og ingen underskudsbegrænsning ved koncernintern gældseftergivelse	17-1739388
23.06.2015	Underskudsbegrænsning ved akkordaftale er ikke suspensiv	13-6500016
30.04.2015	Salg af selskab med udlejet ejendom giver ikke underskudsbegrænsning	14-5157180
14.01.2015	Ejerskifte begrænser ikke fremførsel af nettokurstab og kildebegrænsede tab	14-4350184
02.12.2013	Fremførsel af underskud i modtagende selskab efter skattefri fusion	13-0226009
21.11.2013	Datterselskabs underskud modregnes i moderselskabs overskud efter fusion	13-4774123
11.11.2013	Underskudstab ved salg af bank-skal uden økonomisk risiko	13-0216795
26.01.2012	Fremførsel af subsambeskatningsunderskud efter skattefri fusion	11-212949
13.01.2010	Skattefri gældseftergivelse mellem koncernforbundne søsterselskaber	09-174851
25.04.2006	Underskudsfremførsel i tomt selskab efter ejerskifte	06-033066

08 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over generationsskifte

Succession, pengetankreglen, gaveafgift, A/B-modellen og latent skat

Version 2 Opdateret 24. jun. 2026 24 afgørelser · 2012–2026 Læs online

INTRODUKTION

Generationsskifte af erhvervsvirksomheder er reguleret af et komplekst samspil mellem aktieavancebeskatningslovens § 34 (aktier/anparter), kildeskattelovens § 33 C (personligt ejede virksomheder) og boafgiftslovens §§ 22-23 a-27 (gaveafgift og værdiansættelse). Den skattemæssige succession muliggør, at erhververen indtræder i overdragerens skattemæssige stilling, men er betinget af, at selskabets virksomhed ikke i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse (pengetankreglen). Praksis fra Højesteret, Landsskatteretten og Skatterådet har i de seneste år udviklet retsstillingen markant – navnlig med hensyn til rækkevidden af pengetankbegrebet, den lempelige gaveafgift for ægte erhvervsaktiver, A/B-modellen med forlods udbytteret samt kursfastsættelsen af latent skat ved succession.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Skattemæssig succession efter ABL § 34 er afskåret, hvis mere end 50 % af selskabets aktiver eller indtægter stammer fra passiv kapitalanbringelse – opregningen i stk. 6 (fast ejendom, kontanter, værdipapirer m.v.) er ikke udtømmende.

02 Minoritetsinvesteringer i vindmøller og solceller via partnerselskaber kan udgøre passiv kapitalanbringelse, når selskabet ikke deltager aktivt i driften (Højesteret, SKM2023.168.HR).

03 Vurderingen af, om en investering er passiv, beror på en konkret helhedsvurdering af investeringens – ikke aktivets – karakter.

04 Midlertidig udlejning af projektejendomme opført med henblik på videresalg afbryder ikke nødvendigvis aktiv status, når salgshensigten bevares og ejendommene er løbende udbudt (LSR 18-0015705/2023).

05 15 %-reglen i værdiansættelsescirkulæret kan ved gaveoverdragelse af fast ejendom fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder – generelle prisstigninger eller forældede vurderinger udgør dog ikke i sig selv særlige omstændigheder (Højesteret, U.2021.346H).

06 Dagsværdiansættelse af investeringsejendomme i årsregnskabet kan begrunde fravigelse af 15 %-reglen (Højesteret, BS-11908/2024-HJR).

07 15 %-reglen finder slet ikke anvendelse for sagkyndige næringsdrivende med handel med fast ejendom (Højesteret, SKM2024.344.HR – 3-2 dissens).

08 Den nedsatte gaveafgift på op til 10 % (BAL § 23 a) vurderes aktiv for aktiv – udlejede stuehuse på landbrugsejendomme afgiftsberigtiges med 15 %, selvom den samlede ejendom kan overdrages med succession.

09 Erhververen kan ved succession vælge mellem skematisk passivpost efter KSL § 33 D og kursværdien af faktisk overtagen latent skat – det største nedslag anvendes.

10 Latent skat er en eventualforpligtelse, der skal kursfastsættes konkret aktiv for aktiv under hensyn til forventet ejertid og sandsynligheden for, at skatten aktualiseres.

11 A/B-modellen med forlods udbytteret til A-anparter er anerkendt skattepraksis, men værdiansættelsen af udbytteretten skal afspejle handelsværdien og indeholde et passende afkastkrav.

12 En praksisændring fra 2019 (SKM2019.371.SR) kræver, at værdien af den asymmetriske gevinstmulighed ved A/B-modeller indgår i handelsværdien af B-anparterne.

13 Omstrukturering efter generationsskifte (anpartsombytning, ophørsspaltning, fusion) udløser ikke genberegning af nedsat gaveafgift, når aktiverne fordeles pro rata uden formueforskydning.

14 Lov nr. 369 af 9. april 2025 (L 123) gør den nedsatte gaveafgift for erhvervsaktiver permanent med en sats på 10 % og indfører aktiv udlejningsvirksomhed som nyt successionsberettiget aktiv i ABL § 34, stk. 7.

§ 1 Lovgrundlag og successionsbetingelser

Den skattemæssige succession ved familieoverdragelse reguleres af to sideordnede regelsæt: aktieavancebeskatningslovens § 34 for aktier og anparter og kildeskattelovens § 33 C for personligt ejede virksomheder. Begge hviler på det grundlæggende princip, at erhververen indtræder i overdragerens skattemæssige stilling – overdrageren beskattes ikke af avancen, men erhververen overtager den latente skattebyrde.

For **aktier og anparter** kræver ABL § 34, stk. 1 fire kumulative betingelser:

- Overdragelsen sker til børn, børnebørn, søskende, søskendes børn/børnebørn eller samlever (nr. 1)
- Overdragelsen udgør mindst 1 % af aktie-/anpartskapitalen (nr. 2)
- Selskabets virksomhed består ikke i overvejende grad af passiv kapitalanbringelse – **pengetankreglen** (nr. 3)
- Aktierne er ikke omfattet af §§ 19 B eller 19 C (nr. 4)

For **personligt ejede virksomheder** kræver KSL § 33 C, stk. 1 bl.a., at der overdrages en hel virksomhed, en af flere virksomheder eller en ideel andel heraf. Udlejning af fast ejendom (bortset fra landbrugs-/skovejendom) anses ikke for erhvervsvirksomhed, medmindre der er tale om **aktiv udlejningsvirksomhed** efter den nye ABL § 34, stk. 7, indført ved lov nr. 369 af 9. april 2025.

Reglerne udspringer af Betænkning nr. 1111/1987 om Generationsskiftets skatter og afgifter, der anbefalede en valgfri successionsordning for familieoverdragelser:

> *Det er flertallets opfattelse, at adgangen til overdragelse med succession i levende live ikke vil imødekomme det praktiske behov, hvis den begrænses til rene gaveoverdragelser. Den må stå åben for alle familieoverdragelser.*

Væsentlig ændring: Lov nr. 369 af 9. april 2025 (L 123, FT 2024/25) har gennemført en omfattende reform af generationsskiftereglerne. Bl.a. gøres den nedsatte gaveafgift permanent med en sats på 10 % (BAL § 23 a, stk. 4), aktiv udlejningsvirksomhed indføres som selvstændigt successionsberettiget aktiv (ABL § 34, stk. 7), og en ny skematisk værdiansættelsesmetode etableres i BAL § 12 a. Ændringerne er vedtagne men endnu ikke fuldt konsolideret i lovbekendtgørelserne.

LOV `Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 1, 7` `Kildeskatteloven § 33c, stk. 1`

§ 2 Pengetankreglen – passiv kapitalanbringelse efter ABL § 34, stk. 6

Pengetankreglen i ABL § 34, stk. 6 afskærer succession, hvis mindst 50 % af selskabets indtægter (gennemsnit af 3 regnskabsår) eller handelsværdien af selskabets aktiver stammer fra "fast ejendom, kontanter, værdipapirer el. lign.", der anses for passiv kapitalanbringelse. Bestemmelsen blev omformuleret ved lov nr. 683 af 8. juni 2017 (L 183), der erstattede den tidligere ordlyd om "udlejning af fast ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer el.lign." med det bredere begreb **passiv kapitalanbringelse**.

Højesterets principielle dom om vindmøller og solceller (SKM2023.168.HR)

I BS-39520/2021-HJR afgjorde Højesteret, at minoritetsinvesteringer i vindmølle- og solcelleanlæg via skattemæssigt transparente partnerselskaber udgjorde passiv kapitalanbringelse. Selskabet PMG Invest ApS ejede marginale andele (1,42 % og 2,25 %) i Obton-partnerselskaberne og deltog ikke i driften. Højesteret fastslog:

> *Højesteret finder, at der ikke i ordlyden af eller forarbejderne til aktieavancebeskatningslovens § 34 er holdepunkter for som anført af A at anlægge en snæver fortolkning af, hvad der skal forstås ved passiv kapitalanbringelse, dvs. fast ejendom, kontanter, værdipapirer eller lignende.*

Retten lagde afgørende vægt på, at Obton-partnerskaberne blev markedsført som investeringsprodukter og "solide alternativer til volatile aktier", og at opregningen af pengetankaktiver i stk. 6 **ikke er udtømmende**. Sagen havde forinden passeret Vestre Landsret, der i BS-20270/2020-VLR nåede til samme resultat.

Midlertidig udlejning af projektejendomme (LSR 18-0015705/2023)

Landsskatteretten fandt i 18-0015705, at midlertidig udlejning af nyopførte ejendomme bestemt for videresalg ikke nødvendigvis udgør passiv kapitalanbringelse. Koncernen drev bygge- og projektudviklingsvirksomhed, og retten sidestillede virksomheden med et typehusfirma. Fire af fem ejendomme blev anset for aktive driftsaktiver, fordi salgshensigten var bevaret og lejekontrakterne var tidsbegrænsede. Kun én ejendom, der fortsat var udlejet efter lang tid, blev omkvalificeret til passiv. Da de passive aktiver samlet udgjorde under 50 %, var selskabet ikke en pengetank.

Aktiv udlejningsvirksomhed – nyt stk. 7

Den nye ABL § 34, stk. 7, indført ved lov nr. 369 af 9. april 2025, definerer aktiv udlejningsvirksomhed som et selvstændigt undtaget aktiv. I SKM2026.265.SR bekræftede Skatterådet, at en nytilkøbt udlejningsejendom, ejet under 1 år, kunne indgå som erhvervsaktiv, når den indgik i en samlet aktiv udlejningsvirksomhed, der havde været ejet i mindst 1 år.

LOV	Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 6, 7	
PRAKSIS	**Højesteret** · Investering i vindmøller og solcelleanlæg via partnerselskaber betragtet som passiv kapitalanbringelse (Pengetankreglen)	19.01.2023
	Højesteret · Henvisning af skattesag om "pengetankreglen" og solcelle-/vindmølleanlæg til landsretten som 1. instans	22.12.2020
	Landsretten · Afgørelse om skattemæssig succession ved overdragelse af kapitalandele i selskab med investeringer i solcelle- og vindmølleanlæg	11.10.2021
	Landsretten · Sag om passiv kapitalanbringelse vedrørende andele i solcelleanlæg og vindmøller	03.07.2020
	Landsskatteretten · Midlertidig udlejning af projektejendomme forhindrede ikke overdragelse med skattemæssig succession	15.12.2023
	Skatterådet · Skatterådet: Generationsskifte via vedtægtsændring, anpartsombytning, ophørsspaltning og overdragelse med succession – nytilkøbt udlejningsejendom og pengetankreglen	04.06.2026

§ 3 15 %-reglen og værdiansættelse ved gaveoverdragelse af fast ejendom

Værdiansættelsescirkulæret (cirkulære nr. 185 af 17. november 1982) fastsætter i pkt. 6, at fast ejendom ved gaveoverdragelse kan ansættes til den seneste offentlige ejendomsvurdering +/- 15 %, medmindre der foreligger **særlige omstændigheder**. Reglen er central for generationsskifter, men rammerne for dens anvendelse er blevet strammet markant af Højesteret i de seneste år. For en dybere behandling af selve værdiansættelsesmetoderne, se praksisoversigten om skatteretlig værdiansættelse.

Højesteret: Generelle prisstigninger er ikke særlige omstændigheder (U.2021.346H)

I 22/2020 fastslog Højesteret, at forældede ejendomsvurderinger (uændret siden 2011/2012) og generelle prisstigninger i sig selv ikke udgør særlige omstændigheder:

> *At en udlejningsejendom som følge af generelle prisstigninger må antages at være steget i værdi i forhold til den seneste offentlige vurdering, kan således ikke i sig selv udgøre særlige omstændigheder, der kan begrunde udmelding af sagkyndig vurdering.*

Det offentlige bærer risikoen for, at vurderingen er for lav.

Højesteret: Dagsværdi i årsregnskab kan fravige reglen (BS-11908/2024-HJR)

I BS-11908/2024-HJR fastslog Højesteret derimod, at en dagsværdiansættelse af investeringsejendomme i årsregnskabet efter årsregnskabslovens § 38 **generelt** kan begrunde fravigelse af 15 %-reglen:

> *Værdiansættelse af en investeringsejendom til dagsværdi i et årsregnskab foretaget i overensstemmelse med reglerne i årsregnskabsloven vil kunne begrunde fravigelse af 15 %-reglen i værdiansættelsescirkulæret.*

Dagsværdien (169,75 mio. kr.) oversteg den offentlige vurdering (122,48 mio. kr.) med ca. 39 %, og gaveafgiften blev beregnet af Vurderingsstyrelsens skøn på 220 mio. kr.

Højesteret: 15 %-reglen finder ikke anvendelse for næringsejendomme (SKM2024.344.HR)

I BS-50037/2023-HJR afgjorde et **flertal** af Højesteret (3-2), at 15 %-reglen slet ikke finder anvendelse ved gaveoverdragelse af en portefølje på over 60 udlejningsejendomme, når gavegiverne var sagkyndige næringsdrivende med handel med fast ejendom:

> *Vi finder, at de hensyn, som 15 %-reglen bygger på, ikke gælder for næringsejendomme.*

Sønnerne skulle betale yderligere gaveafgift på ca. 24,7 mio. kr. i alt. Mindretallet (2 dommere) fandt derimod, at reglen gælder for alle ejendomme uanset gavegivers status.

LOV Boafgiftsloven § 12, stk. 2 · Boafgiftsloven § 27, stk. 1

PRAKSIS
- **Højesteret** · Højesterets afgørelse om fravigelse af 15 %-reglen ved gaveoverdragelse af ejendomsselskaber grundet dagsværdiansættelse i årsregnskab — 23.09.2024
- **Højesteret** · Fravigelse af 15 %-reglen ved generationsskifte af næringsejendomme — 20.06.2024
- **Højesteret** · Højesterets afklaring af 15 %-reglen ved værdiansættelse af fast ejendom i dødsboer — 26.04.2021

§ 4 A/B-modellen med forlods udbytteret

A/B-modellen er en udbredt generationsskiftestruktur, hvor anpartskapitalen opdeles i A-anparter (med stemmeret og forlods udbytteret) og B-anparter (stemmeløse, med residualværdi), der overdrages til næste generation. Vedtægtsændringen udløser ikke afståelsesbeskatning, når den foretages i en eneaktionærsituation, da der ikke sker formueforskydning, jf. ABL § 30 og fast praksis.

Praksisændring i 2019 – asymmetrisk gevinstmulighed

I SKM2019.371.SR annoncerede Skatterådet en praksisændring. Rådet konstaterede, at B-anparternes konstruktion indebærer en **asymmetrisk gevinst- og tabsmulighed**: stiger indtjeningen, tilfalder hele merværdien B-anparterne, mens A-anparternes forlods udbytteret forbliver uændret. Faldet rammer primært A-anparterne:

> *Skatterådet finder, at der er tale om en praksisændring, idet dette element ikke tidligere er inddraget i værdiansættelsen i sammenlignelige A/B-sager.*

Skatterådet gav en overgangsperiode på 6 måneder efter offentliggørelse af et styresignal. Den forlods udbytteret blev i den konkrete sag accepteret med et afkastkrav på 7,5 % p.a.

Krav til afkastkrav og forrentning

Praksis kræver, at den forlods udbytteret tilskrives en årlig forrentning svarende til, hvad en uafhængig investor ville kræve. I SKM2019.578.SR og SKM2019.579.SR blev et tillæg på 6,4 % p.a. accepteret som markedsmæssigt. I SKM2016.52.SR afviste Skatterådet derimod en ekstern vurdering på 189 mio. kr. som grundlag for den forlods udbytteret, fordi likvidationsværdien antoges at være højere end going concern-værdien, og der manglede indregning af et passende afkastkrav.

Vedtægtsændring i flerpartssituation

I flerpartssituationer – fx mor og to børn – kræves det, at den forlods udbytteret fastsættes til markedsværdien af den oprindelige andel med et markedsmæssigt tillæg, og at C-anparter (residualretten) fordeles forholdsmæssigt, så ingen formueforskydning opstår.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 30

PRAKSIS
Skatterådet · Generationsskifte ved vedtægtsændring skaber A/B/C anparter 25.11.2019
Skatterådet · Generationsskifte via opdeling i A B og C anparter anses ikke for afståelse 25.11.2019
Skatterådet · Generationsskifte A/B-model skattefri ombytning og praksisændring 11.07.2019
Skatterådet · Generationsskifte via A/B-model og værdiansættelse af forlods udbytteret 04.02.2016

§ 5 Nedsat gaveafgift efter boafgiftslovens § 23 a og 3-årskravet

Ved lov nr. 683 af 8. juni 2017 (L 183) blev der indført en nedsat gaveafgift for overdragelse af erhvervsvirksomheder i BAL § 23 a. Satsen blev gradvist sænket fra 13 % (2016-17) til 6 % (2019), men ordningen var tidsbegrænset.

Permanent ordning med 10 % – L 123

Lov nr. 369 af 9. april 2025 (L 123, FT 2024/25) gør den nedsatte gaveafgift **permanent** med virkning for gaver ydet fra 1. oktober 2024. Satsen er nu 10 %. Betingelserne i BAL § 23 a, stk. 2 kræver fortsat, at gavegiver har ejet virksomheden i mindst 1 år og aktivt deltaget i virksomhedens ledelse.

3-årskravet i BAL § 23 b

BAL § 23 b, stk. 1 forhindrer, at den nedsatte afgift udnyttes til hurtig omsætning: gavemodtager må ikke direkte eller indirekte afstå aktierne eller virksomheden inden for 3 år, ellers forhøjes gaveafgiften til 15 %. Stk. 2 undtager dog skattefrie omstruktureringer, hvor der udelukkende sker vederlæggelse med aktier.

I SKM2026.153.SR bekræftede Skatterådet, at en pro rata anpartsombytning efterfulgt af ophørsspaltning ikke udløste genberegning, da ejerkredsen og datterens indirekte andel af driftsvirksomheden forblev uændrede.

Aktiv for aktiv-vurderingen

Den nedsatte gaveafgift beregnes af den del af gaven, der opfylder betingelserne for succession. Udlejede stuehuse på landbrugsejendomme, der ikke indgår i den erhvervsmæssige drift, afgiftsberigtiges med den almindelige sats på 15 %, selvom selve landbrugsejendommen kan overdrages med succession. Denne "aktiv for aktiv"-tilgang fremgår af Landsskatterettens praksis.

LOV Boafgiftsloven § 23a, stk. 1, 4 Boafgiftsloven § 23b, stk. 1-2

PRAKSIS
Landsskatteretten · Nedsættelse af gaveafgift grundet forkert beregning af perioderesultat ved anpartsoverdragelse 18.06.2024
Skatterådet · Skattefri omstrukturering efter generationsskifte – ingen genberegning af nedsat gaveafgift ved ophørsspaltning, anpartsombytning og fusion 10.04.2026
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning udløser ikke forhøjelse af nedsat gaveafgift ved pro rata-fordeling 01.04.2026
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning til etablering af personlige holdingselskaber – handelsværdikrav og gaveafgift 01.04.2026

§ 6 Latent skat – passivpost eller kursværdi

Når en virksomhed eller aktier overdrages med succession, overtager erhververen den latente skattebyrde. Til kompensation kan erhververen vælge mellem to metoder:

1. **Skematisk passivpost** efter KSL § 33 D: beregnes efter en fast formel baseret på den laveste skatteprocent.
2. **Kursværdi af faktisk overtagen latent skat** efter KSL § 33 C: eventualforpligtelsen kursfastsættes konkret under hensyn til aktivets art, forventet ejertid og sandsynligheden for aktualisering.

Det **største nedslag** anvendes.

Konkret kursfastsættelse aktiv for aktiv

Landsskatteretten fastslog i SKM2008.876.LSR, at latent skat er en eventualforpligtelse, der skal kursfastsættes individuelt for hvert aktiv. I SKM2014.751.SR bekræftede Skatterådet, at en samlet kurs 80 for alle aktiver ikke kunne anvendes – driftsbygninger, udlejede boliger, stuehus og jord skal vurderes hver for sig:

> *Den latente skat skal kursfastsættes konkret for hvert aktiv. Aktivernes art, forventet ejertid og usikkerhed om fremtidige dispositioner indgår i vurderingen.*

Fordeling af successionsfordelen

I de seneste afgørelser har Skatterådet strammet praksis for fordelingen af successionsfordelen mellem gavegiver og -modtager. I SKM2025.628.SR og SKM2026.131.SR afviste Skatterådet en 50/50-fordeling, fordi overdragelserne skete med rente- og afdragsfrie gældsbreve, hvilket betød, at køber ikke påtog sig reel økonomisk risiko:

> *Da overdragelsen sker mellem far og søn på vilkår, der ikke afspejler, hvad der ville være indgået mellem uafhængige parter, findes det ikke godtgjort, at den aftalte fordeling af successionsfordelen ligger inden for det markedsmæssige spænd.*

Desuden blev en antaget ejertid til 60-årsalderen anset for urealistisk, da der er mulighed for yderligere at udskyde beskatningen via skattefri omstrukturering eller ny succession.

Tab på enkeltaktiver

Tab, der konstateres ved overdragelsen, fradrages hos overdrageren efter KSL § 33 C, stk. 3, men erhververen succederer ikke i tabsaktiver – anskaffelsessummen fastsættes til handelsværdi.

LOV	Kildeskatteloven § 33d · Kildeskatteloven § 33c, stk. 3	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Skattepligt af gave ved overdragelse af ejendomme med succession - Valg mellem nedslag i handelsværdi eller passiv post	03.07.2012
	Skatterådet · Generationsskifte med succession i biogaskoncern og værdiansættelse	09.03.2026
	Skatterådet · Generationsskifte af landbrugsaktier med succession og skattenedslag	06.11.2025
	Skatterådet · Succession i virksomhedsordning ved overdragelse til medarbejder	31.10.2022
	Skatterådet · Succession i samlet ejendomsavance og konkret kursfastsættelse	31.10.2014

§ 7 Omstrukturering efter generationsskifte – 3-årskrav og genberegning

En hyppig udfordring ved generationsskifte er behovet for efterfølgende omstrukturering – typisk anpartsombytning, ophørsspaltning eller fusion – til etablering af personlige holdingselskaber. Spørgsmålet er, om sådanne dispositioner inden for 3-årsperioden i BAL § 23 b, stk. 1 udløser genberegning af den nedsatte gaveafgift.

Pro rata-fordeling udløser ikke genberegning

Skatterådet har i en konsistent praksis bekræftet, at skattefrie omstruktureringer, der gennemføres med fuldstændig forholdsmæssig fordeling og udelukkende vederlag i anparter, ikke udløser genberegning:

- SKM2026.153.SR: Anpartsombytning + ophørsspaltning – ejerkredsens indirekte andele uændrede.
- SKM2026.164.SR: Ophørsspaltning + anpartsombytninger + fusioner – igen pro rata og udelukkende anpartsvederlag.
- SKM2026.152.SR: Bekræftede, at den forudgående successionsoverdragelse ikke påvirkes af efterfølgende omstruktureringer, der gennemføres uden tilbagevirkende kraft.

Modsat: Ikke-pro rata spaltning kan udløse genberegning

I SKM2021.470.LSR (refereret i SKM2026.164.SR) fandt Landsskatteretten, at en ophørsspaltning, der efterlod gavemodtager som ejer af alene likvider og tilgodehavender (passiv formue), udgjorde en **indirekte afståelse** af driftsvirksomheden og dermed udløste genberegning.

Tilbagevirkende kraft er afgørende

I SKM2026.265.SR fastslog Skatterådet, at en efterfølgende ophørsspaltning, der får børnenes holdingselskaber til at blive pengetanke, alligevel ikke påvirker den forudgående succession – **medmindre** spaltningen gennemføres med skattemæssig tilbagevirkende kraft til et tidspunkt **før** overdragelsen med succession:

> *En efterfølgende ophørsspaltning får kun konsekvenser for de tidligere successionsoverdragelser, hvis spaltningen gennemføres med skattemæssig tilbagevirkende kraft til et tidspunkt før overdragelsen med succession.*

LOV	Boafgiftsloven § 23b, stk. 1-2 · Fusionsskatteloven § 15a	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Skatterådet: Generationsskifte via vedtægtsændring, anpartsombytning, ophørsspaltning og overdragelse med succession – nytilkøbt udlejningsejendom og pengetankreglen	04.06.2026
	Skatterådet · Skattefri omstrukturering efter generationsskifte – ingen genberegning af nedsat gaveafgift ved ophørsspaltning, anpartsombytning og fusion	10.04.2026
	Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning udløser ikke forhøjelse af nedsat gaveafgift ved pro rata-fordeling	01.04.2026
	Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning til etablering af personlige holdingselskaber – handelsværdikrav og gaveafgift	01.04.2026

§ 8 Virksomhedsordningen og generationsskifte – udlån og succession i opsparet overskud

Ved generationsskifte af personligt ejede virksomheder under virksomhedsordningen (VSO) opstår særlige problemstillinger omkring succession i opsparet overskud og karakteren af sælgerfinansiering.

Succession i opsparet overskud

KSL § 33 C, stk. 5 muliggør, at erhververen overtager indeståendet på konto for opsparet overskud, forudsat at overdragelsen finder sted dagen efter indkomstårets udløb. Indgår der finansielle aktiver i VSO'en, fragår værdien af disse ved opgørelsen. I SKM2022.523.SR bekræftede Skatterådet, at succession i opsparet overskud ved overdragelse til en nær medarbejder var mulig, når finansielle aktiver var elimineret inden årets udgang ved indkøb af driftsrelaterede aktiver.

Udlån til børn i forbindelse med generationsskifte

I BS-38385/2019-OLR fastslog Østre Landsret, at sælgerfinansiering ydet af forældre til børn i forbindelse med glidende generationsskifter ikke har erhvervsmæssig karakter i virksomhedsskattelovens forstand. Lånene – typisk uforrentede og uden afdragsprofil – blev anset for at være ydet som udslag af virksomhedsejernes personlige interesse i at finansiere generationsskiftet. Konsekvensen var, at lånene blev anset for hævet ud af virksomhedsordningen efter VSL § 5, med beskatning af opsparede overskud.

Dommen understreger, at **to kumulative betingelser** skal opfyldes for, at et lån kan forblive i VSO'en: det skal være på markedsvilkår *og* et normalt led i virksomhedens drift.

LOV	Kildeskatteloven § 33c, stk. 5 · Virksomhedsskatteloven § 5	
PRAKSIS	**Landsretten** · Sag om udlån i forbindelse med generationsskifte og virksomhedsskatteordningen	17.03.2023
	Skatterådet · Succession i virksomhedsordning ved overdragelse til medarbejder	31.10.2022

§ 9 Sammenfatning og aktuel retsstilling

Praksis om generationsskifte er i markant bevægelse. De seneste års domme og administrative afgørelser har afklaret en række centrale spørgsmål, men har også rejst nye:

- **Pengetankreglen** er efter SKM2023.168.HR cementeret som en **konkret helhedsvurdering**, ikke et objektivt aktivkriterium. Opregningen i ABL § 34, stk. 6 er ikke udtømmende, og vurderingen beror på investeringens – ikke aktivets – karakter.
- **15 %-reglen** er markant indskrænket: den finder ikke anvendelse for næringsejendomme (SKM2024.344.HR), og dagsværdiansættelse i årsregnskaber kan generelt begrunde fravigelse (BS-11908/2024-HJR). Kun generelle prisstigninger er fortsat beskyttet (U.2021.346H).
- **A/B-modellen** er fortsat anerkendt, men den asymmetriske gevinstmulighed skal indregnes i handelsværdien efter praksisændringen i SKM2019.371.SR. Afkastkravet skal fastsættes markedsmæssigt (typisk 6-8 % i praksis).
- **Latent skat** skal kursfastsættes aktiv for aktiv, og nyere praksis stiller skærpede krav til dokumentation af ejertid og fordeling af successionsfordelen – en 50/50-fordeling accepteres ikke længere automatisk.
- **Omstrukturering** efter generationsskifte er nu velafklaret: pro rata-dispositioner med udelukkende anpartsvederlag udløser ikke genberegning, men ikke-pro rata spaltning kan gøre det.
- **L 123-reformen** (lov nr. 369 af 9. april 2025) gør den nedsatte gaveafgift permanent med 10 %, indfører aktiv udlejningsvirksomhed som successionsberettiget aktiv og etablerer en skematisk værdiansættelsesmetode i BAL § 12 a.

For behandling af relaterede emner, se:

- Værdiansættelse i skatteretten – 15 %-reglen, sammenligningslejemål og syn og skøn
- Bindende svar fra Skatterådet – proceduremæssige spørgsmål ved generationsskifte
- Arveret – arv, uskiftet bo og boafgift

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 1, 6 · Boafgiftsloven § 12a · Boafgiftsloven § 23a, stk. 1, 4

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets afgørelse om fravigelse af 15 %-reglen ved gaveoverdragelse af ejendomsselskaber grundet dagsværdiansættelse i årsregnskab	23.09.2024
Højesteret · Fravigelse af 15 %-reglen ved generationsskifte af næringsejendomme	20.06.2024
Højesteret · Investering i vindmøller og solcelleanlæg via partnerselskaber betragtet som passiv kapitalanbringelse (Pengetankreglen)	19.01.2023
Højesteret · Højesterets afklaring af 15 %-reglen ved værdiansættelse af fast ejendom i dødsboer	26.04.2021
Skatterådet · Generationsskifte A/B-model skattefri ombytning og praksisændring	11.07.2019

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Aktieavancebeskatningsloven § 34	stk. 1, 6	Boafgiftsloven § 23a	stk. 1, 4
Boafgiftsloven § 23b	stk. 1-2	Boafgiftsloven § 27	stk. 1
Kildeskatteloven § 33c	stk. 1	Kildeskatteloven § 33d	

MATERIALE Citerede afgørelser

24 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 5

23.09.2024	Højesterets afgørelse om fravigelse af 15 %-reglen ved gaveoverdragelse af ejendomsselskaber grundet dagsværdiansættelse i årsregnskab	6208-7442
20.06.2024	Fravigelse af 15 %-reglen ved generationsskifte af næringsejendomme	bs-50037-2023-hjr
19.01.2023	Investering i vindmøller og solcelleanlæg via partnerselskaber betragtet som passiv kapitalanbringelse (Pengetankreglen)	bs-39520-2021-hjr
26.04.2021	Højesterets afklaring af 15 %-reglen ved værdiansættelse af fast ejendom i dødsboer	22-2020
22.12.2020	Henvisning af skattesag om "pengetankreglen" og solcelle-/vindmølleanlæg til landsretten som 1. instans	bs-28572-2020-hjr

LANDSRETTEN · ANKEINSTANS 3

17.03.2023	Sag om udlån i forbindelse med generationsskifte og virksomhedsskatteordningen	3681-4408
11.10.2021	Afgørelse om skattemæssig succession ved overdragelse af kapitalandele i selskab med investeringer i solcelle- og vindmølleanlæg	2310-2752
03.07.2020	Sag om passiv kapitalanbringelse vedrørende andele i solcelleanlæg og vindmøller	2310-2751

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 3

18.06.2024	Nedsættelse af gaveafgift grundet forkert beregning af perioderesultat ved anpartsoverdragelse	19-0026533
15.12.2023	Midlertidig udlejning af projektejendomme forhindrede ikke overdragelse med skattemæssig succession	18-0015705
03.07.2012	Skattepligt af gave ved overdragelse af ejendomme med succession - Valg mellem nedslag i handelsværdi eller passiv post	10-00679

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 13

04.06.2026	Skatterådet: Generationsskifte via vedtægtsændring, anpartsombytning, ophørsspaltning og overdragelse med succession – nytilkøbt udlejningsejendom og pengetankreglen	26-0311047
10.04.2026	Skattefri omstrukturering efter generationsskifte – ingen genberegning af nedsat gaveafgift ved ophørsspaltning, anpartsombytning og fusion	25-5862526
01.04.2026	Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning til etablering af personlige holdingselskaber – handelsværdikrav og gaveafgift	25-5615884
01.04.2026	Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning udløser ikke forhøjelse af nedsat gaveafgift ved pro rata-fordeling	26-0363047
09.03.2026	Generationsskifte med succession i biogaskoncern og værdiansættelse	25-4918482
06.11.2025	Generationsskifte af landbrugsaktier med succession og skattenedslag	25-3243542
03.09.2025	Afvisning af bindende svar om successionsbetingelser og EU-ret	25-1968843
31.10.2022	Succession i virksomhedsordning ved overdragelse til medarbejder	22-0505168
25.11.2019	Generationsskifte ved vedtægtsændring skaber A/B/C anparter	19-0418705
25.11.2019	Generationsskifte via opdeling i A B og C anparter anses ikke for afståelse	19-0418457
11.07.2019	Generationsskifte A/B-model skattefri ombytning og praksisændring	16-1837562
04.02.2016	Generationsskifte via A/B-model og værdiansættelse af forlods udbytteret	15-1729028
31.10.2014	Succession i samlet ejendomsavance og konkret kursfastsættelse	14-4052053

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Generationsskiftets skatter og afgifter

nr. 1111 · 1987 · Skattedepartementet

09 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over kapitalafkastordningen (virksomhedsskatteloven afsnit II)

Den skematiske mellemvej for selvstændigt erhvervsdrivende – VSL §§ 22 a-22 c i administrativ praksis

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 39 afgørelser · 2009-2026 Læs online

INTRODUKTION

Kapitalafkastordningen i virksomhedsskattelovens afsnit II er et valgfrit, forenklet alternativ til virksomhedsordningen: der beregnes et skematisk kapitalafkast af virksomhedens erhvervsmæssige aktiver, som fragår i den personlige indkomst og lægges til kapitalindkomsten, uden at den erhvervsdrivende skal føre adskilt virksomheds- og privatøkonomi. Ordningen suppleres af konjunkturudligningsordningen i § 22 b og af den særlige kapitalafkastberegning for lånefinansieret køb af aktier og anparter i § 22 c. Praksis ligger næsten udelukkende administrativt – Landsskatteretten og Skatterådet – og domineres af tre spor: afgrænsningen af "selvstændig erhvervsvirksomhed" (særligt deltidslandbrug og udlejningsejendomme), betingelserne i § 22 c, og en meget stor sagsmasse om genoptagelse og selvangivelsesomvalg efter den fejlagtigt beregnede kapitalafkastsats 2000-2010.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Kapitalafkastordningen forudsætter selvstændig erhvervsvirksomhed efter samme afgrænsning som virksomhedsordningen; nægtes fradrag for underskud efter statsskattelovens § 6, stk. 1, litra a, bortfalder adgangen til ordningen automatisk.

02 Der stilles ikke regnskabsmæssige krav som betingelse for at anvende kapitalafkastordningen – Landsskatteretten har underkendt en nægtelse begrundet i mangelfuldt regnskabsgrundlag, selv om en skønsmæssig forhøjelse i øvrigt blev opretholdt.

03 Erhvervsmæssighedsvurderingen foretages driftsgren for driftsgren: én aktivitet kan udskilles som ikke-erhvervsmæssig, mens ordningen fortsat kan anvendes på den resterende, erhvervsmæssige del.

04 For deltidslandbrug gælder den lempeligere ligningspraksis fra TfS 1994, 364: driften skal være teknisk-landbrugsfagligt forsvarlig og have udsigt til et resultat på 0 kr. eller derover efter driftsmæssige afskrivninger, men før renter og driftsherreløn.

05 Syns- og skønserklæringer er i praksis udslagsgivende i deltidslandbrugssagerne – en skønsmands vurdering af forsvarlig drift og udsigt til nulresultat fører oftest til medhold.

06 Kapitalafkastgrundlaget efter VSL § 22 a, stk. 5, opgøres brutto ved indkomstårets begyndelse som værdien af aktiver, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt; gæld fragår ikke, bortset fra varekreditorer.

07 Kontanter, fordringer (bortset fra varedebitorer), aktier og andre finansielle aktiver indgår ikke i kapitalafkastgrundlaget, og siden indkomståret 2021 heller ikke fast ejendom stillet til rådighed som bolig for nærtstående.

08 Kapitalafkastet kan efter VSL § 22 a, stk. 3, ikke overstige den største talmæssige værdi af enten positiv personlig nettoindkomst fra virksomheden eller negativ nettokapitalindkomst.

09 Efter VSL § 23 a kan et grundbeløb på 46.000 kr. (2010-niveau) af kapitalafkastet vælges medregnet i den personlige indkomst, hvorved bidragsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidrag forøges tilsvarende.

10 Henlæggelse til konjunkturudligning kan højst udgøre 25 pct. af virksomhedens overskud, skal mindst udgøre 5.000 kr., og beløbet efter konjunkturudligningsskat skal indsættes på en bunden konto i et pengeinstitut inden oplysningsfristen.

11 Henlæggelser skal tvangsindtægtsføres, når virksomhedens personlige indkomst efter kapitalafkast bliver negativ, når den erhvervsdrivende ophører med at anvende kapitalafkastordningen, og senest i det 10. indkomstår efter henlæggelsesåret.

12 Ved overgang fra kapitalafkastordningen til virksomhedsordningen anses beløbet på konjunkturudligningskontoen som indestående på konto for opsparet overskud – der udløses altså ikke beskatning.

13 Konjunkturudligningskontoen kan overtages ved succession i levende live efter kildeskattelovens § 33 C, stk. 6, og ved udlodning fra dødsbo efter dødsboskattelovens § 39, stk. 3.

14 En henlæggelse, der reelt er hævet og skulle have været beskattet i et tidligere, forældet indkomstår, kan ikke beskattes i et senere år som konsekvensændring, når betingelserne for ekstraordinær genoptagelse ikke er opfyldt.

15 Kapitalafkastordningen for aktier og anparter i VSL § 22 c har til formål på skematisk vis at give fuld skatteværdi af renteudgifter ved køb af et driftsselskab, så aktiekøb sidestilles med køb af en personligt ejet virksomhed.

16 Betingelsen om et kontantomregnet vederlag over grundbeløbet på 627.000 kr. (2010-niveau) skal opfyldes af egentlige aktier eller anparter – konvertible obligationer kan ikke medregnes, da de skatteretligt er fordringer.

17 Aktier erhvervet ved skattefri virksomhedsomdannelse, skattefri aktieombytning eller ved brug af etableringskontomidler er udelukket fra § 22 c, fordi der ikke er knyttet renteudgifter til erhvervelsen.

18 Indgår aktierne i en skattefri aktieombytning midt i et indkomstår, kan der beregnes et forholdsmæssigt kapitalafkast for de hele måneder før ombytningen, men ordningen bortfalder for tiden derefter.

19 Pengetankreglen i § 22 c, stk. 2, nr. 4, afgrænses på samme måde som aktieavancebeskatningslovens § 34, og 50 pct.-grænsen måles både på indtægter og på handelsværdien af aktiverne ultimo året.

20 Ved lov nr. 369 af 9. april 2025 er aktiv udlejningsvirksomhed med fast ejendom, jf. ABL § 34, stk. 7, undtaget fra pengetankreglen i § 22 c – ændringen er endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsen.

21 Valget af kapitalafkastordningen træffes ved oplysningsafgivelsen og kan omgøres frem til den 30. juni i det andet kalenderår efter indkomstårets udløb, jf. VSL § 2, stk. 2, og § 22 c, stk. 7.

22 Efter fristens udløb kan omvalg mellem kapitalafkastordningen og virksomhedsordningen ske efter skatteforvaltningslovens § 30, når en ansættelsesændring har betydning for valget og har givet utilsigtede skattemæssige konsekvenser.

23 Højesteret har fastslået, at § 30 ikke kræver en direkte sammenhæng mellem den korrigerede post og det valg, der ønskes omgjort – det er tilstrækkeligt, at ansættelsen har betydning for valget.

24 Omvalgsadgangen rækker ikke til konsekvenser, der er iboende i selve valget og lovgivningen; Højesteret afviste omvalg, hvor tabet af fradragsret fulgte direkte af den valgte skattefri fusion.

25 Ved genoptagelse som følge af den for høje kapitalafkastsats kan overskudsdisponering og hensættelser til senere hævning ændres, men hverken de faktiske hævninger eller kapitalafkastgrundlagene kan ændres.

§ 1 Kapitalafkastordningens plads mellem personskatteloven og virksomhedsordningen

Efter virksomhedsskattelovens § 22 a, stk. 1 kan skattepligtige personer, der driver selvstændig erhvervsvirksomhed, *i stedet for* at anvende virksomhedsordningen efter afsnit I vælge at beregne et kapitalafkast af de erhvervsmæssige aktiver. Kapitalafkastet fragår i den personlige indkomst og lægges til kapitalindkomsten. Ordningen er dermed en skematisk mellemvej: den giver – som Skattestyrelsen formulerer det i Den juridiske vejledning C.C.5.3.1.1 – "nogle af virksomhedsordningens fordele på en mere enkel måde".

Den praktiske virkning beskrives sådan i vejledningen:

> *"I kapitalafkastordningen gives der på skematisk vis fradrag i den personlige indkomst for virksomhedens renteudgifter. I det omfang kapitalafkastet overstiger nettorenteudgifterne, indebærer ordningen, at forrentningen af egenkapitalen i virksomheden beskattes som kapitalindkomst."*

De centrale strukturelle forskelle til virksomhedsordningen er:

- **Ingen regnskabsmæssig opdeling.** Kravet i § 2, stk. 1 om et selvstændigt regnskab med adskilt virksomheds- og privatøkonomi gælder kun virksomhedsordningen. § 22 a, stk. 1 henviser alene til § 2, stk. 2, 1.-3. pkt. (valg og omvalg) samt stk. 6.
- **Bruttoopgørelse af afkastgrundlaget.** Gæld fragår som hovedregel ikke, jf. § 22 a, stk. 5 – modsat virksomhedsordningens nettoopgørelse.
-

Ingen opsparingsmulighed. Der findes ingen konto for opsparet overskud; den tilsvarende funktion varetages af konjunkturudligningsordningen i § 22 b.

- **Loft over afkastet.** Kapitalafkastet er maksimeret efter § 22 a, stk. 3.

Ordningen omfatter både fuldt og begrænset skattepligtige fysiske personer. Den kan derimod ikke anvendes af dødsboer, på konkursindkomst eller på anpartsvirksomhed omfattet af personskattelovens § 4, stk. 1, nr. 9 og 11, jf. § 22 a, stk. 7.

Det allerede i 1994 udstedte cirkulære om personskatteloven, pkt. 3.1 beskriver samspillet mellem de to ordninger og fastslår, at den personlige indkomst og kapitalindkomsten for kapitalafkastordningens brugere i øvrigt opgøres på samme måde som for andre selvstændige, der ikke anvender virksomhedsordningen.

LOV `Personskatteloven § 4, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 2, stk. 1-2` `Virksomhedsskatteloven § 22a, stk. 1, 3, 5, 7`

§ 2 Adgangsbetingelsen: hvornår foreligger "selvstændig erhvervsvirksomhed"?

Den langt hyppigste tvist om kapitalafkastordningen er slet ikke en tvist om ordningen som sådan, men om den underliggende betingelse i § 22 a, stk. 1: at der drives selvstændig erhvervsvirksomhed. Afgrænsningen er den samme som ved virksomhedsordningen og hviler på rentabilitets- og intensitetskriterierne, jf. Højesterets praksis i **TfS 1999, 863** og **SKM2007.107.HR**. Konsekvensen er mekanisk: nægtes fradrag for underskud efter statsskattelovens § 6, stk. 1, litra a, bortfalder adgangen til kapitalafkastordningen samtidig.

Mønsteret ses gennemgående i Landsskatterettens praksis:

Sag	Virksomhed	Udfald
15-1123369	IT-/webportalvirksomhed, underskud 2008-2013	Ikke erhvervsmæssig – ordningen nægtet
15-2523465	Vejgodstransport/taxa, omsætning 25-42.000 kr.	Ikke erhvervsmæssig – ordningen nægtet
15-3158432	Salg af brugskunst, underskud i 10 af 13 år	Ikke erhvervsmæssig – ordningen nægtet
18-0006301	Udlejningsejendom uden lejeindtægt siden 2014	Virksomhed anset ophørt – ordningen nægtet

I 18-0006301 fastslog Landsskatteretten, at udlejning af fast ejendom som udgangspunkt er erhvervsmæssig virksomhed, men at der skal foretages en konkret vurdering, hvor rentabilitet og intensitet indgår med betydelig vægt. Da ejendommen sideløbende var sat til salg, og ejeren efter mæglerråd havde undladt at indgå lejeaftaler, var udlejningsbestræbelserne ikke tilstrækkeligt intensive, og virksomheden måtte anses for ophørt ved udgangen af 2014.

Driftsgrensopdelingen er central. I 14-3727008 drev et interessentskab både hesteopstaldning, grantrædyrkning og udlejning af lagerplads. Landsskatteretten udskilte hesteopstaldningen som en selvstændig, ikke-erhvervsmæssig driftsgren uden driftsmæssig sammenhæng med den øvrige virksomhed, og konkluderede, at kapitalafkastordningen efter § 22 a alene kunne anvendes på udlejningsaktiviteten – og først fra dennes opstart den 1. juni 2012.

En vigtig præcisering går den anden vej. I 13-0089779 havde skattemyndighederne nægtet ordningen, fordi regnskabsgrundlaget var tilsidesat og kapitalforklaring manglede. Landsskatteretten opretholdt den skønsmæssige forhøjelse, men ændrede afgørelsen om ordningen:

> *"Retten fandt, at der ikke var grundlag for at nægte anvendelsen af denne ordning, da klageren driver selvstændig virksomhed, og der ikke er regnskabsmæssige krav til regnskabet ved anvendelse af kapitalafkastordningen, jf. virksomhedsskattelovens § 22 a, stk. 1."*

Afgørelsen understreger den strukturelle forskel til virksomhedsordningen: regnskabskravet i § 2, stk. 1 er ikke en betingelse for kapitalafkastordningen. Det bemærkes dog, at mindstekravsbekendtgørelsen for mindre virksomheder § 23 kræver, at kapitalafkastgrundlaget ved indtræden oplyses særskilt for det indkomstår, hvor virksomheden overgår til beskatning efter ordningen.

Skattestyrelsen henviser i Den juridiske vejledning C.C.5.3.1.1 til SKM2017.63.LSR, hvor en landbrugsvirksomhed ikke kunne indgå i ordningen, fordi den ikke var erhvervsmæssig.

LOV `Statsskatteloven § 6, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 2, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 22a, stk. 1`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Landsskatteretten: Erhvervsmæssig virksomhed, fikseret lejeindtægt og kapitalafkastordning – Opstaldning af heste	08.10.2019
Landsskatteretten · Manglende fradrag for udgifter til udlejningsejendom og afvisning af kapitalafkastordning grundet manglende erhvervsmæssig aktivitet	15.05.2019
Landsskatteretten · Manglende fradrag for underskud og kapitalafkastordning nægtet grundet manglende erhvervsmæssig drift	14.11.2018
Landsskatteretten · Manglende fradrag for virksomhedsunderskud og nægtet anvendelse af kapitalafkastordning grundet manglende erhvervsmæssig drift	13.11.2018
Landsskatteretten · Manglende fradrag for virksomhedsunderskud og kapitalafkastordning - manglende erhvervsmæssig virksomhed	20.03.2018
Landsskatteretten · Landsskatterettens afgørelse om skønsmæssig forhøjelse og kapitalafkastordning	01.10.2014

§ 3 Deltidslandbrug – den lempeligere ligningspraksis og dens grænser

Den største enkeltgruppe af § 22 a-sager angår deltidslandbrug. Her gælder ikke det almindelige rentabilitetskrav, men den særlige ligningspraksis fastlagt ved Højesterets dom i **TfS 1994, 364**: underskud kan fratrækkes, hvis driften er sædvanlig og forsvarlig ud fra en teknisk-landbrugsfaglig målestok og tilsigter et rimeligt driftsresultat – dvs. et resultat på 0 kr. eller derover efter driftsmæssige afskrivninger, men før renter. Der stilles for landbrug **ikke** krav om, at resultatet skal dække driftsherreløn og forrentning af den investerede kapital.

Syns- og skønserklæringen er i praksis den afgørende bevisfaktor. Følgende sager illustrerer udfaldsmønsteret:

-

Medhold ved ekstraordinære begivenheder: I de parallelle sager 10-01178 og 10-01179 (ægtefæller med fårehold på 7,8 ha) havde besætningen i 2005-2007 været ramt af en jordbakterie med høj lammedødelighed. Landsskatteretten lagde vægt på besætningens størrelse, sygdommen som ekstraordinær begivenhed og de forbedrede resultater i 2009-2010, og anerkendte både underskudsfradrag og anvendelse af kapitalafkastordningen efter § 22 a.

- **Medhold på skønserklæring:** I 13-6629367 blev planteavl med samlet underskud på 402.633 kr. siden 1998 alligevel anset for erhvervsmæssig, fordi skønsmanden fandt driften forsvarlig og udsigt til nulresultat inden for to år. Kapitalafkast blev godkendt med 19.425 kr. (2010), 9.643 kr. (2011) og 4.812 kr. (2012).
- **Medhold ved omlægning:** I 14-3727143 blev udlejningen af en minilæsser anset for en integreret del af landbrugsvirksomheden, og vurderingsgrundlaget blev henlagt til tiden efter en væsentlig driftsomlægning i 2009/2010.
- **Medhold trods 40 års drift:** I 15-0568722 godkendtes kapitalafkastordningen for 2011 (og virksomhedsordningen for 2012-2013) på grundlag af en skønsmands vurdering samt et faktisk overskud på 14.922 kr. i 2014.
- **Hjemvisning:** I 15-0810659 blev planteavl på ca. 9 ha kombineret med udlejning af en gylletank anset for erhvervsmæssig, og sagen hjemvist til fornyet opgørelse; et mindretal ville stadfæste.
- **Ikke medhold:** I 18-0000504 var landbruget drevet siden 1973 og dermed uden for enhver indkøringsfase; da driften udviste underskud allerede *før* driftsmæssige afskrivninger i 2013-2016, var der ikke udsigt til et nulresultat, og både underskudsfradrag og kapitalafkastordningen blev nægtet.

Et grænsetilfælde er 22-0017419, hvor en landbrugsejendom efter ophør af svineproduktion overgik til ren udlejning af jord, gylletanke og driftsbygninger. Et flertal fandt, at aktiviteten dermed ikke længere var *landbrug*, men ren udlejning, som skulle bedømmes efter de almindelige – strengere – rentabilitetskrav med driftsherreløn og kapitalforrentning. Den lempeligere landbrugspraksis kan altså ikke uden videre overføres, når driftsformen skifter karakter.

Endelig viser 14-0676915, at Landsskatteretten kan se bort fra en skønsmands negative besvarelse for enkeltår, når de store omkostninger skyldes ekstraordinære forhold (botulisme i besætningen) i en opstartsfase.

LOV	Statsskatteloven § 6, stk. 1 · Virksomhedsskatteloven § 22a, stk. 1	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Afslag på fradrag for underskud ved udlejningsvirksomhed på landbrugsejendom	03.06.2022
	Landsskatteretten · Anerkendelse af deltidslandbrug som erhvervsmæssig virksomhed efter syn og skøn	08.11.2021
	Landsskatteretten · Fradrag for underskud og anvendelse af kapitalafkastordning i landbrugsvirksomhed med ammekvæg og minilæsser	25.01.2019
	Landsskatteretten · Landsskatteretten anerkender deltidslandbrug som erhvervsmæssig virksomhed trods mangeårige underskud	03.10.2018
	Landsskatteretten · Manglende fradrag for underskud og afvisning af kapitalafkastordning grundet ikke-erhvervsmæssig landbrugsvirksomhed	26.06.2018
	Landsskatteretten · Anerkendelse af erhvervsmæssig landbrugsvirksomhed for deltidslandbrug trods underskud i opstartsfasen	09.12.2016
	Landsskatteretten · Fradrag for underskud af landbrugsvirksomhed og anvendelse af kapitalafkastordning – Erhvervsmæssig drift	02.02.2016
	Landsskatteretten · Fradrag for underskud og anvendelse af kapitalafkastordningen ved fårehold	26.08.2010
	Landsskatteretten · Landsskatteretten: Fradrag for underskud og anvendelse af kapitalafkastordning ved fårehold	26.08.2010

§ 4 Kapitalafkastgrundlaget efter § 22 a, stk. 5-8 – bruttoopgørelsen og dens undtagelser

§ 22 a, stk. 5 fastslår, at kapitalafkastgrundlaget opgøres ved indkomstårets begyndelse som værdien af aktiver, **der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt**. Ved etablering opgøres grundlaget på tidspunktet for virksomhedens start. Værdiansættelsen sker efter § 8, stk. 2, 1.-3. pkt., dvs. som i virksomhedsordningen – men uden fradrag af gæld.

De positive elementer opregnes i Den juridiske vejledning C.C.5.3.1.2.3: erhvervsmæssigt benyttede grunde, bygninger, tekniske anlæg, maskiner, driftsmateriel, inventar, varelagre, igangværende arbejder for fremmed regning, aktiverede forsknings- og udviklingsomkostninger, patenter, licenser, varemærker og goodwill.

Blandet benyttede aktiver medregnes efter § 22 a, stk. 6 med den forholdsmæssige værdi, der svarer til den erhvervsmæssige anvendelse – men kun for de aktiver, der overhovedet kan indgå i virksomhedsordningen efter § 1, stk. 3 (den erhvervsmæssige del af blandet benyttede ejendomme samt biler, telefoner, datakommunikationsforbindelser og computere).

Negativafgrænsningen i § 22 a, stk. 7 er central:

- aktiver fra anpartsvirksomhed efter personskattelovens § 4, stk. 1, nr. 9 eller 11 og aktiver med konkursindkomst,
- kontante beløb,
- fordringer – bortset fra varedebitorer m.v.,
- aktier og andre finansielle aktiver – bortset fra andele i foreninger omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3 og 4.

Begrundelsen for at holde finansielle aktiver ude er ifølge vejledningen dobbelt: afkastet er oftest i forvejen kapitalindkomst, og en medregning ville "puste" grundlaget op, netop fordi gæld som hovedregel ikke fragår. Varedebitorer er derimod med, fordi de typisk er uforrentede, og fordi virksomheder ellers ville blive tvunget over i virksomhedsordningen alene for at få afkast af dem.

Igangværende arbejder for fremmed regning indgår kun med nettoværdien, og igangværende arbejder, varelagre og varedebitorer indgår samlet kun i det omfang, værdien overstiger varekreditorerne.

§ 22 a, stk. 8 udelukker endelig fast ejendom, der stilles til rådighed som bolig for den skattepligtiges eller ægtefællens forældre, bedsteforældre, børn, børnebørn og disses ægtefæller. Bestemmelsen – forældrekøbsværnsreglen, der modsvarer rentekorrektionsreglen i § 11 a – har ifølge vejledningen virkning fra og med indkomståret 2021.

I praksis er kapitalafkastgrundlaget vanskeligt at få korrigeret bagudrettet. I 10-01640 gjorde en skatteyder gældende, at SKAT havde opgjort kapitalafkastgrundlaget forkert ved fordelingen af opsparet overskud mellem to virksomheder i forbindelse med en fejlslagen skattefri virksomhedsomdannelse. Landsskatteretten nægtede genoptagelse: fristerne i skatteforvaltningslovens § 26, stk. 2 og reaktionsfristen i § 27, stk. 2 var overskredet, og § 30 kunne ikke anvendes, fordi der ikke var tale om et *valg* fra skatteyderens side, men om en fejl i myndighedens opgørelse. Skatterådets og Landsskatterettens praksis om opgørelsen af kapitalafkastgrundlaget ved skattefri virksomhedsomdannelse er nærmere behandlet i SKM2020.141.LSR.

Den tekniske sammenhæng mellem gældende ret og forarbejder fremgår også af det stadig gældende cirkulære om personskatteloven, pkt. 4.1.7, som beskriver bruttoopgørelsen og undtagelsen for varekreditorer.

Bemærk, at § 22 a, stk. 6 har en vedtagen, men endnu ikke konsolideret ændring: ved lov nr. 562 af 27. maj 2025 opdateres henvisningen til § 1, stk. 3 som konsekvens af den nye skematiske metode for, hvornår en blandet benyttet ejendom kan indgå i virksomhedsordningen.

LOV `Personskatteloven § 4, stk. 1` `Skatteforvaltningsloven § 27, stk. 2` `Virksomhedsskatteloven § 1, stk. 3` `Virksomhedsskatteloven § 22a, stk. 5-8`

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Nægtelse af genoptagelse af skatteansættelse for 2003 - Overskredet frist og manglende særlige omstændigheder 21.10.2010

§ 5 Beregningen: afkastsatsen, maksimeringsreglen og ægtefællereglen

Kapitalafkastet beregnes efter § 22 a, stk. 2 som afkastgrundlaget ganget med afkastsatsen efter § 9-. Satsen opgøres én gang årligt på grundlag af et simpelt gennemsnit af Nationalbankens kassekreditrente for ikkefinansielle selskaber i årets første seks måneder, nedsat med 2 procentpoint og nedrundet til nærmeste hele procentsats – og den kan ikke være mindre end 0 pct. Ifølge Den juridiske vejledning C.C.5.4.3 har satsen udgjort 3 pct. (2023), 4 pct. (2024) og 2 pct. (2025); for 2026 er den ved SKM2026.414.SKTST fastsat til 2 pct.

Drives virksomheden i en periode, der er kortere eller længere end 12 måneder, beregnes et forholdsmæssigt kapitalafkast svarende til det antal hele måneder, perioden omfatter.

Maksimeringsreglen i § 22 a, stk. 3 er ordningens vigtigste beløbsmæssige begrænsning. Kapitalafkastet kan ikke overstige den største talmæssige værdi af enten

1. positiv personlig nettoindkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed, jf. personskattelovens § 3, eller
2. negativ nettokapitalindkomst, jf. personskattelovens § 4.

Ved opgørelsen af nettokapitalindkomsten ses der bort fra kapitalafkastet selv og fra negativ kapitalindkomst omfattet af anpartsreglerne. Konstruktionen sikrer, at ordningen ikke kan bruges til at flytte mere til kapitalindkomsten, end der reelt er indkomst eller renteudgifter at flytte.

Ægtefællereglen i § 22 a, stk. 4 foreskriver, at kapitalafkastet ved samlivsophør ved indkomstårets udgang opgøres på grundlag af ægtefællernes samlede erhvervsmæssige aktiver og samlede indkomst. Det beregnede afkast fragår i den personlige indkomst hos den ægtefælle, der driver virksomheden, jf. kildeskattelovens § 25 A, stk. 1. Driver ægtefællerne hver sin virksomhed, fordeles afkastet forholdsmæssigt efter værdien af de erhvervsmæssige aktiver i hver virksomhed. Anvender den ene ægtefælle virksomhedsordningen, ses der bort fra denne virksomheds aktiver og indkomst.

§ 23 a-valget og arbejdsmarkedsbidraget. Efter § 23 a, stk. 1 kan den skattepligtige vælge at medregne højst et grundbeløb på 46.000 kr. (2010-niveau, reguleret efter personskattelovens § 20) af kapitalafkastet – beregnet enten efter § 22 a eller overført efter § 5, stk. 1, nr. 3, litra a – til den personlige indkomst. Anvender ægtefællerne kildeskattelovens § 25 A, stk. 8, kan hver ægtefælle anvende reglen, jf. § 23 a, stk. 2.

Valget har en direkte bidragsmæssig konsekvens. Arbejdsmarkedsbidragslovens § 5, stk. 2 bestemmer, at det kapitalafkast, der skal fradrages ved opgørelsen af bidragsgrundlaget, nedsættes med det beløb, der efter § 23 a

medregnes som personlig indkomst. Vælges § 23 a til, forøges bidragsgrundlaget altså tilsvarende – typisk for at opnå eller fastholde ret til ydelser, der beregnes på grundlag af den personlige indkomst.

LOV Arbejdsmarkedsbidragsloven § 5, stk. 2 Personskatteloven § 3 Personskatteloven § 4, stk. 1 Virksomhedsskatteloven § 9 Virksomhedsskatteloven § 22a, stk. 2-4 Virksomhedsskatteloven § 23a, stk. 1-2

§ 6 Konjunkturudligningsordningen i § 22 b – henlæggelse, bunden konto og konjunkturudligningsskat

Konjunkturudligningsordningen i § 22 b er kapitalafkastordningens pendant til virksomhedsordningens konto for opsparet overskud. Den kan kun anvendes af skattepligtige, der anvender § 22 a.

Henlæggelsens ramme følger af § 22 b, stk. 1:

- Henlæggelsen fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for henlæggelsesåret – nærmere bestemt i den personlige indkomst, jf. personskattelovens § 3, stk. 2, som beskrevet i cirkulære om personskatteloven, pkt. 3.3.1.8.
- Den kan højst udgøre **25 pct.** af overskuddet af selvstændig erhvervsvirksomhed, opgjort efter reglerne for skattepligtig indkomst med tillæg af renteudgifter og kurstab og med fradrag af rente- og udbytteindtægter samt kursgevinster.
- Den skal mindst udgøre **5.000 kr.**
- Der kan ikke henlægges i et indkomstår, hvor der indtægtsføres henlæggelser efter stk. 4, 7 og 8.

Konjunkturudligningsskatten udgør efter § 22 b, stk. 2 den procent, der er nævnt i selskabsskattelovens § 17, stk. 1 – dvs. 22 pct. fra og med indkomståret 2016, jf. Den juridiske vejledning C.C.5.3.2.1. Historisk var satsen fast 34 pct., indtil den ved en ændring i 1998 blev knyttet til den til enhver tid gældende virksomhedsskatteprocent; ved lovændringen i 2013 blev henvisningen omlagt til selskabsskattelovens § 17, stk. 1.

Den bundne konto. Fradraget er efter § 22 b, stk. 3 betinget af, at det henlagte beløb *efter fradrag af den betalte konjunkturudligningsskat* indsættes på en bunden konto i et pengeinstitut her i landet eller i en filial af et EU-kreditinstitut. Beløbet skal indsættes efter henlæggelsesårets udløb, men inden oplysningsfristen efter skattekontrollovens §§ 10 og 11, jf. § 13. Kontoen skal betegnes konjunkturudligningskonto og bære påtegning om navn, adresse, personnummer, regnskabsår og henlæggelsesår, og den skal være en kontantforrentet indlånskonto – ikke en gevinstopsparingskonto.

De administrative detaljer er udmøntet i bekendtgørelse om konjunkturudligningsordningen i kapitalafkastordningen og udligningsordningen for forfattere og skabende kunstnere. Efter § 1 må kontoen kun omfatte indskud efter lovens § 22 b, og det skal fremgå af kontoen, at der er tale om en konjunkturudligningskonto; samme konto kan dække flere henlæggelsesår, når det klart fremgår hvilke. Efter § 3 og § 4 skal pengeinstituttet senest den 15. oktober indberette henholdsvis indskud og hævninger med kontonummer, CPR-nummer, dato og beløb.

Rådighedsindskrænkning. Efter § 22 b, stk. 9 kan kontohaveren ikke overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over de indskudte beløb – bortset fra overdragelse efter kildeskattelovens § 33 C, stk. 6 – og indskuddene kan ikke gøres til genstand for retsforfølgning. Renter skal efter stk. 10 hæves før indskud.

LOV `Personskatteloven § 3, stk. 2` `Selskabsskatteloven § 17, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 22b, stk. 1-3, 9-10`

§ 7 Indtægtsføring af henlæggelser – frivilligt, tvungent og ved ophør

Indtægtsføringen af konjunkturudligningshenlæggelser sker efter tre spor.

Frivillig hævning (§ 22 b, stk. 4). Henlæggelsen medregnes i den personlige indkomst for det indkomstår, hvor indskuddet hæves. Hævningen kan tillægges virkning for indkomståret, hvis den sker inden oplysningsfristen. Pengeinstituttet må dog ikke udbetale, før der er forløbet tre måneder fra indsættelsen. Henlæggelserne indtægtsføres efter et FIFO-princip: har den skattepligtige henlagt for flere år, kan et givet års henlæggelse først indtægtsføres, når tidligere henlæggelser fuldt ud er indtægtsført. Indskuddet skal hæves senest i det **10. indkomstår** efter henlæggelsesåret; sker det ikke, medregnes henlæggelsen automatisk i den personlige indkomst for det 10. år.

Ved skatteberegningen for indtægtsføringsåret fradrages den tilsvarende konjunkturudligningsskat i slutskatten, og overskydende beløb udbetales kontant, jf. § 22 b, stk. 5.

Tvungen indtægtsføring ved underskud (§ 22 b, stk. 7). For indkomstår, hvor den personlige indkomst fra virksomheden *før* fradrag for henlæggelse og *efter* fradrag af kapitalafkast er negativ, indtægtsføres henlæggelser svarende til underskuddet. Reglen er beskrevet i cirkulære om personskatteloven, pkt. 12.6.1.2 (som dog henviser til den dagældende stk. 6-nummerering).

Ophør (§ 22 b, stk. 8). Ophører den skattepligtige med at anvende kapitalafkastordningen, skal foretagne henlæggelser indtægtsføres med virkning for det seneste indkomstår, hvor ordningen blev anvendt. Det samme gælder i konkursåret (henlæggelserne medregnes dog ikke til konkursindkomsten) og ved ophør af fuld skattepligt eller flytning af skattemæssigt hjemsted. Den praktisk vigtigste undtagelse fremgår af bestemmelsens 4. pkt.:

> *"Hvis den skattepligtige i forbindelse med ophøret med at anvende kapitalafkastordningen overgår til anvendelse af virksomhedsordningen, anses beløbet på konjunkturudligningskontoen som indestående på konto for opsparet overskud."*

Overgang fra afsnit II til afsnit I udløser altså ikke beskatning; henlæggelsen konverteres til opsparet overskud. Se hertil Den juridiske vejledning C.C.5.3.2.3.

At ophørsbeskatningen ikke kan bruges som en universel opsamlingsbestemmelse for gamle, forældede forhold, viser 08-03739. Klageren havde henlagt 94.100 kr. i 1995, 1998 og 2000 og hævet kontoen senest i indkomståret 2001. SKAT ville i 2008 beskatte et restbeløb på 21.100 kr. i indkomståret 2006 under henvisning til, at klageren fra 2007 var udtrådt af kapitalafkastordningen, jf. § 22 b, stk. 8. Landsskatteretten nedsatte beskatningen til 0 kr.:

> *"SKATs ansættelse af klageren i indkomståret 2006 af et beløb, der retteligt skulle have været beskattet i indkomståret 2001 eller tidligere, kunne ikke anses som en skatteberegning, der var en følge af en tidligere ansættelse."*

Da henlæggelserne var hævet senest i 2001, skulle de beskattes efter § 22 b, stk. 4 i de pågældende år; den ordinære frist i skatteforvaltningslovens § 26, stk. 1 var udløbet, og betingelserne for ekstraordinær genoptagelse efter § 27 var ikke opfyldt – bl.a. fordi SKAT ikke kunne fremlægge selvangivelserne for 1997 og 1998.

Et beslægtet, men principielt forskelligt spørgsmål – hvornår erhvervsmæssig virksomhed anses for ophørt med efterbeskatning til følge – belyses af 18-0000038, hvor virksomhedsophøret i virksomhedsordningen indtrådte ved salget af kommanditselskabets eneste ejendom, uanset at likvidationsaktiviteter fortsatte i fire år.

LOV Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 27 · Virksomhedsskatteloven § 22b, stk. 4, 5, 7, 8

PRAKSIS
- **Landsskatteretten** · Ophørsbeskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen efter salg af udlejningsejendom i et kommanditselskab — 06.12.2021
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten om beskatning af konjunkturudligning ved ophør af kapitalafkastordningen — 12.10.2009

§ 8 Overdragelse af konjunkturudligningskontoen ved succession og død

Konjunkturudligningskontoen kan følge virksomheden ved generationsskifte. Efter kildeskattelovens § 33 C, stk. 6 gælder, at hvis overdrageren ved udgangen af indkomståret forud for overdragelsen anvender kapitalafkastordningen, kan erhververen overtage indeståendet på konjunkturudligningskontoen ved udløbet af indkomståret forud for overdragelsen – forudsat at overdragelsen finder sted **dagen efter** dette indkomstårs udløb.

Ved delvis overdragelse kan en forholdsmæssig andel overtages. Fordelingsnøglen er kapitalafkastgrundlaget:

> *"Denne del beregnes som forholdet mellem den del af kapitalafkastgrundlaget ved udløbet af indkomståret forud for overdragelsen, der kan henføres til den nævnte virksomhed, og hele kapitalafkastgrundlaget ved udløbet af indkomståret forud for overdragelsesåret."*

Bestemmelsen fastslår udtrykkeligt, at kapitalafkastgrundlaget i denne sammenhæng opgøres som værdien af aktiver, der **udelukkende benyttes erhvervsmæssigt**, og at virksomhedsskattelovens § 22 a, stk. 6 og 7, finder tilsvarende anvendelse. Overtagelsen forudsætter, at modtageren selv opfylder kravene i virksomhedsskattelovens afsnit II – dvs. driver selvstændig erhvervsvirksomhed og anvender kapitalafkastordningen.

Parallelt hertil kan konjunkturudligningskontoen overtages ved udlodning fra dødsbo efter dødsboskattelovens § 39, stk. 3.

Skattemæssigt følger konjunkturudligningsskatten med. § 22 b, stk. 6 bestemmer, at når kontoen overtages efter kildeskattelovens § 33 C, stk. 6 eller dødsboskattelovens § 39, stk. 3, skal en resterende virksomhedsskat fradrages i en ægtefælles slutskat, hvis den skattepligtige er gift og samlevende ved indkomstårets udgang, og resten fremføres til fradrag i de følgende indkomstår – i stedet for at blive udbetalt kontant. Denne

fremførselsregel blev indsat ved lovændringen i december 2000 netop for at undgå kontantudbetaling ved succession, og 5-årsbegrænsningen på fremførslen blev ophævet i 2002.

Dødsboreglerne om konjunkturudligning er detaljeret behandlet i Den juridiske vejledning afsnit C.E.12, herunder skatteberegningen for mellemperioden og bobeskatningsperioden, hvor henlæggelser beskattet med henholdsvis 30, 28, 25 og 22 pct. konjunkturudligningsskat behandles hver for sig.

Det skal bemærkes, at kildeskattelovens § 33 C har fem vedtagne, endnu ikke konsoliderede ændringer – bl.a. ved lov nr. 369 af 9. april 2025, der udvider successionsadgangen til aktiv udlejningsvirksomhed. Den nærmere afgrænsning af succession og pengetankreglen ved generationsskiftet hører under generationsskifte.

LOV Dødsboskatteloven § 39, stk. 3 Kildeskatteloven § 33c, stk. 6 Virksomhedsskatteloven § 22b, stk. 6 Virksomhedsskatteloven § 22a, stk. 6-7

§ 9 Kapitalafkastordningen for aktier og anparter – formålet og betingelserne i VSL § 22 c

§ 22 c rummer en helt selvstændig ordning: skattepligtige personer, der **erhverver aktier eller anparter i et selskab**, kan vælge at beregne et kapitalafkast af de erhvervede aktier, som fragår i den personlige indkomst og lægges til kapitalindkomsten.

Formålet er beskrevet klart i Den juridiske vejledning C.C.5.4.1:

> *"Formålet med ordningen er at sidestille køb af et selskab, der driver erhvervsmæssig virksomhed, med køb af en personligt ejet virksomhed i relation til skatteværdien af fradrag for renteudgifter."*

Køber man en personligt ejet virksomhed, kan virksomhedsordningen eller kapitalafkastordningen anvendes, og køberen får dermed fuld skatteværdi af fradraget for de renteudgifter, der er forbundet med købet. Køber man i stedet aktierne i et driftsselskab, kan aktierne ikke indgå i nogen af ordningerne – § 1, stk. 2 udelukker udtrykkeligt aktier fra virksomhedsordningen. § 22 c retter denne asymmetri på skematisk vis. Samme formål gentages i forarbejderne til den seneste ændring:

> *"Kapitalafkastordningen for aktier og anparter, der fremgår af virksomhedsskattelovens § 22 c, giver mulighed for på skematisk vis at opnå fuld skatteværdi af fradraget for de renteudgifter, der er forbundet med købet af aktier eller anparter i et selskab."*

En vigtig detalje: fradraget er ikke et *direkte* rentefradrag. Vejledningen fremhæver, at fradragsretten netop er gjort uafhængig af, i hvilken rækkefølge dispositionerne foretages – det er uden betydning, om personen først optager lån og køber aktier, eller først køber aktier kontant og siden låner. Der fragår heller ikke noget i beregningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidrag.

Betingelserne i § 22 c, stk. 2 skal *alle* være opfyldt:

Nr.	Betingelse
1	Fuld skattepligt efter kildeskattelovens § 1 og hjemsted her i landet efter en dobbeltbeskatningsaftale

2	Kontantomregnet vederlag over grundbeløbet på 627.000 kr. (2010-niveau), reguleret efter personskattelovens § 20
3 a	Ejerskab af mindst 25 pct. af kapitalen eller rådighed over mere end 50 pct. af stemmeværdien
3 b	Alternativt: sammen med andre ansatte mindst 25 pct./over 50 pct., og ingen ansat aktionær råder over mere end 50 pct.
4	Selskabets virksomhed må ikke i overvejende grad bestå i passiv kapitalanbringelse (pengetankreglen)
5	Aktierne må ikke være omfattet af ABL §§ 19 B eller 19 C
6	Aktierne må ikke være erhvervet ved skattefri virksomhedsomdannelse, skattefri aktieombytning eller ved brug af etableringskontoindskud
7	Ejertiden skal være mindre end 11 år

Beløbsgrænsen i nr. 2 udgør ifølge Den juridiske vejledning C.C.5.4.2 763.700 kr. (2023), 790.700 kr. (2024), 821.400 kr. (2025) og 860.900 kr. (2026). Grundbeløbet blev omregnet fra 343.150 kr. (1987-niveau) til 627.000 kr. (2010-niveau) som led i Forårspakke 2.0.

Betingelsen om vederlagets størrelse fortolkes strengt. I SKM2010.353.SR havde fire personer betalt 52.500 kr. + 310.000 kr. kontant for anparter samt ydet konvertible lån på 375.000 kr. hver. Repræsentanten gjorde gældende, at en modsætningsslutning fra § 22 c, stk. 3, 2. pkt. – hvorefter konvertible obligationer *ikke* medregnes ved ejerandelsopgørelsen efter nr. 3 a og 3 b – måtte betyde, at de derimod tæller med ved de øvrige betingelser. Skatterådet afviste:

> *"Efter en almindelig sproglig forståelse og efter sædvanlig skatteretlig terminologi er en konvertibel obligation ikke en aktie eller anpart, men derimod en fordring... Der synes ikke at være tilstrækkelig belæg i hverken ordlyd af eller forarbejder til VSL § 22 c (L 32 2000/01), til den af repræsentanten anførte modsætningsslutning."*

Da den kontante betaling for egentlige anparter alene udgjorde 362.500 kr. mod grundbeløbet på 627.000 kr., kunne ordningen ikke anvendes.

Ejerandelskravet kan opfyldes indirekte. Ligningsrådet fastslog i SKM2003.325.LR, at ordningen kan anvendes ved køb af aktier i et *holdingselskab*, som ejer aktier i det driftsselskab, hvori den skattepligtige lægger sin arbejdsindsats – og at dette ikke blot gælder hovedaktionærer omfattet af nr. 3 a, men også medarbejderaktionærer omfattet af nr. 3 b. Tilsvarende blev arbejdstidskravet i den dagældende affattelse anset for opfyldt ved arbejdsindsats i driftsselskabet frem for i holdingselskabet, jf. SKM2001.636.LR. Kravet om personlig arbejdsindsats blev efterfølgende helt fjernet fra både nr. 3 a og 3 b ved ændringslov af 22. maj 2002, netop for at fjerne hindringen for at anvende ordningen på holdingselskabsaktier.

Ved opgørelsen af ejerandelen medregnes aktier tilhørende ægtefælle, forældre, bedsteforældre, børn, børnebørn og disses ægtefæller samt dødsboer efter disse, jf. aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 2, jf. § 22 c, stk. 4. Vejledningens to gennemregnede eksempler viser den kontraintuitive konsekvens: en ansat, der selv eller sammen med familien ejer mindst 25 pct., går *fra* ved opgørelsen af, om de øvrige ansatte tilsammen når 25 pct. – hvilket kan afskære hele aktionærkredsen fra ordningen.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 4, stk. 2 · Personskatteloven § 20 · Virksomhedsskatteloven § 1, stk. 2 · Virksomhedsskatteloven § 22c, stk. 1-4

PRAKSIS **Skatterådet** · Kapitalafkastberegning af aktier og konvertible obligationer 07.06.2010

§ 10 Pengetankreglen i § 22 c, stk. 2, nr. 4 – og 2025-ændringen om aktiv udlejningsvirksomhed

Betingelsen i § 22 c, stk. 2, nr. 4 sikrer, at ordningen forbeholdes reelle virksomhedsovertagelser. Aktierne skal være i et selskab, hvis virksomhed i den periode, hvor ordningen anvendes, **ikke i overvejende grad består i passiv kapitalanbringelse**.

Den kvantitative test er dobbelt: selskabet anses for en pengetank, hvis mindst **50 pct.** af selskabets indtægter (regnskabsmæssig nettoomsætning tillagt summen af øvrige regnskabsførte indtægter) stammer fra passiv kapitalanbringelse, **eller** hvis handelsværdien af selskabets udlejningsejendomme, kontanter, værdipapirer eller lignende udgør mindst 50 pct. af handelsværdien af de samlede aktiver opgjort ultimo indkomståret.

Grænsen har været flyttet flere gange:

Periode	Grænse	Ændring
Fra 2000 (indførelsen)	25 pct.	Oprindelig affattelse
Fra 2002	50 pct.	Lempelse; "i væsentligt omfang" ændret til "i overvejende grad"
Fra 2007	75 pct.	Yderligere lempelse
Fra 2012	50 pct.	Stramning – skal begrænse ordningen til reelle erhvervsvirksomheder

Ved ændringen i 2002 blev det tillige præciseret, at "indtægter" betyder den regnskabsmæssige nettoomsætning tillagt summen af øvrige regnskabsførte indtægter. Ved lovændringen i juni 2017 blev formuleringen "udlejning af fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapirer eller lignende" gennemgående erstattet af **"passiv kapitalanbringelse"** for at sikre overensstemmelse med definitionen i aktieavancebeskatningslovens § 34. Den juridiske vejledning C.C.5.4.2 fastslår da også udtrykkeligt, at afgrænsningen af, om der er tale om et aktivt driftsselskab, "skal ske på samme måde som efter ABL § 34", og at opregningen af aktiver ikke er udtømmende – ubebyggede grunde og ejendomsprojekter medregnes som passiv kapitalanbringelse, mens en byggegrund erhvervet til opførelse af eget domicil eller driftsbygning ikke gør.

Undtagelser fra pengetankreglen:

- Selskaber, der udøver **næring** ved køb og salg af værdipapirer eller finansieringsvirksomhed, jf. 3. pkt.
- **Bortforpagtning** af fast ejendom, der efter ejendomsvurderingsloven anses for landbrugs- eller skovejendom, jf. 2. pkt.
- Andele omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 18 (andelsforeninger) anses ikke som værdipapirer.
- **Transparensreglen**: for datterselskaber, hvori der direkte eller indirekte ejes mindst 25 pct., ses der bort fra afkastet og værdien af aktierne, og i stedet medregnes en forholdsmæssig del af datterselskabets indtægter og aktiver.
- Koncernintern udlejning af fast ejendom regnes hverken som aktiv eller passiv, og en ejendom udlejet mellem selskabet og et datterselskab (eller mellem datterselskaber), som lejer anvender i driften, anses ikke for en udlejningsejendom.

Den vigtigste aktuelle udvikling er, at lov nr. 369 af 9. april 2025 indskriver aktiv udlejningsvirksomhed i pengetankreglen. Af forarbejderne fremgår:

> *"De foreslåede bestemmelser vil indebære, at en fast ejendom, der er genstand for aktiv udlejningsvirksomhed omfattet af den foreslåede bestemmelse, og de indtægter, der oppebæres ved denne virksomhed, ikke skulle medregnes til den del af den ophørte virksomheds aktiver og indtægter, der anses for at vedrøre passiv kapitalanbringelse. Kapitalafkastordningen for aktier og anparter vil således kunne anvendes ved køb af aktier eller anparter i et selskab, hvis virksomhed hovedsagelig består i aktiv udlejning af fast ejendom."*

Ændringen er tosidet: dels udvides undtagelsen i 2. pkt. fra ren bortforpagtning til "Aktiv udlejningsvirksomhed med fast ejendom, jf. aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 7, og bortforpagtning", dels udvides transparensreglen i 7. pkt., så den gælder **uanset ejerandel**, når datterselskabet udøver aktiv udlejning af fast ejendom.

Begrebet aktiv udlejningsvirksomhed skal forstås i overensstemmelse med ABL § 34, stk. 7: erhververens ejerandel af ejendommen skal overstige 50 pct.; opgaven med at indgå aftaler af væsentlig økonomisk betydning for driften må ikke i overvejende grad varetages af en uafhængig ejendomsadministrator; og ejendommen skal have været ejet i mindst ét år før overdragelsen.

Skatterådets praksis om ABL § 34, stk. 7, er derfor umiddelbart relevant for § 22 c-vurderingen. I SKM2025.637.SR tog Skatterådet stilling til, om udlejning til hovedaktionæren selv kan udgøre aktiv virksomhed. I SKM2026.224.SR opfyldte et familiedrevet ejendomsselskab med 60 lejligheder betingelserne, men ejertidskravet kunne kun tælles fra overdragerens eget erhvervelsestidspunkt – børnenes ejertid 2022-2025 kunne ikke medregnes. I SKM2026.429.SR blev betingelserne bekræftet med forbehold om ejertid, og i SKM2026.179.SR anerkendtes en udlejningsejendom med 11 beboelses- og 2 erhvervslejemål som aktiv udlejningsvirksomhed.

Vigtigt forbehold: ændringerne fra 2025 er endnu **ikke konsolideret** ind i lovbekendtgørelsen – den nyeste konsoliderede version af § 22 c er dateret 25. september 2021. Læses lovteksten på /loven/virksomhedsskatteloven/22c, mangler både undtagelsen for aktiv udlejningsvirksomhed og den udvidede transparensregel. Hertil kommer, at lov nr. 615 af 30. juni 2026 med virkning fra 1. januar 2027 ændrer "landbrugs- eller skovejendom" til "landbrugs-, skov- og naturejendom" i nr. 4, 2. pkt.

LOV `Aktieavancebeskatningsloven § 18` `Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 7` `Virksomhedsskatteloven § 22c, stk. 2`

PRAKSIS

Skatterådet · Vedtægtsændring med A- og B-anparter og succession i aktiv udlejningsvirksomhed ved generationsskifte (ABL § 34, stk. 7)	01.09.2026
Skatterådet · Aktiv udlejningsvirksomhed ved generationsskifte: Familiedrevet ejendomsselskab med 60 lejligheder opfylder ABL § 34, stk. 7 – ejertidskrav tælles fra overdragerens eget erhvervstidspunkt	08.05.2026
Skatterådet · Succession i ejendomsavance og 15%-regel ved familieoverdragelse af udlejningsejendom med aktiv drift	14.04.2026
Skatterådet · Aktiv udlejning til hovedaktionær ved generationsskifte	12.11.2025

§ 11 Undtagelserne i § 22 c, stk. 2, nr. 6 – omdannelse, aktieombytning og etableringskontomidler

§ 22 c, stk. 2, nr. 6 udelukker tre erhvervelsesformer fra ordningen. Den fælles begrundelse er, at der i disse tilfælde **ikke er renteudgifter** forbundet med erhvervelsen – og ordningen kompenserer netop for renteudgifter.

Den juridiske vejledning C.C.5.4.1 opregner de tre:

- aktier erhvervet ved omdannelse af en personligt ejet virksomhed efter virksomhedsomdannelsesloven,
- aktier erhvervet som led i en skattefri aktieombytning efter aktieavancebeskatningsloven,
- aktier erhvervet i forbindelse med anvendelse af etableringskontoindskud – her anses de hævede indskud for at dække udgiften til købet, så der ikke har været et finansieringsbehov.

Etableringskonto-undtagelsen blev tilføjet ved en ændringslov af 16. marts 2004, hvis forarbejder begrunder nyaffattelsen med netop det manglende finansieringsbehov.

Den praktisk vigtigste afgørelse om nr. 6 er 10-02891. Klageren havde i 2005 og 2007 erhvervet anparter fra sin far ved familiesuccession, delvis berigtiget ved gældsbreve. Pr. 1. marts 2008 blev anparterne ombyttet skattefrit til anparter i et nyt holdingselskab. Landsskatteretten delte spørgsmålet op:

- **For 2009** var ordningen udelukket. Efter ombytningen måtte klageren "i relation til kapitalafkastordningen anses for at have erstattet de oprindeligt erhvervede anparter" med de nye. Retten henviste til § 22 c, stk. 2, nr. 6 samt forarbejderne, og fastslog, at det er uden betydning, at fusionsskattelovens § 11, stk. 1 sikrer succession i anskaffelsessum og ejertid ved opgørelsen af gevinst og tab. Successionen i avanceopgørelsen ændrer ikke, at der ikke er erlagt kontant købesum – og dermed ingen renteudgift – for de ombyttede aktier.
- **For 2008** kunne ordningen derimod anvendes indtil ombytningen. Da ombytningen først fandt sted 1. marts 2008, hjemviste Landsskatteretten sagen med henblik på beregning af et forholdsmæssigt kapitalafkast for januar og februar, jf. § 22 c, stk. 5.

Afgørelsen illustrerer også, at et forhold, der bringer betingelserne til ophør midt i året, ikke tilbagevirkende afskærer ordningen for den forudgående del af året.

Arv og gave. Vejledningen præciserer, at ordningen heller ikke kan bruges, når aktier arves eller modtages som gave – igen fordi der som udgangspunkt ikke har været renteudgifter ved finansieringen.

Succession efter ABL §§ 34 og 35. § 22 c, stk. 6, 3. pkt. indeholder en udtrykkelig regel: uanset om den skattepligtige er indtrådt i overdragerens skattemæssige stilling efter ABL §§ 34 og 35, opgøres kapitalafkastgrundlaget som det **kontantomregnede vederlag, den skattepligtige faktisk betaler**. Succession i anskaffelsessummen slår altså ikke igennem på afkastgrundlaget – også her er det den faktiske betaling, og dermed det reelle finansieringsbehov, der er styrende.

10-årsgrænsen. Efter § 22 c, stk. 2, nr. 7 skal ejertiden være mindre end 11 år; ordningen kan derfor højst løbe i 10 år efter købet. Ved successive erhvervelser gælder efter § 22 c, stk. 6, 2. pkt., at hvis en erhvervelse i årets løb bringer den samlede anskaffelsessum over beløbsgrænsen, opgøres afkastgrundlaget som den samlede anskaffelsessum efter netop denne erhvervelse – og efterfølgende erhvervelser i samme år udløser ikke et nyt grundlag.

LOV `Aktieavancebeskatningsloven § 34` `Fusionsskatteloven § 11, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 22c, stk. 2, 5, 6`

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Anvendelse af kapitalafkastordningen (VSL § 22 c) på anparter erhvervet ved skattefri aktieombytning og spørgsmålet om frist for anmodning 23.09.2011

§ 12 Valg, frister og omvalg mellem ordningerne

Kapitalafkastordningen er en tilvalgsordning. Efter § 22 a, stk. 1, jf. § 2, stk. 2, 1.-3. pkt., skal den skattepligtige ved oplysningsafgivelsen efter skattekontrollovens § 2 tilkendegive, om ordningen anvendes, og beslutningen kan ændres frem til **den 30. juni i det andet kalenderår efter indkomstårets udløb**. Nøjagtig samme frist gælder for § 22 c-ordningen, jf. § 22 c, stk. 7.

Fristen blev anvendt konkret i 10-02891: en anmodning indsendt 8. april 2010 var rettidig for indkomståret 2008, fordi fristen løb til 30. juni 2010 – men for tidligere år var den overskredet.

Efter fristens udløb er den generelle omvalgsbestemmelse i skatteforvaltningslovens § 30 den relevante hjemmel. Told- og skatteforvaltningen kan tillade ændring af et valg, i det omfang skattemyndighederne har foretaget en ansættelse, der har betydning for valget, og valget som følge heraf har fået **utilsigtede skattemæssige konsekvenser**. Anmodning skal fremsættes inden 6 måneder efter kundskab om ansættelsen, jf. § 30, stk. 2.

Praksis er entydig om, at fristreglen i § 2, stk. 2 ikke udelukker § 30. I 08-03476 havde SKAT afvist et ønske om at skifte fra kapitalafkastordningen til virksomhedsordningen for 2004, fordi fristen var udløbet. Landsskatteretten godkendte omvalget efter § 30, stk. 1 og lagde vægt på, at anmodningen den 22. maj 2008 lå inden for 6-månedersfristen regnet fra SKATs forslag af 16. april 2008. Retten fremhævede tillige forarbejderne til den tidligere skattestyrelseslovens § 37 D, hvorefter det ville være urimeligt at fastholde en skattepligtig på et valg, når SKAT tilsidesætter selvangivelsen – samt at SKAT har en vejledningspligt efter forvaltningslovens § 7, stk. 1 om muligheden for omvalg, når dette er en nærliggende og relevant mulighed i forbindelse med varsling af en ansættelsesændring.

Omvalg kan gå begge veje og udløses også af rene fordelsbetragtninger. I 13-0021366 blev omvalg fra kapitalafkastordningen til virksomhedsordningen for 2009 tilladt, fordi virksomhedsordningen gav et større underskud til fremførsel (8.614 kr. mod 5.287 kr.) – altså "til fordel for klageren". Skattestyrelsen henviser tilsvarende i Den juridiske vejledning C.C.5.3.1.1 til SKM2016.60.LSR, hvor en skatteyder, hvis anvendelse af virksomhedsordningen var blevet underkendt, fik adgang til omvalg efter § 30 og i stedet kunne anvende kapitalafkastordningen.

Højesterets afgrænsning af § 30 er afgørende for rækkevidden. I BS-24103/2019-HJR (SKM2020.14.HR) fastslog Højesteret, at der ikke kan stilles krav om en direkte sammenhæng mellem den korrigerede post og det valg, der ønskes omgjort – det er tilstrækkeligt, at den ændrede ansættelse har betydning for valget, og at valget har fået utilsigtede konsekvenser. Dommen fik umiddelbar virkning på Landsskatterettens egen praksis: i 20-0024202 genoptog Landsskatteretten efter skatteforvaltningslovens § 35 g sin egen afgørelse fra 2018 og gav nu tilladelse til omvalg om placering af 5 pct. af et lån uden for virksomhedsordningen:

> *"Landsskatteretten finder herefter, at betingelserne for omvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 er opfyldt, idet der er foretaget en ansættelse af indkomsten, der har betydning for valget, og valget som følge heraf har fået utilsigtede skattemæssige konsekvenser."*

Den modsatte grænse trak Højesteret i BS-2383/2020-HJR: omvalg blev nægtet, fordi de utilsigtede konsekvenser var **iboende** i selve valget og i den gældende lovgivning – ikke en følge af skattemyndighedernes

efterfølgende ansættelse. Tilsvarende blev omvalg nægtet i 10-01640, fordi det påberåbte forhold var en fejl i SKATs opgørelse af kapitalafkastgrundlaget og ikke et valg truffet af skatteyderen.

Endelig viser BS-11061/2018-HJR, at fortolkningen af § 30 har været anset for så principiel, at Højesteret henviste sagen til landsretten som første instans efter retsplejelovens § 226, stk. 1.

Om ekstraordinær genoptagelse i øvrigt henvises til skatteret-genoptagelse.

LOV `Forvaltningsloven § 7, stk. 1` `Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1-2` `Virksomhedsskatteloven § 2, stk. 2` `Virksomhedsskatteloven § 22c, stk. 7`

PRAKSIS

Højesteret · Afslag på selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 ved skattefri fusion	14.12.2020
Højesteret · Højesterets dom om omvalg af selvangivelsesvalg efter skatteforvaltningslovens § 30	14.01.2020
Landsskatteretten · Tilladelse til omvalg efter skatteforvaltningsloven § 30 vedrørende placering af gæld i virksomhedsordningen efter Højesteretsdom	02.07.2020
Landsskatteretten · Genoptagelse tilladt: Ændring fra kapitalafkastordning til virksomhedsordning	07.02.2014
Landsskatteretten · Anvendelse af kapitalafkastordningen (VSL § 22 c) på anparter erhvervet ved skattefri aktieombytning og spørgsmålet om frist for anmodning	23.09.2011
Landsskatteretten · Nægtelse af genoptagelse af skatteansættelse for 2003 - Overskredet frist og manglende særlige omstændigheder	21.10.2010
Landsskatteretten · Landsskatteretten om omvalg fra kapitalafkastordning til virksomhedsskatteordning	10.06.2009

§ 13 Kapitalafkastsats-sagerne 2011-2015 – genoptagelse, omvalg og omvalgets grænser

Den talmæssigt største sagsgruppe med berøring til § 9 – som både virksomhedsordningen og kapitalafkastordningen bygger på – udspringer af SKATs styresignal **SKM2011.810.SKAT**. Heri erkendte SKAT at have beregnet kapitalafkastsatsen forkert (for højt) for perioden 2000-2010, fordi beregningen uden hjemmel alene byggede på obligationer med restløbetid på 15 år eller mere. Afvigelserne er opgjort i 13-0191393:

Indkomstår	Offentliggjort sats	Korrekt sats	Difference
2000-2001	6 %	5 %	1 pct.point
2002	6 %	4 %	2 pct.point
2003-2004	5 %	3 %	2 pct.point
2005	4 %	2 %	2 pct.point
2006	4 %	3 %	1 pct.point
2007	4 %	4 %	ingen
2008	5 %	4 %	1 pct.point
2009	4 %	3 %	1 pct.point
2010	4 %	2 %	2 pct.point

Stridspunktet var ikke satsen som sådan, men om skatteyderen – ud over at få kapitalafkastet korrigeret – også kunne ændre **overskudsdisponeringen**. SKAT afviste konsekvent med henvisning til, at § 10, stk. 1 kun

tillader ændret disponering, når virksomhedens skattepligtige overskud ændres, hvilket ikke skete ved en ren omfordeling mellem kapitalafkast og virksomhedsoverskud.

Landsskatteretten underkendte denne linje i **SKM2013.767.LSR** (13-0013584) og fastholdt den i en lang række efterfølgende afgørelser – bl.a. 13-0191393, 13-0033897, 13-0009712, 12-0192000, 13-0074121, 13-0074170 og 13-0074135.

De bærende præmisser er tre:

1. **§ 10, stk. 1, udelukker ikke § 30.** Den generelle omvalgsbestemmelse i skatteforvaltningslovens § 30 gælder ved siden af virksomhedsskattelovens særregler – understøttet af skatteministerens besvarelse til lovforslag nr. 175 af 12. marts 2003 og af cirkulære 2004-23, pkt. 16.
2. **Ændret overskudsdisponering er en ansættelsesændring.** Som det formuleres i 13-0074121:

> *"Ændringer i overskudsdisponering vedrørende hensættelser til senere hævninger m.v. må således anses for omfattet af begrebet ansættelsesændring i henhold til skatteforvaltningslovens § 30."*

3. **Skaden skal være dokumenteret.** To skadesbilleder anerkendes: for høje **tvangshævninger** efter § 4 hos skatteydere med finansielle aktiver i ordningen, og manglende mulighed for at afpasse den personlige indkomst til **topskattegrænsen**. Om det første hedder det i 13-0074121:

> *"Betingelserne anses ligeledes for opfyldt i klagerens tilfælde, idet den forkert opkrævede kapitalafkastsats har været af betydning for klageren og har medført, at for meget af virksomhedens overskud har været tvangshævet og ikke opsparet i virksomhedsordningen."*

Hjemlen er dobbelt: genoptagelse efter skatteforvaltningslovens § 26, stk. 2 og § 27, stk. 1, nr. 8, kombineret med omvalg efter § 30.

Omvalgets tre grænser gentages ordret i næsten alle afgørelserne:

- Overskudsdisponering vedrørende **hensættelser til senere hævning** kan ændres.
- De **faktiske hævninger** i de omhandlede indkomstår kan **ikke** ændres.
- **Kapitalafkastgrundlagene** kan **ikke** ændres.

Hertil kommer kravet om "en dokumenteret, direkte sammenhæng mellem de ønskede ændringer og den for høje kapitalafkastsats" – et krav, der bør læses i lyset af, at Højesteret senere i BS-24103/2019-HJR afviste et generelt sammenhængskrav ved § 30.

At genoptagelse kan slå tilbage, viser 15-2406823: en anmodet nedsættelse af kapitalafkastet for 2001 udløste en konsekvensændring i 2005 i form af forøget hævning af opsparet overskud på 31.270 kr., så genoptagelsen samlet var til ugunst. Landsskatteretten lod klageren påberåbe sig den **højere** sats efter styresignalets pkt. 2 og tilbageførte ændringerne for 2002-2005 – samtidig med at retten bemærkede, at SKAT hverken i forslaget eller i afgørelsen havde oplyst om grundlaget for den afvigende konsekvensberegning.

Endelig illustrerer 09-02713 sondringen mellem *valg* og *fejl*: en glemt overførsel af kapitalafkast på 135.585 kr. til selvangivelsesblanketten var ikke et selvangivelsesomvalg, men en berigtigelseskrævende fejl, der skulle behandles efter de almindelige genoptagelsesregler i §§ 26 og 27.

LOV Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 2 | Skatteforvaltningsloven § 27, stk. 1 | Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1 | Virksomhedsskatteloven § 4 | Virksomhedsskatteloven § 9

Virksomhedsskatteloven § 10, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om omvalg af selvangivelsesvalg efter skatteforvaltningslovens § 30	14.01.2020
Landsskatteretten · Tilbageførsel af ændringer i virksomhedsordning efter anmodning om genoptagelse af kapitalafkast	27.06.2019
Landsskatteretten · Genoptagelse og omvalg i virksomhedsordningen som følge af fejlagtig kapitalafkastsats	22.05.2015
Landsskatteretten · Genoptagelse og ændring af kapitalafkast i virksomhedsordning efter forkert kapitalafkastsats	11.05.2015
Landsskatteretten · Genoptagelse og omvalg i virksomhedsordningen som følge af forkert kapitalafkastsats	31.10.2014
Landsskatteretten · Genoptagelse af skatteansættelse grundet forkert kapitalafkastsats	09.07.2014
Landsskatteretten · Genoptagelse og omvalg i virksomhedsordningen som følge af forkert kapitalafkastsats	18.12.2013
Landsskatteretten · Genoptagelse og omvalg i virksomhedsordningen grundet forkert kapitalafkastsats	18.12.2013
Landsskatteretten · Genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast i virksomhedsordning – Anvendelse af Skatteforvaltningslovens § 30	22.11.2013
Landsskatteretten · Genoptagelse og ændring af kapitalafkast i virksomhedsordning – For høj kapitalafkastsats	15.10.2013
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast i virksomhedsordning	14.04.2010

§ 14 Sammenfatning og praktiske pejlemærker

Praksis om virksomhedsskattelovens afsnit II og II A tegner et forholdsvis klart billede.

Adgangsspørgsmålet dominerer. Langt de fleste § 22 a-sager afgøres reelt på, om der overhovedet drives selvstændig erhvervsvirksomhed. Kapitalafkastordningen er her ikke et selvstændigt stridspunkt, men en automatisk følgevirkning: godkendes underskudsfradraget, godkendes ordningen; nægtes fradraget, nægtes ordningen. Rådgiverens indsats bør derfor koncentreres om rentabilitets- og intensitetsvurderingen – og ved deltidslandbrug om at få gennemført syn og skøn, som i 13-6629367, 15-0568722 og 14-3727143.

To selvstændige lempelser bør ikke overses. For det første stilles der ingen regnskabsmæssige krav som betingelse for ordningen, jf. 13-0089779 – et mangelfuldt regnskab kan begrunde skønsmæssig forhøjelse, men ikke i sig selv nægtelse af kapitalafkastordningen. For det andet foretages erhvervsmæssighedsvurderingen driftsgrensvis, jf. 14-3727008, så en ikke-erhvervsmæssig aktivitet ikke nødvendigvis smitter af på resten.

§ 22 c er en formalitetsdisciplin. De syv betingelser i § 22 c, stk. 2 skal alle være opfyldt, og praksis fortolker dem strengt efter ordlyden og formålet. SKM2010.353.SR viser, at konvertible obligationer ikke kan bringe vederlaget over beløbsgrænsen, og 10-02891 viser, at en skattefri aktieombytning definitivt afskærer ordningen fremadrettet – også når der er sket succession i anskaffelsessum og ejertid. Fællesnævneren i begge afgørelser er det bærende formål: ordningen kompenserer for **renteudgifter**, og hvor der ikke er en kontant, finansieringskrævende erhvervelse, er der ikke noget at kompensere.

Retskildesituationen kræver et forbehold. Den konsoliderede tekst af § 22 c er dateret 25. september 2021 og afspejler hverken lov nr. 369 af 9. april 2025 om aktiv udlejningsvirksomhed eller lov nr. 615 af 30. juni 2026, der fra 1. januar 2027 ændrer ejendomskategorien til "landbrugs-, skov- og naturejendom". Ved rådgivning om køb af aktier i et selskab med udlejningsaktivitet skal 2025-ændringen læses ind – og Skatterådets praksis

om ABL § 34, stk. 7 i sager som SKM2026.224.SR og SKM2026.429.SR inddrages ved afgrænsningen. Værdiansættelsesspørgsmål ved selve overdragelsen hører under skatteret-vaerdiansaettelse.

Fristerne er de samme, men hjemlerne er to. Valget kan frit omgøres frem til 30. juni i det andet kalenderår efter indkomståret, jf. § 2, stk. 2 og § 22 c, stk. 7. Derefter er skatteforvaltningslovens § 30 eneste vej – med 6-månedersfristen i stk. 2 som den kritiske parameter, jf. 08-03476. Efter BS-24103/2019-HJR er adgangen bredere, end Landsskatterettens ældre "direkte sammenhæng"-formulering antyder – men BS-2383/2020-HJR fastholder, at konsekvenser, der er iboende i selve valget, aldrig kan bære et omvalg.

Konjunkturudligning kræver disciplin. Fradraget er betinget af rettidig indsættelse på en korrekt betegnet, bunden konto, jf. § 22 b, stk. 3 og bekendtgørelsens § 1. Indtægtsføringen er tvungen ved underskud, ved ophør og senest efter 10 år – men overgang til virksomhedsordningen udløser ikke beskatning, fordi kontoen konverteres til opsparet overskud efter § 22 b, stk. 8, 4. pkt.. Og som 08-03739 viser, kan ophørsreglen ikke bruges til at indhente forældede beskatningskrav.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 7 · Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1-2 · Virksomhedsskatteloven § 22a, stk. 1 · Virksomhedsskatteloven § 22b, stk. 3, 8 · Virksomhedsskatteloven § 22c, stk. 2, 7

PRAKSIS

Højesteret	Afslag på selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 ved skattefri fusion	14.12.2020
Højesteret	Højesterets dom om omvalg af selvangivelsesvalg efter skatteforvaltningslovens § 30	14.01.2020
Landsskatteretten	Landsskatteretten: Erhvervsmæssig virksomhed, fikseret lejeindtægt og kapitalafkastordning – Opstaldning af heste	08.10.2019
Landsskatteretten	Fradrag for underskud og anvendelse af kapitalafkastordning i landbrugsvirksomhed med ammekvæg og minilæsser	25.01.2019
Landsskatteretten	Landsskatteretten anerkender deltidslandbrug som erhvervsmæssig virksomhed trods mangeårige underskud	03.10.2018
Landsskatteretten	Fradrag for underskud af landbrugsvirksomhed og anvendelse af kapitalafkastordning – Erhvervsmæssig drift	02.02.2016
Landsskatteretten	Landsskatterettens afgørelse om skønsmæssig forhøjelse og kapitalafkastordning	01.10.2014
Landsskatteretten	Anvendelse af kapitalafkastordningen (VSL § 22 c) på anparter erhvervet ved skattefri aktieombytning og spørgsmålet om frist for anmodning	23.09.2011
Landsskatteretten	Landsskatteretten om beskatning af konjunkturudligning ved ophør af kapitalafkastordningen	12.10.2009
Landsskatteretten	Landsskatteretten om omvalg fra kapitalafkastordning til virksomhedsskatteordning	10.06.2009
Skatterådet	Vedtægtsændring med A- og B-anparter og succession i aktiv udlejningsvirksomhed ved generationsskifte (ABL § 34, stk. 7)	01.09.2026
Skatterådet	Aktiv udlejningsvirksomhed ved generationsskifte: Familiedrevet ejendomsselskab med 60 lejligheder opfylder ABL § 34, stk. 7 – ejertidskrav tælles fra overdragerens eget erhvervstidspunkt	08.05.2026
Skatterådet	Kapitalafkastberegning af aktier og konvertible obligationer	07.06.2010

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Skatteforvaltningsloven § 30	stk. 1	Virksomhedsskatteloven § 9	
Virksomhedsskatteloven § 22a	stk. 1	Virksomhedsskatteloven § 22b	stk. 1
Virksomhedsskatteloven § 22c	stk. 2		

Virksomhedsskatteloven § 23a	stk. 1

MATERIALE

Citerede afgørelser

39 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 2

14.12.2020	Afslag på selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 ved skattefri fusion	bs-2383-2020-hjr
14.01.2020	Højesterets dom om omvalg af selvangivelsesvalg efter skatteforvaltningslovens § 30	bs-24103-2019-hjr

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 32

03.06.2022	Afslag på fradrag for underskud ved udlejningsvirksomhed på landbrugsejendom	22-0017419
06.12.2021	Ophørsbeskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen efter salg af udlejningsejendom i et kommanditselskab	18-0000038
08.11.2021	Anerkendelse af deltidslandbrug som erhvervsmæssig virksomhed efter syn og skøn	15-0810659
02.07.2020	Tilladelse til omvalg efter skatteforvaltningsloven § 30 vedrørende placering af gæld i virksomhedsordningen efter Højesteretsdom	20-0024202
08.10.2019	Landsskatteretten: Erhvervsmæssig virksomhed, fikseret lejeindtægt og kapitalafkastordning – Opstaldning af heste	14-3727008
27.06.2019	Tilbageførsel af ændringer i virksomhedsordning efter anmodning om genoptagelse af kapitalafkast	15-2406823
15.05.2019	Manglende fradrag for udgifter til udlejningsejendom og afvisning af kapitalafkastordning grundet manglende erhvervsmæssig aktivitet	18-0006301
25.01.2019	Fradrag for underskud og anvendelse af kapitalafkastordning i landbrugsvirksomhed med ammekvæg og minilæsser	14-3727143
14.11.2018	Manglende fradrag for underskud og kapitalafkastordning nægtet grundet manglende erhvervsmæssig drift	15-2523465
13.11.2018	Manglende fradrag for virksomhedsunderskud og nægtet anvendelse af kapitalafkastordning grundet manglende erhvervsmæssig drift	15-3158432
03.10.2018	Landsskatteretten anerkender deltidslandbrug som erhvervsmæssig virksomhed trods mangeårige underskud	15-0568722
26.06.2018	Manglende fradrag for underskud og afvisning af kapitalafkastordning grundet ikke-erhvervsmæssig landbrugsvirksomhed	18-0000504
20.03.2018	Manglende fradrag for virksomhedsunderskud og kapitalafkastordning - manglende erhvervsmæssig virksomhed	15-1123369
09.12.2016	Anerkendelse af erhvervsmæssig landbrugsvirksomhed for deltidslandbrug trods underskud i opstartsfasen	14-0676915
02.02.2016	Fradrag for underskud af landbrugsvirksomhed og anvendelse af kapitalafkastordning – Erhvervsmæssig drift	13-6629367

22.05.2015	Genoptagelse og omvalg i virksomhedsordningen som følge af fejlagtig kapitalafkastsats	13-0074135
11.05.2015	Genoptagelse og ændring af kapitalafkast i virksomhedsordning efter forkert kapitalafkastsats	13-0074170
31.10.2014	Genoptagelse og omvalg i virksomhedsordningen som følge af forkert kapitalafkastsats	13-0074121
01.10.2014	Landsskatterettens afgørelse om skønsmæssig forhøjelse og kapitalafkastordning	13-0089779
09.07.2014	Genoptagelse af skatteansættelse grundet forkert kapitalafkastsats	12-0192000
07.02.2014	Genoptagelse tilladt: Ændring fra kapitalafkastordning til virksomhedsordning	13-0021366
18.12.2013	Genoptagelse og omvalg i virksomhedsordningen grundet forkert kapitalafkastsats	13-0009712
18.12.2013	Genoptagelse og omvalg i virksomhedsordningen som følge af forkert kapitalafkastsats	13-0033897
22.11.2013	Genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast i virksomhedsordning – Anvendelse af Skatteforvaltningslovens § 30	13-0191393
15.10.2013	Genoptagelse og ændring af kapitalafkast i virksomhedsordning – For høj kapitalafkastsats	13-0013584
23.09.2011	Anvendelse af kapitalafkastordningen (VSL § 22 c) på anparter erhvervet ved skattefri aktieombytning og spørgsmålet om frist for anmodning	10-02891
21.10.2010	Nægtelse af genoptagelse af skatteansættelse for 2003 - Overskredet frist og manglende særlige omstændigheder	10-01640
26.08.2010	Fradrag for underskud og anvendelse af kapitalafkastordningen ved fårehold	10-01178
26.08.2010	Landsskatteretten: Fradrag for underskud og anvendelse af kapitalafkastordning ved fårehold	10-01179
14.04.2010	Landsskatteretten: Genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast i virksomhedsordning	09-02713
12.10.2009	Landsskatteretten om beskatning af konjunkturudligning ved ophør af kapitalafkastordningen	08-03739
10.06.2009	Landsskatteretten om omvalg fra kapitalafkastordning til virksomhedsskatteordning	08-03476

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 5

01.09.2026	Vedtægtsændring med A- og B-anparter og succession i aktiv udlejningsvirksomhed ved generationsskifte (ABL § 34, stk. 7)	26-1867497
08.05.2026	Aktiv udlejningsvirksomhed ved generationsskifte: Familiedrevet ejendomsselskab med 60 lejligheder opfylder ABL § 34, stk. 7 – ejertidskrav tælles fra overdragerens eget erhvervstidspunkt	26-0667162
14.04.2026	Succession i ejendomsavance og 15%-regel ved familieoverdragelse af udlejningsejendom med aktiv drift	25-5877781

12.11.2025	Aktiv udlejning til hovedaktionær ved generationsskifte	25-3664857
07.06.2010	Kapitalafkastberegning af aktier og konvertible obligationer	09-167580

10 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over kulbrinteskat (beskatning af olie- og gasindvinding i Nordsøen)

Ring fence, territorial afgrænsning og finansielle poster efter kulbrinteskatteloven

Version 2 Opdateret 7. sep. 2026 20 afgørelser · 2010–2026 Læs online

INTRODUKTION

Kulbrinteskatteloven etablerer et selvstændigt beskatningsregime for indkomst ved forundersøgelse, efterforskning og indvinding af olie og gas i Danmark, på søterritoriet og på dansk kontinentalsokkel. Systemet er todelt: den særskilt opgjorte kulbrinteindkomst rammes dels af selskabsskat med tillægsselskabsskat (22 pct. + 3 procentpoint), dels af en kulbrinteskat på 52 pct., hvori selskabsskatten kan fradrages. Praksis kredser om tre knudepunkter – hvornår en aktivitet overhovedet er territorialt omfattet af § 1, hvor stramt "ring fence"-hegnet om § 4 er trukket, og hvordan finansielle poster skal behandles inden for hegnet. Højesterets dom i Shell-sagen og Landsskatterettens praksis om finansielle kontrakter er de centrale afgørelser, suppleret af en række bindende svar fra Skatterådet om lovens territoriale rækkevidde.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Kulbrinteskatteloven udvider den subjektive skattepligt territorialt til dansk kontinentalsokkel, men kun for kulbrinterelaterede aktiviteter – anden ressourceudvinding uden for 12-sømilegrænsen falder helt uden for dansk beskatningsret.

02 Sandsugning på kontinentalsoklen skaber hverken begrænset skattepligt eller fast driftssted, fordi aktiviteten savner enhver forbindelse til efterforskning eller indvinding af kulbrinter (SKM2026.120.SR og SKM2026.121.SR, der viderefører SKM2015.77.SR).

03 Ring fence-konstruktionen i § 4 er asymmetrisk: indtægtssiden er en udtømmende opregning i stk. 1, mens fradragssiden er bredt formuleret som alle udgifter, der "vedrører" de opregnede indtægter.

04 Østre Landsret krævede i SKM2013.279.ØLR klare holdepunkter for at læse et almindeligt symmetriprincip ind i den dagældende § 4, stk. 1, og fandt ikke sådanne holdepunkter for renteindtægter og kursgevinster.

05 Højesteret ændrede i sag 102/2013 dette resultat for kursgevinsternes vedkommende: henvisningen i § 4, stk. 4, 1. pkt., til skattelovgivningens almindelige regler indebærer, at valg af lagerprincippet medfører symmetrisk medregning af både gevinster og tab i kulbrinteindkomsten.

06 Højesteret afviste samtidig en nettoindkomstbetragtning: et selskab har ikke pligt til at bruge driftsindtægter til at nedbringe gæld, og bruttorenteudgifterne på et lån, der finansierer indvindingsvirksomheden, kan derfor fradrages fuldt ud uden modregning af renteindtægter fra indlånskonti.

07 Finansielle kontrakter, der afdækker prisrisikoen ved førstegangssalg af olie, har den fornødne tilknytning til kulbrinteindkomsten, og separationsprincippet i kursgevinstlovens § 29 udelukker ikke i sig selv fradrag i kulbrinteindkomsten (Landsskatterettens j.nr. 11-0301898).

08 Lovgiver kodificerede i 2009 en nettoopgørelse af finansielle poster ved at indsætte "finansielle indtægter med direkte tilknytning til kulbrintevirksomheden" i § 4, stk. 1; afkast af overskud, der tages ud af kulbrintevirksomheden, forbliver almindelig indkomst.

09 Fortjeneste ved afståelse af licenser og bevillinger beskattes i kulbrinteindkomsten, men kan ved farm-out udskydes, indtil erhververens efterforskningsomkostninger afholdes, dog senest i tredje indkomstår efter afståelsen – og reglen gælder ikke koncerninterne overdragelser.

10 Der indrømmes efter § 4, stk. 4, sidste pkt., ikke fradrag for salgsprovisioner, rabatter eller lignende ved overdragelse af kulbrinter mellem indbyrdes afhængige foretagender, og normprissystemet i §§ 5-6 kan sætte den faktisk opnåede pris helt ud af kraft.

11 Kulbrintefradraget udgør 5 pct. af anskaffelsessummen i seks indkomstår, men blev under investeringsvinduet 2017-2025 forhøjet til 6,5 pct. for betalinger, der tilføres den særskilte saldo efter § 20 G.

12 Valget af kapitel 3 B er bindende for samtlige omfattede betalinger i det pågældende og efterfølgende indkomstår og udløser en tillægsskat på 5 eller 10 pct. af EBIT i år, hvor den gennemsnitlige oliepris overstiger henholdsvis 75 og 85 USD pr. tønde (2017-niveau).

13 Underskud i kulbrinteindkomsten efter kapitel 3 A kan kun fremføres i tilsvarende indkomst, og underskud fra anden indkomst kan aldrig fradrages i kulbrinteindkomsten, jf. § 20 E, stk. 1 og 2.

14 Carry back-ordningen i § 20 E, stk. 3, giver ved endeligt ophør ret til udbetaling af skatteværdien af fjernelsesomkostninger efter § 10 A, dog højst svarende til den betalte kulbrinteskat.

15 Anlæg, der efter ophør opretholdes til CO2-lagring, blokerer ikke længere for carry back, men det udbetalingsberettigede beløb reduceres med 5 pct. for hvert forløbet år, jf. § 20 E, stk. 4.

16 Kulbrinteskatten opkræves foreløbigt i to rater med forfald 1. oktober i indkomståret og 1. juni året efter, med et tillæg eller en godtgørelse på 2 pct. af forskellen mellem raterne.

§ 1 Todelt beskatning: selskabsskat med tillæg og en kulbrinteskat på 52 pct.

Kulbrinteskatteloven er ikke en afgiftslov, men et selvstændigt indkomstskatteregime lagt oven på og ind i den almindelige selskabsbeskatning. Efter kulbrinteskattelovens § 2, stk. 1 svares der af indkomst efter § 1 "personlig indkomstskat, dødsboskat, selskabsskat, tillægsselskabsskat eller skat efter fondsbeskatningsloven efter skattelovgivningens almindelige regler med de ændringer, der følger af kapitel 2 og 4", og efter § 2, stk. 2 "endvidere en kulbrinteskat efter bestemmelserne i kapitel 3 A".

De to lag hviler på hver sin opgørelse:

Lag	Hjemmel	Grundlag	Sats
Selskabsskat + tillægsselskabsskat	Selskabsskatteloven § 17, stk. 1	Særskilt indkomst efter kulbrinteskattelovens kapitel 2	22 pct. + 3 procentpoint
Kulbrinteskat	Kulbrinteskatteloven § 20 B, stk. 3	Kulbrinteindkomst efter kapitel 3 A	52 pct.
Tillægsskat (valgfrit vindue)	Kulbrinteskatteloven § 20 J, stk. 3	Kapitel 2-indkomst før finansielle poster (EBIT)	5 eller 10 pct.

Selskabsskatteloven bestemmer udtrykkeligt, at "Indkomst omfattet af kulbrinteskattelovens § 4, stk. 1 og 2, beskattes med selskabsskatteprocenten efter 1. pkt. med tillæg af 3 procentpoint (tillægsselskabsskatten)". Kædningen mellem lagene sker gennem § 20 D, hvorefter der ved opgørelsen af den skattepligtige kulbrinteindkomst fradrages de skatter, der for det pågældende indkomstår pålignes af den efter kapitel 2 opgjorte indkomst. Fradragsadgangen betyder, at kulbrinteskattens 52 pct. beregnes af et grundlag, der allerede er reduceret med selskabsskatten og tillægsselskabsskatten; med en kapitel 2-belastning på 25 pct. giver 52 pct. af restbeløbet en samlet marginal belastning i størrelsesordenen 64 pct.

Skatterne tilfalder i begge lag staten, jf. § 4, stk. 5 og § 20 B, stk. 3, og kommunerne får dermed ingen andel. For personer og udenlandske arbejdstagere gælder de særlige satsregler i § 21, herunder en endelig bruttoskat på 30 pct. for personer, der arbejder for en arbejdsgiver uden hjemting her i landet. Den administrative ansættelse foretages efter kulbrinteopkrævningslovens § 2 af told- og skatteforvaltningen og omfatter både den særskilte indkomst efter kapitel 2, kulbrinteindkomsten efter kapitel 3 A og anden indkomst, der er skattepligtig her til landet. Skattestyrelsen har i Den juridiske vejledning afsnit C.D.1.2.5 præciseret, at ansættelsen henhører under en dedikeret enhed for kulbrinte- og tonnagebeskatning.

LOV Kulbrinteopkrævningsloven § 2 Kulbrinteskatteloven § 2, stk. 1, 2 Kulbrinteskatteloven § 20b, stk. 3 Kulbrinteskatteloven § 20d Kulbrinteskatteloven § 21, stk. 2 Selskabsskatteloven § 17, stk. 1

§ 2 Den territoriale rækkevidde af § 1 – soklen dækkes kun for kulbrinterelaterede aktiviteter

Kulbrinteskattelovens § 1, stk. 1 omfatter "enhver form for indkomst i forbindelse med forundersøgelse, efterforskning og indvinding af kulbrinter og dertil knyttet virksomhed, herunder anlæg af rørledninger, forsyningstjeneste samt skibstransport og rørledningstransport af indvundne kulbrinter", når indtægterne er erhvervet ved arbejde udført i Danmark, herunder søterritoriet, samt på dansk kontinentalsokkelområde. Bestemmelsen er dermed en territorial udvidelse af skattepligten ud over de 12 sømil, men udvidelsen er tematisk begrænset.

Det er netop denne begrænsning, der bærer den nyeste praksis. I SKM2026.120.SR og SKM2026.121.SR tog Skatterådet den 4. marts 2026 stilling til et nederlandsk rederis planlagte opsugning af sand 40-65 sømil fra kysten med efterfølgende losning i danske havne. Rådet slog fast, at dansk skatteret som hovedregel kun gælder inden for land- og søterritoriet, at § 1 udvider skattepligten til soklen, men at udvidelsen "alene finder anvendelse på virksomhed knyttet til olie og gas (kulbrinter)". Da sandet skulle bruges i byggeindustrien, faldt aktiviteten uden for loven, og der var heller ikke hjemmel i selskabsskattelovens § 2, stk. 2, hvis udvidelse til den eksklusive økonomiske zone er begrænset til kunstige øer, installationer og anlæg. Midlertidig sandsugning fra havbunden var ikke omfattet heraf.

Afgørelserne viderefører SKM2015.77.SR, hvor Skatterådet i en næsten identisk sag konkluderede, at sandsugningen 65-67 sømil ude hverken skabte fast driftssted eller begrænset skattepligt, og at skibets kortvarige tilstedeværelse i danske havne (højst 7-8 dage, 1-2 gange årligt) manglede den fornødne faste karakter. Rådet citerede den ældre praksis om, at Danmark alene kan beskatte virksomhed udøvet på land- og søterritoriet, men "ingen del af aktiviteterne uden for disse områder". Den samme grænsedragning genfindes på afgiftssiden i SKM2021.215.SR, hvor indvinding af sand og grus på soklen derimod var afgiftspligtig, fordi råstofafgiftsloven har sin egen geografiske hjemmel.

Afgrænsningen har også en overenskomstretlig side. I SKM2025.276.SR installerede et udenlandsk selskab fundamenter til et havmølleprojekt i den eksklusive økonomiske zone. Efter intern dansk ret forelå fast driftssted fra første dag, fordi bygge- og anlægsarbejde udløser fast driftssted straks, og fordi aktiviteten vedrørte etablering af installationer i zonen. Efter dobbeltbeskatningsoverenskomsten var der derimod ikke fast driftssted, da 12-månederskravet ikke var opfyldt, og:

> *Særreglen om offshore-virksomhed i artikel 24, stk. 3, finder kun anvendelse på »virksomhed ud for kysten … i forbindelse med efterforskning eller udnyttelse af havbunden og dens undergrund og de deri værende naturforekomster« (artikel 24, stk. 2). Spørgers installation af fundamenter er hverken efterforskning eller kulbrinteudvinding, og artikel 24 er derfor ikke relevant.*

Offshore-artiklen i overenskomsterne har med andre ord samme funktionelle afgrænsning som kulbrinteskattelovens § 1. Andre bindende svar i randområdet illustrerer, hvor almindelige fast driftssteds-kriterier overtager, når kulbrintetilknytningen mangler eller er indirekte: SKM2017.481.SR om helikopterservice til platforme i Nordsøen med base i en dansk lufthavn, SKM2025.641.SR om onshore-supportaktiviteter, SKM2021.24.SR om tonnagebeskatning af offshore installationsvirksomhed og SKM2016.342.SR om rejsegodtgørelse ved offshore-arbejde. Om fuld og begrænset skattepligt som selvstændigt emne henvises til bopael-skattepligt.

LOV	Kulbrinteskatteloven § 1, stk. 1 · Selskabsskatteloven § 2, stk. 1, 2	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Skattepligt ved sandsugning uden for dansk territorialfarvand	04.03.2026
	Skatterådet · Skattepligt og fast driftssted ved sandsugning på kontinentalsoklen	04.03.2026
	Skatterådet · Offshore selskabs udvidede supportaktiviteter i Danmark skaber ikke fast driftssted	18.11.2025
	Skatterådet · Fast driftssted offshore og afvisning af trækfritagelse	16.05.2025
	Skatterådet · Råstofafgift for indvinding på kontinentalsoklen uden import	19.04.2021
	Skatterådet · Tonnageskat for offshore installationsvirksomhed strategisk drift	15.01.2021
	Skatterådet · Fast driftssted for helikopterservice og international trafik	08.08.2017
	Skatterådet · Skattefri rejsegodtgørelse ved offshore vindmølleprojekter og 8 km-kravet	11.08.2016
	Skatterådet · Fast driftssted ved sandsugning uden for territorialfarvand	29.01.2015

§ 3 Ring fence-princippet i § 4: udtømmende indtægtsopregning over for et bredt udgiftsbegreb

Kernen i kulbrintebeskatningen er den særskilte ansættelse i § 4, stk. 1, der i dag opregner syv indtægtstyper: førstegangssalg af indvundne kulbrinter (nr. 1), indtægt fastsat som en andel af de indvundne kulbrinter eller værdien heraf (nr. 2), fortjeneste eller tab ved direkte eller indirekte afståelse af bevilling, tilladelse eller rettighed (nr. 3), negativ driftsmiddelsaldo (nr. 4), fortjeneste og tab efter afskrivningslovens § 9 (nr. 5), genvundne afskrivninger på bygninger (nr. 6) og finansielle indtægter med direkte tilknytning til kulbrintevirksomheden (nr. 7). Hertil kommer efter stk. 2 salgsværdien af kulbrinter, der udtages til forarbejdning eller eget brug.

Forarbejderne til den oprindelige lov af 1982 forklarer sondringen: på den ene side står indkomst, der er direkte afhængig af prisudviklingen på olie og gas, på den anden side andre indkomster som efterforskning, forsyningstjeneste og anden servicebetonet virksomhed. Kun den første kategori er omfattet af kapitel 2 og 3. Bemærkningerne til § 4 formulerer den asymmetriske fradragsregel klart:

> *Som nævnt skal den skattepligtige opgøre indkomst ved kulbrinteindvinding uafhængig af anden indkomst. Som følge heraf kan der kun fratrækkes de udgifter, der knytter sig til erhvervelsen af sådanne indkomster. Dette nødvendiggør en opdeling af udgifter, der ikke umiddelbart kan henføres til enten indvindingsvirksomhed eller anden virksomhed. Renter af lån vil kun kunne fratrækkes i det omfang, lånene er medgået til finansiering af indvindingsvirksomhed.*

Denne asymmetri blev afgørende i **SKM2013.279.ØLR** (22. marts 2013, Østre Landsrets 22. afdeling, B-1484-11). Landsretten gennemgik ordlyd og forarbejder og konkluderede, at der ikke var holdepunkter for at anse renteindtægter og kursgevinster for omfattet af den dagældende § 4, stk. 1 og 2:

> *I kraft af etableringen af denne særlige beskatningsordning for beskatning af indtægter ved kulbrinteindvinding og på baggrund af, at beskatning af renteindtægter og kursgevinster efter §§ 12, stk. 1, og 20 B, stk. 1, jf. § 4, ikke har støtte i lovens ordlyd eller forarbejder, må der kræves klare holdepunkter for at det almindelige skatteretlige grundprincip om symmetri gælder på dette område.*

Landsretten lagde vægt på, at en embedsmandsarbejdsgruppe i 1992 og Kulbrintebeskatningsudvalget i **betænkning nr. 1408/2001** begge havde konstateret, at den snævre formulering af § 4 gav fradragsret for alle udgifter vedrørende kulbrinteaktiviteten, mens der ikke var hjemmel til at beskatte eksempelvis renteindtægter og kursgevinster. Arbejdsgruppen anbefalede en udvidelse af § 4 – men lovændringen kom først i 2009.

Lovgiver lukkede hullet ved ændringsloven af december 2009, der indsatte nr. 7 om finansielle indtægter. Bemærkningerne beskriver formålet præcist:

> *Det præciseres herved, at der er tale om en nettoopgørelse af finansielle indtægter og udgifter. Et selskab, der er skattepligtigt efter kulbrinteskatteloven, kan således ikke ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten efter § 4 fradrage bruttorenteudgifter og bruttokurstab, mens renteindtægter og valutakursgevinster »kun« beskattes som anden indkomst.*

Afgrænsningen er dog fortsat funktionel og ikke formel: forarbejderne understreger, at afkast af den indtjening, kulbrintevirksomheden giver selskabet, ikke skal medregnes til kulbrinteindkomsten, medmindre afkastet geninvesteres eller forbliver i kulbrintevirksomheden. Tages overskuddet ud og placeres i obligationer, beskattes

renter og kursgevinster som almindelig indkomst – og et kurstab kan kun modregnes dér. Tab på aktier i datterselskaber og CFC-beskattede finansielle indtægter falder ligeledes uden for hegnet.

LOV Kulbrinteskatteloven § 4, stk. 1, 2, 4 · Kulbrinteskatteloven § 20b, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Beskatning af valutakursgevinster og fradrag for renteudgifter i kulbrinteindkomst 27.03.2015

Landsskatteretten · Fradrag for tab på finansielle kontrakter i kulbrinteindkomsten 01.10.2013

§ 4 Shell-dommen: lagerprincippet trækker valutakursgevinsterne ind i kulbrinteindkomsten

Højesteret behandlede Østre Landsrets dom i Sag 102/2013 (dom af 27. marts 2015, offentliggjort som SKM2015.245.HR). Sagen angik Shell Olie- og Gasudvinding Danmark B.V.'s kulbrinteindkomst for 2002-2006 og rejste to spørgsmål: skulle valutakursgevinster på selskabets gæld og fordringer medregnes i kulbrinteindkomsten, og skulle renteudgifterne på et koncerninternt lån på 625 mio. USD modregnes i renteindtægter fra indlånskonti?

De beløbsmæssige udsving var betydelige og illustrerer, hvorfor spørgsmålet var værd at føre til Højesteret:

Indkomstår	Kursgevinst (+) / kurstab (–) på 625-lånet	Bruttorenteindtægter	Bruttorenteudgifter
2002	+ ca. 485 mio. kr.	ca. 3,7 mio. kr.	ca. 72,4 mio. kr.
2003	+ ca. 575 mio. kr.	ca. 7,6 mio. kr.	ca. 54,5 mio. kr.
2004	+ ca. 279 mio. kr.	ca. 25,6 mio. kr.	ca. 65,9 mio. kr.
2005	– ca. 508 mio. kr.	ca. 137,5 mio. kr.	ca. 135,8 mio. kr.
2006	+ ca. 393 mio. kr.	ca. 225,2 mio. kr.	ca. 248,8 mio. kr.

Shell gjorde gældende, at § 4, stk. 1 og 2, indeholdt en udtømmende opregning, og at lagerprincippet blot var en opgørelsesmetode, der ikke kunne skabe ny beskatningshjemmel. Højesteret gav ikke Shell medhold på dette punkt. Retten tog udgangspunkt i § 4, stk. 4, 1. pkt., hvorefter den særskilte indkomst opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler, og fremhævede kursgevinstlovens grundlæggende symmetri:

> *I betænkning nr. 1050/1985 er det anført s. 48, at det, hvis lagerprincippet anvendes, er påkrævet, at ikke kun tab, men også gevinster medregnes ved indkomstopgørelsen, da der i modsat fald vil kunne forekomme tilfælde, hvor en skattepligtig opnår fradrag for et tab, selv om den skattepligtige i realiteten ikke har lidt et tab.*

Og konklusionen:

> *Højesteret finder, at henvisningen i kulbrinteskattelovens § 4, stk. 4, 1. pkt., herefter indebærer, at Shells valutakursgevinster og -tab med hensyn til gæld og fordringer vedrørende indvindingsvirksomheden skal medregnes i kulbrinteindkomsten på grundlag af en opgørelse i overensstemmelse med kursgevinstlovens regler om lagerprincippet.*

Dommen skal læses præcist. Højesteret ophævede ikke ring fence-princippet og fastslog ikke, at § 4, stk. 1, generelt kan udfyldes med et symmetriprincip. Afgørende var det konkrete valg af opgørelsesmetode: når selskabet vælger lagerprincippet for gæld og fordringer, der vedrører indvindingsvirksomheden, kan man ikke isolere tabsbenet inden for hegnet og gevinstbenet uden for. Dispensationspraksis fra lagerprincippet er i

øvrigt restriktiv, jf. Højesterets dom i Sag 186/2010, hvor dispensation efter kursgevinstlovens § 33, stk. 2, blev nægtet, fordi finansiel risikostyring af datterselskabers gæld ikke var led i moderselskabets primære drift. Retsstillingen for valutakursgevinster i almindelighed er behandlet i BS-175/2019-HJR, hvor Højesteret afviste, at beskatningen af en valutakursgevinst ved frigørelse fra et udlandslån strider mod kapitalens frie bevægelighed.

Efter 2009-ændringen har spørgsmålet mistet en del af sin praktiske betydning, fordi finansielle indtægter med direkte tilknytning til kulbrintevirksomheden nu udtrykkeligt er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 7. Dommen er dog fortsat den autoritative udlægning af, hvor langt henvisningen i § 4, stk. 4, til skattelovgivningens almindelige regler rækker.

LOV	Kulbrinteskatteloven § 4, stk. 4 · Kursgevinstloven § 25, stk. 2 · Kursgevinstloven § 33	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesterets dom i sag om beskatning af valutakursgevinst og kapitalens frie bevægelighed	21.06.2021
	Højesteret · Beskatning af valutakursgevinster og fradrag for renteudgifter i kulbrinteindkomst	27.03.2015
	Højesteret · Nægtelse af dispensation fra lagerprincippet for renteswapaftaler i ejendomskoncern	07.05.2012

§ 5 Bruttorentefradraget og afvisningen af en nettoindkomstbetragtning

Den anden halvdel af Sag 102/2013 angik en dispositionsbetinget indsigelse fra Skatteministeriet. Frem til udgangen af 2003 havde Shell løbende brugt indtægterne fra olie- og gassalget til at nedbringe gælden på 625-lånet. Efter en tvist med skattemyndighederne, som oprindeligt havde nægtet rentefradrag under henvisning til manglende forretningsmæssig begrundelse, valgte selskabet i stedet at lade lånet stå fuldt trukket og placere overskudslikviditeten på særskilte rentebærende indlånskonti. Ministeriet gjorde gældende, at 625-lånet herefter ikke længere finansierede indvindingsvirksomheden, men opbygningen af likvide midler, og at kun nettorenteudgiften kunne fradrages i kulbrinteindkomsten.

Højesteret afviste synspunktet:

> *Shell havde ikke pligt til at benytte indtægter fra f.eks. salg af olie og gas til at nedbringe gælden og dermed renteudgiften på 625-lånet, og indsættelsen af indtægterne på indlånskonti i stedet giver ikke tilstrækkeligt grundlag for Skatteministeriets synspunkt om, at 625-lånet og dermed renteudgifterne i indkomstårene 2004-2006 ikke i det hele vedrørte kulbrintevirksomheden.*

Afgørelsen har to lag af betydning. For det første fastslår den, at tilknytningsvurderingen efter § 4, stk. 4, 3. pkt. knytter sig til lånets faktiske anvendelse ved stiftelsen og videreførelsen, ikke til en hypotetisk optimeret kapitalstruktur. For det andet indeholder den en implicit påmindelse om, at myndighedernes tidligere krav om en klar adskillelse mellem driftslikviditet og lånefinansiering ikke efterfølgende kan vendes mod skatteyderen som en "vilkårlig indkomstpåvirkning".

Resultatet blev derfor, at Skatteministeriet fik medhold i sin subsidiære påstand 1: valutakursgevinsterne skulle medregnes i kulbrinteindkomsten, mens bruttorenteudgifterne blev fastholdt som fradragsberettigede. Kulbrinteindkomsten blev nedsat med 3.769.950 kr. i 2002 og 7.692.401 kr. i 2003 samt med 27.629.345 kr. i 2004, 143.017.037 kr. i 2005 og 231.294.397 kr. i 2006, med tilsvarende forhøjelse af anden indkomst. Ingen af parterne blev tilkendt sagsomkostninger for landsret eller Højesteret.

Et beslægtet fordelingsproblem kendes fra tonnagebeskatningen, hvor Landsskatteretten i 08-02373 fastslog, at det afgørende kriterium ved fordeling af nettofinansudgifter er, om aktivet klart er "tilknyttet" den særligt beskattede virksomhed – og at undtagelsesbestemmelser i en særlov som udgangspunkt skal fortolkes indskrænkende. Den fortolkningsstil svarer til Østre Landsrets tilgang til kulbrinteskattelovens § 4.

LOV Kulbrinteskatteloven § 4, stk. 4 · Statsskatteloven § 6, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Beskatning af valutakursgevinster og fradrag for renteudgifter i kulbrinteindkomst 27.03.2015

Landsskatteretten · Landsskatterettens afgørelse om tonnageskatteordning – fradrag for finansudgifter og afskrivninger 29.07.2010

§ 6 Finansielle kontrakter, separationsprincippet i kursgevinstlovens § 29 og tilknytningskravet

Hvor Shell-sagen drejede sig om gæld og fordringer, angår Landsskatterettens afgørelse i 11-0301898 af 1. oktober 2013 (offentliggjort som SKM2013.798.LSR) egentlige finansielle kontrakter. Et selskab med efterforskning og udvinding i Nordsøen havde i indkomståret 2007 fratrukket et betydeligt tab på swaps, put-optioner og spreads i kulbrinteindkomsten. Kontrakterne var indgået som sikringstransaktioner for at fastlåse prisen ved førstegangssalg af olie.

SKAT nægtede fradraget med tre argumenter: § 4 indeholder en udtømmende liste, finansielle kontrakter omfattet af kursgevinstlovens § 29 beskattes efter et separationsprincip, og kontrakterne var ikke nævnt i den dagældende lovtekst. Landsskatteretten gav selskabet medhold og opstillede tre bærende præmisser:

- **Tilknytningskravet:** kontrakterne havde en så direkte tilknytning til erhvervelsen af kulbrinteindkomsten, at de opfyldte kriteriet i § 4, stk. 4, 3. pkt. om at "vedrøre" indtægterne.
- **Separationsprincippet:** kursgevinstlovens § 29 udelukker ikke i sig selv, at gevinst og tab kan behandles som den underliggende aktivitet, når den fornødne erhvervsmæssige sammenhæng foreligger.
- **Symmetri:** med henvisning til **SKM2013.279.ØLR** kunne manglende symmetri ikke i sig selv føre til, at fradragsretten blev nægtet, når lovens ordlyd gav mulighed for fradrag.

Afgørelsens konklusion lyder:

> *Landsskatteretten finder, at de af H1 A/S anvendte kontrakter har en sådan tilknytning til erhvervelsen af kulbrinteindkomsten, at tabet som udgangspunkt tillige kan fradrages i kulbrinteindkomsten i medfør af kulbrinteskattelovens § 4, stk. 4, 3. pkt.*

Symmetri-præmissen skal læses med forbehold, fordi den hviler på landsretsdommen, som Højesteret to år senere ændrede for kursgevinsternes vedkommende. Tilknytningspræmissen står derimod uantastet og er i dag understøttet af § 4, stk. 1, nr. 7.

Selve tilknytningsvurderingen føres i praksis med de kriterier, der er udviklet under kursgevinstlovens § 32, stk. 1 om finansielle kontrakters erhvervsmæssige tilknytning. Landsskatteretten kræver her, at kontrakten afdækker en reel risiko på virksomhedens leverancer, fordringer eller gæld, og bevisbyrden påhviler den skattepligtige:

Afgørelse	Kriterium der afgjorde sagen

12-0191619	Swappen havde ikke risikoafdækning til formål, men udnyttelse af rente- og valutaforskelle
13-0074158	Teknisk hovedstol oversteg vedvarende den underliggende erhvervsgæld i samme valuta
13-6644151	Manglende valutamæssig, beløbsmæssig og tidsmæssig sammenhæng med det underliggende lån
14-0064846	Bevismæssig vægt af swappens ben, hovedstol, retning og betalingsterminer
16-1524567	Lagerprincippet er obligatorisk, og løbende nettoafregninger indgår i årets gevinst/tab

Overført til kulbrinteområdet betyder det, at prissikringskontrakter, der matcher den faktiske produktion i mængde og periode, står stærkt inden for hegnet, mens kontrakter, hvis nominelle omfang eller valuta ikke modsvarer den underliggende kulbrinteeksponering, risikerer at blive henført til den almindelige selskabsindkomst.

LOV Kulbrinteskatteloven § 4, stk. 4 · Kursgevinstloven § 29 · Kursgevinstloven § 32, stk. 1 · Kursgevinstloven § 33, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Landsskatteretten: Opgørelse af gevinst og tab på swapaftaler - Anvendelse af lagerprincippet	06.01.2020
Landsskatteretten · Nægtelse af erhvervsmæssig tilknytning for valutaswap og valutaterminsforretninger i landbrugsvirksomhed	30.03.2016
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Kildeartsbegrænsning af tab på finansielle kontrakter (swaps) i landbrugsvirksomhed	03.12.2014
Landsskatteretten · Landsskatteretten afviser genoptagelse af sag om swapaftales tilknytning til landbrugsvirksomhed	06.03.2014
Landsskatteretten · Kildeartsbegrænsning af tab på valutaswap og valutaterminsforretninger	17.12.2013
Landsskatteretten · Fradrag for tab på finansielle kontrakter i kulbrinteindkomsten	01.10.2013

§ 7 Afståelse af licenser, farm-out og genvundne afskrivninger efter § 4, stk. 1, nr. 3-6

Rettighedssiden er selvstændigt reguleret. Efter § 4, stk. 1, nr. 3 medregnes fortjeneste eller tab ved "direkte eller indirekte afståelse af bevilling, tilladelse eller rettighed til forundersøgelse, efterforskning eller indvinding af kulbrinter", og efter § 4, stk. 3 opgøres fortjenesten som forskellen mellem vederlaget og anskaffelsesomkostningerne med fradrag af afskrivninger foretaget efter § 9, der tillader lineær afskrivning over rettighedens restløbetid.

Forarbejderne til 1982-loven forklarer rækkevidden af "indirekte" afståelse. Optagelse af en partner i et joint venture behandles skattemæssigt som en indirekte overdragelse af en del af den rettighed, bevillingen giver, og vederlaget er derfor omfattet. Derimod falder salg af aktieposter, der giver bestemmende indflydelse over et selskab, uden for loven og behandles efter aktieavancebeskatningsloven. Bestemmelsen dækker enhver form for afståelse, herunder ekspropriation.

Den praktisk vigtigste undtagelse er farm-out-reglen, der blev indsat ved ændringsloven af december 2009. Bemærkningerne beskriver problemet og løsningen:

> *»Farm out« er olieindustriens betegnelse for, at en licenshaver overdrager en del af sin ejerandel til en anden virksomhed, eksempelvis mod at denne virksomhed refunderer en del af de historiske omkostninger samtidig med, at virksomheden betaler en uforholdsmæssig stor andel af et aftalt efterforskningsprogram.*

Efter § 4, stk. 3, 2. pkt. beskattes fortjenesten i takt med, at de pågældende efterforskningsomkostninger afholdes, dog senest i det tredje indkomstår efter afståelsen. Reglen er målrettet: den gælder kun betaling i form af efterforskningsomkostninger, som sælgeren efter undergrundslovens § 13, stk. 1 er forpligtet til at afholde, mens refusion af tidligere afholdte omkostninger beskattes fuldt ud i afståelsesåret. Og efter 3. pkt. finder reglen ikke anvendelse ved overdragelse mellem koncernforbundne selskaber, jf. ligningslovens § 2 – forarbejderne begrunder dette med, at målgruppen er de mindre selskaber, der må inddrage nye partnere for at finansiere videre efterforskning. Om armslængdespørgsmål i øvrigt henvises til transfer-pricing.

Afskrivningssiden blev strammet ved lempelsesloven af december 2017, der indsatte det nuværende § 4, stk. 1, nr. 4 om indtægtsførelse af en negativ driftsmiddelsaldo. Bemærkningerne konstaterer, at der forinden "ikke er hjemmel til at beskatte genvundne afskrivninger på driftsmidler, der afstås under den løbende drift", og at afskrivningslovens § 8, stk. 1, fremover også skal finde anvendelse ved indkomstopgørelsen efter kapitel 2 og dermed ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten efter kapitel 3 A. Samtidig blev henvisningen i § 4, stk. 3, 2. pkt., udvidet fra "nr. 3-5" til "nr. 3-6", så farm-out-udskydelsen også omfatter genvundne afskrivninger.

At den skatteretlige kvalifikation af rettigheder til olie- og gasforekomster kan være vanskelig, illustreres af Højesterets dom i BS-43/2012-HJR om danske investorers erhvervelse af "working interests" i amerikanske olie- og gasprojekter. Skatteyderen frafaldt for Højesteret den materielle påstand om afskrivningsberettigede udbytteretter, og det eneste stridsspørgsmål blev, om Landsskatterettens kendelse udgjorde en praksisskærpelse med tilbagevirkende kraft. Højesteret fandt ikke, at der forelå en bindende administrativ praksis til fordel for skatteyderen.

LOV Afskrivningsloven § 8, stk. 1 · Kulbrinteskatteloven § 4, stk. 1, 3 · Kulbrinteskatteloven § 9 · Ligningsloven § 2

PRAKSIS **Højesteret** · Sag om skattemæssig behandling af investering i amerikanske olie- og gasprojekter 04.11.2013

§ 8 Normprissystemet i §§ 5-6 og forbuddet mod koncerninterne salgsprovisioner

Kulbrinteskatteloven indeholder to selvstændige værn mod, at beskatningsgrundlaget flyttes ud af hegnet gennem prisfastsættelsen mellem koncernforbundne parter.

Det første er det administrative forbud mod bestemte fradrag. § 4, stk. 4, sidste pkt. bestemmer kategorisk, at "Der indrømmes ikke fradrag for salgsprovisioner, rabatter eller lignende ved overdragelse af kulbrinter mellem foretagender, der må anses for indbyrdes afhængige." Bestemmelsen er ikke en armslængdenorm, men et objektivt fradragsforbud, der ifølge 1982-forarbejderne også finder anvendelse ved handler mellem danske selskaber. Spørgsmålet om indbyrdes afhængighed skal afgøres efter de principper, der gælder for koncernforbundne selskaber i selskabsskatteretten.

Det andet er normprissystemet i § 5. Skatteministeren kan efter forhandling med klima- og energiministeren bestemme, at der til brug ved indkomstopgørelsen fastsættes normpriser for de indvundne kulbrinter, eventuelt

kun for flydende kulbrinter. Normprisen skal svare til markedsprisen ved omsætning mellem uafhængige parter under frie vilkår og fastsættes bagud for tre måneder ad gangen. Systemets skarpeste kant ligger i § 5, stk. 4:

> *Den i stk. 3 nævnte opgørelsesmåde finder anvendelse, uanset om den skattepligtige godtgør, at den faktisk opnåede indtægt afviger fra den ansatte indtægt.*

Normprisen er altså ikke en formodningsregel, der kan afkræftes ved dokumentation for en anden faktisk salgspris. Prisen fastsættes efter § 6 af et nævn på fem medlemmer med formanden udnævnt efter indstilling fra Højesterets præsident, og nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Baggrunden er beskrevet i 1982-lovens almindelige bemærkninger, der anfører, at de praktiske erfaringer med den dagældende korrektionshjemmel viste "store vanskeligheder forbundet med at tilsidesætte de fakturerede priser", og at det navnlig i oliebranchen med dens "på én gang differentierede og integrerede opbygning" var vanskeligt og tidskrævende for skattemyndighederne at sandsynliggøre både afhængighed og prisafvigelse. Normprissystemet er dermed udtryk for et bevidst valg af en objektiveret værdiansættelse frem for individuelle armslængdekorrektioner.

En beslægtet afgrænsning ses uden for skatteretten i bekendtgørelse om betaling for transport af råolie og kondensat § 6, hvorefter selskabsskat og kulbrinteskat udtrykkeligt ikke kan indgå i de driftsomkostninger, der kan indregnes i rørledningstariffen.

LOV Kulbrinteskatteloven § 4, stk. 4 Kulbrinteskatteloven § 5, stk. 1-4 Kulbrinteskatteloven § 6

§ 9 Kulbrintefradraget efter § 20 C og det forhøjede fradrag i investeringsvinduet

Kulbrintefradraget er et rent beregningsteknisk ekstrafradrag, der skal kompensere for den høje marginalbeskatning og de store kapitaludlæg i branchen. Efter § 20 C, stk. 1 kan der ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten fradrages 5 pct. af anskaffelsessummen for aktiver omfattet af § 8, stk. 1 – produktionsanlæg, platforme, rørledninger og andet udstyr anvendt ved erhvervelse af indtægt efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2. Fradraget indrømmes i det indkomstår, hvor afskrivningen påbegyndes, og hvert af de følgende fem indkomstår, altså seks år i alt. Efter § 20 C, stk. 2 gives et tilsvarende fradrag på 5 pct. af de forundersøgelses- og efterforskningsudgifter, der efter § 7 fradrages over fem år.

Grundlaget reduceres løbende: afståelsessummer fragår efter stk. 3, dog højst med anskaffelsessummen, og erstatnings- og forsikringssummer sidestilles med afståelsessummer. Overgår et aktiv til anden anvendelse, fragår den nedskrevne værdi efter stk. 4, og ved delvis anvendelse i anden virksomhed reduceres grundlaget forholdsmæssigt efter stk. 5.

Med lempelsesloven af december 2017 blev der indsat et helt nyt kapitel 3 B med et tidsbegrænset investeringsvindue. Adgangen er valgfri, og betingelserne fremgår udtømmende af § 20 F, stk. 1:

1. betalingen skal medregnes i anskaffelsessummen for driftsmidler omfattet af afskrivningslovens § 5 C, stk. 1, nr. 3, anvendt som nævnt i § 8, stk. 1,
2. betalingen skal gennemføres i perioden 1. januar 2017 – 31. december 2025,

3. anskaffelsen skal ske i henhold til en plan, der er godkendt eller skal godkendes efter undergrundslovens § 10, stk. 2 eller 3, og som er indsendt til godkendelse i samme periode, og
4. planen skal være godkendt senest i indkomståret 2026, og betingelserne for at påbegynde afskrivning skal være opfyldt senest i indkomståret 2026.

Valget træffes ved rettidig afgivelse af oplysninger efter skattekontrollovens § 2 for det første år, reglerne ønskes anvendt, og er derefter **bindende for samtlige omfattede betalinger** i det pågældende og efterfølgende indkomstår, jf. § 20 F, stk. 2.

De tre lempelser fremgår af forarbejderne til 2017-loven:

> *– En forhøjelse af kulbrintefradraget fra 5 pct. årligt over 6 år til 6½ pct. årligt over 6 år.*
> *– En forhøjelse af satsen for saldoafskrivninger i kulbrinteskatten fra 15 pct. til 20 pct. vedrørende betalinger for visse aktiver (som f.eks. produktionsplatforme)*
> *– En fremrykning af fradragstidspunktet for de forhøjede fradrag fra ibrugtagningstidspunktet til betalingstidspunktet.*

Teknisk udmøntes dette ved, at betalingerne tilføres en særskilt saldo efter § 20 G, stk. 1, hvor årets afskrivning højst kan udgøre 20 pct., og at det forhøjede kulbrintefradrag efter § 20 H udgør 6,5 pct. af det beløb, der i indkomståret er tilført saldoen, i tilførselsåret og hvert af de følgende fem indkomstår. Det forhøjede fradrag træder i stedet for det almindelige fradrag efter § 20 C, stk. 1.

Svigter en af betingelserne, er sanktionen genoptagelse. Efter § 20 I, stk. 1 skal ansættelsen genoptages fra det år, hvor den første betingelsesstridige betaling blev tilført saldoen, og for alle efterfølgende år, med korrektion af både saldoen og tillægsskattekontoen. § 20 I, stk. 2 indeholder dog en force majeure-ventil: kan afskrivning ikke påbegyndes senest i indkomståret 2026 på grund af forsinkelser uden for den skattepligtiges kontrol, som har karakter af force majeure, udskydes fristen til indkomståret 2027, hvis forholdet godtgøres ved rettidig oplysningsafgivelse for 2026.

LOV Kulbrinteskatteloven § 8, stk. 1 Kulbrinteskatteloven § 20c, stk. 1-5 Kulbrinteskatteloven § 20f, stk. 1, 2 Kulbrinteskatteloven § 20g, stk. 1 Kulbrinteskatteloven § 20h Kulbrinteskatteloven § 20i, stk. 1, 2

§ 10 Tillægsskatten efter § 20 J og tillægsskattekontoen som tilbagebetalingsmekanisme

Investeringsvinduets lempelser blev ledsaget af en modgående mekanisme, fordi fradragene kunne udnyttes ved betaling, mens indtægterne først ville komme senere. Forarbejderne beskriver logikken:

> *For at sikre balancen i ordningen foreslås der derfor samtidig en tilbagebetalingsordning, der vil indebære, at den skattelempelse, der opnås ved benyttelse af investeringsvinduet, helt eller delvist tilbagebetales, hvis olieprisen efterfølgende stiger væsentligt i forhold til det nuværende niveau.*

Efter § 20 J, stk. 1 svares der tillægsskat, hvis olieprisen i gennemsnit i løbet af indkomståret overstiger de niveauer, der er angivet i stk. 3. Tillægsskatten kan tidligst svares for indkomståret 2022 og senest for 2037, og

den kan for ét indkomstår maksimalt udgøre den tillægsskattekonto, der ved indkomstårets udgang er opgjort efter § 20 K. Den pålignede tillægsskat kan fratrækkes ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten efter kapitel 3 A.

Grundlaget er efter § 20 J, stk. 2 den skattepligtige indkomst efter kapitel 2 **før** finansielle indtægter og udgifter – altså EBIT – dog med medregning af gevinst og tab på varekreditorer og varedebitorer samt på kontrakter, der tjener til sikring af de driftsindtægter og driftsudgifter, der indgår i kapitel 2-indkomsten. Valget af EBIT er begrundet i forarbejderne med, at "kulbrintevirksomhedernes individuelle finansieringsstruktur ikke skal kunne påvirke tillægsskattens størrelse".

Satserne trappes efter olieprisen, jf. § 20 J, stk. 3:

Gennemsnitlig oliepris i indkomståret (2017-niveau)	Tillægsskat
75 USD pr. tønde eller mere	5 pct. af EBIT
85 USD pr. tønde eller mere	10 pct. af EBIT

Priserne opreguleres fra og med indkomståret 2018 med 2 pct. årligt. Selve prisopgørelsen er lagt uden for skatteforvaltningen: efter § 20 J, stk. 4 opgøres den gennemsnitlige oliepris af Danmarks Statistik på grundlag af den offentliggjorte Brent Dated-referencepris og offentliggøres senest den 15. februar i det følgende indkomstår. Ophører referenceprisen, eller ændres grundlaget væsentligt, skal Danmarks Statistik anvende et tilsvarende offentligt tilgængeligt internationalt prisindeks, der så vidt muligt afspejler karakteristika for olieproduktionen i den danske del af Nordsøen. Virksomhederne har efter stk. 5 pligt til efter anmodning at udlevere de nødvendige oplysninger.

Loftet føres på tillægsskattekontoen efter § 20 K. Kontoen opgøres fra det første år, reglerne anvendes, og tilføres i hvert indkomstår til og med 2025 et beløb svarende til 20,1 pct. af det, der er tilført den særskilte saldo efter § 20 G, stk. 1. Betalt tillægsskat fratrækkes. Bliver den særskilte saldo negativ og medregnet i kulbrinteindkomsten, nedbringes kontoen efter § 20 K, stk. 2 med 25 pct. af den negative saldo, en andel der nedsættes med 2,5 procentpoint årligt fra og med det fjerde år efter det første anvendelsesår. Kontoen forrentes efter stk. 3 med 4,5 pct. årligt med første rentetilskrivning for indkomståret 2023 og bortfalder fra og med indkomståret 2038.

LOV Kulbrinteskatteloven § 20j, stk. 1-5 Kulbrinteskatteloven § 20k, stk. 1-3 Kulbrinteskatteloven § 20g, stk. 1

§ 11 Afskrivninger, efterforskningsudgifter og fjernelsesomkostninger inden for hegnet

Fradragssiden i kapitel 2 er reguleret af §§ 7-10 A, og reglerne har alle det fælles træk, at de kun virker inden for ring fence.

Forundersøgelse og efterforskning. Efter § 7, stk. 1 kan udgifter til forundersøgelse og efterforskning i tilknytning til den skattepligtiges erhverv ved indvinding fradrages. Er udgifterne afholdt, før indvinding er iværksat, kan den skattepligtige i stedet vælge at fordele fradraget over fem indkomstår med 20 pct. årligt fra det år, hvor indvindingen iværksættes. Afstås eller opgives bevillingen – eller tilbagekaldes den – uden at der drives videre indvindingsvirksomhed, fradrages udgifterne i afståelsesåret, jf. § 7, stk. 2. Driftsmidler, skibe og

bygninger til efterforskning afskrives efter afskrivningslovens regler, og borerigge afskrives udtrykkeligt som driftsmidler, jf. § 7, stk. 3.

Produktionsanlæg. Efter § 8, stk. 1 afskrives produktionsanlæg, platforme, rørledninger og andet udstyr efter driftsmiddelreglerne i afskrivningslovens kapitel 2 og 4. Ved delvis anvendelse i anden virksomhed sker der forholdsmæssig opdeling af saldoværdien efter § 7, stk. 4 og § 8, stk. 3, og afskrivning foretages særskilt for hvert aktiv. Den del, der anvendes i anden virksomhed, afskrives ved opgørelsen af den indkomst, der ligger uden for § 4.

Igangsætningsudgifter. § 10 fungerer som opsamlingsbestemmelse og tillader fradrag for "samtlige udgifter, der afholdes med henblik på iværksættelsen af kulbrinteindvinding", og som ikke er omfattet af §§ 7-8.

Fjernelsesomkostninger. § 10 A er kort, men økonomisk tung: der kan fradrages beløb, som den skattepligtige afholder til fjernelse af anlæg "også efter, at virksomhed med indvinding af kulbrinter er ophørt". Ministeriet har i forarbejderne til ændringsloven af juni 2023 præciseret afgrænsningen: fjernelsesomkostninger kan kun fradrages efter § 10 A, hvis de vedrører fjernelse af anlæg, der er anvendt til de kulbrinteskattepligtige aktiviteter, men det hindrer ikke fradrag, at anlægget også har været anvendt til aktiviteter uden for loven. Er der derimod opført installationer, der **udelukkende** har været anvendt til ikke-kulbrinteskattepligtige aktiviteter – eksempelvis behandling af tredjeparters kulbrinter – er fjernelsesudgifterne ikke fradragsberettigede efter § 10 A.

Carry back. Fordi fjernelsesudgifterne typisk afholdes, når indtjeningen er ophørt, indeholder § 20 E, stk. 3 en carry back-ordning: resterer der et uudnyttet underskud ved endeligt ophør af virksomhed omfattet af kapitel 3 A, kan skatteværdien af den del af underskuddet, der vedrører fradrag efter § 10 A, udbetales. Skatteværdien beregnes med satsen for de senest pålignede kulbrinteskatter, og udbetalingen kan højst udgøre den kulbrinteskat, den skattepligtige har betalt, med tillæg af kulbrinteskat betalt for indkomstår før 2004. Kulbrinteskat hos sambeskattede selskaber medregnes ikke, og udbetalingen medregnes ikke til den skattepligtige indkomst. Formålet er ifølge forarbejderne til L 73 (2022-23) at kompensere selskaberne for det "tab", som skyldes, at der ved denne type virksomhed skal afholdes betydelige udgifter, efter at den indtægtsgivende virksomhed er afsluttet. Ordningen gælder kun kulbrinteskatten – der er ikke adgang til udbetaling af skatteværdien af et underskud i den selskabsskattepligtige kulbrinteindkomst.

LOV Kulbrinteskatteloven § 7, stk. 1-5 Kulbrinteskatteloven § 8, stk. 1-3 Kulbrinteskatteloven § 10 Kulbrinteskatteloven § 10a Kulbrinteskatteloven § 20e, stk. 3

§ 12 CO2-lagring i udtjente anlæg: § 10 B og den udvidede carry back i § 20 E, stk. 4

Ved ændringsloven af juni 2023 (L 73, folketingsåret 2022-23) blev der indsat en helt ny § 10 B, der regulerer den situation, hvor eksisterende kulbrinteanlæg genanvendes til lagring af CO2. Baggrunden fremgår af høringsmaterialet til lovforslaget, hvor det konstateres, at de daværende regler skabte en "betydelig skattemæssig tilskyndelse til, at selskaberne afvikler anlæg, selvom de er overskudsgivende, når der bortses fra skatteeffekten, hvilket medfører en betydelig skattemæssig tilskyndelse til, at selskaberne undlader at benytte eksisterende anlæg til CO2-lagring". Sagen kan følges i sin helhed under L 73 (2022-23).

§ 10 B løser problemet med en saldodeling. Efter stk. 1 kan der fortsat afskrives på et afskrivningsberettiget aktiv i kulbrinteindkomsten, selv om aktivet delvis anvendes til CO2-lagring – hovedreglen om forholdsmæssig opdeling i § 7, stk. 4, og § 8, stk. 3, fraviges dermed. Til gengæld føres udgifter til forbedring, der afholdes med henblik på anvendelse til CO2-lagring, på en særskilt saldo, hvorpå der udelukkende kan afskrives uden for hegnet. Bevisbyrden er vendt: forbedringsudgifter på et aktiv, der anvendes til CO2-lagring, anses for afholdt med henblik på denne anvendelse, medmindre den skattepligtige godtgør, at de også ville være foretaget uden lagringsaktiviteten.

Overgår et driftsmiddel til **udelukkende** at blive anvendt til CO2-lagring, overføres den nedskrevne værdi efter stk. 2 til den særskilte saldo uden for kulbrinteindkomsten. Efter stk. 3 gælder en tilsvarende omvendt bevisbyrde for løbende udgifter, herunder vedligeholdelse: de kan ikke fradrages i kulbrinteindkomsten, medmindre den skattepligtige godtgør, at de også ville være afholdt uden lagringsaktiviteten. Told- og skatteforvaltningen kan efter stk. 4 fastsætte regler om dokumentationspligt.

Parallelt hermed blev carry back-ordningen udvidet ved § 20 E, stk. 4. Skatteværdien af fjernelsesfradrag efter § 10 A kan nu udbetales, når den skattepligtige har fjernet alle anlæg, **der ikke opretholdes af hensyn til aktiviteterne med lagring af CO2**. Skatteværdien af fjernelsesfradrag vedrørende de opretholdte anlæg kan kræves udbetalt, når også disse er fjernet – men beløbet reduceres med 5 pct. for hvert år, der er forløbet mellem de to tidspunkter. Ministeriets overvejelser i lovforslaget forklarer afvejningen: hensigten er, at virksomheder ikke skal afholde sig fra at påbegynde eller videreføre CO2-lagring alene for at undgå en udskydelse af carry back-ordningen, samtidig med at muligheden helt ophører, når der er forløbet mere end 20 år. Ordningens administration er henlagt til skatteministeren efter § 20 E, stk. 5, der også kan fastsætte regler om acontoudbetaling efter ophøret.

De undergrunds- og miljøretlige sider af CO2-lagring falder uden for denne oversigt.

LOV Kulbrinteskatteloven § 10b, stk. 1-4 Kulbrinteskatteloven § 10a Kulbrinteskatteloven § 20e, stk. 4, 5

§ 13 Underskud, asymmetrien i §§ 11 og 20 E og solidaritetsbidraget i § 27 D

Underskudsreglerne findes to steder, fordi de to indkomstlag opgøres hver for sig.

For kapitel 2-indkomsten gælder § 11. Underskud i den særskilte indkomst efter § 4 fremføres efter stk. 1 til fradrag i tilsvarende indkomst i følgende år og kan kun overføres til et senere år, i det omfang det ikke kan rummes i tidligere års indkomst. Efter stk. 2 har den skattepligtige adgang til helt eller delvis at overføre underskuddet til fradrag i anden indkomst – men den modsatte bevægelse er lukket: efter stk. 3 kan underskud ved anden indkomst ikke overføres til fradrag i § 4-indkomsten. Cirkulæret om personskatteloven bekræfter i afsnittet om underskud i kulbrinteindkomst, at underskud efter § 11, stk. 2, fragår i den skattepligtige indkomst efter samme regler som negativ særlig indkomst.

For kulbrinteindkomsten efter kapitel 3 A gælder § 20 E, og her er hegnet fuldstændigt. Underskud fremføres efter stk. 1 alene til modregning i tilsvarende indkomst, og stk. 2 fastslår kortfattet, at "Underskud fra anden indkomst kan ikke fradrages i kulbrinteindkomsten." Der er altså ingen adgang til at nedbringe det 52-procents grundlag med tab fra selskabets øvrige aktiviteter – en asymmetri, der spejler den brede fradragsret for

udgifter, der *vedrører* kulbrinteindtægterne. En tilsvarende hegnstankegang kendes fra tonnagebeskatningen, jf. 08-02373, hvor Landsskatteretten fremhævede, at en særlov af denne type og dens undtagelsesbestemmelser som udgangspunkt skal fortolkes indskrænkende.

Sambeskatningens rækkevidde er ligeledes begrænset. § 22 bestemmer, at der ved beregning af nedsættelse af selskabsskat efter selskabsskattelovens § 17 bortses fra indkomst som nævnt i § 4. Og bekendtgørelse om selskabsskat § 4 undtager indkomst efter kulbrinteskattelovens § 1 fra den almindelige pligt til digital oplysningsafgivelse, medmindre selskabet sambeskattes med et selskab uden for lovens område.

Endelig indeholder § 27 D en midlertidig samspilsregel om det midlertidige solidaritetsbidrag. Den del af bidraget, der vedrører det skattepligtige overskud opgjort efter kapitel 2, kan efter stk. 1 fradrages i den kulbrinteskat, der er pålignet for indkomståret 2023, og det fradragne beløb anses ved anvendelsen af § 20 E, stk. 3, for betalt kulbrinteskat. For at gøre fradraget effektivt kan der efter stk. 2 – uanset § 20 E, stk. 1, 2. pkt. – bortses fra fremførte underskud i det omfang, det er nødvendigt, mod at det bortsete beløb overføres til senere indkomstår.

LOV Kulbrinteskatteloven § 11, stk. 1-3 · Kulbrinteskatteloven § 20e, stk. 1, 2 · Kulbrinteskatteloven § 22 · Kulbrinteskatteloven § 27d, stk. 1, 2

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Landsskatterettens afgørelse om tonnageskatteordning – fradrag for finansudgifter og afskrivninger 29.07.2010

§ 14 Opkrævning i to rater med tillæg eller godtgørelse efter kulbrinteopkrævningsloven

Den processuelle ramme ligger i kulbrinteopkrævningsloven, der efter § 1, stk. 1 omfatter enhver, der er undergivet beskatning efter kulbrinteskatteloven. Skattelovgivningens almindelige regler om oplysningsafgivelse, skatteansættelse, klageadgang, kontrol og opkrævning finder tilsvarende anvendelse med de ændringer, der følger af loven, og opkrævningslovens kapitel 5 finder anvendelse. Selskaber omfattet af kapitel 2 og 3 A skal afgive oplysninger efter skattekontrollovens § 2 senest den 1. maj i året efter indkomståret.

Den særlige ratebetaling følger af § 4 i opkrævningsloven, jf. kulbrinteopkrævningslovens § 4:

> *Kulbrinteskat efter kulbrinteskattelovens kapitel 3 A svares med foreløbige beløb i to rater, som forfalder til betaling den 1. oktober i indkomståret og den 1. juni i året efter indkomståret. Sidste rettidige betalingsdag er den 20. i forfaldsmåneden.*

Mekanikken er indrettet som en løbende afregning mod endelig ansættelse:

Element	Regel
1. rate	Halvdelen af indkomstårets forventede kulbrinteskat, fastsat på grundlag af forskudsoplysningerne efter § 5, i det omfang told- og skatteforvaltningen finder dem tilstrækkeligt sandsynliggjort
2. rate	Fastsættes på grundlag af oplysningerne efter skattekontrollovens § 2, så summen af 1. og 2. rate udgør kulbrinteskatten af den oplyste kulbrinteindkomst
Tillæg	2 pct. af forskelsbeløbet, hvis 2. rate er større end 1. rate

Godtgørelse	2 pct. af forskelsbeløbet, hvis 2. rate er mindre end 1. rate
Skattemæssig behandling	Tillæg og godtgørelse medregnes ikke ved indkomstopgørelsen

Tillægget virker dermed som en rentelignende sanktion mod at sætte forskudsansættelsen for lavt, og godtgørelsen som et modstykke ved overbetaling. Bliver den beregnede foreløbige skat efter forvaltningens skøn væsentlig større end den endelige skat, skal der efter begæring ske hel eller delvis tilbagebetaling af 1. rate. Ved for sen betaling forrentes beløbet efter opkrævningslovens § 7, og renten tilfalder statskassen.

Forskudsgrundlaget hviler på § 5: den skattepligtige skal oplyse om den forventede kulbrinteindkomst, og selskaber, der har valgt kapitel 3 B, tillige om den forventede gennemsnitlige årlige oliepris, den forventede indkomst, hvoraf der skal svares tillægsskat, og det forventede indestående på tillægsskattekontoen ved indkomstårets udgang. Forskudsskema indgives senest den 1. juli i indkomståret, og foreligger det ikke rettidigt, fastlægges grundlaget skønsmæssigt. For tillægsskatten gælder efter § 4 A samme toratesystem, idet summen af de to rater skal udgøre den tillægsskat, der kan opgøres på grundlag af de afgivne oplysninger.

Endelig indeholder § 11 tre praktisk vigtige regler: kalenderåret skal anvendes som indkomstår, skatteministeren kan fastsætte regler om specifikationer i regnskabsmaterialet, og regnskaber med bilag skal opbevares i **15 år** efter udløbet af det pågældende indkomstår – en markant forlængelse i forhold til bogføringslovens almindelige krav. Partshøring og begrundelse ved fravigende ansættelser er reguleret særskilt i § 3.

LOV Kulbrinteopkrævningsloven § 1, stk. 1 Kulbrinteopkrævningsloven § 4 Kulbrinteopkrævningsloven § 5, stk. 1-3 Kulbrinteopkrævningsloven § 11

§ 15 Lovens udvikling: 1982-loven, Nordsøaftalen 2003, harmoniseringen 2013 og investeringsvinduet

Kulbrinteskattelovens nuværende struktur kan kun forstås historisk, og forarbejderne er derfor en central retskilde ved fortolkningen af de enkelte bestemmelser.

1982 – grundloven for regimet. De almindelige bemærkninger til den oprindelige lov formulerer både formålet og ring fence-tanken:

> *Det foreslås, at der udover den almindelige selskabsskat (eller personlig indkomstskat) skal betales en kulbrinteskat af fortjenester ved indvinding af olie- og naturgas i Danmark. Desuden foreslås det, at indtægter ved kulbrinteindvinding ved beregning af almindelig selskabsskat opgøres uafhængig af indkomst fra anden virksomhed (såkaldt ring-fence).*

Begrundelsen var, at indtjeningen ved olie- og gasindvinding kunne forudses at blive væsentlig større end det øvrige erhvervslivs set i forhold til den investerede kapital, og at Norge og Storbritannien allerede havde gennemført skærpelser. Ved fastlæggelsen af niveauet blev der taget hensyn til de store kapitaludlæg og den økonomiske risiko, og beskatningen blev bevidst lagt "på et lidt lavere niveau end i Norge og Storbritannien, hvor betydelige kulbrinteforekomster allerede er påvist". Overgangsreglerne for aktiver anskaffet før 1982 findes fortsat i § 26 og § 27.

2003 – Nordsøaftalen og kapitel 3 A. Ved **lov nr. 1216 af 27. december 2003** blev de skatteregler gennemført, der lå til grund for aftalen af 29. september 2003 mellem økonomi- og erhvervsministeren og bevillingshaverne i henhold til eneretsbevillingen af 8. juli 1962. Forarbejderne opregner hovedelementerne for indkomst i tilknytning til den fortsatte eneretsbevilling og nye koncessioner fra 2004:

> *Kulbrintefradraget nedsættes fra 250 pct. til 30 pct. af investeringerne.*
> *Feltbeskatningen ophæves, hvorefter bl.a. underskud i forbindelse med opbygningen af et felt modregnes i overskud fra et felt i produktion. […]*
> *Rørledningsafgiften modregnes i kulbrinteskatten. […]*
> *Kulbrinteskattesatsen nedsættes fra 70 til 52 pct.*

Overgangen fra kapitel 3 til kapitel 3 A for de selskaber, der overgik med virkning fra indkomståret 2004, er reguleret i § 27 A, herunder afviklingen af uudnyttede feltunderskud med 2,5 pct. i 2004-2005 og 6 pct. i hvert af årene 2006-2016, hvorefter resten bortfaldt. Statens indtræden den 9. juli 2012 som 20-procents partner i DUC og Nordsøfondens succession i afskrivningsgrundlagene er reguleret i § 27 B, der udtrykkeligt bestemmer, at der ikke beregnes fortjeneste eller tab på de overdragne aktiver, at partnerne beholder 80 pct. af afskrivningsgrundlaget, og at der ikke beregnes kulbrintefradrag på grundlag af de overtagne anlæg.

2009 – finansielle indtægter og farm-out. Ændringsloven af december 2009 indsatte § 4, stk. 1, nr. 7, om finansielle indtægter og farm-out-reglen i § 4, stk. 3, 2. og 3. pkt.

2013 – harmonisering. Ved **lov nr. 1636 af 26. december 2013** blev kapitel 3 ophævet, så alle tilladelser til kulbrinteindvinding beskattes efter kapitel 3 A. Samtidig bortfaldt den dagældende § 10 B om rørlednings- og dispensationsafgift og den tilhørende § 20 B, stk. 4.

2017 – lempelsen. Lempelsesloven af december 2017 indførte kapitel 3 B med investeringsvinduet, tillægsskatten og hjemlen til at beskatte genvundne afskrivninger på driftsmidler afstået under den løbende drift. Baggrunden var det bratte fald i olieprisen i 2. halvår 2014 og bevillingshavernes tilkendegivelse i 2016 om, at de ikke uden ændrede skatteregler ville gennemføre en fuld genopbygning af Tyra-feltets anlæg, som står for indvinding og behandling af godt 90 pct. af den danske gasproduktion.

2023 – CO2 og den eksklusive økonomiske zone. Ændringsloven af juni 2023 indsatte den nye § 10 B om CO2-lagring, udvidede carry back-ordningen i § 20 E, stk. 4, og indførte den territoriale udvidelse i selskabsskattelovens § 2, stk. 2, 3. pkt., der er central for grænsedragningen i SKM2026.120.SR og SKM2026.121.SR.

Den dybere policy-baggrund – progressiv grundrentebeskatning, neutralitetshensyn, statsdeltagelse og sammenligning med Norge og Færøerne – er behandlet i **Kulbrintebeskatningsudvalgets rapport, betænkning nr. 1408/2001**, som Østre Landsret udtrykkeligt lagde vægt på i **SKM2013.279.ØLR-**. Kulbrinteskatteloven er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 477 af 7. maj 2025, og der er ikke vedtagne, endnu ikke konsoliderede ændringer hertil.

LOV Kulbrinteskatteloven § 26, stk. 1-3 · Kulbrinteskatteloven § 27a, stk. 1-6 · Kulbrinteskatteloven § 27b, stk. 1-4 · Selskabsskatteloven § 2, stk. 2

PRAKSIS **Skatterådet** · Skattepligt ved sandsugning uden for dansk territorialfarvand 04.03.2026
Skatterådet · Skattepligt og fast driftssted ved sandsugning på kontinentalsoklen 04.03.2026

§ 16 Sammenfatning af retstilstanden

Kulbrintebeskatningen hviler på et hegn, hvis to sider er trukket efter forskellige principper, og det er netop denne asymmetri, der genererer praksis.

På indtægtssiden er § 4, stk. 1 en udtømmende opregning, som domstolene ikke udfylder analogt. **SKM2013.279.ØLR** er den klareste illustration: Østre Landsret afviste at læse et almindeligt symmetriprincip ind i bestemmelsen, blandt andet fordi Skatteministeriets egne arbejdsgrupper i 1992 og 2001 havde konstateret den manglende hjemmel uden at få den rettet før 2009. Legalitetskravet vejer med andre ord tungt inden for et regime med så høj marginalbeskatning.

På udgiftssiden er hegnet derimod funktionelt: alt, der "vedrører" de opregnede indtægter, kan fradrages. Det er denne formulering, der bar Landsskatterettens resultat i 11-0301898, hvor prissikringskontrakter blev anset for tilstrækkeligt tilknyttet erhvervelsen af kulbrinteindkomsten, og hvor separationsprincippet i kursgevinstlovens § 29 ikke i sig selv kunne afskære fradraget.

Broen mellem de to sider er § 4, stk. 4, 1. pkt., og det er her Højesteret i Sag 102/2013 satte grænsen: henvisningen til skattelovgivningens almindelige regler er ikke tom, men indebærer, at et valg af lagerprincippet trækker både gevinster og tab med ind. Samtidig afviste Højesteret, at myndighederne kan korrigere en lovlig finansieringsdisposition med en nettoindkomstbetragtning – bruttorenteudgifterne på et lån, der finansierer indvindingsvirksomheden, er fradragsberettigede, uanset at selskabet vælger at placere sin driftslikviditet på indlånskonti frem for at nedbringe gælden.

På det territoriale plan er retsstillingen stabil og forudsigelig. § 1 er en tematisk begrænset udvidelse af skattepligten til soklen, og Skatterådet har i tre bindende svar over elleve år – SKM2015.77.SR, SKM2026.120.SR og SKM2026.121.SR – fastholdt, at aktiviteter uden kulbrintetilknytning uden for 12-sømilegrænsen ikke rammes. Den samme funktionelle grænse går igen i dobbeltbeskatningsoverenskomsternes offshore-artikel, jf. SKM2025.276.SR.

Fremadrettet flytter tyngdepunktet sig. Investeringsvinduet i kapitel 3 B lukkede for betalinger efter den 31. december 2025, men tillægsskatten efter § 20 J kan pålignes til og med indkomståret 2037, og tillægsskattekontoen efter § 20 K bortfalder først fra indkomståret 2038. Samtidig vil afviklingsfasen – fjernelsesomkostninger efter § 10 A, carry back efter § 20 E, stk. 3 og 4 og saldodelingen ved CO2-lagring efter § 10 B – være det område, hvor de næste fortolkningstvister med rimelig sandsynlighed opstår. Den omvendte bevisbyrde i § 10 B, stk. 1 og 3, er her særligt bemærkelsesværdig, fordi den pålægger selskabet at godtgøre, at en udgift ville være afholdt også uden lagringsaktiviteten.

LOV `Kulbrinteskatteloven § 1, stk. 1` `Kulbrinteskatteloven § 4, stk. 1, 4` `Kulbrinteskatteloven § 10b, stk. 1, 3` `Kulbrinteskatteloven § 20e, stk. 3, 4` `Kursgevinstloven § 29`

PRAKSIS

Højesteret · Beskatning af valutakursgevinster og fradrag for renteudgifter i kulbrinteindkomst		27.03.2015
Landsskatteretten · Fradrag for tab på finansielle kontrakter i kulbrinteindkomsten		01.10.2013
Skatterådet · Skattepligt ved sandsugning uden for dansk territorialfarvand		04.03.2026
Skatterådet · Skattepligt og fast driftssted ved sandsugning på kontinentalsoklen		04.03.2026
Skatterådet · Fast driftssted offshore og afvisning af trækfritagelse		16.05.2025
Skatterådet · Fast driftssted ved sandsugning uden for territorialfarvand		29.01.2015

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Kulbrinteopkrævningsloven § 4		Kulbrinteskatteloven § 1	stk. 1
Kulbrinteskatteloven § 4	stk. 1, 4	Kulbrinteskatteloven § 20b	stk. 3
Kulbrinteskatteloven § 20c	stk. 1	Kulbrinteskatteloven § 20d	
Kulbrinteskatteloven § 20h			

MATERIALE Citerede afgørelser

20 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 4

21.06.2021	Højesterets dom i sag om beskatning af valutakursgevinst og kapitalens frie bevægelighed	1160-1411
27.03.2015	Beskatning af valutakursgevinster og fradrag for renteudgifter i kulbrinteindkomst	102-2013
04.11.2013	Sag om skattemæssig behandling af investering i amerikanske olie- og gasprojekter	5430-6513
07.05.2012	Nægtelse af dispensation fra lagerprincippet for renteswapaftaler i ejendomskoncern	186-2010

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 7

06.01.2020	Landsskatteretten: Opgørelse af gevinst og tab på swapaftaler - Anvendelse af lagerprincippet	16-1524567
30.03.2016	Nægtelse af erhvervsmæssig tilknytning for valutaswap og valutaterminsforretninger i landbrugsvirksomhed	13-0074158
03.12.2014	Landsskatteretten: Kildeartsbegrænsning af tab på finansielle kontrakter (swaps) i landbrugsvirksomhed	13-6644151
06.03.2014	Landsskatteretten afviser genoptagelse af sag om swapaftales tilknytning til landbrugsvirksomhed	14-0064846
17.12.2013	Kildeartsbegrænsning af tab på valutaswap og valutaterminsforretninger	12-0191619
01.10.2013	Fradrag for tab på finansielle kontrakter i kulbrinteindkomsten	11-0301898
29.07.2010	Landsskatterettens afgørelse om tonnageskatteordning – fradrag for finansudgifter og afskrivninger	08-02373

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 9

04.03.2026	Skattepligt ved sandsugning uden for dansk territorialfarvand	25-5110343
04.03.2026	Skattepligt og fast driftssted ved sandsugning på kontinentalsoklen	25-5111674
18.11.2025	Offshore selskabs udvidede supportaktiviteter i Danmark skaber ikke fast driftssted	25-3865216
16.05.2025	Fast driftssted offshore og afvisning af trækfritagelse	24-1892230
19.04.2021	Råstofafgift for indvinding på kontinentalsoklen uden import	20-0701545

15.01.2021	Tonnageskat for offshore installationsvirksomhed strategisk drift	20-0937372
08.08.2017	Fast driftssted for helikopterservice og international trafik	17-0273312
11.08.2016	Skattefri rejsegodtgørelse ved offshore vindmølleprojekter og 8 km-kravet	15-2968551
29.01.2015	Fast driftssted ved sandsugning uden for territorialfarvand	14-4576701

11 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over kursgevinstbeskatning (fordringer, gæld og finansielle kontrakter)

Fra fordringsbegrebet til separationsprincippet – praksis om KGL §§ 1-33

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 59 afgørelser · 2006-2026 Læs online

INTRODUKTION

Kursgevinstloven regulerer den skattemæssige behandling af gevinst og tab på pengefordringer, gæld og finansielle kontrakter og hviler på tre bærende principper: symmetri mellem gevinst og tab, separation af den finansielle kontrakt fra det underliggende aktiv, og en skarp sondring mellem selskaber (generel skattepligt) og personer (bagatelgrænse og fradragsafskæringer i interessefællesskaber). Praksis er talmæssigt domineret af Landsskatteretten og Skatterådet, mens Højesteret har afgjort de principielle spørgsmål: symmetrikravet ved lagerprincippet (Shell-sagen), afgrænsningen til aktieavancebeskatningsloven (DSV-sagen) og kursgevinstbeskatning ved eftergivelse af kommanditselskabsgæld. Oversigten samler mønstrene fra godt 50 afgørelser om fordringsbegrebet, koncernfordringer, gældseftergivelse og akkord, valutakursgevinster, opgørelsesprincipper samt finansielle kontrakter og strukturerede fordringer.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Kursgevinstloven omfatter gevinst og tab ved afståelse eller indfrielse af pengefordringer, ved frigørelse for gæld og på terminskontrakter og købe-/salgsretter – de sidste "uden hensyn til de regler, der gælder for det underliggende aktiv" (separationsprincippet).

02 En fradragsberettiget pengefordring forudsætter et retligt krav mod en identificerbar debitor; Skatterådet nægtede derfor fradrag for et bedrageritab på 28,7 mio. kr., hvor gerningsmændene ikke kunne identificeres.

03 Selskabers gevinst og tab på fordringer medregnes som udgangspunkt fuldt ud, men tab på fordringer på koncernforbundne selskaber kan ikke fradrages – og ved bedømmelsen af aktionærkredsen anses ægtefæller samt forældre og børn som én og samme aktionær.

04 Undtagelsen for vederlagsfordringer forudsætter, at tilgodehavendet reelt er opstået ved samhandel; en varekredit, der akkumuleres over år uden afvikling, skifter karakter til udlån og mister fradragsretten.

05 Koncernselskabers eller den fælles aktionærkreds' opkøb af en fordring på debitorselskabet fra en uafhængig kreditor sidestilles siden 1. januar 2020 med gældsfrigørelse, så forskellen mellem gældens værdi og fordringens kursværdi beskattes hos debitor.

06 For personer er gevinst og tab på fordringer skattepligtig henholdsvis fradragsberettiget, men kun hvis årets nettoresultat sammenlagt med valutagæld overstiger bagatelgrænsen på 2.000 kr.

07 Personers tab på fordringer på selskaber, hvor de har eller har haft bestemmende indflydelse, og på nærtstående kan aldrig fradrages – heller ikke når fordringen er i fremmed valuta.

08 Gevinst ved gældseftergivelse er kun skattefri efter reglerne om akkord, hvis der foreligger en samlet ordning; en konvertering af én hovedkreditors fordring på 67,7 % af den usikrede gæld var ikke nok, når en kreditor med 28,8 % stod udenfor.

09 Ved singulær eftergivelse beskattes gevinsten, i det omfang gælden nedskrives under fordringens værdi for kreditor – og mellem nærtstående stilles der skærpede beviskrav til den påberåbte kursværdi.

10 Vælger en skattepligtig lagerprincippet, skal både gevinst og tab på samme fordring eller gæld medregnes; Højesteret afviste i Shell-sagen en asymmetrisk opgørelse med henvisning til betænkning nr. 1050/1985.

11 Et valgt lagerprincip er bindende og kan kun fraviges efter tilladelse i "ganske særlige tilfælde" – ønsket om at udskyde beskatningen eller stabilisere indkomsten er ikke nok.

12 Finansielle kontrakter beskattes efter lagerprincippet, og tab er kildeartsbegrænset, medmindre kontrakten har tilknytning til erhvervsmæssig virksomhed; tilknytningen vurderes konkret og afvises, når kontrakten er indgået efter at den underliggende risiko er afdækket.

13 Kontrakter, der kun kan opfyldes ved levering, falder uden for reglerne om finansielle kontrakter – differenceafregning dokumenterer i sig selv, at betingelsen ikke er opfyldt.

14 En fordring, hvis afkast reguleres efter aktier, indeks, råvarer eller virksomhedsresultater, er en struktureret fordring, der beskattes som en finansiel kontrakt efter lagerprincippet – mens en indfrielseskurs, der alene afhænger af debitors betalingsevne, ikke gør fordringen struktureret.

15 Kursgevinstloven regulerer alene pengegæld; tab på warrants udstedt som betingelse for et lån er hverken kurstab eller låneomkostning, men hører under aktieavancebeskatningsloven.

§ 1 Lovens anvendelsesområde: pengefordringer, gæld og finansielle kontrakter

Kursgevinstloven afgrænser sit anvendelsesområde i tre led. Efter kursgevinstlovens § 1, stk. 1 omfatter loven (1) gevinst og tab ved afståelse eller indfrielse af pengefordringer, herunder obligationer, pantebreve og gældsbreve, (2) gevinst og tab ved frigørelse for gæld, og (3) gevinst og tab på terminskontrakter og aftaler om købe- og salgsretter – det sidste udtrykkeligt "uden hensyn til de regler, der gælder for det underliggende aktiv". Denne sidste passus er separationsprincippets lovtekstlige forankring.

Dertil kommer tre afgrænsninger, som praksis ofte støder på:

•

§ 1, stk. 2: uanset ligningslovens §§ 16 A og 16 B behandles afdrag på og afståelsessummer for fordringer på koncernforbundne selskaber, jf. ligningslovens § 2, efter kursgevinstloven. Bestemmelsen forhindrer, at koncerninterne fordringsafdrag omkvalificeres til udbytte.

- § 1, stk. 3: fordringer og gæld, der indgår i næringsbeskatningen af avance ved salg af fast ejendom, falder uden for loven.
- § 1, stk. 4: konvertible obligationer og præmieobligationer er ikke omfattet – de hører under aktieavancebeskatningsloven.

Selskaber, fonde og foreninger er omfattet af § 2, personer og dødsboer af § 12. Sondringen er afgørende: selskaber er generelt skattepligtige af og har generelt fradrag for kursgevinster og kurstab, mens personer er underlagt en bagatelgrænse og en række fradragsafskæringer.

Historisk er den nuværende systematik resultatet af to reformer. Den gældende kursgevinstlov blev til på grundlag af lovforslag L 194 (folketingsåret 1996-97), hvis bemærkninger i vidt omfang gengiver Skatteministeriets cirkulære nr. 134 af 29. juli 1992 om kursgevinstloven. Dernæst ophævede harmoniseringsloven – **lov nr. 724 af 25. juni 2010** – mindsterentereglen og det tilhørende system med "blåstemplede" og "sortstemplede" fordringer. Forarbejderne til nyaffattelsen af § 14 beskriver ændringen sådan:

> *"Det foreslås, jf. stk. 1, at mindsterentereglen ophæves, og at der for personer indføres skattepligt af gevinst og adgang til fradrag for tab på fordringer, uanset forrentningen af fordringen og uanset, om der er tale om en fordring i danske kroner eller fremmed valuta."*

Ældre afgørelser om mindsterente og blå-/sortstempling – fx **SKM2006.704.SR** om garantibeviser indfriet til kurs 130 og **SKM2006.304.SR** om limited recourse-obligationer – har derfor i dag alene historisk værdi for så vidt angår mindsterentekravet, men er fortsat relevante for de fordringskvalificeringer, de bygger på.

LOV Kursgevinstloven § 1, stk. 1-4 · Kursgevinstloven § 2 · Kursgevinstloven § 12 · Ligningsloven § 2

PRAKSIS **Skatterådet** · Kursgevinst på garantibeviser indfriet til overkurs er skattepligtig 24.11.2006
Skatterådet · Obligationer med begrænset hæftelse er almindelige fordringer og blåstemplede 09.05.2006

§ 2 Fordringsbegrebet i praksis: hvornår foreligger der en pengefordring?

Kursgevinstloven forudsætter et retligt krav på et pengebeløb. Praksis har gennem en række afgørelser tegnet grænserne for, hvad der udgør en fordring, og hvornår den kan anses for tabt.

Kravet om en identificerbar debitor. Landsskatteretten godkendte i 13-0218216 fradrag efter § 14 for et tab på 219.477 kr., hvor en investor havde overført penge til et fiktivt investeringsfirma i Hong Kong. Retten lagde til grund, at SKAT under sagsbehandlingen havde anerkendt, at der forelå en fordring, og at det afgørende alene var, hvornår den var tabt. Skatterådet strammede senere kursen: i **SKM2018.428.SR** blev fradrag for et tab på ca. 28,7 mio. kr. efter et investeringsbedrageri nægtet, fordi gerningsmændene – og dermed debitor – ikke kunne identificeres, og et krav derfor ikke kunne gøres gældende ved domstolene.

Forudbetalinger og naturalkrav. I **SKM2011.847.SR** havde en elev forudbetalt for en pilotuddannelse. Skatterådet fastslog, at der først opstår en pengefordring ved skolens konkurs, og at tabet skal opgøres efter

§ 26, stk. 2 som forskellen mellem det indbetalte og værdien af den modtagne undervisning – ikke efter, hvad det kostede at færdiggøre uddannelsen et andet sted. Samme tankegang bruges i **SKM2024.25.SR**, hvor kryptovaluta placeret på kollapsede kryptobørser overgik til USD-fordringer i konkursboerne; overgangen var ikke i sig selv en realisation.

Indlånslignende krav. Garantkonti i en sparekasse blev i **SKM2009.288.SR** sidestillet med pengefordringer omfattet af kursgevinstloven, og tabet skulle opgøres efter § 26 med likvidationsprovenuet (aktier plus kontanter) som afståelsessum.

Nedskrivningsvilkår og hybride instrumenter. I **SKM2014.699.SR** fastslog Skatterådet, at værdipapirer med tvungent nedskrivningsvilkår er almindelige fordringer – ikke strukturerede – men at en tvungen nedskrivning af hovedstolen må sidestilles med en delafståelse, så nedskrivning og senere indfrielse er to selvstændige afståelser. Og i **SKM2008.962.SR** faldt et "konvertibelt" instrument uden for aktieavancebeskatningsloven, fordi långiver hverken havde en ubetinget konverteringsret eller ret til kontant indfrielse; instrumentet var derfor en fordring omfattet af kursgevinstloven.

Hvornår er fordringen tabt? Realisationstidspunktet er et selvstændigt stridspunkt. I 15-2069003 blev fradrag for et løntilgodehavende nægtet, fordi klageren ikke havde forfulgt kravet over for selskabet eller konkursboet; tabet kunne først konstateres ved boets afslutning. I 16-1788047 godkendtes fradrag for en fordring mod et konkursramt selskab, mens tab på to personlige debitorer blev afvist, fordi inddrivelsen ikke var forfulgt effektivt, og debitorerne fortsat havde evne og vilje til at nedbringe gælden.

Endelig kan almindelige skatteretlige grundsætninger afskære fradrag, selv om der utvivlsomt foreligger en fordring: i **SKM2008.118.SR** nægtedes fradrag for tab på en regresfordring mod en direktør efter selskabstømning, fordi kravet udsprang af selskabets egne forsætlige, dadelværdige dispositioner.

LOV `Kursgevinstloven § 1, stk. 1` `Kursgevinstloven § 14, stk. 1` `Kursgevinstloven § 26, stk. 2`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Fradrag for tab på fordringer i K/S [virksomhed1] – konkurs og manglende inddrivelse	10.02.2021
Landsskatteretten · Afgørelse om fradrag for løntilgodehavende i konkursramt selskab	30.08.2017
Landsskatteretten · Fradrag for tab på fordring godkendt efter bedrageri via investeringsfirma	02.10.2014
Skatterådet · Beskatning af tab på krypto-fordringer og gave af kryptovaluta til børn	12.01.2024
Skatterådet · Fradrag for tab efter bedrageri under investeringsmandat	17.08.2018
Skatterådet · Værdipapir med nedskrivningsvilkår er fordring, men nedskrivning er delafståelse	13.10.2014
Skatterådet · Fradrag for tabt forudbetaling ved skoles konkurs	21.12.2011
Skatterådet · Fradrag for tab på garantkonti sidestilles med fordring	22.04.2009
Skatterådet · Konvertible obligationer anses som fordring under Kursgevinstloven	02.12.2008
Skatterådet · Fradragsret for tab på fordring mod direktør efter selskabstømning	08.02.2008

§ 3 Selskabers fordringer: hovedreglen i § 3 og koncernafskæringen i § 4

For selskaber er udgangspunktet enkelt: efter kursgevinstlovens § 3 medregnes gevinst og tab på fordringer ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Den praktisk vigtigste undtagelse er § 4, stk. 1, hvorefter tab på fordringer på koncernforbundne selskaber ikke kan fradrages. Koncernforbindelsen defineres i § 4, stk. 2 ved mere end 50 pct. af kapitalen eller stemmerne, og – hvilket ofte er det afgørende i praksis – aktionærer som nævnt i aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 2 anses ved bedømmelsen af aktionærkredsen som én og samme aktionær.

Denne identifikationsregel har flere gange været udslagsgivende:

Afgørelse	Personkreds	Resultat
15-3041336	Mor og søn ejede begge selskaber via holdingselskab	Koncernforbundne; fradrag for tab på 352.932 kr. nægtet (tillige manglende dokumentation)
18-0006569	Ægtefæller ejede kreditor- og debitorselskab	Fordringen koncernintern; fradrag for tab på regresfordring på 1,8 mio. kr. nægtet
SKM2012.219.SR	Aktionærkreds i tre selskaber	Selskaberne koncernforbundne efter § 4, stk. 2

Undtagelsen for vederlagsfordringer. Efter § 4, stk. 3 gælder afskæringen ikke, hvis fordringen er erhvervet som skattepligtigt vederlag for leverede varer, aktiver eller tjenesteydelser, og kreditor ikke har været sambeskattet med debitor. Praksis viser, at det afgørende er, om tilgodehavendet reelt har bevaret karakter af varekredit. To parallelle kendelser fra samme dag illustrerer sondringen:

- I 08-03186 godkendte Landsskatteretten kun 390.986 kr. af et påstået tab på 927.080 kr., idet gældseftergivelsen blev henført til den ældste del af gælden, og kun fakturaer fra en afgrænset periode i 2002 kunne anses for vederlagsfordringer.
- I 08-03187 blev der derimod godkendt fradrag for et tab på ca. 5,5 mio. kr., fordi leverancerne vedrørte ét enkeltstående turnkey-projekt, tilgodehavendet ikke var akkumuleret over flere år, der løbende blev tilskrevet renter, og selskabet havde en berettiget tro på, at der ikke ville blive lidt tab.

Omvendt kan fradrag også falde på helt basale bevisspørgsmål. I 11-0297821 tillagde Landsskatteretten de oprindelige årsrapporter afgørende betydning: de viste, at klageren ikke havde en fordring, men derimod en gæld på 3,65 mio. kr. til det pågældende selskab, og der var derfor intet tab at fradrage.

Kreditors gevinst. Afskæringen i § 4 gælder kun tab. Gevinst på en koncernfordring er fuldt skattepligtig for kreditor: i **SKM2009.540.SR** havde et moderselskab erhvervet en ansvarlig lånekapital på 3 mio. kr. for 1 mio. kr., og eftergivelsen af fordringen til kurs 100 udløste en skattepligtig kursgevinst på 2 mio. kr. hos moderselskabet. Og i **SKM2017.645.SR** bekræftede Skatterådet, at en fuldstændig eftergivelse af et USD-lån til et amerikansk datterselskab hverken gav fradrag efter § 4, stk. 1, eller udløste beskatning af en urealiseret valutakursgevinst, fordi eftergivelsen netop ikke realiserede nogen gevinst.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 4, stk. 2 · Kursgevinstloven § 3 · Kursgevinstloven § 4, stk. 1-3

PRAKSIS
- **Landsskatteretten** · Gældseftergivelse og underskudsbegrænsning samt nægtelse af fradrag for tab på koncernintern regresfordring — 25.01.2023
- **Landsskatteretten** · Nægtet fradrag for tab på fordring mod koncernforbundet selskab grundet manglende dokumentation og koncernforbindelse — 09.10.2019
- **Landsskatteretten** · Nægtelse af fradrag for tab på koncernintern fordring — 01.11.2012

	Landsskatteretten · Landsskatteretten om fradrag for tab på tilgodehavender mellem koncernforbundne selskaber	17.09.2009
	Landsskatteretten · Fradrag for tab på fordringer ved samhandel i koncernforbundne selskaber	17.09.2009
	Skatterådet · Skattefri eftergivelse af udlån til koncernforbundet selskab	13.11.2017
	Skatterådet · Beskatning af koncerninterne rente- og vederlagsfordringer efter kursgevinstloven	28.03.2012
	Skatterådet · Kursgevinst ved eftergivelse af koncernintern fordring	11.09.2009

§ 4 Selskabers gæld: § 6, den sidestillede gældsfrigørelse i § 6, stk. 2, og skattefriheden i § 8

Efter kursgevinstlovens § 6, stk. 1 medregnes gevinst og tab på gæld ved indkomstopgørelsen, dog med forbehold for §§ 8, 24 og 24 A. Forarbejderne til den oprindelige bestemmelse formulerer princippet kort:

> *"Den generelle skattepligt for selskaber betyder, at selskaber m.v. med de undtagelser, der er nævnt i §§ 7-8, skal medregne gevinst og tab på gæld i såvel danske kroner som fremmed valuta ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst."*

Værnsreglen i § 6, stk. 2. Ved lov nr. 1576 af 27. december 2019 blev der med virkning fra 1. januar 2020 indsat et nyt § 6, stk. 2. Bestemmelsen sidestiller det forhold, at koncernforbundne selskaber, den fælles aktionærkreds eller en person med bestemmende indflydelse erhverver en fordring på debitorselskabet fra en uafhængig kreditor, med frigørelse for gæld. Ændringens formål fremgår af lovgrundlaget: den skal forhindre, at beskatningen af gældseftergivelse omgås ved, at kreditor i stedet sælger fordringen til en lav kurs. Ved opgørelsen efter § 26, stk. 3 anvendes den overdragne fordrings kursværdi på overdragelsestidspunktet som gældens værdi ved frigørelsen.

Den underliggende problemstilling ses tydeligt i 22-0064199. Debitorselskabet havde i 2014 optaget et lån på 5 mio. kr. hos tredjemand; moderselskabet erhvervede i 2016 fordringen for 500.000 kr. og eftergav den i 2018. Landsskatteretten fandt, at kun moderselskabets ikke-fradragsberettigede tab på 500.000 kr. var skattefrit for debitor efter § 8, mens de resterende 4.525.000 kr. var skattepligtige.

Symmetrien i § 8. § 8 er spejlbilledet af § 4: gevinst på gæld til koncernforbundne eller sambeskattede selskaber er skattefri, i det omfang kreditor efter § 4, stk. 1, ikke kan fradrage det tilsvarende tab. Den skattefri gevinst opgøres som forskellen mellem gældens værdi ved påtagelsen og fordringens værdi for kreditor på eftergivelsestidspunktet. Rækkevidden blev prøvet i **SKM2013.73.SR**, hvor et luxembourgsk moderselskab havde fradragsret for tabet; § 8 fandt derfor ikke anvendelse, og gældseftergivelsen – der i øvrigt var omfattet af § 24 som samlet ordning – udløste underskudsbegrænsning. Skatterådet har senest i **SKM2025.383.SR** taget stilling til samspillet mellem §§ 3, 4, 6 og 8 og ligningslovens § 2 ved en koncernintern gældseftergivelse efterfulgt af anpartsoverdragelser.

Endelig fastslår § 24 A, at gevinst og tab på fordringer og gæld vedrørende ikke indbetalt selskabskapital slet ikke medregnes.

LOV Kursgevinstloven § 6, stk. 1, 2 · Kursgevinstloven § 8 · Kursgevinstloven § 24a · Kursgevinstloven § 26, stk. 3

PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Beskatning af kursgevinst ved koncernintern gældseftergivelse og opgørelse af tab ved ejendomssalg	09.12.2024
	Skatterådet · Gældseftergivelse mellem koncernforbundne selskaber og overdragelse af anparter	30.06.2025

Skatterådet · Gældskonvertering til overkurs giver skattefri gevinst men underskudsbegrænsning 28.01.2013

§ 5 Personers fordringer: bagatelgrænsen i § 14, stk. 1, og fradragsafskæringen i § 14, stk. 2

Efter kursgevinstlovens § 14, stk. 1 medregner personer gevinst og tab på fordringer, men kun hvis årets nettogevinst eller nettotab sammenlagt med nettoresultatet på gæld i fremmed valuta efter § 23 og gevinst og tab på investeringsbeviser i obligationsbaserede investeringsinstitutter overstiger **2.000 kr.** Bagatelgrænsen blev indført ved harmoniseringen i 2010; forarbejderne forklarer, at den hidtidige grænse på 1.000 kr. for fordringer og gæld i fremmed valuta blev udbredt til fordringer i danske kroner og samtidig forhøjet.

Fradragsafskæringen. § 14, stk. 2 afskærer fradrag for tab på fordringer på selskaber, hvorover den skattepligtige har eller har haft en indflydelse som omhandlet i aktieavancebeskatningslovens § 4, og på ægtefælle, forældre, bedsteforældre, børn og børnebørn samt disses ægtefæller og dødsboer. For fordringer i fremmed valuta opgøres det ikke-fradragsberettigede tab på grundlag af valutakurserne på erhvervelsestidspunktet. Forarbejderne til nyaffattelsen anfører udtrykkeligt, at bestemmelsen viderefører den tidligere valutaregel og "udbredes til også at gælde tilfælde, hvor der med dette lovforslag foreslås indført adgang til fradrag for tab".

Afskæringen anvendes stringent. I **SKM2021.455.SR** kunne en tilflytter ikke hæve et udbyttetilgodehavende i sit Dubai-selskab uden kursgevinstbeskatning, og et tab kunne ikke fratrækkes netop på grund af aktionærindflydelsen.

Indberetningsbetingelsen. For fordringer optaget til handel på et reguleret marked er tabsfradrag efter § 15 betinget af, at Skatteforvaltningen har modtaget oplysninger om erhvervelsen inden oplysningsfristen. Betingelsen anses dog for opfyldt, hvis en indberetningspligtig fondshandler eller depotfører har indberettet – også efter fristen. Forarbejderne understreger, at fondshandlerens mulighed for at supplere eller rette indberetninger alene er begrænset af genoptagelsesfristerne for salgsåret.

Dobbeltbeskatningsforbeholdet. Efter § 18 kan tab uanset §§ 13, 14 og 17 ikke fradrages, hvis renteindtægter eller gevinster på fordringen som følge af en dobbeltbeskatningsoverenskomst ikke skal medregnes.

For gæld gælder § 20, jf. §§ 21-23. Gæld i danske kroner beskattes kun i de særlige tilfælde i § 22 – bl.a. stiftelse til overkurs, knæklån og ekstraordinær indfrielse af kontantlån – mens gevinst og tab på gæld i fremmed valuta som hovedregel medregnes efter § 23. Netop denne forskel er kernen i den EU-retlige prøvelse, jf. næste afsnit.

LOV Kursgevinstloven § 14, stk. 1, 2 | Kursgevinstloven § 15, stk. 1 | Kursgevinstloven § 18 | Kursgevinstloven § 20 | Kursgevinstloven § 22, stk. 1

PRAKSIS **Skatterådet** · Tilflytters beskatning af Dubai LLC anparter og fordringer 03.09.2021

§ 6 Næringsfordringer og erhvervsmæssigt tilknyttede fordringer – §§ 13 og 17

To bestemmelser trækker fordringer ud af kapitalindkomstsystemet og over i erhvervsbeskatningen.

Efter kursgevinstlovens § 13 medregnes gevinst og tab på fordringer hos personer og dødsboer, der udøver næring ved køb og salg af fordringer eller driver næringsvirksomhed ved finansiering. Det er dog muligt at holde en fordring uden for næringen, hvis det godtgøres, at den er erhvervet uden for næringsvirksomheden og ikke senere er indgået i denne, jf. § 13, stk. 2.

§ 17 henviser for tab på fordringer erhvervet som vederlag i næring og for tab på fordringer, der i øvrigt er erhvervet i tilknytning til den erhvervsmæssige drift, til statsskattelovens § 6, stk. 1, litra a. Forarbejderne til harmoniseringsloven bekræfter udtrykkeligt, at bestemmelsen blev videreført uændret, "således at sådanne tab i samme omfang som i dag kan fradrages efter statsskattelovens § 6 a".

Grænsen mellem næringsfordring og almindelig fordring har været prøvet i selskabsforhold, hvor § 4, stk. 5 undtager næringsdrivende fra koncernafskæringen, når koncernforbindelsen alene er etableret med henblik på midlertidig drift af debitors virksomhed. Klageren i 11-0297821 påberåbte sig bestemmelsen, men fik ikke medhold, da der slet ikke var dokumenteret en fordring.

Næringsbegrebet i beslægtede regelsæt kan i øvrigt afgøre, om kursgevinstloven overhovedet finder anvendelse. I Højesterets dom i 36904/2025 – der stadfæstede Vestre Landsrets dom i BS-21733/2022-VLR – fastslog Højesteret, at et pengeinstitut altid anses for at drive handelsnæring med aktier, og at der kræves et "meget sikkert bevis" for at afkræfte næringsformodningen. Dommen viser, at næringsformodninger på det finansielle område er stærke, og at bevisbyrden for anlægshensigt er tung.

Endelig kan almindelige driftstabsbetragtninger afskære fradrag, selv hvor fordringen formelt er erhvervet i tilknytning til driften. **SKM2008.118.SR** nægtede fradrag for et tab på en regresfordring mod en direktør, fordi kravet udsprang af selskabets egne forsætlige dispositioner ved en selskabstømning og dermed lå uden for en normal varetagelse af selskabets økonomiske interesser.

LOV Kursgevinstloven § 4, stk. 5 · Kursgevinstloven § 13, stk. 1, 2 · Kursgevinstloven § 17 · Statsskatteloven § 6, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret	Højesteret: Sparekasses ekstraordinære aktiekøb i realkreditinstitut var næringsaktier, ikke anlægsaktier	04.09.2026
Landsretten	DLR Kredit-aktier erhvervet via sektormodel var næringsaktier – optionspræmier skattepligtige efter statsskattelovens § 4	30.06.2025
Landsskatteretten	Nægtelse af fradrag for tab på koncernintern fordring	01.11.2012
Skatterådet	Fradragsret for tab på fordring mod direktør efter selskabstømning	08.02.2008

§ 7 Gældseftergivelse: kursværdien i § 21 og den samlede ordning i § 24

Reglerne om gældseftergivelse er delt i to spor. Efter kursgevinstlovens § 21, stk. 1 medregnes gevinst ved eftergivelse, forældelse, konfusion eller præklusion af gæld, **i det omfang gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor** på eftergivelsestidspunktet. Efter § 24, stk. 1 er gevinst derimod skattefri, når eftergivelsen sker som led i tvangsakkord i en rekonstruktion eller en aftale om en samlet ordning (frivillig akkord) – og hel eller delvis konvertering af gælden til aktier eller konvertible obligationer sidestilles med gældsnedsættelse. § 24, stk. 2 udstrækker skattefriheden til gældssanering.

Værdiansættelsen ved singulær eftergivelse. I 10-0215554 blev et lån på 20 mio. kr. indfriet med 12,44 mio. kr. En syns- og skønsmand vurderede fordringens handelsværdi til 17,5 mio. kr., og Landsskatteretten fastsatte den skattepligtige gevinst til differencen – 5.059.255 kr. – der skulle medregnes som kapitalindkomst efter

personskattelovens § 4, stk. 1, nr. 2. Mellem nærtstående skærpes beviskravene: i 13-0073499 eftergav en far 1,8 mio. kr. af tre anfordringslån til sin datter og hendes samlever. Landsskatteretten fandt, at en ensidigt indhentet mæglererklæring om jordpriser havde begrænset bevisværdi, at lånene var rente- og afdragsfrie med indfrielse først i 2023, og at det ikke var dokumenteret, at kursværdien var så lav som påstået; § 21 fandt derfor anvendelse, og § 24 var udelukket, da der hverken forelå samlet ordning eller tvangsakkord.

Hvornår er der en "samlet ordning"? Praksis kræver mere end en ren procentberegning:

Afgørelse	Andel af usikret gæld i ordningen	Resultat
SKM2007.677.SR	67,7 % (én hovedkreditors konvertering)	**Ikke** samlet ordning – kreditor med 28,8 % stod udenfor og var ikke småkrav
09-01282	61,2 %	Samlet ordning; forhøjelsen nedsat til 0
SKM2010.95.SR	Al usikret gæld konverteret	Samlet ordning; alene underskudsbegrænsning

I 09-01282 lagde Landsskatteretten vægt på, at formålet utvivlsomt var at sanere selskabets økonomi, at størstedelen af den udenforstående gæld var koncernintern, og at kun 6,4 % af gælden var anden usikret gæld. Aftalen blev anset for indgået mellem uafhængige parter på forretningsmæssige vilkår, og gælden var ikke nedsat til under fordringens værdi.

Periodisering og underskudsbegrænsning. I 19-0001954 blev en saldokvittering af 18. december 2015 anset for at realisere gældseftergivelsen på 28,4 mio. kr. allerede i 2015 – ikke først ved tinglysningen af ejendomssalgene i 2016 – og eftergivelsen udgjorde en skattefri frivillig akkord, men medførte tvungen nedsættelse af fremførbare underskud til 0 kr. Sammenhængen mellem skattefrihed og underskudsbegrænsning er beskrevet i cirkulæret om visse skattemæssige forhold ved konkurs og underskudsbegrænsning ved akkord m.v., der fortsat forklarer systematikken, om end med henvisning til de dagældende paragrafnumre.

Gældskonvertering. Konvertering behandles som gældsnedsættelse, jf. § 24, stk. 1, 3. pkt. I **SKM2011.725.SR** udløste en gældskonvertering med opdeling i A- og B-aktier alene fradrag for kurstab hos kreditorselskabet og kursgevinstbeskatning hos debitorselskabet, uden at de eksisterende aktionærer blev anset for at have afstået deres aktier. I **SKM2013.73.SR** var overkursen ved aktietegning skattefri, mens gældseftergivelsen faldt under § 24 med deraf følgende underskudsbegrænsning.

For personer med bestemmende indflydelse gælder en særlig skærpelse: efter § 21, stk. 2 medregnes gevinst ved eftergivelse af gæld til selskaber, hvori den skattepligtige eller nærtstående ejer eller har ejet aktier, fuldt ud – og § 24, stk. 3 afskærer akkordskattefriheden for netop denne gæld.

LOV `Kursgevinstloven § 21, stk. 1, 2` `Kursgevinstloven § 24, stk. 1-3` `Personskatteloven § 4, stk. 1`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Periodisering af gældseftergivelse og underskudsbegrænsning ved frivillig akkord	20.11.2023
Landsskatteretten · Skattepligtig kursgevinst ved gældseftergivelse – Kursgevinstloven § 21	07.05.2014
Landsskatteretten · Kursværdi af fordring ved gældseftergivelse mellem nærtstående	26.11.2013
Landsskatteretten · Skattepligt af gældseftergivelse – Samlet ordning efter kursgevinstlovens § 24	14.10.2010
Skatterådet · Gældskonvertering til overkurs giver skattefri gevinst men underskudsbegrænsning	28.01.2013
Skatterådet · Gældskonvertering, aktieklasser og datterselskabsaktier	04.11.2011
Skatterådet · Gældskonvertering i koncern behandles som samlet ordning	02.02.2010
Skatterådet · Gældskonvertering af hovedkreditor er ikke en samlet ordning	01.10.2007

§ 8 Gæld i fremmed valuta og symmetrikravet – Shell-dommen

Valutakursgevinster og -tab er det område, hvor Højesteret har leveret det mest principielle bidrag til kursgevinstlovens systematik.

Symmetriprincippet. I Sag 102/2013 (Shell) havde selskabet anvendt lagerprincippet og fradraget valutakurstab i kulbrinteindkomsten, men gjorde gældende, at valutakursgevinster ikke skulle medregnes, fordi de ikke var nævnt i kulbrinteskattelovens udtømmende indtægtsopregning. Højesteret afviste synspunktet under henvisning til, at kulbrinteskattelovens § 4, stk. 4 henviser til skattelovgivningens almindelige regler, og at kursgevinstloven bygger på symmetrisk beskatning:

> *"I betænkning nr. 1050/1985 er det anført s. 48, at det, hvis lagerprincippet anvendes, er påkrævet, at ikke kun tab, men også gevinster medregnes ved indkomstopgørelsen, da der i modsat fald vil kunne forekomme tilfælde, hvor en skattepligtig opnår fradrag for et tab, selv om den skattepligtige i realiteten ikke har lidt et tab."*

Højesteret konkluderede, at "Shells valutakursgevinster og -tab med hensyn til gæld og fordringer vedrørende indvindingsvirksomheden skal medregnes i kulbrinteindkomsten på grundlag af en opgørelse i overensstemmelse med kursgevinstlovens regler om lagerprincippet". Præmissen har betydning langt ud over kulbrinteområdet: den fastslår, at valget af lagerprincippet ikke kan bruges asymmetrisk. Skattelovrådets betænkning nr. 1050/1985, s. 48 er dermed en levende retskilde.

EU-retten. I Sag 175/2019 blev en kommanditist beskattet af en valutakursgevinst på 1.085.622 kr. ved frigørelse fra et GBP-lån. Højesteret fastslog, at § 23 ikke sondrer efter, hvor låntager eller långiver er hjemmehørende, men alene efter valutaen, at beskatningen er symmetrisk, og at det på optagelsestidspunktet var uforudsigeligt, om kursudviklingen ville give gevinst eller tab. Retten afviste også argumentet om, at fradragsværdien er lavere end beskatningen:

> *"Forskellen mellem værdi af fradrag og størrelse af beskatning ændrer nemlig ikke ved, at skatteyderen ved kurstab under alle omstændigheder er bedre stillet ved gæld i fremmed valuta end ved gæld i danske kroner, hvor der normalt slet ikke er fradrag for kurstab."*

Der forelå derfor ingen restriktion efter TEUF artikel 63, og der var ikke grundlag for præjudiciel forelæggelse.

Transparensprincippet. I BS-41984/2021-HJR blev tre kommanditister beskattet af en kursgevinst ved bankens eftergivelse af et kommanditselskabs USD-gæld, selv om de havde indbetalt hele deres resthæftelse. Højesteret udtalte:

> *"Højesteret finder herefter, at der ikke er grundlag for at tillægge det betydning for, om der efter kursgevinstlovens § 23 foreligger en skattepligtig kursgevinst ved eftergivelse af et kommanditselskabs gæld i fremmed valuta, om den enkelte kommanditist har indbetalt det beløb, som den pågældende hæfter for over for kommanditselskabet."*

Retten tilføjede, at den modsatte retsopfattelse i Den juridiske vejledning 2012-1 "klart ikke er forenelig med det overordnede retsgrundlag", hvorfor skattemyndighederne både var berettigede og forpligtede til at ændre praksis – en vigtig markering af grænsen for forventningsprincippet på skatteområdet.

Realisation af valutagæld. I 16-0269305 gjorde en låntager gældende at have realiseret et kurstab på 2,73 mio. kr. ved indfrielse af tre CHF-lån. Landsskatteretten fandt, at lånene ikke kunne anses for indfriet, da låneaftalerne selv hjemlede valutaskifte, og overførslen til "0-rente konti" alene var henstand med renter. Da

klageren i 2010 havde valgt lagerprincippet for valutakursændringer, skulle tabet også for 2011 opgøres efter lagerprincippet, og fradraget blev nedsat fra det påståede beløb til 466.624 kr.

LOV	Kulbrinteskatteloven § 4, stk. 4 · Kursgevinstloven § 23 · Kursgevinstloven § 25, stk. 2	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesterets dom om beskatning af kursgevinst ved gældseftergivelse i kommanditselskaber	08.03.2023
	Højesteret · Beskatning af valutakursgevinst på udenlandsk lån var ikke i strid med EU-retten om kapitalens frie bevægelighed	21.06.2021
	Højesteret · Beskatning af valutakursgevinster og fradrag for renteudgifter i kulbrinteindkomst	27.03.2015
	Landsskatteretten · Landsskatteretten: Fradrag for kurstab på gæld i fremmed valuta – Journalnr. 16-0269305	21.09.2020

§ 9 Opgørelsesprincipperne i §§ 25-26: realisation, lager og bindingen af valget

Hovedreglen er realisationsprincippet, jf. kursgevinstlovens § 25, stk. 1. Herfra gælder fire vigtige modifikationer:

- **Personers valgadgang, § 25, stk. 2.** Personer kan vælge lagerprincippet for obligationer optaget til handel på et reguleret marked og for valutakursændringer på fordringer og gæld i fremmed valuta. Valget træffes samlet for hver af de to kategorier og **kan kun ændres efter tilladelse**.
- **Selskabers obligatoriske lagerprincip, § 25, stk. 3.** Selskaber m.v. skal anvende lagerprincippet på fordringer – dog ikke på fordringer omfattet af § 4 og ikke på vederlagsfordringer.
- **Selskabers valgadgang, § 25, stk. 4.** Lagerprincippet kan vælges for øvrige fordringer, for gæld optaget til handel på et reguleret marked og for valutakursændringer, med samme bindingsvirkning.
- **Finansielle institutter, § 25, stk. 5 og stk. 7.** Realkreditinstitutter m.fl. skal lagerbeskatte samtlige fordringer og gæld, og penge- og realkreditinstitutter kan fradrage regnskabsmæssige nedskrivninger på udlån.

Bindingen håndhæves stramt. I 09-02219 havde en investor anvendt lagerprincippet siden 1997 på GBP-gæld i et engelsk ejendomsinteressentskab. For 2008 gav lagerprincippet en skattepligtig indkomst på 732.780 kr., mens realisationsprincippet ville have givet et underskud på 133.436 kr. Landsskatteretten fandt, at anmodningen hovedsagelig var begrundet i ønsket om at udskyde beskatningstidspunktet, hvilket ikke er et "ganske særligt tilfælde" efter § 25, stk. 2. Tilsvarende blev en tidligere fejlagtig opgørelse fra SKAT i 16-0269305 ikke anset for en gyldig tilladelse til principskifte.

Rækkevidden af undtagelsen i § 25, stk. 3, 2. pkt. I **SKM2012.219.SR** bekræftede Skatterådet, at tilskrevne renter på et koncerninternt lån skal opgøres efter lagerprincippet, fordi undtagelsen for fordringer omfattet af § 4 alene rækker til de asymmetrisk beskattede fordringer efter § 4, stk. 1. Samtidig accepterede rådet, at et frivilligt tilvalg af lagerprincippet for vederlagsfordringer kan afgrænses til de fordringer, hvor der faktisk er fradragsret – netop for at undgå utilsigtet asymmetrisk beskatning.

Opgørelsen. Efter § 26, stk. 2 opgøres gevinst og tab på fordringer som forskellen mellem anskaffelsessum og afståelsessum, med kursværdien på erhvervelsestidspunktet som anskaffelsessum, medmindre en højere faktisk anskaffelsessum godtgøres. For gæld anvendes efter § 26, stk. 3 forskellen mellem værdien ved påtagelsen og værdien ved frigørelsen eller indfrielsen. Selskaber og næringsdrivende bruger gennemsnitsmetoden i § 26, stk. 4, mens almindelige personer bruger FIFO efter § 26, stk. 5.

Realisationsprincippet ved uforrentede fordringer. I **SKM2010.864.SR** omlagde en hovedaktionær en forrentet gæld på 9 mio. kr. til et rentefrit lån med indfrielse til kurs 250 i 2030. Skatterådet bekræftede, at kursgevinsten først beskattes ved indfrielsen efter realisationsprincippet – uanset muligheden for førtidig indfrielse – forudsat at den implicitte effektive rente på ca. 5 % var markedsmæssig, jf. ligningslovens § 2.

Endelig gælder for lagerbeskattede aktiver et forbud mod at flytte resultater mellem år. Landsskatteretten bemærkede i 16-1524567, at lagerbeskattede værdipapirer, herunder finansielle kontrakter, ikke er balanceposter, og at tab eller gevinst, der efter lagerprincippet skal henføres til et tidligere indkomstår, ikke kan henføres til et senere.

LOV Kursgevinstloven § 25, stk. 1-5 · Kursgevinstloven § 26, stk. 2-5 · Ligningsloven § 2

PRAKSIS

Landsskatteretten · Landsskatteretten: Fradrag for kurstab på gæld i fremmed valuta – Journalnr. 16-0269305	21.09.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Opgørelse af gevinst og tab på swapaftaler - Anvendelse af lagerprincippet	06.01.2020
Landsskatteretten · Afslag på skift fra lagerprincip til realisationsprincip for valutakursgevinster	19.11.2009
Skatterådet · Beskatning af koncerninterne rente- og vederlagsfordringer efter kursgevinstloven	28.03.2012
Skatterådet · Beskatning af kursgevinst på rentefri fordring efter realisationsprincippet	21.12.2010

§ 10 Finansielle kontrakter: separationsprincippet og afgrænsningen i § 29

Efter kursgevinstlovens § 29, stk. 1 skal både selskaber og personer medregne gevinst og tab på terminskontrakter og aftaler om købe- og salgsretter. Reglerne bygger på Skatteministeriets udvalgsarbejde i betænkning nr. 1139/1988 om beskatning af finansielle instrumenter, hvor udvalget anbefalede, at gevinst og tab "opgøres uafhængigt af resultatet for det underliggende aktiv", at beskatningen skulle være generel og symmetrisk, og at lagerprincippet skulle være obligatorisk. Om netop lagerprincippet skrev udvalget på s. 158-ff., at et realisationsprincip "ville give betydelige muligheder for skattetænkning", fordi den tabsgivende kontrakt kunne realiseres før årsskiftet og den gevinstgivende beholdes.

Forarbejderne til § 29 gengiver cirkulære nr. 134 af 29. juli 1992 og fastslår kernen:

> *"Gevinst og tab på finansielle kontrakter opgøres efter separationsprincippet, dvs. uden hensyn til de regler, der gælder for det underliggende aktiv. Beskatningen sker som altovervejende hovedregel efter lagerprincippet."*

Kvalifikationen beror på indholdet, ikke betegnelsen. I **SKM2015.105.SR** blev en aftale betegnet som en "garanti" anset for en finansiel kontrakt efter § 29, stk. 1, fordi den reelt var en Credit Default Swap med differenceafregning udløst af en Credit Event uafhængigt af, om banken led et tab. Tilsvarende blev binære optioner i **SKM2014.11.SR** kvalificeret som finansielle kontrakter med lagerbeskatning, tabsbegrænsning og medregning i kapitalindkomsten. Swaps vurderes element for element: i **SKM2016.293.SR** bekræftede

Skatterådet, at to nye renteswaps var finansielle kontrakter, og at gevinst/tab ved henholdsvis afståelse af de gamle og anskaffelse af de nye swaps opgøres efter lagerprincippet i § 33.

Spotundtagelsen i § 29, stk. 2. Terminskontrakter omfatter ikke aftaler, hvor afvikling sker inden for den sædvanlige afviklingsfrist på området. Undtagelsen er snæver. I to parallelle kendelser – 08-03172 og 08-03174 – havde elselskaber indgået terminskontrakter for at afdække prisrisikoen ved elkøb. Landsskatteretten fastslog, at § 29, stk. 2 alene skal fange spothandler, hvor "ydre forhold i form af ekspeditionstid utilsigtet medfører, at de falder ind under definitionen for terminsaftaler" – en prissikringskontrakt er derfor ikke undtaget, uanset at afviklingsfristerne var branchesædvanlige, hvilket endda var bekræftet ved syn og skøn.

Lagerprincippet i § 33. Gevinst og tab opgøres som forskellen mellem kontraktens værdi ved indkomstårets udløb og begyndelse, jf. § 33, stk. 1. Dispensation til realisationsprincippet gives efter § 33, stk. 2 kun "i ganske særlige tilfælde", og kun når kontrakten indgås som led i virksomhedens primære drift for at sikre leverancer, og lagerbeskatning vil være til væsentlig økonomisk ulempe. Elselskabet i 08-03174 havde fået dispensation for 2002, men ikke for 2003 og 2004 – og måtte derfor lagerbeskattes.

Endelig viser 16-1524567, at også de løbende nettoafregninger på en swap indgår i lageropgørelsen af årets gevinst og tab – de kan ikke holdes uden for som rene renteposter.

LOV	Kursgevinstloven § 29, stk. 1, 2 · Kursgevinstloven § 33, stk. 1, 2	
PRAKSIS	**Landsskatteretten** · Landsskatteretten: Opgørelse af gevinst og tab på swapaftaler - Anvendelse af lagerprincippet	06.01.2020
	Landsskatteretten · Landsskatteretten om beskatning af terminskontrakter i elforsyningsselskab	30.09.2009
	Landsskatteretten · Landsskatteretten om beskatning af terminskontrakter i elhandel	30.09.2009
	Skatterådet · Omlægning af renteswaps og opgørelse af gevinst og tab	27.06.2016
	Skatterådet · Behandling af Credit Default Swap udstedt som garanti efter Kursgevinstloven	06.02.2015
	Skatterådet · Beskatning af binære optioner som finansielle kontrakter	08.01.2014

§ 11 Undtagelserne i § 30: kurssikring, aktieaftaler og leveringsbetingelsen

Kursgevinstlovens § 30, stk. 1 undtager otte kontrakttyper fra § 29 – bl.a. aftaler om fast ejendom, tegningsretter til aktier, kurssikring ved realkreditlån, konverteringsretter knyttet til pengefordringer, aftaler om køb og salg af aktier, valutakontrakter i forbindelse med værdipapirhandler, sædvanlige aftaler om levering af varer og tjenesteydelser samt aftaler om afståelse af virksomhed.

Leveringsbetingelsen i § 30, stk. 3. For nr. 3, 5, 6 og 8 er det udtrykkeligt en betingelse, at kontrakten kun kan opfyldes ved levering, og at den ikke afstås. Landsskatteretten har i 08-03172 og 08-03174 udstrakt kravet til også at gælde § 30, stk. 1, nr. 7 om sædvanlige leveringsaftaler, selv om nr. 7 ikke er opregnet i stk. 3. Retten fandt, at bestemmelsens ordlyd i sig selv indebærer et leveringskrav, og at den faktisk gennemførte differenceafregning "ansås for dokumentation for, at kontrakterne kunne opfyldes på anden måde end ved levering".

Kurssikring ved realkreditlån, § 30, stk. 1, nr. 3. Undtagelsen omfatter kurssikring ved optagelse, refinansiering, rentetilpasning eller indfrielse af lån med sikkerhed som nævnt i § 22, stk. 1. Allerede forarbejderne til den oprindelige kursgevinstlov behandler kurskontrakter indgående og understreger, at en låntagers kursdifference ved ophævelse af en kurskontrakt ikke er en finansiel kontrakt for ikke-næringsdrivende. Undtagelsen er udvidet i praksis: i **SKM2022.65.SR** bekræftede Skatterådet, at et

renteloft indbygget i et rentetilpasningslån og betalt via forhøjet bidragssats er omfattet af nr. 3, og at betingelsen i § 30, stk. 3 er opfyldt ved ekstraordinær indfrielse, når indfrielsesgebyret er fastsat og uafhængigt af renteloftets markedsværdi. Undtagelsen gælder dog ikke realkredit- og andre kreditinstitutter, når kontrakten er led i instituttets egen næringsvirksomhed ved finansiering, jf. § 30, stk. 2.

Modgående kontrakter, § 30, stk. 4. Er der indgået modgående kontrakter – også af ægtefællen, et koncernforbundet selskab eller et selskab, hvori den skattepligtige er hovedaktionær – falder undtagelserne i nr. 5, 6 og 7 væk, og § 29 finder alligevel anvendelse.

Retsvirkningen af at falde uden for § 29 – § 30, stk. 6. Kontrakter, der undtages, behandles efter skattelovgivningens almindelige regler. Højesteret præciserede rækkevidden i 36904/2025: efter forarbejderne til § 30, stk. 6 sker beskatningen "først og fremmest efter reglerne for det underliggende aktiv, og i øvrigt efter statsskattelovens § 4". Da de årlige optionspræmier vedrørte call-optioner, der **ikke** blev udnyttet, var der intet underliggende afstået aktiv at beskatte præmien sammen med, og præmierne skulle derfor beskattes efter statsskattelovens § 4. Højesteret fandt samtidig, at den femårige tilbagekøbsret reelt udgjorde fem enkeltstående etårige optioner, fordi retten bortfaldt år for år uden regulering af tidligere betalte præmier. Vestre Landsret var nået til samme resultat i BS-21733/2022-VLR.

LOV	Kursgevinstloven § 22, stk. 1 · Kursgevinstloven § 30, stk. 1-6 · Statsskatteloven § 4	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesteret: Sparekasses ekstraordinære aktiekøb i realkreditinstitut var næringsaktier, ikke anlægsaktier	04.09.2026
	Landsretten · DLR Kredit-aktier erhvervet via sektormodel var næringsaktier – optionspræmier skattepligtige efter statsskattelovens § 4	30.06.2025
	Landsskatteretten · Landsskatteretten om beskatning af terminskontrakter i elforsyningsselskab	30.09.2009
	Landsskatteretten · Landsskatteretten om beskatning af terminskontrakter i elhandel	30.09.2009
	Skatterådet · Renteloft på realkreditlån fritaget for beskatning	11.02.2022

§ 12 Strukturerede fordringer efter § 29, stk. 3

Kursgevinstlovens § 29, stk. 3 udvider reglerne om finansielle kontrakter til fordringer, der helt eller delvis reguleres i forhold til udviklingen i priser og andet på værdipapirer, varer og andre aktiver, når blot udviklingen er af en karakter, som kan lægges til grund i en finansiel kontrakt. Bestemmelsen blev indsat i 2005 som værn mod, at lagerbeskatningen af investeringsselskaber blev gjort illusorisk; af forarbejderne fremgår:

> *"Efter forslaget beskattes obligationer, der skal indfries med et beløb, der udvikler sig i overensstemmelse med kursudviklingen i hedgeforeninger og andre investeringsselskaber, efter reglerne for finansielle instrumenter. Herved sikres, at lagerbeskatningen af investeringsselskaber ikke gøres illusorisk."*

Samme sted anføres, at det ikke behøver være hele gælden, der reguleres, og at "udviklingen behøver ikke være 1 til 1".

Undtagelserne og genindfangningsreglen. Efter 2. og 3. pkt. er fordringer, der alene reguleres efter danske eller andre EU-forbrugerpris-/nettoprisindeks, ikke omfattet. Men 4. pkt. genindfanger fordringen, hvis den **herudover** reguleres efter et andet grundlag, eller hvis den reguleres på grundlag af valuta og prisindeks, der ikke vedrører samme område. Netop denne regel var afgørende i **SKM2008.1012.SR**, hvor obligationer knyttet til et strategi-indeks med både aktie- og valutakomponenter blev omfattet, og i **SKM2009.34.SR**, hvor en

EUR-obligation med afkast knyttet til el- og energiderivater blev lagerbeskattet, selv om den som fordring i fremmed valuta ellers ville følge realisationsprincippet.

Praksis dækker et bredt spektrum af produkter:

Afgørelse	Produkt	Omfattet af § 29, stk. 3?
SKM2007.436.SR	Uforrentet obligation med afkast efter fem aktieindeks, inkl. betinget 2 %-ydelse	Ja – også den betingede ydelse, da den ikke opfyldte rentedefinitionen
SKM2010.142.SR	Obligation med indfrielseskurs efter 10 europæiske aktier	Ja
SKM2011.113.SR	Gearede long/short-certifikater med uendelig løbetid og stop-loss	Ja – stop-loss gjorde dem til pengefordringer
SKM2015.43.SR	Kreditrelaterede og aktieindekserede obligationer	Ja
SKM2019.155.SR	Finansieringsaftale om lægemiddeludvikling med usikker tilbagebetaling	Ja
SKM2019.239.SR	Resultatafhængige obligationer i P2P-låneselskab	Ja – afkastet var kursgevinst, ikke rente
SKM2021.196.SR	Certifikat knyttet til kursudviklingen i et investeringsselskab	Ja – kunne indgå i virksomhedsordningen
SKM2022.185.SR	Unit-linked kapitalindfrielseskontrakt	Ja
SKM2006.304.SR	Limited recourse-obligation med indfrielse afhængig af pengeinstitutters betalingsevne	**Nej** – afhængighed af debitors betalingsevne er ikke en regulering, der kan lægges til grund i en finansiel kontrakt
SKM2014.699.SR	Værdipapir med tvungent nedskrivningsvilkår	**Nej** – almindelig fordring, men nedskrivning = delafståelse

Sondringen er dermed relativt skarp: reguleres indfrielsen efter et **eksternt markedsgrundlag**, er fordringen struktureret; afhænger den derimod alene af **debitors kreditværdighed**, er den en almindelig fordring. Konsekvensen af at være struktureret er lagerbeskatning efter § 33 samt for personer medregning i kapitalindkomsten og kildeartsbegrænset tabsfradrag efter § 32.

Strukturerede fordringer kan indgå i virksomhedsordningen som indekserede fordringer, jf. **SKM2009.34.SR** og **SKM2021.196.SR** sammenholdt med virksomhedsskattelovens § 1, stk. 2.

LOV Kursgevinstloven § 29, stk. 3 · Kursgevinstloven § 33, stk. 1 · Virksomhedsskatteloven § 1, stk. 2

PRAKSIS

Skatterådet · Beskatning af strukturerede obligationer som finansiel kontrakt	07.04.2022
Skatterådet · Struktureret fordring kan indgå i virksomhedsordningen	13.04.2021
Skatterådet · Resultatafhængige obligationer beskattes som strukturerede fordringer	02.05.2019
Skatterådet · Finansieringsaftale kvalificeres som struktureret fordring og værdipapir	13.03.2019
Skatterådet · Beskatning af strukturerede obligationer og tabsfradrag	15.01.2015
Skatterådet · Værdipapir med nedskrivningsvilkår er fordring, men nedskrivning er delafståelse	13.10.2014
Skatterådet · Beskatning af gearede long/short certifikater som finansielle kontrakter	01.03.2011
Skatterådet · Strukturerede obligationer hvis afkast beror på aktiekurser er omfattet af Kursgevinstloven	24.02.2010
Skatterådet · Beskatning af struktureret obligation i virksomhedsordningen	13.01.2009

Skatterådet · Gevinst og tab på strukturerede obligationer omfattes af Kursgevinstloven § 29 18.12.2008
Skatterådet · Beskatning af indeksreguleret obligationsafkast efter Kursgevinstloven 25.06.2007
Skatterådet · Obligationer med begrænset hæftelse er almindelige fordringer og blåstemplede 09.05.2006

§ 13 Tabsfradragsbegrænsningen i §§ 31-32 og kravet om erhvervsmæssig tilknytning

Symmetrien i beskatningen af finansielle kontrakter brydes af to værnsregler.

Selskaber – § 31. Tab på kontrakter, der indeholder ret eller pligt til at afstå aktier i selskaber, hvori den skattepligtige eller koncernforbundne selskaber ejer datterselskabs-, koncernselskabs- eller skattefri porteføljeaktier, samt på kontrakter vedrørende egne aktier, kan kun fradrages i tidligere års nettogevinster på samme kontrakt, jf. § 31, stk. 2, og derefter i indkomstårets og senere års nettogevinster på aktiebaserede kontrakter, jf. § 31, stk. 3. Reglen gælder tilsvarende for aktieindeksbaserede kontrakter, jf. § 31, stk. 4.

Personer – § 32. Tab er som udgangspunkt kildeartsbegrænset og kan kun fradrages i årets og tidligere års nettogevinster på kontrakter, med adgang til overførsel til en samlevende ægtefælle og fremførsel efter § 32, stk. 4. Overskydende tab på rent aktiebaserede kontrakter kan efter § 32, stk. 3 fradrages i nettogevinster på aktier optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacitet – en adgang, Skatterådet anvendte i **SKM2015.43.SR** på tab på aktieindekserede obligationer.

Undtagelsen: erhvervsmæssig tilknytning. Efter § 32, stk. 1, 2. pkt., er tabet fuldt fradragsberettiget, hvis kontrakten har tilknytning til erhvervsmæssig virksomhed (eller den skattepligtige er omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 17). Vurderingen er konkret, og praksis er omfangsrig:

- I 16-1524567 blev tre swapaftaler anset for at have erhvervsmæssig tilknytning, hvilket gav fuld fradragsret – men fordi kontrakterne dermed skulle indgå i virksomhedens indkomst i det år, de vedrørte, kunne et fejlagtigt selvangivet fremførselsberettiget tab på 4.965.302 kr. fra 2011 ikke udnyttes i 2012.
- Skattestyrelsens administrative praksis viser mønsteret klart: renteswaps med tilknytning til et erhvervsmæssigt lån anerkendes (fx SKM2018.257.SR, SKM2018.217.SR og SKM2016.441.SR), og en "rentekorridor" blev accepteret i SKM2015.198.SR.
- Ved råvarekontrakter er det afgørende, om risikoen faktisk afdækkes: hvede- og rapsfutures indgået **inden** høsten for at prissikre egen produktion havde erhvervsmæssig tilknytning (SKM2017.427.SR), og det samme gjaldt hvedefutures indgået for at prissikre kommende foderforbrug (SKM2017.425.SR) – mens købsfutures for en planteavler, der **allerede havde solgt** sin hvede, ikke havde det (SKM2017.426.SR).
- Valutakontrakter uden sammenhæng med virksomhedens egne betalingsstrømme falder uden for: se SKM2015.320.LSR om en landmands tab på 440.512 kr. på en CHF-valutaterminskontrakt og SKM2014.211.LSR om en valutaswap, der ikke blev anset for erhvervsmæssig.

For aftaler vedrørende fast ejendom gælder en særordning i § 32, stk. 5: tab kan kun fradrages i gevinster på tilsvarende aftaler, og et resttab reguleres i afståelsessummen henholdsvis anskaffelsessummen for ejendommen.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 17, stk. 1 | Kursgevinstloven § 31, stk. 1-4 | Kursgevinstloven § 32, stk. 1-5

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Landsskatteretten: Opgørelse af gevinst og tab på swapaftaler - Anvendelse af lagerprincippet 06.01.2020

Skatterådet · Beskatning af strukturerede obligationer og tabsfradrag 15.01.2015
Skatterådet · Beskatning af binære optioner som finansielle kontrakter 08.01.2014

§ 14 Afgrænsningen til aktieavancebeskatningsloven og til låneomkostninger

Kursgevinstloven regulerer alene pengegæld og pengefordringer. Hvor et vederlag i stedet består i aktier eller rettigheder til aktier, skifter regelsæt – og det kan koste fradragsretten.

DSV-sagen. I Sag 33/2010 havde DSV A/S optaget et mezzaninlån på 750 mio. kr. og som betingelse herfor tildelt kreditor aktietegningsretter. Selskabet opgjorde et tab på ca. 348 mio. kr., inklusive et "back end fee" på 76,3 mio. kr., og krævede fradrag som kurstab efter § 6 eller som låneomkostning efter den dagældende **kursgevinstlovs § 26, stk. 4**. Højesteret afviste begge dele:

> *"Lånet til DSV og tildelingen af aktietegningsretter i DSV må efter deres karakter anses for to separate ordninger, hvis skattemæssige behandling er reguleret af forskellige regelsæt."*

> *"Når henses til karakteren af de eksempler på låneomkostninger, som er nævnt i forarbejderne, finder Højesteret, at der skal være tale om omkostninger, som kan henføres til selve gældens etablering eller indfrielse."*

Da lånet blev indfriet til pari, påvirkede tegningsretterne ikke lånets værdi hverken ved optagelse eller indfrielse, og der var derfor intet kurstab. Parternes frie aftale om vederlagsform kunne ikke ændre den skattemæssige kvalifikation.

Låneomkostningsbegrebet i øvrigt. Højesteret havde allerede i Sag 85/2012 (Takeda) afgrænset fradragsberettigede låneomkostninger over for etableringsudgifter i forbindelse med rådgiverbistand ved projektfinansiering af et virksomhedskøb – også her med en snæver forståelse af, hvad der kan henføres til selve låneforholdet.

Konvertible obligationer. Efter § 1, stk. 4 er konvertible obligationer ikke omfattet af kursgevinstloven. Kvalifikationen forudsætter dog, at instrumentet reelt opfylder betingelserne: i **SKM2008.962.SR** blev et instrument, hvor långiver hverken havde en ubetinget konverteringsret eller ret til kontant indfrielse, anset for en almindelig fordring omfattet af kursgevinstloven. Omvendt blev et nulkupon-gældsbrev med reel konverteringsret i **SKM2007.464.SR** behandlet efter aktieavancebeskatningslovens § 1. Konsekvenserne af at falde ind under aktieavancebeskatningsloven kan være hårde: Østre Landsret nægtede i BS-7798/2023-OLR fradrag for tab på en konvertibel obligation, fordi de selskabsretlige beslutninger bag udstedelsen først blev registreret hos Erhvervsstyrelsen år efter realisationstidspunktet.

Tegningsretter og køberetter. Sondringen mellem warrants som tegningsret (aktieavancebeskatningsloven) og som køberet til allerede udstedte aktier (kursgevinstloven) fremgår direkte af forarbejderne til § 29, der gengiver cirkulære nr. 134 af 29. juli 1992:

> *"En warrant, der er en tegningsret til aktier m.v., beskattes derimod efter aktieavancebeskatningslovens regler. ... Warrants, der indeholder retten til at tegne obligationer, bortset fra konvertible obligationer, er omfattet af § 8 C."*

Denne sondring er nu udmøntet i § 30, stk. 1, nr. 2 om tegningsretter og nr. 4 om konverteringsretter knyttet til pengefordringer.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 1, stk. 1 | Kursgevinstloven § 1, stk. 4 | Kursgevinstloven § 6, stk. 1 | Kursgevinstloven § 30, stk. 1

PRAKSIS
- **Højesteret** · Højesterets dom om skattemæssig fradragsret for rådgiveromkostninger ved låneoptagelse og virksomhedskøb — 27.01.2014
- **Højesteret** · Ingen fradragsret for tab på aktietegningsretter ydet som led i låneaftale (DSV-sagen) — 22.12.2011
- **Landsretten** · Fradragsret for tab på konvertibel obligation: Landsret afviser fradrag grundet manglende rettidig selskabsretlig registrering — 28.10.2025
- **Skatterådet** · Konvertible obligationer anses som fordring under Kursgevinstloven — 02.12.2008

§ 15 Retskildebilledet: forarbejder, betænkninger og administrativ praksis

Kursgevinstretten er i usædvanlig grad forarbejdsstyret, og fire kildelag går igen i afgørelserne.

Betænkningerne. Skattelovrådets betænkning nr. 1050/1985 om kursgevinster og kurstab er grundlaget for hele fordringsdelen og citeres direkte af Højesteret i Sag 102/2013. Betænkning nr. 1139/1988 om beskatning af finansielle instrumenter er tilsvarende grundlaget for kapitel 6 og 7 og formulerede både separationsprincippet og det obligatoriske lagerprincip.

Lovforarbejderne. Bemærkningerne til den gældende kursgevinstlov (lovforslag L 194, 1996-97) gengiver i vidt omfang cirkulære nr. 134 af 29. juli 1992 om kursgevinstloven og er derfor den praktiske indgang til begreberne terminskontrakt, option, warrant, swap og differenceafregning. Ved **lov nr. 724 af 25. juni 2010** blev mindsterentereglen ophævet og beskatningen af fordringer i danske kroner og fremmed valuta harmoniseret, og ved lov nr. 1576 af 27. december 2019 blev værnsreglen i § 6, stk. 2 indsat.

Cirkulærer. Ud over kursgevinstlovscirkulæret er cirkulæret om visse skattemæssige forhold ved konkurs og underskudsbegrænsning ved akkord m.v. fortsat den bedste sammenhængende fremstilling af samspillet mellem kursgevinstbeskatning og underskudsbegrænsning ved akkord – dog med de dagældende paragrafnumre (§ 6 A svarer til nutidens § 24, og § 6 B til § 4).

Regnskabs- og indberetningsregler. Mindstekravsbekendtgørelsen for større virksomheder § 14 kræver, at beholdningen af værdipapirer, herunder finansielle kontrakter, specificeres efter art med nominel værdi og kursværdi, og at finansielle virksomheder særskilt oplyser nedskrivning og tab på udlån efter kursgevinstlovens nedskrivningsregel. Mindstekravsbekendtgørelsen for mindre virksomheder § 13 stiller tilsvarende krav på anfordring. Indberetningen af depoter og handler er reguleret i bekendtgørelsen om skatteindberetning m.v. – og netop indberetningen er efter § 15 en materiel betingelse for personers tabsfradrag på børsnoterede fordringer.

Aktualitet. Kursgevinstloven er senest konsolideret ved lovbekendtgørelse af 4. oktober 2025, og der er ikke registreret vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer. Den ovenfor beskrevne retstilstand kan derfor lægges til grund som gældende ret.

LOV Kursgevinstloven § 6, stk. 2 | Kursgevinstloven § 15, stk. 1 | Kursgevinstloven § 24, stk. 1

PRAKSIS
- **Højesteret** · Beskatning af valutakursgevinster og fradrag for renteudgifter i kulbrinteindkomst — 27.03.2015

§ 16 Sammenfatning: de bærende linjer i kursgevinstpraksis

Praksis på kursgevinstområdet kan sammenfattes i syv linjer.

1. Symmetrien er ikke til forhandling. Vælges lagerprincippet, skal både gevinst og tab medregnes, jf. Sag 102/2013. Og lovens systematik er gennemgående spejlet: § 8 gør debitors gevinst skattefri præcis i det omfang, kreditor efter § 4, stk. 1 ikke kan fradrage tabet.

2. Interessefællesskab afskærer tabsfradrag – men ikke gevinstbeskatning. Både § 4 for selskaber og § 14, stk. 2 for personer rammer asymmetrisk: gevinst beskattes, tab afskæres. Identifikationen af ægtefæller og nærtstående som én aktionær gør reglerne bredere, end de umiddelbart ser ud, jf. 15-3041336 og 18-0006569.

3. Vederlagsfordringer skal bevare karakteren af varekredit. Sammenholdt viser 08-03186 og 08-03187, at afgørende momenter er kredittidens længde, om tilgodehavendet er akkumuleret over flere år, om der tilskrives renter, og om kreditor havde en berettiget forventning om betaling.

4. "Samlet ordning" er en helhedsvurdering, ikke en procentregel. Selv 67,7 % af den usikrede gæld var ikke nok i **SKM2007.677.SR**, mens 61,2 % var det i 09-01282. Det afgørende er, om ordningen reelt sanerer økonomien, og om de udenforstående krav kan betragtes som småkrav.

5. Kursværdien er det centrale bevistema ved eftergivelse. Syn og skøn kan være udslagsgivende, jf. 10-0215554, og mellem nærtstående stilles skærpede krav til dokumentationen, jf. 13-0073499.

6. Valg af opgørelsesprincip er bindende. Dispensation gives kun i "ganske særlige tilfælde", og ønsket om at udskyde beskatning eller udjævne indkomsten er ikke et sådant, jf. 09-02219 og 16-0269305.

7. Kvalifikationen følger indholdet, ikke betegnelsen. En "garanti" kan være en CDS (**SKM2015.105.SR**), en "obligation" kan være en finansiel kontrakt (**SKM2019.239.SR**), og en "konvertibel obligation" kan være en almindelig fordring (**SKM2008.962.SR**). Omvendt kan et vederlag i warrants ikke omdøbes til kurstab, jf. Sag 33/2010.

For tilgrænsende områder henvises til aktiebeskatning (aktieavance, konvertible obligationer og tegningsretter), kryptovaluta-beskatning, transfer-pricing (armslængdefastsættelse af koncerninterne lånevilkår), bindende-svar-skatteraadet samt gaeldssanering og rekonstruktion for den insolvensretlige side af akkord og gældssanering.

LOV Kursgevinstloven § 4, stk. 1 · Kursgevinstloven § 8 · Kursgevinstloven § 14, stk. 2 · Kursgevinstloven § 24, stk. 1 · Kursgevinstloven § 25, stk. 2

PRAKSIS

Højesteret · Beskatning af valutakursgevinster og fradrag for renteudgifter i kulbrinteindkomst	27.03.2015
Højesteret · Ingen fradragsret for tab på aktietegningsretter ydet som led i låneaftale (DSV-sagen)	22.12.2011
Landsskatteretten · Gældseftergivelse og underskudsbegrænsning samt nægtelse af fradrag for tab på koncernintern regresfordring	25.01.2023
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Fradrag for kurstab på gæld i fremmed valuta – Journalnr. 16-0269305	21.09.2020
Landsskatteretten · Nægtet fradrag for tab på fordring mod koncernforbundet selskab grundet manglende dokumentation og koncernforbindelse	09.10.2019
Landsskatteretten · Skattepligtig kursgevinst ved gældseftergivelse – Kursgevinstloven § 21	07.05.2014
Landsskatteretten · Kursværdi af fordring ved gældseftergivelse mellem nærtstående	26.11.2013
Landsskatteretten · Skattepligt af gældseftergivelse – Samlet ordning efter kursgevinstlovens § 24	14.10.2010
Landsskatteretten · Afslag på skift fra lagerprincip til realisationsprincip for valutakursgevinster	19.11.2009
Landsskatteretten · Landsskatteretten om fradrag for tab på tilgodehavender mellem koncernforbundne selskaber	17.09.2009

Landsskatteretten · Fradrag for tab på fordringer ved samhandel i koncernforbundne selskaber 17.09.2009
Skatterådet · Resultatafhængige obligationer beskattes som strukturerede fordringer 02.05.2019
Skatterådet · Behandling af Credit Default Swap udstedt som garanti efter Kursgevinstloven 06.02.2015
Skatterådet · Konvertible obligationer anses som fordring under Kursgevinstloven 02.12.2008
Skatterådet · Gældskonvertering af hovedkreditor er ikke en samlet ordning 01.10.2007

REFERENCE Lovgrundlag

10 paragraffer

Kursgevinstloven § 1	stk. 1	Kursgevinstloven § 3	
Kursgevinstloven § 4	stk. 1	Kursgevinstloven § 6	stk. 1, 2
Kursgevinstloven § 14	stk. 1, 2	Kursgevinstloven § 24	stk. 1
Kursgevinstloven § 25	stk. 1-4	Kursgevinstloven § 29	stk. 1, 3
Kursgevinstloven § 30	stk. 1	Kursgevinstloven § 32	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

59 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 6

04.09.2026	Højesteret: Sparekasses ekstraordinære aktiekøb i realkreditinstitut var næringsaktier, ikke anlægsaktier	36904-2025
08.03.2023	Højesterets dom om beskatning af kursgevinst ved gældseftergivelse i kommanditselskaber	bs-41984-2021-hjr
21.06.2021	Beskatning af valutakursgevinst på udenlandsk lån var ikke i strid med EU-retten om kapitalens frie bevægelighed	175-2019
27.03.2015	Beskatning af valutakursgevinster og fradrag for renteudgifter i kulbrinteindkomst	102-2013
27.01.2014	Højesterets dom om skattemæssig fradragsret for rådgiveromkostninger ved låneoptagelse og virksomhedskøb	85-2012
22.12.2011	Ingen fradragsret for tab på aktietegningsretter ydet som led i låneaftale (DSV-sagen)	33-2010

LANDSRETTEN · ANKEINSTANS 2

28.10.2025	Fradragsret for tab på konvertibel obligation: Landsret afviser fradrag grundet manglende rettidig selskabsretlig registrering	10282-12080
30.06.2025	DLR Kredit-aktier erhvervet via sektormodel var næringsaktier – optionspræmier skattepligtige efter statsskattelovens § 4	10654-14202

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 18

09.12.2024	Beskatning af kursgevinst ved koncernintern gældseftergivelse og opgørelse af tab ved ejendomssalg	22-0064199
20.11.2023	Periodisering af gældseftergivelse og underskudsbegrænsning ved frivillig akkord	19-0001954

25.01.2023	Gældseftergivelse og underskudsbegrænsning samt nægtelse af fradrag for tab på koncernintern regresfordring	18-0006569
10.02.2021	Fradrag for tab på fordringer i K/S [virksomhed1] – konkurs og manglende inddrivelse	16-1788047
21.09.2020	Landsskatteretten: Fradrag for kurstab på gæld i fremmed valuta – Journalnr. 16-0269305	16-0269305
06.01.2020	Landsskatteretten: Opgørelse af gevinst og tab på swapaftaler - Anvendelse af lagerprincippet	16-1524567
09.10.2019	Nægtet fradrag for tab på fordring mod koncernforbundet selskab grundet manglende dokumentation og koncernforbindelse	15-3041336
30.08.2017	Afgørelse om fradrag for løntilgodehavende i konkursramt selskab	15-2069003
02.10.2014	Fradrag for tab på fordring godkendt efter bedrageri via investeringsfirma	13-0218216
07.05.2014	Skattepligtig kursgevinst ved gældseftergivelse – Kursgevinstloven § 21	10-0215554
26.11.2013	Kursværdi af fordring ved gældseftergivelse mellem nærtstående	13-0073499
01.11.2012	Nægtelse af fradrag for tab på koncernintern fordring	11-0297821
14.10.2010	Skattepligt af gældseftergivelse – Samlet ordning efter kursgevinstlovens § 24	09-01282
19.11.2009	Afslag på skift fra lagerprincip til realisationsprincip for valutakursgevinster	09-02219
30.09.2009	Landsskatteretten om beskatning af terminskontrakter i elforsyningsselskab	08-03172
30.09.2009	Landsskatteretten om beskatning af terminskontrakter i elhandel	08-03174
17.09.2009	Landsskatteretten om fradrag for tab på tilgodehavender mellem koncernforbundne selskaber	08-03186
17.09.2009	Fradrag for tab på fordringer ved samhandel i koncernforbundne selskaber	08-03187

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 33

30.06.2025	Gældseftergivelse mellem koncernforbundne selskaber og overdragelse af anparter	25-1408327
12.01.2024	Beskatning af tab på krypto-fordringer og gave af kryptovaluta til børn	23-1122748
07.04.2022	Beskatning af strukturerede obligationer som finansiel kontrakt	21-1335254
11.02.2022	Renteloft på realkreditlån fritaget for beskatning	21-0804279
03.09.2021	Tilflytters beskatning af Dubai LLC anparter og fordringer	21-0315267
13.04.2021	Struktureret fordring kan indgå i virksomhedsordningen	20-1419700
02.05.2019	Resultatafhængige obligationer beskattes som strukturerede fordringer	18-1888023
13.03.2019	Finansieringsaftale kvalificeres som struktureret fordring og værdipapir	18-1250599
17.08.2018	Fradrag for tab efter bedrageri under investeringsmandat	18-0390183
13.11.2017	Skattefri eftergivelse af udlån til koncernforbundet selskab	17-0941577

27.06.2016	Omlægning af renteswaps og opgørelse af gevinst og tab	16-0178810
06.02.2015	Behandling af Credit Default Swap udstedt som garanti efter Kursgevinstloven	14-4925983
15.01.2015	Beskatning af strukturerede obligationer og tabsfradrag	14-2673174
13.10.2014	Værdipapir med nedskrivningsvilkår er fordring, men nedskrivning er delafståelse	13-0237076
08.01.2014	Beskatning af binære optioner som finansielle kontrakter	13-4734244
28.01.2013	Gældskonvertering til overkurs giver skattefri gevinst men underskudsbegrænsning	12-065678
28.03.2012	Beskatning af koncerninterne rente- og vederlagsfordringer efter kursgevinstloven	11-125388
21.12.2011	Fradrag for tabt forudbetaling ved skoles konkurs	11-189707
04.11.2011	Gældskonvertering, aktieklasser og datterselskabsaktier	10-132733
01.03.2011	Beskatning af gearede long/short certifikater som finansielle kontrakter	08-111213
21.12.2010	Beskatning af kursgevinst på rentefri fordring efter realisationsprincippet	10-093691
24.02.2010	Strukturerede obligationer hvis afkast beror på aktiekurser er omfattet af Kursgevinstloven	09-078716
02.02.2010	Gældskonvertering i koncern behandles som samlet ordning	09-185111
11.09.2009	Kursgevinst ved eftergivelse af koncernintern fordring	08-155875
22.04.2009	Fradrag for tab på garantkonti sidestilles med fordring	09-027664
13.01.2009	Beskatning af struktureret obligation i virksomhedsordningen	08-009220
18.12.2008	Gevinst og tab på strukturerede obligationer omfattes af Kursgevinstloven § 29	07-165165
02.12.2008	Konvertible obligationer anses som fordring under Kursgevinstloven	08-063616
08.02.2008	Fradragsret for tab på fordring mod direktør efter selskabstømning	07-190488
01.10.2007	Gældskonvertering af hovedkreditor er ikke en samlet ordning	07-149569
25.06.2007	Beskatning af indeksreguleret obligationsafkast efter Kursgevinstloven	07-080438
24.11.2006	Kursgevinst på garantibeviser indfriet til overkurs er skattepligtig	06-145068
09.05.2006	Obligationer med begrænset hæftelse er almindelige fordringer og blåstemplede	06-033401

FORARBEJDE Betænkninger

2 referencer

Kursgevinster og kurstab – Skattelovrådets udtalelse om den skattemæssige behandling af afkast af investeringer i finansielle fordringer (Betænkning nr. 1050/1985)

nr. 1050 · 1985 · Ministeriet for skatter og afgifter

Beskatning af finansielle instrumenter

nr. 1139 · 1988 · Skatteministeriet

12 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over omgørelse, skatteforbehold og selvangivelsesomvalg

Skatteforvaltningslovens §§ 28-30 i praksis – fra skatteforbehold til aktionærlånsbølgen

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 47 afgørelser · 2009-2026 Læs online

INTRODUKTION

Skatteforvaltningslovens kapitel 10 rummer tre selvstændige spor for at reparere skattemæssigt uhensigtsmæssige dispositioner og valg: skatteforbeholdet i § 28 (den forebyggende model), omgørelsen af privatretlige dispositioner i § 29 (den efterfølgende model) og omvalget af oplysninger afgivet til skatteforvaltningen i § 30. Praksis er præget af en meget streng fortolkning: Højesteret har i Invacare-dommen fastslået, at omgørelse forudsætter både en ansættelse over for den, der anmoder, og at dispositionen civilretligt og faktisk kan tilbageføres – og i fusionssagen fra 2020, at omvalg kræver årsagssammenhæng mellem myndighedens ansættelse og den utilsigtede konsekvens. Den altdominerende sagstype er i dag anmodninger om omgørelse af aktionærlån efter ligningslovens § 16 E, hvor Landsskatteretten praktisk taget uden undtagelse afviser, fordi fordringen er ophørt ved indfrielsen.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Omgørelse efter skatteforvaltningslovens § 29 forudsætter, at der over for den, der anmoder om omgørelse, faktisk er foretaget en ansættelse af indkomstskat, som hviler på den disposition der ønskes omgjort (SKM2018.624.HR).

02 Ud over de fem betingelser i § 29, stk. 1, gælder en ulovbestemt grundbetingelse om, at dispositionen civilretligt og faktisk kan tilbageføres, så den disponerende stilles som om dispositionen aldrig var foretaget.

03 Er et aktionærlån indfriet – kontant, ved lønoverførsel eller ved udbytteudlodning – er fordringen ophørt, og omgørelse er allerede af den grund udelukket.

04 Beskatning efter ligningslovens § 16 E og den deraf følgende dobbelt- eller trippelbeskatning anses ikke for en "utilsigtet" skattemæssig virkning; hovedaktionæren burde forudse konsekvensen af en klar og almindeligt kendt lovregel.

05 Betingelse nr. 2 skal efter SKM2006.629.HR forstås objektivt: omgørelse kan ikke nægtes med henvisning til, at virkningen burde have været forudset, men kun til at den de facto var forudset på dispositionstidspunktet.

06 At en anden fremgangsmåde ville have været mere skatteoptimal gør ikke den valgte disposition til en disposition med utilsigtede virkninger.

07 Betingelse nr. 3 om at dispositionen skal være lagt klart frem, fortolkes strengt: oplysning til Erhvervsstyrelsen eller indberetning af formueoplysninger er ikke tilstrækkeligt – det skal fremgå af selvangivelsen eller være meddelt skattemyndighederne fra begyndelsen.

08 Placeres et vederlag i eget selskab i stedet for hos den fysiske person, der er rette indkomstmodtager, anses dispositionen som udgangspunkt for skattemotiveret, og betingelse nr. 1 er ikke opfyldt (SKM2015.717.HR).

09 En lønindberetning er ikke en privatretlig disposition, fordi den ikke har til formål at stifte, forandre eller ophæve en rettighed – og kan derfor ikke omgøres.

10 Omvalg efter § 30 kræver ikke direkte sammenhæng mellem den korrigerede post og det valg, der ønskes omgjort, men kun at ansættelsen har betydning for valget (SKM2020.14.HR).

11 Omvalg kan derimod ikke ske, når den utilsigtede konsekvens er en iboende følge af selve valget og lovgivningen – ikke af myndighedens ansættelse (SKM2021.16.HR).

12 Manglende kendskab til eller misforståelse af reglerne giver ikke adgang til omvalg; Fristudvalget fravalgte bevidst en generel sikkerhedsventil.

13 Anmodning om omvalg skal fremsættes inden 6 måneder efter kundskab om den ansættelse der begrunder anmodningen, med mulighed for dispensation ved særlige omstændigheder.

14 Nægtet omgørelse er ikke i strid med EMRK 1. tillægsprotokol artikel 1 eller EU-chartrets artikel 17, når betingelserne i § 29 ikke er opfyldt.

15 Et skatteforbehold efter § 28 tillægges kun virkning, hvis det er klart, skriftligt og oplyst over for skatteforvaltningen senest samtidig med dispositionens øvrige indhold.

§ 1 Tre reparationsspor i skatteforvaltningslovens kapitel 10

Kapitel 10 i skatteforvaltningsloven indeholder tre indbyrdes forskellige adgange til at korrigere skattemæssigt uhensigtsmæssige dispositioner og valg. De skal holdes skarpt adskilt, fordi de aktiveres på hvert sit tidspunkt og hviler på hver sin systematik.

Bestemmelse	Genstand	Tidspunkt	Karakter
§ 28	Skatteforbehold i en privatretlig disposition	Taget *samtidig* med dispositionen	Forebyggende – aftalen er betinget
§ 29	Omgørelse af en privatretlig disposition	*Efter* at ansættelsen er foretaget	Efterfølgende fortrydelsesadgang
§ 30	Omvalg af oplysninger afgivet efter skattekontrollovens § 2	*Efter* myndighedens ansættelse	Ændring af et skatteretligt valg

Efter § 29, stk. 1 kan told- og skatteforvaltningen tillade, at en efterfølgende ændring af en privatretlig disposition tillægges virkning for ansættelsen, hvis fem kumulative betingelser er opfyldt: dispositionen må ikke i overvejende grad have været båret af hensyn til at spare eller udskyde skatter (nr. 1), den skal utvivlsomt have haft utilsigtede skattemæssige virkninger der er væsentlige (nr. 2), den skal have været lagt klart frem for myndighederne (nr. 3), de privatretlige virkninger af ændringen skal være enkle og overskuelige (nr. 4), og alle skatteretligt berørte skal tiltræde anmodningen (nr. 5). Landsskatteretten har gentagne gange understreget, at betingelserne er kumulative, og at bevisbyrden påhviler den skattepligtige – se fx **10-03319**, hvor omgørelse af hævninger på et schweizisk kreditkort blev nægtet, allerede fordi nr. 1 og nr. 3 ikke var opfyldt.

Bestemmelserne blev videreført fra skattestyrelseslovens §§ 37 B, 37 C og 37 D ved skatteforvaltningsloven (**lov nr. 427 af 6. juni 2005**, L 110 2004/05). Af de paragrafspecifikke forarbejder til § 29 fremgår:

> *Bestemmelsens stk. 1 og 3 er en videreførelse af skattestyrelseslovens § 37 C. Bestemmelsens anvendelsesområde er udvidet med gaveafgiftsområdet. En gavedisposition skal således under visse betingelser kunne omgøres efterfølgende.*

Samtidig blev klagekompetencen flyttet: Ligningsrådets tidligere adgang til at behandle klager over omgørelsesafgørelser blev *ikke* overført til Skatterådet – i stedet blev Landsskatteretten klageinstans i kraft af hovedreglen i skatteforvaltningslovens § 11, stk. 1, nr. 1. Skatterådet beholdt derimod efter § 29, stk. 2 kompetencen til at fastsætte nærmere regler for forvaltningens administration af omgørelsesadgangen. For at få behandlet en anmodning skal der efter § 29, stk. 3 betales et gebyr på 2.100 kr. (2010-niveau), som reguleres efter personskattelovens § 20 og tilbagebetales, hvis anmodningen trækkes tilbage.

Skattestyrelsens egen sammenfatning af området findes i Den juridiske vejledning afsnit A.A.14, med de centrale delafsnit om reglen om omgørelse og betingelserne for omgørelse.

LOV `Skatteforvaltningsloven § 28, stk. 1` `Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1-3` `Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1`

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Afslag på omgørelse af skatteansættelse grundet manglende opfyldelse af betingelserne i skatteforvaltningslovens § 29 30.08.2011

§ 2 Skatteforbeholdet efter § 28 – den forebyggende model

Skatteforbeholdet er den forebyggende pendant til omgørelsen: i stedet for at fortryde en disposition bagefter, gør parterne dispositionens gyldighed betinget af, at den tillægges nærmere angivne skattemæssige virkninger. Efter § 28, stk. 1 tillægges et skatteforbehold dog kun virkning for ansættelsen af indkomstskat, ejendomsværdiskat, grundskyld eller dækningsafgift, hvis forbeholdet er

- **klart**,

- **skriftligt**, og
- **oplyst over for told- og skatteforvaltningen senest samtidig med, at forvaltningen oplyses om dispositionens øvrige indhold**.

Efter § 28, stk. 2 kan forvaltningen desuden afvise at tillægge et skatteforbehold virkning, hvis de privatretlige virkninger af forbeholdet ikke er klare og overskuelige – en formulering der spejler betingelse nr. 4 i omgørelsesreglen.

Bestemmelsen viderefører skattestyrelseslovens § 37 B og blev ved skatteforvaltningsloven udvidet til gaveafgiftsområdet, således at der under visse betingelser også kan tages skatteforbehold i en anmeldelse af en afgiftspligtig gave. Den praktiske betydning ligger navnlig i generationsskifte- og værdiansættelsessager, hvor parterne betinger en overdragelse af, at skattemyndighederne accepterer den aftalte værdi. Skattestyrelsens vejledning om anvendelsesområdet findes i Den juridiske vejledning afsnit A.A.14.3.

De formelle krav i § 28 gør bestemmelsen til et præcisionsinstrument, som forudsætter rettidig omhu. Prisen for ikke at have taget forbeholdet betales i praksis i omgørelsessagerne: i **14-3987870** havde en far solgt en ejendom til sin søns selskab for 3.900.000 kr. i overensstemmelse med et bindende svar, hvorefter en ny – og lavere – offentlig vurdering blev offentliggjort få uger senere. Landsskatteretten afviste omgørelse, fordi parterne måtte have været bekendt med de skattemæssige konsekvenser af den pris, sælgeren selv havde bedt om at få godkendt. Et korrekt formuleret skatteforbehold ville have håndteret risikoen på forhånd.

Også afgrænsningen til bindende svar efter skatteforvaltningslovens § 21 er praktisk vigtig: i **19-0006589** underkendte Landsskatteretten efter en udtalelse fra Folketingets Ombudsmand et bindende svar, fordi der ikke er hjemmel til at svare om skattevirkningen for *andre end spørgeren*, når dispositionen allerede er gennemført. Den, der har handlet, er henvist til §§ 28-30 – ikke til § 21. Fortolkningen af bindende svar i øvrigt behandles i bindende-svar-skatteraadet.

LOV `Skatteforvaltningsloven § 21, stk. 2` `Skatteforvaltningsloven § 28, stk. 1, 2`

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Afvisning af bindende svar om skattepligt for andelshavere ved tilbagebetaling af ejendomsskat grundet gennemført disposition 16.05.2019

Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af salgssum for ejendomsoverdragelse 06.10.2016

§ 3 Grundbetingelsen: en ansættelse der HVILER på den privatretlige disposition

Før man overhovedet når til de fem betingelser i § 29, stk. 1, skal to grundforudsætninger være opfyldt: der skal foreligge en *ansættelse*, og ansættelsen skal *hvile på* netop den privatretlige disposition, der ønskes omgjort.

Ansættelsesbegrebet blev afklaret af Højesteret i Invacare-sagen, BS-7029/2018-HJR (SKM2018.624.HR). Et amerikansk moderselskab, der alene havde været begrænset skattepligtigt af renter, ønskede at omgøre overdragelsen af en koncernintern fordring til et nederlandsk kommanditselskab. SKAT havde pålagt det danske datterselskab indeholdelsespligt efter kildeskattelovens § 65 d, men havde ikke truffet nogen ansættelse over for det amerikanske selskab. Flertallet på tre dommere udtalte:

> *Vi finder, at ordlyden af bestemmelsen og forarbejderne til denne og til den tidligere gældende § 37 C i skattestyrelsesloven – herunder også forarbejderne til den nugældende § 29, stk. 1, nr. 3, hvorefter den disposition,*

> *der ønskes omgjort, »fra begyndelsen« har været lagt klart frem »for den skatteansættende myndighed« – må forstås således, at det forudsættes, at skattemyndighederne over for den, der har anmodet om omgørelse, har foretaget en ansættelse af indkomstskat for, at det kan lægges til grund, at der foreligger en ansættelse af indkomstskat, som kan søges omgjort.*

To dommere dissentierede og ville sidestille afgørelsen om begrænset skattepligt og den beløbsmæssige opgørelse med en ansættelse.

Kravet om, at ansættelsen skal hvile på netop den omgjorte disposition, er blevet den vigtigste afvisningsgrund i aktionærlånssagerne. I **18-0000924** havde en hovedaktionær kontant indbetalt 1.445.800 kr. for at indfri et ulovligt aktionærlån og ønskede indfrielsen omgjort til en udlodning af fordringen. Landsskatteretten afviste: beskatningen udsprang af *optagelsen* af lånet efter ligningslovens § 16 E, mens den disposition, der ønskedes omgjort, var den efterfølgende indfrielse, som ikke i sig selv havde dannet grundlag for nogen ansættelse. Samme resultat i **15-2336904** og **18-0001957**.

Grundbetingelsen har også en tidsmæssig side. I **20-0099069** blev omgørelse af en ejendomshandel afvist, fordi der på afgørelsestidspunktet endnu ikke var foretaget nogen skatteansættelse. Den seneste og mest udførlige illustration er **22-0070680** fra februar 2026: Landsskatteretten konstaterede, at afslaget på omgørelse var dateret 20. maj 2022, mens Skattestyrelsens afgørelse om, at virksomhedsomdannelsen ikke var skattefri, først blev truffet 21. juni 2022 – altså *efter* omgørelsesafgørelsen. Omgørelse var derfor allerede af den grund udelukket.

Endelig skal der være tale om en *privatretlig* disposition, dvs. en retshandel der stifter, forandrer eller ophæver en rettighed. I **22-0080562** ønskede en eneanpartshaver at omgøre revisorens lønindberetninger af de beløb, der var anvendt til at nedbringe aktionærlånet. Landsskatteretten tilsluttede sig byrettens fortolkning:

> *En lønindberetning har ikke karakter af en privatretlig disposition, da en sådan indberetning ikke har til formål privatretligt at stifte, forandre eller ophæve en rettighed.*

Omvendt blev en flytning af en hævning mellem bankkonti i **09-02395** anset for omfattet af begrebet, netop fordi ændringen ikke kunne foretages uden bankens accept – og banken havde tiltrådt anmodningen.

LOV	Kildeskatteloven § 65d · Ligningsloven § 16e, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesterets dom om skattemæssig omgørelse af koncerninternt lån og fortolkning af ansættelsesbegrebet	06.11.2018
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af skattefri virksomhedsomdannelse – ingen skatteansættelse på afgørelsestidspunktet og faktisk umulig tilbageføring	23.02.2026
	Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af aktionærlån grundet indfrielse og manglende privatretlig disposition	08.11.2024
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af ejendomshandel grundet manglende forudgående skatteansættelse	09.10.2024
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af indfrielse af aktionærlån da dispositionen ikke lå til grund for skatteansættelsen	25.11.2020
	Landsskatteretten · Landsskatteretten: Indfrielse af ulovligt aktionærlån kunne ikke omgøres	28.01.2020
	Landsskatteretten · Stadfæstelse af afslag på omgørelse af tilbagebetalt aktionærlån	28.11.2018
	Landsskatteretten · Tilladelse til omgørelse af hævning mellem bankkonti - Skatteforvaltningslovens § 29	18.08.2010

§ 4

Kravet om civilretlig og faktisk mulighed for tilbageførsel

Ud over de fem lovfæstede betingelser gælder en ulovbestemt, men i praksis helt afgørende grundbetingelse: det skal civilretligt og faktisk være muligt at tilbageføre dispositionen, så den disponerende stilles, som om dispositionen aldrig havde fundet sted. Kravet blev fastslået af Højesteret i BS-7029/2018-HJR:

> *Da fordringen derfor var ophørt på tidspunktet for SKATs afslag på omgørelse af dispositionen, er det ikke muligt at tilbageføre denne sådan, at Invacare International Corporation på ny anses som kreditor.*

Dette umulighedskriterium har vist sig ekstremt bredt anvendeligt.

Indfriede fordringer. Er et lån indfriet – uanset om det sker kontant, ved lønoverførsel eller ved kreditering af udbytte på mellemregningen – er fordringen ophørt, og der er intet at tilbageføre. Se **18-0001081-**, **20-0012006**, **22-0079120**, **17-0383924** og **22-0080562**, hvor Landsskatteretten i sidstnævnte formulerede det således:

> *Det fremgår af selskabets årsrapport for 2015/2016, at aktionærlån i selskabet er indfriet. Da fordringen allerede var endeligt indfriet forud for klagerens anmodning om omgørelse, og dermed også på tidspunktet for anmodningen om omgørelse den 11. april 2022, er det ikke muligt civilretligt at tilbageføre fordringen.*

Virksomhedsomdannelser. Er de indskudte aktiver videreoverdraget, kan den oprindelige tilstand ikke genskabes. I **10-01447** blev fuldstændig omgørelse af en mislykket skattefri virksomhedsomdannelse nægtet, fordi de oprindeligt indskudte aktiver ikke kunne tilbageføres – heller ikke ved den af advokaten foreslåede opløsning af selskaberne. I **21-0032720** kunne en gældspost på 920.000 kr. ikke indskydes, fordi den var indfriet i 2018, og selskabet var opløst efter konkurs. Og i **22-0070680** blev både reparationsomgørelse og fuldstændig omgørelse afvist: realkreditgælden var indfriet ved ejendommens salg i 2019, og selskabet havde i 2018 frasolgt 20 % af virksomhedsaktiviteten til en medejer.

Grænsen mod nye aftaler. Skattestyrelsen formulerede i **22-0070680** en principiel afgrænsning, som Landsskatteretten tiltrådte: § 29 er en *fortrydelsesadgang* – ikke en hjemmel til at indgå nye aftaler med tilbagevirkende kraft eller til at skifte parter i *andre* aftaler end den disposition, der ønskes omgjort. Klagerens forslag om, at de nye ejere skulle tilbageskøde ejendommen, hvorefter den skulle indskydes i selskabet og videresælges fra selskabet med tilbagevirkende kraft, faldt derfor uden for bestemmelsen. Klageren påberåbte sig praksis om, at omgørelse ikke kræver identitet mellem de oprindelige parter (SKM2007.210.LSR, stadfæstet i SKM2009.260.ØL), men Landsskatteretten fandt, at der i den foreliggende sag reelt skulle indgås *nye* aftaler.

Umulighedskriteriet er dermed ikke blot en teknisk hindring, men udtryk for en grundlæggende begrænsning: omgørelsen kan reparere en fortrudt retshandel, men ikke skabe en retstilstand, der aldrig har eksisteret.

LOV	Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesterets dom om skattemæssig omgørelse af koncerninternt lån og fortolkning af ansættelsesbegrebet	06.11.2018
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af skattefri virksomhedsomdannelse – ingen skatteansættelse på afgørelsestidspunktet og faktisk umulig tilbageføring	23.02.2026
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af aktionærlån grundet tidligere indfrielse af gælden	16.05.2025
	Landsskatteretten · Stadfæstelse af afslag på omgørelse af ikke godkendt skattefri virksomhedsomdannelse grundet indfriet gæld og opløst selskab	11.03.2025

Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af aktionærlån grundet indfrielse og manglende privatretlig disposition	08.11.2024
Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af aktionærlån - manglende utilsigtede skattemæssige virkninger	09.10.2024
Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af aktionærlån og efterfølgende udbytteudlodninger til indfrielse	25.08.2023
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afslag på omgørelse af udlodning til indfrielse af aktionærlån	03.03.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af skattefri virksomhedsomdannelse	11.11.2010

§ 5 Betingelse nr. 1: dispositionen må ikke i overvejende grad være skattemotiveret

Efter § 29, stk. 1, nr. 1 må dispositionen ikke i overvejende grad have været båret af hensyn til at spare eller udskyde skatter. Bevisbyrden ligger hos den skattepligtige, og formuleringen af Højesterets præmis er negativt vendt: det skal *godtgøres*, at dispositionen ikke i overvejende grad var skattemotiveret.

Den ledende afgørelse er Sag 244/2014 (SKM2015.717.HR). En speciallæge lod honorarer på 2,4 mio. kr. årligt fra sit eget privathospital fakturere gennem sit speciallægeselskab, men udbetalte kun 200.000 kr. i løn til sig selv. Da han blev anset for rette indkomstmodtager efter statsskattelovens § 4, opstod en tilskudsbeskatning i selskabet, som han søgte omgjort. Højesteret udtalte:

> *Af de grunde, som landsretten har anført, tiltræder Højesteret, at det ikke er godtgjort, at betalingen af honorarerne til speciallægeselskabet i stedet for til A personligt ikke i overvejende grad har været båret af hensyn til at spare eller udskyde skatter. Betingelsen for omgørelse i skatteforvaltningslovens § 29, stk. 1, nr. 1, er derfor ikke opfyldt.*

Samme sag afgjorde, at betalingskorrektion efter ligningslovens § 2, stk. 5 ikke er en alternativ udvej, når ændringen har hjemmel i statsskattelovens § 4 om rette indkomstmodtager og ikke i armslængdereglen i § 2, stk. 1.

Landsskatteretten har fulgt linjen konsekvent i rette-indkomstmodtager-sagerne. I **13-5764173** blev omgørelse af placeringen af et administrationshonorar på 430.000 kr. i eget selskab nægtet:

> *Landsskatteretten finder ikke, at betingelsen i skatteforvaltningslovens § 29, stk. 1, nr. 1, er opfyldt, idet det ikke på baggrund af det oplyste [...] findes godtgjort, at dispositionen ikke i overvejende grad har været båret af hensyn til at spare eller udskyde skatter.*

Retten lagde vægt på, at placeringen i selskabet skabte en skatteudskydelse, og henviste netop til SKM2015.717.HR og SKM2014.866.VLR.

Betingelse nr. 1 er dog ikke uovervindelig. I **08-01746** gav Landsskatteretten tilladelse til omgørelse af konsulenthonorarer på 358.300 kr., som SKAT havde henført fra selskabet til hovedanpartshaveren personligt. Retten fandt det tilstrækkeligt sandsynliggjort, at beslutningen om at lade honorarindtægterne indgå i selskabet ikke i overvejende grad var båret af hensyn til at spare eller udskyde skat. Afgørelsen viser, at nr. 1 beror på en konkret bevisvurdering – men også hvor højt beviskravet ligger, når der samtidig er en objektiv skattefordel.

En særlig variant ses i **10-00860**, hvor en kørselsgodtgørelse på 50.227 kr. blev tilskrevet et bestyrelsesmedlems mellemregningskonto uden samtidig lønudbetaling. Landsskatteretten fandt både nr. 1 og nr. 3 uopfyldte: arrangementet gav modtageren en skattefri udbetaling, som ellers ville have været skattepligtig.

LOV Ligningsloven § 2, stk. 5 · Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1 · Statsskatteloven § 4

PRAKSIS
- **Højesteret** · Afslag på skattemæssig omgørelse og betalingskorrektion i sag om rette indkomstmodtager — 16.11.2015
- **Landsskatteretten** · Omgørelse af indkomstplacering afvist: Hensynet til skattebesparelse vejede tungest — 09.09.2016
- **Landsskatteretten** · Nægtelse af omgørelse vedrørende udbetalte kørselsgodtgørelser — 16.11.2010
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten tillader omgørelse af honorarindtægter fra selskab til hovedanpartshaver — 07.10.2009

§ 6 Betingelse nr. 2: utvivlsomt utilsigtede og væsentlige skattemæssige virkninger

Betingelse nr. 2 i § 29, stk. 1 kræver, at dispositionen utvivlsomt skal have haft utilsigtede skattemæssige virkninger, der er væsentlige. Kerneprincippet stammer fra Højesterets dom i SKM2006.629.HR, som Landsskatteretten gengiver i sagen efter sagen: der er ikke hjemmel til at betinge omgørelse af andet og mere end, at den privatretlige disposition blev foretaget, uden at de skattemæssige virkninger *de facto* var forudset på dispositionstidspunktet. Omgørelse kan altså ikke nægtes med henvisning til, at virkningen *burde* have været forudset – eller at selvangivelsen blev indleveret med kendskab til konsekvensen. Denne objektive læsning blev udtrykkeligt lagt til grund, da Landsskatteretten i **09-02395** tillod omgørelse af en hævning på 13,5 mio. kr. fra en virksomhedsordningskonto, der havde udløst efterbeskatning af opsparet overskud på over 3 mio. kr.

I praksis er nr. 2 dog samtidig den betingelse, der oftest fælder anmodningerne, fordi den forudsætter, at virkningen er *utilsigtet* – ikke blot uønsket:

- **Kendt lovregel.** I **13-0250447** og **18-0005621** afviste Landsskatteretten omgørelse af aktionærlån, fordi klageren med bestemmende indflydelse burde forudse konsekvenserne af den klare og almindeligt kendte regel i ligningslovens § 16 E.
- **En anden vej ville have været bedre.** I **18-0001957** og **15-2336904** blev det fastslået, at den omstændighed, at en anden fremgangsmåde (udlodning af fordringen frem for kontant indfrielse) ville have været skattemæssigt neutral, ikke gør den valgte disposition utilsigtet.
- **Forventelig udbyttebeskatning.** I **20-0012006** blev det formuleret klart:

> *Landsskatteretten finder, at betingelsen i skatteforvaltningslovens § 29, stk. 1, nr. 2, om, at dispositionen utvivlsomt skal have haft utilsigtede virkninger, der er væsentlige, ikke er opfyldt, idet en senere udbyttebeskatning ved udbetaling i form af udbytte ikke kan anses som en utilsigtet skattemæssig virkning.*

- **Ejendomshandel til selvvalgt pris.** I **14-3987870** kunne en efterfølgende lavere offentlig vurdering ikke gøre den aftalte overdragelsessum til en utilsigtet virkning, når sælgeren selv havde bedt om og fået godkendt værdien i et bindende svar.
- **Manglende rådgivning.** I **10-00140** afviste Landsskatteretten omgørelse af salget af en arveudlagt andelslejlighed med en avance på 1.160.680 kr., fordi klageren burde have forudset, at avancen ville udløse

beskatning – og det forhold, at hendes daværende advokat ikke havde rådgivet herom, kunne ikke begrunde noget andet resultat.

Den modsatte udgang ses i **15-1013084**, hvor Landsskatterettens flertal (3-1) tillod omgørelse af hævninger foretaget på grundlag af en for høj kapitalafkastsats, som statens egne styresignaler (SKM2011.810.SKAT og SKM2014.502.SKAT) senere korrigerede. Her var den øgede beskatning netop en virkning, som skatteyderen ikke havde kunnet forudse, fordi den beroede på myndighedens egen fejl. Retsformanden dissentierede.

LOV Ligningsloven § 16e · Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af aktionærlån og efterfølgende udbytteudlodninger til indfrielse	25.08.2023
Landsskatteretten · Stadfæstelse af afslag på omgørelse vedrørende aktionærlån – manglende utilsigtede skattemæssige virkninger	21.05.2021
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Indfrielse af ulovligt aktionærlån kunne ikke omgøres	28.01.2020
Landsskatteretten · Stadfæstelse af afslag på omgørelse af tilbagebetalt aktionærlån	28.11.2018
Landsskatteretten · Landsskatteretten tillader omgørelse grundet fejlagtig kapitalafkastsats i virksomhedsordning	09.11.2018
Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af salgssum for ejendomsoverdragelse	06.10.2016
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afslag på omgørelse vedrørende ulovligt aktionærlån	24.10.2013
Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af ejendomshandel - manglende opfyldelse af betingelser i skatteforvaltningslovens § 29	25.08.2010
Landsskatteretten · Tilladelse til omgørelse af hævning mellem bankkonti - Skatteforvaltningslovens § 29	18.08.2010

§ 7 Betingelse nr. 3: dispositionen skal have været lagt klart frem for myndighederne

Betingelse nr. 3 i § 29, stk. 1 fortolkes strengt. Kravet er ikke blot, at dispositionen ikke er skjult, men at den positivt og fra begyndelsen er lagt frem for *skattemyndighederne* – ikke for andre offentlige registre og ikke som noget, myndigheden kan udlede ved nærmere undersøgelser.

Højesteret lagde i BS-7029/2018-HJR til grund:

> *Det må lægges til grund, at hverken SMI eller Invacare International Corporation lagde dispositionen og dens skattemæssige bedømmelse i udlandet frem for de danske skattemyndigheder før i forbindelse med, at myndighederne på eget initiativ i 2011 tog spørgsmål om beskatning af renterne op.*

Den samme logik anvendes i virksomhedsomdannelsessagerne. I **18-0002493** havde en skatteyder gennemført en skattefri virksomhedsomdannelse i 2013, men ikke indsendt de lovpligtige dokumenter inden for fristen i virksomhedsomdannelseslovens § 2, stk. 1, nr. 7. SKAT blev først bekendt med omdannelsen i september 2016 under en arbejdsgiverkontrol. Landsskatteretten udtalte:

> *Landsskatteretten finder på den baggrund, at dispositionen ikke har været lagt klart frem for myndighederne... Det er uden betydning, at omdannelsen var anmeldt korrekt til Erhvervsstyrelsen, og at SKAT vidste, at klageren havde stiftet et selskab... SKAT kunne ikke uden nærmere undersøgelser konstatere, at dispositionen, der lå til grund herfor, var en skattefri virksomhedsomdannelse i 2013.*

Da denne ene betingelse ikke var opfyldt, fandt retten det ufornødent at tage stilling til de øvrige – en processuel økonomi, der er karakteristisk for området.

Også i **10-00140** blev nr. 3 anset for ikke opfyldt: klageren havde hverken selvangivet ejendomsavancen, anmodet om bindende svar eller på anden måde kontaktet skattemyndighederne, og SKAT opdagede først forholdet ved en gennemgang af klagerens formueforhold. Landsskatteretten fastslog udtrykkeligt, at pengeinstituttets indberetning af formueoplysninger på 956.165 kr. **ikke** kunne sidestilles med, at dispositionen havde været lagt klart frem – med henvisning til SKM2006.188.VLR og SKM2008.855.BR.

I **10-00860** var det tilsvarende afgørende, at det hverken af selskabets regnskab eller af selvangivelserne fremgik, at der var udbetalt kørselsgodtgørelse – forholdet stod derfor ikke klart for SKAT uden nærmere undersøgelse. Og i **10-03319** fulgte det direkte af, at de omtvistede kreditkorthævninger aldrig var selvangivet.

Den praktiske lære er, at betingelse nr. 3 belønner transparens på selvangivelsestidspunktet. Skatteforvaltningen har omvendt en pligt til at vejlede om muligheden for omgørelse, når den påtænker at ændre en ansættelse på grundlag af en privatretlig disposition – se Den juridiske vejledning afsnit A.A.14.1.4.

LOV	Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1 · Virksomhedsomdannelsesloven § 2, stk. 1	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesterets dom om skattemæssig omgørelse af koncerninternt lån og fortolkning af ansættelsesbegrebet	06.11.2018
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af virksomhedsomdannelse grundet manglende rettidig fremlæggelse for SKAT	18.05.2020
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af skatteansættelse grundet manglende opfyldelse af betingelserne i skatteforvaltningslovens § 29	30.08.2011
	Landsskatteretten · Nægtelse af omgørelse vedrørende udbetalte kørselsgodtgørelser	16.11.2010
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af ejendomshandel - manglende opfyldelse af betingelser i skatteforvaltningslovens § 29	25.08.2010

§ 8 Betingelse nr. 4 og nr. 5: enkle og overskuelige virkninger samt tiltrædelse

Betingelse nr. 4 i § 29, stk. 1 kræver, at de privatretlige virkninger af den ændring, der ønskes tillagt skattemæssig virkning, er enkle og overskuelige. Højesteret anvendte kriteriet selvstændigt i BS-7029/2018-HJR:

> *Højesteret finder det ikke godt gjort, at de privatretlige virkninger af, at det nederlandske selskab Invacare Holdings C.V. som kreditor i et længerevarende internationalt koncernlåneforhold, der for flere år siden er ophørt ved indfrielse, skal udskiftes med et amerikansk selskab som kreditor, kan anses for enkle eller overskuelige.*

I **10-00140** blev nr. 4 anset for ikke opfyldt af mere jordnære grunde: det fremgik ikke af sagen, om der ville blive ydet kompensation, hvilken pris andelsboligforeningens bestyrelse fire år efter det oprindelige salg ville fastsætte, eller om prisen for de to lejligheder var ens. Uklarhed om det økonomiske efterspil er altså i sig selv nok til at diskvalificere.

Omvendt kan enkelheden være det, der bærer en tilladelse igennem. I **15-1013084** fandt Landsskatterettens flertal, at tilbagebetalingerne af de for høje hævninger i virksomhedsordningen var enkle og overskuelige og dermed opfyldte nr. 4. Og i **09-02395** var både ændringen af hævningen og det korresponderende indskud på virksomhedens bankkonto håndterbare, fordi banken havde accepteret dispositionen.

Betingelse nr. 5 kræver, at alle, der skatteretligt vil blive berørt af en tilladelse, tiltræder omgørelsesanmodningen. Betingelsen er sjældent selvstændigt afgørende – i de fleste sager er kredsen begrænset til hovedaktionær og selskab, som naturligvis er enige. Men den kan blive praktisk krævende, når tredjemand er inddraget: i **22-0070680** forudsatte klagerens model, at både de nye ejere af en solgt ejendom, realkreditinstituttet og en medejer af 20 % af virksomhedsaktiviteten medvirkede. Selv om klageren oplyste, at alle var indstillet herpå, faldt anmodningen på de forudgående grundbetingelser.

Et tredje forhold, som formelt ikke er en betingelse i § 29, men som i praksis fungerer som en, er de afledte konsekvenser af en tilladt omgørelse. **10-02809** viser den efterfølgende afvikling: efter at Vestre Landsret havde tilkendt en skatteyder omgørelse, pålagde Landsskatteretten SKAT at nedsætte skatteansættelserne for 2000-2004 med de til selskabet tilbagebetalte rejse- og befordringsgodtgørelser (70.295-79.776 kr. pr. år), fordi omgørelsen ellers ikke ville få den tilsigtede virkning – nemlig at klageren skattemæssigt blev stillet, som om han ikke havde modtaget godtgørelsen.

LOV	Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesterets dom om skattemæssig omgørelse af koncerninternt lån og fortolkning af ansættelsesbegrebet	06.11.2018
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af skattefri virksomhedsomdannelse – ingen skatteansættelse på afgørelsestidspunktet og faktisk umulig tilbageføring	23.02.2026
	Landsskatteretten · Landsskatteretten tillader omgørelse grundet fejlagtig kapitalafkastsats i virksomhedsordning	09.11.2018
	Landsskatteretten · Landsskatteretten: Nedsættelse af skatteansættelse for tilbagebetalt rejse- og befordringsgodtgørelse efter omgørelse	21.10.2011
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af ejendomshandel - manglende opfyldelse af betingelser i skatteforvaltningslovens § 29	25.08.2010
	Landsskatteretten · Tilladelse til omgørelse af hævning mellem bankkonti - Skatteforvaltningslovens § 29	18.08.2010

§ 9 Aktionærlånsbølgen efter ligningslovens § 16 E

Siden ligningslovens § 16 E trådte i kraft for lån ydet fra og med 14. august 2012, er omgørelsessagerne blevet domineret af hovedaktionærer, der søger at afværge dobbelt- eller trippelbeskatning af aktionærlån. Mekanikken er velkendt: lånet beskattes som løn eller udbytte ved *udbetalingen*, og efterfølgende tilbagebetaling ophæver ikke beskatningen – se Højesterets domme BS-30246/2021-HJR og BS-44644/2021-HJR-. Når hovedaktionæren derefter afvikler lånet – kontant, ved lønoverførsel eller ved udbytte krediteret mellemregningen – udløses beskatning igen.

Omgørelse har vist sig at være en blindgyde i denne sagstype, fordi anmodningerne systematisk strander på to eller tre grunde på én gang:

Afgørelse	Ønsket omgjort	Afvisningsgrund(e)
13-0250447	Overførsel på 50.000 kr. til personlig virksomhed	Nr. 2 – burde forudse § 16 E
15-2336904	Kontant indfrielse af 4 mio. kr. lån	Ingen ansættelse hviler på indfrielsen; faktisk umulighed; nr. 2
18-0000924	Kontant indfrielse af 1.445.800 kr.	Ingen ansættelse hviler på indfrielsen; nr. 2

18-0001081	Udbytteudlodning brugt til indfrielse	Nr. 2; fordringen ophørt
18-0001957	Tilbagebetaling af 280.000 kr.	Ingen ansættelse; faktisk umulighed; nr. 2
17-0991023	Udlodning på 1,5 mio. kr. til indfrielse	Nr. 2; fordringen ophørt
18-0005621	Hævninger på mellemregning	Nr. 2 – klar og kendt lovregel
20-0012006	Udbytteudlodninger 2014-2017	Nr. 2; fordringen ophørt
17-0383924	Hævninger anset for aktionærlån af Højesteret	Nr. 2; retlig og civilretlig umulighed
22-0079120	Opdeling af mellemregning i to konti	Lånet indfriet pr. 31.12.2015 – faktisk umulighed
22-0080562	Lønindberetninger + låneoptagelse	Lønindberetning ikke privatretlig disposition; fordringen ophørt

Dobbeltbeskatningens forenelighed med grundrettighederne har været prøvet flere gange og er hver gang afvist. Østre Landsret fastslog i BS-44216/2021-OLR, at § 16 E ikke udgør en straf i strid med EMRK artikel 6, artikel 7 eller artikel 4 i 7. tillægsprotokol, og at betingelserne for omgørelse ikke var opfyldt. Højesteret stadfæstede i BS-27081/2023-HJR. I **22-0080562** blev en mere avanceret ejendomsretlig indsigelse afvist:

> *Landsskatteretten anser det derfor ikke at være i strid med EMRK TP 1, art. 1, jf. EMRK-loven, jf. EUC art. 17, jf. art. 52, stk. 3, at nægte omgørelse af klagerens dispositioner vedrørende aktionærlån, da klageren ikke opfylder betingelserne i skatteforvaltningslovens § 29.*

Samtidig blev en anmodning om præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen efter artikel 267 i TEUF ikke imødekommet. Højesteret har desuden i BS-47890/2024-HJR nægtet at henvise en aktionærlånssag til landsretten som 1. instans, fordi sagen i høj grad beroede på konkrete bevismæssige vurderinger – et signal om, at retstilstanden anses for afklaret.

Den praktiske konsekvens for rådgivere er, at afviklingsformen skal vælges *inden* handling: den skattemæssigt neutrale vej går via udlodning af selve fordringen efter selskabslovens § 181 med behørig vurderingsberetning, jf. styresignalet SKM2014.825.SKAT. Vælges kontant indfrielse eller kreditering af kontantudbytte, er omgørelsesdøren lukket i samme øjeblik, fordringen ophører.

LOV `Ligningsloven § 16e, stk. 1` `Selskabsloven § 181` `Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1`

PRAKSIS

- **Højesteret** · Nægtelse af henvisning til landsretten i sag om beskatning af aktionærlån — 20.06.2025
- **Højesteret** · Beskatning af aktionærlån og forholdet til EMRK vedrørende dobbeltbeskatning — 18.01.2024
- **Højesteret** · Højesterets dom om beskatning af aktionærlån på mellemregningskonto trods løbende tilbagebetaling — 08.02.2023
- **Højesteret** · Beskatning af aktionærlån via mellemregningskonto efter ligningslovens § 16 E — 30.08.2022
- **Landsretten** · Sag om beskatning af ulovlige anpartshaverlån og fortolkning af Ligningslovens § 16 E, stk. 1 — 22.05.2023
- **Landsskatteretten** · Afslag på omgørelse af aktionærlån grundet tidligere indfrielse af gælden — 16.05.2025
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af aktionærlån grundet indfrielse og manglende privatretlig disposition — 08.11.2024
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af aktionærlån - manglende utilsigtede skattemæssige virkninger — 09.10.2024
- **Landsskatteretten** · Afslag på omgørelse af aktionærlån og efterfølgende udbytteudlodninger til indfrielse — 25.08.2023

Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af aktionærlån og udbytteudlodning grundet manglende opfyldelse af betingelser i skatteforvaltningsloven	08.06.2021
Landsskatteretten · Stadfæstelse af afslag på omgørelse vedrørende aktionærlån – manglende utilsigtede skattemæssige virkninger	21.05.2021
Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af indfrielse af aktionærlån da dispositionen ikke lå til grund for skatteansættelsen	25.11.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afslag på omgørelse af udlodning til indfrielse af aktionærlån	03.03.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Indfrielse af ulovligt aktionærlån kunne ikke omgøres	28.01.2020
Landsskatteretten · Stadfæstelse af afslag på omgørelse af tilbagebetalt aktionærlån	28.11.2018
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Afslag på omgørelse vedrørende ulovligt aktionærlån	24.10.2013

§ 10 Selvangivelsesomvalg efter § 30: kravet om årsagssammenhæng

Efter § 30, stk. 1 kan told- og skatteforvaltningen tillade, at en skattepligtig ændrer et valg af oplysninger afgivet efter skattekontrollovens § 2, i det omfang skattemyndighederne har foretaget en ansættelse, der har betydning for valget, og valget som følge heraf har fået utilsigtede skattemæssige konsekvenser. Bestemmelsen viderefører skattestyrelseslovens § 37 D, og forarbejderne beskriver den som en *rimelighedsregel*, der skal forhindre, at den skattepligtige fastholdes på et valg, som myndighedens tilsidesættelse af selvangivelsen giver uhensigtsmæssige virkninger, den skattepligtige ikke kunne forudse.

Bestemmelsen er siden justeret sprogligt flere gange: i 2006 blev »valg i selvangivelsen« til »i de selvangivne oplysninger«, i 2008 blev en sproglig mangel korrigeret, og ved konsekvensændringerne til skattekontrolloven i 2017 blev selvangivelsesbegrebet afløst af oplysningsbegrebet med virkning fra 1. januar 2019.

Ingen krav om direkte sammenhæng. Højesteret afklarede i BS-24103/2019-HJR (SKM2020.14.HR) med stemmerne 4-1, at der ikke kan stilles krav om, at ansættelsesændringen vedrører netop den disposition, der ønskes omvalgt. Flertallet udtalte:

> *Vi finder, at der ikke er holdepunkter i ordlyden af skatteforvaltningslovens § 30 eller i bestemmelsens forarbejder for at stille krav om en direkte sammenhæng mellem det valg, skatteyderen har truffet, og den ændring i ansættelsen, som skattemyndighederne efterfølgende har foretaget. Det bemærkes i den forbindelse, at der i forarbejderne tales om, at skattemyndighederne ved den ændrede ansættelse 'tilsidesætter selvangivelsen' og ikke enkelte poster i denne.*

Skatteyderen havde placeret tre lån på i alt 2.858.404 kr. i virksomhedsordningen under den forudsætning, at et selvangivet aktietab på 1.447.560 kr. ville begrænse skattebetalingen. Da fradraget bortfaldt, fik valget utilsigtede konsekvenser, og han havde krav på omvalg. Dommer Poul Dahl Jensen dissentierede og ville kræve, at det tidligere valg som følge af korrektionen ikke havde de skattemæssige virkninger, der var forudsat.

Dommen fik umiddelbar virkning i nævnspraksis: i **20-0024202** genoptog Landsskatteretten efter § 35 g sin egen tidligere afgørelse og tillod omvalg af placeringen af 5 % af et lån, da ændrede kapitalafkastsatser havde udløst en tvungen hævning af opsparet overskud på 275.978 kr. og dermed topskat:

> *Landsskatteretten finder herefter, at betingelserne for omvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 er opfyldt, idet der er foretaget en ansættelse af indkomsten, der har betydning for valget, og valget som følge heraf har fået utilsigtede skattemæssige konsekvenser.*

Men årsagssammenhæng kræves. Kun 11 måneder senere trak Højesteret grænsen i BS-2383/2020-HJR (SKM2021.16.HR). Et selskab havde gennemført en fusion som skattefri og mistede derved fradragsretten for

et kildeartsbegrænset aktietab på 2.560.082 kr. efter fusionsskattelovens § 8, stk. 8. Højesteret afviste omvalg til skattepligtig fusion:

> *Betingelserne i bestemmelsen er ikke opfyldt, blot fordi den skattepligtiges valg har haft konsekvenser, som den skattepligtige ikke har tilsigtet eller forudset, idet vedkommende ikke har været bekendt med eller har misforstået reglerne på det pågældende område.*

Konsekvensen var en iboende følge af selve valget og lovgivningen; myndighedens senere ansættelse havde ikke *skabt* konsekvenserne, men blot fastslået dem. Højesteret støttede sig udtrykkeligt på forarbejderne og Fristudvalgets betænkning, hvoraf fremgår, at lovgiver bevidst havde afvist en generel regel om omvalg, når et valg viser sig uhensigtsmæssigt på grund af forhold, der forelå på valgtidspunktet.

At spørgsmålet var principielt, illustreres af BS-11061/2018-HJR, hvor Højesteret henviste en § 30-sag til landsretten som 1. instans efter retsplejelovens § 226, stk. 1 på grund af dens generelle betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen.

LOV Fusionsskatteloven § 8, stk. 8 · Retsplejeloven § 226, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Afslag på selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 ved skattefri fusion	14.12.2020
Højesteret · Højesterets dom om omvalg af selvangivelsesvalg efter skatteforvaltningslovens § 30	14.01.2020
Højesteret · Principiel sag om omvalg efter skatteforvaltningsloven henvises til landsretten som 1. instans	04.07.2018
Landsskatteretten · Tilladelse til omvalg efter skatteforvaltningsloven § 30 vedrørende placering af gæld i virksomhedsordningen efter Højesteretsdom	02.07.2020

§ 11 § 30 i nævnspraksis: hvad tæller som en ansættelse, og hvad er en utilsigtet konsekvens

Landsskatterettens § 30-praksis kredser om to spørgsmål: har myndigheden overhovedet foretaget en *ansættelse*, og er den påberåbte konsekvens en *følge af* ansættelsen?

Kravet om en ansættelse. Passivitet er ikke nok. I **11-01444** blev omvalg til virksomhedsordningen for 2008 nægtet, fordi SKAT ikke havde ændret de selvangivne oplysninger, men netop lagt dem til grund. Flertallet fastslog, at en forudsætning for at anvende § 30 er, at SKAT har foretaget en ændring. Et retsmedlem dissentierede med henvisning til, at fristen i virksomhedsskattelovens § 2, stk. 2 kun var overskredet med ca. 1½ måned. Samme resultat i **11-02695**, hvor Landsskatteretten udtrykkeligt afviste, at SKATs passivitet over for det selvangivne kunne sidestilles med en afgørelse.

Omvendt kan fraværet af et tidligere valg åbne en helt anden dør. I **17-0665654** havde en udlejer ikke indsendt selvangivelse for 2014 og modtog i stedet en skønsmæssig årsopgørelse. Da han i november 2016 – efter omvalgsfristens udløb – indtastede de korrekte tal og valgte virksomhedsordningen, fandt Landsskatteretten, at hans passivitet ikke kunne sidestilles med et aktivt valg. Der var derfor tale om et *førstevalg*, som slet ikke var omfattet af omvalgsfristen i virksomhedsskattelovens § 2, stk. 2, men blot skulle ligge inden for genoptagelsesfristen i § 26, stk. 2.

Kravet om utilsigtede konsekvenser som følge af ansættelsen. Her ligger de fleste afslag:

-

I **13-0008227** ønskede en landmand at ændre fordelingen af prioritetsgæld mellem erhverv og privat fra 59/41 til 50/50, efter at SKAT havde forhøjet hans ejendomsavancer med over 900.000 kr. og udløst topskat. Landsskatteretten afviste:

> *Ansættelsesændringerne relaterede sig således på ingen måde til fordelingen af prioritetsgæld... og ansættelsesændringen bevirker ikke, at fordelingen af prioritetsgælden... får en anden skattemæssig virkning, end det var forudsat, da fordelingen blev foretaget.*

- I **14-1547713** blev omvalg til virksomhedsordningen for 2009-2010 nægtet, fordi SKATs korrektioner alene bestod i en omfordeling af renteposter på 6.893 kr. og 108 kr., som efterlod virksomhedens resultat stort set uændret og dermed ikke havde reel betydning for fravalget.
- I **21-0010583** ønskede en skatteyder at udtræde af virksomhedsordningen for 2016 og genindtræde for 2017 for at få en positiv indskudskonto. Landsskatteretten stadfæstede afslaget under henvisning til SKM2021.16.HR og SKM2024.141.LSR:

> *Skattestyrelsens afgørelse om, at klageren ikke kan opspare i virksomhedsordningen for indkomståret 2017, er en konsekvens af bestemmelsen i virksomhedsskattelovens § 11, stk. 4... På denne baggrund opfylder klageren ikke betingelserne for selvangivelsesomvalg i skatteforvaltningslovens § 30.*

- I **15-1365112** blev omvalg af skifteform for et dødsbo afvist både materielt (§ 30 omfatter ikke valg af skifteform) og fristmæssigt.

Strafbare forhold og fristen. Efter forarbejderne til skattestyrelseslovens § 37 D kan der ikke gives tilladelse til omvalg, hvis der foreligger strafbare forhold eller forsøg på skatteunddragelse – et princip Landsskatteretten anvendte i **10-03319**. Men rækkevidden er begrænset: i **14-5333812** fastslog Landsskatteretten, at de hindrende strafbare forhold skal vedrøre netop det forhold, der ønskes omvalgt – parallelt med § 29, stk. 1, nr. 1. En advarsel for kørselsgodtgørelse til et mindreårigt barn og dobbelt fratrukne renteudgifter kunne derfor ikke spærre for omvalg fra virksomhedsordningen til kapitalafkastordningen.

Endelig gælder efter § 30, stk. 2 en frist på 6 måneder fra kundskab om den ansættelse, der begrunder anmodningen, med adgang til dispensation ved særlige omstændigheder. I **15-1365112** blev fristen anset for overskredet, da kundskabstidspunktet blev fastsat til 1. august 2012, mens anmodningen først kom 8. maj 2013. Fristreglerne for genoptagelse i øvrigt – herunder kundskabstidspunktet efter §§ 26-27 – behandles i skatteret-genoptagelse.

LOV `Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 2` `Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1, 2` `Virksomhedsskatteloven § 2, stk. 2` `Virksomhedsskatteloven § 11, stk. 4`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Afslag på selvangivelsesomvalg vedrørende virksomhedsordningens anvendelse	05.09.2024
Landsskatteretten · Valg af virksomhedsordningen efter omvalgsfrist anset for rettidigt, da det var et førstevalg	21.11.2019
Landsskatteretten · Afslag på omvalg til virksomhedsordningen trods ændret skatteansættelse	22.12.2017
Landsskatteretten · Afslag på anmodning om omvalg efter Skatteforvaltningslovens § 30 stadfæstet	02.05.2016
Landsskatteretten · Omvalg tilladt: Advarsel hindrede ikke anvendelse af kapitalafkastordning i stedet for virksomhedsordning	18.01.2016
Landsskatteretten · Selvangivelsesomvalg vedrørende prioritetsgæld i virksomhedsordningen efter ændret skatteansættelse	06.03.2014
Landsskatteretten · Nægtet selvangivelsesomvalg vedrørende virksomhedsordning	15.02.2012

Landsskatteretten · Afslag på selvangivelsesomvalg vedrørende virksomhedsordning på grund af for sen anmodning, jf. skatteforvaltningslovens § 30 01.12.2011

Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af skatteansættelse grundet manglende opfyldelse af betingelserne i skatteforvaltningslovens § 29 30.08.2011

§ 12 Virksomhedsomdannelser og virksomhedsordningen – de klassiske omgørelsessituationer

Ved siden af aktionærlånene udgør mislykkede skattefri virksomhedsomdannelser og dispositioner i virksomhedsordningen den anden store gruppe af omgørelsessager. Mønsteret er, at en formel betingelse i virksomhedsomdannelsesloven er overtrådt – for sen indsendelse af dokumenter, negativ anskaffelsessum, eller udeladelse af en virksomhed – hvorefter omdannelsen bliver skattepligtig, og skatteyderen søger omgørelse.

Sagerne falder på skift for hver af de tre hovedhindringer:

- **Manglende klar fremlæggelse. 18-0002493** – dokumenterne blev først indsendt tre år og ni måneder for sent og først efter SKATs egen kontrol.
- **Faktisk umulighed. 10-01447** – de indskudte aktiver kunne ikke tilbageføres, og en opløsning af selskaberne ville ikke ændre dette. **21-0032720** – gældsposten på 920.000 kr. var indfriet i 2018, og selskabet var opløst efter konkurs.
- **Manglende skatteansættelse plus umulighed. 22-0070680** – Landsskatteretten anførte tre selvstændige afslagsgrunde: ingen skatteansættelse på afgørelsestidspunktet, faktisk umulighed for reparationsomgørelsen (realkreditgælden var indfriet), og umulighed for den fuldstændige omgørelse (20 % af aktiviteten var frasolgt).

En beslægtet, men adskilt problemstilling er dispensation fra selve virksomhedsomdannelseslovens frister. I **19-0016074** afviste Landsskatteretten dispensation for en fristoverskridelse på ca. 3 år og 9 måneder og lagde vægt på, at SKAT først blev bekendt med omdannelsen ved en kontrol på eget initiativ, og at de indsendte dokumenter gav anledning til at korrigere en negativ anskaffelsessum. Sagen adskilte sig derfor fra SKM2006.47.DEP, hvor dokumenternes indhold ikke havde givet myndighederne anledning til at gribe ind.

Inden for virksomhedsordningen viser praksis derimod, at omgørelse *kan* lykkes, når dispositionen er en reel pengeoverførsel og virkningen skyldes forhold uden for skatteyderens kontrol:

- **09-02395** – en hævning på 13.515.342 kr. fra en VSO-konto til indfrielse af private lån udløste efterbeskatning af opsparet overskud på over 3 mio. kr. Landsskatteretten anerkendte flytningen mellem konti som en privatretlig disposition (banken skulle acceptere den) og tillod omgørelsen.
- **15-1013084** – hævninger foretaget på grundlag af en for høj kapitalafkastsats, som staten selv senere korrigerede ved styresignal, kunne omgøres ved indskud fra privatkontoen. Flertallet fandt både nr. 2 og nr. 4 opfyldt; retsformanden dissentierede.

Kontrasten til afslagene er instruktiv: hvor virkningen skyldes en objektiv lovregel, som skatteyderen burde kende (§ 16 E, virksomhedsskattelovens § 11, stk. 4, fusionsskattelovens § 8, stk. 8), er den ikke utilsigtet. Hvor den skyldes en fejl i myndighedens eget beregningsgrundlag, kan den være det.

For det tilgrænsende spørgsmål om værdiansættelse ved overdragelser mellem interesseforbundne parter henvises til skatteret-vaerdiansaettelse, og for generationsskifter til generationsskifte.

LOV Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1 | Virksomhedsomdannelsesloven § 2, stk. 1 | Virksomhedsskatteloven § 11, stk. 4

PRAKSIS

Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af skattefri virksomhedsomdannelse – ingen skatteansættelse på afgørelsestidspunktet og faktisk umulig tilbageføring	23.02.2026
Landsskatteretten · Stadfæstelse af afslag på omgørelse af ikke godkendt skattefri virksomhedsomdannelse grundet indfriet gæld og opløst selskab	11.03.2025
Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af virksomhedsomdannelse grundet manglende rettidig fremlæggelse for SKAT	18.05.2020
Landsskatteretten · Afslag på dispensation for fristoverskridelse ved skattefri virksomhedsomdannelse	18.05.2020
Landsskatteretten · Landsskatteretten tillader omgørelse grundet fejlagtig kapitalafkastsats i virksomhedsordning	09.11.2018
Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af skattefri virksomhedsomdannelse	11.11.2010
Landsskatteretten · Tilladelse til omgørelse af hævning mellem bankkonti - Skatteforvaltningslovens § 29	18.08.2010

§ 13 Sammenfatning: hvornår lykkes en anmodning – og hvornår gør den ikke

Praksis på området tegner et klart billede: **§§ 29 og 30 er snævre undtagelser fra det almindelige udgangspunkt om, at man er bundet af sine dispositioner og sine valg.** De færreste anmodninger imødekommes, og de, der gør, deler nogle genkendelige træk.

Anmodninger der typisk lykkes:

- Dispositionen er en reel privatretlig retshandel, der stadig kan tilbageføres – fx en kontoflytning banken kan acceptere (**09-02395**) eller et indskud, der kan modsvare en for stor hævning (**15-1013084**).
- Den utilsigtede virkning skyldes en fejl uden for skatteyderens kontrol – myndighedens egen fejlberegning eller en efterfølgende korrektion af myndighedens grundlag (**15-1013084**, **20-0024202**).
- Dispositionen har været synlig for skattemyndighederne fra begyndelsen, og virkningerne af ændringen er økonomisk overskuelige (**08-01746**).
- Ved § 30: der er faktisk foretaget en ansættelse, som ændrer forudsætningerne for det trufne valg, og skatteyderen kan konkret godtgøre, at valget blev truffet under den nu bortfaldne forudsætning (-**BS-24103/2019-HJR**, **20-0024202**).

Anmodninger der praktisk taget aldrig lykkes:

- Dispositionen er ophørt – lånet indfriet, fordringen bortfaldet, aktiverne videresolgt (**BS-7029/2018-HJR** og hele aktionærlånsrækken).
- Ansættelsen hviler på en *anden* disposition end den, der ønskes omgjort (**18-0000924**, **20-0099069**, **22-0070680**).
- Der er endnu ingen skatteansættelse på afgørelsestidspunktet (**22-0070680**).
- Den påberåbte virkning følger direkte af en klar lovregel, som skatteyderen burde kende (**18-0005621**, **20-0012006**, **BS-2383/2020-HJR**, **21-0010583**).
-

Dispositionen fremgik ikke af selvangivelsen, men blev opdaget ved myndighedens egen kontrol (-**18-0002493**, **10-00140**, **10-00860**).

- Vederlag er placeret i eget selskab i stedet for hos den fysiske person, der er rette indkomstmodtager (**Sag 244/2014**, **13-5764173**).
- Det, der ønskes omgjort, er ikke en privatretlig disposition – fx en lønindberetning (**22-0080562**).

Den tværgående lære er, at reparationsadgangen skal tænkes ind *før* dispositionen gennemføres. Skatteforbeholdet efter § 28 er derfor det stærkeste instrument i værktøjskassen, netop fordi det virker på det tidspunkt, hvor parterne stadig råder over dispositionen. Omgørelsen efter § 29 er en fortrydelsesadgang, ikke en genforhandlingsadgang, og omvalget efter § 30 er en rimelighedsregel, ikke en sikkerhedsventil mod egen retsvildfarelse.

Der er ingen vedtagne, endnu ikke konsoliderede ændringer af §§ 28-30, og bestemmelserne har siden 2005 kun været berørt af rene sproglige og redaktionelle justeringer – gebyrreguleringen i 2009, oplysningsbegrebets indtog i § 30 med virkning fra 1. januar 2019, og udvidelsen af kapiteloverskriften til grundskyld og dækningsafgift med virkning fra 1. januar 2024. Retstilstanden hviler derfor i dag helt overvejende på domstols- og nævnspraksis, ikke på lovgivningsændringer.

LOV Skatteforvaltningsloven § 28, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret	Afslag på selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 ved skattefri fusion	14.12.2020
Højesteret	Højesterets dom om omvalg af selvangivelsesvalg efter skatteforvaltningslovens § 30	14.01.2020
Højesteret	Højesterets dom om skattemæssig omgørelse af koncerninternt lån og fortolkning af ansættelsesbegrebet	06.11.2018
Højesteret	Afslag på skattemæssig omgørelse og betalingskorrektion i sag om rette indkomstmodtager	16.11.2015
Landsskatteretten	Afslag på omgørelse af skattefri virksomhedsomdannelse – ingen skatteansættelse på afgørelsestidspunktet og faktisk umulig tilbageføring	23.02.2026
Landsskatteretten	Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af aktionærlån grundet indfrielse og manglende privatretlig disposition	08.11.2024
Landsskatteretten	Afslag på omgørelse af ejendomshandel grundet manglende forudgående skatteansættelse	09.10.2024
Landsskatteretten	Afslag på selvangivelsesomvalg vedrørende virksomhedsordningens anvendelse	05.09.2024
Landsskatteretten	Afslag på omgørelse af aktionærlån og efterfølgende udbytteudlodninger til indfrielse	25.08.2023
Landsskatteretten	Stadfæstelse af afslag på omgørelse vedrørende aktionærlån – manglende utilsigtede skattemæssige virkninger	21.05.2021
Landsskatteretten	Afslag på omgørelse af indfrielse af aktionærlån da dispositionen ikke lå til grund for skatteansættelsen	25.11.2020
Landsskatteretten	Tilladelse til omvalg efter skatteforvaltningsloven § 30 vedrørende placering af gæld i virksomhedsordningen efter Højesteretsdom	02.07.2020
Landsskatteretten	Afslag på omgørelse af virksomhedsomdannelse grundet manglende rettidig fremlæggelse for SKAT	18.05.2020
Landsskatteretten	Landsskatteretten tillader omgørelse grundet fejlagtig kapitalafkastsats i virksomhedsordning	09.11.2018
Landsskatteretten	Omgørelse af indkomstplacering afvist: Hensynet til skattebesparelse vejede tungest	09.09.2016
Landsskatteretten	Nægtelse af omgørelse vedrørende udbetalte kørselsgodtgørelser	16.11.2010

Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af ejendomshandel - manglende opfyldelse af betingelser i skatteforvaltningslovens § 29 25.08.2010

Landsskatteretten · Tilladelse til omgørelse af hævning mellem bankkonti - Skatteforvaltningslovens § 29 18.08.2010

Landsskatteretten · Landsskatteretten tillader omgørelse af honorarindtægter fra selskab til hovedanpartshaver 07.10.2009

REFERENCE Lovgrundlag

4 paragraffer

Ligningsloven § 16e	stk. 1	Skatteforvaltningsloven § 28	stk. 1
Skatteforvaltningsloven § 29	stk. 1, 2-3	Skatteforvaltningsloven § 30	stk. 1, 2

MATERIALE Citerede afgørelser

47 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 9

20.06.2025	Nægtelse af henvisning til landsretten i sag om beskatning af aktionærlån	47890-2024
18.01.2024	Beskatning af aktionærlån og forholdet til EMRK vedrørende dobbeltbeskatning	bs-27081-2023-hjr
08.02.2023	Højesterets dom om beskatning af aktionærlån på mellemregningskonto trods løbende tilbagebetaling	bs-44644-2021-hjr
30.08.2022	Beskatning af aktionærlån via mellemregningskonto efter ligningslovens § 16 E	bs-30246-2021-hjr
14.12.2020	Afslag på selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 ved skattefri fusion	bs-2383-2020-hjr
14.01.2020	Højesterets dom om omvalg af selvangivelsesvalg efter skatteforvaltningslovens § 30	bs-24103-2019-hjr
06.11.2018	Højesterets dom om skattemæssig omgørelse af koncerninternt lån og fortolkning af ansættelsesbegrebet	bs-7029-2018-hjr
04.07.2018	Principiel sag om omvalg efter skatteforvaltningsloven henvises til landsretten som 1. instans	bs-11061-2018-hjr
16.11.2015	Afslag på skattemæssig omgørelse og betalingskorrektion i sag om rette indkomstmodtager	244-2014

LANDSRETTEN · ANKEINSTANS 1

22.05.2023	Sag om beskatning af ulovlige anpartshaverlån og fortolkning af Ligningslovens § 16 E, stk. 1	3830-4626

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 36

23.02.2026	Afslag på omgørelse af skattefri virksomhedsomdannelse – ingen skatteansættelse på afgørelsestidspunktet og faktisk umulig tilbageføring	22-0070680
16.05.2025	Afslag på omgørelse af aktionærlån grundet tidligere indfrielse af gælden	22-0079120

11.03.2025	Stadfæstelse af afslag på omgørelse af ikke godkendt skattefri virksomhedsomdannelse grundet indfriet gæld og opløst selskab	21-0032720
08.11.2024	Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af aktionærlån grundet indfrielse og manglende privatretlig disposition	22-0080562
09.10.2024	Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af aktionærlån - manglende utilsigtede skattemæssige virkninger	17-0383924
09.10.2024	Afslag på omgørelse af ejendomshandel grundet manglende forudgående skatteansættelse	20-0099069
05.09.2024	Afslag på selvangivelsesomvalg vedrørende virksomhedsordningens anvendelse	21-0010583
25.08.2023	Afslag på omgørelse af aktionærlån og efterfølgende udbytteudlodninger til indfrielse	20-0012006
08.06.2021	Afslag på omgørelse af aktionærlån og udbytteudlodning grundet manglende opfyldelse af betingelser i skatteforvaltningsloven	17-0991023
21.05.2021	Stadfæstelse af afslag på omgørelse vedrørende aktionærlån – manglende utilsigtede skattemæssige virkninger	18-0005621
25.11.2020	Afslag på omgørelse af indfrielse af aktionærlån da dispositionen ikke lå til grund for skatteansættelsen	18-0000924
02.07.2020	Tilladelse til omvalg efter skatteforvaltningsloven § 30 vedrørende placering af gæld i virksomhedsordningen efter Højesteretsdom	20-0024202
18.05.2020	Afslag på omgørelse af virksomhedsomdannelse grundet manglende rettidig fremlæggelse for SKAT	18-0002493
18.05.2020	Afslag på dispensation for fristoverskridelse ved skattefri virksomhedsomdannelse	19-0016074
03.03.2020	Landsskatteretten: Afslag på omgørelse af udlodning til indfrielse af aktionærlån	18-0001081
28.01.2020	Landsskatteretten: Indfrielse af ulovligt aktionærlån kunne ikke omgøres	15-2336904
21.11.2019	Valg af virksomhedsordningen efter omvalgsfrist anset for rettidigt, da det var et førstevalg	17-0665654
16.05.2019	Afvisning af bindende svar om skattepligt for andelshavere ved tilbagebetaling af ejendomsskat grundet gennemført disposition	19-0006589
28.11.2018	Stadfæstelse af afslag på omgørelse af tilbagebetalt aktionærlån	18-0001957
09.11.2018	Landsskatteretten tillader omgørelse grundet fejlagtig kapitalafkastsats i virksomhedsordning	15-1013084
22.12.2017	Afslag på omvalg til virksomhedsordningen trods ændret skatteansættelse	14-1547713
06.10.2016	Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af salgssum for ejendomsoverdragelse	14-3987870
09.09.2016	Omgørelse af indkomstplacering afvist: Hensynet til skattebesparelse vejede tungest	13-5764173
02.05.2016	Afslag på anmodning om omvalg efter Skatteforvaltningslovens § 30 stadfæstet	15-1365112

18.01.2016	Omvalg tilladt: Advarsel hindrede ikke anvendelse af kapitalafkastordning i stedet for virksomhedsordning	14-5333812
06.03.2014	Selvangivelsesomvalg vedrørende prioritetsgæld i virksomhedsordningen efter ændret skatteansættelse	13-0008227
24.10.2013	Landsskatteretten: Afslag på omgørelse vedrørende ulovligt aktionærlån	13-0250447
15.02.2012	Nægtet selvangivelsesomvalg vedrørende virksomhedsordning	11-02695
01.12.2011	Afslag på selvangivelsesomvalg vedrørende virksomhedsordning på grund af for sen anmodning, jf. skatteforvaltningslovens § 30	11-01444
21.10.2011	Landsskatteretten: Nedsættelse af skatteansættelse for tilbagebetalt rejse- og befordringsgodtgørelse efter omgørelse	10-02809
30.08.2011	Afslag på omgørelse af skatteansættelse grundet manglende opfyldelse af betingelserne i skatteforvaltningslovens § 29	10-03319
16.11.2010	Nægtelse af omgørelse vedrørende udbetalte kørselsgodtgørelser	10-00860
11.11.2010	Landsskatteretten stadfæster afslag på omgørelse af skattefri virksomhedsomdannelse	10-01447
25.08.2010	Afslag på omgørelse af ejendomshandel - manglende opfyldelse af betingelser i skatteforvaltningslovens § 29	10-00140
18.08.2010	Tilladelse til omgørelse af hævning mellem bankkonti - Skatteforvaltningslovens § 29	09-02395
07.10.2009	Landsskatteretten tillader omgørelse af honorarindtægter fra selskab til hovedanpartshaver	08-01746

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

04.06.2024	Fastholdelse af kontrolafgift for parkering uden for afmærket bås trods indsigelse om utilstrækkelig bådstørrelse	park-4626

13 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over retmæssig ejer (beneficial owner)

Gennemstrømningsselskaber, EU-retligt misbrugsforbud og dansk kildeskat

Version 2 Opdateret 24. jun. 2026 10 afgørelser · 2012–2025 Læs online

INTRODUKTION

Begrebet "retmæssig ejer" (beneficial owner) er den centrale spærre mod, at udenlandske kapitalfonde og koncerner kan trække udbytte og renter skattefrit ud af Danmark via tomme holdingselskaber i lavskattelande. Begrebet stammer fra OECD's modeloverenskomst og er implementeret i selskabsskatteloven § 2, stk. 1, litra c og d, kildeskatteloven §§ 65, 65 D og 69 samt – efter 2015 – i ligningslovens § 3 (den generelle omgåelsesklausul/GAAR). EU-Domstolens principielle domme af 26. februar 2019 i de "danske sager" (C-115/16 og C-116/16) og Højesterets efterfølgende domme i NetApp/TDC-sagerne (2023), Takeda/NTC-sagerne (2023), Heavy Transport-sagen (2023) og Cook Denmark-sagen (2024) har cementeret, at både EU-rettens generelle misbrugsforbud og dansk ret tillader skattemyndighederne at nægte direktivfordele og overenskomstfordele, når modtagerselskabet blot er et gennemstrømningsselskab uden reel rådighed over de modtagne beløb.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Et selskab er kun retmæssig ejer, hvis det økonomisk set reelt modtager beløbene og frit kan fastlægge anvendelsen heraf – ikke hvis det er retligt eller faktisk forpligtet til at videreformidle dem til bagvedliggende ejere.

02 Gennemstrømningsselskaber kan ikke anses for retmæssig ejer hverken efter EU-direktiverne eller dobbeltbeskatningsoverenskomsterne – uanset om selskabet formelt er civilretlig ejer.

03 Holdepunkter for gennemstrømning: ingen eller få ansatte, ingen egne lokaler, ingen selvstændig drift, hurtig videreformidling af beløbene, og en koncernstruktur uden anden forretningsmæssig begrundelse end skattefordelen.

04 EU-rettens generelle misbrugsforbud har direkte virkning og forpligter medlemsstaterne til at nægte direktivfordele, selv uden specifikke nationale værnsregler.

05 Hverken Højesteret eller EU-Domstolen kræver, at den ultimative retmæssige ejer identificeres – det er tilstrækkeligt at godtgøre, at det modtagende selskab er et conduit.

06 Bevisbyrden for, at modtagerselskabet er retmæssig ejer – og at strukturen ikke udgør misbrug – påhviler skatteyderen.

07 Det er uden betydning for skattepligten, om renter er effektivt betalt eller blot tilskrevet gældens hovedstol – skattemæssige virkninger indtræder ved formueoverførslen.

08 Hæftelse for kildeskat efter kildeskatteloven § 69, stk. 1, kræver kendskab til de faktiske omstændigheder, der konstituerer retsmisbrug – professionel rådgivning om skattefrihed fritager ikke for hæftelse.

09 Ligningslovens § 3 (GAAR) kodificerer fra 2015 en generel omgåelsesklausul, der både dækker EU-direktivernes skattefordele og dobbeltbeskatningsoverenskomsternes fordele, med Skatterådet som obligatorisk 1. instans.

10 Alternativt mulige skattefrie dispositioner (fx likvidation i stedet for udbytteudlodning) kan ikke fritage den faktisk valgte transaktion fra misbrugsbedømmelsen.

§ 1 Retsgrundlag og begrebets oprindelse i OECD's modeloverenskomst

Begrebet "retmæssig ejer" (beneficial owner) blev introduceret i OECD's modeloverenskomst vedrørende indkomst- og formueskat i 1977 som betingelse for, at en modtager af udbytte, renter eller royalties kan opnå skattelempelse i kildestaten. Begrebets formål er at forhindre, at kildestatens ret til beskatning omgås ved, at betalinger ledes gennem mellemled – såkaldte gennemstrømningsselskaber – i stater, der har en gunstig dobbeltbeskatningsoverenskomst med kildestaten.

I dansk ret er begrebet implementeret i følgende bestemmelser:

- Selskabsskattelovens § 2, stk. 1, litra c om begrænset skattepligt af **udbytte**: Udenlandske selskabers skattepligt af udbytte fra danske datterselskaber bortfalder, når beskatningen skal frafaldes eller nedsættes efter moder-/datterselskabsdirektivet (2011/96/EU) eller en dobbeltbeskatningsoverenskomst.
- Selskabsskattelovens § 2, stk. 1, litra d om begrænset skattepligt af **renter** af kontrolleret gæld: Skattepligten bortfalder tilsvarende, når beskatningen skal frafaldes efter rente-/royaltydirektivet (2003/49/EF) eller en dobbeltbeskatningsoverenskomst.
- Kildeskattelovens § 65, stk. 1 og § 65 D, stk. 1 pålægger det danske selskab at indeholde henholdsvis udbytteskat og renteskat.
- Kildeskattelovens § 69, stk. 1 fastlægger, at den indeholdelsespligtige hæfter for den manglende skat, medmindre vedkommende godtgør, at der ikke er udvist forsømmelighed.

I selskabsskattelovens § 2, stk. 8 anvendes begrebet "retmæssig ejer" direkte i lovteksten til at fastsætte kildeskatten differentieret – 44 pct. af udbytte til ejere i lavskattejurisdiktioner anført i ligningslovens § 5 H, stk. 2 og 15 pct. til ejere i stater med udveksling af oplysninger.

LOV Kildeskatteloven § 65, stk. 1 Kildeskatteloven § 65d, stk. 1 Kildeskatteloven § 69, stk. 1 Selskabsskatteloven § 2, stk. 1, 8

§ 2 EU-retlige rammer: moder-/datterselskabsdirektivet, rente-/royaltydirektivet og misbrugsforbud

To EU-direktiver udgør det EU-retlige fundament for skattefritagelsen – og for dens begrænsning ved misbrug:

Moder-/datterselskabsdirektivet (Rådets direktiv 2011/96/EU, der omarbejder det tidligere direktiv 90/435/EØF) fritager i artikel 5 udbyttebetalinger fra et datterselskab til et moderselskab i en anden medlemsstat for kildeskat. Med ændringsdirektiv 2015/121 indsatte Rådet en generalklausul i direktivets artikel 1, stk. 2-4, der forpligter medlemsstaterne til at nægte skattefritagelse ved arrangementer, der har skatteundgåelse som hovedformål og ikke er reelle.

Rente-/royaltydirektivet (Rådets direktiv 2003/49/EF) fritager i artikel 1, stk. 1, rentebetalinger mellem associerede selskaber for kildeskat, når den retmæssige ejer er et selskab i en anden medlemsstat. Artikel 1, stk. 4, definerer retmæssig ejer:

> *Et selskab i en medlemsstat anses kun for at være den retmæssige ejer af renter eller royalties, hvis det modtager disse betalinger til eget brug og ikke som formidler, herunder som agent, mandatar eller bemyndiget signatar for en anden person.*

Derudover har EU-Domstolen i de "danske sager" fastslået, at der eksisterer et **generelt EU-retligt misbrugsforbud**, der har direkte virkning uafhængigt af, om en medlemsstat har vedtaget specifikke nationale værnsregler. Princippet forpligter medlemsstaterne til at nægte direktivfordele, når arrangementer er kunstige og har til hovedformål at opnå en skattefordel, der virker mod direktivets formål.

I 2024 vedtog Rådet desuden FASTER-direktivet (2025/50), der fra 2030 indfører fælles EU-procedurer for hurtigere kildeskattelempelse. Direktivet giver kildemedlemsstaterne mulighed for at kræve en erklæring om retmæssigt ejerskab som betingelse for lempelse.

§ 3 EU-Domstolens domme af 26. februar 2019 – de "danske sager"

EU-Domstolens domme af 26. februar 2019 i de forenede sager C-115/16 (N Luxembourg 1 m.fl., rentesagerne) og C-116/16 (T Danmark og Y Denmark, udbyttesagerne) er det EU-retlige ankerpunkt for hele retmæssig-ejer-doktrinen.

Om **begrebet retmæssig ejer** udtalte Domstolen i rentesagerne (præmis 122):

> *Artikel 1, stk. 1, i direktiv 2003/49, sammenholdt med dette direktivs artikel 1, stk. 4, skal fortolkes således, at den fritagelse for enhver form for skat af rentebetalinger, der er fastsat heri, alene er forbeholdt sådanne renters retmæssige ejere, dvs. de enheder, som økonomisk set reelt modtager disse renter, og som derfor råder over beføjelsen til frit at fastlægge anvendelsen heraf.*

Om **gennemstrømningsselskaber** fastslog Domstolen (præmis 92 og 131):

> *Begrebet »retmæssig ejer« hverken omfatter gennemstrømningsselskaber eller er anvendt i en snæver teknisk forstand, men er anvendt med henblik på at undgå dobbeltbeskatning og forhindre skatteundgåelse og skatteunddragelse.*

> *Den omstændighed, at et selskab opererer som gennemstrømningsselskab, kan godtgøres, såfremt selskabets eneste aktivitet er at modtage renterne og videreoverføre dem til den retmæssige ejer eller til øvrige gennemstrømningsselskaber.*

I **udbyttesagerne** (C-116/16) slog Domstolen fast, at det generelle EU-retlige princip om forbud mod retsmisbrug har direkte virkning og finder anvendelse selv uden nationale implementeringsregler – og at medlemsstaterne er forpligtede til at nægte skattefrihed efter moder-/datterselskabsdirektivet, når arrangementet er kunstigt.

Dommene afklarer desuden, at den nationale domstol skal foretage en **helhedsvurdering af samtlige relevante omstændigheder** – herunder selskabets drift, regnskab, omkostningsstruktur, personale, lokaler og udstyr – for at afgøre, om et mellemholdingselskab er reelt eller blot et gennemstrømningsselskab.

PRAKSIS
EU-Domstolen · Skattefritagelse for renter: Begrebet 'retmæssig ejer' og bekæmpelse af retsmisbrug i EU-retten 26.02.2019
EU-Domstolen · Skattefritagelse for udbytte og bekæmpelse af retsmisbrug i koncernstrukturer med gennemstrømningsselskaber (T Danmark og Y Denmark) 26.02.2019

§ 4 Højesterets praksis: udbyttesager (NetApp/TDC og Heavy Transport)

Højesterets dom af 9. januar 2023 i de forenede sager 69/2021, 79/2021 og 70/2021 (NetApp/TDC) er den første højesteretsdom, der anvender EU-Domstolens principper fra 2019 på udbyttebeskatning.

NetApp-sagen angik to udbytteudlodninger fra NetApp Denmark ApS til NetApp Holdings Ltd. på Cypern:

Udlodning	Beløb	Udfald
2005-udlodningen	565.896.000 kr.	Skattepligtig – Cypern-selskabet var gennemstrømningsselskab
2006-udlodningen	92.012.000 kr.	Skattefri – del af samlet hjemtagning til USA under American Jobs Creation Act

Højesteret fastslog det principielle:

> *Det må på den baggrund have formodningen klart imod sig, at der ved lovændringen skulle være forudsat en anden forståelse af udtrykket "retmæssig ejer" i de relevante dobbeltbeskatningsoverenskomster end den, der fremgår af OECD's modeloverenskomst med kommentarer.*

TDC-sagen angik et bindende svar om en påtænkt udlodning til NTC Holding G.P. & Cie S.C.A. i Luxembourg. Højesteret fastholdt, at TDC ikke havde løftet bevisbyrden for, at de ultimative ejere var skattefritagne.

Heavy Transport-sagen (sag 34/2022, 30. juni 2023) angik et udbytte på 1,8 mia. kr. udloddet til Heavy Transport Finance (Luxembourg) SA, der var oprettet alene som videreformidlende kanal til koncernens ultimative aktionærer i Panama. Højesteret fandt:

> *Herefter finder Højesteret, at der ved udbytteudlodningen forelå retsmisbrug efter EU-retten af de fordele, som moder-/datterselskabsdirektivet giver, og at Heavy Transport Finance (Luxembourg) ikke var udbyttets "retmæssige ejer" efter dobbeltbeskatningsoverenskomsten.*

Højesteret afviste udtrykkeligt, at den omstændighed, at koncernen alternativt kunne have likvideret selskabet skattefrit, fritog den faktiske udbytteudlodning fra misbrugsbedømmelsen. Den skattemæssige bedømmelse skal baseres på den **faktisk foretagne** disposition.

LOV Kildeskatteloven § 65, stk. 1 Selskabsskatteloven § 2, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets dom om skattepligt ved udbytteudlodning til gennemstrømningsselskab, retsmisbrug og forrentning af skattekrav 30.06.2023

Højesteret · Skattepligt af udbytteudlodninger til udenlandske moderselskaber: "Retmæssig ejer" og retsmisbrug i lyset af EU-ret og dobbeltbeskatningsoverenskomster 09.01.2023

§ 5 Højesterets praksis: rentesager (Takeda/NTC og Cook Denmark)

Tre højesteretsdomme har fastlagt de centrale principper for retmæssig ejer ved rentebetalinger.

Takeda/NTC-sagerne (sag 116/2021 og 117/2021, 4. maj 2023) angik to komplekse koncernstrukturer:

Sag	Selskab	Kildeskattekrav	Mellemled
Takeda	Takeda A/S (tidl. Nycomed)	369 mio. kr.	Svenske holdingselskaber → Luxembourg SICAR
NTC/TDC	NTC Parent S.à.r.l.	817 mio. kr.	Luxembourgske Angel Lux-selskaber → kapitalfonde

Højesteret fastslog to vigtige principper:

1. **Effektiv betaling er irrelevant**: Det er uden betydning, om renter er effektivt betalt eller blot tilskrevet gældens hovedstol. Skattemæssige virkninger indtræder ved formueoverførslen.

> *Højesteret finder, at det ved vurderingen af, om et selskab skal anses for renternes retmæssige ejer eller skal anses som en gennemstrømningsenhed, er uden betydning, om der er sket effektiv betaling af renterne, eller om renterne er tilskrevet lånets hovedstol.*

2. **Bevisbyrden påhviler skatteyderen**: Selskaberne havde ikke leveret de nødvendige oplysninger om de endelige kapitalstrukturer. Takeda fremlagde ikke aktionæraftalerne for SICAR-selskabet.

Cook Denmark-sagen (sag BS-63473/2023-HJR, 16. september 2024) drejede sig om renter på gældsbreve på 900 mio. EUR udstedt til det svenske Cook Sweden Finance AB. De svenske selskaber havde ingen ansatte, ingen omsætning og ingen aktiviteter ud over lånedispositioner. Højesteret fandt:

> *Cook Sweden Finance og Cook Sweden Holdings eneste aktivitet var at modtage rentebetalingerne og videreoverføre dem til Cook International Finance Limited (Cayman Islands) som led i en samlet og på forhånd fastlagt plan.*

Cook Denmark gjorde subsidiært gældende, at det ultimative moderselskab Cook Group Inc. (USA) måtte anses for retmæssig ejer, men Højesteret afviste dette: betalingen til USA var udbytte – ikke renter – og faldt derfor uden for renteartikel 11 i den dansk-amerikanske dobbeltbeskatningsoverenskomst. Sagen bekræfter, at den **retlige kvalifikation** af betalingen afgøres på hvert led i koncernkæden.

LOV Kildeskatteloven § 65d, stk. 1 Kildeskatteloven § 69, stk. 1 Selskabsskatteloven § 2, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret stadfæster skattepligt af renter: Svenske selskaber ansat som gennemstrømningsenheder uden retmæssigt ejerskab 16.09.2024

Højesteret · Højesterets dom om kildeskat på koncerninterne renter og retsmisbrug i Takeda- og NTC-sagerne 04.05.2023

Højesteret · Højesterets dom om kildeskat på renter: Misbrug af EU-retlige fordele og kravet om retmæssig ejer i Takeda- og NTC-sagerne 04.05.2023

§ 6 Substanstest – indikatorer for gennemstrømning

Såvel EU-Domstolen som Højesteret opererer med en samlet helhedsvurdering af alle relevante omstændigheder. På tværs af sagerne fremtræder følgende indikatorer for, at et mellemholdingselskab er et gennemstrømningsselskab:

- **Ingen eller meget få ansatte**: I Cook Denmark-sagen havde de svenske selskaber ingen ansatte. I NTC-sagen havde de luxembourgske Angel Lux-selskaber ingen ansatte. I Heavy Transport-sagen var Luxembourg-selskabet oprettet med det eksplicitte formål at modtage og videreformidle udbyttet.
- **Ingen egne lokaler eller udstyr**: De svenske selskaber i Cook-sagen delte kontorlokaler med et andet koncernselskab uden separat indretning, lejekontrakt eller telefonnummer.
- **Ingen selvstændig omsætning eller drift**: Mellemselskabernes eneste aktivitet var at modtage og videreoverføre beløbene.
- **Hurtig videreformidling**: I Heavy Transport-sagen blev udbyttet omgående viderebetalt til Panama. I Cook-sagen skete viderebetalingen inden for dage.
- **Koncernstruktur tilrettelagt primært for at opnå skattefordel**: Højesteret lagde i alle sager vægt på, at indskydelsen af mellemholdingselskaber skete som led i en samlet og på forhånd fastlagt plan med det primære formål at undgå dansk kildeskat.
- **Skattepligtig nettoindkomst nul eller tæt på nul**: I Cook-sagen var de svenske selskabers nettoindkomst i Sverige nul.

Mod dette taler følgende **reelle substansindikatorer**, der kan tale for retmæssigt ejerskab:

- Selskabet har egne ansatte med beslutningskompetence
- Selskabet driver selvstændig forretningsmæssig virksomhed
- Selskabet anvender midlerne til egne kommercielle formål
- Beløbene forbliver i selskabet i en længere periode
- Omstruktureringen har en forretningsmæssig begrundelse ud over skattebesparelsen

I NetApp-sagen illustrerede 2006-udlodningen, at der **kan** være tale om retmæssigt ejerskab, selv om midlerne passerer et mellemholdingselskab. 2006-udlodningen var en integreret del af en samlet hjemtagning til USA under American Jobs Creation Act 2004, og det amerikanske selskab blev anset for retmæssig ejer, fordi udbyttet blev beskattet i USA.

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret stadfæster skattepligt af renter: Svenske selskaber ansat som gennemstrømningsenheder uden retmæssigt ejerskab 16.09.2024

Højesteret · Højesterets dom om skattepligt ved udbytteudlodning til gennemstrømningsselskab, retsmisbrug og forrentning af skattekrav 30.06.2023

Højesteret · Skattepligt af udbytteudlodninger til udenlandske moderselskaber: "Retmæssig ejer" og retsmisbrug i lyset af EU-ret og dobbeltbeskatningsoverenskomster 09.01.2023

§ 7 Hæftelse for ikke-indeholdt kildeskat efter kildeskattelovens § 69

Et centralt praktisk spørgsmål i beneficial owner-sagerne er, om det danske udbetalende selskab hæfter for den kildeskat, det har undladt at indeholde.

Efter kildeskattelovens § 69, stk. 1 er den indeholdelsespligtige umiddelbart ansvarlig for betaling af manglende beløb, **medmindre** vedkommende godtgør, at der ikke er udvist forsømmelighed. Denne omvendte bevisbyrde gør det vanskeligt for det danske selskab at undgå hæftelse.

Højesteret har i alle fire sagskomplekser fastslået hæftelse:

- I Heavy Transport-sagen påberåbte selskabet sig omfattende rådgivning fra KPMG og Kromann Reumert, der uden forbehold havde bekræftet skattefrihed. Højesteret afviste dette:

> *Det kan ikke føre til en anden vurdering, at koncernen indhentede rådgivning fra KPMG om arrangementet, der som ovenfor anført indebar retsmisbrug.*

Afgørende er, om selskabet var **bekendt med de faktiske omstændigheder**, der konstituerer retsmisbrug – ikke om det var bekendt med den retlige kvalifikation. Når selskabet vidste, at Luxembourg-selskabet alene var oprettet som videreformidlende kanal, er forsømmelighedskravet opfyldt.

- I Takeda/NTC-sagerne fastslog Højesteret tilsvarende, at selskaberne var ansvarlige efter KSL § 69, stk. 1, da de var bekendt med arrangementernes karakter.

Forrentning af skattekravet er en væsentlig konsekvens. Renterne løber fra 14 dage efter påkrav, og med virkning fra 1. august 2013 indgår kravet på skattekontoen med daglig forrentning og månedlig tilskrivning af rentes rente. Højesteret har afvist, at denne renteordning krænker EMRK artikel 6 eller EU-Chartrets artikel 47, men har bemærket, at der er anledning for lovgivningsmagten til at tage stilling til, om konsekvenserne er ønskelige.

LOV `Kildeskatteloven § 69, stk. 1`

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om skattepligt ved udbytteudlodning til gennemstrømningsselskab, retsmisbrug og forrentning af skattekrav 30.06.2023

Højesteret · Højesterets dom om kildeskat på koncerninterne renter og retsmisbrug i Takeda- og NTC-sagerne 04.05.2023

Højesteret · Skattepligt af udbytteudlodninger til udenlandske moderselskaber: "Retmæssig ejer" og retsmisbrug i lyset af EU-ret og dobbeltbeskatningsoverenskomster 09.01.2023

§ 8 Ligningslovens § 3 – den generelle omgåelsesklausul (GAAR)

Den nationale kodificering af misbrugsforbuddet skete i to trin:

2015-lovændringen (i kraft 1. maj 2015) indsatte ligningslovens § 3 som en international omgåelsesklausul, der implementerede generalklausulen i moder-/datterselskabsdirektivet (ændringsdirektiv 2015/121/EU-

). Bestemmelsen afskærer skattefordele fra EU-direktiverne og dobbeltbeskatningsoverenskomsterne, når arrangementer har skatteundgåelse som hovedformål og ikke er reelle. Forarbejderne bemærker:

> *Der er grundlæggende tale om et klassisk gennemstrømningseksempel, som allerede er dækket af reglen i selskabsskattelovens § 2, stk. 1, litra c, da datterselskabet i land B ikke kan anses for at være den retmæssige ejer af udbyttet.*

2018-lovændringen (i kraft 1. januar 2019) nyaffattede § 3 som en **generel omgåelsesklausul** (GAAR) i overensstemmelse med ATAD (direktiv 2016/1164/EU). Den nye stk. 1 udvider anvendelsesområdet til hele skatteretten:

> *Skattepligtige selskaber og foreninger m.v. skal ved indkomstopgørelsen og skatteberegningen se bort fra arrangementer eller serier af arrangementer, der er tilrettelagt med det hovedformål, eller der som et af hovedformålene har at opnå en skattefordel, som virker mod formålet og hensigten med skatteretten, og som ikke er reelt under hensyntagen til alle relevante faktiske forhold og omstændigheder.*

Bestemmelsens stk. 5 dækker dobbeltbeskatningsoverenskomster, og stk. 6 giver EU-direktivklausulen forrang ved overlap. Stk. 7 gør det obligatorisk for Skatteforvaltningen at forelægge sager om § 3 for Skatterådet til afgørelse.

Det er vigtigt at bemærke, at EU-Domstolens og Højesterets praksis om det EU-retlige misbrugsforbud finder anvendelse **uafhængigt** af § 3 – misbrugsforbuddet har direkte virkning og gælder også for indkomstår forud for § 3's ikrafttræden, som det fremgår af alle de verserende beneficial owner-sager, der angik dispositioner fra 2005-2009.

LOV Ligningsloven § 3

§ 9 Landsskatterettens praksis

Landsskatteretten har i flere sager taget stilling til spørgsmålet om retmæssig ejer, ofte med et resultat, der senere er blevet omgjort af domstolene.

I Landsskatterettens kendelse af 29. november 2012 (10-0218301) fandt Landsskatteretten, at et luxembourgsk moderselskab (LMR) ikke var den reelle modtager af et udbytte på ca. 63 mio. kr. fra et dansk selskab. SKAT havde gjort gældende, at LMR var et gennemstrømningsselskab uden substans – selskabet havde ingen ansatte eller egne lokaler, og udlodningen bestod af fordringer (promissory notes) mod det ultimative moderselskab på Cayman Islands. Landsskatteretten nåede det resultat, at LMR ikke kunne anses som rette indkomstmodtager.

Karakteristisk for beneficial owner-sagerne er, at Landsskatteretten i nogle af de tidligste sager – herunder NetApp-sagen – oprindeligt frifandt selskaberne, inden Skatteministeriet indbragte sagerne for domstolene. EU-Domstolens domme af 26. februar 2019 ændrede grundlæggende retsstillingen og ledte til, at domstolene i alle tilfælde stadfæstede Skatteministeriets afgørelser.

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Luxembourgsk moderselskab anset for ikke at være rette indkomstmodtager af udbytte 29.11.2012

§ 10 Sammenfatning og nyere udvikling

Retsstillingen om retmæssig ejer er efter 2019-2024 klart fastlagt gennem et samspil mellem EU-Domstolens præjudicielle fortolkning og Højesterets konsistente anvendelse heraf. De centrale principper kan opsummeres således:

- **Retmæssig ejer** er den enhed, der økonomisk set reelt modtager beløbet og frit kan disponere over det – ikke et mellemholdingselskab, der blot videresender som led i en planlagt koncernstruktur.
- **EU-rettens generelle misbrugsforbud** har direkte virkning og gælder selv uden nationale værnsregler. Fra 2015/2019 kodificerer ligningslovens § 3 misbrugsforbuddet nationalt.
- **Bevisbyrden** for, at modtagerselskabet er retmæssig ejer, påhviler skatteyderen.
- **Hæftelse** for manglende indeholdelse efter KSL § 69 indtræder, når selskabet kendte de faktiske omstændigheder – professionel rådgivning fritager ikke.

Praksis videreføres i de seneste år. Cook Denmark-sagen fra september 2024 bekræftede Højesterets linje med afvisning af, at det ultimative moderselskab i USA kunne anses for retmæssig ejer af renter, der retligt måtte kvalificeres som udbytte.

På EU-plan er der fortsat dynamik. EU-Domstolens dom af 3. april 2025 i sag C-228/24 (Nordcurrent) tog stilling til rækkevidden af generalklausulen i moder-/datterselskabsdirektivets artikel 1, stk. 2, og bekræftede, at nationale misbrugsregler skal fortolkes i overensstemmelse med direktivets formål.

Samlet set markerer praksisudviklingen en klar tendens: skattemyndighedernes adgang til at tilsidesætte formelle koncernstrukturer og nægte skattefordele ved gennemstrømningsarrangementer er bredt anerkendt, og skatteyderens mulighed for at undgå kildeskat ved indskydelse af mellemholdingselskaber uden reel substans er i praksis elimineret.

LOV	Kildeskatteloven § 69, stk. 1 · Ligningsloven § 3	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesteret stadfæster skattepligt af renter: Svenske selskaber ansat som gennemstrømningsenheder uden retmæssigt ejerskab	16.09.2024

REFERENCE Lovgrundlag

5 paragraffer

Kildeskatteloven § 65	stk. 1	Kildeskatteloven § 65d	stk. 1
Kildeskatteloven § 69	stk. 1	Ligningsloven § 3	
Selskabsskatteloven § 2	stk. 1		

MATERIALE Citerede afgørelser

9 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 5

16.09.2024	Højesteret stadfæster skattepligt af renter: Svenske selskaber ansat som gennemstrømningsenheder uden retmæssigt ejerskab	6171-7398

30.06.2023	Højesterets dom om skattepligt ved udbytteudlodning til gennemstrømningsselskab, retsmisbrug og forrentning af skattekrav	34-2022
04.05.2023	Højesterets dom om kildeskat på koncerninterne renter og retsmisbrug i Takeda- og NTC-sagerne	116-2021--og-117-2021
04.05.2023	Højesterets dom om kildeskat på renter: Misbrug af EU-retlige fordele og kravet om retmæssig ejer i Takeda- og NTC-sagerne	3166-3761
09.01.2023	Skattepligt af udbytteudlodninger til udenlandske moderselskaber: "Retmæssig ejer" og retsmisbrug i lyset af EU-ret og dobbeltbeskatningsoverenskomster	69-2021-79-2021--og-70-2021

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL 2

26.02.2019	Skattefritagelse for renter: Begrebet 'retmæssig ejer' og bekæmpelse af retsmisbrug i EU-retten	C-115/16
26.02.2019	Skattefritagelse for udbytte og bekæmpelse af retsmisbrug i koncernstrukturer med gennemstrømningsselskaber (T Danmark og Y Denmark)	C-116/16

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 1

29.11.2012	Luxembourgsk moderselskab anset for ikke at være rette indkomstmodtager af udbytte	10-0218301

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

31.03.2025	Annullering af kontrolafgift grundet uklar båsmarkering med pæle	park-7398

14 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over skattefri omstrukturering (fusionsskatteloven)

Successionsregimet ved fusion, spaltning, tilførsel af aktiver og aktieombytning – med og uden tilladelse

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 72 afgørelser · 2007–2026 Læs online

INTRODUKTION

Fusionsskatteloven og aktieavancebeskatningslovens § 36 udgør tilsammen det danske successionsregime for selskabsomstruktureringer: fusion, spaltning, tilførsel af aktiver og aktieombytning kan gennemføres uden øjeblikkelig avancebeskatning, mod at det modtagende selskab og aktionærerne indtræder i de hidtidige anskaffelsessummer og tidspunkter. Siden 2007 har regimet to sideordnede spor – omstrukturering MED tilladelse fra Skatteforvaltningen, hvor det afgørende er, om skatteunddragelse eller skatteundgåelse er hovedformålet eller et af hovedformålene, og omstrukturering UDEN tilladelse efter objektiverede værnsregler, hvoraf det 3årige holdingkrav er det centrale. Praksis viser en klar arbejdsdeling: i tilladelsessporet bærer skattemyndighederne bevisbyrden for misbrug, men efterfølgende dispositioner indgår i den samlede vurdering, mens det objektive spor håndhæves strengt efter ordlyden – dog med adgang til at tilsidesætte samlede aftalekomplekser efter substans over form og ligningslovens § 3.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Successionsprincippet er kontinuitetsprincippet: det modtagende selskab indtræder i det indskydende selskabs anskaffelsessummer, anskaffelsestidspunkter og foretagne af- og nedskrivninger, jf. fusionsskatteloven § 8, stk. 1, og aktionærerne succederer på vederlagsaktierne efter § 11.

02 Selskaberne har et retskrav på at anvende fusionsskattelovens regler, når betingelserne er opfyldt; skattemyndighederne kan kun undtagelsesvis nægte eller inddrage adgangen med hjemmel i fusionsskattedirektivets misbrugsklausul.

03 I tilladelsessporet påhviler bevisbyrden for, at skatteundgåelse er hovedformålet eller et af hovedformålene, skattemyndighederne – en generel salgshensigt i en ejeraftale er ikke tilstrækkelig.

04 En transaktion med flere formål, hvori skattemæssige betragtninger indgår, kan være forretningsmæssigt begrundet, hvis de skattemæssige betragtninger ikke er fremherskende.

05 Efterfølgende dispositioner i og mellem de involverede selskaber skal indgå i den samlede vurdering af, om hovedformålet med omstruktureringen var skatteundgåelse – Højesteret 2026.

06 Aktieombytning og ophørsspaltning er kontrollerede transaktioner, så den forlængede 6-årige ansættelsesfrist i skatteforvaltningsloven § 26, stk. 5, finder anvendelse ved tilbagekaldelse af en tilladelse.

07 En forkert lovhenvisning i skattemyndighedernes begrundelse medfører ikke ugyldighed, når der reelt var hjemmel til genoptagelsen.

08 Ved omstrukturering uden tilladelse skal værdien af vederlagsaktierne med tillæg af en kontant udligningssum svare til handelsværdien – kravet er en ufravigelig værnsregel, der også gælder for eneejere.

09 Ved spaltning uden tilladelse skal forholdet mellem aktiver og forpligtelser i det modtagende selskab svare til forholdet i det indskydende selskab; forudgående balancetilpasning ved lånoptagelse er tilladt, når gældsforpligtelsen har realitet.

10 Holdingkravet på 3 år gælder for selskabsdeltagere med mindst 10 pct. ejerandel eller skattefri porteføljeaktier og forhindrer, at et driftsselskab sælges skattefrit umiddelbart efter en omstrukturering.

11 Holdingkravet brydes ikke ved efterfølgende skattefri omstrukturering med ren aktievederlæggelse – men kravet videreføres i sin restløbetid på de deltagende selskaber.

12 En isoleret kapitalforhøjelse fra tredjemand er ikke afståelse og bryder ikke holdingkravet; men et samlet aftalekompleks, hvor modydelsen kanaliseres gennem selskabets egne midler, er en reel afståelse.

13 Selv når de objektive betingelser formelt er opfyldt, kan en samlet transaktionsrække, der reelt udgør et skattefrit exit for en aktionær, tilsidesættes efter princippet om substans over form.

14 Ligningslovens § 3 forudsætter, at den primære skattefordel opnås af et selskab – er fordelen en personaktionærs udskydelse af beskatning, finder generalklausulen ikke anvendelse.

15 Den skattemæssige spaltnings-/fusionsdato er åbningsstatusdatoen, medmindre koncernforbindelsen ophører eller etableres, i hvilket tilfælde vedtagelsesdatoen anvendes for det selskab, der skifter koncernforbindelse.

16 Indsendelse af oplysninger senest 1 måned efter vedtagelsen er efter fusionsskatteloven § 6, stk. 3, en materiel betingelse for lovens anvendelse – men Skatteforvaltningen kan se bort fra fristoverskridelsen efter § 6, stk. 5.

17 Kontante udligningssummer omkvalificeres til udbytte efter fusionsskatteloven § 9, når aktionæren eller en forbunden part efter omstruktureringen ejer aktier i et af de deltagende eller koncernforbundne selskaber.

18 EU-Domstolen har underkendt nationale ordninger, der opstiller en generel formodning om misbrug ved grænseoverskridende omstrukturering og kræver forudgående godkendelse alene her.

§ 1 Successionsprincippet og fusionsskattelovens fire transaktionstyper

Fusionsskatteloven hviler på et **kontinuitetsprincip**. Efter fusionsskatteloven § 8, stk. 1 behandles aktiver og passiver, der er i behold hos det indskydende selskab, ved opgørelsen af det modtagende selskabs skattepligtige indkomst,

> *som om de var anskaffet af dette på de tidspunkter, hvor de er erhvervet af det indskydende selskab, og for de anskaffelsessummer, hvortil de er erhvervet af dette selskab*

Eventuelle skattemæssige afskrivninger og nedskrivninger anses for foretaget af det modtagende selskab. På aktionærsiden gælder en parallel succession efter fusionsskatteloven § 11, stk. 1, hvorefter vederlagsaktierne anses for erhvervet på samme tidspunkt og for samme anskaffelsessum som de ombyttede aktier.

Regimet dækker fire transaktionstyper:

Transaktion	Hjemmel	Successionsvirkning
Fusion	FUL § 1 og § 8	Fuld succession i selskabets aktiver/passiver
Spaltning (ophørs- og grenspaltning)	FUL § 15 a og § 15 b	§ 8 finder tilsvarende anvendelse
Tilførsel af aktiver	FUL § 15 c og § 15 d	Succession i grenens aktiver mod vederlag i aktier
Aktieombytning	ABL § 36	Aktionærsuccession, jf. FUL §§ 9 og 11

Successionen er fuldstændig og omfatter også historiske afskrivningssaldi. I **SKM2007.140.SR** bekræftede Skatterådet, at det modtagende selskab ved en skattefri tilførsel af hele virksomheden succederer i det indskydende selskabs **samlede** driftsmiddelsaldo – også for så vidt saldoen indeholdt restværdier for allerede afhændede driftsmidler – jf. FUL § 8, stk. 1 og § 15 d, stk. 2; se SKM2007.140.SR.

Kontinuiteten er dog ikke ubetinget. Successionen gælder ikke fremførte underskud: efter FUL § 8, stk. 6 kan underskud fra tidligere år ikke bringes til fradrag i det modtagende selskab, medmindre underskuddet er opstået, mens selskaberne var sambeskattede. Landsskatteretten anvendte reglen strengt i 09-00729, hvor et underskud fortabtes, fordi den eksisterende sambeskatning ophørte og en ny blev etableret ved ophørsspaltningen – det var dermed ikke en spaltning *inden for* en bestående sambeskatning. Tilsvarende i 16-0693075 og 16-1187372, hvor særunderskud opstået før sambeskatningens indtræden fortabtes ved fusionen. Ved grenspaltning kan fremførte underskud derimod ikke *fordeles* mellem det indskydende og det modtagende selskab – der er ingen hjemmel hertil i § 8, stk. 6, jf. SKM2016.413.SR. Nyere praksis om samspillet mellem FUL § 8, stk. 6 og selskabsskattelovens underskudsbegrænsningsregler findes i SKM2026.117.SR.

At valget af skattefri behandling er bindende, illustreres af Højesterets dom i BS-2383/2020-HJR: et selskab, der havde gennemført en fusion skattefrit og efterfølgende mistede fradragsret for et kildeartsbegrænset aktietab efter FUL § 8, stk. 8, kunne ikke omgøre valget efter skatteforvaltningsloven § 30 – konsekvensen var en iboende følge af valget, ikke af myndighedernes efterfølgende ansættelse.

LOV Fusionsskatteloven § 8, stk. 1, 6 · Fusionsskatteloven § 11, stk. 1 · Fusionsskatteloven § 15d, stk. 2 · Skatteforvaltningsloven § 30

PRAKSIS
- **Højesteret** · Afslag på selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 ved skattefri fusion — 14.12.2020
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten: Underskudsbegrænsning ved fusion - Tidspunkt for sambeskatnings indtræden — 08.09.2020

Landsskatteretten · Underskudsbegrænsning ved fusion - Særunderskud og frist for omlægning af indkomstår	17.12.2018
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Underskudsfremførsel ved skattefri ophørsspaltning - Journalnr. 09-00729	18.05.2010
Skatterådet · Underskudsfremførsel ved fusion efter afbrudt sambeskatning	04.03.2026
Skatterådet · Fremførsel af underskud ved skattefri grenspaltning uden fordeling	19.09.2016
Skatterådet · Skattefri aktivtilførsel succession i afskrivningsgrundlag og group contributions	26.02.2007

§ 2 De to sideordnede spor – objektiveringen ved lov nr. 343 af 18. april 2007

Frem til 2007 var skattefri spaltning, tilførsel af aktiver og aktieombytning **altid** betinget af en tilladelse fra skattemyndighederne. Ved lov nr. 343 af 18. april 2007 (L 110) blev der indført et sideordnet, objektiveret spor, hvor de samme transaktioner kan gennemføres uden tilladelse, hvis en række lovfæstede værnsregler overholdes.

Lovgivers begrundelse fremgår klart af de almindelige bemærkninger til lovforslaget:

> *Fusionsskattedirektivet er indarbejdet i dansk ret således, at et selskab skal have en tilladelse fra SKAT, hvis selskabet vil omstrukturere skattefrit. Tilladelse til skattefri omstrukturering gives i visse situationer med forskellige vilkår, som har til formål at forhindre, at selskaberne benytter en skattefri omstrukturering til at udhule avancebeskatningen ved reelt at afstå aktier eller aktiver skattefrit.*

Og om værnsreglernes funktion i det nye system:

> *Værnsreglerne er udformet, så de kan varetage de samme hensyn, som i dag påses i tilladelsessystemet, og som ligger bag de vilkår, der stilles i tilladelsespraksis. Værnsreglerne er derfor udformet, så det ikke vil være interessant at anvende adgangen til skattefri omstrukturering uden tilladelse, hvis hovedformålet med en omstrukturering er skatteundgåelse eller skatteunddragelse.*

De to spor er **valgfrie alternativer**, ikke et hierarki. Forarbejderne understreger, at

> *For de selskaber og selskabsdeltagere, som ikke på forhånd kan forudse, om de vil kunne beholde vederlagsaktierne i tre år, bevares de gældende regler og tilladelsessystemet i sin nuværende form.*

Sporvalget er indbygget i selve lovteksten. Fusionsskatteloven § 15 a, stk. 1 opdeler bestemmelsen således: 2. pkt. fastsætter tilladelseskravet, 3. pkt. hjemler vilkår og dokumentationskrav, og 4. pkt. åbner adgangen til spaltning "uden at der er opnået tilladelse hertil fra told- og skatteforvaltningen, jf. dog 5.-11. pkt.". Samme opbygning findes i § 15 c, stk. 1 for tilførsel af aktiver og i ABL § 36, stk. 1 og 6 for aktieombytning.

Skattefri **fusion** står uden for denne dualitet: for fusion stilles der efter loven i dag i intet tilfælde krav om tilladelse. Det betyder ikke, at fusioner er uden misbrugskontrol – de rammes i stedet af generalklausulen i ligningsloven § 3, som gennemgås nedenfor.

Det er endelig værd at bemærke, at der ikke er identitet mellem det selskabsretlige og det skatteretlige spaltningsbegreb. I 09-02817 stadfæstede Landsskatteretten et afslag på skattefri grenspaltning, fordi vederlæggelseskravet i FUL § 15 a, stk. 2 ikke var opfyldt, når en del af aktionærerne alene modtog "vederlag" i form af en værdiforøgelse af de aktier, de allerede ejede. At transaktionen var godkendt selskabsretligt af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen var uden betydning.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 1, 6 Fusionsskatteloven § 15a, stk. 1, 2 Fusionsskatteloven § 15c, stk. 1 Ligningsloven § 3

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Afslag på skattefri grenspaltning - manglende vederlæggelse af alle aktionærer 20.01.2010

§ 3 Tilladelsessporet: kravet om, at skatteundgåelse ikke må være hovedformålet

Tilladelseskravet i fusionsskatteloven § 15 a, stk. 1, 2. pkt., § 15 c, stk. 1, 2. pkt. og ABL § 36, stk. 1 gennemfører fusionsskattedirektivets misbrugsklausul. Efter artikel 15, stk. 1, litra a, i direktiv 2009/133/EF kan en medlemsstat afslå eller inddrage adgangen til direktivets fordele, hvis transaktionens **hovedformål eller et af hovedformålene er skatteunddragelse eller skatteundgåelse**.

Højesteret sammenfattede i BS-48218/2025-HJR de bærende principper fra EU-Domstolens praksis:

- Der skal foretages en **samlet vurdering af den konkrete transaktion** (Leur-Bloem, C-28/95, præmis 41).
- Medlemsstaterne kan kun **undtagelsesvis** inddrage adgangen til direktivets fordele.
- En transaktion med **flere formål**, hvori skattemæssige betragtninger indgår, kan udgøre en forsvarlig økonomisk betragtning, hvis de skattemæssige betragtninger **ikke er fremherskende** (Modehuis, C-352/08, præmis 45; Foggia, præmis 35).
- Reglerne skal udformes under hensyn til **proportionalitetsprincippet**.

Højesteret citerede tillige lovforarbejderne til L 110, hvorefter Skatteforvaltningen påser, at omstruktureringen "er båret af forsvarlige forretningsmæssige begrundelser og ikke reelt benyttes til at afstå aktiver skattefrit og derved omgå avancebeskatningen".

Afslagspraksis. Landsskatteretten stadfæstede i 08-02653 et afslag på skattefri grenspaltning, hvor et selskab ville udspalte sin forretningsejendom for derefter at sælge butiksaktiviteten. Retten fandt, at spaltningen medførte en likviditetsbesparelse ved udskydelse af beskatningen af en avance på ca. 12 mio. kr., og at klagerens planer for anvendelsen af salgsprovenuet ikke var tilstrækkeligt konkrete til at afkræfte, at et af hovedformålene var at undgå umiddelbar beskatning.

Tilsvarende i 09-01977, hvor en aktieombytning blev nægtet. Begrundelsen – at samle aktiviteterne under ét holdingselskab for at styrke kapitalberedskabet i et nødlidende byggeselskab – tog efter rettens opfattelse ikke udgangspunkt i det *erhvervede* selskabs forhold, men i hovedaktionærens og hans øvrige selskabers forhold. Hensynet til at opnå underskudsoverførsel via sambeskatning var den væsentligste årsag. Retten tilføjede et vigtigt forbehold:

> *Landsskatteretten bemærkede endvidere, at den omstændighed, at det ikke var hensigten, at det erhvervende selskab afstod anparterne i det erhvervede selskab inden for de første 3 år efter ombytningen, ikke kunne begrunde, at hovedformålet eller et af hovedformålene med omstruktureringen ikke var skatteunddragelse eller skatteundgåelse.*

En erklæret hensigt om at overholde et ejertidskrav er altså ikke i sig selv en forretningsmæssig begrundelse.

Bevisbyrden ligger hos myndighederne. I 19-0015814 underkendte Landsskatteretten en tilbagekaldelse af en tilladelse til grenspaltning, hvor aktierne i det indskydende selskab var solgt godt to år efter spaltningen. Retten lagde vægt på, at spaltningen var velbegrundet i ønsket om at adskille koncernens forretningsområder ("life science" og foderstof), at salget skete på baggrund af en uopfordret henvendelse, og at en generel salgshensigt i en ejeraftale ikke er tilstrækkeligt bevis for en konkret omgåelseshensigt. Forhøjelsen på 32.036.200 kr. blev nedsat til 0 kr.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 1 · Fusionsskatteloven § 15a, stk. 1 · Fusionsskatteloven § 15c, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret: Tilbagekaldelse af skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist	16.06.2026
Landsskatteretten · Landsskatteretten underkender tilbagekaldelse af tilladelse til skattefri grenspaltning	04.12.2020
Landsskatteretten · Afslag på skattefri aktieombytning - manglende forretningsmæssig begrundelse	06.01.2010
Landsskatteretten · Landsskatteretten om afslag på skattefri grenspaltning grundet manglende forretningsmæssig begrundelse	15.05.2009

§ 4 Vilkår, anmeldelsesvilkår og tilbagekaldelse – efterfølgende dispositioner tæller med

Skatteforvaltningen kan efter fusionsskatteloven § 15 a, stk. 1, 3. pkt., § 15 c, stk. 1, 3. pkt. og ABL § 36, stk. 1, 4. pkt. fastsætte **særlige vilkår** for en tilladelse. Det klassiske vilkår er anmeldelsesvilkåret, der forpligter parterne til at underrette forvaltningen om væsentlige ændringer i koncernstruktur og ejerforhold i en periode efter omstruktureringen. Forarbejderne til aktieavancebeskatningsloven beskriver adgangen således:

> *Hvis det skønnes, at der ikke er grundlag for at give tilladelse uden særlige vilkår, kan der bl.a. stilles et vilkår, der betinger tilladelsens opretholdelse af, at væsentlige ændringer i de forhold, der ligger til grund for tilladelsen, anmeldes til told- og skatteforvaltningen forud for ændringernes gennemførelse.*

Højesterets dom af 16. juni 2026 i de tre sammenlagte sager BS-48218/2025-HJR er nu den ledende afgørelse om tilbagekaldelse. En familieejet bilhandelsvirksomhed fik i juli 2011 tilladelse til skattefri aktieombytning og ophørsspaltning med anmeldelsesvilkår gældende i 3 år. I april 2012 – kort efter omstruktureringen – blev der besluttet en ekstraordinær udlodning på **63.953.000 kr.** til de to holdingselskaber, og sønnens holdingselskab købte umiddelbart herefter yderligere 23 pct. af aktiekapitalen for ca. 10,87 mio. kr. Hverken udlodningen eller aktieoverdragelsen blev anmeldt.

Højesteret fastslog som **et centralt princip**, at efterfølgende dispositioner i og mellem de involverede selskaber må indgå i den samlede vurdering af, om hovedformålet var skatteundgåelse. I den konkrete vurdering indgik:

Omstændighed	Betydning

Udlodningen på ca. 64 mio. kr. var drøftet allerede under ansøgningen	Taler for, at udlodningen var planlagt fra begyndelsen
Udlodningen var ikke begrundet i konkrete ejendomsinvesteringer i 2012	Anfægter det erklærede forretningsmæssige formål
Ejendomsinvesteringer blev først foretaget efter tilbagekaldelsen i 2016	Omstruktureringen muliggjorde ingen forretningsmæssige dispositioner
Udlodningen muliggjorde aktieoverdragelse til markant lavere pris	Købet blev reelt finansieret skattefrit

Højesteret tiltrådte, at hovedformålet var skatteundgåelse, og at tilbagekaldelsen ikke var uproportional – herunder fordi appellanterne i tvivlstilfælde burde have spurgt myndighederne i overensstemmelse med anmeldelsesvilkårene. Samme sagskompleks er registreret under 48218/2025, 48242/2024 og 48245/2025.

Sporskifte. Bryder en skatteyder et objektivt holdingkrav, kan der efterfølgende søges om tilladelse efter tilladelsessporet – et såkaldt sporskifte. 21-0097130 er et instruktivt eksempel. En frisørindehaver havde i december 2017 gennemført anpartsombytning og ophørsspaltning efter ABL § 36, stk. 6, men solgte virksomheden i september 2020 – tre måneder før holdingkravets udløb – efter at hendes 2-årige søn 14 dage forinden var blevet diagnosticeret med en hjernetumor. Landsskatteretten gav tilladelse og foretog en **todelt** vurdering: både omstruktureringens oprindelige formål (forskellig udbyttepolitik og konkrete udvidelsesplaner) og det efterfølgende salg var forretningsmæssigt begrundet. Retten lagde vægt på, at salget skete to år og ni måneder efter omstruktureringen, at den udløsende faktor var en pludselig og uforudset privat hændelse, og at løbende driftsinvesteringer helt frem til salget talte imod et forud planlagt skattemotiveret salg.

> *Da såvel ombytningen som det efterfølgende frasalg anses forretningsmæssigt begrundet, finder Landsskatteretten ikke, at de efterfølgende forhold og klagerens salg inden udløbet af holdingkravet medfører, at de skattemæssige betragtninger har været fremherskende i forbindelse med den pågældende transaktion.*

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 1, 6 · Fusionsskatteloven § 15a, stk. 1 · Fusionsskatteloven § 15c, stk. 1

PRAKSIS
- **Højesteret** · Højesteret: Tilbagekaldelse af skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist — 16.06.2026
- **Højesteret** · Tilbagekaldelse af tilladelse til skattefri aktieombytning og ophørsspaltning: Skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist ved kontrollerede transaktioner — 16.06.2026
- **Landsskatteretten** · Tilladelse til skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – Sporskifte godkendt — 24.03.2025
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten underkender tilbagekaldelse af tilladelse til skattefri grenspaltning — 04.12.2020

§ 5 Ansættelsesfristen: omstruktureringer er kontrollerede transaktioner

Når en tilladelse tilbagekaldes eller en omstrukturering omkvalificeres til skattepligtig, opstår spørgsmålet om, hvorvidt skattemyndighederne har overholdt ansættelsesfristerne. Den ordinære frist i skatteforvaltningsloven § 26, stk. 1 er tre år; for skattepligtige omfattet af skattekontrolloven § 3 B gælder en forlænget seksårig frist for **kontrollerede transaktioner**, jf. § 26, stk. 5.

Højesteret fastslog i BS-48218/2025-HJR, at begrebet kontrollerede transaktioner

> *omfatter den situation, at en aktionær overdrager aktier i et eksisterende selskab til et nystiftet selskab mod anparter heri*

når den pågældende opnår bestemmende indflydelse over det nye selskab. Aktieombytning og ophørsspaltning er dermed kontrollerede transaktioner. Højesteret fandt endvidere, at § 26, stk. 8 ikke begrænser anvendelsesområdet for stk. 5 ved aktieombytning og ophørsspaltning, og at en **forkert lovhenvisning** i SKATs begrundelse ikke medførte ugyldighed:

> *Den omstændighed, at SKAT oprindeligt har fundet hjemlen til genoptagelse i en forkert bestemmelse, kan ikke føre til, at afgørelserne skal tilsidesættes.*

Afgørelsen ligger i forlængelse af Højesterets dom i BS-23001/2025-HJR, hvor overdragelse af aktiver og passiver mellem interesseforbundne parter ved en virksomhedsomdannelse ligeledes blev anset for en kontrolleret transaktion. Sagskomplekset om tilbagekaldte tilladelser til skattefrie omstruktureringer forud for generationsskifte, hvor Østre Landsret frifandt Skatteministeriet (SKM2025.289.ØLR), fik meddelt 3.-instansbevilling ved 25/13423.

Praktisk konsekvens: en omstrukturering, der er gennemført i indkomstår N, kan som udgangspunkt omkvalificeres helt frem til 1. maj i det sjette år efter indkomstårets udløb – en betydeligt længere eksponering, end den ordinære frist antyder. Det gælder også i det objektive spor, hvor der ikke foreligger nogen tilladelse at tilbagekalde.

LOV	Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 1, 5, 8 · Skattekontrolloven § 3b	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesteret: Tilbagekaldelse af skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist	16.06.2026
	Højesteret · Højesterets dom om anvendelse af den 6-årige ligningsfrist ved ændring af skattefri virksomhedsomdannelse til skattepligtig	16.12.2025
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tilbagekaldte tilladelser til skattefrie virksomhedsomdannelser og fristen for kontrollerede transaktioner (SKM2025.289.ØLR)	28.08.2025

§ 6 Handelsværdikravet ved omstrukturering uden tilladelse

Den første objektive betingelse i det tilladelsesfrie spor er, at der ikke må ske formueforskydning. Efter fusionsskatteloven § 15 a, stk. 2, 2. pkt. skal værdien af de tildelte aktier med tillæg af en eventuel kontant udligningssum svare til **handelsværdien** af de overførte aktiver og passiver. Parallelt kræver ABL § 36, stk. 6, 2. pkt., at vederlagsaktiernes værdi svarer til handelsværdien af de ombyttede aktier.

Forarbejderne til L 110 forklarer formålet:

> *De foreslåede regler om ombytningsforhold til handelsværdi og fordeling af aktiver og gæld skal forhindre, at en skattefri omstrukturering uden tilladelse bliver benyttet til at foretage skævdeling af værdier mellem aktionærerne.*

Regnskabsmæssige værdier kan anvendes ved ligelig fordeling. I SKM2007.699.SR bekræftede Skatterådet, at en ophørsspaltning til fire nystiftede selskaber kunne gennemføres på grundlag af bogførte værdier, selv om et skovbrug bogført til 8,8 mio. kr. havde en estimeret handelsværdi på 21,9 mio. kr. Afgørende var, at hver anpartshaver modtog en ideel andel på ¼ af samtlige aktiver og gældsforpligtelser:

> *I disse situationer sker der ikke formueforrykkelser mellem aktionærer eller flyttes værdier fra yngre til ældre aktier. Princippet om, at vederlaget skal svare til handelsværdien af de overførte aktiver og passiver, anses derfor for opfyldt, når der er tale om en ligelig fordeling.*

Modstående interesser tillægges vægt. Hvor aktionærerne er ikke-interesseforbundne eller har konkret modstående økonomiske interesser, accepteres den aftalte værdiansættelse normalt. Se SKM2008.291.SR (ikke-interesseforbundne parter), SKM2008.175.SR (søskende anses som udgangspunkt for parter med modstridende interesser), SKM2008.692.SR (søskende og fætre/kusiner) og SKM2008.858.SR, hvor en fordeling på 30/35/35 pct. mellem far og to børn blev accepteret, fordi A-aktiernes særlige stemme- og udbytterettigheder retfærdiggjorde afvigelsen fra de nominelle ejerandele. Tilsvarende SKM2007.577.SR og SKM2021.288.SR, hvor handelsværdibetingelsen var opfyldt ved spaltning til bogførte værdier, fordi der ikke skete formueforrykkelse mellem anpartshaverne.

Kravet er ufravigeligt – også for eneejere. SKM2008.281.SR er den principielle afgørelse. En eneanpartshaver ville ombytte anparter med en handelsværdi på ca. 1,37 mio. kr. mod nominelt blot 5.000 kr. nye anparter i et **eksisterende** holdingselskab. Skatterådet svarede nej: når der ombyttes til et allerede eksisterende selskab, er det en betingelse for succession, at der foretages en kapitaludvidelse, som svarer til værdien af de indskudte aktier – det er ikke tilstrækkeligt, at aktionærens eksisterende aktier stiger i værdi. Eneejerskabet kunne ikke begrunde en lempeligere fortolkning, fordi bestemmelsen efter ordlyd og formål er en ufravigelig værnsregel. Kravet er senest håndhævet i SKM2024.505.SR, hvor en direkte aktieombytning til et holdingselskab med negativ egenkapital blev afvist, fordi handelsværdikravet ikke var opfyldt.

Dokumentationskravet er reelt: i SKM2008.860.SR blev en fordeling på 32,48 pct. accepteret på grundlag af en uafhængig ejendomsmæglervurdering og en DCF-værdiansættelse fra en corporate finance-rådgiver.

LOV	Aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 6 · Fusionsskatteloven § 15a, stk. 2	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Afvisning af alternativ aktieombytning og fusion grundet rådgivning	09.10.2024
	Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning nægtes tilbagevirkende kraft	27.05.2021
	Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning med forskellig skattemæssig spaltningsdato	29.10.2008
	Skatterådet · Skattefri aktieombytning uden tilladelse ved etablering af fælles koncernstruktur	29.10.2008
	Skatterådet · Skattefri spaltning uden tilladelse og udbyttebegrænsning	26.08.2008
	Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning af fire selskaber uden tilladelse	31.03.2008
	Skatterådet · Aktieombytning uden handelsværdi godkendes ikke ved eneejerforhold	28.03.2008
	Skatterådet · Skattefri spaltning og forholdsmæssig fordeling af aktiver	21.02.2008
	Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning med bogførte værdier ved ligelig fordeling	05.10.2007
	Skatterådet · Skattefri spaltning af selskab værdiansættelse og fordeling af aktiver	28.08.2007

§ 7 Balancetilpasningskravet ved spaltning uden tilladelse

Den anden objektive betingelse er balancekravet i fusionsskatteloven § 15 a, stk. 2, 3. pkt.:

> *Det er endvidere en betingelse for anvendelsen af stk. 1, 4. pkt., at forholdet mellem aktiver og forpligtelser, der overføres til det modtagende selskab, svarer til forholdet mellem aktiver og forpligtelser i det indskydende selskab.*

Ordet "gæld" blev i 2009 ændret til "forpligtelser" for at præcisere, at bestemmelsen omfatter både gældsforpligtelser og hensatte forpligtelser. Formålet er at undgå, at man udspalter aktiver med en uforholdsmæssig stor gæld og derved reelt realiserer en skattefri avance.

Forudgående balancetilpasning er tilladt. SKM2008.172.SR er den centrale afgørelse. To brødre ville ophørsspalte et ejendomsselskab, så den ene fik ejendommen og den anden likvider. For at overholde balancekravet optog selskabet **forud** for spaltningen et banklån på 11 mio. kr. Skatterådet bekræftede, at loven ikke forbyder forudgående lånoptagelse, og henviste til, at Skatteministeriet under lovbehandlingen havde bekræftet over for Advokatrådet, at

> *...det er korrekt, at det er muligt at dele et selskab mellem flere aktionærer, og at der er muligt forudgående at foretage balancetilpasninger i det indskydende selskab.*

Forudsætningen er, at der er **realitet** bag dispositionen – en reel gældsforpligtelse med forretningsmæssig realitet forud for spaltningsdatoen. Skatterådet accepterede tillige, at de modtagende selskaber indfriede lånet umiddelbart efter spaltningen, fordi selskabsdeltagerne var fysiske personer, der ikke kunne modtage skattefrit udbytte og var skattepligtige af avance ved afståelse.

Samme resultat i SKM2014.157.SR, hvor gældsandelen i hvert af tre modtagende selskaber svarede til det indskydende selskabs 23 pct.

Kontantvederlag behandles som gæld i balancen. Ydes der en kontant udligningssum ved spaltningen, opføres denne regnskabsmæssigt som en gældspost i spaltningsbalancen og fordeles forholdsmæssigt sammen med den øvrige gæld, jf. SKM2008.291.SR.

Selskaber uden gæld opfylder kravet automatisk. I SKM2009.21.SR bestod det indskydende holdingselskab udelukkende af kapitalandele uden gæld – forholdet mellem aktiver og gæld var derfor pr. definition identisk i det indskydende og de modtagende selskaber.

Bemærk, at balancekravet efter sin ordlyd kun gælder det **tilladelsesfrie** spor ("for anvendelsen af stk. 1, 4. pkt."). Ved spaltning med tilladelse er der ingen tilsvarende objektiv balancebetingelse – dér er det den samlede misbrugsvurdering, der er styrende.

LOV	Fusionsskatteloven § 15a, stk. 2	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Balancetilpasning ved skattefri ophørsspaltning uden tilladelse	28.02.2014
	Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning uden tilladelse efter fusionsskatteloven	08.01.2009
	Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning af fire selskaber uden tilladelse	31.03.2008
	Skatterådet · Balancetilpasning med nyt lån før skattefri ophørsspaltning	20.02.2008

§ 8 Holdingkravet på 3 år – indhold, videreførelse og brud

Holdingkravet er det objektive spors bærende værnsregel. Efter fusionsskatteloven § 15 a, stk. 1, 5. pkt. er adgangen til spaltning uden tilladelse betinget af, at

> *selskaber, der efter spaltningen ejer mindst 10 pct. af kapitalen eller aktier, der er omfattet af definitionen af skattefri porteføljeaktier i aktieavancebeskatningslovens § 4 C, i et af de deltagende selskaber, ikke afstår aktier i det eller de pågældende selskaber i en periode på 3 år efter vedtagelsen af spaltningen.*

De tilsvarende regler findes i § 15 c, stk. 1, 5. pkt. (det indskydende selskab må ikke afstå aktier i det modtagende selskab) og i ABL § 36, stk. 6, 3. pkt. (det erhvervende selskab må ikke afstå aktier i det erhvervede selskab).

Formålet er beskrevet i forarbejderne, som Skatterådet har citeret i SKM2023.246.SR:

> *For at forhindre at adgangen til skattefri aktieombytning uden tilladelse anvendes til at omgå avancebeskatningen – for eksempel hvor en personaktionær, der ønsker at sælge sit driftsselskab, først foretager en skattefri aktieombytning uden tilladelse og derefter lader holdingselskabet sælge driftsselskabet skattefrit – er det som udgangspunkt en betingelse for skattefriheden, at det erhvervende selskab ikke afstår aktierne i det erhvervede selskab i en periode på 3 år efter ombytningstidspunktet.*

Undtagelsen: efterfølgende skattefri omstrukturering. Efter § 15 a, stk. 1, 6. og 7. pkt. kan aktierne alligevel afstås inden for perioden "i forbindelse med en skattefri omstrukturering af den nævnte selskabsdeltager eller det pågældende deltagende selskab, hvis der ved omstruktureringen ikke sker vederlæggelse med andet end aktier". I så fald finder holdingkravet **i sin restløbetid** anvendelse på selskabsdeltageren henholdsvis de deltagende selskaber i den efterfølgende omstrukturering. Identiske undtagelser findes i § 15 c, stk. 1, 6.-7. pkt. og ABL § 36, stk. 6, 4.-5. pkt.. Denne mekanik anvendes i praksis som en trappe: aktieombytning efterfulgt af ophørsspaltning, hvor holdingkravet blot ruller videre – se SKM2021.198.SR, SKM2021.199.SR, SKM2025.445.SR og SKM2025.480.SR.

Hvad er ikke afståelse? En isoleret kapitalforhøjelse, hvor tredjemand indskyder ny kapital, indebærer ikke afståelse af aktier. I SKM2009.646.SR mistede holdingselskabet stemmemajoriteten i driftsselskabet ved en kapitalforhøjelse til en nøglemedarbejder – det stred ikke mod holdingkravet. Tilsvarende accepterede SKM2009.736.SR efterfølgende investorindtræden ved nytegning, så længe de oprindelige aktionærer bevarede stemmeflertallet.

Hvad er afståelse? Grænsen trækkes ved det samlede aftalekompleks. I SKM2023.246.SR skulle en nøglemedarbejder opnå 50 pct. af driftsselskabet uden at tilføre ekstern kapital: holdingselskabet solgte sit tilgodehavende til et NewCo mod et gældsbrev, der alene skulle indfries med NewCo's andel af *fremtidige udlodninger* fra driftsselskabet, og overkursen ved gældskonverteringen indgik i netop den udlodning. Skatterådet fandt, at

> *De beskrevne dispositioner indgås i umiddelbar forlængelse af hinanden og som led i et samlet aftalekompleks.*

Der forelå dermed en reel afståelse omfattet af den brede definition i ABL § 30, stk. 1 ("salg, bytte, bortfald og andre former for afhændelse"), og aktieombytningen blev skattepligtig.

Overgangsreglerne. Holdingkravet i sin nuværende form afløste den tidligere udbyttebegrænsning ved harmoniseringen af udbytte- og avancebeskatningen i 2009. Omstruktureringer gennemført inden 22. april 2009 er ikke omfattet af holdingkravet, og den hidtidige udbyttebegrænsning blev samtidig ophævet, jf. SKM2010.223.SR og SKM2011.88.SR. Om det gamle udbyttebegrænsningsregime, se SKM2009.551.SR og SKM2008.692.SR, hvor Skatterådet fastslog, at udbyttebegrænsningen alene angik selskabsdeltagere, der kunne modtage skattefrit udbytte, men at et brud gjorde **hele** omstruktureringen skattepligtig.

Endelig er holdingkravet ikke til hinder for efterfølgende lodrette fusioner. I SKM2008.707.SR fastslog Skatterådet, at der ikke findes et generelt forbud mod efterfølgende omstruktureringer, forudsat at betingelserne for hver enkelt transaktion er opfyldt.

LOV `Aktieavancebeskatningsloven § 30, stk. 1` `Aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 6`

Fusionsskatteloven § 15a, stk. 1 | Fusionsskatteloven § 15c, stk. 1

PRAKSIS

Skatterådet · Skattefri omstrukturering og generationsskifte af landbrugsvirksomhed	03.09.2025
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning vedrørende generationsskifte	19.08.2025
Skatterådet · Aktieombytning mister skattefrihed grundet afståelse ved kapitalforhøjelse	31.05.2023
Skatterådet · Skattefri aktieombytning og ophørsspaltning i generationsskifte	13.04.2021
Skatterådet · Skattefri aktieombytning og efterfølgende ophørsspaltninger uden tilladelse	13.04.2021
Skatterådet · Skattefri slankning og salg efter omstrukturering før 2009	08.02.2011
Skatterådet · Skattefri omstruktureringer og salg af datterselskabsanparter	26.03.2010
Skatterådet · Skattefri aktieombytning uden tilladelse ved indtræden af investorer	01.12.2009
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning bevares ved efterfølgende kapitalforhøjelse	28.10.2009
Skatterådet · Udbyttebegrænsning efter skattefri aktieombytning	14.09.2009
Skatterådet · Skattefri spaltning efterfulgt af lodrette fusioner	03.09.2008
Skatterådet · Skattefri spaltning uden tilladelse og udbyttebegrænsning	26.08.2008

§ 9 De fire undtagelser, der lukker det objektive spor

Ud over holdingkravet indeholder fusionsskatteloven § 15 a, stk. 1 fire situationer, hvor adgangen til spaltning uden tilladelse **helt** er afskåret. Reglerne står i 8.-11. pkt.:

1. **Mindretalsdeltager, der bliver flertalsdeltager** (8. pkt.): Har det indskydende selskab mere end én selskabsdeltager, og har en eller flere af disse været selskabsdeltagere i mindre end 3 år uden at have rådet over flertallet af stemmerne, og bliver de ved spaltningen selskabsdeltagere i et modtagende selskab, hvor de tilsammen råder over flertallet af stemmerne, kan spaltningen ikke ske uden tilladelse. Reglen skal forhindre maskeret salg til tredjemand.
2. **ABL § 17-aktionær med kontantvederlag ved grenspaltning** (9. pkt.).
3. **Bestemmende indflydelse uden for EU/EØS og DBO-lande** (10. pkt.): Har en person eller et selskab med bestemmende indflydelse i det indskydende selskab, jf. ligningsloven § 2, hjemsted hverken i EU/EØS eller i en stat med dobbeltbeskatningsoverenskomst med Danmark, er sporet lukket.
4. **Forudgående koncerninterne aktieoverdragelser** (11. pkt.): Er der i en periode på 3 år forud for vedtagelsen overdraget aktier i det indskydende selskab uden skattemæssig succession til koncernforbundne selskaber, og er aktierne omfattet af ABL §§ 4 A, 4 B eller 4 C, afskæres adgangen. Denne værnsregel blev indsat ved en ændringslov af december 2016 for at modvirke utilsigtet omgåelse.

Praksis om 3-årsreglen. Ejertidskravet i 8. pkt. angår selskabsdeltagelse, ikke de enkelte aktier. I SKM2008.188.SR fastslog Skatterådet, at der hverken i ordlyden eller i forarbejderne er hjemmel til at indfortolke et krav om, at aktionæren skal have ejet *samtlige* sine aktier i mindst 3 år – det afgørende er, at aktionæren har været **selskabsdeltager** i mindst 3 år. Samme princip i SKM2012.685.SR, hvor Skatterådet tillod en ophørsspaltning til fire personlige holdingselskaber som led i et generationsskifte: ejertid optjent ved skattemæssig succession kan medregnes, og det er tilstrækkeligt, at en del af anparterne har været ejet i perioden.

I SKM2009.21.SR blev reglen anvendt på to deltagere: den ene succederede i anskaffelsestidspunktet via en forudgående aktieombytning og opfyldte dermed 3-årskravet; den anden havde kun været deltager i ca. 15 måneder, men havde hele tiden rådet over 70,37 pct. af stemmerne – undtagelsen rammer kun deltagere, der **ikke** har rådet over flertallet.

Majoritetskravet ved aktieombytning kan ikke omgås. Efter ABL § 36, stk. 2 skal det erhvervende selskab opnå flertallet af stemmerne. I SKM2007.922.SR afviste Skatterådet en kædetransaktion, hvor en aktionær købte yderligere 5 pct. for at opnå majoritet, ombyttede, fusionerede og derefter – ifølge en hensigtserklæring – skulle sælge de 5 pct. tilbage for at genoprette 50/50-ejerskabet. Rådet anså det samlede forløb for en omgåelse af det objektive majoritetskrav og bemærkede, at de forretningsmæssige formål (synergi og styrket markedsposition) kunne være opnået alene ved fusionen.

Bemærk dog, at ABL § 36, stk. 2, 2. pkt. udtrykkeligt anser majoritetskravet for opfyldt, selv om det erhvervende selskab umiddelbart efter ombytningen spaltes efter FUL § 15 a – og at der efter SKM2008.860.SR ikke gælder noget ejertidskrav for to på hinanden følgende aktieombytninger i det objektive spor. Endelig skal ombytningen efter ABL § 36, stk. 4 gennemføres inden for **6 måneder** fra den første ombytningsdag, og den kan ikke ske med tilbagevirkende kraft; fristen kan forlænges af Skatteforvaltningen.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 2, 4 · Fusionsskatteloven § 15a, stk. 1 · Ligningsloven § 2

PRAKSIS

Skatterådet · Skattefri spaltning uden tilladelse ejertidskrav ved generationsskifte	29.11.2012
Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning uden tilladelse efter fusionsskatteloven	08.01.2009
Skatterådet · Skattefri aktieombytning uden tilladelse ved etablering af fælles koncernstruktur	29.10.2008
Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning uden tilladelse og 3-årsreglen	22.02.2008
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning efterfulgt af fusion og majoritetskrav	19.12.2007

§ 10 Kontantvederlag, pro rata-kravet og omkvalifikation til udbytte

Efter fusionsskatteloven § 2, stk. 1 er det en betingelse for beskatning efter loven, at selskabsdeltagerne i det indskydende selskab alene vederlægges med aktier eller anparter i det modtagende selskab **og eventuelt en kontant udligningssum**.

Denne fleksible affattelse er resultatet af en bevidst liberalisering. Frem til 2002 var kontantvederlaget maksimeret til 10 pct. af værdipapirernes værdi, og der gjaldt et strengt pro rata-krav. Af forarbejderne til nyaffattelsen fremgår:

> *Som ved aktieombytning og fusion er der ikke nogen reel begrundelse for at opretholde maksimalgrænsen for kontantvederlæggelse. Det foreslås derfor at ophæve den maksimale grænse på 10 pct. for kontantvederlæggelse... Sammensætningen af vederlaget for en skattefri spaltning kan herved frit vælges, dog således at der skal ske vederlæggelse af mindst én aktionær med én aktie i det modtagende selskab.*

Og om pro rata-kravet:

> *Det foreslås derfor at ophæve pro rata-kravet, således at der er mulighed for, at to eller flere aktionærer ved en skattefri spaltning kan opdele et eksisterende selskab mellem sig... Det er efter forslaget en betingelse, at vederlæggelsen af aktionærerne sker i samme forhold som hidtil. To aktionærer, der ejer henholdsvis 40 og 60 pct. af et selskab, skal således vederlægges i forholdet 40:100 og 60:100, men vælger selv, om de begge ønsker at være aktionærer i det eller de modtagende selskab(er).*

Denne formulering er videreført i den gældende § 15 a, stk. 2, 1. pkt.: spaltning sker "ved i samme forhold som hidtil at tildele sine selskabsdeltagere aktier eller anparter og eventuelt en kontant udligningssum". **Værdimæssig** pro rata gælder altså fortsat; det er alene kravet om deltagelse i alle modtagende selskaber, der er ophævet.

Forbud mod kontantvederlag til selskabsaktionærer i det objektive spor. § 15 a, stk. 2, 4. pkt. fastsætter, at der ved spaltning uden tilladelse ikke må tildeles kontantvederlag til selskaber, der ejer mindst 10 pct. af kapitalen i det indskydende selskab, eller hvis aktier er koncernselskabsaktier (ABL § 4 B) eller skattefri porteføljeaktier (ABL § 4 C). Reglen forhindrer, at et selskab kan konvertere en ellers skattepligtig avance til en skattefri udbetaling.

Omkvalifikation efter § 9. Efter fusionsskatteloven § 9 anses udligningssummer omfattet af § 2, stk. 1, som **udbytte**, hvis aktionæren – eller en person eller et selskab, som aktionæren har en forbindelse med som omhandlet i ligningsloven § 2 – efter omstruktureringen ejer aktier i et af de indskydende eller modtagende selskaber eller i koncernforbundne selskaber. Bestemmelsen erstattede fra 2013/2014 den tidligere afståelsesbeskatning af kontantvederlaget.

Afgrænsningen over for almindeligt udbytte. En udbytteudlodning forud for en spaltning omkvalificeres ikke automatisk til kontantvederlag. I SKM2008.188.SR fandt Skatterådet, at en udlodning på 31.280.000 kr. lå i tråd med selskabets historiske og ensartede udbyttepolitik (20 mio. kr. i 2004/2005 og 28 mio. kr. i 2005/2006), og at der ikke var "tilstrækkeligt sikre indikationer" til at tilsidesætte den civilretlige kvalifikation.

Samspillet med selskabsskatteloven § 2 D. Værnsreglen i selskabsskatteloven § 2 D omkvalificerer kontantvederlag ved koncerninterne aktieoverdragelser til tomme selskaber til udbytte. Anvendelsen er **objektiv**: i SKM2025.89.SR fastslog Skatterådet, at der hverken efter ordlyd eller forarbejder er hjemmel til at dispensere alene under henvisning til et manglende omgåelsesformål. Omvendt fandt reglen ikke anvendelse i SKM2021.313.SR, SKM2022.225.SR og SKM2020.521.SR, hvor sælger hypotetisk kunne have modtaget skattefrit udbytte.

Endelig kan en efterfølgende kontant regulering mellem to modtagende selskaber være skattefri, når den er en integreret del af spaltningen og alene tilsigter at bringe vederlæggelsen i overensstemmelse med værdierne på den skattemæssige spaltningsdato, jf. SKM2008.689.SR.

LOV Fusionsskatteloven § 2, stk. 1 · Fusionsskatteloven § 9 · Fusionsskatteloven § 15a, stk. 2 · Ligningsloven § 2 · Selskabsskatteloven § 2d

PRAKSIS

Skatterådet · Udbyttebeskatning af kontant vederlag ved salg til tomt selskab	24.02.2025
Skatterådet · Ingen udbyttebeskatning ved salg af aktier til tomt datterselskab	03.05.2022
Skatterådet · Koncerninternt aktiesalg omkvalificeres ikke til udbytte	14.06.2021
Skatterådet · Omstrukturering og gældsflytning uden omgåelse eller begrænset skattepligt	14.12.2020
Skatterådet · Spaltningsdato ved koncernophør og kontant regulering	22.08.2008
Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning uden tilladelse og 3-årsreglen	22.02.2008

§ 11 Fusions- og spaltningsdatoen efter § 5 og oplysningsfristen i § 6

Hovedreglen. Efter fusionsskatteloven § 5, stk. 1 anses datoen for den udarbejdede åbningsstatus for det modtagende selskab i skattemæssig henseende for fusionsdato, og det er en betingelse, at denne dato er **sammenfaldende med skæringsdatoen for det modtagende selskabs regnskabsår**.

Undtagelsen ved koncernskifte. Skal indkomsten i et deltagende selskab opgøres efter selskabsskatteloven § 31, stk. 5, fordi koncernforbindelsen er ophørt eller etableret inden eller i forbindelse med omstruktureringen, anvendes efter § 5, stk. 3 tidspunktet for ophøret henholdsvis etableringen som skattemæssig fusionsdato. Det kræves ikke, at de deltagende selskaber har samme skattemæssige dato.

Praksis om denne sondring er omfattende:

Afgørelse	Problemstilling	Resultat
SKM2008.227.SR	Holdingselskab med to leasede biler	Ikke passiv kapitalanbringelse – spaltningsdato = vedtagelsesdatoen
SKM2008.689.SR	Andele i partrederi og K/S	Erhvervsmæssig aktivitet – spaltningsdato = vedtagelsesdatoen
SKM2008.858.SR	Ultimativt moderselskab ophørsspaltes	Forskellige datoer: indskydende = vedtagelse, modtagende = åbningsstatus
SKM2021.288.SR	To direkte datterselskaber i indkomståret	Tilbagevirkende kraft nægtet
SKM2026.137.SR	Søsterfusion efter koncernskifte	§ 5, stk. 3, gælder kun det selskab, der skifter koncernforbindelse

SKM2026.137.SR er den seneste principielle afgørelse: Skatterådet afviste at bekræfte, at en fusion kunne opretholdes som skattefri, fordi undtagelsen i § 5, stk. 3, alene gælder det **indskydende** selskab, der ændrede koncernforbindelse, mens det modtagende selskab fortsat skulle overholde hovedreglen i stk. 1 om sammenfald med regnskabsårets skæringsdato.

Skatterådet korrigerede i SKM2010.625.SR sin egen praksis, så indkomst optjent under koncernforbindelsen ikke kan føres ud af koncernen med tilbagevirkende kraft. Ved grænseoverskridende omstrukturering er billedet nuanceret: forbliver aktiverne knyttet til et fast driftssted under dansk sambeskatning, kan hovedreglen anvendes, jf. SKM2017.347.SR; se også SKM2025.528.SR om fastsættelsen af ombytningsforholdet ved en mellemliggende aktieombytning.

Oplysningsfristen som gyldighedsbetingelse. Fusionsskatteloven § 6, stk. 3 er kort og kategorisk:

> *Oplysninger som nævnt i stk. 1 og 2 indsendes til told- og skatteforvaltningen senest 1 måned efter den dag, hvor fusionen er vedtaget i alle de fusionerende selskaber. Indsendelsen af de nævnte oplysninger er en betingelse for, at lovens regler kan finde anvendelse.*

Fristen er dermed en **materiel gyldighedsbetingelse**, ikke blot en ordensforskrift. Efter § 6, stk. 5 kan Skatteforvaltningen dog se bort fra overskridelse af månedsfristen – en dispensationsadgang, der i praksis afbøder virkningen af rene forglemmelser.

I det **objektive** spor gælder i stedet en oplysningspligt over for Skatteforvaltningen: efter § 15 a, stk. 8, § 15 c, stk. 11 og ABL § 36, stk. 7 skal det modtagende/erhvervende selskab senest samtidig med oplysningsafgivelsen efter skattekontrollovens § 2 oplyse, at det har deltaget i en omstrukturering uden tilladelse – og ved afståelse af aktier omfattet af holdingkravet skal der gives besked **senest 1 måned efter afståelsen**.

Om de almindelige oplysningsfrister for et selskab, der ophører ved skattefri ophørsspaltning med succession, se SKM2011.546.SR, hvor Skatterådet fastslog, at den afsluttende ansættelse behandles som en ordinær ansættelse med 6-månedersfrist, fordi ophørsbeskatning efter selskabsskattelovens § 5 ikke finder anvendelse.

LOV Aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 7 Fusionsskatteloven § 5, stk. 1, 3

Fusionsskatteloven § 6, stk. 3, 5 | Fusionsskatteloven § 15a, stk. 8 | Fusionsskatteloven § 15c, stk. 11 | Selskabsskatteloven § 31, stk. 5

PRAKSIS

Skatterådet · Skattefri fusion afvist: Fusionsdato for modtagende selskab opfyldte ikke krav om sammenfald med regnskabsårets skæringsdato	17.03.2026
Skatterådet · Fusionsdato og indregning af værdi efter mellemliggende aktieombytning	18.09.2025
Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning nægtes tilbagevirkende kraft	27.05.2021
Skatterådet · Fusionsdato ved grænseoverskridende søsterfusion til fast driftssted	08.05.2017
Skatterådet · Selvangivelsesfrist ved skattefri ophørsspaltning med succession	25.08.2011
Skatterådet · Korrektion af praksis for spaltningsdato ved ophør af koncernforbindelse	05.10.2010
Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning med forskellig skattemæssig spaltningsdato	29.10.2008
Skatterådet · Spaltningsdato ved koncernophør og kontant regulering	22.08.2008
Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning med biler som erhvervsmæssig aktivitet	05.03.2008

§ 12 Grenkravet ved grenspaltning og tilførsel af aktiver

Hvor det indskydende selskab **ikke** ophører ved spaltningen, skal de aktiver og passiver, der overføres, udgøre en **gren af en virksomhed**, jf. fusionsskatteloven § 15 a, stk. 3 med henvisning til grendefinitionen i § 15 c, stk. 2:

> *Ved en gren af en virksomhed forstås alle aktiver og passiver i en afdeling af et selskab, som ud fra et organisationsmæssigt synspunkt udgør en selvstændig bedrift, dvs. en samlet enhed, der kan fungere ved hjælp af egne midler.*

Definitionen indeholder to elementer: et **organisatorisk** krav (selvstændig bedrift) og et **finansielt** krav (kan fungere ved egne midler). Ved tilførsel af aktiver gælder samme definition, og tilførslen skal omfatte samtlige aktiver og passiver i den pågældende gren; risikobehæftede aktiver kan ikke selektivt efterlades i det indskydende selskab.

Fast ejendom som gren. SKM2008.924.SR er den centrale afgørelse i det tilladelsesfrie spor. Et selskab ønskede at udskille en fast ejendom med henblik på projektudvikling til et 100 pct. ejet datterselskab. Skatterådet lagde til grund, at den faste ejendom sammen med tilknyttede passiver kunne betragtes som en gren af en virksomhed, og at det modtagende selskab ville kunne fungere ved egne midler, fordi der blev overført tilstrækkelig likviditet til projektudviklingens første fase. At 60 administrative medarbejdere fortsat ville arbejde i bygningerne uden at indgå i tilførslen, ændrede ikke vurderingen, da de var knyttet til det indskydende selskabs kerneforretning.

Grænserne for hvad der kan medtages. 04-00717 illustrerer, at aktiver, der ikke organisatorisk knytter sig til grenen, ikke kan følge med. Ligningsrådet havde som vilkår fastsat, at det indskydende selskabs egne aktier ikke kunne overføres til den udspaltede enzym-gren, jf. § 15 a, stk. 3 og § 15 c, stk. 2. Konsekvensen var, at det modtagende selskab i stedet måtte købe aktierne kontant – og at den efterfølgende værdistigning på ca. 130 mio. kr. rejste et selvstændigt spørgsmål om tilskudsbeskatning (som Landsskatteretten dog afviste efter en helhedsvurdering).

Underskud fordeles ikke efter grenen. Selv om grenkravet forudsætter en organisatorisk selvstændig enhed, følger fremførte underskud ikke med grenen. I SKM2016.413.SR bekræftede Skatterådet, at FUL § 8, stk. 6 ikke giver hjemmel til at fordele underskud fra det indskydende til det modtagende selskab ved en grenspaltning – samtlige underskud forbliver i det indskydende selskab og anvendes i overensstemmelse med de sambeskatningskredse, de er opstået i.

Det skal endelig bemærkes, at spaltning uden tilladelse ikke kan anvendes til at omgå grenkravet gennem kontantvederlæggelse. Allerede forarbejderne fra 2002 slog fast, at der ikke gives tilladelse til en skattefri spaltning med kontantvederlæggelse, "hvis det vurderes, at grenkravet herved omgås".

LOV Fusionsskatteloven § 8, stk. 6 · Fusionsskatteloven § 15a, stk. 3 · Fusionsskatteloven § 15c, stk. 2

PRAKSIS
- **Landsskatteretten** · Landsskatteretten om tilskudsbeskatning ved overførsel af egne aktier i forbindelse med skattefri spaltning — 16.04.2009
- **Skatterådet** · Fremførsel af underskud ved skattefri grenspaltning uden fordeling — 19.09.2016
- **Skatterådet** · Skattefri tilførsel af fast ejendom uden tilladelse — 19.11.2008

§ 13 Ligningslovens § 3 og substans over form som supplerende misbrugsspærrer

Oven på fusionsskattelovens egne værnsregler ligger den lovfæstede generalklausul i ligningsloven § 3, stk. 1, hvorefter skattepligtige selskaber ved indkomstopgørelsen skal se bort fra

> *arrangementer eller serier af arrangementer, der er tilrettelagt med det hovedformål, eller der som et af hovedformålene har at opnå en skattefordel, som virker mod formålet og hensigten med skatteretten, og som ikke er reelt under hensyntagen til alle relevante faktiske forhold og omstændigheder.*

Efter stk. 2 betragtes et arrangement som ikke-reelt, i det omfang det ikke er tilrettelagt af "velbegrundede kommercielle årsager, der afspejler den økonomiske virkelighed".

Anvendelsesområdets grænse: skattefordelen skal tilfalde et selskab. Dette er den mest praktisk betydningsfulde begrænsning. I SKM2020.359.SR bekræftede Skatterådet, at en firetrins omstrukturering (fusion, to aktieombytninger og en ophørsspaltning), der udelukkende blev gennemført for at kunne opfylde majoritetskravet i ABL § 36, stk. 2, ikke rammes af § 3 – de deltagende selskaber opnåede ingen skattemæssig fordel, da deres eneste aktiv var datterselskabsaktier, der allerede kunne realiseres skattefrit. Samme begrænsning var afgørende i SKM2024.642.SR.

Hvor § 3 rammer. I SKM2020.293.SR ville en eneanpartshaver udlodde ca. 50 mio. kr. overskudslikviditet uden fuld udbyttebeskatning ved en kæde bestående af anpartsombytning, udbytteudlodning, ophørsspaltning og likvidation af pengetankselskabet, så han kunne fradrage en anskaffelsessum på 39,5 mio. kr. Skatterådet anerkendte, at spaltningen isoleret var skattefri, men fandt det samlede arrangement omfattet af § 3, fordi det reelt omkvalificerede en udbytteudlodning til et likvidationsprovenu. Se også SKM2019.413.SR og SKM2022.495.SR.

Substans over form uden § 3. Selv hvor generalklausulen ikke kan bringes i anvendelse, kan et arrangement tilsidesættes efter det ulovbestemte princip om, at tomme og kunstige skattebetingede dispositioner beskattes efter den modstående realitet. Det er kernen i SKM2024.642.SR, hvor en mindretalsaktionær skulle udskilles fra

et familieejet investeringsselskab gennem aktieombytning, udlodning og ophørsspaltning gennemført samme dag. Skatterådet fandt, at ligningsloven § 3 ikke fandt anvendelse, fordi fordelen tilfaldt en fysisk person – men tilsidesatte alligevel arrangementet:

> *Det betyder, at tomme og kunstige skattebetingede dispositioner kan tilsidesættes, således at beskatningen i stedet foretages efter den modstående realitet.*

Den samlede plan "fremstod som et salg af 10 pct. af selskabet uden umiddelbar beskatning", og holdingkravet i ABL § 36, stk. 6 blev derfor ikke anset for opfyldt – heller ikke via undtagelsen for efterfølgende skattefri omstrukturering i 4. pkt. Rådet betvivlede ikke, at der forelå en dyb familiekonflikt, men fandt den ikke konkretiseret til en påvirkning af driften, der kunne bære et skattefrit exit.

Modstykket. SKM2025.445.SR er den vigtigste afgrænsning over for SKM2024.642.SR. Her blev en identisk transaktionsstruktur – anpartsombytning, udbytteudlodning og ophørsspaltning i et pengeselskab og et driftsholdingselskab – godkendt, fordi der **ingen reel afståelse af ejerskab** skete: ejerne beholdt deres økonomiske interesse i driften, fordelingen var pro rata, og dispositionerne var begrundet i en konkret arveplan. Samme resultat i SKM2025.592.SR (adskillelse af likvider fra driftsselskaber forud for generationsskifte) og SKM2026.164.SR, hvor omstruktureringerne ikke udløste genberegning af nedsat gaveafgift, fordi der udelukkende blev vederlagt med kapitalandele og de indirekte ejerandele forblev uændrede.

Skillelinjen kan sammenfattes: **udskiller** transaktionsrækken en aktionær mod kontanter, er den udtryk for et skattefrit exit og tilsidesættes; **omfordeler** den derimod aktiver mellem selskaber uden at ændre ejerkredsens økonomiske position, er den lovlig.

Ved grænseoverskridende fusioner har Skatterådet gennemgående fundet, at § 3 ikke finder anvendelse, når der foreligger velbegrundede kommercielle hensyn – se SKM2020.282.SR (forenkling af koncernstruktur svarende til den operationelle virkelighed), SKM2021.591.SR og SKM2024.105.SR, hvor omgåelsesklausulen ikke fandt anvendelse, fordi der ikke opstod nogen selskabsskattefordel.

LOV	Aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 2, 6 · Ligningsloven § 3, stk. 1, 2	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Skattefri omstrukturering efter generationsskifte – ingen genberegning af nedsat gaveafgift ved ophørsspaltning, anpartsombytning og fusion	10.04.2026
	Skatterådet · Skattefri generationsskifte omstrukturering med splittelse af likvider	27.10.2025
	Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning vedrørende generationsskifte	19.08.2025
	Skatterådet · Afståelse via skattefri spaltning betragtes som misbrug	17.12.2024
	Skatterådet · Omvendt lodret fusion uden misbrug af skatteregler	27.02.2024
	Skatterådet · Skattefri grænseoverskridende omvendt lodret fusion uden beskatning	11.11.2021
	Skatterådet · Omstruktureringer af koncernstruktur ikke omfattet af den generelle omgåelsesklausul	04.09.2020
	Skatterådet · Skattefri spaltning og likvidation af overskudslikviditet betragtes som misbrug	02.07.2020
	Skatterådet · Grænseoverskridende omvendt fusion er skattefri uden misbrug	01.07.2020

§ 14 EU-retlige rammer: fusionsskattedirektivet og misbrugsbegrebet

Hele regimet hviler på Rådets direktiv 2009/133/EF, der konsoliderede det tidligere direktiv 90/434/EØF. Direktivets **selskabsdefinition** i artikel 3 er indskrevet direkte i fusionsskatteloven § 15 a, stk. 1, 1. pkt., § 15 c, stk. 1, 1. pkt. og ABL § 36, stk. 1, suppleret af et krav om, at selskabet ikke ved beskatningen her i landet anses for en transparent enhed. Ved § 15 a, stk. 7 og § 15 c, stk. 9 er anvendelsesområdet udvidet til EØS-selskaber, der

svarer til danske kapitalselskaber, hvis der er aftalt oplysningsudveksling – en udvidelse, der efter forarbejderne udspringer af EU-Domstolens praksis.

Euro Park Service er den principielle dom om tilladelseskrav. I C-14/16 underkendte Domstolen en fransk ordning, der krævede forudgående ministeriel godkendelse for at opnå skatteudskydelse – men **kun** ved tilførsel af aktiver til en udenlandsk juridisk person, ikke ved rent interne fusioner. Domstolen fastslog, at artikel 49 TEUF og direktivets misbrugsklausul er til hinder for en sådan ordning:

> *Direktiv 90/434/EØF tillader kun medlemsstaterne at nægte skattefordele i specifikke tilfælde af faktisk misbrug, ikke baseret på en generel regel, der systematisk kræver, at den skattepligtige godtgør fraværet af skattesvig og den økonomiske begrundelse.*

Domstolen understregede tillige, at et implicit afslag (fire måneders tavshed) uden automatisk begrundelse tilsidesatte retssikkerheds- og effektivitetsprincippet: **afslag på EU-retlige skattefordele skal altid være begrundet**. Det danske system er ikke uden videre ramt heraf, da tilladelseskravet gælder ens for interne og grænseoverskridende transaktioner – men dommen sætter en klar ramme for, hvor byrdefuld tilladelsesprocessen må være.

Nordcurrent præciserer misbrugsvurderingen. I C-228/24 – der angår moder-/datterselskabsdirektivets parallelle misbrugsklausul – fastslog Domstolen, at klausulen kan anvendes, selv om selskabet ikke er et rent gennemstrømningsselskab, men at myndighederne skal foretage en **samlet vurdering af alle relevante forhold**, herunder om arrangementet faktisk er båret af kommercielle grunde. Domstolen skelnede skarpt mellem det **objektive** element (manglende substans) og det **subjektive** element (kravet om en skattefordel), og fastslog, at det subjektive element ikke alene kan udledes af manglende substans. Denne to-leddede struktur genfindes i C-116/16, T Danmark, hvor Store Afdeling opstillede de objektive og subjektive kriterier for retsmisbrug og placerede bevisbyrden hos skattemyndigheden.

Direktivets rækkevidde ved rent interne transaktioner. Domstolen har i C-827/21 og C-201/24 afvist at fortolke fusionsskattedirektivet i rent interne situationer, hvor national ret ikke udtrykkeligt og ubetinget henviser til direktivet. Da den danske fusionsskattelov derimod udtrykkeligt indskriver direktivets selskabsdefinition og misbrugsklausul, har direktivkonform fortolkning fuld gennemslagskraft også for danske indenlandske omstruktureringer – hvilket netop er grunden til, at Højesteret i BS-48218/2025-HJR lagde EU-Domstolens praksis direkte til grund i en sag om en dansk familiekoncern.

Endelig sætter C-438/18 en ydre grænse: den generelle fradragsret for driftsomkostninger – her renteudgifter på gæld overtaget ved en omvendt fusion – falder uden for direktivets anvendelsesområde og henhører under medlemsstaternes egen kompetence.

I dansk praksis er direktivets betydning bekræftet i 10-002734, hvor Landsskatteretten fastslog, at et selskab har **retskrav** på at anvende fusionsskattelovens regler, jf. § 1, og at der ikke var hjemmel til likvidationsbeskatning af det udenlandske moderselskab ved en grænseoverskridende fusion efter § 15, stk. 4, fordi aktionærbeskatningen udtømmende er reguleret i §§ 9-11.

LOV `Aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 1` `Fusionsskatteloven § 1` `Fusionsskatteloven § 15a, stk. 1, 7` `Fusionsskatteloven § 15c, stk. 1, 9` `Fusionsskatteloven § 15, stk. 4`

PRAKSIS **Højesteret** · Højesteret: Tilbagekaldelse af skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist 16.06.2026

EU-Domstolen · EU-Domstolen afviser slovakisk skattesag: Manglende kompetence ved rent interne aktivoverførsler	28.04.2025
EU-Domstolen · Fortolkning af misbrugsklausulen i moder-datterselskabsdirektivet: Krav til reelle arrangementer og skattemæssige fordele	03.04.2025
EU-Domstolen · Domstolens kompetence og fortolkningspligt ved rent interne fusioner i forhold til fusionsdirektivet	27.04.2023
EU-Domstolen · Skattemæssig fradragsret for renteudgifter efter omvendt fusion og fusionsdirektivets rækkevidde	15.07.2019
EU-Domstolen · Skattefritagelse for udbytte og bekæmpelse af retsmisbrug i koncernstrukturer med gennemstrømningsselskaber (T Danmark og Y Denmark)	26.02.2019
EU-Domstolen · Krav om forudgående godkendelse af grænseoverskridende fusioner i strid med etableringsfriheden og anti-misbrugsreglerne i fusionsdirektivet (90/434/EØF)	07.03.2017
Landsskatteretten · Grænseoverskridende fusion tilladt uden ophørsbeskatning efter Fusionsskatteloven § 15, stk. 4	11.02.2011

§ 15 Grænseoverskridende omstrukturering og internationale sidevirkninger

Grænseoverskridende omstruktureringer rejser en række afledte spørgsmål, som praksis har afklaret ved siden af selve successionsspørgsmålet.

Fusion er ikke likvidation. I 10-002734 forsøgte SKAT at behandle en lodret grænseoverskridende fusion som en likvidation af det indskydende danske selskab med udbyttebeskatning af det luxembourgske moderselskab til følge. Landsskatteretten afviste dette: selv om der efter FUL § 15, stk. 4, jf. selskabsskattelovens § 5, sker realisationsbeskatning af aktiver, der forlader dansk beskatning, medfører dette ikke, at fusionen betragtes som skattepligtig med likvidationsbeskatning af aktionæren. Beskatningen af selskabsdeltagerne er udtømmende reguleret i FUL §§ 9-11, og efter § 10 medregnes fortjeneste og tab ved annullering af aktier i det indskydende selskab ikke.

Skatterådets praksis har fulgt samme linje ved omvendte lodrette fusioner: se SKM2020.282.SR (dansk moderselskab fusionerer ind i svensk datterselskab), SKM2021.591.SR og SKM2024.105.SR, hvor hverken ophørsbeskatning efter selskabsskattelovens § 5 eller ligningsloven § 3 fandt anvendelse.

Underskud i grænseoverskridende fusioner. SKM2015.683.SR viser samspillet mellem FUL § 8, stk. 6 og sambeskatningsreglerne: underskuddene i de ophørende danske selskaber kunne fremføres i det svenske moderselskabs danske filial, mens filialens eget underskud bortfaldt.

Exitskat og henstand. En skattefri aktieombytning udløser ikke i sig selv forfald af henstand med fraflytterskat, når ombytningen også er skattefri efter tilflytningslandets generelle regler – ikke blot som følge af aktionærens særlige skattestatus, jf. SKM2018.634.SR. Tilsvarende bevaredes henstanden ved en grænseoverskridende fusion i SKM2010.522.SR.

International sambeskatning. En omstrukturering kan utilsigtet afbryde bindingsperioden. I SKM2023.167.SR fandt Skatterådet, at et nystiftet holdingselskab allerede ved stiftelsen indtrådte i sambeskatningen og som **ultimativt moderselskab** afbrød bindingsperioden ved den efterfølgende ophørsspaltning – med fuld genbeskatning til følge. Afgørelsen er en påmindelse om, at de objektive betingelser i FUL § 15 a og ABL § 36 kan være opfyldt, samtidig med at omstruktureringen udløser betydelige skattekrav ad andre veje.

For fastsættelsen af den skattemæssige fusionsdato ved grænseoverskridende transaktioner gælder de særlige regler i FUL § 5, stk. 4, hvorefter der ved fusion med et udenlandsk modtagende selskab tidligst kan anvendes vedtagelsesdagen – se hertil SKM2010.772.SR og modsætningsvis SKM2017.347.SR, hvor tilbagevirkende kraft blev accepteret, fordi aktiverne forblev knyttet til et fast driftssted under dansk sambeskatning.

LOV Fusionsskatteloven § 5, stk. 4 · Fusionsskatteloven § 8, stk. 6 · Fusionsskatteloven § 10 · Fusionsskatteloven § 15, stk. 4 · Ligningsloven § 3

PRAKSIS

Landsskatteretten · Grænseoverskridende fusion tilladt uden ophørsbeskatning efter Fusionsskatteloven § 15, stk. 4	11.02.2011
Skatterådet · Omvendt lodret fusion uden misbrug af skatteregler	27.02.2024
Skatterådet · Aktieombytning og spaltning udløser genbeskatning i international sambeskatning	04.04.2023
Skatterådet · Skattefri grænseoverskridende omvendt lodret fusion uden beskatning	11.11.2021
Skatterådet · Grænseoverskridende omvendt fusion er skattefri uden misbrug	01.07.2020
Skatterådet · Fusionsdato ved grænseoverskridende søsterfusion til fast driftssted	08.05.2017

§ 16 Sammenfatning: hvad praksis kræver af en holdbar omstrukturering

Praksis tegner et regime med to indgange og én fælles bagdør.

Sporvalget er en risikofordeling. Tilladelsessporet giver en konkret, individuel vurdering og dermed forudsigelighed om netop dén transaktion – men prisen er, at Skatteforvaltningen kan fastsætte vilkår, og at tilladelsen kan tilbagekaldes, hvis efterfølgende dispositioner viser, at skatteundgåelse var hovedformålet. Det objektive spor giver hastighed og forudberegnelighed ud fra lovteksten – men prisen er, at holdingkravet på 3 år er ufravigeligt, og at et brud gør omstruktureringen skattepligtig med tilbagevirkende kraft. Bryder man holdingkravet af uforudsete grunde, står sporskiftet åbent, jf. 21-0097130.

Den forretningsmæssige begrundelse skal være konkret, aktuel og selskabsrettet. Afslagspraksis i 08-02653 og 09-01977 viser, at generelle henvisninger til rationalisering, administrative fordele eller sambeskatningsmuligheder ikke rækker, og at begrundelsen skal knytte sig til det **erhvervede** eller **spaltede** selskabs forhold – ikke til hovedaktionærens øvrige interesser. Omvendt viser 19-0015814 og 21-0097130, at en dokumenteret forretningsplan, tidsmæssig afstand til et efterfølgende salg og løbende driftsinvesteringer er stærke indicier for, at skattehensyn ikke var fremherskende.

Dokumentationen skal ligge klar fra begyndelsen. Handelsværdikravet (SKM2008.281.SR), balancekravet (SKM2008.172.SR), grenkravet (SKM2008.924.SR) og datoreglerne (SKM2026.137.SR) håndhæves efter ordlyden. Der er ingen dispensationsadgang for materielle betingelser – kun for oplysningsfristen i fusionsskatteloven § 6, stk. 3, hvor § 6, stk. 5 tillader forvaltningen at se bort fra en overskridelse.

Den fælles bagdør er realitetsvurderingen. Uanset spor kan en samlet transaktionsrække tilsidesættes, hvis den reelt udgør noget andet, end formen viser. Dette sker efter ligningsloven § 3, når skattefordelen tilfalder et selskab (SKM2020.293.SR), og ellers efter det ulovbestemte princip om substans over form (SKM2024.642.SR, SKM2023.246.SR). Den afgørende sondring er, om ejerkredsens økonomiske position ændres: omfordeling mellem selskaber er lovlig (SKM2025.445.SR, SKM2025.592.SR), mens et exit mod kontanter ikke er det.

Tidshorisonten er længere end tre år. Med Højesterets dom i BS-48218/2025-HJR står det fast, at omstruktureringer er kontrollerede transaktioner med en seksårig ansættelsesfrist, og at dispositioner foretaget efter omstruktureringen – udlodninger, aktieoverdragelser, strukturændringer – kan trækkes ind i den samlede

formålsvurdering flere år senere. Rådgivning bør derfor ikke stoppe ved gennemførelsen, men følge koncernen gennem hele anmeldelses- og holdingperioden.

De historiske overvejelser om, hvordan skattereglerne skal understøtte ejerskifter i erhvervslivet, blev senest samlet i Skatteministeriets betænkning nr. 1374/1999 om generationsskiftet i erhvervslivet – et hensyn, der stadig præger både tilladelsespraksis og den nyeste bindende svar-praksis om ophørsspaltning som led i generationsskifte, jf. SKM2025.480.SR og SKM2026.164.SR. Nærmere om familiesuccession, pengetankreglen og gaveafgift henvises til generationsskifte; om værdiansættelse som selvstændigt hovedproblem til skatteret-vaerdiansaettelse; og om gennemstrømningsselskaber og retmæssig ejer til retmaessig-ejer.

LOV Fusionsskatteloven § 6, stk. 3, 5 · Ligningsloven § 3

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret: Tilbagekaldelse af skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist	16.06.2026
Landsskatteretten · Tilladelse til skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – Sporskifte godkendt	24.03.2025
Landsskatteretten · Landsskatteretten underkender tilbagekaldelse af tilladelse til skattefri grenspaltning	04.12.2020
Landsskatteretten · Afslag på skattefri aktieombytning - manglende forretningsmæssig begrundelse	06.01.2010
Landsskatteretten · Landsskatteretten om afslag på skattefri grenspaltning grundet manglende forretningsmæssig begrundelse	15.05.2009
Skatterådet · Skattefri omstrukturering efter generationsskifte – ingen genberegning af nedsat gaveafgift ved ophørsspaltning, anpartsombytning og fusion	10.04.2026
Skatterådet · Skattefri fusion afvist: Fusionsdato for modtagende selskab opfyldte ikke krav om sammenfald med regnskabsårets skæringsdato	17.03.2026
Skatterådet · Skattefri generationsskifte omstrukturering med splittelse af likvider	27.10.2025
Skatterådet · Skattefri omstrukturering og generationsskifte af landbrugsvirksomhed	03.09.2025
Skatterådet · Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning vedrørende generationsskifte	19.08.2025
Skatterådet · Afståelse via skattefri spaltning betragtes som misbrug	17.12.2024
Skatterådet · Aktieombytning mister skattefrihed grundet afståelse ved kapitalforhøjelse	31.05.2023
Skatterådet · Skattefri spaltning og likvidation af overskudslikviditet betragtes som misbrug	02.07.2020
Skatterådet · Skattefri tilførsel af fast ejendom uden tilladelse	19.11.2008
Skatterådet · Aktieombytning uden handelsværdi godkendes ikke ved eneejerforhold	28.03.2008
Skatterådet · Balancetilpasning med nyt lån før skattefri ophørsspaltning	20.02.2008

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Aktieavancebeskatningsloven § 36	stk. 6	Fusionsskatteloven § 5	
Fusionsskatteloven § 8	stk. 1	Fusionsskatteloven § 15a	stk. 1
Fusionsskatteloven § 15c	stk. 1	Ligningsloven § 3	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

72 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 4

16.06.2026	Højesteret: Tilbagekaldelse af skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist	10817-13887
16.06.2026	Tilbagekaldelse af tilladelse til skattefri aktieombytning og ophørsspaltning: Skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist ved kontrollerede transaktioner	48218-2025-48242-2024--og-48245-2025
16.12.2025	Højesterets dom om anvendelse af den 6-årige ligningsfrist ved ændring af skattefri virksomhedsomdannelse til skattepligtig	23001-2025
14.12.2020	Afslag på selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 ved skattefri fusion	bs-2383-2020-hjr

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL 6

28.04.2025	EU-Domstolen afviser slovakisk skattesag: Manglende kompetence ved rent interne aktivoverførsler	C201/24
03.04.2025	Fortolkning af misbrugsklausulen i moder-datterselskabsdirektivet: Krav til reelle arrangementer og skattemæssige fordele	C-228/24
27.04.2023	Domstolens kompetence og fortolkningspligt ved rent interne fusioner i forhold til fusionsdirektivet	C-827/21
15.07.2019	Skattemæssig fradragsret for renteudgifter efter omvendt fusion og fusionsdirektivets rækkevidde	C-438/18
26.02.2019	Skattefritagelse for udbytte og bekæmpelse af retsmisbrug i koncernstrukturer med gennemstrømningsselskaber (T Danmark og Y Denmark)	C-116/16
07.03.2017	Krav om forudgående godkendelse af grænseoverskridende fusioner i strid med etableringsfriheden og anti-misbrugsreglerne i fusionsdirektivet (90/434/EØF)	C-14/16

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 10

24.03.2025	Tilladelse til skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – Sporskifte godkendt	21-0097130
04.12.2020	Landsskatteretten underkender tilbagekaldelse af tilladelse til skattefri grenspaltning	19-0015814
08.09.2020	Landsskatteretten: Underskudsbegrænsning ved fusion - Tidspunkt for sambeskatnings indtræden	16-1187372
17.12.2018	Underskudsbegrænsning ved fusion - Særunderskud og frist for omlægning af indkomstår	16-0693075
11.02.2011	Grænseoverskridende fusion tilladt uden ophørsbeskatning efter Fusionsskatteloven § 15, stk. 4	10-002734
18.05.2010	Landsskatteretten: Underskudsfremførsel ved skattefri ophørsspaltning - Journalnr. 09-00729	09-00729
20.01.2010	Afslag på skattefri grenspaltning - manglende vederlæggelse af alle aktionærer	09-02817
06.01.2010	Afslag på skattefri aktieombytning - manglende forretningsmæssig begrundelse	09-01977
15.05.2009	Landsskatteretten om afslag på skattefri grenspaltning grundet manglende forretningsmæssig begrundelse	08-02653

16.04.2009	Landsskatteretten om tilskudsbeskatning ved overførsel af egne aktier i forbindelse med skattefri spaltning	04-00717

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 51

10.04.2026	Skattefri omstrukturering efter generationsskifte – ingen genberegning af nedsat gaveafgift ved ophørsspaltning, anpartsombytning og fusion	25-5862526
17.03.2026	Skattefri fusion afvist: Fusionsdato for modtagende selskab opfyldte ikke krav om sammenfald med regnskabsårets skæringsdato	25-3234368
04.03.2026	Underskudsfremførsel ved fusion efter afbrudt sambeskatning	25-5151513
27.10.2025	Skattefri generationsskifte omstrukturering med splittelse af likvider	25-3188625
18.09.2025	Fusionsdato og indregning af værdi efter mellemliggende aktieombytning	24-1192358
03.09.2025	Skattefri omstrukturering og generationsskifte af landbrugsvirksomhed	25-2698572
19.08.2025	Skattefri anpartsombytning og ophørsspaltning vedrørende generationsskifte	25-2369066
24.02.2025	Udbyttebeskatning af kontant vederlag ved salg til tomt selskab	24-1483190
17.12.2024	Afståelse via skattefri spaltning betragtes som misbrug	23-1816300
09.10.2024	Afvisning af alternativ aktieombytning og fusion grundet rådgivning	24-0141397
27.02.2024	Omvendt lodret fusion uden misbrug af skatteregler	23-1092719
31.05.2023	Aktieombytning mister skattefrihed grundet afståelse ved kapitalforhøjelse	23-0001200
04.04.2023	Aktieombytning og spaltning udløser genbeskatning i international sambeskatning	22-0244986
03.05.2022	Ingen udbyttebeskatning ved salg af aktier til tomt datterselskab	22-0110201
11.11.2021	Skattefri grænseoverskridende omvendt lodret fusion uden beskatning	21-0479961
14.06.2021	Koncerninternt aktiesalg omkvalificeres ikke til udbytte	20-1378324
27.05.2021	Skattefri ophørsspaltning nægtes tilbagevirkende kraft	20-1450716
13.04.2021	Skattefri aktieombytning og ophørsspaltning i generationsskifte	20-1006317
13.04.2021	Skattefri aktieombytning og efterfølgende ophørsspaltninger uden tilladelse	20-1006096
14.12.2020	Omstrukturering og gældsflytning uden omgåelse eller begrænset skattepligt	20-0801963
04.09.2020	Omstruktureringer af koncernstruktur ikke omfattet af den generelle omgåelsesklausul	20-0500575
02.07.2020	Skattefri spaltning og likvidation af overskudslikviditet betragtes som misbrug	20-0251177
01.07.2020	Grænseoverskridende omvendt fusion er skattefri uden misbrug	20-0325502
08.05.2017	Fusionsdato ved grænseoverskridende søsterfusion til fast driftssted	17-0549678
19.09.2016	Fremførsel af underskud ved skattefri grenspaltning uden fordeling	15-0539568
28.02.2014	Balancetilpasning ved skattefri ophørsspaltning uden tilladelse	13-6497451

29.11.2012	Skattefri spaltning uden tilladelse ejertidskrav ved generationsskifte	12-0196488
25.08.2011	Selvangivelsesfrist ved skattefri ophørsspaltning med succession	11-097143
08.02.2011	Skattefri slankning og salg efter omstrukturering før 2009	10-190847
05.10.2010	Korrektion af praksis for spaltningsdato ved ophør af koncernforbindelse	2010-464-0010
26.03.2010	Skattefri omstruktureringer og salg af datterselskabsanparter	09-198732
01.12.2009	Skattefri aktieombytning uden tilladelse ved indtræden af investorer	09-121543
28.10.2009	Skattefri anpartsombytning bevares ved efterfølgende kapitalforhøjelse	09-130843
14.09.2009	Udbyttebegrænsning efter skattefri aktieombytning	09-059954
08.01.2009	Skattefri ophørsspaltning uden tilladelse efter fusionsskatteloven	08-133735
19.11.2008	Skattefri tilførsel af fast ejendom uden tilladelse	08-107330
29.10.2008	Skattefri ophørsspaltning med forskellig skattemæssig spaltningsdato	08-155976
29.10.2008	Skattefri aktieombytning uden tilladelse ved etablering af fælles koncernstruktur	08-156298
03.09.2008	Skattefri spaltning efterfulgt af lodrette fusioner	08-120352
26.08.2008	Skattefri spaltning uden tilladelse og udbyttebegrænsning	08-120990
22.08.2008	Spaltningsdato ved koncernophør og kontant regulering	08-120681
31.03.2008	Skattefri ophørsspaltning af fire selskaber uden tilladelse	08-049635
28.03.2008	Aktieombytning uden handelsværdi godkendes ikke ved eneejerforhold	08-047431
05.03.2008	Skattefri ophørsspaltning med biler som erhvervsmæssig aktivitet	08-038997
22.02.2008	Skattefri ophørsspaltning uden tilladelse og 3-årsreglen	08-030628
21.02.2008	Skattefri spaltning og forholdsmæssig fordeling af aktiver	08-030171
20.02.2008	Balancetilpasning med nyt lån før skattefri ophørsspaltning	08-029691
19.12.2007	Skattefri anpartsombytning efterfulgt af fusion og majoritetskrav	07-158063
05.10.2007	Skattefri ophørsspaltning med bogførte værdier ved ligelig fordeling	07-153878
28.08.2007	Skattefri spaltning af selskab værdiansættelse og fordeling af aktiver	07-133612
26.02.2007	Skattefri aktivtilførsel succession i afskrivningsgrundlag og group contributions	07-033172

PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

28.08.2025	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tilbagekaldte tilladelser til skattefrie virksomhedsomdannelser og fristen for kontrollerede transaktioner (SKM2025.289.ØLR)	25/13423

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Betænkning om generationsskiftet i erhvervslivet

nr. 1374 · 1999 · Skatteministeriet

15 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over skatteret – værdiansættelse

15 %-reglen, hjælpereglerne og særlige omstændigheder ved overdragelse mellem interesseforbundne parter

Version 2 Opdateret 24. jun. 2026 12 afgørelser · 2010–2026 Læs online

INTRODUKTION

Skatteretlig værdiansættelse af aktiver mellem interesseforbundne parter er et af de mest tvistfyldte områder i dansk skatteret. Hovedreglen er, at aktiver – fast ejendom, unoterede aktier, goodwill – ansættes til handelsværdien, dvs. det beløb aktivet ville indbringe ved salg i fri handel mellem uafhængige parter, jf. boafgiftslovens §§ 12 og 27. For at skabe forudsigelighed har skattemyndighederne udstedt en række hjælperegler – 1982-cirkulærets 15 %-regel for fast ejendom, TSS-cirkulære 2000-09 for aktier og TSS-cirkulære 2000-10 for goodwill – men disse er kun vejledende støttepunkter, der kan fraviges. Praksis fra Højesteret og Landsskatteretten har de seneste år præciseret, hvornår skattemyndighederne kan tilsidesætte hjælpereglerne og kræve handelsværdi: det kræver "særlige, konkrete omstændigheder" ved det pågældende aktiv, men generel prisudvikling og forældede offentlige vurderinger er ikke i sig selv tilstrækkeligt.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Aktiver mellem interesseforbundne parter ansættes som hovedregel til handelsværdien – det beløb, aktivet ville indbringe ved salg på det åbne marked mellem uafhængige parter (boafgiftslovens §§ 12 og 27).

02 15 %-reglen i værdiansættelsescirkulæret fra 1982 er en hjælperegel: skattemyndighederne skal som udgangspunkt acceptere en ansættelse inden for ±15 % af den offentlige ejendomsvurdering, medmindre der foreligger særlige omstændigheder (Højesteret, SKM2016.279.HR og U.2021.346H).

03 Generel prisudvikling og forældede offentlige vurderinger er IKKE i sig selv særlige omstændigheder – det offentlige bærer risikoen for, at vurderingen er for lav (Højesteret, U.2021.346H).

04 15 %-reglen gælder ens for arv og gave (Højesteret, UfR 2023.307H).

05 Tidsnært køb fra uafhængig tredjemand til markant højere pris udgør et stærkt holdepunkt for, at der foreligger særlige omstændigheder (Skatterådet SKM2021.493.SR; Landsskatteretten 19-0071315).

06 Regnskabsmæssig dagsværdiansættelse af investeringsejendomme efter årsregnskabsloven kan generelt begrunde fravigelse af 15 %-reglen, særligt når dagsværdien væsentligt overstiger den offentlige vurdering (Højesteret, BS-11908/2024-HJR).

07 15 %-reglen finder IKKE anvendelse på næringsejendomme – de hensyn om forudsigelighed og tryghed, som reglen bygger på, gælder ikke for aktiver anskaffet med videresalg for øje (Højesterets flertal i SKM2024.344.HR).

08 TSS-cirkulærerne for aktier (2000-09) og goodwill (2000-10) er kun vejledende beregningsmodeller, der kan fraviges, når de fører til et åbenbart ikke-retvisende resultat.

09 Interne aktionæroverenskomster og forkøbsklausuler kan ikke binde skattemyndigheden ved værdiansættelsen af unoterede aktier – armslængdeprincippet i ligningslovens § 2 har forrang.

10 Syn og skøn ved unoterede aktier tillægges betydelig vægt af Landsskatteretten og lægges typisk til grund, medmindre skønsresultatet åbenbart afviger fra markedsforholdene.

11 Realkreditbelåning i nær tidsmæssig sammenhæng med overdragelsen kan udgøre en særlig omstændighed, hvis belåningen implicerer en handelsværdi væsentligt over overdragelsessummen.

12 Der er vedtaget en ny § 12 a i boafgiftsloven (lov nr. 369 af 9. april 2025) om skematisk værdiansættelse samt en § 27-udvidelse (lov nr. 562 af 27. maj 2025), der supplerer den hidtidige 15 %-regel med nye muligheder.

§ 1 Lovgrundlag og hjælperegler for skatteretlig værdiansættelse

Den skatteretlige værdiansættelse af aktiver mellem interesseforbundne parter hviler på et klart lovfæstet udgangspunkt: **handelsværdien**.

For **dødsboer** fastsætter boafgiftslovens § 12, stk. 1, at aktiver og passiver ansættes til deres handelsværdi. Hvis Skatteforvaltningen finder, at en værdiansættelse ikke svarer til handelsværdien, kan den ændre ansættelsen eller anmode skifteretten om sagkyndig vurdering, jf. § 12, stk. 2.

For **gaver** fastsætter boafgiftslovens § 27, stk. 1, at en gaves værdi fastsættes til dens handelsværdi på tidspunktet for modtagelsen. Skatteforvaltningen har efter stk. 2 en frist på 6 måneder til at ændre værdiansættelsen.

For **transaktioner mellem interesseforbundne parter** gælder ligningslovens § 2, som kodificerer armslængdeprincippet: priser og vilkår skal svare til, hvad der kunne være opnået mellem uafhængige parter.

Ovenpå dette lovgrundlag har skattemyndighederne udstedt en række **hjælperegler** – administrative cirkulærer der fungerer som vejledende støttepunkter:

- **1982-cirkulæret** (cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 om værdiansættelsen af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning): Indeholder den centrale **15 %-regel** for fast ejendom samt retningslinjer for andre aktiver.
- **TSS-cirkulære 2000-09** om aktier: En beregningsmodel for værdiansættelse af unoterede aktier og anparter.
- **TSS-cirkulære 2000-10** om goodwill: En beregningsmodel for skattemæssig værdiansættelse af goodwill ved overdragelse.
-

Formueskattekursreglerne: Anvendtes historisk som hjælperegel for unoterede aktier; nu i vid udstrækning erstattet af TSS-cirkulærerne.

Disse hjælperegler er **ikke bindende lovgivning** men vejledende administrative retningslinjer. Som Højesteret gentagne gange har fastslået, har borgerne en vis retsbeskyttelse i forhold til reglerne, men skattemyndighederne kan fravige dem, når de fører til et ikke-retvisende resultat.

LOV Boafgiftsloven § 12, stk. 1-2 Boafgiftsloven § 27, stk. 1-2 Ligningsloven § 2, stk. 1

§ 2 15 %-reglen for fast ejendom – hovedreglen og dens rækkevidde

Den mest omtvistede hjælperegel er den såkaldte **15 %-regel** i 1982-cirkulærets punkt 6, 2. afsnit. Reglen indebærer:

- Hvis boets eller parternes værdiansættelse af fast ejendom, omregnet til kontantværdi, **højst afviger 15 % opad eller nedad** fra den seneste offentlige ejendomsvurdering, skal skattemyndighederne **acceptere** ansættelsen.
- Afviger værdien med **mere end 15 %**, bør ansættelsen ændres – medmindre boet eller parterne har oplyst **særlige omstændigheder**.

Reglens **formål** er at skabe forudsigelighed og tryghed ved familieoverdragelser af fast ejendom. Borgerne skal ikke bære risikoen for usikkerheden i de offentlige ejendomsvurderinger.

15 %-reglen blev principielt anerkendt af Højesteret i **SKM2016.279.HR** (UfR 2016.2126H), som fastslog, at skattemyndighederne er bundet af reglen, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Denne principielle status er senest bekræftet i U.2021.346H.

Højesteret har desuden fastslået, at **15 %-reglen gælder ens for arv og gave** (UfR 2023.307H), hvilket imødekom en længere retlig usikkerhed om, hvorvidt gaveoverdragelser havde en selvstændig retsstilling.

LOV Boafgiftsloven § 12, stk. 1-2 Boafgiftsloven § 27, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets afklaring af 15 %-reglen ved værdiansættelse af fast ejendom i dødsboer 26.04.2021

§ 3 Generel prisudvikling og forældede vurderinger – det offentliges risiko

Et af de mest omdiskuterede spørgsmål har været, om den **generelle prisudvikling** på ejendomsmarkedet – kombineret med, at de offentlige ejendomsvurderinger har været fastfrosset siden 2011/2012 – i sig selv udgør en "særlig omstændighed" der berettiger skattemyndighederne til at fravige 15 %-reglen.

Højesteret besvarede dette spørgsmål klart benægtende i U.2021.346H (SKM2021.267.HR). Sagen angik en udlejningsejendom i København K med en offentlig vurdering på 22,7 mio. kr. fra 2010. Skattestyrelsen anførte, at prisstatistik og beregnet afkastprocent viste en langt højere handelsværdi.

Højesteret fastslog:

> *"Det forhold, at ejendomsvurderingen er blevet videreført uændret siden 2011/2012, kan i overensstemmelse med skattemyndighedernes tilkendegivelser ikke i sig selv udgøre en særlig omstændighed, der kan begrunde fravigelse af udgangspunktet om anvendelse af 15 %'s-reglen."*

Og videre:

> *"Både den fremlagte prisstatistik og den beregnede afkastprocent er reelt udtryk for et synspunkt om, at den offentlige ejendomsvurdering er for lav i forhold til den almindelige prisudvikling på markedet for udlejningsejendomme i området – hvilket det offentlige som nævnt må bære risikoen for."*

Denne risikofordeling – at **det offentlige bærer risikoen** for sin egen vurdering – er et gennemgående princip i hele 15 %-reglens retspraksis. Princippet bygger på den logik, at borgerne har indrettet sig i tillid til de offentlige vurderinger, og at det ikke kan komme borgerne til skade, at myndighederne ikke har ajourført vurderingerne.

LOV Boafgiftsloven § 12, stk. 2

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets afklaring af 15 %-reglen ved værdiansættelse af fast ejendom i dødsboer 26.04.2021

§ 4 Tidsnært køb fra uafhængig tredjemand som særlig omstændighed

I modsætning til generel prisudvikling udgør et **tidsnært køb fra en uafhængig tredjemand** til en markant højere pris et stærkt holdepunkt for, at der foreligger særlige omstændigheder. Logikken er enkel: når den faktiske handelsværdi er positivt kendt fra en nylig transaktion i fri handel, er den offentlige vurdering ikke længere det bedste udtryk for ejendommens værdi.

Skatterådet fastslog i SKM2021.493.SR (bindende svar), at en moder ikke kunne overdrage en ejerlejlighed til sin datter efter 15 %-reglen (offentlig vurdering 1,5 mio. kr. + 15 % = 1.725.000 kr.), når moderen selv blot ca. 2 år og 4 måneder forinden havde købt lejligheden af en uafhængig tredjemand for 2.998.000 kr. Der var ikke foretaget forbedringer i ejerperioden, og Skatterådet fandt, at det tidsnære køb udgjorde en særlig omstændighed.

Landsskatteretten nåede et tilsvarende resultat i 19-0071315, hvor en far havde købt en ejerlejlighed for 4.750.000 kr. den 1. december 2018 og blot **14 dage senere** overdrog den til sin søn for 2.472.500 kr. (offentlig vurdering 2.150.000 kr. + 15 %). Landsskatteretten fandt, at farens eget køb 14 dage forinden klart udgjorde en særlig omstændighed.

Også i Vestre Landsrets dom BS-4970/2020-VLR blev tidsmæssig nærhed afgørende: en landbrugsejendom blev overdraget til fem døtre for 1.615.000 kr. og videresolgt blot 11 dage senere til Hedensted Kommune for 5.000.000 kr. Døtrene havde allerede inden overdragelsen accepteret kommunens tilbud. Landsretten fastslog:

> *"Landsretten finder, at der i en situation som den foreliggende, hvor døtrene, inden ejendommen blev overdraget til dem for 1.615.000 kr., var bekendt med kommunens ønske om at købe ejendommen for 5 mio. kr. [...] foreligger særlige omstændigheder."*

Mønsteret i praksis er klart: jo kortere tid mellem tredjemandstransaktionen og familieoverdragelsen, og jo større prisdifferencen, desto stærkere holdepunkt for særlige omstændigheder.

LOV Boafgiftsloven § 27, stk. 1

PRAKSIS **Landsretten** · Sag om værdiansættelse af fast ejendom ved familieoverdragelse og efterfølgende salg til kommune 23.06.2021

Landsskatteretten · Overdragelse af fast ejendom til søn efter 15 %-reglen trods nylig erhvervelse til højere handelspris 02.10.2020

Skatterådet · Afvisning af 15 pct-regel ved salg af ejerlejlighed til datter 30.09.2021

§ 5 Realkreditbelåning som holdepunkt for handelsværdi

Allerede i SKM2016.279.HR nævnte Højesteret realkreditbelåning som et eksempel på en konkret omstændighed, der kan indikere en højere handelsværdi end den offentlige vurdering. Realkreditinstitutternes vurderinger bygger på institutionernes egen kreditvurdering og afspejler typisk en markedsrettet vurdering af ejendommens belåningsværdi.

I praksis har Landsskatteretten behandlet en række sager, hvor realkreditbelåning i **nær tidsmæssig sammenhæng** med gaveoverdragelsen blev påberåbt som særlig omstændighed. I 20-0078748 angik sagen overdragelse af to ridecenter-ejendomme, hvor den regnskabsmæssige værdi af driftsbygningerne (32,3 mio. kr.) lå markant over den offentlige vurdering. Landsskatteretten tog stilling til, om der forelå sådanne omstændigheder.

Det afgørende i belåningssagerne er:

- **Tidsmæssig nærhed**: Jo tættere belåningen ligger på overdragelsestidspunktet, desto stærkere indicium.
- **Markant difference**: Belåningsværdien skal ligge **væsentligt over** overdragelsessummen for at udgøre en særlig omstændighed.
- **Ejendommens identitet**: Det skal være den **samme ejendom** – belåning af en sammenlignelig ejendom i området er som udgangspunkt ikke tilstrækkeligt (jf. princippet om, at omstændighederne skal vedrøre "netop den ejendom").

LOV `Boafgiftsloven § 12, stk. 2` `Boafgiftsloven § 27, stk. 1`

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Gaveoverdragelse af ejendomme: Anvendelse af 15 %-reglen 12.12.2022

§ 6 Dagsværdi i årsregnskab – en ny særlig omstændighed (2024)

Højesteret etablerede i 2024 en vigtig ny kategori af særlige omstændigheder: den **regnskabsmæssige dagsværdiansættelse** af investeringsejendomme.

I BS-11908/2024-HJR overdrog en far kommanditanparter i to ejendomsselskaber til sine døtre. Ejendommene var indregnet til dagsværdi på 169.750.000 kr. i selskabernes årsregnskab, mens den offentlige vurdering kun var 122.480.000 kr. Parterne ansatte ejendommene til 104.108.000 kr. (offentlig vurdering ÷ 15 %).

Værdiansættelse	Beløb
15 %-reglen	104.108.000 kr.
Offentlig vurdering	122.480.000 kr.
Dagsværdi i regnskab	169.750.000 kr.
Vurderingsstyrelsens handelsværdi	220.000.000 kr.

Højesteret fastslog det **generelle princip**:

> *"Værdiansættelse af en investeringsejendom til dagsværdi i et årsregnskab foretaget i overensstemmelse med reglerne i årsregnskabsloven vil kunne begrunde fravigelse af 15 %-reglen i værdiansættelsescirkulæret."*

Afgørende for Højesteret var, at dagsværdien efter årsregnskabslovens § 38 netop sigter mod at udtrykke ejendommens aktuelle handelsværdi – og at forskellen på ca. 39 % mellem dagsværdi og offentlig vurdering var **væsentlig**.

Østre Landsret har fulgt op i BS-9364/2023-OLR (2026), hvor en udlejningsejendom havde en offentlig vurdering på 42 mio. kr. men en regnskabsmæssig dagsværdi på 180 mio. kr. – en forskel på ca. 330 %. Landsretten fandt, at denne markante afvigelse klart udgjorde en særlig omstændighed, understøttet af en høj realkreditbelåning på ca. 70 mio. kr.

Denne praksislinje har stor praktisk betydning for ejendomsselskaber, der fører regnskab efter årsregnskabsloven med dagsværdiregulering: regnskabets egne tal kan nu bruges imod selskabet ved gaveoverdragelser.

LOV Boafgiftsloven § 27, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets afgørelse om fravigelse af 15 %-reglen ved gaveoverdragelse af ejendomsselskaber grundet dagsværdiansættelse i årsregnskab — 23.09.2024

Landsretten · Landsretten tilsidesætter 15 %-reglen ved gaveoverdragelse af udlejningsejendom grundet markant højere dagsværdi i regnskabet — 13.01.2026

§ 7 Næringsejendomme – 15 %-reglen finder ikke anvendelse

Et af de mest principielle spørgsmål i nyere praksis har været, om 15 %-reglen overhovedet finder anvendelse på **næringsejendomme** – dvs. ejendomme der er erhvervet som led i næring med handel med fast ejendom.

Spørgsmålet blev afgjort af Højesteret i SKM2024.344.HR (BS-50037/2023-HJR). Sagen angik et ægtepar, der var næringsdrivende med over 60 udlejningsejendomme i Aarhus, og som ved generationsskifte overdrog 5/6 til deres fem sønner for ca. 900 mio. kr. (offentlig vurdering ÷ 15 %). Vurderingsstyrelsen ansatte handelsværdien til mindst 1.540.000.000 kr.

Et **flertal på tre dommere** fandt, at 15 %-reglen **ikke gælder** for næringsejendomme:

> *"Vi finder, at de hensyn, som 15 %-reglen bygger på, ikke gælder for næringsejendomme."*

Flertallet lagde vægt på:

- Cirkulærets formål om forudsigelighed og tryghed gør sig **ikke** gældende for professionelle næringsdrivende, der kender deres aktivers værdi.

- Næringsejendomme er undtaget fra ejendomsavancebeskatningsloven § 1, stk. 2, og cirkulæret fokuserer netop på ejendomme omfattet af denne lov.

Et **mindretal på to dommere** fandt derimod, at cirkulæret efter sin ordlyd og historik gælder for **alle** faste ejendomme, og at gavegiverens status som næringsdrivende ikke i sig selv er en særlig omstændighed.

Bemærk, at Vestre Landsret i BS-20774/2022-VLR (den dom Højesteret ændrede) havde nået det modsatte resultat: et flertal i landsretten fandt, at cirkulæret omfatter næringsejendomme, og at der ikke forelå særlige omstændigheder. Denne dom er nu ændret af Højesteret.

Dommen har vidtrækkende konsekvenser: professionelle ejendomsudviklere og -handlere kan ikke længere anvende 15 %-reglen ved generationsskifte. For denne persongruppe gælder udelukkende boafgiftslovens hovedregel om handelsværdi.

LOV	Boafgiftsloven § 27, stk. 1 · Ejendomsavancebeskatningsloven § 1, stk. 2	
PRAKSIS	**Højesteret** · Fravigelse af 15 %-reglen ved generationsskifte af næringsejendomme	20.06.2024
	Landsretten · Vestre Landsret: 15%-reglen i værdiansættelsescirkulæret gælder også for næringsejendomme ved gaveoverdragelse	08.09.2023

§ 8 TSS-cirkulærerne for aktier og goodwill – beregningsmodeller med begrænset bindingsværdi

Ved overdragelse af **unoterede aktier** og **goodwill** mellem interesseforbundne parter har skattemyndighederne udstedt to centrale beregningsmodeller:

- **TSS-cirkulære 2000-09** (aktier): En model til beregning af handelsværdien af unoterede aktier baseret på selskabets regnskabsmæssige indre værdi, justeret for forskelle mellem bogført og handelsværdi af væsentlige aktiver.
- **TSS-cirkulære 2000-10** (goodwill): En kapitaliseringsmodel baseret på virksomhedens regulerede resultat over de seneste 3 år, med en kapitalisationsfaktor der afhænger af virksomhedstype.

Begge cirkulærer er **vejledende beregningsmodeller** – ikke bindende. De kan fraviges, når de fører til et åbenbart ikke-retvisende resultat.

I 08-0200348 tog Landsskatteretten stilling til en koncernintern overdragelse af en bilforretning, hvor SKAT havde forhøjet goodwillværdien fra de aftalte 1.700.000 kr. til 3.300.000 kr. efter TSS-cirkulære 2000-10. Et syn og skøn vurderede imidlertid markedsværdien til kun 500.000 kr. Landsskatteretten nedsatte SKATs forhøjelse og lagde vægt på sagens samlede omstændigheder, herunder at beregningsmodellen ikke var retvisende for et nicheprodukt (amerikanske biler).

Praksis viser, at TSS-cirkulærerne kan fraviges i **begge retninger**:

- **Nedad**: Når beregningsmodellen overvurderer goodwill/aktier, fx fordi virksomheden opererer i en ustabil niche.
- **Opad**: Når modellen undervurderer værdien, fx fordi den ikke fanger immaterielle aktiver, synergieffekter eller markedsposition.

For goodwill gælder som udgangspunkt, at der skal foreligge en virksomhed i drift med konkret konstaterbare faktorer, der betinger forventningerne om fremtidig indtjeningsevne, jf. cirkulæret om beskatning af goodwill.

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Værdiansættelse af goodwill og varelager ved koncernintern overdragelse 10.10.2012

§ 9 Armslængdeprincippet – aktionæroverenskomster og forkøbsklausuler binder ikke skattemyndigheden

Ved overdragelse af unoterede aktier mellem parter med bestemmende indflydelse gælder ligningslovens § 2, der kodificerer armslængdeprincippet: priser og vilkår skal svare til, hvad uafhængige parter ville aftale.

Et centralt spørgsmål er, om **interne aktionæroverenskomster** eller **forkøbsretsklausuler** – der typisk fastsætter en lavere pris end handelsværdien – kan binde skattemyndigheden. Svaret er **nej**.

Landsskatteretten har i en række sager fastslået, at en aktionæroverenskomst, der fastsætter en bestemt kurs ved overdragelse af aktier, ikke i sig selv er udtryk for handelsværdien, når overenskomsten er indgået mellem interesseforbundne parter. Skattemyndigheden kan i sådanne tilfælde skønne en anden handelsværdi.

Dette princip gælder også for formueskattekursreglerne. I 09-02212 tog Landsskatteretten stilling til værdiansættelsen af B-anparter i et holdingselskab, hvor der var indgået en optionsaftale med en ekstern part. Klageren havde anvendt formueskattekursen (cirkulære nr. 185 af 1982), men Landsskatteretten fandt, at handelsværdien af det underliggende datterselskab skulle fastsættes til den værdi, der kunne udledes af optionsaftalen – ikke efter formueskattekursen.

For **maskeret udlodning** ved ejendomshandler mellem hovedaktionær og selskab gælder ligeledes armslængdeprincippet. I 19-0049039 behandlede Landsskatteretten en sag, hvor en hovedanpartshavers ægtefælle havde solgt familiens helårsbolig til selskabet for 3.500.000 kr. baseret på ejendomsmæglervurderinger, mens ejendommen senere blev solgt til tredjemand for blot 2.545.000 kr. Skattestyrelsen anså differencen som maskeret udlodning efter ligningslovens § 16 A. Sagen illustrerer, at armslængdevurderingen går i **begge retninger**: hverken for høj eller for lav pris accepteres.

For spørgsmål om transfer pricing-korrektioner mellem koncernforbundne selskaber henvises til praksisoversigten om transfer pricing.

LOV `Ligningsloven § 2, stk. 1` `Ligningsloven § 16a`

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Maskeret udlodning ved ejendomssalg mellem ægtefælle og selskab 20.04.2022

Landsskatteretten · Optionsaftale fastsætter handelsværdi ved gaveoverdragelse af anparter 28.05.2010

§ 10 Syn og skøn ved unoterede aktier – betydelig bevismæssig vægt

Ved tvister om værdiansættelsen af unoterede aktier eller goodwill kan parterne eller retten anmode om **syn og skøn** – en sagkyndig vurdering af det pågældende aktivs handelsværdi.

Praksis viser, at Landsskatteretten tillægger syn og skøn **betydelig vægt** og typisk lægger skønsresultatet til grund, medmindre det åbenbart afviger fra markedsforholdene eller hviler på forkerte forudsætninger.

I goodwill-sagen 08-0200348 vurderede skønsmændene markedsværdien af goodwill til kun 500.000 kr. – langt under både den aftalte pris (1.700.000 kr.) og SKATs beregning (3.300.000 kr. efter TSS-cirkulære 2000-10). Trods at faktiske efterfølgende handler indikerede en højere værdi, lagde Landsskatteretten vægt på skønsresultatet i den samlede vurdering.

Denne tilgang afspejler det generelle princip om, at syn og skøn er det mest konkrete udtryk for handelsværdien i mangel af en faktisk armslængdetransaktion. TSS-cirkulærernes beregningsmodeller må vige, når et syn og skøn giver et mere retvisende billede af den specifikke virksomheds goodwill eller aktieværdi.

Syn og skøn er også centralt i **ejendomssager** efter boafgiftslovens § 12, stk. 2, hvor Skatteforvaltningen kan anmode skifteretten om at udmelde en sagkyndig til vurdering af handelsværdien. Det var netop denne mekanisme, der var på spil i U.2021.346H, hvor Højesteret afviste Skattestyrelsens anmodning om sagkyndig vurdering, fordi der ikke forelå særlige omstændigheder.

LOV Boafgiftsloven § 12, stk. 2

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets afklaring af 15 %-reglen ved værdiansættelse af fast ejendom i dødsboer 26.04.2021
Landsskatteretten · Værdiansættelse af goodwill og varelager ved koncernintern overdragelse 10.10.2012

§ 11 Kommende lovændringer – ny § 12 a om skematisk værdiansættelse

Der er vedtaget væsentlige ændringer af boafgiftsloven, som vil supplere den hidtidige 15 %-regel:

Lov nr. 369 af 9. april 2025 indfører en ny **§ 12 a** i boafgiftsloven om **skematisk værdiansættelse-**. Bestemmelsen giver mulighed for at anvende en skematisk metode ved bo- og gaveafgiftsberegningen, når bestemte betingelser er opfyldt. Derudover udvides § 12, stk. 1 med en henvisning til den nye § 12 a, og Skatteforvaltningens adgang til at korrigere værdiansættelsen justeres i stk. 2. Loven har endnu ikke fået fastsat ikrafttrædelsesdato.

Lov nr. 562 af 27. maj 2025 ændrer boafgiftslovens § 27, stk. 1 ved at indsætte en ny mulighed for at vælge værdiansættelse af fast ejendom efter ejendomsvurderingslovens § 11 ved gaveafgiftsberegning. Desuden indsættes en ny § 12 c. Ændringerne til § 27 trådte i kraft den 1. juli 2025, mens ændringerne til § 12 først træder i kraft den 1. januar 2026.

Disse lovændringer er en politisk reaktion på den langvarige debat om 15 %-reglens rækkevidde og de fastfrosne ejendomsvurderingers konsekvenser. De nye regler vil give borgerne en alternativ – men lovfæstet og mere forudsigelig – mulighed for skematisk værdiansættelse, som supplerer den administrative hjælperegel i 1982-cirkulæret.

For spørgsmål om succession og pengetankreglen ved generationsskifte henvises til praksisoversigten om generationsskifte.

LOV Boafgiftsloven § 12, stk. 1-2 Boafgiftsloven § 27, stk. 1

§ 12 Sammenfatning af centrale praksismønstre

Retspraksis om skatteretlig værdiansættelse tegner et klart mønster:

For fast ejendom:

- 15 %-reglen i 1982-cirkulæret er en vejledende hjælperegel, som skattemyndighederne som udgangspunkt er bundet af.
- Fravigelse kræver **særlige, konkrete omstændigheder** ved den pågældende ejendom – generelle forhold som prisudvikling og forældede vurderinger er utilstrækkelige.
- Anerkendte særlige omstændigheder omfatter: tidsnært køb/salg til tredjemand til markant afvigende pris, regnskabsmæssig dagsværdi væsentligt over offentlig vurdering, og konkrete belåningsforhold.
- Næringsejendomme er efter Højesterets seneste praksis **helt undtaget** fra 15 %-reglen.

For unoterede aktier og goodwill:

- TSS-cirkulærerne (2000-09 og 2000-10) er kun beregningsmodeller, der kan fraviges i begge retninger.
- Interne aktionæroverenskomster og forkøbsklausuler kan **ikke** binde skattemyndigheden – armslængdeprincippet i ligningslovens § 2 har forrang.
- Syn og skøn tillægges betydelig vægt som det mest konkrete udtryk for handelsværdien.

Bevisbyrde:

- Skattemyndighederne bærer bevisbyrden for, at der foreligger særlige omstændigheder, der berettiger fravigelse af hjælpereglerne.
- Borgerne bærer bevisbyrden for, at Vurderingsstyrelsens skøn hviler på forkert grundlag, mangelfulde oplysninger eller er åbenbart urimeligt.

Fremadrettet vil de nye lovregler i boafgiftslovens § 12 a og den ændrede § 27 give borgerne et lovfæstet alternativ til den administrative 15 %-regel. Indtil de nye regler er fuldt implementeret, gælder den ovenfor beskrevne retspraksis uændret.

LOV	Boafgiftsloven § 12, stk. 1-2 · Boafgiftsloven § 27, stk. 1 · Ligningsloven § 2, stk. 1	
PRAKSIS	**Højesteret** · Højesterets afgørelse om fravigelse af 15 %-reglen ved gaveoverdragelse af ejendomsselskaber grundet dagsværdiansættelse i årsregnskab	23.09.2024
	Højesteret · Fravigelse af 15 %-reglen ved generationsskifte af næringsejendomme	20.06.2024
	Højesteret · Højesterets afklaring af 15 %-reglen ved værdiansættelse af fast ejendom i dødsboer	26.04.2021
	Landsskatteretten · Overdragelse af fast ejendom til søn efter 15 %-reglen trods nylig erhvervelse til højere handelspris	02.10.2020
	Landsskatteretten · Værdiansættelse af goodwill og varelager ved koncernintern overdragelse	10.10.2012
	Skatterådet · Afvisning af 15 pct-regel ved salg af ejerlejlighed til datter	30.09.2021

REFERENCE Lovgrundlag

5 paragraffer

Boafgiftsloven § 12	stk. 1-2
Boafgiftsloven § 27	stk. 1-2
Ejendomsavancebeskatningsloven § 1	stk. 2
Ejendomsavancebeskatningsloven § 3	
Ligningsloven § 2	stk. 1

MATERIALE

Citerede afgørelser

12 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		3
23.09.2024	Højesterets afgørelse om fravigelse af 15 %-reglen ved gaveoverdragelse af ejendomsselskaber grundet dagsværdiansættelse i årsregnskab	6208-7442
20.06.2024	Fravigelse af 15 %-reglen ved generationsskifte af næringsejendomme	bs-50037-2023-hjr
26.04.2021	Højesterets afklaring af 15 %-reglen ved værdiansættelse af fast ejendom i dødsboer	22-2020
LANDSRETTEN · ANKEINSTANS		3
13.01.2026	Landsretten tilsidesætter 15 %-reglen ved gaveoverdragelse af udlejningsejendom grundet markant højere dagsværdi i regnskabet	10383-12219
08.09.2023	Vestre Landsret: 15%-reglen i værdiansættelsescirkulæret gælder også for næringsejendomme ved gaveoverdragelse	3803-4581
23.06.2021	Sag om værdiansættelse af fast ejendom ved familieoverdragelse og efterfølgende salg til kommune	1998-2383
LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS		5
12.12.2022	Gaveoverdragelse af ejendomme: Anvendelse af 15 %-reglen	20-0078748
20.04.2022	Maskeret udlodning ved ejendomssalg mellem ægtefælle og selskab	19-0049039
02.10.2020	Overdragelse af fast ejendom til søn efter 15 %-reglen trods nylig erhvervelse til højere handelspris	19-0071315
10.10.2012	Værdiansættelse af goodwill og varelager ved koncernintern overdragelse	08-0200348
28.05.2010	Optionsaftale fastsætter handelsværdi ved gaveoverdragelse af anparter	09-02212
SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED		1
30.09.2021	Afvisning af 15 pct-regel ved salg af ejerlejlighed til datter	20-0036862

16 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over tonnageskat (tonnageskatteloven)

Kvalifikation, betingelser og skematisk indkomstopgørelse efter tonnageskatteloven

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 33 afgørelser · 2006-2026 Læs online

INTRODUKTION

Tonnageskatteordningen er en valgfri, EU-godkendt statsstøtteordning, hvorefter et rederis indkomst af kvalificeret skibsdrift opgøres skematisk på grundlag af skibenes nettotonnage i stedet for efter skattelovgivningens almindelige regler. Praksis er koncentreret om fire spørgsmål: hvornår en aktivitet er "transport af passagerer eller gods mellem forskellige destinationer" efter tonnageskatteloven § 6, hvornår skibene "strategisk og forretningsmæssigt" drives fra EU/EØS, rækkevidden af undtagelseskataloget i § 8 – særligt sports-, udflugts- og fritidsformål – og samspillet mellem værnsreglerne om lejet tonnage og den skematiske skalaindkomst. Materialet spænder fra Højesterets krydstogtsdom i sag 67/2019 og Vestre Landsrets Monjasa-domme af 15. august 2022 over en lang række landsskatteretskendelser til Skatterådets bindende svar, der i praksis er den vigtigste kilde til, hvornår konkrete aktiviteter kvalificerer.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Tonnagebeskatning er et valg, der er bindende i 10 år, og bindingsperioden knytter sig til selskabet – ikke til den faktiske rederiaktivitet; et selskab uden skibe kan derfor trække en hel koncern ind i ordningen (SKM2025.241.SR).

02 Bliver et ikke-tonnagebeskattet rederi koncernforbundet med et tonnagebeskattet, indtræder hele kredsen i ordningen fra begyndelsen af det indkomstår, hvor koncernforbindelsen opstår – også ved erhvervelse i december (SKM2013.351.SR og SKM2025.241.SR).

03 Vestre Landsret fastslog med 2-1 i Monjasa-sagerne, at »mellem forskellige destinationer« i § 6 også omfatter sejlads til og mellem GPS-koordinater på åbent hav og ikke kun havne og faste offshoreanlæg (BS-16059/2020-VLR og BS-16055/2020-VLR).

04 Bemærkningerne til den senere indførte § 8 a – hvorefter forsyningssejlads »efter gældende regler ikke er omfattet, fordi den ikke finder sted mellem forskellige destinationer« – kunne ikke tillægges betydning ved fortolkningen af den dagældende § 6.

05 Krydstogtsvirksomhed er undtaget fra ordningen som udflugts- og fritidsformål efter § 8, stk. 1, nr. 10, fordi rejsen er en samlet ferieoplevelse uden et egentligt trafikbehov (Højesterets sag 67/2019, der stadfæstede landsretten).

06 At andre EU-lande har inkluderet krydstogtsskibe i deres tonnageskatteordninger er uden betydning for fortolkningen af den danske lov.

07 Kravet om strategisk og forretningsmæssig drift er en tobenet test, hvor både de strategiske beslutninger (kontrakter, køb og salg af skibe, alliancer) og den operationelle drift (sejlplaner, fragtaftaler, bemanding, teknisk drift) vurderes samlet for flåden.

08 Ren skibsmæglervirksomhed i Danmark opfylder ikke driftskravet, når hovedledelse, bemanding og teknisk drift ligger i udlandet (SKM2006.492.SR).

09 Hvor den endelige beslutningskompetence ligger hos en tegningsberettiget uden for EU/EØS, og danske aktører kun handler efter konkrete, tidsbegrænsede fuldmagter, er driftskravet ikke opfyldt (Landsskatterettens afgørelse af 13. maj 2026).

10 Outsourcing af teknisk management udelukker ikke i sig selv ordningen, når underleverandøren handler efter instruks og uden selvstændig beslutningskompetence (SKM2014.771.SR).

11 Landsskatteretten fandt i 2013-2014, at der ikke var hjemmel til at nedsætte skalaindkomsten efter § 15, når en andel af bruttoindtjeningen blev beskattet almindeligt efter § 7 – en praksis, Skatteministeriet opgav ved bekræftende til genmæle i 2014, og som blev kodificeret modsat med § 15, stk. 5, med virkning fra 2020.

12 Overskrides 4:1-forholdet i en koncern, fordeles indkomsten fra den overskydende lejede tonnage forholdsmæssigt mellem de rederier, der ikke selv overholder forholdet (Landsskatterettens afgørelse af 2. oktober 2014).

13 Sandsugeres transportaktivitet er helt undtaget, fordi lovgiver i 2005 aktivt fravalgte at udnytte den mulighed, EU-retningslinjerne åbnede (SKM2021.671.SR).

14 Et rederi, der er omdannet fra personligt ejet virksomhed efter virksomhedsomdannelsesloven, skal føre overgangssaldo og beskattes af en negativ saldo ved salg af skibet – undtagelsen for nyetablerede rederier gælder ikke (Landsskatterettens afgørelse af 9. september 2019).

15 Operatørselskaber kan anvende ordningen efter § 21 a, men kun for indkomst ved besætningsadministration og teknisk ledelse; kommerciel drift beskattes almindeligt.

§ 1 Ordningens grundstruktur: valgfrihed, 10-års-binding og kravet om at alt skal med

Tonnageskatteordningen kan vælges af selskaber, der er skattepligtige efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, eller stk. 6, og som udøver rederivirksomhed som omhandlet i § 6, samt af EU-hjemmehørende selskaber

med begrænset skattepligt efter selskabsskattelovens § 2, stk. 1, litra a, jf. tonnageskatteloven § 1, stk. 1. Ved **lov nr. 1886 af 29. december 2015** blev anvendelsesområdet udvidet med et nyt § 1, stk. 2, så også indkomst ved specialskibsaktiviteter efter § 8 a kan omfattes.

Valget skal træffes for det første indkomstår, hvor betingelserne er opfyldt, og både valg og fravalg binder rederiet i 10 år, jf. § 2, stk. 1-2. Ordningen er en alt-eller-intet-ordning: når den anvendes, **skal** samtlige skibe og andre aktiver, der opfylder betingelserne, indgå, jf. § 2, stk. 3.

Bindingsperioden er den værnsregel, der genererer mest praksis. Skatterådet bekræftede i SKM2025.241.SR, at bindingsperioden følger *selskabet* og ikke aktiviteten:

> *"Bindingsperioden løber således, selvom selskabet ikke rent faktisk bliver tonnagebeskattet. Dette er konsekvensen af, at bindingsperioden knytter sig til selskabet og ikke til aktiviteten."*

Købet af et tomt selskab, der havde frasolgt sin K/S-andel, men fortsat var bundet af sit tilvalg, tvang derfor hele den købende sambeskatningskreds ind i ordningen – og med virkning fra indkomstårets begyndelse, selv om anparterne først blev erhvervet i december. Resultatet ligger i forlængelse af SKM2013.351.SR, hvor et selskab med et bindende fravalg frem til 2018 blev tvangsindtrådt ved erhvervelse af et tonnagebeskattet selskab, og SKM2008.799.SR, hvor Skatterådet accepterede, at koncernen bevidst konstruerede en koncernforbindelse – henholdsvis en fusion – for at komme ind i ordningen før bindingsperiodens udløb.

Det retlige grundlag er § 3, stk. 1 om, at koncernforbundne rederier skal træffe samme valg, sammenholdt med § 4, stk. 1 om, at bindingsperioden er 10 år fra det indkomstår, hvor rederierne bliver koncernforbundne, hvis ikke alle var omfattet. Bestemmende indflydelse afgøres efter ligningsloven § 2, stk. 2.

Omvendt viser SKM2010.635.SR, at der ikke foreligger et bindende fravalg, når det koncernselskab, der drev sejlads med slæbebåd og pramme, alene udførte transport accessorisk til egen varehandel og dermed ikke drev erhvervsmæssig rederivirksomhed efter § 6. To andre koncernselskaber kunne derfor frit tilvælge ordningen. Endelig indeholder SKM2006.492.SR en sekundær begrundelse af generel rækkevidde: et selskab, der havde ejet skibsandelene i en årrække uden at vælge ordningen i det første mulige år, var bundet af fravalget i 10 år og kunne ikke frit skifte beskatningsform.

LOV Ligningsloven § 2, stk. 2 · Tonnageskatteloven § 1, stk. 1, 2 · Tonnageskatteloven § 2, stk. 1-3 · Tonnageskatteloven § 3, stk. 1 · Tonnageskatteloven § 4, stk. 1

PRAKSIS

Skatterådet · Tvunget ind i tonnagebeskatning ved køb af selskab i bindingsperiode	06.05.2025
Skatterådet · Tonnagebeskatning ved koncernforbindelse med datterselskab	27.05.2013
Skatterådet · Tonnagebeskatning for ny rederivirksomhed efter overdragelse	08.10.2010
Skatterådet · A A/S indtræder i tonnageskat ved koncernforbindelse eller fusion	06.10.2008
Skatterådet · Tonnageskat kræver strategisk og forretningsmæssig drift fra Danmark	01.08.2006

§ 2 Destinationskravet i § 6: Monjasa-dommene og sejlads mellem GPS-positioner

Kernebestemmelsen er tonnageskatteloven § 6, stk. 1, hvorefter skattepligtig indkomst ved erhvervsmæssig virksomhed med transport af passagerer eller gods (rederivirksomhed) **mellem forskellige destinationer** med egne skibe, bareboat-chartrede skibe og time-chartrede skibe opgøres efter §§ 9-15. Det er en betingelse, at skibene har en bruttotonnage på 20 t eller derover.

Det mest omdiskuterede fortolkningsspørgsmål er, hvad en "destination" er. Vestre Landsret afgjorde spørgsmålet i Monjasa-sagerne ved dom af 15. august 2022, jf. BS-16059/2020-VLR og den parallelle BS-16055/2020-VLR. Koncernens tankskibe sejlede bunkerolie fra havn eller fra et olielager til forud aftalte GPS-positioner ud for Vestafrika, hvor fragtskibe blev tanket op. Skatteministeriet gjorde gældende, at destinationsbegrebet skulle forstås i lyset af det EU-retlige søtransportbegreb i forordning (EØF) nr. 4055/86 og (EØF) nr. 3577/92 og derfor kræve havne eller faste offshoreanlæg. Landsrettens flertal nåede det modsatte resultat:

> *»Vi finder derfor efter en samlet vurdering, at transport af passagerer eller gods (rederivirksomhed) mellem forskellige destinationer, jf. tonnageskattelovens § 6, foruden at omfatte sejlads mellem havne eller anlæg/strukturer på kontinentalsoklen også omfatter sejlads til og mellem destinationer (GPS-koordinater) på havet.«*

Flertallet lagde vægt på, at hverken ordlyden eller forarbejderne definerer destinationsbegrebet, at lovens formål er at sikre danske rederiers internationale konkurrenceevne, og at Kommissionens godkendelse af den oprindelige ordning (beslutning N 563/2001) ikke klart afgrænsede begrebet. Særligt bemærkelsesværdigt er, at flertallet afviste at tillægge de senere forarbejder til § 8 a vægt, selv om disse udtrykkeligt anfører, at forsyningssejlads »efter gældende regler ikke er omfattet, fordi den ikke finder sted mellem forskellige destinationer«.

Dommer Raagaard dissenterede og ville give Skatteministeriet medhold, fordi ordningen er statsstøtte, og destinationsbegrebet derfor måtte følge forordningernes definition af søtransport:

> *»[J]eg finder, at tonnageskattelovens § 6, stk. 1, ikke indeholder den fornødne hjemmel til at lade Monjasas omhandlede aktiviteter i 2010-2013 omfattes af lovens ordning.«*

Sagen blev anket, men Højesteret nåede ikke at tage stilling: sagen BS-34107/2022-HJR blev afsluttet uden dom. Vestre Landsrets flertalsfortolkning står derfor som gældende for perioden før § 8 a, mens spørgsmålet for tiden efter 2015/2017 er af mindre praktisk betydning, fordi forsyningssejlads nu udtrykkeligt er omfattet af § 8 a, nr. 2.

Allerede før Monjasa havde Skatterådet i SKM2007.774.SR anerkendt, at sejlads med montører og værktøj fra en dansk havn til en vindmøllepark i svensk farvand opfyldte destinationskravet, idet transport mellem én havn og ét offshoreanlæg er tilstrækkelig. Og i SKM2014.771.SR blev shuttletankeres transport af råolie fra boreplatforme til fastlandsterminaler anset for kvalificeret søtransport og ikke for udelukket efterforsknings- eller udvindingsvirksomhed efter § 8, stk. 1, nr. 1.

LOV `Statsskatteloven § 4, stk. 1` `Tonnageskatteloven § 6, stk. 1` `Tonnageskatteloven § 8a` `Tonnageskatteloven § 8, stk. 1`

PRAKSIS

Højesteret · Sag om supplysejlads' omfang af tonnageskatteloven - Afsluttet uden appel	27.02.2024
Landsretten · Afgørelse om fortolkning af destinationsbegrebet i Tonnageskatteloven	15.08.2022
Landsretten · Afgørelse om fortolkning af destinationsbegrebet i tonnageskatteloven vedrørende levering af bunkerolie til skibe på havet	15.08.2022
Skatterådet · Operatørselskab må anvende tonnageskat og nettolønsordning	07.11.2014

Skatterådet · Rederi transport til vindmøllepark i svensk farvand omfattes af tonnageskat 31.10.2007

§ 3 Kravet om strategisk og forretningsmæssig drift fra EU eller EØS

Efter § 6, stk. 1 er det en betingelse, at skibene strategisk og forretningsmæssigt drives fra en eller flere stater, der er medlem af EU eller EØS. Betingelsen lød oprindeligt på drift **fra Danmark**; den geografiske udvidelse skete ved lov nr. 1583 af 27. december 2019 med virkning for indkomstår, der påbegyndes 1. januar 2020 eller senere. Af forarbejderne fremgår, at ændringen alene havde til formål »at sikre, at reglerne om strategisk og forretningsmæssig drift fortsat er i overensstemmelse med EU-retten«; indholdet af testen er uændret.

De oprindelige forarbejder til lovforslag L 92 (2001/02) opstiller den tobenede test, som Skattestyrelsen gengiver i Den juridiske vejledning C.D.8.8.3.3.1:

> *Begrebet »strategisk og forretningsmæssig drift« relaterer sig i tonnageskatteordningen alene til driften af skibe … De elementer, der vil indgå i bedømmelsen, er for de strategiske funktioners vedkommende bl.a. om … strategiske beslutninger tages i Danmark – f.eks. beslutninger om indgåelse af store kontrakter, beslutninger om køb og salg af skibe og beslutninger om indgåelse af strategiske alliancer.*
>
> *Det vil ikke være et krav, at enhver af de ovennævnte funktioner for hvert enkelt skibs vedkommende vil skulle foretages fra Danmark. Kravet vil være, at det enkelte skib i tilstrækkeligt omfang opfylder betingelserne, og at den strategiske og forretningsmæssige drift af flåden som helhed ud fra en samlet vurdering foretages fra Danmark.*

Vejledningen understreger, at begrebet ikke må forveksles med "ledelsens sæde" efter selskabsskattelovens § 1, stk. 6, og at der »rent faktisk skal udføres ikke uvæsentlige opgaver og funktioner af selskabet, som er kendetegnende for det at drive rederivirksomhed«.

Praksis fordeler sig i to grupper:

Betingelsen ikke opfyldt. I SKM2006.492.SR blev et dansk skibsmæglerselskabs ejerandele i tyske K/S'er holdt uden for ordningen, fordi hovedledelse, bemanding og teknisk drift lå hos det tyske rederi, mens de danske opgaver – befragtning, havneafregninger, lastning, losning og olieindkøb – alene havde karakter af skibsmæglerfunktioner. I SKM2021.24.SR svarede Skatterådet nej for et offshore installationsselskab under den daværende struktur, fordi beslutningskompetencen for den strategiske drift lå hos koncernens hovedkvarter uden for EU – men ja, efter at selskabet havde gennemført omfattende strukturelle ændringer. Og i Landsskatterettens afgørelse af 13. maj 2026, 24-0105253, blev et dansk anpartsselskabs to skibe holdt uden for ordningen for 2020, fordi den eneste tegningsberettigede direktør traf de endelige beslutninger fra Færøerne, der ikke er en del af EU eller EØS. Retten lagde vægt på, at det danske shipmanagement-selskab kun handlede inden for konkrete, tidsbegrænsede fuldmagter – ikke en generalfuldmagt – at købekontrakt og skøde blev underskrevet på Færøerne, og at bareboat- og timecharteraftalerne med moderselskabet var kontrollerede transaktioner besluttet af samme person. Forhøjelsen på 7.353.987 kr. blev stadfæstet, og et styresignal om covid-19's betydning for dobbeltbeskatningsoverenskomster kunne ikke overføres til § 6-vurderingen.

Betingelsen opfyldt. I SKM2010.370.SR blev et dansk datterselskab af en norsk koncern anerkendt efter en realitetsbedømmelse af personalefordeling, ledelse og opgavefordeling – også for to skibe under konstruktion i en spansk tax-lease-struktur, fordi selskabet skattemæssigt var reel bygherre. I SKM2011.630.SR blev driftskravet anset for opfyldt ved bareboat-chartring af ca. 15 gasskibe, mens Skatterådet ikke kunne tage stilling til time-charter-scenariet på grund af utilstrækkelige oplysninger om opgavefordelingen. SKM2012.135.SR bekræftede ordningen for en passagerfærge under forudsætning af, at ledelsen reelt var i Danmark, og at

den tekniske drift i ikke uvæsentligt omfang blev udført herfra. Og i SKM2014.771.SR var det afgørende, at bestyrelsesmøderne blev holdt i Danmark, at kontrakter blev fundet, forhandlet og indgået her, og at den outsourcede tekniske vedligeholdelse blev udført under det danske selskabs instruktionsbeføjelse uden selvstændig beslutningskompetence hos underleverandøren.

Bevisbyrden er reel: i SKM2015.180.SR afviste Skatterådet at besvare spørgsmålet, fordi spørgeren trods gentagne anmodninger ikke fremskaffede oplysninger om ejerforhold, chartring, management og aktiviteter.

LOV Selskabsskatteloven § 1, stk. 6 · Skatteforvaltningsloven § 24, stk. 1 · Tonnageskatteloven § 6, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Tonnageskat afvist: Selskabets skibe blev strategisk drevet fra Færøerne, ikke fra EU/EØS	13.05.2026
Skatterådet · Tonnageskat for offshore installationsvirksomhed strategisk drift	15.01.2021
Skatterådet · Afvisning af bindende svar grundet manglende oplysninger om skibsdrift	06.03.2015
Skatterådet · Operatørselskab må anvende tonnageskat og nettolønsordning	07.11.2014
Skatterådet · Tonnagebeskatning af passagerfærge drevet fra Danmark	28.02.2012
Skatterådet · Tonnagebeskatning for rederivirksomhed med indchartrede gasskibe	28.09.2011
Skatterådet · Tonnagebeskatning af rederiaktiviteter og skibe under konstruktion	17.06.2010
Skatterådet · Tonnageskat kræver strategisk og forretningsmæssig drift fra Danmark	01.08.2006

§ 4 Undtagelseskataloget i § 8 – krydstogtssagerne og kravet om et "egentligt trafikbehov"

Tonnageskatteloven § 8, stk. 1 opregner elleve former for virksomhed, hvis indkomst ikke kan omfattes af §§ 6 eller 8 a – bl.a. kulbrinteefterforskning, fiskeri, opmudring og sandsugning, dykkervirksomhed, lodsning i og omkring havne, bugsering (med en 50 pct.-modifikation), passagersejlads i havneløb, uddannelses- og museumsaktiviteter, permanent opankrede skibe og, i nr. 10, **sports-, udflugts- og fritidsformål**. Efter § 8, stk. 2 anses uddybningsmaskiner, flydekraner, flydedokke, kabeltromler, boreplatforme og lignende materiel ikke for skibe, ligesom pramme og lægtere kun medregnes, hvis de er lastbærende og har en bruttotonnage på 2.000 t eller derover.

Krydstogtssagerne er den vigtigste praksis om nr. 10. Landsskatteretten afgjorde førersagen den 25. november 2015, 13-5785554. Flertallet, herunder formanden, anerkendte, at krydstogtsejlads umiddelbart falder under § 6, stk. 1, som transport af personer mellem forskellige destinationer, men fandt aktiviteten undtaget efter § 8, stk. 1, nr. 10:

> *"Der ses således ikke at være et egentlig trafikbehov forbundet med det at være på krydstogsrejser, idet selve opholdet på cruiselinerne med dets faciliteter udgør en væsentlig faktor ved denne form for rejse."*

Et retsmedlem dissenterede med henvisning til lovens formål om at styrke dansk skibsfarts konkurrenceevne og til, at krydstogtsejlads ikke er nævnt i § 8. Seks berostillede følgesager blev afgjort i overensstemmelse hermed den 12. maj 2016, jf. 13-5785519, 13-5785530, 13-5785565, 13-5785582 og 13-5785591.

Højesteret bekræftede linjen i Sag 67/2019 af 17. marts 2020 (Odyssey Owner Ltd. mod Skatteministeriet, med Danske Rederier som biintervenient). Rederiet gjorde gældende, at »udflugt« sprogligt forudsætter en kortvarig tur, at undtagelsen var tiltænkt restaurationsskibe, lystfiskerbåde og kanalrundfarter, og at

ekspeditionskrydstogter uden luksusfaciliteter reelt dækkede et transportbehov. Højesteret tilsluttede sig landsrettens begrundelse:

> *Højesteret er enig i landsrettens begrundelse og resultat. Det, Odyssey Owner Ltd. har anført for Højesteret, kan ikke føre til et andet resultat. Højesteret stadfæster derfor dommen.*

To tværgående fortolkningsprincipper kan udledes af sagerne. For det første er det afgørende kriterium, om sejladsen dækker et **egentligt trafikbehov** – et kriterium hentet direkte fra forarbejderne til lovforslag L 92 (2001/02). For det andet er det uden betydning for fortolkningen af den danske lov, at andre medlemsstater har inkluderet krydstogtsskibe i deres tonnageskatteordninger. Praksis følger dermed den tidligere kendelse SKM2007.731.LSR om tur- og chartersejlads uden trafikbehov, som Landsskatteretten henviste til i førersagen.

LOV	Tonnageskatteloven § 6, stk. 1 · Tonnageskatteloven § 8, stk. 1, 2	
PRAKSIS	**Højesteret** · Krydstogtsvirksomhed og rækkevidden af undtagelsen for udflugts- og fritidsformål i tonnageskatteloven	17.03.2020
	Landsskatteretten · Krydstogtsejlads er undtaget fra tonnagebeskatning som følge af fritidsformål	12.05.2016
	Landsskatteretten · Landsskatteretten: Krydstogtaktivitet er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i Tonnageskatteloven	12.05.2016
	Landsskatteretten · Krydstogtsskibe er undtaget fra tonnagebeskatning, da aktiviteten falder ind under undtagelsesbestemmelsen for fritidsformål	12.05.2016
	Landsskatteretten · Krydstogtaktiviteter ikke omfattet af tonnageskatteordningen grundet fritidsformål	12.05.2016
	Landsskatteretten · Krydstogtaktivitet ikke omfattet af tonnageskatteordningen	12.05.2016
	Landsskatteretten · Krydstogtskib anset for sejlads med fritidsformål og udelukket fra tonnageskatteordningen	25.11.2015

§ 5 Specialskibene i § 8 a og den fortsatte udelukkelse af sandsugere

Ved lov nr. 1886 af 29. december 2015 blev § 8 a indsat. Bestemmelsen sidestiller seks former for virksomhed til søs med rederivirksomhed mellem forskellige destinationer: vagttjeneste, støtte- og servicefunktioner (supplyopgaver), bygning, reparation og nedtagning af olieinstallationer, vindmølleparker eller andre havanlæg, nedlægning, inspektion og reparation af rørledninger og kabler på havbunden med tilhørende rendegravning, ishåndtering og husning af medarbejdere, reservedele eller værkstedsfaciliteter ved offshorearbejder (ASV'er). Samtidig blev olieinstallationer, vindmølleparker og rørledninger fjernet fra undtagelseslisten i § 8, stk. 1, nr. 3.

Forarbejderne er utvetydige om, at destinationskravet ikke gælder for § 8 a-aktiviteter:

> *Hvis en aktivitet er omfattet af § 8 a, er det – til forskel fra rederivirksomhed som omhandlet i lovens § 6 – ikke en betingelse for beskatning efter tonnageskatteordningen, at der er tale om transport af passagerer eller gods, ligesom det heller ikke er en betingelse, at aktiviteten udøves mellem forskellige destinationer.*

De øvrige betingelser – 20 t bruttotonnage, strategisk og forretningsmæssig drift fra EU/EØS og flagkravet – gælder derimod fuldt ud, og undtagelserne i § 8, stk. 1, blev ved samme lov udvidet til også at gælde § 8 a-aktiviteter. Forarbejderne fremhæver eksplicit, at et hotelskib, hvis værelser udlejes til turister, fortsat er udelukket som fritidsformål efter § 8, stk. 1, nr. 10, og at bygning, reparation og nedtagning af **olieinstallationer** kun er omfattet uden for det danske søterritorium og kontinentalsokkelområde – en afgrænsning, der skal modvirke, at koncerner flytter indkomst fra kulbrintebeskatningen til den lempeligere tonnagebeskatning.

Om supplyopgaver anfører bemærkningerne, at forsyningssejlads til andre skibe til søs – fx med proviant eller bunkersolie – fremover kan omfattes, og tilføjer den sætning, som blev Skatteministeriets hovedargument i Monjasa-sagerne: »Efter gældende regler er sådan forsyningssejlads ikke omfattet, fordi den ikke finder sted mellem forskellige destinationer.« Vestre Landsrets flertal afviste som nævnt at tillægge denne udtalelse betydning ved fortolkningen af den dagældende § 6, jf. BS-16059/2020-VLR.

Udvidelsen ændrede derimod ikke ved, at **sandsugere** står helt uden for ordningen. I SKM2021.671.SR svarede Skatterådet nej til, at sandsugningsfartøjers transport af opgravede materialer mellem indvindingsplads og lossested – ca. 83 pct. af funktionstiden – kunne anses for transport af gods mellem forskellige destinationer. Afgørende var lovgivers vilje, som den kommer til udtryk i forarbejderne til **lov nr. 409 af 1. juni 2005**:

> *Det kunne overvejes at lade sandsugerne blive omfattet af tonnageskatteloven i det omfang, de nye retningslinier tillader dette, men dette ville ikke være til nogen fordel for sandsugerrederierne.*

Skatterådet fremhævede, at EU's statsstøtteretningslinjer fra 2004 netop åbnede for at omfatte sandsugere, når søtransport udgør over 50 pct. af driftstiden, men at den danske lovgiver aktivt fravalgte at bruge muligheden – bekræftet af et ministersvar under behandlingen af L 72 i 2019. Hverken opgravning, transport, losning eller ballastsejlads kan derfor tonnagebeskattes. Bemærk, at der for sandsugere gælder en særskilt refusionsordning på søfoldsområdet med et 50 pct.-krav til søtransportaktiviteter, jf. bekendtgørelse om beskatning af søfolk § 9 – men det er en anden ordning end tonnageskatten.

LOV Tonnageskatteloven § 1, stk. 2 · Tonnageskatteloven § 8a · Tonnageskatteloven § 8, stk. 1

PRAKSIS

Landsretten · Afgørelse om fortolkning af destinationsbegrebet i Tonnageskatteloven		15.08.2022
Skatterådet · Sandsugeres transportaktivitet er undtaget fra tonnageskat		13.12.2021
Skatterådet · Tonnageskat for offshore installationsvirksomhed strategisk drift		15.01.2021

§ 6 4:1-reglen i § 7 og striden om "dobbeltbeskatning" af overskydende lejet tonnage

Efter § 7, stk. 1 beskattes indkomst fra den overskydende del af lejet tonnage efter skattelovgivningens almindelige regler, hvis den lejede bruttotonnage i gennemsnit over et indkomstår overstiger fire gange rederiets egen tonnage. Den overskydende indkomst beregnes som en andel af årets samlede positive bruttoindtjening før afskrivninger og finansielle poster. Bareboat-lejede skibe sidestilles med ejede, og det samme gælder time-chartrede skibe med en køberet aftalt samtidig med lejemålet på 1-7 år, jf. § 7, stk. 3. Koncernforbundne rederier opgør forholdet under ét efter § 7, stk. 2.

I 2013-2014 førte en række rederier en principiel sag om samspillet mellem § 7 og skalaindkomsten i § 15. Argumentet var, at det ville medføre dobbeltbeskatning, hvis de samme skibe både udløste tonnageindkomst pr. påbegyndt døgn efter § 15 og almindelig beskatning af en andel af bruttoindtjeningen efter § 7. Landsskatteretten afviste synspunktet i fire kendelser med enslydende præmis:

> *"Der er hverken i lovens § 7 eller lovens § 15 eller i tonnageskatteloven i øvrigt hjemmel til at foretage en forholdsmæssig nedskrivning af den efter § 15 beregnede skattepligtige tonnageindkomst."*

Afgørelse	Dato	Indkomstår	Overskydende andel til almindelig beskatning

12-0191954	13.06.2013	2008	51,83 %
13-4885233	24.10.2013	2009	61,46 %
13-5634988	19.12.2013	2009	76,77 %
14-3293212	21.08.2014	2010	udelukkende lejede skibe

Begrundelsen var, at § 7 ikke fjerner skibene fra ordningen; samtlige skibe forbliver omfattet efter § 6, stk. 1 og § 10, stk. 1, og § 15 foreskriver en fast døgnbaseret opgørelse for alle omfattede skibe, uanset om skibet er i drift. I den første sag var afgørelsen truffet ved stemmelighed, hvor retsformandens stemme var udslagsgivende, jf. skatteforvaltningsloven § 13, stk. 1 – et mindretal på to retsmedlemmer mente, at ordlyden af § 7 indebar, at indtægten fra den overskydende tonnage slet ikke var tonnagebeskattet.

Praksis blev opgivet af Skatteministeriet selv. Den 22. oktober 2014 tog Kammeradvokaten bekræftende til genmæle for Østre Landsret i sagen B-0052-14 vedrørende indkomståret 2008. Landsskatteretten genoptog herefter de berostillede sager efter skatteforvaltningsloven § 35 g, stk. 1 og nedsatte ansættelserne, jf. 14-4994964 af 23. december 2014 (tonnageindkomsten nedsat fra 1.032.111 kr. til 397.776 kr.) og 14-5212129 af 14. januar 2015 (nedsættelse med 5.380.381 kr. for hvert halvår).

Resultatet er siden kodificeret. Ved lov nr. 1583 af 27. december 2019 blev der indsat et § 15, stk. 5, hvorefter skalaindkomsten nedsættes forholdsmæssigt, når en andel af bruttoindtjeningen beskattes almindeligt i medfør af § 6, stk. 3, § 6 b eller § 7, stk. 1. Samme lov ændrede § 7, stk. 1, 2. pkt., fra »den samlede bruttoindtjening« til »den samlede **positive** bruttoindtjening«, så et rederi ikke længere kan opnå fradrag for en andel af et underskud ved bevidst at bryde 4:1-forholdet. Forarbejderne begrunder ændringen med, at fradragsmuligheden ikke var i overensstemmelse med ordningens hensigt, »hvis udgangspunkt er, at de omfattede aktiviteter netop ikke skal kunne føre til fradrag«.

Selve fordelingen inden for en koncern blev afklaret i 12-0270199 af 2. oktober 2014. Et datterselskab, der selv kun ejede tonnage og ingen lejede skibe havde, kunne ikke fratrække 85,06 pct. af sin negative bruttoindtjening, selv om koncernen samlet overskred 4:1-forholdet. Landsskatteretten fastslog, at indkomsten fra den overskydende lejede tonnage skal fordeles forholdsmæssigt mellem de rederier i koncernen, der **ikke** overholder 4:1-reglen – i overensstemmelse med den fordelingsmetode, der blev lagt til grund ved indførelsen af flagreglerne i §§ 6 a og 6 b ved **lov nr. 409 af 1. juni 2005**.

LOV `Skatteforvaltningsloven § 13, stk. 1` `Skatteforvaltningsloven § 35g, stk. 1` `Tonnageskatteloven § 7, stk. 1-3` `Tonnageskatteloven § 10, stk. 1` `Tonnageskatteloven § 15, stk. 1, 5`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Nedsættelse af tonnageindkomst efter genoptagelse grundet bekræftende til genmæle	14.01.2015
Landsskatteretten · Nedsættelse af tonnageindkomst efter genoptagelse - Forholdet mellem lejet og ejet tonnage	23.12.2014
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Fordeling af indtægt fra overskydende lejet tonnage i rederikoncern – Tonnageskatteloven § 7	02.10.2014
Landsskatteretten · Beregningsgrundlag for tonnageindkomst ved overskydende lejet tonnage	21.08.2014
Landsskatteretten · Beregning af tonnageindkomst ved overskridelse af 4:1-grænsen for lejet tonnage	19.12.2013
Landsskatteretten · Beregning af tonnageindkomst ved overskridelse af 1:4-forholdet mellem lejede og ejede skibe	24.10.2013
Landsskatteretten · Opgørelse af tonnageindkomst ved overskridelse af 1:4-forholdet mellem ejet og lejet tonnage	13.06.2013

§ 7 Flagkravet i §§ 6 a-6 b og 50 pct.-loftet for bareboat-udlejning

Ud over 4:1-reglen indeholder loven to tonnagebaserede værnsregler, der begge udspringer af Kommissionens krav.

Flagkravet. Efter § 6 a, stk. 1 skal rederiet i gennemsnit over et indkomstår fastholde eller forøge den procentdel af sin ejede bruttotonnage, der er registreret i en EU- eller EØS-stat, målt i forhold til situationen den 12. januar 2005 (for rederier omfattet af ordningen den 17. januar 2004 dog eventuelt denne dato, og for senere indtrådte rederier indtrædelsestidspunktet). Kravet bortfalder, hvis landsgennemsnittet for alle omfattede rederier ikke er faldet, jf. § 6 a, stk. 2, eller hvis mindst 60 pct. af rederiets egen kvalificerende bruttotonnage er EU/EØS-registreret, jf. § 6 a, stk. 3. For koncernforbundne rederier opgøres kravet konsolideret, jf. § 6 a, stk. 4. Opfyldes flagkravet ikke, beskattes indkomsten fra den yderligere ikke-EU-registrerede tonnage almindeligt efter § 6 b. Flagreglerne blev indsat ved **lov nr. 409 af 1. juni 2005** som led i gennemførelsen af de reviderede EU-retningslinjer fra 2004, og det var netop denne bestemmelses fordelingsmetode, Landsskatteretten anvendte analogt på § 7 i 12-0270199.

Bareboat-loftet. Ved lov nr. 1583 af 27. december 2019 blev der indsat et § 6, stk. 3, hvorefter indkomst fra den overskydende del beskattes almindeligt, hvis den bruttotonnage, rederiet i gennemsnit over et indkomstår udlejer eller videreudlejer uden besætning, overstiger 50 pct. af den samlede bruttotonnage fra rederivirksomhed. Forarbejderne knytter bestemmelsen direkte til Kommissionens afgørelse af 12. oktober 2018, C(2018) 6795, i sag SA.45300 (2016/N):

> *Denne betingelse er stillet af Kommissionen i forbindelse med dens godkendelse af den udvidelse af tonnageskatteordningen med en række specialskibsaktiviteter, der blev vedtaget ved lov nr. 1886 af 29. december 2015 … Af Kommissionens afgørelse fremgår, at mindst 50 pct. af den tonnagebeskattede flåde stadig skal drives af den støtteberettigede.*

Koncernintern bareboat-udlejning mellem selskaber hjemmehørende i EU/EØS medregnes ikke, jf. § 6, stk. 3, 4. pkt.. Udlejning uden for koncernen kan i øvrigt kun omfattes af ordningen på de skærpede betingelser i § 6, stk. 2: lejeren skal anvende skibet til kvalificerende formål, bareboat-udlejningen skal skyldes forbigående overskudskapacitet og må højst løbe tre år, og samme skib kan kun omfattes én gang, mens det ejes af samme eller koncernforbundet rederi. Ved **lov nr. 1583 af 27. december 2019** blev også dokumentationskravene skærpet: rederiet skal efter § 22, stk. 1 hvert år vedlægge revisorerklæring og oplysning om, hvorvidt **samtlige** betingelser for ordningen er opfyldt, og ved udlejning skal der efter § 22, stk. 2 kunne fremlægges dokumentation for lejerens anvendelsesbegrænsning.

LOV Tonnageskatteloven § 6a, stk. 1-4 · Tonnageskatteloven § 6b · Tonnageskatteloven § 6, stk. 2, 3 · Tonnageskatteloven § 22, stk. 1, 2

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Landsskatteretten: Fordeling af indtægt fra overskydende lejet tonnage i rederikoncern – Tonnageskatteloven § 7 02.10.2014

§ 8 Den skematiske indkomstopgørelse i § 15 og afskæringen af fradrag

Skalaindkomsten opgøres efter § 15, stk. 1 som et grundbeløb (2010-niveau) pr. 100 nettoton pr. påbegyndt døgn – **uanset om skibet er i drift eller ej**:

Nettotonnage	Grundbeløb pr. 100 NT pr. døgn
Til og med 1.000 NT	8,97 kr.
1.001-10.000 NT	6,44 kr.
10.001-25.000 NT	3,85 kr.
Over 25.000 NT	2,53 kr.

Satserne blev engangsforhøjet med 15 pct. ved en ændringslov i 2009 for at neutralisere inflationen siden ordningens indførelse, og de reguleres nu årligt efter personskatteloven § 20, jf. § 15, stk. 4.

Bruttokarakteren er absolut: der kan ikke foretages skattemæssige afskrivninger på skibe eller driftsmidler, der helt eller delvis er omfattet af ordningen, jf. § 15, stk. 2, og der kan ikke fradrages udgifter, der vedrører den tonnagebeskattede indkomst, jf. § 15, stk. 3. Vedrører en udgift både tonnagebeskattet og anden indkomst, fordeles den forholdsmæssigt efter bruttoindtjeningen. Forarbejderne til 2019-loven sammenfatter konsekvensen præcist: »Tonnageskatten opkræves dermed uafhængigt af rederiets faktiske driftsresultat og betales også i år, hvor rederidriften måtte give underskud.«

Samme bruttologik slog igennem allerede i de oprindelige forarbejder om lempelse for udenlandske fragtskatter, hvor det anføres, at der for den tonnagebeskattede del hverken kan fremføres uudnyttede fragtskatter eller fradrages sådanne i anden indkomst »[på] baggrund … [af] tonnageskatteordningens karakter af en form for bruttoskat, hvor skatten betales med et fast beløb pr. enhed uden mulighed for fradrag«.

Siden 2020 modificeres bruttoprincippet dog af § 15, stk. 5, der sikrer en forholdsmæssig nedsættelse af skalaindkomsten, når en del af bruttoindtjeningen beskattes almindeligt efter § 6, stk. 3, § 6 b eller § 7, stk. 1 – netop den korrektion, som Landsskatteretten i 2013-2014 ikke fandt hjemmel til, jf. 12-0191954 og 13-5634988.

LOV Personskatteloven § 20 · Tonnageskatteloven § 15, stk. 1-5

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Beregning af tonnageindkomst ved overskridelse af 4:1-grænsen for lejet tonnage 19.12.2013

Landsskatteretten · Opgørelse af tonnageindkomst ved overskridelse af 1:4-forholdet mellem ejet og lejet tonnage 13.06.2013

§ 9 Hvilken indkomst kommer med: tilknyttet virksomhed og 50 pct.-grænsen i § 10

§ 10, stk. 1 afgrænser den omfattede indkomst til transportydelser leveret med skibe som nævnt i § 6 samt – efter tilføjelsen ved lov nr. 1886 af 29. december 2015 – indkomst efter § 8 a. Hertil kommer ydelser i nær tilknytning hertil, som § 10, stk. 2 opregner udtømmende: anvendelse af containere, drift af lastnings-, losnings- og vedligeholdelsesfaciliteter, drift af billetkontorer og passagerterminaler, drift af kontorfaciliteter, salg af varer til forbrug om bord, en beregnet markedsleje ved egen anvendelse af lokaler om bord, lejeindtægt ved udleje af lokaler om bord samt – i nr. 9 – afhændelse af skibe, der helt eller delvis er eller kan blive omfattet af ordningen, herunder afhændelse eller opgivelse af retten i henhold til en kontrakt om levering af et skib.

Afgrænsningen af nr. 9 blev prøvet i SKM2012.344.SR. Et tonnagebeskattet rederi modtog 7.382.000 NOK fra et norsk værft i forbindelse med, at et tysk selskab i stedet indgik kontrakt om bygning af et identisk servicefartøj. Skatterådet delte vederlaget op: kun den del, der vedrørte opgivelsen af optionen

på skibet, kunne henføres til den tonnagebeskattede indkomst, mens den del, der udgjorde vederlag for rådgivning og viden, skulle beskattes efter de almindelige regler. Afgørelsen illustrerer, at nr. 9 ikke er en generel opsamlingsbestemmelse for indtægter i tilknytning til nybygningsprojekter. Til gengæld bekræftede SKM2010.370.SR, at gevinster og tab på endnu ikke færdigbyggede skibe kan medregnes, når selskabet skattemæssigt er reel bygherre.

Ved lov nr. 1583 af 27. december 2019 blev der som følge af Kommissionens krav indsat et § 10, stk. 3: udgør omsætningen ved tilknyttet virksomhed 50 pct. eller mere af den samlede omsætning, beskattes indkomst fra den overskydende del efter de almindelige regler, beregnet forholdsmæssigt af den samlede positive bruttoindtjening. Avance ved afhændelse af skibe efter stk. 2, nr. 9, sidestilles ved denne opgørelse med omsætning ved tilknyttet virksomhed. Selskabets øvrige indkomst opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler og indgår sammen med den tonnagebeskattede indkomst i den samlede skattepligtige indkomst, jf. § 10, stk. 4.

Også i Skatterådets ældre praksis findes eksempler på opdeling: i SKM2012.135.SR blev færgeruten som sådan anerkendt under ordningen, mens indtægter fra arrangementspakker og visse charterformer skulle beskattes efter de almindelige regler.

LOV	Tonnageskatteloven § 10, stk. 1-4	
PRAKSIS	**Skatterådet** · Kompensation for skibsbygningsoption er delvist tonnagebeskattet	31.05.2012
	Skatterådet · Tonnagebeskatning af passagerfærge drevet fra Danmark	28.02.2012
	Skatterådet · Tonnagebeskatning af rederiaktiviteter og skibe under konstruktion	17.06.2010

§ 10 Ind- og udtræden: overgangssaldi, udligningssaldi og virksomhedsomdannelse

Ved overgang fra almindelig beskatning til tonnagebeskatning fordeles de eksisterende afskrivningssaldi forholdsmæssigt efter den regnskabsmæssige værdi af de aktiver, der omfattes af ordningen, og den del, der vedrører disse aktiver, indgår på særlige **overgangssaldi**, jf. § 16, stk. 1. Anskaffelsessummen for skibe og driftsmidler, der erhverves efter indtræden, indgår på særlige **udligningssaldi**, jf. § 16, stk. 2, hvorefter rederier, der fra etableringstidspunktet anvender ordningen, som udgangspunkt ikke skal føre udligningssaldi – medmindre rederiet er omfattet af § 5 eller § 17, stk. 1. Ved afhændelse fragår salgssummen den relevante saldo, saldiene nedskrives årligt med det maksimale beløb efter afskrivningslovens regler uden fradragsvirkning, og bliver overgangssaldiene negative uden modsvarende positive udligningssaldi, finder afskrivningslovens § 8 anvendelse, jf. § 16, stk. 3-4. Ved udtræden udgør afskrivningsgrundlaget summen af saldiene, mens øvrige aktiver anses for maksimalt afskrevet i tonnageårene, jf. § 20.

Samspillet med skattefri virksomhedsomdannelse blev afklaret i 13-5117699 af 9. september 2019. Et selskab var stiftet pr. 1. januar 2002 ved skattefri omdannelse af en personligt ejet 2 pct.-partrederandel og havde været tonnagebeskattet fra stiftelsen. Da skibet blev solgt i 2009, opstod en negativ overgangssaldo på 312.823 kr. Selskabet gjorde gældende, at det aldrig havde skiftet beskatningsform og derfor ikke skulle føre overgangssaldo, og at efterbeskatningsreglen i § 5, stk. 2 var den tilsigtede regulering af tidligere afskrivninger.

Landsskatteretten stadfæstede beskatningen. Retten lagde vægt på, at selskabet efter virksomhedsomdannelsesloven § 6, stk. 1 succederede i den tidligere ejers anskaffelsestidspunkt og -sum, så ejerens afskrivninger ansås for foretaget af selskabet, og at § 16, stk. 1 udtrykkeligt lader beløb beskattet efter

§ 5, stk. 2, indgå på overgangssaldoen. Forarbejdernes bemærkning om, at nyetablerede rederier ikke skal føre overgangs- og udligningssaldi, gælder efter rettens opfattelse kun **reelt** nyetablerede rederier – ikke rederier omdannet fra personligt ejet virksomhed, hvor der allerede er afskrevet på skibet. Skattefriheden for avancer i § 10, stk. 2, nr. 9 kunne ikke påberåbes, dels fordi bestemmelsen kun vedrører skibe omfattet af ordningen fra og med indkomståret 2007, dels fordi sagen angik genvundne afskrivninger og ikke avance.

De materielle adgangsbetingelser ved omdannelse følger af § 5, stk. 1: den personlige ejer må fra og med indkomståret 2003 højst have afskrevet svarende til selskabssatsen, og er der afskrevet mere, kan tonnagebeskatning kun vælges, hvis de overskydende afskrivninger efterbeskattes hos personen i året før omdannelsen, jf. § 5, stk. 2. En ideel ejerandel i en personligt ejet rederivirksomhed kan anses som en selvstændig virksomhed, der kan omdannes, når den omdannede virksomhed omfattes af ordningen, jf. § 5, stk. 3.

LOV Tonnageskatteloven § 5, stk. 1-3 | Tonnageskatteloven § 10, stk. 2 | Tonnageskatteloven § 16, stk. 1-4 | Tonnageskatteloven § 20 | Virksomhedsomdannelsesloven § 6, stk. 1

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Beskatning af negativ overgangssaldo ved afståelse af skib under tonnageskatteordningen efter skattefri virksomhedsomdannelse 09.09.2019

§ 11 Operatørselskaber efter § 21 a

Ved siden af rederiordningen findes en særskilt ordning for **operatørselskaber** i § 21 a. Selskaber, der er skattepligtige efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, eller stk. 6 – eller EU-hjemmehørende selskaber med fast driftssted her – kan vælge at opgøre indkomsten af operatørvirksomheden efter loven, hvis selskabet fra skibets ejer har overtaget **det fulde ansvar for skibets drift samt alle forpligtelser og ansvar ifølge ISM-koden**, jf. § 21 a, stk. 1. Reglerne om 10-års-binding og koncernfælles valg i §§ 2-4 finder tilsvarende anvendelse.

Den omfattede indkomst er snæver: kun indkomst ved erhvervsmæssig virksomhed med **administration af besætning og teknisk ledelse** af skibe, der anvendes til kvalificerende formål, jf. § 21 a, stk. 2. Hertil kommer krav om 20 t bruttotonnage, strategisk og forretningsmæssig drift fra EU/EØS samt et selvstændigt flagkrav med samme undtagelser (landsgennemsnit og 60 pct.-reglen) som for rederier. Selskabets øvrige indkomst – herunder indkomst med relation til drift af skibe, fx kommerciel befragtning – beskattes efter de almindelige regler, jf. § 21 a, stk. 3.

Den centrale afgørelse er SKM2014.771.SR. Et dansk managementselskab i en koncern hjemmehørende uden for EU var udpeget som agent for tre DIS-registrerede shuttletankere, der sejlede råolie fra offshoreinstallationer til fastlandsterminaler i Atlanterhavet. Skatterådet fandt samtlige fem betingelser opfyldt. Afgørende var bl.a., at det danske selskab udtrykkeligt overtog ISM-ansvaret og ville fremgå af Document of Compliance, at alle bestyrelsesmøder blev holdt i Danmark, og at den kommercielle drift, besætningsadministrationen og det overordnede tekniske tilsyn lå hos 2-6 medarbejdere i Danmark. At visse rutinemæssige vedligeholdelsesopgaver og forsikringsmægling var outsourcet til koncernens selskab uden for EU ændrede intet, fordi underleverandøren handlede efter instruks og uden selvstændig beslutningskompetence. Skatterådet præciserede samtidig, at indkomsten fra den kommercielle drift af det ene timechartrede skib skulle beskattes almindeligt efter § 21 a, stk. 3.

Dokumentationskravene for operatørselskaber blev skærpet ved lov nr. 1583 af 27. december 2019: efter § 22, stk. 3 skal selskabet kunne fremlægge dokumentation for, at ejeren eller lejeren alene må anvende skibet til

kvalificerende formål, og dokumentationen skal oplyse, fra hvilken stat skibet strategisk og forretningsmæssigt drives, og i hvilken stat det er registreret.

LOV Tonnageskatteloven § 21a, stk. 1-4 | Tonnageskatteloven § 22, stk. 3, 4

PRAKSIS **Skatterådet** · Operatørselskab må anvende tonnageskat og nettolønsordning 07.11.2014

§ 12 Den EU-retlige statsstøtteramme og godkendelsesperiodens udløb ved udgangen af 2026

Tonnageskatteordningen er statsstøtte. Det fremgik allerede af de almindelige bemærkninger til det oprindelige lovforslag:

> *En tonnageskatteordning, som der her er foreslået, er statsstøtte efter EU-reglerne og skal derfor godkendes af Kommissionen, før den kan træde i kraft.*

Rammen er EF-retningslinjerne for statsstøtte til søtransporten (97/C 205/05) og de reviderede EU-retningslinjer (2004/C 13/03), hvis udgangspunkt er, at søtransport er et yderst mobilt erhverv, hvor for stramme ordninger blot fører til udflagning og nominel administration uden for medlemsstaten. Maksimalt tilladt støtteniveau er en fjernelse af selskabsskatten på skibsfartsaktiviteter; egentlige tilskud er ikke tilladt. Kommissionen godkendte den oprindelige danske ordning ved beslutning af 12. marts 2002 (N 563/2001).

Retningslinjerne fastlægger kun de overordnede rammer og efterlader et råderum for medlemsstaterne. Søtransportbegrebet hentes i forordning (EØF) nr. 4055/86 – »befordring af passagerer og gods med skib mellem en havn i en medlemsstat og en havn eller et offshore anlæg i en anden medlemsstat« – og i forordning (EØF) nr. 3577/92 om offshore-cabotage. Det var denne definition, Skatteministeriet og landsrettens mindretal byggede på i Monjasa-sagerne, jf. BS-16055/2020-VLR, mens flertallet fandt, at Kommissionens godkendelse af den danske ordning ikke indebar en sådan begrænsning, og at det »i øvrigt ikke [fremgår] klart af beslutningen, hvad der skal forstås ved destinationsbegrebet«.

Kommissionens efterfølgende godkendelsespraksis har trukket rammen gradvist videre – bugseringsfartøjer i den polske ordning (C(2009) 10376, betinget af at mindst 50 pct. af aktiviteterne udgør søtransport), kabel-, rør-, undersøgelses- og kranskibe i den hollandske ordning (C(2010) 6094) og tilsvarende fartøjstyper i den svenske ordning (C(2014) 1935). Denne praksis var det direkte grundlag for den danske udvidelse med specialskibe i 2015. Prisen for godkendelsen var til gengæld de værnsregler, der kom ind ved lov nr. 1583 af 27. december 2019: 50 pct.-loftet for bareboat-udlejning i § 6, stk. 3, 50 pct.-grænsen for tilknyttet virksomhed i § 10, stk. 3, den udvidede geografiske ramme for driftskravet og de årlige erklæringskrav i § 22.

En tidsmæssig oplysning af betydelig praktisk vigtighed fremgår af bemærkningerne til lovforslag L 72 (2019-20): Kommissionen godkendte ved afgørelse C(2018) 6795 af 12. oktober 2018 i sag SA.45300 (2016/N) udvidelsen med specialskibe med virkning fra 1. januar 2017, men begrænsede samtidig godkendelsen af **hele** tonnageskatteordningen til en periode på 10 år regnet fra 1. januar 2017:

> *En tidsbegrænset godkendelse af ordningen medfører ingen ændringer af lovgivningen. Hele tonnageskatteordningen skal dog genanmeldes til Kommissionen, inden godkendelsesperiodens udløb.*

Godkendelsesperioden udløber den 31. december 2026. Rådgivning om ordningen bør derfor tage højde for, at ordningens fortsatte anvendelse forudsætter en fornyet notifikation og godkendelse – og at Kommissionen erfaringsmæssigt stiller nye betingelser i den forbindelse.

LOV Tonnageskatteloven § 6, stk. 3 · Tonnageskatteloven § 10, stk. 3 · Tonnageskatteloven § 22, stk. 1

PRAKSIS **Landsretten** · Afgørelse om fortolkning af destinationsbegrebet i tonnageskatteloven vedrørende levering af bunkerolie til skibe på havet 15.08.2022

Landsretten · Afgørelse om fortolkning af destinationsbegrebet i Tonnageskatteloven 15.08.2022

§ 13 Sammenfatning: fire fortolkningsakser i tonnageskattepraksis

Praksis kan sammenfattes i fire akser, som en rådgiver bør gennemgå systematisk.

1. Adgangen – og fælden. Valget er bindende i 10 år og gælder for hele koncernen, jf. §§ 2-4. Den største risiko ved virksomhedsoverdragelser er, at et tomt målselskab i en løbende bindingsperiode trækker hele køberkoncernen ind i ordningen fra indkomstårets begyndelse, jf. SKM2025.241.SR og SKM2013.351.SR. Bindingsperioden knytter sig til selskabet, ikke til aktiviteten. Due diligence bør derfor omfatte målselskabets tonnagehistorik, også hvor der ikke længere er skibe.

2. Kvalifikationen af aktiviteten. Destinationskravet i § 6, stk. 1 fortolkes bredt af domstolene – også GPS-positioner på åbent hav er destinationer, jf. BS-16059/2020-VLR – men undtagelseskataloget i § 8 fortolkes efter sin ordlyd og forarbejdernes kriterium om et "egentligt trafikbehov". Krydstogtsvirksomhed er derfor definitivt uden for ordningen, jf. Højesterets Sag 67/2019, og sandsugning er det også – ikke fordi EU-retten kræver det, men fordi lovgiver aktivt fravalgte muligheden, jf. SKM2021.671.SR. For specialskibe er § 8 a i dag den relevante indgang, fordi destinationskravet dér ikke gælder.

3. Substanskravet. Kravet om strategisk og forretningsmæssig drift fra EU/EØS er en samlet, konkret bedømmelse af flåden, hvor både de strategiske beslutninger og den operationelle drift tæller. Rene mægler- eller administrationsfunktioner rækker ikke, jf. SKM2006.492.SR, og heller ikke formelt danske strukturer, hvor den reelle beslutningskompetence ligger uden for EU/EØS, jf. SKM2021.24.SR og Landsskatterettens afgørelse 24-0105253. Outsourcing er derimod acceptabel, når underleverandøren handler efter instruks, jf. SKM2014.771.SR. Fuldmagtsforhold og underskriftssteder er i praksis afgørende bevismomenter.

4. Opgørelsen. Skalaindkomsten efter § 15 betales pr. påbegyndt døgn uanset drift og uanset underskud, og der er hverken adgang til afskrivninger eller driftsfradrag. De tre tonnagebaserede værnsregler – 4:1-forholdet i § 7, flagkravet i §§ 6 a-6 b og bareboat-loftet i § 6, stk. 3 – flytter en forholdsmæssig andel af bruttoindtjeningen til almindelig beskatning, og siden 2020 nedsættes skalaindkomsten tilsvarende efter § 15, stk. 5. Den modsatte praksis fra 2013-2014, jf. 12-0191954 og 14-3293212, har alene historisk interesse efter Skatteministeriets bekræftende til genmæle i 2014 og de deraf følgende genoptagelser i 14-4994964 og 14-5212129.

Endelig bør enhver rådgivning om ordningen forholde sig til, at Kommissionens godkendelse af hele ordningen er tidsbegrænset og udløber den 31. december 2026, hvorefter en genanmeldelse er nødvendig. For beslægtede skatteretlige problemstillinger i rederikoncerner henvises til praksisoversigterne om transfer-pricing, retmæssig ejer, genoptagelse og bindende svar fra Skatterådet.

LOV Tonnageskatteloven § 2, stk. 2 | Tonnageskatteloven § 6, stk. 1, 3 | Tonnageskatteloven § 7, stk. 1 | Tonnageskatteloven § 8, stk. 1 | Tonnageskatteloven § 15, stk. 1, 5

PRAKSIS

Højesteret · Krydstogtsvirksomhed og rækkevidden af undtagelsen for udflugts- og fritidsformål i tonnageskatteloven	17.03.2020
Landsretten · Afgørelse om fortolkning af destinationsbegrebet i Tonnageskatteloven	15.08.2022
Landsskatteretten · Tonnageskat afvist: Selskabets skibe blev strategisk drevet fra Færøerne, ikke fra EU/EØS	13.05.2026
Landsskatteretten · Nedsættelse af tonnageindkomst efter genoptagelse grundet bekræftende til genmæle	14.01.2015
Landsskatteretten · Nedsættelse af tonnageindkomst efter genoptagelse - Forholdet mellem lejet og ejet tonnage	23.12.2014
Landsskatteretten · Beregningsgrundlag for tonnageindkomst ved overskydende lejet tonnage	21.08.2014
Landsskatteretten · Opgørelse af tonnageindkomst ved overskridelse af 1:4-forholdet mellem ejet og lejet tonnage	13.06.2013
Skatterådet · Tvunget ind i tonnagebeskatning ved køb af selskab i bindingsperiode	06.05.2025
Skatterådet · Sandsugeres transportaktivitet er undtaget fra tonnageskat	13.12.2021
Skatterådet · Tonnageskat for offshore installationsvirksomhed strategisk drift	15.01.2021
Skatterådet · Operatørselskab må anvende tonnageskat og nettolønsordning	07.11.2014
Skatterådet · Tonnagebeskatning ved koncernforbindelse med datterselskab	27.05.2013
Skatterådet · Tonnageskat kræver strategisk og forretningsmæssig drift fra Danmark	01.08.2006

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Tonnageskatteloven § 1	stk. 1	Tonnageskatteloven § 2	stk. 2
Tonnageskatteloven § 6	stk. 1	Tonnageskatteloven § 7	stk. 1
Tonnageskatteloven § 8	stk. 1	Tonnageskatteloven § 8a	
Tonnageskatteloven § 10	stk. 2	Tonnageskatteloven § 15	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

33 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 2

27.02.2024	Sag om supplysejlads' omfang af tonnageskatteloven - Afsluttet uden appel	6408-7686
17.03.2020	Krydstogtsvirksomhed og rækkevidden af undtagelsen for udflugts- og fritidsformål i tonnageskatteloven	67-2019

LANDSRETTEN · ANKEINSTANS 2

15.08.2022	Afgørelse om fortolkning af destinationsbegrebet i tonnageskatteloven vedrørende levering af bunkerolie til skibe på havet	3042-3597
15.08.2022	Afgørelse om fortolkning af destinationsbegrebet i Tonnageskatteloven	7010-8416

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 15

13.05.2026	Tonnageskat afvist: Selskabets skibe blev strategisk drevet fra Færøerne, ikke fra EU/EØS	24-0105253
09.09.2019	Beskatning af negativ overgangssaldo ved afståelse af skib under tonnageskatteordningen efter skattefri virksomhedsomdannelse	13-5117699
12.05.2016	Krydstogtsejlads er undtaget fra tonnagebeskatning som følge af fritidsformål	13-5785519
12.05.2016	Landsskatteretten: Krydstogtaktivitet er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i Tonnageskatteloven	13-5785530
12.05.2016	Krydstogtsskibe er undtaget fra tonnagebeskatning, da aktiviteten falder ind under undtagelsesbestemmelsen for fritidsformål	13-5785565
12.05.2016	Krydstogtaktiviteter ikke omfattet af tonnageskatteordningen grundet fritidsformål	13-5785582
12.05.2016	Krydstogtaktivitet ikke omfattet af tonnageskatteordningen	13-5785591
25.11.2015	Krydstogtskib anset for sejlads med fritidsformål og udelukket fra tonnageskatteordningen	13-5785554
14.01.2015	Nedsættelse af tonnageindkomst efter genoptagelse grundet bekræftende til genmæle	14-5212129
23.12.2014	Nedsættelse af tonnageindkomst efter genoptagelse - Forholdet mellem lejet og ejet tonnage	14-4994964
02.10.2014	Landsskatteretten: Fordeling af indtægt fra overskydende lejet tonnage i rederikoncern – Tonnageskatteloven § 7	12-0270199
21.08.2014	Beregningsgrundlag for tonnageindkomst ved overskydende lejet tonnage	14-3293212
19.12.2013	Beregning af tonnageindkomst ved overskridelse af 4:1-grænsen for lejet tonnage	13-5634988
24.10.2013	Beregning af tonnageindkomst ved overskridelse af 1:4-forholdet mellem lejede og ejede skibe	13-4885233
13.06.2013	Opgørelse af tonnageindkomst ved overskridelse af 1:4-forholdet mellem ejet og lejet tonnage	12-0191954

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 14

06.05.2025	Tvunget ind i tonnagebeskatning ved køb af selskab i bindingsperiode	24-1899881
13.12.2021	Sandsugeres transportaktivitet er undtaget fra tonnageskat	21-0422054
15.01.2021	Tonnageskat for offshore installationsvirksomhed strategisk drift	20-0937372
06.03.2015	Afvisning af bindende svar grundet manglende oplysninger om skibsdrift	14-4161434
07.11.2014	Operatørselskab må anvende tonnageskat og nettolønsordning	14-1598794
27.05.2013	Tonnagebeskatning ved koncernforbindelse med datterselskab	12-0232138
31.05.2012	Kompensation for skibsbygningsoption er delvist tonnagebeskattet	12-059175
28.02.2012	Tonnagebeskatning af passagerfærge drevet fra Danmark	11-276966
28.09.2011	Tonnagebeskatning for rederivirksomhed med indchartrede gasskibe	11-083227

08.10.2010	Tonnagebeskatning for ny rederivirksomhed efter overdragelse	09-127683
17.06.2010	Tonnagebeskatning af rederiaktiviteter og skibe under konstruktion	09-173202
06.10.2008	A A/S indtræder i tonnageskat ved koncernforbindelse eller fusion	08-135766
31.10.2007	Rederi transport til vindmøllepark i svensk farvand omfattes af tonnageskat	07-163381
01.08.2006	Tonnageskat kræver strategisk og forretningsmæssig drift fra Danmark	06-073510

17 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over transfer pricing

Armslængdeprincippet, dokumentationspligt og skønsmæssig korrektion mellem interesseforbundne parter

Version 2 Opdateret 15. jul. 2026 14 afgørelser · 2019-2025 Læs online

INTRODUKTION

Transfer pricing angår prisfastsættelsen af transaktioner mellem koncernforbundne og andre interesseforbundne parter. Kernen er det lovfæstede armslængdeprincip i ligningslovens § 2, stk. 1, hvorefter kontrollerede transaktioner skal ske til de priser og vilkår, uafhængige parter ville have aftalt, sammenholdt med oplysnings- og dokumentationspligten i skattekontrollovens kapitel 4 (§§ 38-40, tidligere § 3 B) og den udvidede 6-årige ligningsfrist i skatteforvaltningslovens § 26, stk. 5. Praksis er domineret af en række principielle Højesteretsdomme – Microsoft, Tetra Pak, Mærsk Olie og Gas, EET Group og Accenture – der fastlægger, hvornår mangelfuld dokumentation kan sidestilles med manglende dokumentation og åbne for skønsmæssig ansættelse, og hvem der bærer bevisbyrden for afvigelse fra armslængdevilkår. Oversigten dækker desuden betalingskorrektion efter § 2, stk. 5, samspillet med maskeret udlodning efter § 16 A og den brede prøvelse af armslængdevilkår i ejendoms-, løn- og finansieringsforhold mellem nærtstående.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Armslængdeprincippet i ligningslovens § 2, stk. 1 er en lovfæstet pligt til at anvende de priser og vilkår mellem interesseforbundne parter, som uafhængige parter ville have aftalt, og det fortolkes i overensstemmelse med OECD's Transfer Pricing Guidelines.

02 Bevisbyrden for, at en kontrolleret transaktion afviger fra armslængdevilkår, påhviler som udgangspunkt Skatteministeriet; kun hvis TP-dokumentationen mangler eller er væsentligt mangelfuld, kan skattemyndighederne skride til skønsmæssig ansættelse.

03 En TP-dokumentation, der er så mangelfuld, at den ikke giver myndighederne grundlag for at vurdere, om armslængdeprincippet er overholdt, sidestilles med manglende dokumentation (Microsoft, Tetra Pak).

04 Uenighed om metodevalg, sammenlignelighedsanalyse eller benchmark gør ikke i sig selv dokumentationen mangelfuld – der kræves konkrete substansmangler (Accenture, EET Group).

05 Forundersøgelser, performancegarantier og vederlagsfrit stillet knowhow udgør kontrollerede transaktioner med selvstændig økonomisk værdi, som en uafhængig part ville kræve løbende betaling for (Mærsk Olie og Gas).

06 Skattemyndighedernes skøn skal udøves efter OECD-retningslinjerne på det bedst mulige grundlag og kan tilsidesættes, hvis det hviler på et forkert grundlag eller fører til et åbenbart urimeligt resultat.

07 Statistiske intervaller (det interkvartile spænd) skal anvendes med forsigtighed, når datagrundlaget er spinkelt, og et avancetal uden for spændet beviser ikke i sig selv en overtrædelse (EET Group).

08 Den forlængede 6-årige ligningsfrist i skatteforvaltningslovens § 26, stk. 5 omfatter enhver ansættelsesændring vedrørende kontrollerede transaktioner – også afledte beregninger som lempelse for udenlandsk kildeskat (Swiss Re, ISS) – men ikke ændringer, der ikke gør en kontrolleret transaktion til genstand for beskatning (TDC).

09 Betalingskorrektion efter ligningslovens § 2, stk. 5 forudsætter en primær korrektion efter stk. 1 og kræver, at forpligtelsen påtages uforbeholdent, i tidsmæssig tilknytning og på markedsvilkår.

10 Overdragelse af fast ejendom og andre transaktioner mellem en hovedaktionær og dennes selskab er omfattet af armslængdeprincippet og kan udløse beskatning af maskeret udlodning efter ligningslovens § 16 A, allerede ved beskedne værdiafvigelser.

11 Ved lov nr. 751 af 20. juni 2025 er dokumentationspligten lempet (hævede bagatel- og størrelsesgrænser samt nye undtagelser), og en forenklet OECD-tilgang (Amount B) for kvalificerede distributører er indført som ligningslovens § 2 B.

§ 1 Retsgrundlaget: det lovfæstede armslængdeprincip og dokumentationspligten

Armslængdeprincippet blev lovfæstet ved **lov nr. 432 af 26. juni 1998**, der indsatte ligningslovens § 2. Efter § 2, stk. 1 skal skattepligtige, der udøver eller er undergivet bestemmende indflydelse eller er koncernforbundne, ved opgørelsen af den skatte- eller udlodningspligtige indkomst anvende priser og vilkår for deres kontrollerede transaktioner »i overensstemmelse med, hvad der kunne være opnået, hvis transaktionerne var afsluttet mellem uafhængige parter«. Ved bestemmende indflydelse forstås direkte eller indirekte ejerskab af mere end 50 pct. af kapitalen eller rådighed over mere end 50 pct. af stemmerne, jf. § 2, stk. 2 og den parallelle definition i skattekontrollovens § 37.

Baggrunden var, at skattemyndighederne før lovfæstelsen havde svært ved at gennemføre korrektioner. I de såkaldte oliedomme (TfS 1987.60 Ø og TfS 1988.292 H) tabte myndighederne sager mod danske datterselskaber af udenlandske olieselskaber, og det var herefter opfattelsen, at der ikke var reelle muligheder for at gennemføre transfer pricing-korrektioner. Som Kulbrintebeskatningsudvalgets betænkning nr. 1408/2001, s. 128 beskriver, blev der »i 1998 og 1999 en større reform af transfer pricing lovgivningen«, hvor § 2 lovfæstede armslængdeprincippet i overensstemmelse med OECD's modeloverenskomst artikel 9 og OECD's Transfer Pricing Guidelines. Allerede forinden var der ved **lov nr. 131 af 25. februar 1998** indført en oplysnings- og dokumentationspligt (skattekontrollovens dagældende § 3 B) og en forlænget ligningsfrist. Det historiske behov for et selvstændigt regelsæt – herunder overvejelser om omvendt bevisbyrde og direkte skønsadgang i brancher domineret af udenlandske selskaber – var allerede analyseret i betænkning nr. 1060/1985, s. 222.

Dokumentationspligten er i dag samlet i skattekontrollovens kapitel 4. Efter § 39 skal skattepligtige omfattet af § 38 udarbejde skriftlig dokumentation, der kan danne grundlag for en vurdering af, om priser og vilkår er armslængde, mens § 40 fastsætter en lempet pligt for mindre virksomheder. Har den skattepligtige ikke udarbejdet og indgivet dokumentationen rettidigt, kan skattemyndighederne foretage en skønsmæssig ansættelse, jf. skattekontrollovens § 46, stk. 1 (tidligere § 3 B, stk. 8, jf. § 5, stk. 3). Fristen for ansættelsesændringer om kontrollerede transaktioner er forlænget til det sjette år efter indkomstårets udløb, jf. skatteforvaltningslovens § 26, stk. 5. Regelsættet spiller endelig sammen med sambeskatningsreglerne i selskabsskattelovens § 31, fordi interne transaktioner i en sambeskattet koncern efter Sambeskatningsudvalgets betænkning nr. 1452/2004 er omfattet af armslængdekravet.

Retsgrundlaget er senest lempet ved lov nr. 751 af 20. juni 2025 (i kraft 1. juli 2025), der bl.a. hæver størrelsesgrænserne for mindre virksomheders lempede dokumentationspligt i § 40 (til 195 mio. kr./391 mio. kr.), undtager en række transaktioner fra dokumentationspligten i § 39 og indfører en simplificeret OECD-tilgang (»Amount B«) for kvalificerede distributører som en ny **ligningslovens § 2 B**. Ændringerne er trådt i kraft, men er endnu ikke konsolideret ind i den gældende lovbekendtgørelse.

LOV Ligningsloven § 2, stk. 1, 2 · Selskabsskatteloven § 31 · Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 5 · Skattekontrolloven § 37 · Skattekontrolloven § 39 · Skattekontrolloven § 40 · Skattekontrolloven § 46, stk. 1

PRAKSIS
- **Højesteret** · Højesterets dom om mangelfuld transfer pricing-dokumentation og skønsmæssig skatteansættelse — 26.04.2021
- **Højesteret** · Skatteministeriet mod Microsoft Danmark ApS: Armslængdeprincippet og Transfer Pricing-dokumentation — 31.01.2019

§ 2 Mangelfuld dokumentation og adgangen til skøn – Højesterets målestok

Adgangen til skønsmæssig ansættelse forudsætter, at dokumentationen enten mangler eller er så mangelfuld, at den kan sidestilles med manglende dokumentation. Standarden blev fastlagt i **Microsoft-dommen** (-SKM2019.136.HR, UfR 2019.1446 H), hvor Højesteret frifandt Microsoft Danmark og udtalte:

> *Tilsvarende finder Højesteret, at en transfer pricing-dokumentation, der i så væsentligt omfang er mangelfuld, at den ikke giver skattemyndighederne et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, om armlængdeprincippet er overholdt, må sidestilles med manglende dokumentation.*

Højesteret fastslog samtidig, at det afgørende tidspunkt for, om dokumentationen foreligger, er **ansættelsestidspunktet**, og at det ikke berettigede til skøn, at markedsføring for koncernens produkter angiveligt skabte afledt salg via multinationale producenter. Efterfølgende er kravet om, at dokumentationen skal indgives til skattemyndighederne senest 60 dage efter oplysningsfristen, udtrykkeligt indskrevet i skattekontrollovens § 39, stk. 3, jf. § 46, stk. 1, ved **lov nr. 1835 af 8. december 2020**, hvis formål netop var at tydeliggøre muligheden for skønsmæssige ansættelser ved transfer pricing-forhøjelser.

Grænsen mellem en "mangelfuld" og en blot omtvistet dokumentation er central. I **Accenture-dommen** (-SKM2025.32.HR) gentog Højesteret princippet fra **UfR 2020.3156 H**:

> *Det forhold, at skattemyndighederne er uenig i eller rejser berettiget tvivl om sammenlignelighedsanalysen, indebærer ikke i sig selv, at dokumentationen i væsentligt omfang er mangelfuld.*

Accentures globale dokumentation var baseret på OECD's retningslinjer og indeholdt et begrundet metodevalg (Cost Plus og Residual Profit Split), en funktions- og risikoanalyse samt en sammenlignelighedsanalyse; ministeriets uenighed i, om avancetillægget burde opgøres som netto- frem for bruttoavance, gjorde den ikke mangelfuld. Samme resultat nåede Højesteret i **EET Group-dommen** (BS-35371/2024-HJR, stadfæstelse af Østre Landsrets dom BS-6035/2021-OLR): fordi selskabet solgte over 400.000 varenumre og 2,8 mio. enheder årligt efter FIFO-princippet, var en fuld segmentering efter leverandørtype i praksis umulig, og den manglende segmentering gjorde ikke dokumentationen så mangelfuld, at den kunne sidestilles med manglende dokumentation.

Modsat kan skønnet stå ved magt, når der påvises konkrete substansmangler. Det illustreres af landsretspraksis, hvor mangelfuld TP-dokumentation har båret skønsmæssige forhøjelser, jf. Østre Landsrets dom BS-52532/2019-OLR, og Vestre Landsrets dom BS-24597/2023-VLR, der gav Skatteministeriet medhold og tilsidesatte byrettens frifindende dom. Manglende eller for sent indsendt dokumentation er desuden selvstændigt bødesanktioneret, jf. prøvesagerne SKM2017.216.BR og SKM2019.272.BR.

LOV Ligningsloven § 2, stk. 1 · Skattekontrolloven § 39, stk. 3 · Skattekontrolloven § 46, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Transfer pricing: Gyldighed af dokumentation og bevisbyrde for armlængdevilkår ved koncerninterne transaktioner	21.05.2025
Højesteret · Transfer pricing-dokumentations tilstrækkelighed og armslængdeprincippet i koncerninterne transaktioner (Accenture A/S)	09.01.2025
Højesteret · Højesteret: Transfer pricing – armslængdeprincippet – transfer pricing-dokumentation	09.01.2025
Højesteret · Skatteministeriet mod Microsoft Danmark ApS: Armslængdeprincippet og Transfer Pricing-dokumentation	31.01.2019
Landsretten · Vestre Landsret giver Skatteministeriet medhold i sag om transfer pricing og tilsidesætter byretsdom	17.02.2025
Landsretten · Østre Landsret stadfæster Landsskatterettens afgørelse i sag om transfer pricing og armlængdeprincippet for EET Group A/S	19.06.2024
Landsretten · Transfer Pricing: Skønsmæssig ansættelse af indkomst grundet mangelfuld TP-dokumentation	29.08.2023

§ 3 Kontrollerede transaktioner: forundersøgelser, garantier og knowhow (Mærsk Olie og Gas)

Anvendelsesområdet for armslængdeprincippet er bredt og fanger også ydelser, der stilles vederlagsfrit til rådighed. I **Mærsk Olie og Gas-dommen** (SKM2024.255.HR, BS-15265/2022-HJR) havde MOGAS udført indledende forundersøgelser, udstedt performancegarantier og stillet teknisk/finansiel kapacitet til rådighed for datterselskaber i Algeriet og Qatar uden betaling, mens teknisk bistand (»timewriting«) blev afregnet til kostpris. Højesteret fastslog, at disse ydelser udgjorde kontrollerede transaktioner med selvstændig økonomisk værdi:

> *Højesteret finder herefter, at forundersøgelserne og performancegarantierne og den dertil knyttede knowhow har en økonomisk værdi for datterselskaberne, som en uafhængig part ville kræve løbende betaling for i form af overskudsandel, royalty eller lignende.*

At forundersøgelserne fysisk var afsluttet i 1990 og 1992 var uden betydning; ydelserne udgjorde fortsat kontrollerede transaktioner for de omhandlede indkomstår 2006-2008 og gav dermed hjemmel til skønsmæssig ansættelse. For timewriting-ydelserne tiltrådte Højesteret, at afregning til kostpris lå uden for det interval, uafhængige parter ville have aftalt, og at ansættelsen derfor kunne foretages skønsmæssigt – men bemærkede, at manglende TP-dokumentation ikke i sig selv kunne begrunde skøn. Skønnet blev udøvet efter OECD-retningslinjerne på grundlag af det samlede overskud i datterselskaberne (avancefordelingsmetoden), svarende til en royaltysats på ca. 1,7 pct., understøttet af en benchmarkrapport med en markedsmæssig minimumssats på 2 pct.

Dommen viser, at knowhow, garantier og koncernintern finansiering er selvstændige værdibærende transaktioner. Afgrænsningen af, hvem der reelt oppebærer værdien af immaterielle aktiver og finansielle ydelser, overlapper med spørgsmålet om retmæssig ejer og gennemstrømning, jf. den særskilte oversigt om retmæssig ejer.

LOV Ligningsloven § 2, stk. 1 | Skattekontrolloven § 46, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Højesteretsdom om transfer pricing og skønsmæssig ansættelse af indkomst 06.09.2023

§ 4 Prøvelsen af skønnet, OECD-retningslinjerne og bevisbyrden

Selv når der er hjemmel til skøn, skal ansættelsen foretages på det bedst mulige grundlag og i overensstemmelse med OECD's Transfer Pricing Guidelines; et skøn kan tilsidesættes, hvis det hviler på et forkert grundlag eller fører til et åbenbart urimeligt resultat. Er der derimod ikke hjemmel til skøn, påhviler det **Skatteministeriet** at bevise, at armslængdeprincippet er overtrådt. Bevisbyrden var afgørende i **EET Group-dommen** (-BS-35371/2024-HJR), hvor Højesteret annullerede forhøjelserne fuldt ud, fordi ministeriet ikke havde løftet bevisbyrden: der forelå kun oplysninger om et begrænset antal benchmark-selskaber, koncernen solgte til ensartede priser til alle salgsselskaber, og der var ikke påvist konkrete eksempler på ikke-armslængdepriser. Retten fremhævede, at statistiske beregninger – herunder det interkvartile spænd – skal anvendes med forsigtighed, når datagrundlaget er begrænset.

Netop rækkevidden af det **interkvartile interval** er et tilbagevendende stridspunkt. I VIKING Life-Saving Equipment-sagen henviste Retten i Esbjerg sagerne til landsretten som første instans, fordi spørgsmålet om, hvornår det interkvartile interval kan anvendes, havde principiel og generel betydning for retsanvendelsen, jf. BS-50961/2018-ESB (den materielle byretsdom er offentliggjort som SKM2024.106.BR). Et avancetal, der ligger uden for spændet, beviser ikke i sig selv en overtrædelse, men kan efter omstændighederne skabe en formodning, som den skattepligtige må afkræfte.

Metodefriheden bekræftes af **Accenture-dommen** (SKM2025.32.HR): Højesteret fandt det ikke godtgjort, at en bruttoavance efter Cost Plus-metoden var i strid med armslængdeprincippet, eller at udlejning af specialiserede koncernmedarbejdere skulle sammenlignes med et vikarbureaus udlejning. Ministeriet havde dermed hverken metodisk eller beløbsmæssigt løftet bevisbyrden for, at et avancetillæg på 30 pct. og en royalty på 7 pct. lå uden for armslængdeintervallet. Domstolene har omvendt stadfæstet skønsmæssige forhøjelser, hvor prisfastsættelsen og dokumentationen ikke holdt, jf. Vestre Landsrets dom om anvendelse af den transaktionsbaserede nettoavancemetode (TNM) i SKM2020.397.VLR og den ældre SKM2010.46.VLR om bevisbyrde ved koncerninterne priser. Værdiansættelsesspørgsmål behandles nærmere i oversigten om skatteretlig værdiansættelse.

LOV Ligningsloven § 2, stk. 1 | Skattekontrolloven § 46, stk. 1

PRAKSIS
- **Højesteret** · Transfer pricing: Gyldighed af dokumentation og bevisbyrde for armlængdevilkår ved koncerninterne transaktioner — 21.05.2025
- **Højesteret** · Transfer pricing-dokumentations tilstrækkelighed og armslængdeprincippet i koncerninterne transaktioner (Accenture A/S) — 09.01.2025
- **Landsretten** · Vestre Landsret giver Skatteministeriet medhold i sag om transfer pricing og tilsidesætter byretsdom — 17.02.2025
- **Landsretten** · Østre Landsret stadfæster Landsskatterettens afgørelse i sag om transfer pricing og armlængdeprincippet for EET Group A/S — 19.06.2024
- **Byretten** · Transfer pricing-sager om interkvartile interval henvises til landsret — 24.08.2020

§ 5 Forlænget ligningsfrist efter skatteforvaltningslovens § 26, stk. 5

For skattepligtige omfattet af skattekontrollovens kapitel 4 udløber ansættelsesfristerne først i det sjette år efter indkomstårets udløb »for så vidt angår de kontrollerede transaktioner«, jf. skatteforvaltningslovens § 26, stk. 5. Reglen blev indført ved lov nr. 131 af 25. februar 1998 for at give myndighederne tid til den komplicerede og tidskrævende kontrol af koncerninterne priser, jf. også Fristudvalgets betænkning nr. 1426/2003, s. 134.

Højesteret har fortolket bestemmelsen bredt. I Swiss Re-sagen (SKM2012.92.HR, U 2012.1642 H) fastslog Højesteret, at »6-års-fristen i overensstemmelse med ordlyden omfatter enhver ansættelsesændring vedrørende de pågældende skattepligtiges kontrollerede transaktioner«. Rækkevidden blev prøvet i **ISS-sagen** (-BS-19211/2022-OLR, SKM2024.526.ØLR), hvor Skattestyrelsen havde nedsat selskabernes lempelse for udenlandsk kildeskat på management fees, royalties og renter uden at foretage materielle korrektioner af priser og vilkår. Østre Landsret fandt, at også en sådan afledt lempelsesberegning er omfattet:

> *Det forhold, at skattemyndighederne ikke har foretaget materielle korrektioner for priser og vilkår for de underliggende kontrollerede transaktioner, bringer ikke skatteansættelsen uden for anvendelsesområdet af bestemmelsen.*

Dommen blev stadfæstet af Højesteret ved SKM2025.150.HR (BS-33386/2024-HJR). Grænsen for begrebet »kontrolleret transaktion« er dog reel: i TDC-sagen (SKM2023.344.HR) fandt Højesteret, at genbeskatning af underskud som følge af et sambeskattet datterselskabs likvidation ikke var udtryk for, at en kontrolleret transaktion blev gjort til genstand for beskatning, hvorfor § 26, stk. 5 ikke fandt anvendelse. Senest har Højesteret i SKM2026.50.HR taget stilling til fristens anvendelse ved en virksomhedsomdannelse. At skønsmæssige forhøjelser af selskabsindkomst – og de afledte ændringer af sambeskatningsindkomsten efter selskabsskattelovens § 31 – kan hjemvises til fornyet behandling, illustreres af Østre Landsrets dom BS-41574/2018-OLR. De almindelige genoptagelses- og fristspørgsmål behandles i oversigten om genoptagelse.

LOV Ligningsloven § 33 | Selskabsskatteloven § 31 | Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 1, 5

PRAKSIS
- **Landsretten** · ISS-selskabers skattesag om forlængede ansættelsesfrister ved lempelse for udenlandsk kildeskat — 10.06.2024
- **Landsretten** · Skattesag om skønsmæssig forhøjelse af indkomst og sambeskatningsindkomst hjemvist — 28.03.2022

§ 6 Betalingskorrektion efter ligningslovens § 2, stk. 5

Når en primær korrektion efter § 2, stk. 1 er gennemført, kan den skattepligtige undgå yderligere følgeændringer (sekundære justeringer – typisk beskatning af maskeret udlodning eller tilskud) ved at forpligte sig til betaling i overensstemmelse med de korrigerede priser og vilkår, jf. ligningslovens § 2, stk. 5. Adgangen forudsætter for det første, at der overhovedet er sket en korrektion efter stk. 1: er transaktionen ikke omfattet af armslængdebestemmelsen, kan der ikke betalingskorrigeres, jf. Landsskatterettens afgørelse SKM2014.657.LSR (nægtet betalingskorrektion).

Forpligtelsen skal påtages **uforbeholdent** og i tidsmæssig tilknytning til korrektionen. En blot betinget påtagelse – f.eks. betinget af, at skattemyndighederne får medhold – opfylder ikke kravet, jf. SKM2009.506.ØLR, hvor en revisorerklæring blev fortolket som en betinget forpligtelse. Myndighedernes vejledningspligt om adgangen til betalingskorrektion er til gengæld udstrakt, og tilsidesættelse kan føre til hjemvisning, jf. SKM2009.50.BR. Betalingskorrektion er desuden afskåret, hvis den skattepligtige er under konkurs, jf. SKM2014.694.LSR.

Efter § 2, stk. 5 er det yderligere en betingelse, at selve den påtagne betalingsforpligtelse opfylder armslængdekravet, dvs. indgås på markedsvilkår. Forarbejderne til aktionærlånsreglen (**lov nr. 926 af 18. september 2012**, der indsatte ligningslovens § 16 E) uddyber dette med et konkret ejendomseksempel:

> *Som et eksempel kan nævnes det tilfælde, hvor aktionæren køber en ejendom fra selskabet for en pris på 4 mio. kr. SKAT anser ejendommens værdi for at være 4,3 mio. kr. og beskatter aktionæren af forskellen på 0,3 mio. kr. Da en sådan forskel sædvanligvis må anses for at ligge inden for den normale skønsusikkerhed ved værdiansættelse af fast ejendom, vil påtagelse af en betalingsforpligtelse som udgangspunkt ikke blive anset for et aktionærlån … hvorfor udbyttebeskatningen ophæves. Det er dog en forudsætning, at der er tale om markedsvilkår.*

Sekundære justeringer kan også omfatte afledte omkostninger; i SKM2015.370.ØLR blev skødeomkostninger, som et selskab afholdt ved anpartshavernes køb af fast ejendom, beskattet som udlodning efter § 16 A som en konsekvens af ansættelsesændringen, med adgang til betalingskorrektion efter § 2, stk. 5. Endelig er nedsættelse hos den ene part betinget af en korresponderende ansættelse hos den anden, jf. § 2, stk. 6.

LOV Ligningsloven § 2, stk. 5, 6 | Ligningsloven § 16a | Ligningsloven § 16e

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets dom om korrektion af anskaffelses- og afståelsessum ved kontrollerede aktieoverdragelser 27.01.2021

§ 7 Fast ejendom og hovedaktionærens transaktioner med eget selskab – armslængde og maskeret udlodning

Armslængdeprincippet gælder ikke kun store internationale koncerner, men også transaktioner mellem en hovedaktionær og dennes selskab, herunder overdragelse af fast ejendom, personalegoder og finansielle dispositioner. Her spiller ligningslovens § 2 sammen med reglen om maskeret udlodning i ligningslovens § 16 A, således at en værdiafvigelse både korrigeres i selskabet og beskattes som udbytte hos aktionæren.

Allerede beskedne afvigelser fra handelsværdien kan udløse beskatning. Højesteret fastslog i SKM2007.153.HR, at overdragelse af en selskabsopført ejendom til hovedaktionæren til under markedsprisen udgør maskeret udbytte efter § 16 A, jf. armslængdeprincippet i § 2. Tilsvarende beskattede Landsskatteretten i SKM2015.709.LSR en hovedaktionær af maskeret udlodning ved køb af en ejerlejlighed fra selskabet, hvor selskabet havde afholdt udgifter, der ikke modsvaredes af en tilsvarende forøgelse af handelsværdien – et

mønster, der går igen i SKM2006.630.ØLR og i byretsdommen SKM2021.528.BR om ombygningsudgifter og overpris. At en transfer pricing-korrektion mellem to selskaber ejet af samme fysiske person kan udmøntes som maskeret udlodning hos ejeren, bekræfter Landsskatterettens afgørelse SKM2018.125.LSR.

Armslængdeprincippet rammer også de mere sammensatte dispositioner mellem nærtstående. I **Sag 12/2019** (Højesterets dom af 27. januar 2021) korrigerede skattemyndighederne anskaffelses- og afståelsessummer ved kontrollerede aktieoverdragelser efter § 2, stk. 1, sammenholdt med § 16 A. Og i sagen om værdiansættelse af unoterede anparter og gældskonvertering (BS-50419/2020-KOL) tilsidesatte byretten en overdragelse, fordi »en uafhængig sælger ville ikke sælge et selskab for 176.000 kr., som sælger dagen forinden havde foretaget en kapitalforhøjelse på 2 mio. kr. i« – dispositionen var ikke i overensstemmelse med armslængdeprincippet og bar præg af omgåelse. Grænsen for, hvornår en værdiafvigelse ligger inden for den »normale skønsusikkerhed«, må dog afvejes konkret, jf. ejendomseksemplet i forarbejderne omtalt ovenfor. De generelle værdiansættelsesspørgsmål – herunder 15 %-reglen ved familieoverdragelser – hører under oversigterne om skatteretlig værdiansættelse og generationsskifte.

LOV Ligningsloven § 2, stk. 1 · Ligningsloven § 16a, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets dom om korrektion af anskaffelses- og afståelsessum ved kontrollerede aktieoverdragelser 27.01.2021

Byretten · Sag om værdiansættelse af unoterede anparter og gældskonvertering 13.09.2023

§ 8 Sammenfatning: bevisbyrde, substans og de tre trin

Dansk transfer pricing-praksis kan sammenfattes i en analytisk model med tre trin. **Første trin** er dokumentationen: kun hvis den mangler eller er væsentligt mangelfuld, kan skattemyndighederne skride til skønsmæssig ansættelse efter skattekontrollovens § 46. Uenighed om metode, sammenlignelighedsanalyse eller benchmark er ikke nok – der skal påvises konkrete substansmangler (Microsoft, Accenture, EET Group). **Andet trin** er bevisbyrden: er der ikke hjemmel til skøn, må Skatteministeriet godtgøre, at priser og vilkår afviger fra armslængde (EET Group), og statistiske intervaller skal anvendes med forsigtighed ved spinkelt datagrundlag. **Tredje trin** er selve skønnet, der skal udøves på det bedst mulige grundlag efter OECD's retningslinjer og kan tilsidesættes ved forkert grundlag eller åbenbart urimeligt resultat (Mærsk Olie og Gas).

Modellen gælder både de store koncernsager og de brede sager om hovedaktionærers transaktioner med eget selskab, hvor korrektionen efter ligningslovens § 2 typisk følges af maskeret udlodning efter § 16 A med mulighed for betalingskorrektion efter § 2, stk. 5. Hertil kommer den processuelle ramme: den 6-årige frist i skatteforvaltningslovens § 26, stk. 5 omfatter enhver ansættelsesændring vedrørende kontrollerede transaktioner (Swiss Re, ISS), men ikke ændringer, der ikke gør en kontrolleret transaktion til genstand for beskatning (TDC). Retsområdet er i fortsat bevægelse: lov nr. 751 af 20. juni 2025 har lempet dokumentationspligten og indført en forenklet OECD-tilgang for kvalificerede distributører, og Landsskatteretten afgør løbende nye sager om bl.a. værdiansættelse af immaterielle aktiver og territorialprincippet ved filialer (SKM2025.664.LSR og SKM2025.704.LSR).

LOV Ligningsloven § 2, stk. 1 · Ligningsloven § 16a · Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 5 · Skattekontrolloven § 46, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Transfer pricing: Gyldighed af dokumentation og bevisbyrde for armlængdevilkår ved koncerninterne transaktioner 21.05.2025

Højesteret · Transfer pricing-dokumentations tilstrækkelighed og armslængdeprincippet i koncerninterne transaktioner (Accenture A/S) 09.01.2025

Højesteret · Højesteretsdom om transfer pricing og skønsmæssig ansættelse af indkomst 06.09.2023

Højesteret · Skatteministeriet mod Microsoft Danmark ApS: Armslængdeprincippet og Transfer Pricing-dokumentation 31.01.2019

Landsretten · ISS-selskabers skattesag om forlængede ansættelsesfrister ved lempelse for udenlandsk kildeskat 10.06.2024

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Ligningsloven § 2	stk. 1, 5	Ligningsloven § 16a	
Selskabsskatteloven § 31	stk. 1	Skatteforvaltningsloven § 26	stk. 5
Skattekontrolloven § 39		Skattekontrolloven § 46	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

14 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 7

21.05.2025	Transfer pricing: Gyldighed af dokumentation og bevisbyrde for armlængdevilkår ved koncerninterne transaktioner	35371-2024
09.01.2025	Transfer pricing-dokumentations tilstrækkelighed og armslængdeprincippet i koncerninterne transaktioner (Accenture A/S)	49398-2023-47473-2023
09.01.2025	Højesteret: Transfer pricing – armslængdeprincippet – transfer pricing-dokumentation	7014-8423
06.09.2023	Højesteretsdom om transfer pricing og skønsmæssig ansættelse af indkomst	3718-4453
26.04.2021	Højesterets dom om mangelfuld transfer pricing-dokumentation og skønsmæssig skatteansættelse	bs-19502-2020-hjr
27.01.2021	Højesterets dom om korrektion af anskaffelses- og afståelsessum ved kontrollerede aktieoverdragelser	12-2019
31.01.2019	Skatteministeriet mod Microsoft Danmark ApS: Armslængdeprincippet og Transfer Pricing-dokumentation	75-2018

LANDSRETTEN · ANKEINSTANS 5

17.02.2025	Vestre Landsret giver Skatteministeriet medhold i sag om transfer pricing og tilsidesætter byretsdom	7230-8721
19.06.2024	Østre Landsret stadfæster Landsskatterettens afgørelse i sag om transfer pricing og armlængdeprincippet for EET Group A/S	5933-7087
10.06.2024	ISS-selskabers skattesag om forlængede ansættelsesfrister ved lempelse for udenlandsk kildeskat	5901-7051

29.08.2023	Transfer Pricing: Skønsmæssig ansættelse af indkomst grundet mangelfuld TP-dokumentation	6163-7386
28.03.2022	Skattesag om skønsmæssig forhøjelse af indkomst og sambeskatningsindkomst hjemvist	3192-3792

BYRETTEN · FØRSTE INSTANS 2

13.09.2023	Sag om værdiansættelse af unoterede anparter og gældskonvertering	4602-5526
24.08.2020	Transfer pricing-sager om interkvartile interval henvises til landsret	52-54

FORARBEJDE Betænkninger

4 referencer

Reglerne om beskatning af udenlandsk indkomst i Danmark og for ophør af skattepligten til Danmark

nr. 1060 · 1985 · Skatteministeriet

Betænkning nr. 1408/2001 – Rapport fra Kulbrintebeskatningsudvalget

nr. 1408 · 2001 · Skatteministeriet

Betænkning nr. 1426 fra Fristudvalget om frist- og forældelsesregler på skatte- og afgiftsområdet

nr. 1426 · 2003 · Skatteministeriet

Rapport fra Sambeskatningsudvalget

nr. 1452 · 2004 · Skatteministeriet

18 PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSBESKATNING

Praksisoversigt over virksomhedsordningen (VSO)

Adgangsbetingelser, indskudskonto, hæverækkefølge, sikkerhedsstillelse og efterbeskatning

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 75 afgørelser · 2006–2026 Læs online

INTRODUKTION

Virksomhedsordningen giver selvstændigt erhvervsdrivende adgang til at opspare overskud mod en foreløbig virksomhedsskat, opnå fuld fradragsværdi af erhvervsrenter og udjævne progressiv personbeskatning – men kun mod en skarp regnskabsmæssig adskillelse af virksomheds- og privatøkonomi. Praksis er domineret af én gennemgående konflikt: hvornår er en værdi reelt ført ud til privatsfæren, så den skal beskattes gennem hæverækkefølgen i virksomhedsskattelovens § 5? Højesteret har i to nyere domme fastlagt, at udlån uden erhvervsmæssig karakter – typisk sælgerkreditter og driftsfinansiering i familieforhold – udgør en overførsel, og at skattemyndighederne kan korrigere i det ældste år inden for den ordinære genoptagelsesfrist. Hertil kommer indgrebet mod sikkerhedsstillelse, der siden 1. juli 2016 er samlet i § 4 b, og hvor Landsskatteretten og Skatterådet har udviklet en to-trins-test for undtagelsen om "sædvanlig forretningsmæssig disposition".

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

01 Virksomhedsordningen forudsætter reel selvstændig erhvervsvirksomhed efter rentabilitets- og intensitetskriteriet; ophører den erhvervsmæssige aktivitet, udløses efterbeskatning af opsparet overskud, uanset om den tidligere anvendelse af ordningen var berettiget.

02 Kun erhvervsmæssige aktiver kan indgå; udlån uden driftsmæssig tilknytning til virksomheden anses for hævet efter hæverækkefølgen, selv når de er ydet som led i et generationsskifte (Højesteret 2023).

03 Et lån til nærtstående er kun erhvervsmæssigt, hvis det både udspringer af virksomhedens drift og er ydet på armslængdevilkår – bevisbyrden påhviler den skattepligtige.

04 Personlig og solidarisk hæftelse i et interessentskab gør ikke i sig selv en mellemregning erhvervsmæssig, når den reelt finansierer medinteressentens ejerandel.

05 Skattemyndighederne kan anse et fejlplaceret aktiv for hævet i det ældste indkomstår inden for den ordinære frist i skatteforvaltningslovens § 26, stk. 1 – de forældede år kan ikke bruges til at fastholde aktivet i ordningen.

06 Blandet benyttede aktiver holdes uden for ordningen; fast ejendom kan kun indgå med den erhvervsmæssige del, og praksis kræver en formel vurderingsfordeling – den faktiske anvendelse er ikke tilstrækkelig.

07 Regnskabskravet i VSL § 2, stk. 1, er en materiel betingelse: uden hævekonto og reel opdeling af økonomien afvises ordningen, med efterbeskatning efter § 15 b til følge.

08 Overførsel af et gældsbehæftet aktiv sker efter bruttometoden – aktivets værdi tilgår indskudskontoen, og gælden er en selvstændig hævning; nettometoden blev ophævet i 1992.

09 En negativ indskudskonto kan kun nulstilles efter § 3, stk. 5, hvis ALT medregnet gæld er erhvervsmæssig – afgørende er, hvad låneprovenuet er anvendt til, ikke om aktivet lovligt kunne indgå i ordningen.

10 Er indskudskontoen negativ, afskæres adgangen til foreløbig beskatning helt, jf. § 11, stk. 4 – der kan slet ikke opspares overskud, før kontoen er bragt til nul eller derover.

11 Rentekorrektion efter § 11, stk. 1, forudsætter en negativ indskudskonto ved indkomstårets begyndelse ELLER udløb; ophører virksomheden i årets løb, findes der ingen konto ved kalenderårets slutning, og korrektion efter stk. 1 bortfalder.

12 Sikkerhedsstillelse med VSO-aktiver for gæld uden for ordningen beskattes siden 1. juli 2016 som en almindelig hævning i hæverækkefølgen efter § 4 b, stk. 1 – ikke som et selvstændigt indkomsttillæg.

13 Undtagelsen for sædvanlig forretningsmæssig disposition kræver, at sikkerhedsstillelsen både udspringer af en anden forretningsmæssig disposition, er af sekundær betydning, tjener et forretningsmæssigt formål for VSO-virksomheden og er indgået på armslængdevilkår.

14 Personlig selvskyldnerkaution er ikke i sig selv en sikkerhedsstillelse efter § 4 b, stk. 1 – bestemmelsen rammer konkret pant i virksomhedens aktiver.

15 Prioritetsgæld i den private del af en blandet benyttet ejendom er undtaget efter § 4 b, stk. 3, men kun inden for boligdelens ejendomsværdi eller kontante anskaffelsessum.

16 Hævninger fra konto for opsparet overskud sker efter FIFO-princippet i § 10, stk. 5 – hævninger i overgangsperioden kan derfor ikke modregnes netto i senere efterbeskatning.

17 Overførsel af virksomheden mellem ægtefæller efter kildeskattelovens § 25 A eller § 26 A udløser ikke ophør af virksomhedsordningen; den overtagende ægtefælle succederer i ordningen.

18 Ved udlodning af én af flere virksomheder fra et dødsbo kan arvingen succedere i en forholdsmæssig andel af konto for opsparet overskud efter dødsboskattelovens § 39, stk. 2.

§ 1 Adgangsbetingelsen: reel selvstændig erhvervsvirksomhed efter VSL § 1

Virksomhedsordningen kan anvendes af "skattepligtige personer, der driver selvstændig erhvervsvirksomhed", jf. virksomhedsskattelovens § 1, stk. 1. Bestemmelsen indeholder to udtrykkelige afskæringer: ordningen kan ikke anvendes, hvis indkomsten er kapitalindkomst efter personskattelovens § 4, stk. 1, nr. 9 eller nr. 11 (anpartsreglerne og udlejning af afskrivningsberettigede driftsmidler uden væsentlig deltagelse), og den kan ikke anvendes på konkursindkomst.

Om der foreligger erhvervsmæssig virksomhed, afgøres efter en samlet konkret vurdering, hvor rentabilitets- og intensitetskriteriet vejer tungest. Det er samme bedømmelse som ved fradrag for underskud efter statsskatteloven, og udfaldet slår derfor direkte igennem på adgangen til ordningen:

- I 15-2967420 blev en detailhandel med spil og legetøj, der havde givet underskud hvert år 2008-2016 med i alt 650.290 kr., ikke anset for erhvervsmæssig. Klagerens argument om, at driften blev fortsat for at realisere varelageret bedst muligt, kunne ikke føre til et andet resultat, og virksomhedsordningen kunne derfor ikke anvendes i 2012.
- I 13-0232516 blev sommerhusudlejning ikke anset for erhvervsmæssig, fordi ejeren ikke effektivt havde fraskrevet sig rådigheden. Retten formulerede kravet skarpt:

> *"Det fremgår ikke af det fremlagte vedrørende formidlingen af sommerhuset via [virksomhed1] ApS, at klageren fuldstændigt har fraskrevet sig rådigheden over sommerhuset, hvorfor der ud fra en samlet vurdering ikke anses at være tale om erhvervsmæssig virksomhed."*

- Modsat gik det i ridecenter-sagerne, hvor både Retten i Aalborg i BS-26116/2021-ALB og Vestre Landsret i BS-48765/2023-VLR fandt, at stutteri, boksudlejning, undervisning og kurser udgjorde **én samlet erhvervsmæssig virksomhed**. Ejerens faglige kvalifikationer som berider, ejendommens omfattende ridefaciliteter og den efterfølgende positive driftsudvikling bar resultatet, og virksomhedsskatteordningen kunne dermed anvendes.
- Ren passivitet er ikke nok. I 13-0071856 fandt Landsskatteretten, at besiddelse af et gældsbrev modtaget som delvist vederlag ved salg af en udlejningsejendom – og renteindtægterne herfra – ikke i sig selv udgjorde selvstændig erhvervsvirksomhed.

Om hvilke aktiver der kan indgå, følger af § 1, stk. 2. Aktier m.v. omfattet af aktieavancebeskatningsloven, uforrentede obligationer og præmieobligationer er som udgangspunkt afskåret, medmindre den skattepligtige driver næring hermed. Undtagelsesreglen fortolkes indskrænkende: Skatterådet bekræftede i SKM2008.786.SR, at en uforrentet, valutaindekseret indskudskonto kunne indgå, fordi ordlyden kun nævner "obligationer" (massegældsbreve), og i SKM2008.449.SR, at et struktureret indlån beskattet efter reglerne om finansielle kontrakter kunne indgå. Ledig likviditet må derimod gerne placeres erhvervsmæssigt – Skatterådet fastslog i SKM2021.340.SR, at indsættelse af virksomhedsmidler på skattekontoen, også ud over skyldige beløb, ikke er en hævning, fordi skattekontoen er et erhvervsmæssigt aktiv, der sidestilles med bankindskud.

LOV `Personskatteloven § 4, stk. 1` `Statsskatteloven § 6, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 1, stk. 1-3`

PRAKSIS

Landsretten · Vestre Landsret bekræfter erhvervsmæssig status for ridecenter i sag om underskudsfradrag	04.02.2025
Byretten · Fradrag for underskud i ridecenter: Erhvervsmæssig virksomhed og virksomhedsordningen	01.09.2023
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Nægtet fradrag for virksomhedsunderskud og anvendelse af virksomhedsordningen grundet manglende erhvervsmæssig karakter	16.10.2018

Landsskatteretten · Nægtelse af erhvervsmæssig status for sommerhusudlejning og anvendelse af virksomhedsordningen 20.12.2013

Landsskatteretten · Manglende godkendelse af virksomhedsordning og beskatning af opsparet overskud 12.09.2013

Skatterådet · Virksomhedsmidler indsat på skattekontoen udløser ikke hævning 30.06.2021

Skatterådet · Uforrentet valutaafhængig konto kan indgå i virksomhedsordningen 01.10.2008

Skatterådet · Struktureret indlån i bank kan indgå i virksomhedsordningen 22.05.2008

§ 2 Blandet benyttede aktiver og fast ejendom – vurderingsfordelingen som formel adgangsbetingelse

Hovedreglen i § 1, stk. 3, 1. pkt. er kategorisk: "Aktiver, der benyttes både til erhvervsmæssige og private formål, indgår ikke i den selvstændige erhvervsvirksomhed." Herfra gøres tre undtagelser: den erhvervsmæssige del af en ejendom, der både tjener som bolig for ejeren og anvendes erhvervsmæssigt i væsentligt omfang; visse landbrugs- og skovejendomme m.v.; og blandet benyttede biler, telefoner, datakommunikationsforbindelser og computere med tilbehør, som **kan** indgå (et valg, ikke en pligt).

Praksis er meget formalistisk om fast ejendom: uden en vurderingsmæssig fordeling af ejendomsværdien kan ejendommen ikke indgå, uanset den faktiske anvendelse.

Sag	Faktum	Udfald
14-0037847	Ejendom BBR-registreret som enfamilieshus, men reelt to adskilte boligenheder; 1. sal (117 m²) udlejet	Retten anerkendte, at der reelt var to lejligheder, men afviste VSO, da vurderingsmyndigheden ikke havde foretaget en ejerboligfordeling
17-0632718	Vognmand drev virksomhed fra bolig vurderet som beboelse; havde aktiveret ca. 503.000 kr. af en vurdering på 2,7 mio. kr.	Afvist – ikke dokumenteret at mindst 25 % af ejendomsværdien blev anvendt erhvervsmæssigt, og vurderingen var ikke åbenbart forkert
17-0988617	Skorstensfejer med separat erhvervsbygning på ejendom vurderet som ren beboelse	Ejendommen kunne ikke forblive i ordningen; fradragsspørgsmålet hjemvist
18-0007104	Tømrer- og udlejningsvirksomhed; ejendom vurderet som ren beboelse uden fordeling	Formel vurderingsstatus afgørende; klageren havde ikke aktivt søgt vurderingen ændret
17-0990202	Speciallæges blandet benyttede ejendom uden vurderingsfordeling	Ejendommen udtaget af VSO fra 2013

For blandet benyttede biler gælder, at hvis bilen indgår i ordningen, beskattes den private brug efter ligningslovens § 16 om fri bil, jf. § 1, stk. 3, 6. pkt. I 14-0215978 var en samlevers bil ved en fejl aktiveret i en souvenirbutiks regnskab, hvilket udløste fri bil-beskatning på ca. 35.000 kr. årligt; Landsskatteretten gav tilladelse til selvangivelsesomvalg efter skatteforvaltningslovens § 30, så bilen kunne udtages. Overførsel af et aktiv **ud** af ordningen sker til handelsværdien, jf. § 2, stk. 5 – i 16-0846512 blev en kørelærers udtagning af to køreskolebiler beskattet med en samlet fortjeneste på 178.822 kr., fordi bilerne som VSO-aktiver ansås for 100 % erhvervsmæssige. Endelig fastslog 10-03099, at en privat bil taget i bytte ikke kan bogføres på mellemregningskontoen efter § 4 a, da denne konto kun kan rumme kontante beløb; bilen anses i stedet for indskudt på indskudskontoen.

Kommende ændringer: Ved lov nr. 562 af 27. maj 2025 indsættes nye punktummer i § 1, stk. 3, der indfører en skematisk metode for, hvornår en blandet benyttet ejendom kan indgå i ordningen, baseret på kontant anskaffelsessum eller ansat ejendomsværdi. Formålet er ifølge ændringens forarbejder at øge sikkerheden og forenkle reglerne. Ændringen er vedtaget, men endnu ikke konsolideret i lovbekendtgørelsen; henvisningerne i § 4 b, stk. 3 opdateres tilsvarende med virkning fra 1. januar 2026. Ved lov nr. 2193 af 30. november 2021 blev ladestandere føjet til opregningen af blandet benyttede aktiver i § 1, stk. 3, 5. pkt.

LOV Ligningsloven § 16, stk. 4 · Virksomhedsskatteloven § 1, stk. 3 · Virksomhedsskatteloven § 2, stk. 5 · Virksomhedsskatteloven § 4a

PRAKSIS

Landsskatteretten · Ejendom vurderet som beboelse kunne ikke indgå i virksomhedsordningen	12.12.2023
Landsskatteretten · Formel vurderingsstatus var afgørende for ejendoms inddragelse i virksomhedsordningen	09.09.2022
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Fradrag for ejendomsudgifter og virksomhedsordning ved blandet benyttet ejendom	22.04.2022
Landsskatteretten · Ejendom i virksomhedsordning og fradrag for driftsudgifter – Landsskatterettens afgørelse	29.03.2022
Landsskatteretten · Privat andel af køreskolebiler og værdiansættelse ved udtagning fra virksomhedsordningen	12.09.2019
Landsskatteretten · Tilladelse til omvalg: Bil fejlagtigt medtaget i virksomhedsordningen kunne udtages med tilbagevirkende kraft	04.09.2015
Landsskatteretten · Afslag på brug af virksomhedsordningen ved udlejning af selvstændig lejlighed i enfamilieshus	27.01.2015
Landsskatteretten · Værdi af fri bil og indskud i virksomhedsordning ved bytte af bil	12.03.2012

§ 3 Regnskabs- og adskillelseskravet i VSL § 2 og behandlingen af flere virksomheder

Adgangen til ordningen er efter § 2, stk. 1 betinget af, at der udarbejdes et selvstændigt regnskab, som opfylder bogføringslovens krav, og at "bogføringen skal tilrettelægges således, at der regnskabsmæssigt sker en opdeling af den skattepligtiges samlede økonomi i en virksomhedsøkonomi (virksomhedsordningen) og en privatøkonomi." Dette er ikke en ordensforskrift, men en materiel betingelse, og tilsidesættelse fører til, at ordningen nægtes med efterbeskatning efter § 15 b, stk. 1 til følge.

- I 20-0026804 blev en blomsterhandler med en omsætning på 3,6 mio. kr. nægtet ordningen for 2017, fordi bogføringen manglede en hævekonto, og overførsler til privatøkonomien ikke var specificeret.
- I 19-0002256 blev en undervisningsvirksomhed nægtet ordningen, fordi bankbevægelser ikke var registreret løbende, differencer var efterposteret, og der var sket sammenblanding med privat byggeri.
- I 16-0947236 medførte manglende skattemæssigt regnskab for 2013, at hele indeståendet på konto for opsparet overskud – 2.507.087 kr. – blev efterbeskattet.
- Samme mønster i 18-0017513, hvor et pizzeria med udeholdt omsætning blev nægtet ordningen for 2015-2017.

Valget af ordningen er årsbaseret og skal træffes samlet: efter § 2, stk. 2 skal ordningen anvendes "for hele virksomheden i hele indkomståret", og beslutningen kan ændres indtil den 30. juni i det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Driver den skattepligtige **flere virksomheder**, behandles samtlige virksomheder som én virksomhed, jf. § 2, stk. 3. Det får konsekvenser i begge retninger. Ved indskud af et gældsbehæftet aktiv i en allerede eksisterende ordning skal bruttometoden anvendes, jf. SKM2006.721.SR, hvor Skatterådet afviste, at en udlejningsejendom kunne indskydes til nettoværdi (ejendomsværdi minus prioritetsgæld). Omvendt kan enkeltvirksomhedernes identitet stadig have betydning ved udlodning og succession: i SKM2026.101.SR bekræftede Skatterådet, at en arving kunne succedere i den andel af konto for opsparet overskud, der svarede til én af flere adskilt bogførte virksomheder, og at finansielle aktiver, som ikke længere kunne henføres til en bestemt virksomhed (fordi den oprindelige virksomhed var solgt), kunne fordeles frit mellem de øvrige virksomheder:

> *"I den situation, hvor de finansielle aktiver ikke kan henføres til én eller flere af virksomhederne i virksomhedsordningen, er det Skattestyrelsens opfattelse, at der ikke skattemæssigt eksisterer nogen begrænsninger i, hvordan de finansielle aktiver fordeles mellem de forskellige virksomheder i forbindelse med udlodningen til arvingerne."*

LOV Bogføringsloven § 7, stk. 1 · Virksomhedsskatteloven § 2, stk. 1-3 · Virksomhedsskatteloven § 15b, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Manglende opdeling af virksomheds- og privatøkonomi medfører afvisning af virksomhedsordning	29.08.2023
Landsskatteretten · Nægtet anvendelse af virksomhedsordningen grundet mangelfuld bogføring og sammenblanding af privat- og virksomhedsøkonomi	16.12.2022
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Skønsmæssig forhøjelse af virksomheds overskud og afvisning af virksomhedsordning	04.01.2022
Landsskatteretten · Beskatning af hævet opsparet overskud i virksomhedsordning – manglende regnskabsgrundlag	15.10.2019
Skatterådet · Succession i opsparet overskud og fordeling af finansielle aktiver i dødsbo	26.02.2026
Skatterådet · Indskud af gældsbehæftet udlejningsejendom i virksomhedsordningen brutto	28.11.2006

§ 4 Indskudskontoen efter VSL § 3 – bruttometoden, nulstillingsreglen og rettelse af fejl

Indskudskontoen opgøres ved starten af regnskabsåret i det år, ordningen første gang anvendes, som værdien af indskudte aktiver med fradrag af gæld, jf. § 3, stk. 2 og stk. 3. Værdiansættelsesreglerne i stk. 4 er detaljerede: fast ejendom medregnes til kontant anskaffelsessum eller den ved indkomstårets begyndelse fastsatte ejendomsværdi, udelukkende erhvervsmæssige driftsmidler til den afskrivningsberettigede saldoværdi, andre løsøregenstande til handelsværdi, og virksomhedens gæld fragår til kursværdi. Kontoen reguleres årligt ved indkomstårets udløb, jf. stk. 6.

Bruttometoden. Nettometoden blev ophævet ved lov nr. 344 af 14. maj 1992, og siden skal alle hævninger indgå i hæverækkefølgen uanset samtidige indskud. Landsskatteretten anvendte dette princip i 16-1395171, hvor en ejerlejlighed ved en fejl var indregnet i ordningen i 2011: klagerens forsøg på at rette fejlen ved en nettoregulering over mellemregningen på 1.143.911 kr. blev underkendt, og overførslen skulle behandles som to separate transaktioner – ejendomsværdien tilføres indskudskontoen, prioritetsgælden er en hævning.

Bagatel-/nulstillingsreglen i § 3, stk. 5. Er indskudskontoen negativ, sættes den til nul, hvis den skattepligtige dokumenterer, at *alle* aktiver og gældsposter er medregnet, og at den medregnede gæld er erhvervsmæssig. Forarbejderne til 2014-indgrebet beskriver reglen sådan: "Indtræder den selvstændige i virksomhedsordningen,

og er den opgjorte indskudskonto negativ, kan den selvstændige anmode om at få indskudskontoen nulstillet. Indskudskontoen nulstilles, hvis den selvstændige kan dokumentere eller sandsynliggøre, at der kun indgår erhvervsmæssig gæld f.eks. anvendt til at finansiere virksomheden."

Afgørende er **anvendelseskriteriet**. I SKM2015.291.SR afviste Skatterådet nulstilling af en negativ indskudskonto på 814.772 kr. hos en partner i et P/S, hvor gælden delvist havde finansieret kapitalandele (og dermed indirekte aktier), som efter § 1, stk. 2 ikke kunne indgå i ordningen:

> *"Ved vurderingen af om en gæld er erhvervsmæssig i relation til VSL § 3, stk. 5, må der lægges afgørende vægt på, hvad låneprovenuet er anvendt til, og hvis det er anvendt til køb af aktiver, om det pågældende aktiv er medtaget under virksomhedsordningen."*

At udelukkelsen af aktierne var lovbestemt og ikke et frit valg, ændrede intet.

Fejl i den selvangivne indskudskonto rettes ikke frit. I 19-0044511 havde en skatteyder selvangivet indskudskontoen til -615.733 kr. og ville efterfølgende forhøje den med 750.000 kr. under henvisning til, at halvdelen af et realkreditlån på 1,5 mio. kr. var privat gæld. Landsskatteretten fandt, at det ikke var godtgjort, at indberetningen skyldtes en klar fejl, og hverken omvalgs- eller genoptagelsesreglerne kunne bruges. Tilsvarende i 22-0055025, hvor Landsskatteretten afviste omvalg efter skatteforvaltningslovens § 30 med den begrundelse, at placeringen af en negativ mellemregningskonto og ægtefællens bankindestående i ordningen ikke beroede på et valg, men på lovbundne krav – og et lovbundet forhold kan pr. definition ikke omgøres som et "valg".

Kommende ændring: Ved lov nr. 562 af 27. maj 2025 nyaffattes § 3, stk. 4, 1. pkt., så fast ejendom ved indskud medregnes til anskaffelsessum eller ansat ejendomsværdi, begge indeksreguleret. Formålet er ifølge ændringens forarbejder at indføre påregnelige værdier ved opgørelsen af indskudskontoen. Ændringen er vedtaget, men endnu ikke konsolideret.

LOV Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1 · Virksomhedsskatteloven § 1, stk. 2 · Virksomhedsskatteloven § 3, stk. 2-6

PRAKSIS

Landsskatteretten · Afslag på selvangivelsesomvalg: Placering af aktiver i virksomhedsordningen ansås ikke for at være et valgbart element	27.03.2025
Landsskatteretten · Manglende godtgørelse for fejl ved selvangivelse af indskudskonto i virksomhedsordning	06.12.2021
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Behandling af overførsel af lejlighed og udlån i virksomhedsordning	27.11.2019
Skatterådet · Nulstilling af indskudskonto ved gældsstiftet aktieinvestering i partnerselskab	04.05.2015

§ 5 Hæverækkefølgen i VSL § 5 og grænsen for erhvervsmæssige udlån

Hæverækkefølgen i § 5, stk. 1 er ordningens rygrad. Overførsler fra virksomheden til den skattepligtige – og beløb omfattet af § 4 b, stk. 1 – anses for foretaget i denne rækkefølge: (1) kapitalafkast vedrørende det forudgående år, (2) resterende overskud vedrørende det forudgående år, (3) overskud i det pågældende år, (4) opsparet overskud, (5) indestående på indskudskonto. Formålet er at sikre, at opsparet overskud hæves og beskattes, før de oprindeligt indskudte værdier tages ud. Overføres der værdier ud over disse fem trin, anvendes rentekorrektionsreglen i § 11, jf. § 5, stk. 2.

Den praktisk vigtigste konflikt er, hvornår et **udlån** fra virksomheden er erhvervsmæssigt. Udgangspunktet er, at virksomheden ikke er et selvstændigt retssubjekt – et lån vil derfor anses for ydet af den skattepligtige personligt. De oprindelige forarbejder til § 11 fastslår det direkte:

> *"Virksomheden kan ikke yde »lån« til den skattepligtiges ægtefælle eller til nært beslægtede. Virksomheden er ikke et selvstændigt retssubjekt. Et eventuelt lån vil derfor anses for ydet af den skattepligtige. Hvis den skattepligtige finansierer långivningen ved at hæve beløb i virksomheden, sker hævningen i den sædvanlige prioriteringsorden efter § 5."*

Højesteret har i to nyere domme udmøntet dette:

- **BS-19349/2022-HJR** (26. april 2023): En landmand havde ved et delvist generationsskifte stiftet et I/S med sin stedsøn (25/75) og finansierede driften via en mellemregning, der pr. 30. juni 2014 udgjorde 3.414.902 kr. Højesteret fandt, at 75 % heraf – svarende til stedsønnens ejerandel – var privat långivning:

> *"Højesteret har lagt vægt på, at lånet til B ikke opstod som led i en løbende samhandel mellem interessentskabet og As landbrugsvirksomhed. Lånet udgjorde derimod en generel finansiering af driften i interessentskabet. Efter Højesterets opfattelse kan en sådan finansieringsvirksomhed ikke anses for at have fornøden tilknytning til aktiviteterne i den virksomhed, som A drev under virksomhedsskatteordningen … Dette gælder, selv om A hæftede for interessentskabets forpligtelser."*

- **BS-19139/2023-HJR** (20. december 2023) stadfæstede Østre Landsrets dom i BS-38385/2019-OLR, hvor tre landbrugere havde ydet sælgerkreditter til deres børn på i alt over 14 mio. kr. – hovedsagelig uforrentede, uden afdragsprofil og uden sikkerhed. Landsretten fastslog, at der ikke i loven eller forarbejderne er holdepunkter for, at det gør en forskel, at lånet er ydet som led i et generationsskifte, at lånene måtte anses for ydet som udslag af ejernes personlige interesse i at finansiere generationsskiftet, og at bevisbyrden for erhvervsmæssig karakter og armslængdevilkår påhviler den skattepligtige.

Samme linje følges i BS-16014/2020-OLR, hvor 75 % af en mellemregning på 3.414.902 kr. med rette var anset for hævet, og i 14-1492502, hvor et tilgodehavende på 7,5 mio. kr. mod eget selskab – uden aftalte vilkår om renter, afdrag eller sikkerhed – aldrig kunne anses for fuldt erhvervsmæssigt. I 16-1395171 blev et udlån på 800.000 kr. til et ejendomsudviklingsselskab – forrentet med 12 % p.a., uopsigeligt i 36 måneder og sikret ved ejerpantebrev og kaution – alligevel anset for privat, fordi der ikke var godtgjort driftsmæssig sammenhæng med klagerens udlejningsvirksomhed. Høj forrentning og markedsvilkår er altså ikke i sig selv nok; **tilknytningskravet** er selvstændigt.

Omvendt anses en række dispositioner ved generationsskifte ikke for hævninger. Skatterådet fastslog i SKM2016.349.SR, at hverken en passivpost efter kildeskattelovens § 33 D eller et værdinedslag for overtaget latent skat er hævninger, mens gaven er det. I SKM2016.198.SR blev passivposten på 1.763.400 kr. tilsvarende ikke anset for en hævning, hvorimod rente- og afdragsfri sælgerfinansiering på ca. 2 mio. kr., værdien af en livsvarig bopælsret (559.200 kr.) og sælgers betaling af købers låneomkostninger var private hævninger. Om afgrænsningen af selve successionsadgangen henvises til generationsskifte.

LOV Kildeskatteloven § 33d | Virksomhedsskatteloven § 5, stk. 1, 2 | Virksomhedsskatteloven § 11 | Virksomhedsskatteloven § 15, stk. 3

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets dom om udtagelse af private lån fra virksomhedsordningen og genoptagelsesfrister 20.12.2023

Højesteret · Klassificering af lån fra virksomhedsskatteordningen som privat overførsel ved finansiering af familiemedlems ejerandel i interessentskab	26.04.2023
Landsretten · Sag om udlån i forbindelse med generationsskifte og virksomhedsskatteordningen	17.03.2023
Landsretten · Sag om driftsfinansiering via mellemregningskonto og virksomhedsordning	22.04.2022
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Behandling af overførsel af lejlighed og udlån i virksomhedsordning	27.11.2019
Landsskatteretten · Manglende fradrag for medarbejdende ægtefælle og udtagelse af tilgodehavende fra virksomhedsordning - forældelse	04.07.2018
Skatterådet · Passivpost ved succession er ikke hævning i virksomhedsordningen	15.08.2016
Skatterådet · Virksomhedssalg med succession hævning i virksomhedsordningen	10.05.2016

§ 6 Indgrebet mod sikkerhedsstillelse – fra VSL § 10, stk. 6-9, til det nuværende § 4 b

Sikkerhedsstillelsesreglen har en usædvanlig lovgivningshistorie, som er nødvendig at kende for at læse praksis korrekt.

Trin 1 – 2014-indgrebet. Ved **lov nr. 992 af 16. september 2014** (L 200, 2013-14, fremsat 11. juni 2014) blev der indsat nye stk. 6-9 i § 10. De almindelige bemærkninger angav formålet klart:

> *"Formålet med lovforslaget er at sikre, at selvstændige, der anvender virksomhedsordningen, ikke kan udnytte ordningen utilsigtet i strid med den oprindelige hensigt. Lovforslaget sikrer, at selvstændige ikke kan indskyde privat gæld med henblik på at afdrage herpå med lavt beskattede midler, hvis indskudskontoen er negativ. Det vil desuden heller ikke være muligt at stille aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for bl.a. privat gæld."*

Parallellen til selskabsretten var eksplicit: "Den foreslåede bestemmelse skal ses i forhold til de regler, der gælder for aktie- og anpartsselskaber. Ifølge ligningslovens § 16 E anses en hovedaktionær for at have foretaget en hævning uden tilbagebetalingspligt ... Grundlæggende er der tale om den samme situation, og den foreslåede bestemmelse sikrer, at den selvstændige ikke stilles anderledes, end hvis vedkommende havde drevet sin virksomhed i selskabsform."

De specielle bemærkninger til § 10, stk. 6, præciserede rækkevidden: forhøjelse af en eksisterende sikkerhedsstillelse rammes kun for forhøjelsens vedkommende, mens tilbagekaldelse efterfulgt af en ny sikkerhed for samme gæld er omfattet fuldt ud – "På den måde er det ikke muligt at skifte en sikkerhedsstillelse ud med en anden, uanset at størrelsen af sikkerhedsstillelsen er ens, eller der stilles sikkerhed for den samme gæld." Loven indeholdt desuden en bagatelgrænse på 100.000 kr. og overgangsregler, herunder suspension af opsparingsmuligheden ved sikkerhedsstillelser bestående den 10. juni 2014.

Trin 2 – kritikken og SKM2015.745.SR. Retsvirkningen var uklar. Skatteministeriet mente, at et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen skulle beskattes direkte i den personlige indkomst uden om hæverækkefølgen. Skatterådet nåede det modsatte i SKM2015.745.SR og fandt, at ordlyden af § 10, stk. 6, ikke udgjorde tilstrækkelig klar hjemmel til en ekstraordinær beskatning: den mest naturlige forståelse var, at overførslerne skulle anses for foretaget i overensstemmelse med § 5.

Trin 3 – 2016-justeringen. Lovgiver fulgte Skatterådet. Ved lov nr. 652 af 8. juni 2016 blev reglen flyttet til et nyt kapitel 2 b ("Sikkerhedsstillelser") som § 4 b, og § 10, stk. 6-9, blev ophævet. De almindelige bemærkninger forklarer skiftet:

> *"Men på baggrund af Skatterådets afgørelse SKM2015.745.SR foreslås det udover en præcisering af lovteksten, at beskatningen ved en sikkerhedsstillelse sker på samme måde som en sædvanlig hævning i virksomhedsordningen. Det vil sige, at en sikkerhedsstillelse indebærer en hævning i hæverækkefølgen."*

Samtidig blev kapitalafkastgrundlaget nedjusteret med tidligere overførte beløb, undtagelserne i § 10, stk. 7 og 8, blev overført til § 4 b, stk. 2 og stk. 3, og der blev tilføjet en ny undtagelse i stk. 4 for prioritetsgæld i en tidligere privatbolig, der udlejes og indskydes i samme indkomstår. Reglen trådte i kraft 1. juli 2016 med en valgfri overgangsregel om anvendelse fra 11. juni 2014.

Gældende ret. Efter § 4 b, stk. 1 anses den skattepligtige for at have gjort brug af værdier i ordningen svarende til det **laveste** beløb af enten gældens kursværdi eller aktivernes handelsværdi, og beløbet anses for overført til privatøkonomien. Praksis viser, at det er **konkret pant**, der udløser reglen:

- I SKM2016.411.SR kunne hverken værdien af private aktiver, et sekundært pant i et værdipapirdepot eller hustruens kaution fritage, når to landbrugsejendomme i ordningen var konkret pantsat for privat realkreditgæld på ca. 10,8 mio. kr.
- I SKM2016.187.SR var personlig kaution for et selskabs kassekredit **ikke** omfattet, mens pantsætning af VSO-ejendommen var det; sikkerhedsstillelsens størrelse skulle opgøres til det laveste af gældens kursværdi eller pantets realisationsværdi, maksimeret af ejendommens handelsværdi fratrukket foranstående realkreditgæld.
- Kaution alene rammes ikke: SKM2015.566.SR (revisors selvskyldnerkaution for to selskabslån) og SKM2016.18.SR (landmands kaution for søns og eget selskabs bankgæld) – i begge tilfælde fordi kautionen ikke var led i et arrangement, der skaffede privat kredit.
- Heller ikke en usikret privat kreditfacilitet er omfattet, når der ikke er sammenhæng til VSO-aktiverne: SKM2015.502.SR.
- Reglen rammer kun aktiver i **egen** ordning. I 18-0001333 ændrede Landsskatteretten SKATs svar til "ja": pantsætning af klagerens **private** ejendom for sønnens lån var ikke omfattet af § 4 b, stk. 1, når klageren ikke hæftede personligt.
- I SKM2015.618.SR sondrede Skatterådet mellem frivillig og tvungen sikkerhedsstillelse: en frivillig sikkerhed for bodelingsgæld udløste beskatning, mens et tvangsudlæg via fogedretten ikke gjorde, fordi det ikke er en aktiv handling fra skyldnerens side.
- En transportaftale kan udgøre sikkerhedsstillelse; det bekræftede Skatterådet i **SKM2017.188.SR** (transport til sikkerhed).

LOV `Ligningsloven § 16e, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 4b, stk. 1-4` `Virksomhedsskatteloven § 5, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 10, stk. 2`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Landsskatteretten: Bindende svar om virksomhedsordning - Hævning af opsparing, opdeling af lån og sikkerhedsstillelse	07.02.2019
Skatterådet · Sikkerhedsstillelse for privat gæld i virksomhedsordningen	19.09.2016
Skatterådet · Pantsætning af VSO ejendom for koncernselskabers gæld er sikkerhedsstillelse	03.05.2016
Skatterådet · Kaution for søn og selskab begrænser ikke opsparing i virksomhedsordningen	13.01.2016
Skatterådet · Beskatning ved skift af sikkerhedsstillelse og hæverækkefølge i virksomhedsordningen	02.12.2015
Skatterådet · Bodeling gæld i virksomhedsordningen og skattepligtig sikkerhedsstillelse	24.09.2015
Skatterådet · Sikkerhedsstillelse i VSO ved personlig kaution for gæld	31.08.2015
Skatterådet · Beskatning af privat kassekredit uden sikkerhedsstillelse i virksomhedsordningen	09.07.2015

§ 7 Undtagelsen for "sædvanlig forretningsmæssig disposition" – to-trins-testen

§ 4 b, stk. 2 undtager sikkerhedsstillelse, der er foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Begrundelsen fremgår af forarbejderne til 2016-justeringen: sådanne sikkerhedsstillelser "udspringer af virksomhedens interesse". Landsskatteretten har i 17-0987789 destilleret forarbejderne til en **to-trins-test**:

1. Sikkerhedsstillelsen skal udspringe af en anden forretningsmæssig disposition og være af sekundær betydning.
2. Sikkerhedsstillelsen skal tjene et forretningsmæssigt formål for virksomheden i virksomhedsordningen og være indgået på armslængdevilkår.

I sagen havde en landmand stillet ejerpantebrev i en landbrugsejendom i ordningen samt selvskyldnerkaution til sikkerhed for en driftskredit på 2 mio. kr. i sit eget selskab. Der var en løbende samhandel – kornsalg og udlejning af driftsbygninger – der genererede ca. 6,5 mio. kr. årligt i ordningen. Begge betingelser var opfyldt: sikkerheden for de 2 mio. kr. var sekundær i forhold til samhandlen på ca. 7 mio. kr., den sikrede en væsentlig og fortsat indtjening, og risikoen var lav henset til selskabets solide økonomi. Landsskatteretten ændrede derfor Skatterådets "nej" til et "ja".

Modsat udfald, hvor sikkerheden udspringer af **interesseforbindelsen** frem for samhandlen:

Afgørelse	Disposition	Resultat
SKM2017.291.SR	Øget træk på selskabs kassekredit sikret ved håndpantsat ejerpantebrev i landbrugsejendom i VSO	Omfattet af § 4 b, stk. 1; ikke sædvanlig forretningsmæssig disposition, da den beroede på interesseforbindelsen mellem hovedaktionær og selskab. Selvskyldnerkaution var derimod ikke omfattet
SKM2017.646.SR	To uafhængige interessenter pantsatte krydsvis deres landbrugsejendomme for hinandens erhvervsgæld	Forretningsmæssigt motiveret og omfattet af undtagelsen i § 4 b, stk. 2
SKM2016.96.SR	Ejerpantebrev fra udlejningsvirksomhed i VSO	Ikke sædvanlig forretningsmæssig disposition
SKM2015.581.SR	Sikkerhed i ejendom i VSO	Ikke stillet som led i en forretningsmæssig disposition

Også domstolene har prøvet testen. Retten i en byretssag (offentliggjort som SKM2021.715.BR-, BS-12631/2019) tog stilling til, om en sikkerhedsstillelse ved ejerpantebrev i fast ejendom udgjorde en sædvanlig forretningsmæssig disposition efter § 4 b, stk. 2 – sagen bekræfter, at kravet om et selvstændigt forretningsmæssigt formål for VSO-virksomheden håndhæves konkret og strengt.

Det skal understreges, at begrebet "sædvanlig forretningsmæssig disposition" i § 4 b, stk. 2, ikke er identisk med det tilsvarende udtryk i ligningslovens § 16 E om aktionærlån, selv om terminologien er den samme og de to regelsæt har fælles værnsformål. I aktionærlånspraksis er det fx fast, at det ikke er en sædvanlig forretningsmæssig disposition for en sælger at yde lån til køberen af en fast ejendom, jf. **SKM2016.633.LSR** og **SKM2024.38.BR**.

LOV Ligningsloven § 16e, stk. 1 | Virksomhedsskatteloven § 4b, stk. 1, 2

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Sikkerhedsstillelse for selskabs driftskredit anset for sædvanlig forretningsmæssig disposition 21.12.2018

Skatterådet · Krydsende pantsætning i landbrug I/S anses som forretningsmæssig disposition 13.11.2017

Skatterådet · Sikkerhedsstillelse i VSO for selskabskredit efter lovændring 20.04.2017

§ 8 Prioritetsgæld i blandet benyttet ejendom og overgangsreglerne fra 2014-indgrebet

§ 4 b, stk. 3 undtager gæld med pant i fast ejendom omfattet af § 1, stk. 3, 2. og 3. pkt., i det omfang gældens kursværdi ikke overstiger ejendomsværdien med tillæg af senere forbedringer, eller den kontante anskaffelsessum for den del af ejendommen, der tjener til bolig for den skattepligtige. Baggrunden er praktisk og fremgår af 2016-forarbejderne: "det i praksis ikke er muligt alene at stille den private del af ejendommen til sikkerhed for prioritetsgælden, der ville være placeret uden for virksomhedsordningen." Omlægning af undtaget gæld er ligeledes undtaget, når kursværdien ikke stiger.

Opgørelsen af boligdelens værdi er præciseret i SKM2016.44.SR, hvor Skatterådet fastslog, at den kontante anskaffelsessum inklusive alle udgifter til køb og forbedringer (2.148.360 kr.) skulle lægges til grund, hvorefter den overskydende – og dermed omfattede – sikkerhedsstillelse udgjorde 577.857 kr. af en samlet privat restgæld på 2.726.217 kr. pr. 10. juni 2014. Forbedringsudgifter kunne ikke tillægges de efterfølgende ejendomsvurderinger.

En opdeling af et realkreditlån kan ikke bruges til at konstruere sig ind i undtagelsen. I 18-0001333 anerkendte Landsskatteretten, at der er fast praksis for at opdele kreditforeningslån i blandet benyttede ejendomme efter vurderingsfordelingen (fx landbrug med stuehus), men afviste den konkrete opdeling, fordi den ikke var knyttet til den egentlige vurderingsfordeling, men alene til opfyldelsen af betingelserne i § 4 b, stk. 3. Retten lagde vægt på det grundlæggende adskillelseskrav i § 2, stk. 1.

Overgangsreglerne. 2014-loven indeholdt to centrale overgangsordninger: en udskiftningsregel (§ 10, stk. 9), hvorefter en ny sikkerhed kunne afløse en sikkerhed bestående den 10. juni 2014 uden skattemæssige konsekvenser frem til 31. december 2017, og en suspension af opsparingsmuligheden (§ 3, stk. 5, i lov nr. 992 af 16. september 2014), hvorefter opsparing i perioden 11. juni 2014 – 31. december 2017 skulle overføres til beskatning, hvis sikkerhedsstillelsen ikke var afviklet pr. 1. januar 2018.

- I SKM2015.665.SR bekræftede Skatterådet, at afløsning af et pantsat bankindestående på 2,25 mio. kr. med et ejerpantebrev i fast ejendom inden for den fastfrosne ramme ikke udløste beskatning.
- Efterbeskatningen kan **ikke** opgøres netto. I SKM2018.513.SR havde spørgeren opsparet 1.035.910 kr. i 2015 og hævet et større beløb i 2016, så nettoopsparingen i perioden var negativ. Skatterådet fastslog, at hævningerne efter FIFO-princippet i § 10, stk. 5 skulle henføres til det ældre opsparede overskud fra før 2014, hvorfor hele 2015-opsparingen skulle efterbeskattes.
- Samme resultat i 18-0001333, hvor hævet opsparing i 2016 ikke kunne fragå de opsparede beløb fra 2014 og 2015.
- Omvalgsadgangen efter 2016-loven er heller ikke fri. I 17-0941503 havde klageren ladet hele overskuddet på 1.639.924 kr. komme til endelig beskatning og ville efter vedtagelsen af lov nr. 652 af 8. juni 2016 opspare 677.354 kr. Landsskatteretten fandt, at klageren ikke havde godtgjort, at ønsket om omvalg var begrundet i sikkerhedsstillelsesreglerne, og hverken lovens § 17, stk. 10, eller § 10 gav hjemmel.

LOV Virksomhedsskatteloven § 1, stk. 3 · Virksomhedsskatteloven § 2, stk. 1 · Virksomhedsskatteloven § 4b, stk. 3, 4 · Virksomhedsskatteloven § 10, stk. 5

PRAKSIS

Landsskatteretten · Afslag på ændring af overskudsdisponering i virksomhedsordning - Begrundelse for omvalg ikke godtgjort	24.08.2021
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Bindende svar om virksomhedsordning - Hævning af opsparing, opdeling af lån og sikkerhedsstillelse	07.02.2019
Skatterådet · Opsparing i virksomhedsordningen ved fortsat sikkerhedsstillelse	09.10.2018
Skatterådet · Privat gæld med sikkerhed i stuehusets værdi i virksomhedsordningen	01.02.2016
Skatterådet · Sikkerhedsstillelse ved afløsning i virksomhedsordningen anses ikke som hævning	23.10.2015

§ 9 Kapitalafkast, opsparet overskud og underskudsmodregning (§§ 7, 10 og 13)

Kapitalafkastet efter § 7, stk. 1 beregnes som kapitalafkastgrundlaget efter § 8 gange kapitalafkastsatsen efter § 9. Er afkastet negativt, ses der bort fra det, og afkastet kan ikke overstige årets skattepligtige overskud. Formålet er ifølge 2016-forarbejderne "at sikre, at den del af virksomhedens overskud, der svarer til, hvad den selvstændigt erhvervsdrivende kunne have fået i afkast ved investering i f.eks. obligationer, beskattes på samme måde som et obligationsafkast (kapitalindkomst)".

En fejl i kapitalafkastsatsen kan have vidtrækkende konsekvenser. SKATs styresignal **SKM2011.810.SKAT** erkendte, at satsen var beregnet for højt i perioden 2000-2010 (bortset fra 2007), i visse år med op til 2 procentpoint. I 12-0237154 blev SKAT pålagt at genoptage en ansættelse, hvor den for høje sats havde udløst tvangshævning af kapitalafkast på 939.952 kr. i stedet for 469.976 kr.; Landsskatteretten anerkendte, at § 10, stk. 1 ikke udelukker den generelle omvalgsbestemmelse i skatteforvaltningslovens § 30. Omvendt i 13-0016388, hvor en speciallæge bevidst havde holdt gæld ude af ordningen for at undgå rentekorrektion – han var netop ikke stillet dårligere af den for høje sats, og der var derfor ingen "utilsigtet skattemæssig konsekvens" at rette.

Overskud, der ikke overføres til den skattepligtige med virkning for indkomståret, beskattes foreløbigt med den i selskabsskattelovens § 17, stk. 1 nævnte procent og indgår efter fradrag af virksomhedsskat på konto for opsparet overskud, jf. § 10, stk. 2. Ved senere hævning medregnes beløbet med tillæg af virksomhedsskatten i

den personlige indkomst, og virksomhedsskatten fradrages i slutskatten, jf. § 10, stk. 3. Hævninger sker efter **FIFO-princippet** – "tidligst opsparet overskud anses som overført først", jf. § 10, stk. 5. Det gamle cirkulære om personskatteloven understreger konsekvensen: "Der sker altid beskatning som personlig indkomst ved hævning af opsparet overskud i virksomhedsordningen" – også hvor det opsparede overskud stammer fra indkomst, der ellers ville være kapitalindkomst.

FIFO-reglen er dog ikke universel. I 09-01314 fastslog Landsskatteretten, at ved nedsættelse af anparternes anskaffelsessum efter § 16 a, stk. 3 ved en delvis skattefri virksomhedsomdannelse skal der ske en **forholdsmæssig** fordeling af alle opsparede overskud – § 10, stk. 5, finder ikke anvendelse i den situation. Forskellen var mærkbar: klageren fik fordelt 419.855 kr. og 426.052 kr. af overskud opsparet til henholdsvis 32 % og 30 % skat, hvor SKATs FIFO-opgørelse havde sat disse til 0 kr.

Underskud modregnes efter § 13, stk. 1 først i opsparet overskud, som med tillæg af virksomhedsskat medregnes i virksomhedsindkomsten. Dette er en automatisk retsfølge: i 14-4954896 oversteg et selvangivet underskud på 304.532 kr. i 2011 den korrigerede restsaldo på 189.399 kr., hvorfor hele det opsparede overskud kom til beskatning i 2011. Omvendt skal en nedsættelse af virksomhedens resultat slå igennem på hævningen: i 14-3511294 blev det hævede opsparede overskud nedsat fra 96.537 kr. til 96.251 kr., så virksomhedsresultatet til beskatning blev 0 kr.

LOV `Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 7, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 10, stk. 1-5` `Virksomhedsskatteloven § 13, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 16a, stk. 3`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Beskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen ved efterfølgende underskud	15.06.2018
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Hævet opsparet overskud i virksomhedsordning – Indkomstår 2010	09.01.2015
Landsskatteretten · Manglende genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast og gæld i virksomhedsordning	19.03.2014
Landsskatteretten · Genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast og opsparet overskud i virksomhedsordning – SKM2011.810	18.12.2013
Landsskatteretten · Landsskatteretten om fordeling af opsparet overskud ved delvis skattefri virksomhedsomdannelse	11.06.2009

§ 10 Rentekorrektion efter VSL § 11 – værnet mod "privat lån i virksomheden"

Rentekorrektionen er ordningens ældste værnsregel, og de oprindelige forarbejder fra lovforslaget til virksomhedsskatteloven (L 107, 1985-86) forklarer den præcist:

> *"En negativ saldo på indskudskontoen kan skyldes, at den skattepligtige har hævet beløb eller andre aktiver til en værdi, der overstiger det indskud, der er foretaget i virksomheden. En negativ saldo er således udtryk for, at den skattepligtige har taget et »privat lån« i virksomheden. For at hindre, at den skattepligtige får den fulde skatteværdi af private renteudgifter, beregnes en rente af »lånet« for hele det pågældende indkomstår."*

Beløbet tillægges virksomhedens indkomst og anses for overført til den skattepligtige efter prioriteringsordenen i § 5, mens kapitalindkomsten nedsættes tilsvarende – herved begrænses fradragsværdien. Efter § 11, stk. 3 medregnes det samlede rentekorrektionsbeløb i den personlige indkomst og fradrages i kapitalindkomsten.

2014-skærpelserne. Ved lov nr. 992 af 16. september 2014 blev rentekorrektionen effektiviseret på to måder. Dels blev satsen udskilt fra kapitalafkastsatsen til en særskilt **rentekorrektionssats** efter § 9 a og forhøjet med effektivt 3 procentpoint – formålet var ifølge forarbejderne at "sikre rentekorrektionens effektivitet og medføre, at det er mindre attraktivt at indskyde privat gæld i virksomhedsordningen". Dels blev der indsat et nyt § 11, stk. 4, der helt afskærer foreløbig beskatning efter § 10, stk. 2, når betingelserne for rentekorrektion er opfyldt. De specielle bemærkninger er utvetydige:

> *"Dette indebærer, at virksomhedens skattepligtige overskud overføres til den skattepligtige til beskatning ved opgørelsen af den personlige indkomst, så længe saldoen for indskudskontoen er negativ. Den skattepligtige vil først have mulighed for at foretage opsparing i virksomhedsordningen på det tidspunkt, hvor den skattepligtige har foretaget et indskud i virksomhedsordningen, som betyder, at saldoen for indskudskontoen bliver nul eller positiv."*

Konsekvensen er direkte målbar i praksis: i 21-0011227 blev den selvangivne overførsel fra konto for opsparet overskud for 2018 nedsat til 0 kr., netop fordi en negativ indskudskonto i 2017 betød, at der ikke *kunne* være opsparet overskud ultimo 2017.

Beregningsgrundlaget er dobbelt begrænset, jf. § 11, stk. 1: korrektionen udgør rentekorrektionssatsen ganget med den talmæssigt største negative indskudskonto, men kan højst udgøre satsen ganget med det talmæssigt største negative kapitalafkastgrundlag efter § 8, stk. 1 og 2, og kan endvidere højst udgøre virksomhedens nettorenteudgifter. Illustreret i 16-1900203: en tømrervirksomhed havde negativt kapitalafkastgrundlag og negativ indskudskonto i 2012-2014, og fordi en sommerhusvurderet ejendom ikke kunne indgå i ordningen efter § 1, stk. 3, blev kapitalafkastgrundlaget nedsat med 406.780 kr. og rentekorrektionen forhøjet med 1.292 kr.

Tidspunktet er afgørende. Efter ordlyden skal saldoen være negativ ved påbegyndelsen af ordningen, ved indkomstårets begyndelse **eller** ved indkomstårets udløb. I 23-0083899 – hvor Skattestyrelsen havde beregnet en korrektion på over 500.000 kr. – fandt Landsskatteretten, at virksomheden var overdraget pr. 31. oktober 2020, og at der derfor ikke eksisterede nogen indskudskonto ved kalenderårets udløb. § 11, stk. 1 fandt dermed ikke anvendelse. Til gengæld udløste samtidige indskud (100.000 kr.) og hævninger i året en korrektion efter § 11, stk. 2, begrænset til satsen ganget med det mindste af beløbene – i alt 3.000 kr. Afgørelsen viser, hvor stor forskel den tidsmæssige placering af et ophør kan gøre.

Af senere ændringer bemærkes, at § 11, stk. 1, blev sprogligt justeret ("henholdsvis" → "eller") og fik indsat henvisningen til § 8, stk. 1 og 2, ved **lov nr. 2226 af 29. december 2020** om bl.a. afskaffelse af skattefordele ved forældrekøb i virksomheds- og kapitalafkastordningerne, med virkning fra 1. januar 2021.

LOV Virksomhedsskatteloven § 8, stk. 1, 2 · Virksomhedsskatteloven § 9a · Virksomhedsskatteloven § 10, stk. 2 · Virksomhedsskatteloven § 11, stk. 1-4

PRAKSIS

Landsskatteretten · Landsskatterettens afgørelse om rentekorrektion ved ophør af virksomhed samt nægtet fradrag for lejerabatter og forbrugsudgifter	30.09.2025
Landsskatteretten · Stadfæstelse af nedsat overførsel fra konto for opsparet overskud pga. negativ indskudskonto og afslag på omvalg	05.09.2024
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Fradrag for låneomkostninger og rentekorrektion i tømrervirksomhed	26.06.2019

§ 11 Ophør, afståelse og delsalg – efterbeskatning efter §§ 15-15 b

Ophør er ordningens dyreste hændelse. Efter § 15, stk. 1 skal indeståendet på konto for opsparet overskud med tillæg af virksomhedsskat medregnes i den personlige indkomst, når den skattepligtige afstår sin virksomhed eller ophører med at drive selvstændig erhvervsvirksomhed. Opretholdes den regnskabsmæssige opdeling efter § 2, stk. 1 i hele ophørsåret, kan ordningen dog anvendes året ud, hvorefter beskatningen sker i det **efterfølgende** indkomstår. Overtages eller påbegyndes en anden virksomhed inden udløbet af det efterfølgende indkomstår, kan ordningen fortsætte uden ophør, jf. § 15, stk. 2 (med en særlig forlænget frist for minkavlere efter aflivningsloven). Ved delsalg indgår salgssummen i ordningen, jf. § 15, stk. 3. Ophører den skattepligtige alene med at *anvende* ordningen, gælder § 15 b, stk. 1 med beskatning i det efterfølgende indkomstår; bliver indkomsten konkursindkomst, bliver virksomhedsskatten endelig, jf. § 15 b, stk. 2.

Det afgørende – og hyppigt bestridte – spørgsmål er, hvornår ophøret indtræder:

- **Restaktivitet uden intensitet er ophør.** I 13-4885307 bestod aktiviteten efter salget af en erhvervsejendom i 2007 alene i udlejning af to biler til ejernes eget reklamebureau. Det var kapitalindkomst efter personskattelovens § 4, stk. 1, nr. 11, og 5.776.239 kr. i opsparet overskud blev efterbeskattet i 2009.
- I 13-6376622 var al omsætningsskabende aktivitet overdraget til et anpartsselskab; renteindtægter af et udlån til selskabet kunne ikke videreføre den erhvervsmæssige virksomhed, og 262.287 kr. blev beskattet i 2011.
- I 15-2156827 ophørte udlejningsvirksomheden ved salget i 2008, og et enkeltstående ejendomskøb med henblik på udstykning var ikke næring; 1.969.382 kr. blev efterbeskattet i 2011.
- I 18-0000038 ophørte aktiviteten ved salget af kommanditselskabets eneste ejendom i 2012; efterfølgende likvidationsaktiviteter kunne ikke udskyde ophøret, og 1.820.253 kr. kom til beskatning.
- Modsat i 15-2526126, hvor et flertal fandt, at udlejning af en byggegrund på markedsvilkår med forventet overskud fra 2014 var erhvervsmæssig virksomhed i indkøringsfasen – klageren undgik dermed beskatning af 907.891 kr.

Ophørsbeskatningen forudsætter ikke, at den tidligere anvendelse var berettiget. Dette princip, som stammer fra Højesterets dom **SKM2003.413.HR** (stadfæstelse af **SKM2002.640.VLR**), er gentaget flere gange:

> *"Da klageren har valgt at benytte virksomhedsordningen ... og indkomsten for disse år herefter alene har været undergivet en foreløbig beskatning, og da der ikke er grundlag for at forstå udtrykket 'ophører' i [Virksomhedsskatteloven § 15b, stk. 1] således, at bestemmelsen kun skulle være gældende, hvis anvendelsen i tidligere år havde været berettiget, stadfæstes afgørelsen."*

Samme resultat i 13-0071856 og 16-0947236, hvor et argument om, at det opsparede overskud oprindeligt hvilede på fejlagtigt indtægtsførte beløb fra 1999-2000, ikke kunne fritage for beskatning af 2.507.087 kr.

Også rene bogholderifejl fanges. I 13-0477761 var 235.688 kr. i 1997 de facto opsparet (og kun foreløbigt beskattet), selv om revisors regnskab betegnede beløbet som hævet; restsaldoen på 471.374 kr. skulle beskattes i 2010 – året efter ophøret – og SKATs ændring i 2013 lå inden for fristen i skatteforvaltningslovens § 26. At 1997-ansættelsen var forældet, ændrede intet. Endelig er ophørsbeskatning en konsekvensrettelse, der følger

af det underliggende år: se 17-0313975, hvor 592.460 kr. blev beskattet i 2014 som følge af den stadfæstede ansættelse for 2013.

LOV Personskatteloven § 4, stk. 1 · Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 1 · Virksomhedsskatteloven § 15, stk. 1-3 · Virksomhedsskatteloven § 15b, stk. 1, 2

PRAKSIS

Landsskatteretten · Ophørsbeskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen efter salg af udlejningsejendom i et kommanditselskab	06.12.2021
Landsskatteretten · Beskatning af opsparet overskud efter ophør med selvstændig virksomhed	16.11.2020
Landsskatteretten · Beskatning af hævet opsparet overskud i virksomhedsordning – manglende regnskabsgrundlag	15.10.2019
Landsskatteretten · Efterbeskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen ved ophør med erhvervsmæssig aktivitet med udlejning af driftsmidler	12.11.2018
Landsskatteretten · Ophør af erhvervsmæssig virksomhed og beskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen	25.06.2018
Landsskatteretten · Beskatning af opsparet overskud efter ophør af personlig virksomhed ved overdragelse af aktiviteter til selskab	27.02.2017
Landsskatteretten · Anvendelse af virksomhedsordningen og beskatning af opsparet overskud – Udlejning af grund anset som erhvervsmæssig virksomhed	17.10.2016
Landsskatteretten · Beskatning af opsparet overskud ved ophør af virksomhed – Virksomhedsordningen	21.07.2015
Landsskatteretten · Manglende godkendelse af virksomhedsordning og beskatning af opsparet overskud	12.09.2013

§ 12 Samspil med skattefri virksomhedsomdannelse, ægtefæller og dødsbo

Virksomhedsomdannelse (§ 16 og § 16 a). Ved skattefri omdannelse er det efter virksomhedsomdannelseslovens § 2, stk. 1, nr. 5 og virksomhedsskattelovens § 16, stk. 2 en betingelse, at en negativ indskudskonto er udlignet inden omdannelsen. Praksis er streng, men ikke uden nuancer:

- I 14-1821754 blev sagen hjemvist, fordi SKATs afgørelse ikke tydeligt havde informeret om muligheden for at udligne den negative indskudskonto inden for 1 måned, jf. virksomhedsomdannelseslovens § 4, stk. 5 og vejledningspligten i forvaltningslovens § 7, stk. 1. Samtidig fastslog retten, at spørgsmålet om, hvorvidt ejeren driver flere virksomheder, vurderes på **stiftelsestidspunktet** – ikke på omdannelsesdatoen.
- Modsat i 18-0002246, hvor dispensation efter virksomhedsomdannelseslovens § 2, stk. 4 blev nægtet for en negativ indskudskonto på 234.784 kr.: hverken rådgiverens manglende opmærksomhed eller den sene anmodning (3½ år efter omdannelsen) var undskyldelige omstændigheder.

Ægtefæller (kildeskattelovens §§ 25 A og 26 A). Overførsel af driftsresultatet mellem ægtefæller efter kildeskattelovens § 25 A, stk. 1 er **ikke** ophør af virksomhedsordningen – den ægtefælle, der overtager driften, succederer i ordningen. Det fastslog Landsskatteretten i 15-0813276, hvor klagerens deltagelse i et I/S i 2012-2013 var af underordnet karakter, så hovedreglen i § 25 A, stk. 1, gjaldt – men beskatningen af det opsparede overskud på 146.331 kr. blev alligevel sat til 0 kr., med henvisning til **TfS 1989,103 DEP** og Den juridiske vejledning C.C.5.2.4.4. Skatterådet har bekræftet linjen i flere bindende svar:

- SKM2023.467.SR: overdragelse af halvdelen af ejerandelen i to virksomheder til den samlevende ægtefælle udløste hverken avancebeskatning eller beskatning af opsparet overskud/indskudskonto.

- SKM2021.4.SR: ved delvis overdragelse efter kildeskattelovens § 26 A, stk. 5 kunne en forholdsmæssig andel af opsparet overskud og VSO-konti overføres; beregningen foretages uden hensyntagen til finansielle aktiver, og ægtefællerne har aftalefrihed om fordelingen af likvider.
- SKM2017.485.SR: moderen kunne overdrage landbrugsejendommen til datteren med fuld succession, selv om det var faderen, der drev landbruget og havde afskrevet i virksomhedsordningen.
- Men **heloverdragelse skal være hel**: i SKM2020.483.SR kunne en ægtefælle ikke overdrage sin ideelle andel af en udlejningsejendom med succession i opsparet overskud og samtidig beholde betydelige finansielle aktiver i egen ordning – de tilbageholdte aktiver ville blive anset for hævet.

De historiske overvejelser bag ægtefællebeskatningen – herunder sondringen mellem aktiv erhvervsmæssig og passiv virksomhed, der blev indført ved lov nr. 268 af 8. juni 1983 for at begrænse skattetænkning gennem overførsler mellem ægtefæller – er behandlet i **Betænkning nr. 1041/1985 om beskatning af ægtefæller**.

Succession i øvrigt. Ved overdragelse efter kildeskattelovens § 33 C, stk. 5 skal overdragelsen finde sted dagen efter udløbet af det indkomstår, hvis opsparede overskud overtages; en anmodning om bindende svar forlænger ikke fristen, jf. SKM2007.231.SR. Hævninger, der først sker på overtagelsesdagen, påvirker ikke det overtagne opsparede overskud, men den endelige og bindende aftale skal indgås netop den dag, jf. SKM2016.296.SR. Succession er ikke forbeholdt familien: i SKM2022.523.SR kunne en virksomhedsejer overdrage med succession i opsparet overskud til en nær medarbejder, forudsat at finansielle aktiver i ordningen blev elimineret inden årets udgang.

Dødsbo. Ved udlodning fra et skattepligtigt dødsbo kan arvingen succedere i opsparet overskud efter dødsboskattelovens § 39, stk. 2. I SKM2026.101.SR bekræftede Skatterådet, at successionen kan omfatte "én af flere virksomheder", at fordelingen foretages forholdsmæssigt ud fra kapitalafkastgrundlaget efter § 8, og at der gælder en maksimeringsregel, så det overtagne beløb ikke overstiger den positive værdi af den pågældende virksomheds kapitalafkastgrundlag.

LOV `Dødsboskatteloven § 39, stk. 2` `Kildeskatteloven § 25a, stk. 1` `Kildeskatteloven § 26a, stk. 5` `Kildeskatteloven § 33c, stk. 5` `Virksomhedsomdannelsesloven § 2, stk. 1` `Virksomhedsskatteloven § 16, stk. 2` `Virksomhedsskatteloven § 16a, stk. 3`

PRAKSIS

Landsskatteretten · Afslag på dispensation til udligning af negativ indskudskonto ved skattefri virksomhedsomdannelse	11.11.2022
Landsskatteretten · Manglende overvejende drift af virksomhed – Beskatning af opsparet overskud	29.01.2019
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Skattefri Virksomhedsomdannelse – Negativ Anskaffelsessum og Indskudskonto	03.12.2018
Skatterådet · Succession i opsparet overskud og fordeling af finansielle aktiver i dødsbo	26.02.2026
Skatterådet · Overdragelse af virksomhedsordning mellem ægtefæller skattefrit	29.09.2023
Skatterådet · Succession i virksomhedsordning ved overdragelse til medarbejder	31.10.2022
Skatterådet · Delvis ægtefælleoverdragelse af udlejningsvirksomhed med succession i VSO	06.01.2021
Skatterådet · Succession i VSO ved overdragelse af udlejningsejendom og beholdte aktiver	01.12.2020
Skatterådet · Succession ved generationsskifte af landbrug mellem ægtefæller	09.08.2017
Skatterådet · Succession i opsparet overskud påvirkes ikke af senere hævninger	28.06.2016
Skatterådet · Værdiansættelse ved succession og frist for opsparet overskud	27.03.2007

§ 13 Fejlretning, omvalg og genoptagelse – hvilket år skal korrektionen placeres i?

Et gennemgående processuelt tema er, i hvilket indkomstår en fejl i virksomhedsordningen kan og skal rettes. Spørgsmålet er praktisk afgørende, fordi mange fejl først opdages år efter, at de er begået.

Hovedreglen er, at korrektionen kan placeres i det ældste år inden for den ordinære frist. Højesteret afgjorde det endeligt i BS-19139/2023-HJR. Lånene var stiftet i 2001, 2008 og 2011/2012, men blev anset for hævet i henholdsvis 2012 og 2013 – de tidligste år inden for fristen i skatteforvaltningslovens § 26, stk. 1. Østre Landsret havde i BS-38385/2019-OLR begrundet det med, at de skattepligtige *også* i 2012 og 2013 havde medtaget lånene som aktiver, selv om de ikke kunne indgå, og at myndighederne derfor med rette kunne lægge korrekte aktivbeholdninger til grund fra og med disse år. Landsretten afviste samtidig et anbringende om bindende administrativ praksis:

> *"Det forhold, at skattemyndighederne ikke tidligere havde grebet korrigerende ind, kunne ikke sidestilles med en positiv afgørelse om spørgsmålet, jf. Højesterets dom af 30. juni 2017 (**UfR 2017.2960 H**)."*

Samme princip anvendes af Landsskatteretten i 16-1395171, hvor både en fejlplaceret ejerlejlighed og et privat udlån kunne udtages i 2012, selv om fejlen var opstået i 2011.

Grænsen går ved aktiver, der aldrig kunne indgå. I 14-1492502 fandt Landsskatteretten, at et tilgodehavende på 7.488.599 kr. mod eget selskab på intet tidspunkt kunne anses for fuldt erhvervsmæssigt – det korrekte beskatningsår var derfor stiftelsesåret 2007. Da SKAT havde placeret ændringen i 2008 under henvisning til den forlængede frist for kontrollerede transaktioner i skatteforvaltningslovens § 26, stk. 5, kunne ændringen ikke gennemføres, og klageren fik medhold.

Omvalg efter skatteforvaltningslovens § 30. Højesteret fastlagde i BS-24103/2019-HJR (14. januar 2020), at der ikke kræves en direkte sammenhæng mellem den korrigerede post og det valg, der ønskes omgjort: da myndighedernes tilsidesættelse af et selvangivet aktietab havde givet utilsigtede konsekvenser for placeringen af lån mellem virksomhedsordningen og privatområdet, havde skatteyderen ret til omvalg. Dommen er principiel for VSO, fordi ordningens elementer hænger tæt sammen i en samlet skatteoptimering.

Omvalgsadgangen har dog to klare grænser:

1. **Lovbundne placeringer kan ikke omgøres.** 22-0055025 – en negativ mellemregningskonto og ægtefællens bankindestående skulle placeres i ordningen efter lovens krav, ikke efter et valg.
2. **Der skal påvises utilsigtede konsekvenser.** 13-0016388 – en skatteyder, der bevidst havde holdt gæld ude af ordningen for at undgå rentekorrektion, var ikke stillet dårligere af den for høje kapitalafkastsats og kunne derfor ikke omgøre gældsplaceringen. Og 19-0044511 – det var ikke godtgjort, at den selvangivne indskudskonto beroede på en klar fejl.

Hvor betingelserne er opfyldt, gives der omvalg: 14-0215978 (fejlagtigt indlagt bil kunne udtages med tilbagevirkende kraft) og 12-0237154 (for høj kapitalafkastsats havde udløst for store tvangshævninger efter § 4).

De generelle frist- og genoptagelsesregler er behandlet nærmere under skatteret-genoptagelse, og de formelle rammer for bindende svar under bindende-svar-skatteraadet.

LOV Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 1, 5 | Skatteforvaltningsloven § 30, stk. 1 | Virksomhedsskatteloven § 4

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om udtagelse af private lån fra virksomhedsordningen og genoptagelsesfrister	20.12.2023
Højesteret · Højesterets dom om omvalg af selvangivelsesvalg efter skatteforvaltningslovens § 30	14.01.2020
Landsretten · Sag om udlån i forbindelse med generationsskifte og virksomhedsskatteordningen	17.03.2023
Landsskatteretten · Afslag på selvangivelsesomvalg: Placering af aktiver i virksomhedsordningen ansås ikke for at være et valgbart element	27.03.2025
Landsskatteretten · Manglende godtgørelse for fejl ved selvangivelse af indskudskonto i virksomhedsordning	06.12.2021
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Behandling af overførsel af lejlighed og udlån i virksomhedsordning	27.11.2019
Landsskatteretten · Manglende fradrag for medarbejdende ægtefælle og udtagelse af tilgodehavende fra virksomhedsordning - forældelse	04.07.2018
Landsskatteretten · Tilladelse til omvalg: Bil fejlagtigt medtaget i virksomhedsordningen kunne udtages med tilbagevirkende kraft	04.09.2015
Landsskatteretten · Manglende genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast og gæld i virksomhedsordning	19.03.2014
Landsskatteretten · Genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast og opsparet overskud i virksomhedsordning – SKM2011.810	18.12.2013

§ 14 Sammenfatning: fem bærende linjer i praksis

1. Substanskravet. Ordningen forudsætter reel erhvervsmæssig virksomhed, bedømt efter rentabilitet og intensitet. Ophører substansen – som ved biludlejning uden arbejdsindsats (13-4885307), ved overdragelse af al aktivitet til et selskab (13-6376622) eller ved ren besiddelse af et gældsbrev (13-0071856) – udløses efterbeskatning, uanset om den tidligere anvendelse var berettiget. En sammenhængende driftsgren-vurdering kan omvendt redde virksomheden, jf. ridecenter-sagerne i BS-26116/2021-ALB og BS-48765/2023-VLR.

2. Formaliseringen. Regnskabskravet i § 2, stk. 1 og vurderingsfordelingskravet i § 1, stk. 3 er hårde adgangsbetingelser. Fravær af hævekonto (20-0026804) eller af en formel ejerboligfordeling (18-0007104) fører til afvisning, uanset de faktiske forhold.

3. Tilknytningskravet ved udlån. Højesteret har i BS-19349/2022-HJR og BS-19139/2023-HJR fastlagt, at et lån kun er erhvervsmæssigt, hvis det både udspringer af virksomhedens drift og er ydet på armslængdevilkår. Generationsskiftehensyn, solidarisk hæftelse i et I/S og høj forrentning ændrer ikke på, at finansiering af nærtståendes ejerandele er privat långivning med hævning efter § 5 til følge.

4. Sikkerhedsstillelsesindgrebet. Efter to lovgivningstrin (2014 og 2016) er retsvirkningen nu klart en hævning i hæverækkefølgen efter § 4 b, stk. 1. Reglen rammer **konkret pant** i VSO-aktiver – ikke kaution (SKM2015.566.SR, SKM2016.18.SR), ikke usikrede private kreditter (SKM2015.502.SR) og ikke pant i rent private aktiver (18-0001333). Undtagelsen i stk. 2 forudsætter, at to-trins-testen fra 17-0987789 er opfyldt: sekundær betydning i forhold til en reel samhandel plus et selvstændigt forretningsmæssigt formål på armslængdevilkår. Udspringer sikkerheden af interesseforbindelsen, falder undtagelsen bort (-SKM2017.291.SR).

5. Værnene mod skævvridning. Rentekorrektionen efter § 11 begrænser fradragsværdien af private renter, og § 11, stk. 4 afskærer helt opsparing ved negativ indskudskonto (21-0011227). Bruttometoden

ved indskud af gældsbehæftede aktiver (SKM2006.721.SR), FIFO-princippet ved hævning af opsparet overskud (SKM2018.513.SR) og anvendelseskriteriet ved nulstilling af indskudskontoen (SKM2015.291.SR) trækker alle i samme retning: ordningen må ikke bruges til at finansiere privatforbrug med lavt beskattede virksomhedsmidler.

Aktualitet. Retstilstanden er i bevægelse på ejendomssiden. Lov nr. 562 af 27. maj 2025 indfører en skematisk metode for blandet benyttede ejendomme i § 1, stk. 3 og nyaffatter indgangsværdireglen i § 3, stk. 4 med indeksregulerede værdier; henvisningerne i § 4 b, stk. 3 opdateres pr. 1. januar 2026. Ingen af disse ændringer er endnu konsolideret i lovbekendtgørelsen. Hertil kommer en konsekvensændring af § 1, stk. 3, 7. pkt., ved lov nr. 615 af 30. juni 2026 som følge af en ny samlet ejendomskategori for landbrugs-, skov- og naturejendomme, med ikrafttræden 1. januar 2027. Ved rådgivning om ejendomme i virksomhedsordningen bør de nye indgangsværdiregler derfor altid kontrolleres mod den aktuelle affattelse.

LOV

- Virksomhedsskatteloven § 1, stk. 3
- Virksomhedsskatteloven § 2, stk. 1
- Virksomhedsskatteloven § 3, stk. 4, 5
- Virksomhedsskatteloven § 4b, stk. 1-3
- Virksomhedsskatteloven § 5, stk. 1
- Virksomhedsskatteloven § 11, stk. 1, 4

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om udtagelse af private lån fra virksomhedsordningen og genoptagelsesfrister	20.12.2023
Højesteret · Klassificering af lån fra virksomhedsskatteordningen som privat overførsel ved finansiering af familiemedlems ejerandel i interessentskab	26.04.2023
Landsretten · Vestre Landsret bekræfter erhvervsmæssig status for ridecenter i sag om underskudsfradrag	04.02.2025
Byretten · Fradrag for underskud i ridecenter: Erhvervsmæssig virksomhed og virksomhedsordningen	01.09.2023
Landsskatteretten · Stadfæstelse af nedsat overførsel fra konto for opsparet overskud pga. negativ indskudskonto og afslag på omvalg	05.09.2024
Landsskatteretten · Manglende opdeling af virksomheds- og privatøkonomi medfører afvisning af virksomhedsordning	29.08.2023
Landsskatteretten · Formel vurderingsstatus var afgørende for ejendoms inddragelse i virksomhedsordningen	09.09.2022
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Bindende svar om virksomhedsordning - Hævning af opsparing, opdeling af lån og sikkerhedsstillelse	07.02.2019
Landsskatteretten · Sikkerhedsstillelse for selskabs driftskredit anset for sædvanlig forretningsmæssig disposition	21.12.2018
Landsskatteretten · Efterbeskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen ved ophør med erhvervsmæssig aktivitet med udlejning af driftsmidler	12.11.2018
Landsskatteretten · Beskatning af opsparet overskud efter ophør af personlig virksomhed ved overdragelse af aktiviteter til selskab	27.02.2017
Landsskatteretten · Manglende godkendelse af virksomhedsordning og beskatning af opsparet overskud	12.09.2013
Skatterådet · Opsparing i virksomhedsordningen ved fortsat sikkerhedsstillelse	09.10.2018
Skatterådet · Sikkerhedsstillelse i VSO for selskabskredit efter lovændring	20.04.2017
Skatterådet · Kaution for søn og selskab begrænser ikke opsparing i virksomhedsordningen	13.01.2016
Skatterådet · Sikkerhedsstillelse i VSO ved personlig kaution for gæld	31.08.2015
Skatterådet · Beskatning af privat kassekredit uden sikkerhedsstillelse i virksomhedsordningen	09.07.2015
Skatterådet · Nulstilling af indskudskonto ved gældsstiftet aktieinvestering i partnerselskab	04.05.2015
Skatterådet · Indskud af gældsbehæftet udlejningsejendom i virksomhedsordningen brutto	28.11.2006

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Virksomhedsskatteloven § 1	stk. 1, 3	Virksomhedsskatteloven § 2	stk. 1
Virksomhedsskatteloven § 3	stk. 5	Virksomhedsskatteloven § 4b	stk. 1-3
Virksomhedsskatteloven § 5	stk. 1	Virksomhedsskatteloven § 10	stk. 2
Virksomhedsskatteloven § 11	stk. 1	Virksomhedsskatteloven § 15	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

75 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 3

20.12.2023	Højesterets dom om udtagelse af private lån fra virksomhedsordningen og genoptagelsesfrister	bs-19139-2023-hjr
26.04.2023	Klassificering af lån fra virksomhedsskatteordningen som privat overførsel ved finansiering af familiemedlems ejerandel i interessentskab	bs-19349-2022-hjr
14.01.2020	Højesterets dom om omvalg af selvangivelsesvalg efter skatteforvaltningslovens § 30	bs-24103-2019-hjr

LANDSRETTEN · ANKEINSTANS 3

04.02.2025	Vestre Landsret bekræfter erhvervsmæssig status for ridecenter i sag om underskudsfradrag	9652-11264
17.03.2023	Sag om udlån i forbindelse med generationsskifte og virksomhedsskatteordningen	3681-4408
22.04.2022	Sag om driftsfinansiering via mellemregningskonto og virksomhedsordning	2903-3441

BYRETTEN · FØRSTE INSTANS 1

01.09.2023	Fradrag for underskud i ridecenter: Erhvervsmæssig virksomhed og virksomhedsordningen	4931-5943

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 41

30.09.2025	Landsskatterettens afgørelse om rentekorrektion ved ophør af virksomhed samt nægtet fradrag for lejerabatter og forbrugsudgifter	23-0083899
27.03.2025	Afslag på selvangivelsesomvalg: Placering af aktiver i virksomhedsordningen ansås ikke for at være et valgbart element	22-0055025
05.09.2024	Stadfæstelse af nedsat overførsel fra konto for opsparet overskud pga. negativ indskudskonto og afslag på omvalg	21-0011227
12.12.2023	Ejendom vurderet som beboelse kunne ikke indgå i virksomhedsordningen	17-0988617
29.08.2023	Manglende opdeling af virksomheds- og privatøkonomi medfører afvisning af virksomhedsordning	20-0026804
16.12.2022	Nægtet anvendelse af virksomhedsordningen grundet mangelfuld bogføring og sammenblanding af privat- og virksomhedsøkonomi	19-0002256

11.11.2022	Afslag på dispensation til udligning af negativ indskudskonto ved skattefri virksomhedsomdannelse	18-0002246
09.09.2022	Formel vurderingsstatus var afgørende for ejendoms inddragelse i virksomhedsordningen	18-0007104
22.04.2022	Landsskatteretten: Fradrag for ejendomsudgifter og virksomhedsordning ved blandet benyttet ejendom	17-0632718
29.03.2022	Ejendom i virksomhedsordning og fradrag for driftsudgifter – Landsskatterettens afgørelse	17-0990202
04.01.2022	Landsskatteretten: Skønsmæssig forhøjelse af virksomheds overskud og afvisning af virksomhedsordning	18-0017513
06.12.2021	Ophørsbeskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen efter salg af udlejningsejendom i et kommanditselskab	18-0000038
06.12.2021	Manglende godtgørelse for fejl ved selvangivelse af indskudskonto i virksomhedsordning	19-0044511
24.08.2021	Afslag på ændring af overskudsdisponering i virksomhedsordning - Begrundelse for omvalg ikke godtgjort	17-0941503
16.11.2020	Beskatning af opsparet overskud efter ophør med selvstændig virksomhed	17-0313975
27.11.2019	Landsskatteretten: Behandling af overførsel af lejlighed og udlån i virksomhedsordning	16-1395171
15.10.2019	Beskatning af hævet opsparet overskud i virksomhedsordning – manglende regnskabsgrundlag	16-0947236
12.09.2019	Privat andel af køreskolebiler og værdiansættelse ved udtagning fra virksomhedsordningen	16-0846512
26.06.2019	Landsskatteretten: Fradrag for låneomkostninger og rentekorrektion i tømrervirksomhed	16-1900203
07.02.2019	Landsskatteretten: Bindende svar om virksomhedsordning - Hævning af opsparing, opdeling af lån og sikkerhedsstillelse	18-0001333
29.01.2019	Manglende overvejende drift af virksomhed – Beskatning af opsparet overskud	15-0813276
21.12.2018	Sikkerhedsstillelse for selskabs driftskredit anset for sædvanlig forretningsmæssig disposition	17-0987789
03.12.2018	Landsskatteretten: Skattefri Virksomhedsomdannelse – Negativ Anskaffelsessum og Indskudskonto	14-1821754
12.11.2018	Efterbeskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen ved ophør med erhvervsmæssig aktivitet med udlejning af driftsmidler	13-4885307
16.10.2018	Landsskatteretten: Nægtet fradrag for virksomhedsunderskud og anvendelse af virksomhedsordningen grundet manglende erhvervsmæssig karakter	15-2967420
04.07.2018	Manglende fradrag for medarbejdende ægtefælle og udtagelse af tilgodehavende fra virksomhedsordning - forældelse	14-1492502

25.06.2018	Ophør af erhvervsmæssig virksomhed og beskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen	15-2156827
15.06.2018	Beskatning af opsparet overskud i virksomhedsordningen ved efterfølgende underskud	14-4954896
27.02.2017	Beskatning af opsparet overskud efter ophør af personlig virksomhed ved overdragelse af aktiviteter til selskab	13-6376622
17.10.2016	Anvendelse af virksomhedsordningen og beskatning af opsparet overskud – Udlejning af grund anset som erhvervsmæssig virksomhed	15-2526126
04.09.2015	Tilladelse til omvalg: Bil fejlagtigt medtaget i virksomhedsordningen kunne udtages med tilbagevirkende kraft	14-0215978
21.07.2015	Beskatning af opsparet overskud ved ophør af virksomhed – Virksomhedsordningen	13-0477761
27.01.2015	Afslag på brug af virksomhedsordningen ved udlejning af selvstændig lejlighed i enfamilieshus	14-0037847
09.01.2015	Landsskatteretten: Hævet opsparet overskud i virksomhedsordning – Indkomstår 2010	14-3511294
19.09.2014	Landsskatteretten: Ikke fradrag for underskud af ikke-erhvervsmæssig landbrugsvirksomhed	13-5035527
19.03.2014	Manglende genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast og gæld i virksomhedsordning	13-0016388
20.12.2013	Nægtelse af erhvervsmæssig status for sommerhusudlejning og anvendelse af virksomhedsordningen	13-0232516
18.12.2013	Genoptagelse af skatteansættelse vedrørende kapitalafkast og opsparet overskud i virksomhedsordning – SKM2011.810	12-0237154
12.09.2013	Manglende godkendelse af virksomhedsordning og beskatning af opsparet overskud	13-0071856
12.03.2012	Værdi af fri bil og indskud i virksomhedsordning ved bytte af bil	10-03099
11.06.2009	Landsskatteretten om fordeling af opsparet overskud ved delvis skattefri virksomhedsomdannelse	09-01314

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 27

26.02.2026	Succession i opsparet overskud og fordeling af finansielle aktiver i dødsbo	25-5376029
29.09.2023	Overdragelse af virksomhedsordning mellem ægtefæller skattefrit	23-0115183
31.10.2022	Succession i virksomhedsordning ved overdragelse til medarbejder	22-0505168
30.06.2021	Virksomhedsmidler indsat på skattekontoen udløser ikke hævning	21-0398777
06.01.2021	Delvis ægtefælleoverdragelse af udlejningsvirksomhed med succession i VSO	20-0970183
01.12.2020	Succession i VSO ved overdragelse af udlejningsejendom og beholdte aktiver	20-0899106
09.10.2018	Opsparing i virksomhedsordningen ved fortsat sikkerhedsstillelse	18-1060137

13.11.2017	Krydsende pantsætning i landbrug I/S anses som forretningsmæssig disposition	17-1224500
09.08.2017	Succession ved generationsskifte af landbrug mellem ægtefæller	17-0312544
20.04.2017	Sikkerhedsstillelse i VSO for selskabskredit efter lovændring	15-3051358
19.09.2016	Sikkerhedsstillelse for privat gæld i virksomhedsordningen	16-0231093
15.08.2016	Passivpost ved succession er ikke hævning i virksomhedsordningen	15-2185408
28.06.2016	Succession i opsparet overskud påvirkes ikke af senere hævninger	16-0015055
10.05.2016	Virksomhedssalg med succession hævning i virksomhedsordningen	15-3121301
03.05.2016	Pantsætning af VSO ejendom for koncernselskabers gæld er sikkerhedsstillelse	15-3079061
01.02.2016	Privat gæld med sikkerhed i stuehusets værdi i virksomhedsordningen	15-2233209
13.01.2016	Kaution for søn og selskab begrænser ikke opsparing i virksomhedsordningen	15-2317682
02.12.2015	Beskatning ved skift af sikkerhedsstillelse og hæverækkefølge i virksomhedsordningen	14-5222792
23.10.2015	Sikkerhedsstillelse ved afløsning i virksomhedsordningen anses ikke som hævning	15-0509782
24.09.2015	Bodeling gæld i virksomhedsordningen og skattepligtig sikkerhedsstillelse	15-0959064
31.08.2015	Sikkerhedsstillelse i VSO ved personlig kaution for gæld	14-4966652
09.07.2015	Beskatning af privat kassekredit uden sikkerhedsstillelse i virksomhedsordningen	15-0003062
04.05.2015	Nulstilling af indskudskonto ved gældsstiftet aktieinvestering i partnerselskab	14-4532400
01.10.2008	Uforrentet valutaafhængig konto kan indgå i virksomhedsordningen	08-140687
22.05.2008	Struktureret indlån i bank kan indgå i virksomhedsordningen	08-075133
27.03.2007	Værdiansættelse ved succession og frist for opsparet overskud	07-053528
28.11.2006	Indskud af gældsbehæftet udlejningsejendom i virksomhedsordningen brutto	06-115114

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Beskatning af ægtefæller

nr. 1041 · 1985 · Ministeriet for skatter og afgifter